А 5
АФЪ 11
КА 3 № 9

KALENDARZ ECHA

WARSZAWA.
Nakład i druk Jana Noskowskiego ul. Mazowiecka Nr. 11.
Skład Główny w Księgarni B. CASSIUSA ul. Miodowa N. 14.

KALENDARZ ILLUSTROWANY

„ECHA“

NA ROK ZWYCZAJNY

1879.

WARSZAWA.

NAKŁAD I DRUK JANA NOSKOWSKIEGO.

Ulica Mazowiecka Nr. 11.

—

1879.

Skład Główny w Księgarni B. CASSIUSA (daw. S. H. Merzbacha) Miodowa, Nr. 14.

D-50/93

Uniwersytet Warszawski BIBLIOTEKA Wydz. Hum. Filia w Białymstoku 134066

SPIS RZECZY.

Dział kościelny.

Dnie galowe na rok 1879.
Dom Cesarsko-Rossyjski.
Ewangelie na Niedziele i Święta.
Parafie Rzymsko-Katolickie.
Zwroty kalendarskie i święta ruchome.
Zaćmienia.
Wykaz dni niedzielnych i świąt w roku 1880.
Część kalendarska.

Dział literacki.

Papieże Pius IX i Leon XIII, przez W. N. . . 1
Wiktor Emanuel, przez W. N. 4
Polikarp Girsztowt, przez W. N. 6
Kościoły niegdyś istniejące w Warszawie, przez Aleksandrę Wejnerta 8
Literatura Polska w 1877 roku, przez W. . . . 16
Prassa peryodyczna i dziennikarstwo, przez Al. Półkozica 18
J. I. Kraszewski, przez W. N. 21
Okno na poddaszu, opowiadanie przez St. Grudzińskiego 21
Votum matrony polskiej, przez Wielisława. . . 27
Artykuł polityczny, przez Eliasza Jerzynę . . . 30
Jak pan Eustachy orznął Goldgarta, obrazek z życia wiejskiego, przez autora „Kłopotów starego komendanta“ 32
O północy, wiersz przez Kl. Junoszę 42
Fragment, przez Kl. Junoszę 44
Boruta, gawęda rymowana, p. St. Grudzińskiego 44
Rady gospodarskie 46

Dział informacyjny.

Podział Warszawy na 11 okręgów sądu pokoju.
Sędziowie śledczy w Warszawie.
Komornicy w Warszawie i gub. Warszawskiej.
Adresy redakcyi i ceny pism warszawskich.
Adresy władz rządowych.
Wykaz terminów wypłaty procentów i t. d.
Jarmarki.
Przepisy telegraficzne.
Taryfy dróg żelaznych.
Adresy różnych osób.
Przepisy pocztowe.
Ogłoszenia.

Дозволено Цензурою.—Варшава, 8 (20) Сентября 1878 г.

DNI GALOWE NA ROK 1879.

Obchodzone przez nabożeństwo, zawieszenie sądów i czynności biurowych, oraz uwolnienie uczniów od lekcyj.

Styczeń. Dnia 13 (1). Nowy Rok ruski, oraz rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Heleny Pawłówny*, i J. C. W. W. X. *Alexego Alexandrowicza*.
Marzec. Dnia 3 (19 Lutego). Pamiątka wstąpienia na Tron Jego Cesarsko-Królewskie Mości Najjaśniejszego ALEXANDRA II MIKOŁAJEWICZA.
Dnia 10 (26 Lutego). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. ALEXANDRA ALEXANDROWICZA Następcy Tronu.
Kwiecień. Dnia 16 (4). Pamiątka szczęśliwego uratowania życia J. C. K. M. Cesarza ALEXANDRA II MIKOŁAJEWICZA.
Dnia 29 (17). Rocznica urodzin Jego Cesarsko-Królewskiej Mości Najjaśniejszego ALEXANDRA II MIKOŁAJEWICZA i J. C. W. W. *Mikołaja Michałowicza*.
Sierpień. Dnia 3 (22 Lip.). Imieniny Jej Cesarsko-Królewskiej Mości Najjaśniejszej MARYI ALEXANDRÓWNY, J. C. W. W. X. *Maryi Teodorówny*, małżonki Następcy Tronu.
Dnia 8 (27 Lipca). Rocznica urodzin Jéj Cesarsko-Królewskiéj Mości Najjaśniejszéj MARYI ALEXANDRÓWNY, oraz rocznica urodzin i imieniny J. C. W. W. X. *Mikołaja Mikołajewicza* Starszego i imieniny J. C. W. W. X. *Mikołaja Mikołajewicza* Młodszego.
Wrzesień. Dnia 7 (26 Sierpnia). Rocznica Koronacyi Ich Cesarsko-Królewskich Mości Najjaśniejszego ALEXANDRA II MIKOŁAJEWICZA i Najjaśniejszéj MARYI ALEXANDRÓWNY.
Dnia 11 (30 Sierpnia). Imieniny Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości Najjaśniejszego ALEXANDRA II MIKOŁAJEWICZA i J. C. W. W. X. ALEXANDRA ALEXANDROWICZA, Następcy Tronu, oraz J. C. W. W. X. *Alexandra Michałowicza*, tudzież rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Olgi Mikołajewny*, małżonki Jego Królewskiéj Mości Króla Wirtemberskiego i święto Orderu Ś-go Alexandra Newskiego.
Listopad. Dnia 26 (14). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Maryi Teodorówny*, małżonki Następcy Tronu.

Następujące należy obchodzić tylko przez nabożeństwo.

Styczeń. Dnia 3 (22 Grudnia). Imieniny J. C. W. W. X. *Anastazyi Michałówny*.
Dnia 6 (25 Grudnia). Pamiątka wybawienia Cerkwi i Państwa Ruskiego od najścia Francuzów, a z nimi 20 nacyj.
Dnia 22 (10). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Piotra Mikołajewicza*.
Luty. Dnia 15 (3). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Mikołaja Konstantynowicza*, oraz święto Orderu Ś. Anny.
Dnia 16 (4). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Wiary Konstantynówny*.
Dnia 25 marca (6 kwiet.) urodziny J. C. W. W. X. *Ksieni Alexandrównej*.
Kwiecień. Dnia 13 (1). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Alexandra Michałowicza*.
Dnia 22 (10). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Włodzimierza Alexandrowicza*.
Maj. Dnia 5 (23 Kwietnia). Imieniny J. C. W. W. X. *Alexandry Józefówny*, małżonki J. C. W. W. X. *Konstantego Mikołajewicza*, i J. C. W. W. X. *Alexandry Petrówny*, małżonki J. C. W. W. X. *Mikołaja Mikołajewicza*.
Dnia 9 (27 Kwietnia). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Jerzego Alexandrowicza*.
Dnia 11 (29 Kwietnia). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Sergiusza Alexandrowicza*.
Dnia 18 (6). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Mikołaja Alexandrowicza*.
Czerwiec. Dnia 1 (20 Maja). Imieniny J. C. W. W. X. *Alexego Alexandrowicza*.
Dnia 2 (21 Maja). Imieniny J. C. W. W. X. *Konstantego Mikołajewicza* i J. C. W. W. X. *Konstantego Konstantynowicza*, oraz rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Alexandry Petrówny*.
Dnia 13 (1). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Dymitra Konstantynowicza*.
Lipiec. Dnia 8 (20 Czerwca). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Alexandry Józefówny*, małżonki J. C. W. W. X. *Konstantego Mikołajewicza*
Dnia 9 (27 Czerwca). Pamiątka bitwy pod Półtawą.
Dnia 11 (29 Czer.). Imieniny J. C. W. W. X. *Pawła Alexandrowicza*, J. C. W. W. X. *Piotra Mikołajewicza*.
Dnia 13 (1). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Wacława Konstantynowicza*.
Dnia 17 (5). Imieniny J. C. W. W. X. *Sergiusza Alexandrowicza* i J. C. W. W. X. *Sergiusza Michałowicza*.
Dnia 23 (11). Imieniny J. C. W. W. X. *Olgi Mikołajewny*, małżonki Jego Królewskiéj Mości Króla Wirtemberskiego, i J. C. W. W. X. *Olgi Konstantynówny*, małżonki Jego K. M. Króla Hellenów i J. C. W. W. X. *Olgi Fedorówny*.
Dnia 27 (15). Imieniny J. C. W. W. X. *Włodzimierza Alexandrowicza*.
Dnia 28 (16). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Anastazyi Michałówny*.
Sierpień. Dnia 18 (6). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Maryi Mikołajówny*, wdowy po J. C. W. W. X. *Maxymilianie* Leuchtenberskim.
Dnia 22 (10). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Konstantego Konstantynowicza*.
Dnia 23 (11). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Jerzego Michałowicza*.
Dnia 28 (16). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Katarzyny Michałówny*.
Wrzesień. Dnia 3 (22 Sierpnia). Rocznica urodzin J. K. M. Królowéj Hellenów, J. C. W. W. X. *Olgi Konstantynówny*.
Dnia 20 (8). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Olgi Teodorówny*.
Dnia 21 (9). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Konstantego Mikołajewicza*.
Dnia 29 (17). Imieniny J. C. W. W. X. *Wiary Konstantynówny*.
Październik. Dnia 3 (21 Września). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Pawła Alexandrowicza* i imieniny J. C. W. W. X. *Dymitra Konstantynowicza*.
Dnia 4 (22 Września). Święto Orderu Świętego Równo-Apostolskiego X. Włodzimierza.
Dnia 5 (23 Września). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Sergiusza Michałowicza*.
Dnia 10 (28 Września). Imieniny J. C. W. W. X. *Wacława Konstantynowicza*.
Dnia 16 (4). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Michała Michałowicza*.
Dnia 17 (5). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Maryi Alexandrówny* Córki Ich Cesarsko-Królewskich Mości.
Dnia 25 (13). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Michała Mikołajewicza*.
Listopad. Dnia 18 (6). Rocznica urodzin J. C. W. W. X. *Mikołaja Mikołajewicza* Młodszego.
Dnia 20 (8). Imieniny J. C. W. W. X. *Michała Mikołajewicza* i J. C. W. W. X. *Michała Michałowicza*, tudzież święto wszystkich Cesarsko-Rossyjskich orderów.
Grudzień. Dnia 6 (24 Listopada). Imieniny J. C. W. W. X. *Katarzyny Michałówny*, i święto orderu Świętéj Katarzyny Wielkiéj Męczenniczki.
Dnia 8 (26 Listopada). Imieniny J. C. W. W. X. *Jerzego Michałowicza*, J. C. W. W. X. *Jerzego Alexandrowicza*, i święto orderu Świętego Jerzego Wielkiego Męczennika.
Dnia 12 (30 Listopada). Święto orderu Świętego Andrzeja Apostoła.
Dnia 18 (6). Imieniny J. C. W. W. X. *Mikołaja Alexandrowicza* J. C. W. W. X. *Mikołaja Konstantynowicza* i J. C. W. W. X. *Mikołaja Michałowicza*.
Dnia 16 (28) urodziny C. W. W. X. *Aleksieja Michałowicza*.

DOM CESARSKO-ROSSYJSKI.

JEGO CESARSKA MOŚĆ, Najjaśniejszy Pan, Cesarz i Samowładca Wszech Rossyi, Król Polski, ALEXANDER MIKOŁAJEWICZ, urodzony 17 (29) Kwietnia 1818 r.
JEJ CESARSKA MOŚĆ, Cesarzowa MARYA ALEXANDRÓWNA, urodzona 27 Lipca (8 Sierpnia) 1824 roku.
Jego Cesarska Wysokość, Cesarze wicz, Następca Tronu, Wielki Xiążę *Alexander Alexandrowicz*, urodzony 26Lutego (10 Marca) 1845 r.
Jéj Cesarska Wysokość Cesarzówna, Następczyni Tronu, W. X. *Marya Teodorówna*, urodzona 14 (26) Listopada 1847 roku.
J. C. W. W. X. *Mikołaj Alexandrowicz*, urodz. 6 (18) Maja 1868 r.
J. C. W. W. X. *Jerzy Alexandrowicz*, urod. 27 Kwiet. (9 Maja) 1871 r.
J. C. W. W. X. *Włodzimierz Alexandrowicz*, urodz. 10 (22) Kwiet. 1847 r.
J. C. W. W. X. *Alexy Alexandrowicz*, urodzony 2 (14) Stycznia 1850 roku.
J. C. W. W. X. *Sergiusz Alexandrowicz*, urodzony 29 Kwietnia (11 Maja) 1857 roku.
J C. W. W. X. *Paweł Alexandrowicz*, urodzony 21 Września (3 Października) 1860 roku.
J. C. W. W. X. *Cyryl Aleksandrowicz* ur. d. 30 września (12 Paźdz. 1876).
J. C. W. W. X. *Maryja Alexandrowna* urodz. 15 (27) Paźdz. 1853 roku, Małżonka J. C. W. W. X. Alfreda Edymburgskiego.
J. C. W. W. X. *Konstanty Mikołajewicz*, urodz. 9 (21) Września 1827 r.
J. C. W. W. X. *Alexandra Józefówna*, urodz. 26 Czerw. (8 Lipca) 1830 r.
J. C. W. W. X. *Mikołaj Konstantynowicz*, ur. 2 (14) Lutego 1850 roku.
J. C. W. W. X. *Konstanty Konstantynowicz* ur. 10 (22) Sierpnia 1858 r.
J. C. W. W. X. *Dymitr Konstantynowicz*, ur. 1 (13) Lipca 1862 r.
J. C. W. W. X. *Wacław Konstantynowicz*, ur. 1 (13) Lipca 1862 r.
J. C. W. W. X. *Mikołaj Mikołajewicz Starszy*, urodzony 27 Lipca (8 Sierpnia) 1831 roku.
J. C. W. W. X. *Alexandra Piotrówna*, urodz. 21 Maja (2 Czerw.) 1838 r.
J. C. W. W. X. *Mikołaj Mikołajewicz Młodszy*, urod. 6 (18) Listop. 1856 r.
J. C. W. W. X. *Piotr Mikołajewicz*, urodz. 10 (22) Stycznia 1864 r.
J. C. W. W. X. *Michał Mikołajewicz*, urodz. 13 (25) Października 1830 r.
J. C. W. W. X. *Olga Fedorówna*, urodz. 8 (20) Września 1839 roku.
J. C. W. W. X. *Mikołaj Michałowicz*, urodz. 14 (26) Kwietnia 1859 r.
J. C. W. W. X. *Michał Michałowicz*, urod. 4 (16) Października 1861 r
J. C. W. W. X. *Jerzy Michałowicz*, urod. 11 (23) Sierpnia 1863 r.
J. C. W. W. X. *Alexander Michałowicz*, ur. 1 (13) Kwietnia 1866 r.
J. C. W. W. X. *Sergiusz Michałowicz*, urod. 13 (25) Września 1869 roku
J. C. W. W. X. *Alexy Michałowicz* ur. 16 (28) Grud. 1875 r
J. K. M. *Olga Konstantynówna*, urodzona 22 Sierpnia (3 Września) 1851 roku, małżonka J. Kr. M. Króla Hellenów Jerzego I.
J. C. W. W. X. *Wiara Konstantynówna*, urod. 4 (16) Lutego 1854 r.
J. C. W. W. X. *Anastazya Michałówna*, urodz. 16 (28) Lipca 1860 r.
J. C. W. W. X. *Marya Mikołajówna* urod. 6 (18) Sierpnia 1819 r.
J. K. M. *Olga Mikołajówna*, urodzona 30 Sierpnia (11 Września) 1822 r. małżonka J. K. M. Króla Wirtemberskiego.
J. C. W. W. X. *Katarzyna Michałówna*, urodz. 16 (28) Sierpnia 1827 r.) małżonka J. X. M. W. X. Meklemburg-Strelickiego.
Dzieci J. C. W. W. X. *Maryi Mikołajówny*, wdowy po J. C. W. W. X Leuchtenberskim.
Synowie, Ich Cesarskie Wysokości, Książęta Romanowscy, Książęta Leuchtenberscy: *Mikołaj Maxymilianowicz*, urodzony 23 Lipca (4 Sierpnia) 1843 r.
Eugeniusz Maxymilianowicz, urod. 27 Stycznia (8 Lutego) 1847 r.
Sergiusz Maxymilianowicz, urodz. 8 (20) Grudnia 1849 r.
Jerzy Maxymilianowicz, urodz. 17 (29) Lutego 1852 r.
Córki, Ich Cesarskie Wysokość, Księżniczki Romanowskie, Księżniczki Leuchtenberskie: *Marya Maxymilianówna*, urodzona 4 (16) Października 1841 roku, małżonka J. X. W. W. X. Wilhelma Badeńskiego.
Eugenia Maxymilianówna, urodzona 20 Marca (1 Kwietnia) 1845 roku, małżonka J. X. W. X. Oldenberskiego Alexandra.

Ewangelie na wszystkie Niedziele i Święta uroczyste.

Na Nowy Rok u Łukasza ś. w r. 2. *O Obrzezaniu Chrystusa P.*
— *Trzech Króli* u Mateusza św. w rozdz. 2. *O Św. Trz. Kr.*
N. 1 po 3-ch Królach u Łukasza św. w roz. 2-im. *O Chrystusie w 12 latach.*
— 2 po 3-ch Królach u Jana św. w roz. 2-im. *O Godach w Kanie Galilejskiéj.*
— 3 po 3-ch Królach u Mateusza św. w roz. 8. *O Oczyszczeniu trędowatego.*
— Oczyszczenie N. P. M. u Łukasza św. w roz. 2-im. *O Przyniesieniu Chrystusa do Kościoła Jerozolimskiego.*
— *Staroz.* u Mat. św. w roz. 20. *O robotnikach w winnicy.*
— *Mięs.* u Łuk. św. w roz. 8. *O nasieniu i roli.*
— *Zapust.* u Łuk. św. w roz. 18. *Jezus przepowiada swą mękę.*
— *Popielec* u Mat. św. w rozdz. 6. *O poście.*
— *Wstępną* u Mat. św. w roz. 5. *O djable który kusi Jezusa.*
— *Suchą* u Mat. św. w roz. 8. *O przemienieniu się Jezusowem.*
— *Głuchą* u Łuk. św. w roz. 11. *O wyrzuceniu czartów.*
— *Środopost.* u Jana św. w rozd. 6. *O nakarmieniu 5,000 ludzi.*
— *Zwiast. N. M. P.* u Łuk. św. w r. 1. *O posyłaniu Anioła Gabryela do N.M.P.*
— *Białą*, u Jana św. w rozdz. 8. *O Żydach chcących ukamienować Jezusa.*
— *Kwietną*, u Mateusza św. w r. 21. *O wjeździe Chrystusa do Jerozolimy.*
— Wielki Czwartek, u Jana św. w rozdz. 18. *O wieczerzy Pańskiéj i umywaniu nóg.*
— Wielki Piątek, Passya według Jana świętego w rozdziale 18 i 19.
— Niedzielę Wielkanocną u Marka św. w rozdz. 16. *O Zmartwychwstaniu Chrystusa Pana.*
— Poniedziałek Wielkanocny u Łukasza w roz. 24. *O 2-ch uczniach idących do Emaus.*
— Niedzielę Przewodnią u Jana św. w rozdz. 20. *O pokazaniu się Chrystusa uczniom.*
Na Niedzielę 2 po Wielkiéj-Nocy u Jana św. w rozdziale 10, *O Chrystusie dobrym pasterzu.*
— Niedzielę 3 po Wielkiéj-Nocy u Jana św. w rozdziale 16. *O odejściu Chrystusa do Ojca.*
— Niedzielę 4 po Wielkiéj-Nocy u Jana św. w rozdziale 16. *O przyczynie odejścia Chrystusa.*
— Niedzielę 5 po Wielk., u Jana św. w rozdz. 16. *O skutkach prośby w Im. Jezusa.*
— Wniebowstąpienie Pańskie u Marka św. w rozdz. 16 *O Wniebowstąpieniu Ch.*
Na Niedzielę 6 po Wielk., u Jana św. w rozdz. 15. *O przyjściu pocechy Ducha Świętego.*
Na Zesłanie Ducha Św., u Jana św. w rozdz. 14. *O Zesłaniu Ducha Świętego.*
— Poniedziałek świąteczny, u Jana św. w rozdz. 3. *O rozmowie Chrystusa z Nikodemem.*
— Trójcę świętą, u Mateusza św. w rozdz. 28. *O mocy danej Chrystusowi.*
— Boże Ciało, u Jana św. w rozdz. 6. *O Ciele i Krwi Chrystusowéj.*
— 2 po św. u Łuk. św. w r. 14. *O wezwaniu na wielką wieczerzę.*
Na 3 po św. u Łuk. św. w roz. 15. *O zgubionej owcy i groszu, zaś na Piotra i Pawła u Mat. św. w roz. 10. O władzy danej św. Piotrowi.*
— 5 po św. u Mateu. św. w roz. 5. *O sprawiedliwości i pojednaniu się z bratem.*
— 6 po św. u Marka św. w roz. 8. *O nakarmieniu 4000 ludzi.*
— 7 po św. u Mateusza św. w roz. 7. *O fałszywych prorokach.*
— 8 po św. u Łuk. św. w roz. 10. *O niesprawiedliwym szafarzu.*
— 9 po św. u Łuk. św. w roz. 19. *O zburzeniu Jerozolimy.*
— 10 po św. u Łuk. św. w roz. 18. *O Faryzeuszu i celnik*
— Wniebowzięcie N. P. M. u Łuk. św. w roz. 11. *Błogosławieni słuchający słowa bożego.*
— 11 po św. u Marka św. w rozd. 7. *O głuchym i niemym.*
— 12 po św. u Łuk. św. w roz. 10. *O rannym samarytanie.*
— 13 po św. u Łukasza św. w roz. 17 *O uzdrowieniu 10 trędowatych.*
— Narodz. N. P. M. u Mateusza św. w roz. 1. *Księgi rodzaju Jezusa Chrystusa.*
— 14 po św. u Mateusza św. w roz. 6. *O służeniu Bogu i mamonie.*
— 15 po św. u Łuk. św. w roz. 7. *O wskrzeszeniu syna wdowy.*
— 16 po św. u Łuk. św. w rozdz. 14. *O uzdrowieniu opuchłego.*
— 17 po św. u Mat. św. w rodz. 22. *O miłości Boga i bliźniego.*
— 18 po św. u Mat. św. w roz. 9. *O uzdrowieniu paralityka..*
— 19 po św. u Mat. św. w roz. 22. *O wezwaniu na gody weselne.*
— 20 po św. u Jana ś. w roz. 4. *O chorym synu królewskim.*
— 21 po św. u Mat. ś. w r. 18. *O dłużniku i złośliwym słudze.*
— Wszyst. Świętych u Mat. św. w rozdz. 9. *O tych, którzy są błogosławieni.*
— 22 po św. u Mat. w roz. 22. *O oddawaniu czynszowéj monety.*
— Dzień zaduszny u Jana św. w rozdz. 5. *O wskrzeszeniu zmarłych.*
— 23 po św. u Mat. ś. w roz. 9. *O wskrzeszeniu córki księcia.*
— 24 po Świątkach, u Mat. św. w rozdz. 13. *O kąkolu i pszenicy.*
— 25 po Świątkach, u Mat. św. w rozdz. 13. *O ziarnie gorczycznem.*
— 26 po św. u Mat. ś. w rozd. 24. *O Sądzie ostatecznym.*
— Nied. 1 Ad., u Łukasza ś. w roz. 21. *O znakach na niebie i ziemi.*
— Niedzielę 2 Adwentu, u Mat. św. w rozdz. 11. *O poselstwie Jana do Chrystusa.*
— Niepokal. Poczęcie N. P. M. u Mat. św. w roz. 11. *Księgi rodzaju Jezusa Chrystusa.*
— Nied. 3 Ad., u Jana św. w roz. 1. *O poselstwie żydów do Jana.*
— Niedzielę 4 Adwentu, u Łukasza św. w roz. 3. *O Janie opowiadającym chrzest.*
Na Narodzenie Chrystusa Pana, u Łukasza św. w rozdziale 2. *O Narodzeniu Chrystusa Pana.*
— Św. Szczepana 1-go Męczennika, u Mateusza św. w roz. 23. *O posyłaniu Proroków.*
— Św. Jana Ewang., u Jana św. w rozdz. 21. *O naśladowaniu Chrystusa i ulubionym Jego uczniu.*
— Młodzianków, u Mateusza św. w rozdz. 2. *O ucieczce do Egiptu i rzezi dziatek w Betleemie.*

PARAFIE RZYMSKO-KATOLICKIE.

1-a Parafia Ś-go Jana (przy ulicy Śto-Jańskiéj pod Nr. 4, przy Kościele Archi-Katedralnym Ś-go Jana). Proboszcz: Kapituła Metropolitalna.

Od Nr.	1	do	166	Od Nr.	480	do	483
—	168	—	217	—	467	—	498
—	236	—	247	—	504	—	534
—	281	—	305	—	537	—	539
—	363	—	370	—	2582	—	2666
—	422	—	451	—	2683	—	2690

Parafia ta położona jest w granicach cyrkułu Zamkowego, strona prawa należy do parafii Ś-go Jana, t. j. idąc od Wisły ulicami: Bednarską przez plac (Square), Kozią, Miodową od Kapitulnéj, z Kapitulnéj Podwalem przez kawałek Freta do Mostowéj, Mostową przez Boleść do saméj Wisły.

2-a Parafia Panny Maryi (przy ulicy Kościelnéj pod Nr.1882 przy kościele Panny Maryi). Administrator: ks. Roguski Maciéj.

Numera Cyrkułu 2-go.

Od Nr.	219	do	235	Od Nr.	1771	do	1779
—	248	—	272	—	1793	—	1800
—	306	—	362	—	1813	—	1819
—	1764	—	1770	—	2046	—	2047
—	1791	—	1792	—	2094	—	2103
—	1801	—	1812	—	2142	—	2165
—	2048	—	2093	—	2190	—	2234

Numera Cyrkułu 4-go.

Od Nr.	1820	—	2045	Od Nr.	2236	—	2270
—	2104	—	2141	—	2274	—	2787
—	2166	—	2189	—	2302	—	2307
—	2525	—	2581	—	2376	—	
—	3121	—	3140	—			

Parafia ta położona w granicach cyrkułu Sobornego i Bielańskiego, strona prawa należy do parafii Panny Maryi, t. j. idąc od Wisły ulicami: Boleść, Mostową, kawałek Freta od Mostowéj do Śto-Jerskiéj, Śto-Jerską przez plac za Ogrodem Krasińskich, ulicą Nowolipki do Dzikiéj, Dziką aż do rogatek Powązkowskich, omijając posessyę Nr. 2308, idąc wciąż okopami do Wisły.

3-a Parafia Przemienienia Pańskiego (przy ulicy Miodowéj pod Nr. 494, przy Kościele Przemienienia Pańsk.). Proboszcz: ks. Chmielewski Franciszek.

Od Nr.	167	do	—	Od Nr.	540	do	611
—	237	—	280	—	615	—	623
—	459	—	471	—	643	—	644
—	487	—	496	—	739	—	742
—	499	—	503	—	1780	—	1790
—	535	—	536	—	2235	—	—

Parafia ta położona w granicach cyrkułu Sobornego, strona prawa należy do parafii Przemienienia Pańskiego, t. j. idąc począwszy od rogu ulic: Miodowéj i Senatorskiéj, przez Senatorską do placu Bankowego, Rymarską, Przejazd, kawałek Nowolipkami od Przejazdu do placu za Ogrodem Krasińskich, tymże placem do Śto-Jerskiéj ulicy, Ś-to-Jerską do Freta, Freta do Podwala, Podwalem do Kapitulnéj, Kapitulną do Miodowéj, Miodową do ulicy Senatorskiéj.

4-a Parafia Narodzenia Najświętszéj Panny Maryi (przy ulicy Leszno pod Nr. 671a, przy kościele Narodzenia Najświętszéj P. M.). Proboszcz: ks. Kossowski Henryk.

Od Nr.	645	do	714	Od Nr.	2271	do	1273
—	805	—	807	—	2288	—	2301
—	821	—	883	—	2308	—	2375
—	1128	—	1125	—	2377	—	2524
—	1173*e*	—	—	Powąz. od N.	20	—	30

Parafia ta położona w granicach cyrkułu Powązkowskiego, strona prawa należy do parafii Narodzenia Najświętszéj Panny Maryi, t. j. idąc od rogu ulic: Przejazd i Leszna, Lesznem do Solnéj, Solną do Ogrodowéj, zaś Ogrodową od Solnéj aż do okopów obie strony t. j. lewa i prawa, należą do téj parafii,—daléj zaś do końca ulicy Ogrodowéj przy okopach idąc wciąż okopami, prawa strona należy do téjże parafii Narodzenia Najświętszéj Panny Maryi aż do rogatek Powązkowskich, do włącznie posessyi Nr. 2308; także do téj parafii należą Powązki od Nr. 20 do Nr. 30.

5-ta Parafia Ś-go Andrzeja (przy ulicy Chłodnéj pod Nr. 931, przy kościele Karola Boremeusza). Administrator: ks. Czajewicz.

Od Nr.	715	do	738	Od Nr.	1108	do	1109
—	743	—	804	—	1113	—	1116
—	808	—	820	—	1124	—	1127
—	884	—	970	—	1136	—	1142
—	972	—	1036	—	3072	—	3120

Parafia ta położona w granicach cyrkułu Wolskiego, strona prawa należy do parafii Ś-go Andrzeja, t. j. idąc od rogu ulic: Grzybowskiéj i Granicznéj wciąż ulicą Grzybowską do Okopów, okopami do ulicy Chłodnéj, zaś Chłodną i Elektoralną do ulicy Solnéj po obu stronach, jak niemniéj w téjże przestrzeni, przerzynając ulicę Wronią, Waliców, Białą i Żelazną, także po obu stronach należą do téj parafii po granice zakreślone, daléj z ulicy Elektoralnéj, idąc Solną do Ogrodowéj, tak prawa, jak i lewa strona należą do téjże parafii, od Ogrodowéj zaś tylko prawa strona ulicy Solnéj należy do parafii Ś-go Andrzeja aż do Leszna—i tak daléj idąc Lesznem, Rymarską, przez plac Bankowy, Żabią, Graniczną do ulicy Grzybowskiéj.

6-a Parafia Wszystkich ŚŚ. (przy ulicy Plac Grzybowski pod Nr. 1084, przy kościele Wszystkich ŚŚ.). Administrator: ks. Hollak Józef.

Od Nr.	1037	do	1065	Od Nr.	1329	do	1599
—	1079	—	1107	—	1370	—	1414
—	1110	—	1112	—	1405	—	2115
—	1117	—	1123	—	1497	—	3303
—	1143	—	1244	—	1536	—	3611

Parafia ta położona jest w większéj części cyrkułu Jerozolimskiego, prawa strona należy do parafii Wszystkich Ś.Ś., to jest idąc od ulicy Marszałkowskiéj, Chmielną do Twardéj i kawałek Twardą do drogi żelaznéj, linią drogi żelaznéj do okopów, okopami do ulicy Grzybowskiéj, Grzybowską do Granicznéj, z Granicznéj do Królewskiéj, Królewską do Marszałkowskiéj, Marszałkowską aż do Chmielnéj.

7-a Parafia S-éj Barbary (przy ul. Nowogrodzkiéj pod Nr. 1600*b*. przy kościele na cmentarzu Ś-to Krzyzkim). Administrator: ks. Wyrzykowski Adam.

Od Nr.	1378	do	1390	Od Nr.	1642	do	1643
—	1444	—	1447	—	1676	—	—
—	1550	—	1558	—	1700	—	—
—	1570	—	1528	—	1753	—	—
—	1582	g,h,i,k,u.		—	1758a.	—	—
—	1600	„	„ —	—	1758b.	—	—

Parafia ta położona jest w części małéj cyrkułu Jerolimskiego, strona prawa należy do téj parafii, t. j. idąc od ulicy Marszałkowskiéj i rogu ulicy Koszyki, drogą prowadzącą do okopów, a stykającą się przy okopach z ulicą Nowowiejską—daléj idąc wciąż okopami do rogatek Jerozolimskich, przechodząc rogatki Jerozolimskie do linii drogi żelaznéj, idąc daléj linią drogi żelaznéj do ulicy Twardéj, Twardą kawałek do Chmielnéj, Chmielną do Marszałkowskiéj, Marszałkowską do ulicy Koszyki i drogi obok ulicy Koszyki, prowadzącéj do okopów, a stykającéj się przy okopach z ulicą Nowowiejską.

8-a Parafia S-go Aleksandra (przy ulicy Nowy Świat pod Nr. 1741, przy Kościele Ś-go Aleksandra). Proboszcz: ks. Leski Jan.

Od Nr.	1268	do	1287	Od Nr.	1701	do	1752
—	1391	—	—	—	1754	—	1757
—	1572	—	1598	—	1759	—	1763
—	1601	—	1675	—	2987	*a,b,*	—
—	1677	—	1699	—	3065	—	3069

Parafia ta położona jest w części cyrkułu Łazienkowskiego, strona prawa należy do parafii Ś-go Aleksandra, to jest idąc, zacząwszy od okopów, między koszarami huzarskiemi a ogrodem Belwederskim, wciąż okopami przez rogatki Belwederskie, Mokotowskie, daléj jeszcze okopami, gdzie się kończy ulica Nowowiejska, od okopów drogą do ulicy Marszałkowskiéj, stykającą się przy ulicy Marszałkowskiéj z ulicą Koszyki, ztąd idąc daléj ulicą Marszałkowską do alei Jerozolimskiéj—aleją do Smolnéj, Smolną do Książęcéj, kawałek Książęcą do ulicy Rozbrat, Rozbratem, daléj Górną i granicami koszar kirasyerskich, ułańskich i huzarskich, a ogrodem Łazienkowskim i Belwederskim aż do okopów.

9-a Parafia S-éj Trójcy (przy ulicy Solec pod Nr. 2920a, przy Kościele Ś-éj Trójcy). Administrator: ks. Brzeski Franciszek.

Od Nr.	2805	do	2706	Od Nr.	2911	do	2978	bez liter
—	2815	—	2845	—	2986	—	2987	
—	2858	—	2868	—	2988	—	2988	
—	2897	—	2908					

Parafia ta położona w części cyrk. Łazienkowsk. i Now.-Św. strona prawa należy do parafii Ś-éj Trójcy, to jest idąc okopami od Wisły, przez rogatki Czerniakowskie wciąż okopami do ogrodu Belwederskiego, gdzie się kończą koszary huzarskie, ztąd idąc między koszarami huzarskiemi, ułańskiemi i kirassyerskiemi, a ogrodem Belwederskim i Łazienkowskim do ulicy Górnéj, daléj Górną, Rozbratem do Książęcéj, kawałek Książęcéj do Smolnéj, Smolną, ze Smolnéj, przecinając aleę Jerozolimską, granicami posessyj Nr. 2909 a 2910, ogrodem Foksalu Nr. 1297 a posessyą Nr. 2858, między 2857 a 2685, przecinając ulicę Tamka pomiędzy posessyami 2846*a* a 2845 aż do ulicy Oboźnéj, to jest, że posessye 2909,—1297,—2857,—2846*a* należą do parafii Śgo Krzyża, zaś posessye 2910,— 2858,— 2859, 2845 należą do parafii Ś-téj Trójcy, daléj od tego miejsca idąc ulicą Oboźną aż do Wisły.

10-a Parafia S-go Krzyża (przy ulicy Krakowskie Przedm. pod Nr. 406, przy Kościele Ś. Krzyża). Administr.: ks. A. Jakubowski.

Od Nr.	406	do	412	Od Nr.	1574	do	1581
—	1066	—	1076	—	2765	—	2766
—	1245	—	1267	—	2767	—	2783
—	1288	—	1328	—	2846	—	2857
—	1334	—	1369	—	2872	—	2896
—	1392	—	1404	—	2909	—	—
—	1518	—	1535	—	2979	—	2982
—	1559	—	1567	—	—		

Parafia ta położona w cyrkule N.-Św. i w części małéj cyrkułu Jerozolimskiego, strona prawa należy do Ś-go Krzyża, to jest idąc od posessyi włącznie 2909 aleą Jerozolimską do uli-

cy Marszałkowskiéj, — daléj Marszałkowską aż do ulicy Królewskiéj, ztąd Królewską do Krakowskiego-Przedmieścia, Krakowskiém-Przedmieściem do ulicy Oboźnéj, — ulicą Oboźną do włącznie posessyi Nr. 2765*b*, daléj idzie się granicą téj posessyi miedzy 2846*a* a 2845,—między 2857 a 2859, między 2892—a 2858,—2909 a 2910, aż do alei Jerozolimskiéj.

11-a Parafia S-go Antoniego (przy ulicy Senatorskiéj pod Nr. 473, przy Kośc. S-go Antoniego). Administrator: ks. Urbanowicz Wincenty.

Od Nr.	373	do	405	Od Nr.	1077	do	1078
—	413	—	421	—	2667	—	2682
—	472	—	779	—	2691	—	2764
—	612	—	614	—	2767	—	—
—	624	—	642	—	2784	—	2304
—	971	—	—	—	2813	—	2814

Parafia ta położona w granicach cyrkułu Zamkowego, prawa strona należy do parafii Ś-go Antoniego, to jest idąc od Wisły ulicą Oboźną do Krakowskiego-Przedmieścia, — Krakowskiém-Przedmieściem do Królewskiéj, Królewską do Granicznéj, Graniczną i Żabią do Senatorskiéj, Senatorską do Koziéj, Kozią do poczty, ztąd przez plac (Square) do Bednarskiéj, Bednarską aż do Wisły.

12-a Parafia Prazka (przy kościele na przedmieściu Pradze). Administrator ks. Dudrewicz Ignacy.

Całe przedmieście Praga należy do téj Parafii, położonéj w granicach cyrk. Prazkiego, t. j. idąc od Wisły i rogatek Moskiewskich okopami do rogatek Petersburskich i Wisły.

Zwroty kalendarskie i święta ruchome r. 1879.

Według kalendarza	Gregoryańskiego	Juliańskiego
Liczba złota . . .	18	18
Epokta	VII	XVIII
Okres słońca . . .	12	12
Poczet rzymski . .	7	7
Litera niedzielna .	E	G
Popielec . . .	d. 26 lutego	d. 14 lutego
Wielkanoc . .	d. 13 kwietnia	d. 1 kwietnia
Wniebowstąpienie	d. 22 maja	d. 10 maja
Zielone świątki .	d. 1 czerwca	d. 20 maja
1-a Niedz. Adwen.	d. 30 listopada	d. 2 grudnia

Suche dni.

Pierwsze . d. 5, 7, 8 marca
Drugie . . d. 4, 6, 7 czerwca
Trzecie . . d. 17, 19, 20 września
Czwarte . d. 17, 19, 20 grudnia.

Pory roku.

Wiosna, d. 21 marca
Lato, d. 21 czerwca
Jesień, d. 23 września
Zima, d. 22 grudnia.

ZAĆMIENIA.

W r. 1879 będą dwa zaćmienia słońca i jedno księżyca. Z zaćmień słońca pierwsze przypada w d. 22 stycznia i będzie widzialne przeważnie w południowej Afryce; drugie w d. 19 lipca i świadkami jego będą głównie mieszkańcy środkowej Afryki; w Europie zaś tylko południowe kraje będą mogły oglądać małą część tego zaćmienia. Nie od rzeczy będzie zrobić uwagę, że oba te zaćmienia będą *obrączkowemi*, to jest takiemi zjawiskami, w których środek tarczy słonecznej będzie przez księżyc zakryty, gdy tymczasem brzegi zatrzymają swój blask pierwotny.

Zaćmienie księżyca przypada w d. 28 grudnia i będzie widzialne we wszystkich częściach ziemi; u nas zacznie się takowe o godz. 5 min. 1 a skończy się o godz. 6 m. 39 po południu, przy czem tylko mała część tarczy księżyca będzie zakryta.

Wykaz dni niedzielnych i świąt uroczystych w roku 1880.

UWAGA. Przy zawieraniu umów i przedsiębraniu robót, rokiem naprzód wiedzieć dobrze dni świąteczne. W tym celu zamieszczamy poniższą tablicę.

Dnia	w Styczniu	Dnia	w Lutym	Dnia	w Marcu	Dnia	w Kwietniu	Dnia	w Maju	Dnia	w Czerwcu
1	Czwart. *Nowy Rok*	1	Niedziela	7	Niedziela	4	Niedziela	2	Niedziela	6	Niedziela
4	Niedziela	2	Pon. *Grom. P. M.*	14	Niedziela	5	Pon. *Zwiast. P.M.*	6	Czw. *Wniebowst.*	13	Niedziela
6	Wtor. *Trzech Kr.*	8	Niedziela	21	Niedziela	11	Niedziela	8	Sob. *Ś. Stanisł.*	20	Niedziela
11	Niedziela.	15	Niedziela	28	Niedziela *Wielk.*	28	Niedziela	9	Niedziela	27	Niedziela
18	Niedziela.	22	Niedziela	29	Pon. *Świąt.*	25	Niedziela	16	Niedz. *Zesł. D. Ś.*	29	Wt. *Piotra i Paw.*
25	Niedziela.	29	Niedziela					17	Poniedz. *Świąt.*		
								23	Niedziela		
								27	Czw. *Boże Ciało.*		
								30	Niedziela		
	4 Niedziele 2 święta uroczyste		5 Niedziel 1 święto uroczyste		4 Niedziele 1 święto uroczyste		4 Niedziele 1 święto uroczyste		5 Niedziel 4 święta uroczyste		4 Niedziele 1 święto uroczyste

Dnia	w Lipcu	Dnia	w Sierpniu	Dnia	we Wrześniu	Dnia	w Październiku	Dnia	w Listopadzie	Dnia	w Grudniu
4	Niedziela	1	Niedziela	5	Niedziela	3	Niedziela	1	Pon. *Wszyst. Św.*	5	Niedziela
11	Niedziela	8	Niedziela	8	Śr. *Nar. N. M. P.*	10	Niedziela	7	Niedziela	8	Śr. *Niep. P. P. M.*
18	Niedziela	15	Nied. *Wnieb. P. M.*	12	Niedziela	17	Niedziela	14	Niedziela	12	Niedziela
25	Niedziela	22	Niedziela	19	Niedziela	24	Niedziela	21	Niedziela	19	Niedziela
		29	Niedziela	26	Niedziela	31	Niedziela	28	Niedziela	25	Sob. *Boże Narodz.*
										26	Niedz. *Św. Szczep.*
	4 Niedziele		5 Niedziel		4 Niedziele 1 święto uroczyste		5 Niedziel		4 Niedziele 1 święto uroczyste		4 Niedziel 2 święta uroczyste

W roku 1880 będzie Niedziel 52 — Świąt uroczystych 18, lecz z tych 4 przypada na Niedzielę, a na inne dni tylko 14, Razem dni Świątecznych 65.

Styczeń ma dni 31. — Słońce wstępuje w znak Wodnika dnia 21.

Dnia	Słońca Wschód g.	m.	Zachód g.	m.	Godz. na zeg. gdy na komp. godzina 12 godz.	min.
1	8	11	3	57	12	4
5	8	10	4	1	12	6
10	8	9	4	7	12	8
15	8	5	4	15	12	10
20	8	0	4	23	12	11
25	7	54	4	33	12	13
30	7	46	4	42	12	14

Dnia.	Księżyca Wschód godz.	min.	Zachód godz.	min.	Długość dnia g.	m
1 we dniu	1	0 r.	7	46		
5 we dniu	5	46 r.	7	50		
10 6 45 w.	we dniu		7	58		
15 6 28 r.	we dniu		8	10		
20 6 56 r.	we dniu		8	23		
25 we dniu	8	20 w.	8	39		
30 we dniu	1	5 r.	8	56		

Odmiany światła (lunacye) Księżyca.

- Pełnia ..... dnia 8 o godzinie 1 minut 12 po południu.
- Ostatnia kwadra.... dnia 15 o godzinie 0 minut 26 po południu.
- Nów ..... dnia 22 o godzinie 1 minut 15 po południu.
- Pierwsza kwadra... dnia 30 o godzinie 1 minut 9 po południu.

Dni.	ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko-Katolickiego.		IMENA ŚWIĘTYCH Православной Церкви.	ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzym.-Katol. w Cesarstwie.	IMIONA Słowiański.	IMIONA Ewangelickie.
1	**S**	**Nowy Rok.** Fulgen. B.	1 20 *Декабрь.* Св. Игнатія М.	Teofila M.	Mieczysław bł.	**Nowy Rok.**
2	C.	Makarego Opata.	2 21 С. Юліяніи. С. Петра М.	Tomasza Ap.	Strzeżysław.	Melchior.
3	P.	Daniela M. i Genowefy.	3 22 Вел. Муч. Анастасіи.	Zenona i Flawiana M.	Własty miła.	Kasper.
4	S.	Tytusa i Grzegorza BB.	4 23 П. М. Феодула и П. Павак.	Wiktoryi Panny.	Dobromir.	Baltazar.
5	**N.**	*1 po N. R.* Telesf. B. i Emilian. P.	5 24 П. М. Евгеніи и Пр. Никол.	† Adama i Ewy. *Wigil.*	Właśtybór.	Symeon.
6	P.	**Trzech Króli.**	6 25 **Рож. Г. Іис. Хрис.**	**Narodzenie Chr. P.**	Bojomir.	**Ukaz. się Chr.**
7	W.	Lucyana M. i Teod.	7 26 **Соб. Пр. Богор.**	**Szczepana 1go Męcz.**	Świętosław.	Juliana.
8	Ś.	Seweryna Opata.	8 27 **1 Муч. и арх. Стеф.**	Jana Ewang.	Mścisław.	Erhard.
9	C.	Marcyanny Panny.	9 28 Ап. Никанор и М. Аг.	Młodzianków.	Władymira.	Ehrenfryd.
10	P.	Agatona P. i Wilhelma B.	10 29 Св 14,000 млад. и П. М.	Tomasza Kantnoryjsk.	Dobrosław.	Zacharyasz.
11	S.	Hygina i Teodozyusza W.	11 30 М. Анисіи и М. Филер.	Eugieniusza Biskupa.	Krzesimir.	Aloiza.
12	**N.**	*1 po 3 K.* Arkadyusza M.	12 31 Пр. Меланіи Римлянки.	Sylwestra Pap.	Czesława.	**1 po Ep.**
13	P.	Weroniki P. i Gotfrida B.	13 1 *Январь.* **Нов. Годъ.**	**Nowy Rok.** Fulgenc.	Bogomir.	Hilary.
14	W.	Hilarego B. i Feliksa M.	14 2 Св. Силвестра П. Римск.	Makarego Opata.	Radogost.	Feliks.
15	Ś.	Pawła 1-go Pustelnika.	15 3 Прор. Малахіи и М. Гордія.	Daniela M. i Genowefy.	Domosław.	Traugott.
16	C.	Marcella Pap.	16 4 Соб. 70 Апост. и П. Феок.	Tytusa i Grzegorza BB.	Włodzimierz.	Erdmuta.
17	P.	Antoniego Opata	17 5 Мч. Феопемита Пост. д.	Telesfora i Emiliany.	Rościsław.	Antoni.
18	S.	Katedry ś. Piotra w Rzymie.	18 6 **Богоявл. Госп.**	**Trzech Króli.**	Jaropełk.	Felicyta.
19	**N.**	*2 po 3 K.* Kanuta K. i Henr. B. I. J.	19 7 Соборъ Іоанна Крест.	Łucyana M. i Teodora W.	Ratymir.	**2 po Ep.**
20	P.	Fabiana i Sebastyana M. M.	20 8 Пр. Геор. Хоз. и Емиліяна.	Seweryna Opata.	Sebestyan.	Fabij. i Sebast.
21	W.	Agnieszki Panny. M.	21 9 М. Поліевкта и Филлип. М.	Marcyanny P. M.	Jarosława.	Agnes.
22	Ś.	Wincentego i Anastazego.	22 10 Св. Григорія Н. пр. Пав.	Agatona P. i Wilhelma.	Witysław.	Wincenty.
23	C.	*Zaślubiny N. M. P.*	23 11 Пр. Феодосія и Михаила.	Hygina i Teodozyusza.	Wrócisława.	Charyta.
24	P.	Tymoteusza B. M.	24 12 Муч. Татіаны и С. Саввы.	Arkadyusza M.	Chwalibóg.	Tymoteusz.
25	S.	Nawrócenie św. Pawła.	25 13 М. Эрмила и Стратоника.	Weroniki P. i Gotfryda.	Miłosz.	Pauli Bek.
26	**N.**	*3 po 3 Kr.* Polikarpa B. i Paul.	26 14 Пр. Отец. въ Синаѣ и Г.	Hilarego B. i Fel. M.	Skarbimir.	**3 po Ep.**
27	P.	Jana Hryzostoma B. W.	27 15 Пр. Павла Фивей. и Іоан.	Pawła 1-go Pustelnika.	Przybysław.	Jana Hryzo.
28	W.	Karola W. Cesarza i Rajmunda.	28 16 Ап. Петра.	Marcela Pap. i Ottona.	Radomir.	Karolina.
29	Ś.	Franciszka Salezego B. W.	29 17 Пр. Антонія Великаго.	Antoniego Opata W.	Zdzisław.	Teobald.
30	C.	Martyny Panny M.	30 18 Св. Аѳанасія и Кирилла.	Katedry S. Piotra w Rz.	Dobrogniewa.	Adelgunda.
31	P.	Piotra Nolaski i Marceli W.	31 19 Пр. Макарія Египетскаго.	Kanuta Kr. i Henryka B.	Spitogniew.	Wirgiliusz.

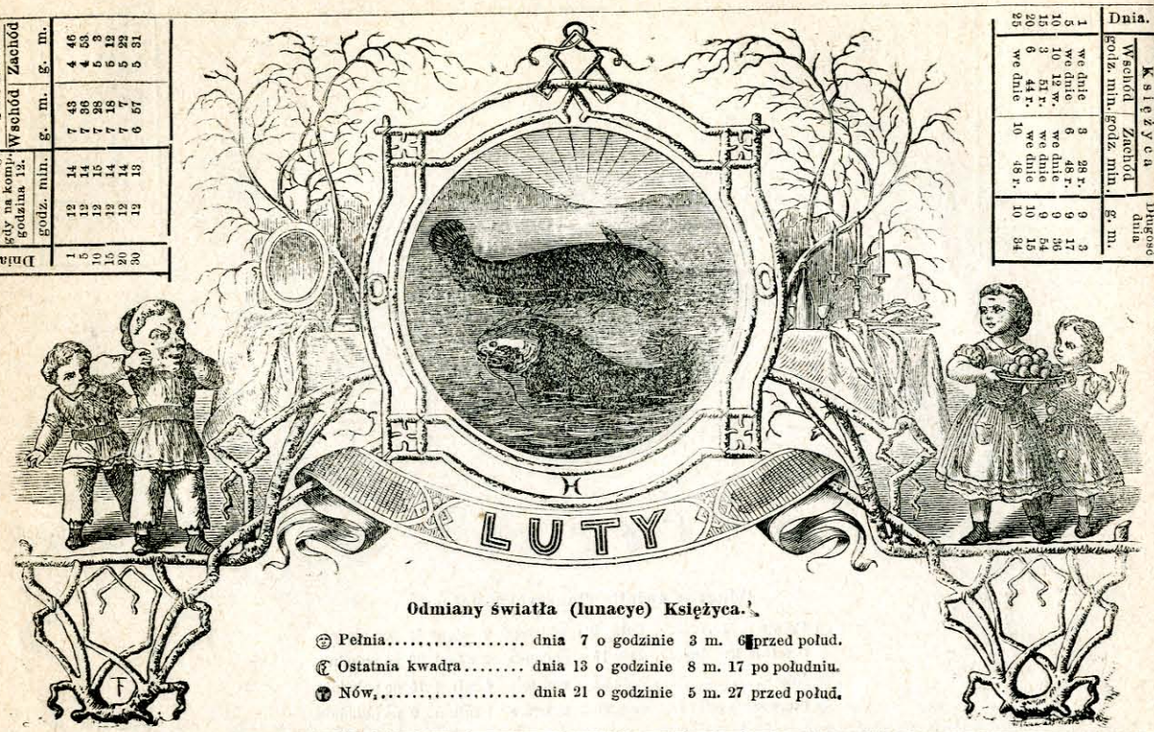
Święta wyznania Mojżeszowego. Dnia 4 Szabas.—Dnia 5 Post Asuro-Betajwes. — Dnia 11 i 18 Szabasy. — Dnia 25 Szabas i Roschodesz czyli 1 miesiąca Swat.

Święta wyznania Mahometańskiego. Dnia 5-go 1-szy dzień miesiąca Safar. r. 1296.

Luty ma dni 28. — Słońce wstępuje w znak Ryb dnia 19.

Dnia.	Słońca Wschód g.	m.	Zachód g.	m.	Godz. na zegary na kom. godzina 12. godz.	min.
1	7	43	4	46	12	14
5	7	36	4	53	12	14
10	7	28	5	3	12	15
15	7	18	5	12	12	14
20	7	7	5	22	12	14
30	6	57	5	31	12	13

Dnia.	Księżyca Wschód godz.	min.	Zachód godz.	min.	Dług. dnia g.	m.
1	we dnie		3	28 r.	9	3
5	we dnie		8	48 r.	9	17
10	12 w.		we dnie		9	36
15	3	51 r.	we dnie		9	54
20	6	44 r.	we dnie		10	15
25	we dnie		10	48 r.	10	34

Odmiany światła (lunacye) Księżyca.

- ☉ Pełnia..... dnia 7 o godzinie 3 m. 6 przed połud.
- ☾ Ostatnia kwadra..... dnia 13 o godzinie 8 m. 17 po południu.
- ☿ Nów..... dnia 21 o godzinie 5 m. 27 przed połud.

Dni.	ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko-Katolickiego.		IMIONA ŚWIĘTYCH Prawosławnej Cerkwi.		ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzym.-Katol. w Cesarstwie.	IMIONA Słowiańskie.	IMIONA Ewangelickie.
1	**S.** Ignacego i Brygidy.	1	20	Пр. Евфимія Великаго.	Fabiana i Sebastyana.	Zegota.	Brygida.
2	**N.** *4 po 3 Kr.* **Oczyszcz. N.P. M.**	2	21	*Мыт. и Фар.* Пр. Максима	Agnieszki P. M.	Miłosława.	**4 po E.** O.M.P.
3	P. Błażeja B. M.	3	22	Ап. Тимофея и П. М Анаст.	Wincentego i Anastaz.	Błażéj.	Błażeja.
4	W. Ansgarego B.	4	23	Св. М. Климента.	*Zaślub. N. M. P.*	Witosława.	Weronika.
5	Ś. Agaty P. M.	5	24	Пр. Ксенiи и Македонiя.	Tymoteusza B. M. i Flaw.	Dobrochna.	Agata.
6	C. Doroty P. M.	6	25	С. Григор. Богослов.	Nawrócenie S-go Pawła.	Bohdana.	Dorota.
7	P. Romualda Opata.	7	26	Пр. Ксенофонта и Марiи.	Polikarpa B. P. i Paul.	Sulisław bł.	Ryszard.
8	S. Jana z Matty W.	8	27	Пер. мощ. Іоанна Злат.	Jana Chryzostoma B.W.	Gniewomir.	Honorat.
9	**N.** *Starozap.* Apolonii P. M.	9	28	Пр. Ефрема Сприна и Феод.	*Staroz.* Kar. W. Rajm.	Gorysława.	**5 po E.** Apolo.
10	P. Scholastyki P.	10	29	Перен. мощ. с. м. Игнатiя.	Francisz. Salezego B.W.	Tomiła bł.	Scholastyka.
11	W. Eufrozyny P.	11	30	Соб. тр. св. и с. м. Ип.	Martyny P. M.	Świętochna.	Eufrozyna.
12	Ś. Gaudentego B. W. i Eulali P.	12	31	Св. Кира и Іоан. Пр. Ник.	Piotra Nolaski.	Radzyń ś.	Jordan.
13	C. Juliana M. i Jord.	13	1	*Февраль.* Мч. Триф. П. П.	Ignacego B. i Brygidy.	Jordan.	Eulalja.
14	P. Walentego Kapłana M.	14	2	**Срѣтеніе Госп.**	**Oczyszczenie N.M.P.**	Niemir.	Walenty.
15	S. Faustyny i Jowity MM.	15	3	Св. Симеона и Анны.	Błażeja B. M.	Szczęsław.	Faustyn.
16	**N.** *Mięsop.* Julianny P. M.	16	4	*Мяс.* Пр. Исидора и Кирил.	*Mięsop.* Ansgarego B.	Milada bł.	**Sexag.** Onesi.
17	P. Sylwina B. i Donata M.	17	5	Муч. Агафiи.	Mytara i Agaty P. M.	Swiętorad.	Konstancya.
18	W. Konstancyi P. i Simeona.	18	6	Пр. Вукола и Мар. М.	Doroty P.	Wielosława.	Concordia.
19	Ś. Konrada Wyznawcy.	19	7	Пр. Пр. Парфенiя и Лук.	Romualda Opata.	Czcisława bł.	Zuzanna.
20	C. Eucharyusza B.	20	8	В. м. Ѳеодора Стр.	Jana z Matty W.	Lubomił.	Lebrecht.
21	P. Eleonory P.	21	9	М. Никифора С. М. Паннр.	Apolonii P. M.	Onosława.	Eleonora.
22	S. Katedry ś. Piotra w Ant.	22	10	С. М. Харалампiя М. Пор.	Scholastyki P.	Wrócisław.	Kat. św. Piotra.
23	**N.** *Zapustna.* Romany P.	23	11	*Сыр.* С. К. Васил. Пр. Дим.	*Syr. Zap.* Eufrozyny P.	Przedzisława.	**Estom.** Łazarz.
24	P. Macieja Apostoła.	24	12	Св. Мелетiя.	Gaudentego B. W.	Bogusz.	Mateusz
25	W. Flawiana M. i Sigfrida	25	13	Пр. Мартиниана.	Juliana M. i Jordana.	Sławobój.	Fastnacht.
26	Ś. *Popielec.* Aleksandra B.	26	14	Св. Кирилла, Пр. Авкс.	Walentego Kapłana M.	Mirosław.	Aschermittwoch
27	C. Anastazego i Leonarda.	27	15	Ап. Онис. П. Евсевiя.	Faustyna M. i Jowity.	Wiarosława.	Wolbrecht.
28	P. Romana Opata.	28	16	М. Панфила, Пав. Пор.	Julianny P. M.	Chwalibóg.	Makary.

Święta wyznania Mojżeszowego. Dnia 1 Szabas.—Dnia 8 Szabas Chamyszusor Byswat dzień radosny—Dnia 15 Szabas.—Dnia 22 Szabas (Szhułym).—Dnia 23 Roschodesz.— Dnia 24 Roschodesz czyli 1 miesiąca Ador.

Święta wyznania Mahometańskiego. Dnia 23-go, 1-szy dzień miesiąca Rebi-el-awwel.

Marzec ma dni 31. — Słońce wstępuje w znak Barana dnia 20.

Dnia.	Słońca Wschód g.	m.	Zachód g.	m.	Godz. na zegary na kom. godzina 12. godz.	min.
1	6	37	5	37	12	13
5	6	49	5	45	12	11
10	6	39	5	54	12	10
15	6	28	6	3	12	9
20	6	16	6	11	12	8
25	6	5	6	20	12	6
30	5	54	6	29	12	4

Dnia.	Księżyca Wschód g.	m.	Zachód g.	m.	Dług. dnia g.	m.
1	we dnie		12	8 r.	10	48
5	we dnie		15	2 r.	11	6
10	9	15 w.	we dnie		11	26
15	2	46 w.	we dnie		11	47
20	5	6 w.	we dnie		12	7
25	we dnie		12	26 r.	12	26
30	we dnie		1	58 r.	12	46

Odmiany światła (lunacye) Księżyca.

- ☽ Pierwsza kwadra..... dnia 1 o godzinie 9 minut 22 przed połud.
- ☉ Pełnin ..... dnia 8 o godzinie 2 minut 33 po południu.
- ☾ Ostatnia kwadra..... dnia 15 o godzinie 5 minut 5 przed połud.
- ☿ Nów ..... dnia 22 o godzinie 10 minut 29 po południu.
- ☽ Pierwsza kwadra..... dnia 31 o godzinie minut 29 przed połud.

Dni.	ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko-Katolickiego.		IMIONA ŚWIĘTYCH Prawosławnej Церкви.		ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzym. Katol. w Cesarstwie.	IMIONA Słowiańskie.	IMIONA Ewangelickie.
1	S. Albina B.	1	17	В. м. Ѳеодора.	Sulpicyusza i Donata M.	Radosław.	**Inwoc.** Albin.
2	**N.** *Wstępna.* Heleny Cesarzowéj.	2	18	*1 В. пос.* Св. Льва П. Р.	*1 pos. Wstęp.* Konstancyi	Sławomiła.	Amalja.
3	P. Kunegundy Cesarz.	3	19	Ап. Архипа и Фил.	Konrada W.	Kazimierz ś.	Kunegunda.
4	W. Kazimierza Królewicza.	4	20	Пр. Льва Кат. и Агаѳ.	Eucharyusza B.	Pakosław.	Adrian.
5	Ś. Teofila B. i Fryderyka.	5	21	П. Тимофея и С. Евг.	Eleonory P.	Wojsław.	Quatember.
6	C. Wiktora i Wiktoryna MM.	6	22	Мч. Маврикiя.	Katedry S. Piotra w Ant.	Bogowit bł.	Fridolin.
7	P. Tomasza z Akwinu W.	7	23	Св. М. Поликарпа і Смырн.	Romany Panny.	Miłogost.	Perpetua.
8	S. Jana Bożego W.	8	24	Обрѣт. Главы Пред. Іоан.	Macieja Apostoła.	Mścisława bł.	Filemon.
9	**N.** *Sucha.* Franciszki Rzymianki.	9	25	*2 пос.* С. Тарасiя Архiеп. К.	*2 pos. Such.* Flaw, i Sygf.	Bożesław.	**Remin.** Rebek.
10	P. 40 Męczenników.	10	26	Св. Порфир. Археп. Г.	Aleksandra B.	Ludosława.	Aleksander.
11	W. Eulogiusza i Konstant.	11	27	Пр. Прокопiя Декапол.	Anastazego P. i Leandra.	Swatosz.	Rozyna.
12	Ś. Grzegorza Papieża.	12	28	Пр. Василiя.	Romana Opata.	Niecisław.	Grzegorz.
13	C. Nicefora B. i Modesty P.	13	1	*Мартъ.* П. М. Евдокiи и А.	Marty i Albina B.	Bożena.	Salomon.
14	P. Matyldy Królowéj.	14	2	С. Ѳеодота. Арсенiя Еп.	Heleny Cesarzowéj.	Długomir.	**Busstag.**
15	S. Longina M. i Leontyny P.	15	3	М. Евтропiя и Васил.	Kunegundy Cesarzowéj.	Ojcosław.	Krzysztof.
16	**N.** *Głucha.* Cyryaka i Tacyana. M.	16	4	*3 пос.* Пр. Герасима и м. Пав.	*3pos. Gł.* Kazimierza K.	Zbigniew.	**Ocul.** Henryet.
17	P. Gertrudy Panny.	17	5	Конона и Пр. Мар.	Teofila B.	Boguchwał.	Gertruda.
18	W. Gabryela Archanioła.	18	6	М. Констант. и Феоф.	Wiktora i Wiktor. M.	Bohdan.	Anzelm.
19	Ś. *Józefa Obl. N. P.*	19	7	Св. Муч. Василiя.	Tomasza z Akwinu.	Polemir.	Mittfasten.
20	C. Archippa i Eufemii P.	20	8	Прп. Феофилакта и Дом.	Jana Bożego i Beaty.	Błogosław.	Joachim.
21	P. Benedykta Opata.	21	9	Св 40 Мучен. въ Севаст.	Franciszki Rz. i Cyrylla.	Godysław.	Benedykt.
22	S. Pawła B. i Oktawiana.	22	10	Конрата, Кит., Пав. и В.	40 Męczenników.	Zbisław.	Kazimierz.
23	**N.** *Środop.* Katarzyny Król. Szwed.	23	11	*4 пос.* Св. Софрон. Пат. Іер.	*4 pos. Śr.* Konstantego.	Ludcmira.	**Laetar.** Eberh.
24	P. Marka i Tymot. MM.	24	12	Пр. Феофана, С. Григ.	Grzegorza Pap.	Więcysław.	Gabriel.
25	W. *Zwiast. N. M. P.*	25	13	С. Никиф. П. К. и м. Х.	Nicefora B. i Modesty.	Swiętobój.	Mar. Werek.
26	Ś. Ludgera B.	26	14	Пр. Венедикта и С. Ф.	Matyldy Królowéj.	Bohdar błogosł.	Samuel.
27	C. Ruperta B.	27	15	Муч. Агаѳiя и Александра.	Longina M. i Leonty.	Krzesław.	Rupert.
28	P. Syksta Pap. i Doroteusza. M.	28	16	Св. Савина и Трофима.	Cyryaka Dyak. i Tacyan.	Czcimisław.	Angelika.
29	S. Cyrylla Dyjak. M.	29	17	Пр. Алексiя челов. Бож.	Gertrudy Panny.	Szukosław.	Amos.
30	**N.** *Biała.* Kwiryna Męczennika.	30	18	*5 пос.* Св. Кирилла Іерусал.	*5 pos. Biała.* Gabryela	Dobromira.	**Judica.** Gwido
31	P. Balbiny i Kornelii PP.	31	19	М. Хрисанѳа и Дарiи.	*Józefa O. N. P.*	Zbisław.	Detlaus.

Święta wyznania Mojżeszowego. Dnia 1 Szabas (Stafsuba). — Dnia 6 post Estery. — Dnia 8 Szabas (Zucher). — Dnia 9 i 10 Purym list Hamana. — Dnia 15 Szabas(Pura). — Dnia 22 Szabas (Chodesz.)—Dnia 25 Roschodesz czyli 1 miesiąca Nisan. Dnia 29 Szabas (Pnyia).

Święta wyznania Mahometańskiego. Dnia 25-go, 1-szy dzień miesiąca Rebi-el-accher.

Kwiecień ma dni 30. — Słońce wstępuje w znak Byka dnia 20.

Dnia.	Słońca: Godz. na zegary na komp. godzina 12.	Słońca: Wschód g.	Słońca: Zachód g.	Księżyca: Wschód g.	Księżyca: Zachód g.	Długość dnia g.
1	12 4	5 36	6 32	we dnie	11 r.	12 56
5	12 3	5 27	6 39	we dnie	20 r.	13 12
10	12 1	5 16	6 48	• •	we dnie	13 32
15	12 0	5 5	6 56	we dnie	we dnie	13 51
20	11 59	4 54	7 4	we dnie	we dnie	14 10
25	11 58	4 44	7 13	we dnie	we dnie	14 29
30	11 57	4 34	7 22	1 57 w.	we dnie	14 48

Odmiany światła (lunacye) Księżyca.

- Pełnia ..... dnia 6 o godzinie 11 minut 48 po południu.
- Ostatnia kwadra... dnia 13 o godzinie 3 minut 33 po południu.
- Nów ..... dnia 21 o godzinie 3 minut 19 po południu.
- Pierwsza kwadra... dnia 29 o godzinie 3 minut 40 po południu.

Dni.	ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko-Katolickiego.	IMIENA ŚWIĘTYCH Prawosławnej Cerkwi.	ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzym.-Katol. w Cesarstwie.	IMIONA Słowiańskie.	IMIONA Ewangelickie.
1 W.	Teodory M. i Hugona.	1 20 Пр. Іоан. и Сер.	*Marta.* Archippa W.	Zbigniew.	Teodora.
2 Ś.	Francisz. à Paulo.	2 21 Пр. Іакова Еписк.	Benedykta Op.	Sudomir.	Rozamunda.
3 C.	Ryszarda Biskupa.	3 22 Св. М. Василія и Пр. Исаак.	Pawła B. Oktawiana.	Włatysław.	Tugendreich.
4 P.	Izydora Biskupa i N. P. M. Bol.	4 23 П. М. Никона и муч. Лидіи.	Katarzyny Kr. Szwedz.	Mnożysław.	Ambroży.
5 S.	Wincentego Fer. W.	5 24 П. Захар. и С. Артеміи.	Marka i Tymot.	Borzywój bł	Maksym.
6 N.	*Kwiet.* Celestyna i Wilhelma.	6 25 *Н. Вербн.* **Благов. Пр. Бог.**	**Zw. N. M. P.** Ireneusza.	Swiętobór bł.	**Palmar.** Luiza
7 P.	Epifaniusza B.	7 26 Соб. Арх. Гаврііла.	Ludgera B.	Przesław.	Celestyn.
8 W.	Dyonizego B.	8 27 Матроны.	Ruperta B.	Radosław.	Ireneusz.
9 Ś.	Maryi Kleofy.	9 28 Ѳеодула.	Syksta P. i Doroteusza.	Dobrosława.	Teofil.
10 C.	*Wielki.* Ezechiela Proroka	10 29 *Великій.* Евтахія.	*Wielki.* Cyrylla Dyak. M.	Borysław.	**W. Czwartek**
11 P.	*Wielki.* Leona Papieża.	11 30 *Великій.* Пр. Іоан. спас.	*Wielki.* Kwiryna M.	Jaromir.	**W. Piątek.**
12 S.	*Wielki.* Juliana P., Damiana B.	12 31 *Великая.* П. Игнатія чуд.	*Wiel.* Balbiny i Korn. M.	Lubosław.	Eustorgiusz.
13 N.	**Wielkan.** Hermenegildy.	13 1 *Апрыль.* **Воскресеніе Христ.**	*April.* **Wielkanoc.**	Drzemysław.	**Wielkanoc.**
14 P.	**P. W.** Tyburcyusza Męcz.	14 2 **Св. Понѣд.** Маріи егепіи	**Pon. W.** Franc. à Paulo.	Myślimir.	**Poniedz. W.**
15 W.	Bazylisa i Anast. Gr. P.	15 3 **Св. Втор.** Пр. Тита М.	Ryszarda B.	Wacław bł.	Paternus.
16 Ś.	Lamberta Męczennika.	16 4 Іосифа и Георгія.	Izydora B.	Nosisław.	Aaron.
17 C.	Rudolfa Biskupa i Anieli.	17 5 Св. Ѳеодула.	Winc. Ferd.	Krasisław.	Rudolf.
18 P.	Apoloniusza Męczen	18 6 Св. Евтихія.	Celestyna P. i Wilhel. O.	Rościsław.	Chryzostom.
19 S.	Hermogenesa Męczen.	19 7 Пр. Георгія и Дан. м. Ак.	Epifaniusza B.	Włodzimierz.	Hermogenes.
20 N.	*Przewod.* Sulpic. i Serwijana.	20 8 *Н. Ѳомы.* С. Ап. Иродіон.	*Frzewod.* Dyonizego B.	Czesław Męcz.	**Quas.** Sulpicy.
21 P.	Anzelma Biskupa.	21 9 М. Евпсех. П. М.	Maryi Kleof.	Drogomir.	Adolar.
22 W.	Sotera i Kaja. *Op. ś. Józ.*	22 10 М. Терентія.	Ezechiela Pror.	Strzeżymir.	Soter.
23 Ś.	Wojciecha Bisk. Męczennika.	23 11 Мч. Антины.	Leona Pap.	Wojciech św.	Jerzy.
24 C.	Bony P. i Fidelisa.	24 12 Пр. Василія Епископа.	Juliusza P. i Damiana B.	Jerzy św.	Albert
25 P.	Marka Ewangelisty.	25 13 Св. М. Артемона.	Hermenegildy M.	Jarosław św.	Marek
26 S	Marcelina i Kleta P. M.	26 14 С. М. Мартина.	Tyburc. i Waler.	Spitymir.	Klet.
27 N.	*2 po W.* Teofila Biskupa.	27 15 *Мирон.* Ап. Аристарха М.	Bazylisy i Anast.	Bogufał.	Tertulian.
28 P.	Witalisa Męczennika.	28 16 М. Агафіи	Lamberta M.	Żywisław.	Witalis.
29 W.	Piotra Męczennika.	29 17 Пр. Симеона.	Anieli i Rudolf.	Sławogost.	Sybilla.
30 Ś.	Katarzyny Seneńskiéj.	30 18 Пр. Іоан. и Вик.	Apoloniusza M.	Chwalisława.	Eutropiusz.

Święta wyznania Mojżeszowego. Dnia 5 Szabas (Hagudeł).—Dnia 8 i 9 Wielkanoc.—Dnia 10 i 11 Chałhamoet wolne święta.—Dnia 12 Szabas Chałhamoet.—Dnia 13 Chałhamoet.—Dnia 14 i 15 ostat. dni świąt Wielkanocnych.—Dnia 19 Szabas.—Dnia 23 Rozchodesz.—Dnia 24 Roschodesz czyli 1 miesiąca Jior.—Dnia 26 Szabas.

Święta wyznania Mahometańskiego. Dnia 23-go, 1-szy dzień miesiąca Dżemedi-el-awwel.

Maj ma dni 31. — Słońce wstępuje w znak Bliźniąt dnia 22.

Dnia.	Słońca: Godz. na zegary na komp. godzina 12.	Słońca: Wschód g.	Słońca: Zachód g.	Księżyca: Wschód g.	Księżyca: Zachód g.	Długość dnia g.
1	11 57	4 32	7 23	we dnie	2 r.	14 51
5	11 57	4 24	7 30	we dnie	3 r.	15 6
10	11 56	4 15	7 38	we dnie	we dnie	15 23
15	11 56	4 7	7 46	4 r.	we dnie	15 39
20	11 56	4 0	7 54	45 r.	we dnie	15 54
25	11 57	3 53	8 4	50 r.	we dnie	16 7
30	11 57	3 48	8 9	0	49 w.	16 19

Odmiany światła (lunacye) Księżyca.

- Pełnia ..... dnia 6 o godzinie 7 minut 36 po południu.
- Ostatnia kwadra .. dnia 13 o godzinie 3 minut 59 po południu.
- Nów ..... dnia 21 o godzinie 7 minut 14 po południu.
- Pierwsza kwadra... dnia 29 o odzinie 1 minut 1 przed połud.

Dni.	ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko-Katolickiego.	IMIENA ŚWIĘTYCH Prawosławnej Cerkwi.	ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzym.-Katol. w Cesarstwie.	IMIONA Słowiańskie.	IMIONA Ewangelickie.
1 C.	Filipa i Jakóba Apost.	1 19 Пр. Іоан., Георгія и Триф.	*Kwiet.* Hermogenesa M.	Lubomir.	Filipa i Jakóba
2 P.	Anastazego i Zygmunta.	2 20 Пр. Ѳеодора и с. Анастасія.	Sulpicyusza.	Witymir.	Zygmunta.
3 S.	Znalez. św. K. i Aleks.	3 21 С. М. Іанпуарія и Ѳеод.	Anzelma B.	Świętosław.	*Zn. św. Krzyża.*
4 N.	*3 po W.* Floryana M. i Mon. W.	4 22 *Разсл.* Пр. Ѳеод. св.кн. Всев.	Sotera i Kaja MM.	Wieńczysław.	**Jubil.** Floryan.
5 P.	Piusa V Papieża i Got.	5 23 В. м. Геор. и Алек.	**W**ojciecha B. M.	Chocisław.	Gotard
6 W.	Jana w Oleju.	6 24 М. Саввы Ел.	Bony P. i Fidel.	Gościwit bł.	Jan.
7 Ś.	Domicelli P. M.	7 25 Ап. и Е. Марка.	Marka Ewang.	Ludomiła św.	Gotfryd.
8 C.	**Stanisława Biskupa.**	8 26 С. М. Вас., Степана и Еп.	Marcelina i Kleta P. M.	Stanisław św.	Stanisław.
9 P.	Grzegorza Biskupa.	9 27 С. М. Симеон. и П. Стеф.	Teofila B.	Bożerad błog.	Benigna.
10 S.	Antonina i Izydora Oracza.	10 28 Ап. Якова.	Witalisa M.	Cierpimir.	Wiktorya.
11 N.	*4 po W.* Mamerta Biskupa.	11 29 *Самар.* Св. 9 Муч. и Пр. Мем.	Piotra Męczennika.	Ludowit.	**Cantate.** Adolf
12 P.	Pankracego Męczen.	12 30 А. Якова и Іоната.	Katarzyny Seneńskiéj.	Wszemił.	Pankracy.
13 W.	Serwacego B.	13 1 *Маіі. Слып.* Прор. Іереміи П.	*Maja.* Filipa i Jakóba.	Cichosław.	Serwacy.
14 Ś.	Bonifacego M.	14 2 Св. Афанасія Великаго.	Atanazego B. i Zygmun.	Dobiesław.	Krystyan.
15 C.	Zofii z 3-ma córkami.	15 3 М. Тимофея и Мавр. П. Ѳе.	Znalezienie S. Krzyża.	Strzeżysława.	Zofija.
16 P.	Jana Nepomucena M.	16 4 М. Пелагіи и М. Силв.	Floryana M. i Moniki.	Wieńczysław.	Sara.
17 S.	Paschalisa i Weroniki.	17 5 В. М. Ирины.	Piusa V. Pap.	Sławomir.	Jodokus.
18 N.	*5 po W.* Fel. B. i Wenantego M.	18 6 *Слып.* Правед. многостр. Іова.	Jana w oleju.	Wszesław.	**Rogate.**
19 P.	†Piotra Celestyna.	19 7 М. Акакія.	Dominiki P.	Krzesomyśl.	Potentiana.
20 W.	†Bernarda Sen.	20 8 Ап. Іоанна Бог.	**Stanisł. B. M.**	Bronimir.	Teresa.
21 Ś.	†Donata.	21 9 Пер. м. с. Ник. Чудотв.	Grzegorza B.	Przesława bł.	Prudentius.
22 C.	**Wniebowstąp. P.**	22 10 **Возн. Гос.**	**Wnieb.** Izydora.	Wisława bł.	**Wniebowstą.**
23 P.	Dezyderyusza B. M.	23 11 СС. Кирилла и Меѳодія.	Mamerta.	Budziwój.	Dezyderjusz.
24 S.	Joanny wdowy.	24 12 СС. Епифанія и Герман.	Pankracego M.	Tomira.	Joanna.
25 N.	*6 po W.* Grzeg VII p. i Urbana.	25 13 *Св. Отецъ.* М. Александра.	Serwacego B.	Borysława.	**Exaudi.**
26 P.	Filipa Nereusza.	26 14 М. Макс. Бл. Исид.	Bonifacego B.	Więcymił.	Beda.
27 W.	Jana Pap. i Bedy K.	27 15 П. Пахомія.	Zofii z 3 córkami.	Rusław.	Florens.
28 Ś.	Germana Biskupa.	28 16 Пр. Ѳеодора.	Jana Nep. K. K. i Ub.	Jaromir.	Wilhelm.
29 C.	Teodozyi Męczenniczki.	29 17 Ап. Андроника С. Стеф.	Paschalisa.	Buguchwała.	Manilius.
30 P.	Feliksa P.	30 18 М. Ѳеодота, и Іулін.	Feliksa B. i Wenantego.	Szulimir.	Wigaud.
31 S.	Petroneli P.	31 19 С. М. Патрик., П. Кор.	Piotra Celes. i Iwona.	Bożesława.	Petronela.

Święta wyznania Mojżeszowego. Dnia 3 i 10 Szabasy. — Dnia 11 Łagboumer, dzień radosny. — Dnia 17 Szabas.—Dnia 23 Roschodesz czyli 1 mies. Suvan.—Dnia 24 Szabas.—Dnia 28 i 29 Sznwyot pamiątka odebr. 10 przyk. na Górze Synai.

Święta wyznania Mahometańskiego. Dnia 23go, 1-szy dzień miesiąca dżemedi-el-accher.

Czerwiec ma dni 30. — Słońce wstępuje w znak Raka dnia 22.

Dnia	Słońce: Wschód g.	Słońce: Wschód m.	Słońce: Zachód g.	Słońce: Zachód m.
1	3	46	8	9
5	3	44	8	13
10	3	42	8	17
15	3	40	8	20
20	3	41	8	22
25	3	42	8	22
30	3	45	8	22

Dnia	Godz. na zegary gdy na komp. godzina 12: godz.	Godz. na zegary gdy na komp. godzina 12: min.
1	11	58
5	11	58
10	11	59
15	12	0
20	12	1
25	12	2
30	12	3

Dnia	Księżyca: Wschód godz.	Wschód min.	Zachód godz.	Zachód min.	Długość dnia g.	Długość dnia m.
1 we dnie	6	0	8	55	16	26
5 we dnie	6	44	9	46	16	29
10 we dnie	7	33	10	44	16	33
15 we dnie	8	22	11	40	16	35
20 we dnie	9	11	12	33	16	38
25 we dnie	9	59	13	24	16	41
30 we dnie	10	46	14	13	16	43

Odmiany światła (lunacye) Księżyca.

- ☽ Pełnia ..... dnia 4 o godzinie 3 minut 0 przed połud.
- ☾ Ostatnia kwadra .. dnia 11 o godzinie 6 minut 20 przed połud.
- ☽ Nów ..... dnia 19 o godzinie 9 minut 43 przed połud.
- ☽ Pierwsza kwadra... dnia 27 o godzinie 7 minut 20 po południu.

Dni.	Święta Kościoła Rzymsko-Katolickiego.	Imiona Świętych Prawosławnej Cerkwi.	Święta Kościoła Rzym.-Katol. w Cesarstwie.	Imiona Słowiańskie.	Imiona Ewangelickie.
1 N.	**Zesł.S.D.** Fortunata i Prok.M.	20 **Сош. С.Д.** С. Александ.	**Zesł.D.S.** Bern. Seneńs.	Swiatopełk.	**Zesła. D. S.**
2 P.	**P. św.** Blandyny P. M.	21 **П. С. Д.** СС. Констант.	**Pon. św.** Donata M.	Ratysław.	**Ponie. po św.**
3 W.	Klotyldy Kr. i Erazma.	22 Мч. Василиска.	Julii P.	Branmiła.	Erazm.
4 Ś.	†Saturniny P. M. i Optata B.	23 Леонтія.	Dezyderyusza.	Litomił.	Karpasius.
5 C.	Bonifac. M. i Waleryi.	24 С. Епифанія.	Joanny wdowy.	Dobromił.	Bonifacy.
6 P.	†Norberta B.	25 Мч. Ферапонта.	Grzegorza VII.	Cichomir.	Benignus.
7 S.	†Roberta Opata.	26 Ап. Кар. и Алф., М. Ав.	Fil. Nereusza.	Wisław błog.	Lukrecya.
8 N.	**Św. Trój.** Maksym. i Medarda.	27 *Всѣхъ Святыхъ.*	**św. Trój.** Jana Nepom.	Wyszosław.	**Trinitatis.**
9 P.	Pryma i Felic. M.	28 *1 Петрова пос.* С. Никиты.	Germana B.	Sławój.	Primus.
10 W.	Małgorzaty Kr.	29 М. Ѳеодосія, С. Іоанна.	Teodozyi M.	Bogumił św.	Onufry.
11 Ś.	Barnaby Apostoła.	30 Пр. Исаака Далмат.	Feliksa Papieża.	Radomił.	Barnaba.
12 C.	**Boże Ciało.** Onufrego Pustel.	31 Апос. Ерма Мч.	Petroneli P.	Wyszomir.	Bazylida.
13 P.	Antoniego Padewskiego.	1 *Іюнь.* Муч. Іюс. и П. Діо.	*Czerwca.* Fortunata.	Chotymir.	Tobiasz.
14 S.	Bazylego Biskupa.	2 С. Никиф. Па. К., В. М. Іо	Blandyny P M.	Przedzimir bł.	Elizeusz.
15 N.	*2 po Św.* Wita i Modesty.	3 М. Лукилліана. Кл. м. Пав.	Klotyldy Kr. i Erazma B.	Wit św.	**1 po ś. Trójcy**
16 P.	Benona B. i Justyny	4 Св. Митроф.	Saturniny P.	Budzimir.	Engelbert.
17 W.	Marcyana M.	5 С. М. Дороѳ., С. Кн. Ѳе.	Bon. B. i Wal.	Drogomysł.	Laura.
18 Ś.	Marka i Marcelina.	6 Пр. Виссар. и Ила.	Norberta B.	Długosław.	Arnolf.
19 C.	Gerwazego i Protazego.	7 С. м. Ѳеодота и М. Смара.	Roberta Opata.	Borzysław.	Gerwazy.
20 P.	Sylweryusza P.	8 С. м. Ѳеодора Стр., П. Еф.	Maksymina i Medarda.	Bogna św.	Sylweryusz.
21 S.	Aloizego Gonzagi i *Serca Jezus.*	9 С. Кирилла Арх. Алексан.	Pryma i Felicyana M.	Domysław.	Filipina.
22 N.	*3 po Św.* Paulina Biskupa.	10 С. М. Тимоѳея Еписк.	Małgorzaty Król.	Broniwój.	**2 po. ś. Trójcy**
23 P.	Agrypiny P. M.	11 Ап. Варѳоломея.	Barnaby Apos	Wanda.	Gotthelf.
24 W.	*Narodz. św. Jana Chrz.*	12 П. Онуфрія.	Onufrego pust.	Janisław.	Jan.
25 Ś.	Prospera Bis.	13 М. Акулины и Антон.	Antoniego Padewskiego.	Włastymił.	Eligiusz.
26 C.	Jana i Pawła MM.	14 Пр. Елисея С. Меѳед. П. К.	Bazylego Biskupa.	Rozmysław.	Jeremiasz.
27 P.	Władysława Kr. Węg.	15 Пр. Амоса С. Іоны Мит.	Wita i Modesta.	Włatysław sw.	7 braci śpiąc.
28 S.	Ireneusza B. M.	16 Св. Тихона Амафунтс.	Benona B. i Justyny.	Zbronisław.	Leon.
29 N.	*4 po Św.* **Piotra i Pawła** Ap.	17 М. Мануила и Измаила.	Marcyana M.	Wyszomir.	**3 po ś. Trójcy**
30 P.	Emilii i Lucyny P.	18 М Леонтія, Ипат. и Ѳеод.	Marka i Marcelina.	Cichosław.	Piotr i Paweł

Święta wyznania Mojżeszowego. Dnia 7 i 14 Szabasy.—Dnia 21 Szabas i Roschodesz.—Dnia 22 Roschodesz czyli 1 miesiąca Tamus.—Dnia 28 Szabas.

Święta wyznania Mahometańskiego. Dnia 21go, 1-szy dzień miesiąca Redżeb.

Lipiec ma dni 31. — Słońce wstępuje w znak Lwa dnia 22.

Dnia	Słońce: Wschód g.	Słońce: Wschód m.	Słońce: Zachód g.	Słońce: Zachód m.
1	3	45	8	22
5	3	48	8	20
10	3	52	8	17
15	3	58	8	13
20	4	5	8	7
25	4	12	8	0
30	4	19	7	52

Dnia	Godz. na zegary gdy na komp. godzina 12: godz.	Godz. na zegary gdy na komp. godzina 12: min.
1	12	4
5	12	4
10	12	5
15	12	6
20	12	6
25	12	6
30	12	6

Dnia	Księżyca: Wschód godz.	Wschód min.	Zachód godz.	Zachód min.	Długość dnia g.	Długość dnia m.
1 we dnie	9	50	10	2	16	37
5 we dnie	10	25	10	23	16	34
10 we dnie	11	20	10	46	16	26
15 we dnie	12	15	11	10	16	15
20 we dnie	1	9	11	33	16	4
25 we dnie	2	3	11	57	15	54
30 we dnie	2	58	12	24	15	46

Odmiany światła (lunacye) Księżyca.

- ☽ Pełnia ..... dnia 3 o godzinie 11 minut 2 po południu.
- ☾ Ostatnia kwadra ..... dnia 11 o godzinie 10 minut 18 przed połud.
- ☽ Nów ..... dnia 19 o godzinie 10 minut 30 przed połud.
- ☽ Pierwsza kwadra ..... dnia 26 o godzinie 11 minut 59 przed połud.

Dni.	Święta Kościoła Rzymsko-Katolickiego.	Imiona Świętych Prawosławnej Cerkwi.	Święta Kościoła Rzym.-Katol. w Cesarstwie.	Imiona Słowiańskie.	Imiona Ewangelickie.
1 W.	Teodoryka K.	1 19 Ап. Іуды Брата Господ.	Gerwaz. i Prot.	Bogusław.	Teodoryk.
2 Ś.	*Nawiedz. N. P. M.* i Ottona.	2 20 С. М. Мефодія Патар.	Sylw. i Florent.	Ojcomił.	Mar. Heims.
3 C.	Heliodora i Anatol.	3 21 М. Іулияна и Терентія.	Aloizego Gonzagi.	Miłosław.	Korneliusz.
4 P.	Józefa Kalasantego W.	4 22 С. М. Евсевія М. Галакт.	Paulina B.	Wielisław.	Ulryk.
5 S.	Filomeny Panny M.	5 23 М. Агрип. Влад. ик. Бог.	Agrypiny P. M.	Prokop.	Karolina.
6 N.	*5 po. S.* Jana z D. i Cyryli M.	6 24 *Рождество С. Іоанна Кр.*	*Narod. S. Jana Chrzcic.*	Izasław.	**4 po Św. Tr**
7 P.	Apoloniusza i Pulcher.	7 25 С. М. Февронія С. кн. Петр.	Prospera B.	Krasnoroda.	Wilibald.
8 W.	ElżbietyW. i Kiliana B.	8 26 Пр. Давида, С. Діонисія	Jana i Pawła M.	Chwalimir.	Kilian.
9 Ś.	Cyrylla B. i Anat. M.	9 27 Пр. Симеона Стр.	Władysł. Kr. W.	Strachota.	Cyryll.
10 C.	Amalii P i 7 braci Fel.	10 28 С. Кира и Іоан. П. Сер.	†Ireneusza B. M.	Radziwój.	Boguchwał.
11 P.	Piusa P. Sabiny W. i Pelagii.	11 29 **Ап. Петра и Пав.**	**Piotra i Pawła.**	Olha św.	Pius.
12 S.	Jana Gwalberta Opata.	12 30 Соборъ 12 Апостоловъ.	Emilii i Lucyny.	Tolimir błog.	Henryk.
13 N.	*6 po Św.* Małgorzaty P. M.	13 1 *Іюль.* С. чуд. Кос. и Дамяна.	Teodoryka Kapł.	Radomiła.	**5 po Św. Tr.**
14 P.	Bonawentury B.	14 2 Полож. риз. Богород. во В.	*Nawiedzenie N. M. P.*	Dobrogost.	Bonawentura.
15 W.	Rozesłanie Apostołów.	15 3 Пр. Александра.	Heliodora i An.	Radosław.	Apost. Theil.
16 Ś.	*N. M. P. Szkaplerznéj.*	16 4 С. Андрея Критскаго.	Józefa Kal. W.	Dzierżysław.	Rafał.
17 C.	Aleksego Wyznawcy.	17 5 Пр. Афанасія и П. Серг.	Filomeny P. M.	Dzierżykraj.	Aleksy.
18 P.	Szymona z Lipna.	18 6 Пр. Сисоя Вел. М. Лук.	Dominiki P. M.	Unisław.	Eugeniusz.
19 S.	Wincentego à Paulo.	19 7 Пр. Ѳомы и М. Лукіан.	Apoloniusza i Pulcher. P.	Wodzisław.	Rufina.
20 N.	*7 po Św.* Eliasza Proroka i Czes.	20 8 В. М. Прокопія. *Каз. ик. Бог*	Elżbiety Wd.	Czesław.	**6 po Św. Tr**
21 P.	Daniela Pr. i Praksed.	21 9 С. М. Панкр. и Кирил.	Cyrylla i Anatola.	Stosław i Dys.	Praksedyi.
22 W.	Maryi Magdaleny.	22 10 Пр. АнтоніяПечерскаго.	7 br. Synów Felicyty P.	Bolesława.	Marya Magdal.
23 Ś.	Apolinarego B.	23 11 М. Прокла и Іларія.	Jana z Duk. i Piusa P. M.	Żelisław.	Apolinary.
24 C.	Krystyny Panny M.	24 12 В. М. Евфимія. В. К.	Jana Gwalberta Opata.	Lubomira.	Krystyna.
25 P.	Jakóba Apostoła.	25 13 Соб. Архан., Гаврила.	Małgorzaty P. M.	Sławosz.	Jakób.
26 S.	Anny Matki N. M. P.	26 14 Ап. Акилы и Онисима.	Bonawentury B.	Mirosława.	Anna.
27 N.	*8 poSw.* Kunegundy.	27 15 С. В. Князя Владимира.	Rozesłanie Apost.	Wszebor.	**7 po Św. Tr**
28 P.	Inocentego P. i Celsa.	28 16 С. М. Афиногена.	*N. M. P. Szkaplerznéj.*	Swiętomir.	Pantaleon.
29 W.	Marty P.	29 17 В. М. Марины и П. Лаз.	Aleksego Wyz.	Czerpisława.	Beatrix.
30 Ś.	Abdona i Senn. MM.	30 18 М. Емил. и Якинф.	Szym. z Lipna.	Ludomir.	Ruta.
31 C.	Ignacego Lojoli Wyzn.	31 19 П. Макрин., С. кн. Романа.	Wincentego à Paulo.	Zdobysław.	Florentyna.
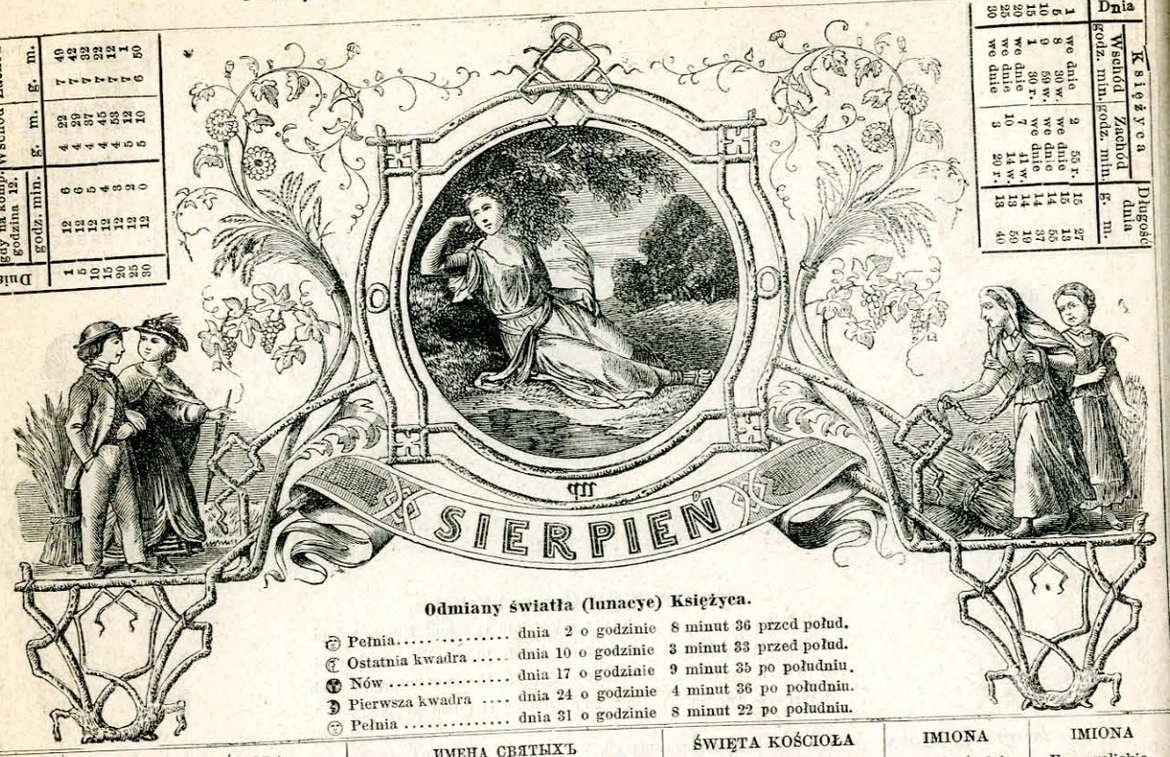
Święta wyznania Mojżeszowego. Dnia 5 Szabas. — Dnia 8 post Szywusor Betamus, pamiątka oblężenia Jerozolimy. — Dnia 12 i 19 Szabasy.—Dnia 21 Roschodesz czyli 1 miesiąca Aw. — Dnia 26 Szabas (Chazon). — Dnia 29 post Tyszeban pamięć zdobycia Jerozolimy.

Święta wyznania Mahometańskiego. Dnia 21-go, 1-szy dzień miesiąca Szabân.

Sierpień ma dni 31. — Słońce wstępuje w znak Panny dnia 20.

Dnia	Słońca Wschód g.	m.	Zachód g.	m.	Godz. na zeg. gdy na komp. godzina 12. godz.	min.
1	4	22	7	49	12	6
5	4	29	7	43	12	5
10	4	37	7	33	12	4
15	4	45	7	22	12	3
20	4	53	7	11	12	3
25	5	12	6	60	12	2
30	5	10	6	50	12	0

Dnia	Księżyca Wschód godz. min.	Zachód godz. min.	Długość dnia g. m.
1	8 we dnie	30 w.	15 27
5	8 we dnie	30 w.	15 13
10	9 we dnie	59 r.	14 55
15	7 we dnie	29 w.	14 37
20	10 we dnie	41 w.	14 19
25	3 we dnie	14 w.	13 60
30	3 20 r.	13 w.	13 40

Odmiany światła (lunacye) Księżyca.

- ☾ Pełnia..... dnia 2 o godzinie 8 minut 36 przed połud.
- ☾ Ostatnia kwadra ..... dnia 10 o godzinie 3 minut 33 przed połud.
- ● Nów ..... dnia 17 o godzinie 9 minut 35 po południu.
- ☽ Pierwsza kwadra .... dnia 24 o godzinie 4 minut 36 po południu.
- ☽ Pełnia ..... dnia 31 o godzinie 8 minut 22 po południu.

Dni	Święta Kościoła Rzymsko-Katolickiego.		Imiona Święta Kościoła Православной Церкви.	Święta Kościoła Rzym.-Katol. w Cesarstwie.	Imiona Słowiańskie.	Imiona Ewangelickie.
1 P.	Piotra w Okowach.	1 20	Пр. Иліи. П. Аврамія.	Eliasza Proroka.	Rolisław.	Piotr w Okow.
2 S.	*N. M. P. Anielskiéj.*	2 21	Пр. Симеон. и Іоанна.	Praksedy i Daniela.	Świętosław.	Gustaw.
3 N.	*9 po Św.* Znalezienie S. Szczep.	3 22	Св. Маріи Магдалины.	Maryi Magdaleny.	Letosław.	**8 po św. Tr.**
4 P.	Dominika Wyznawcy.	4 23	М. Трофима и Феофила.	Apolinarego B.	Ostromir błog.	Dominik.
5 W.	*N. M. P. Snieżnéj.*	5 24	М. Христни. М. Бориса.	Krystyny P.	Stanisław św.	Oswald.
6 Ś.	*Przemienienie Pańskie*	6 25	Успеніе С. Анны.	Jakoba Apostoła.	Chlebosław.	Przem. P.
7 C.	Kajetana Wyznawcy.	7 26	С. М. Ермолая.	Anny N. M. P. M.	Oleh św.	Donat.
8 P.	Cyryaka i Larga M.	8 27	В. М. Пантелеймона.	Natalii P. M.	Niezamyśl.	Sewer.
9 S.	Romana Męczennika.	9 28	Ап. Прохора и Никан.	Innocentego i Celsa M.	Borys i Hleb.	Eryk.
10 N.	*10 po S.* Wawrzyńca Męczen.	10 29	Н. Калиника. М. Феод.	Marty i Serafii.	Wawrzyniec.	**9 po św. Tr.**
11 P.	Zuzanny i Dygny PP.	11 30	Ап. Саввы. Св. Іоан. в.	Abdona i Kunegundy.	Włodzimira.	Herman,
12 W.	Klary Panny.	12 31	С. Евдок. М.	Ignacego Lojoli.	Sława błog.	Klara.
13 Ś.	Hipol. i Kassyana.	13 1	*Августъ.* Пр. Др. Креста.	*Sierp.* Piotra w Okowach.	Rosław.	Aurora.
14 C.	† Euzebiusza W. i Dymitra.	14 2	1 М. Стеф. Блаж. Васил.	*N. M. P. Anielskiéj.*	Dobrowój.	Euzebiusz.
15 P.	**Wniebowz. N. M. P.**	15 3	Пр. Исаакія и Ант. Р.	Znalezienie św. Szczep.	Jacław św.	Wnieb. N.
16 S.	Rocha Wyznawcy.	16 4	Св. 7 от. въ Еж. П. М. Е.	Dominika Wyznawcy.	Domorad.	Roch.
17 N.	*11 po S. Jacka.* Anastazyusza B.	17 5	М. Евсигнія.	*N. M. P. Snieżnej.*	Miron św.	**10 po św. Tr.**
18 P.	Agapita M i Bronisławy.	18 6	*Преображеніе Господне.*	*Przemienienie P.*	Bronisława.	Agapit.
19 W.	Benigny i Rufina.	19 7	Пр. М. Дом. Пр. Пим.	Kajetana Wyz.	Bolesław.	Sebald.
20 Ś.	Bernarda.	20 8	С. Емиліана и Ми.	Cyryaka i Larga M.	Sobiesław.	Bernard.
21 C.	Joanny Fremiot Wdowy.	21 9	Ап Матер. и М. Антон.	Romana M.	Kazimira.	Anastazy.
22 P.	Symforyana Męczen.	22 10	М Лаврент. и Агапита.	Wawrzyńca M.	Radomił.	Alfons.
23 S.	Filipa Benicyusza Wyz.	23 11	Мч. Евила.	Zuzanny i Dygny P.	Cichomił.	Zacheusz.
24 N.	*12 po S.* Bartłomieja Apostoła.	24 12	М Фот. Намф. и Капит.	Klary P.	Cieszymir.	**11 po św. Tr.**
25 P.	Ludwika Króla.	25 13	Пр Мак., М. Ипполита.	Hipolita i Kassyana.	Namysław.	Ludwik.
26 W.	Zefiryna Pap. M.	26 14	Пр.Михея.Конецъ пос.	†Euzebiusza W.	Władysława.	Samuel.
27 Ś.	Cezaryusza i przen. Ś. Kazim.	27 15	**Ус. Пр. Бог.**	**Wniebow. N. M. P.**	Przedzisław.	Gebhard.
28 C.	Augustyna Biskupa.	28 16	Нерук. Обр. М. Діомид.	Rocha W.	Wyszomir.	Augustyn.
29 P.	Ścięc. ś. Jana Chrzcic.	29 17	М Патрокла.	Anastazyusza B.	Racibor błog.	Jan Chrzciciel
30 S.	Feliksa M. i Róży Lim.	30 18	М Флора и Лавра.	Agapita M. i Bronisławy.	Szczęsny św.	Ernest.
31 N.	*13 po S.* Rajmunda Wyznawcy.	31 19	М Андрея Стратилата.	Benigny i Rufina.	Swiętosław.	**12 po św. Tr.**

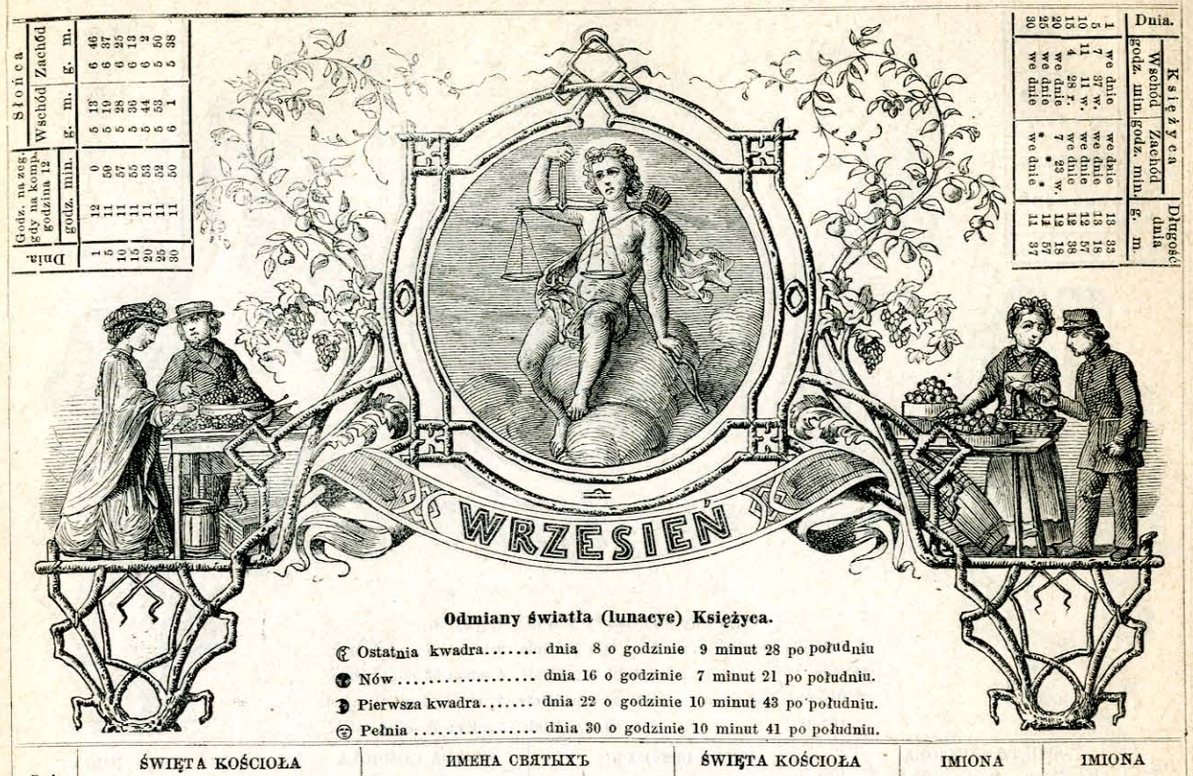
Święta wyznania Mojżeszowego. Dnia 2 Szabas (Nachmi).—Dnia 4 Chamyszusor Beaw, dzień radosny. — Dnia 9 i 16 Szabasy.—Dnia 19 Roschodesz.—Dnia 20 Roschodesz czyli 1-szy miesiąca Elu.—Dnia 23 i 30 Szabasy.

Święta wyznania Mahometańskiego. Dnia 19go, 1-szy dzień miesiąca Ramadân.

Wrzesień ma dni 30. Słońce wstępuje w znak Wagi dnia 21.

Dnia	Słońca Wschód g.	m.	Zachód g.	m.	Godz. na zeg. gdy na komp. godzina 12 godz.	min.
1	5	13	6	46	12	0
5	5	19	6	37	11	59
10	5	28	6	25	11	57
15	5	36	6	13	11	55
20	5	44	6	2	11	53
25	5	53	5	50	11	52
30	6	1	5	38	11	50

Dnia.	Księżyca Wschód godz. min.	Zachód godz. min.	Długość dnia g. m.
1	we dnie	33 w.	13 33
5	we dnie	7 w.	13 17
10	we dnie	11 w.	12 57
15	4 38 r.	we dnie	12 38
20	we dnie	7 23 w.	12 18
25	we dnie	7 57 w.	11 57
30	we dnie	8 32 w.	11 37

Odmiany światła (lunacye) Księżyca.

- ☾ Ostatnia kwadra..... dnia 8 o godzinie 9 minut 28 po południu
- ● Nów ..... dnia 16 o godzinie 7 minut 21 po południu.
- ☽ Pierwsza kwadra..... dnia 22 o godzinie 10 minut 43 po południu.
- ☽ Pełnia ..... dnia 30 o godzinie 10 minut 41 po południu.

Dni.	Święta Kościoła Rzymsko-Katolickiego.		Imiona Święta Kościoła Православной Церкви.	Święta Kościoła Rzym.-Katol. w Cesarstwie.	Imiona Słowiańskie.	Imiona Ewangelickie.
1 P.	Id diego Opata.	1 20	Пр. Самуила.	Bernarda.	Dzierżysław.	Egidius.
2 W.	Stefana i Justa B.	2 21	Ап. Фаддея и Пр.	Joanny Frem.	Czcibóg.	Absalon.
3 S.	Serafii P. M.	3 22	М. Агаф., С. Афа.	Jacka Wyz.	Przesława św.	Maswet.
4 C.	Joanny P.	4 23	С. М. Ирин. и С. Кал.	Filipa Benicyusza wyz.	Rościsław.	Mojżesz.
5 P.	Wawrzyńca i Justyniana.	5 24	С. М. Евт. и С. Петра.	Bartłomieja Ap.	Włodzisław.	Nataniel.
6 S.	Zacharyasz i Proroka.	6 25	Ап. Варѳолом. и Піта.	Ludwika Kr.	Drogowit.	Magnus.
7 N.	*14 po S.* † *Wig.* Reginy PannyM.	7 26	Владим. Иконы Б. Мат.	*14po S.* Zefiryna P. M.	Domosława.	**13 po Sw. T.**
8 P.	**Narodzenie N. M. P.**	8 27	Пр. Пимена В. С. Осій.	Cez. i Prz. św. Kaz.	Rodosława.	Mar. Geb.
9 W.	Gorgoniusza M.	9 28	Пр. Моисея, Мур.	Augu. Joach.	Sobiebór.	Sydonia.
10 Ś.	Mikołaja z Tol.	10 29	*Ус. гл. Іоанна Кр.*	Ścięcie Św. Jana.	Władybój.	Pulcherya.
11 C.	Prota M.	11 30	С. В. княз. Алекс. Невс.	Feliksa M. i Róży Lim.	Iścisław.	Abraham.
12 P.	Waleryana i Salezego.	12 31	Полож. пояса Богр.	Rajmunda Wyz.	Radzimir.	Gotlib.
13 S.	Mauryliusza.	13 1	*Сентябрь.* П. Симеона	Idziego Opata.	Chronisław	Amatus.
14 N.	*15 po S.* Podw S. Krzyża. *Im. M.*	14 2	Мч. Мамонта.	*15 po S.* Stefana Kr. W.	Ziemomysł bł.	**14 po Sw T.**
15 P.	Nikodema K.	15 3	Св. Муч. Анф. Пр. Ф.	Serafii P.	Budzimił.	Fryderyka.
16 W.	Cypryana i Eufemii.	16 4	Св. Муч. Вави. Пр.	Rozalii.	Sędzisław.	Eufemia.
17 Ś.	†Justyna i 5 ran św. Franciszka.	17 5	Пр. Зах. и П. Ел.	Joachima Ojca N.M.P.	Drogosław.	Kwatember.
18 C.	Józefa z Kop. i Tomasza.	18 6	Восп. чуда Арх. Михай.	Zacharyasza P.	Dobrowit.	Tytus.
19 P.	†Januaryusza M.	19 7	М. Соз. С. Іоанна. Арк.	†Reginy P. M.	Krzepimir.	Renata.
20 S.	†Eustachiusza Męczennika.	20 8	**Рожд. Пр. Б.**	**Narodzenie N. M. P.**	Myślisław.	Kalikst.
21 N.	*16 po S.* Mateusza Apostoła Ew.	21 9	Св. Іоак. и Анн. Пр. Іос.	*16 po S.* Gorgoniusza.	Bożydar.	**15 po Sw. T.**
22 P.	Maurycego M.	22 10	В. М. Мино., Мит. Ним.	Mik. z Tol. i Pul.	Zelimir.	Moritz.
23 W.	Tekli P. M.	23 11	Пр. Ѳеод. Муч. Д.	Teod. Pok. i Pr.	Bogusław bł.	Tekla.
24 Ś.	N. P. M. od wykup. niewolnik.	24 12	С. М. Авто. и Іул.	Waleryana.	Homir.	Jan.
25 C.	Cypryana.	25 13	Св. Корнила сотника.	Mauryliusza.	Świętopełek.	Kleofas.
26 P.	Justyniana.	26 14	*Воздв. чести. крест.*	Podwyższenie ś. Krzyża.	Ładysław bł.	Cypryan.
27 S.	Kosmy i Damiana.	27 15	Муч. Никиты и Порфир.	†Nikodema i Emila.	Damian.	Kosma i Dam.
28 N.	*17 po S.* Wacława Kr. i Ladysła.	28 16	В. Муч. Евф. и Людмил.	*17 po S.* Cypr. B. i Euf. P	Wacław św.	**16 po Sw. Tr**
29 P.	Michała Archanioła.	29 17	Муч. Соф. Вѣр. Над. и Л.	†5 ran św. Franc.	Dadzibóg.	Michał.
30 W.	Hieronima Kap. i Dok.	30 18	Св. Евм. Муч. Ар.	Józefa i Tomas.	Imisław.	Hieronim.

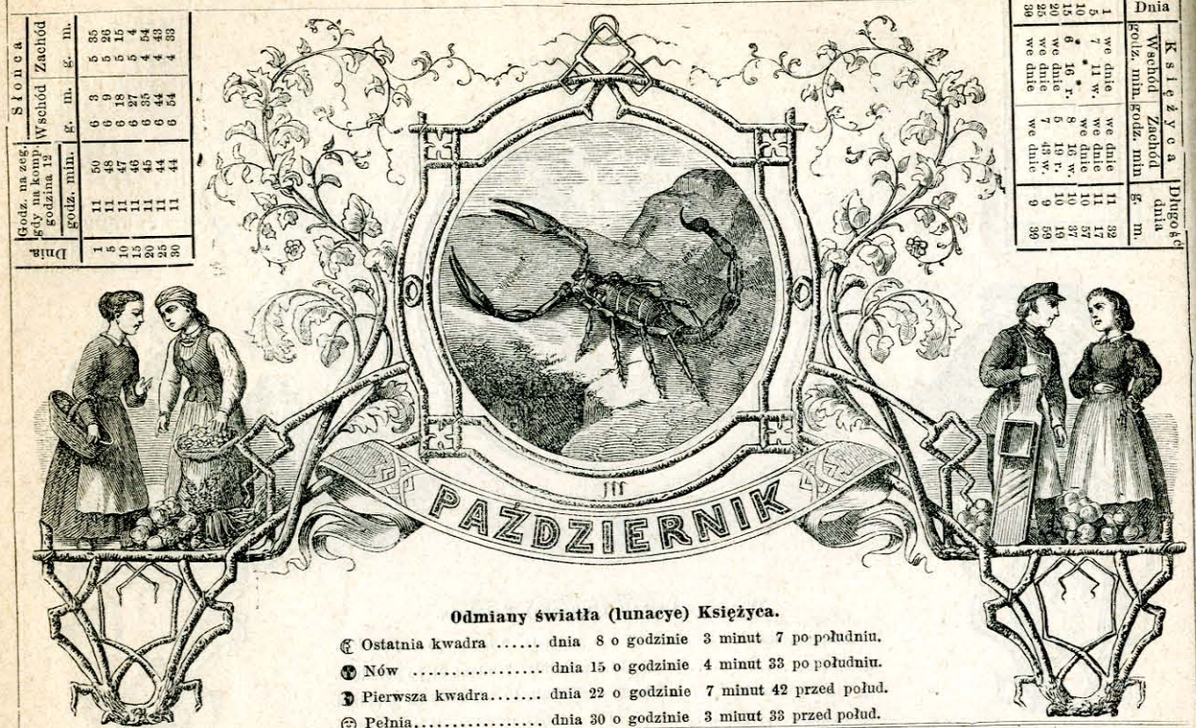
Święta wyznania Mojżeszowego. Dnia 6 i 13 Szabasy.—Dnia 14 zaczynają się roraty trwają do dnia sądnego. —Dnia 18 i 19 święta Trąbki czyli Nowy rok 5640 od stworzenia świata.—Dnia 20 Szabas (Szuwa).—Dnia 30 Post Gdalia. — Dnia 27 Jomkiper czyli Sądny dzień i Szabas.

Święta wyznania Mahometańskiego. Dnia 18-go, 1-szy dzień miesiąca Szewwâl.

Październik ma dni 31. — Słońce wstępuje w znak Niedźwiadka dnia 21.

Dnia	Słońca: Wschód g.	Słońca: Wschód m.	Słońca: Zachód g.	Słońca: Zachód m.	Godz. na zegary na komp. godzina 12 godz.	Godz. na zegary na komp. godzina 12 min.
1	6	3	5	35	11	50
5	6	9	5	26	11	48
10	6	18	5	15	11	47
15	6	27	5	4	11	46
20	6	35	4	54	11	45
25	6	44	4	43	11	44
30	6	54	4	33	11	44

Dnia	Księżyca: Wschód godz. min.	Księżyca: Zachód godz. min.	Długość dnia g. m.
1	we dnie 11 w.	we dnie 7	11 33
5	we dnie 11 w.	we dnie 8	11 17
10	we dnie 6 r.	we dnie 10	10 57
15	we dnie 5 r.	we dnie 10	10 37
20	we dnie 7	we dnie 10	10 19
25	we dnie 7	we dnie 9	9 59
30	we dnie	we dnie 9	9 36

Odmiany światła (lunacye) Księżyca.

- ☾ Ostatnia kwadra ..... dnia 8 o godzinie 3 minut 7 po południu.
- ● Nów ..... dnia 15 o godzinie 4 minut 33 po południu.
- ☽ Pierwsza kwadra..... dnia 22 o godzinie 7 minut 42 przed połud.
- ○ Pełnia..... dnia 30 o godzinie 3 minut 33 przed połud.

Dni.	ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko-Katolickiego.		IMENA ŚWIĘTYCH Prawosławnej Cerkwi.		ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzym.-Katol. w Cesarstwie.	IMIONA Słowiańskie.	IMIONA Ewangelickie.
1	Ś.	Remigiusza B.	1 19	M. Tr. Św. kn. Θe.	Konstancyi i Januaryusz.	Złatysław.	Remigiusz.
2	C.	*Aniołów Stróżów.*	2 20	B. Muч Евст. Муч. Мих.	Eustachiusza M.	Stanimir.	Rachel.
3	P.	Kandyda Męczennika.	3 21	Ап. Код. и Св. Дим. Ми.	Mateusza Apostoła.	Siemian.	Maksymilian.
4	S.	Franciszka Serafickiego.	4 22	Св. Муч. Фоки Пр. Ион..	Maurycego M.	Bratysław.	Franciszek.
5	N.	*18 po S. N. M. P. Róż.*	5 23	*H. 18.*Зачат. Св. Іоанна крес.	*19 po S.*Tekli P. M.	Zasław.	**17 po Sw. T**
6	P.	Brunona.	6 24	1 Муч. Фок. Пр. Іоны.	Gerarda i Pat.	Bronisław.	Fides.
7	W.	Justyny P.	7 25	Пр. Евфрос. Пр. Сер.	Cypryana M.	Rosława.	Ester.
8	Ś.	Brygidy Wdowy.	8 26	Пре. С. Іоан. Бог.	Władysł. z G. i Józefa B.	Wojsława.	Efraim.
9	C.	Dyonizego Biskupa.	9 27	Муч. Калист. Пр. Савв.	Kosmy i DamianaM M.	Dogomost.	Dyonizy.
10	P.	Franciszka Borgiasza.	10 28	Пр. Хар. С. кн. Вячесл.	Wacława Kr. Czes.	Tomił.	Atanazy.
11	S.	Placydy Panny.	11 29	Пр. Кипр. Феоф. милост.	Michała Archanioła.	Dobromiła.	Fereon.
12	N.	*19 po S.* Maksymiliana Biskupa.	12 30	*H.19.*Св. М. Григ. и С. Мих.	Hieron. Kap. i Dok. Kośc.	Grzmisław.	**18 po Sw. T**
13	P.	Edwarda Króla.	13 1	*Октябрь. Нок. Прес. Богор.*	*20 po S.* Remigiusza.	Ziemisław.	Koloman.
14	W.	Kaliksta P.	14 2	Св. М. Кипр. Св. Андр.	*Aniołów Stróżów.*	Dzierżymir.	Burkhard.
15	Ś.	Jadwigi i Teressy.	15 3	С. М. Діонис. Ар.	Kandyda M.	Długosława.	Jadwiga.
16	C.	Florentyna Biskupa.	16 4	С. М. Іер. С. Гур. и Вар	Franciszka Seraf.	Radzisław.	Gallus.
17	P.	Wiktora B. i Florent.	17 5	М. Хар. С. Петр. Ал. и І.	Placydy i Flawii.	Zatysława.	Innocenty.
18	S.	Łukasza Ewangelisty.	18 6	Апост. Θомы.	Brunona wyz.	Bratumił.	Łukasz.
19	N.	*20 po S.* Piotra z Alkantary.	19 7	*H. 20.*Муч. Сергія и Вакха.	*21 po S.* Justyny P.	Ziemowit bł.	**19 po Sw. T.**
20	P.	Ireny P.	20 8	Пр. Педагія Св. Таисіи.	Brygidy Wdowy.	Budzisława.	Wandalin.
21	W.	Urszuli i Tow.	21 9	Апост. Іакова Алф.	Dyonizego B. M.	Daromiła.	Urszula.
22	Ś.	Korduli P. M.	22 10	М. Евлам. П. Фе.	Winc. K.iFranciszkaBor.	Przebysława.	Kordula.
23	C.	Jana Kapistrana.	23 11	Апост. Филип. Му. Зин.	Placydy P.	Włastymir.	Seweryn.
24	P.	Rafała Archanioła.	24 12	Муч. Андроника.	Maksymiliana B.	Siemisław.	Salomea.
25	S.	Kryspa i Kryspiny.	25 13	Муч. Карпа и Веніамин.	Edwarda Króla Angiel.	Samomysł.	Wilhelmina.
26	N.	*21 po S.* Ewarysta Papieża M.	26 14	*H. 21.* Муч. Назар.	*22po S.* Kaliksta P.	Lutosław.	**20 po S. Tr.**
27	P.	Sabiny Męczenniczki.	27 15	Пр. Евфимія.	Jadw.W. i Ter.P.	Witomił.	Sabina.
28	W.	Szymona i Tad.	28 16	Муч. Лонгина сот.	Florentyny B.	Władybóg.	Szymon Juda.
29	Ś.	Narcyza i Euzebii.	29 17	П. Оціи М. Анд. к.	Wiktora B. i Flor.	Dalemił.	Narcyza
30	P.	Zenobiusza i Zenobii.	30 18	Апост. и Еванг. Луки.	Łukasza Ewang.	Przemysława.	Klaudyusz.
31	C.	Wolfganga.	31 19	Пр. Іоан. Блаж. и Клео.	Piotra z Alkantary.	Godzimir.	**Ref. Święto**

Święta wyznania Mojżeszowego. Dnia 2 i 3 święta Kuczki lub Palma.—Dnia 4 Szabas Chałhamoet. — Dnia 5, 6 i 7 Chałhamoet wolne święta. — Dnia 8 Hoszanorabu Palma. — Dnia 9 i 10 ostatnie dni świąt Palma. — Dnia 11 Szabas.— Dnia 17 Roschodesz.—Dnia 18 Roschodesz i Szabas czyli 1 mca Marcheswon.—Dnia 25 Szabas.

Święta wyznania Mahometańskiego. Dnia 17 go 1-szy dzień miesiąca Dsû-l-Kade.

Listopad ma dni 30. — Słońce wstępuje w znak Strzelca dnia 20.

Dnia	Słońca: Wschód g.	Słońca: Wschód m.	Słońca: Zachód g.	Słońca: Zachód m.	Godz. na zegary na komp. godzina 12 godz.	Godz. na zegary na komp. godzina 12 min.
1	7	57	4	22	11	44
5	7	5	4	14	11	44
10	7	14	4	6	11	45
15	7	23	3	59	11	46
20	7	32	3	54	11	47
25	7	41	3	49	11	49
30	7	48	3	49	11	49

Dnia	Księżyca: Wschód godz. min.	Księżyca: Zachód godz. min.	Długość dnia g. m.
1	8 30 w.	we dnie	9 32
5	4 w.	we dnie	9 17
10	5 r.	we dnie	9 0
15	we dnie	6 46 w.	8 45
20	we dnie	10 34 w.	8 27
25	we dnie	4 we dnie	8 13
30	4 44 r.	9 r.	8 1

Odmiany światła (lunacye) Księżyca.

- ☾ Ostatnia kwadra ..... dnia 7 o godzinie 7 minut 19 po południu.
- ● Nów ..... dnia 14 o godzinie 2 minut 3 przed połud.
- ☽ Pie. wsza kwadra ..... dnia 20 o godzinie 8 minut 19 po południu.
- ○ Pełnia..... dnia 28 o godzinie 10 minut 22 przed połud.

Dni.	ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko-Katolickiego.		IMENA ŚWIĘTYCH Prawosławnej Cerkwi.		ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzym.-Katol. w Cesarstwie.	IMIONA Słowiańskie.	IMIONA Ewangelickie.
1	S.	**Wszystkich SS.**	1 20	В. Муч. Артемія.	Ireny P.	Warcisław.	Wszystkich Sw.
2	N.	*22 po S.* Wiktoryna.	2 21	Пр. Иларіона Велик.	Urszuli P. i Towarz. M.	Wytymir.	**20 po Sw. T.**
3	P.	*Dzień Zaduszny.* Huberta B.	3 22	*Каз. икон. Пр. Бог.*	Korduli.	Chwalisław.	Hubert.
4	W.	Karola Boromeusza.	4 23	Ап. Іакова Св Игнат.	Jana Kapistrana.	Mściwój.	Karola.
5	Ś.	Zachar. i Elżbiety.	5 24	Муч. Арефы.	Rafała Arch.	Sławomir bł.	Blandyna.
6	C.	Leonarda Wyznawcy.	6 25	Муч Маркіяна и Анаст.	Kryspa i Kryspiny MM.	Wszewład.	Leonard.
7	P.	Wilibalda B.	7 26	В. Муч Димитрія.	Ewarysta Pap. M.	Żytomir.	Erdmann.
8	S.	Gotfryda i 4ch Koronatów.	8 27	Муч. Нестора и Марка.	Sabiny M.	Sędziwój.	Emeryk.
9	N.	*23 po S.* Teodora M. *Op.N.P.M.*	9 28	М. Терентія.	Szymona i Tadeusza.	Bogodar.	**21 po Sw. T.**
10	P.	Andrzeja z Awelinu.	10 29	Пр. Муч Анастасіи.	Narcyza i Euzeb.	Ludomir.	M. Luter.
11	W.	Marcina B.	11 30	Муч. Зино. М. Анаст.	Zenobiusza i Zen.	Spitosław.	Marcin bisk.
12	Ś.	5-iu braci Pol.	12 31	Ап. Стахія и Нар.	Wolfganga B.	Nowosław.	Modest.
13	C.	Dydaka Wyznawcy.	13 1	*Ноябрь.* С. ч. Кос. и Дам.	**Wszystk. Swiętych.**	Wszerad.	Arkadyusz.
14	P.	Serapiona Męczennika.	14 2	Акиндина.	*Dzień Zaduszny.* Wiktor.	Wodzimir.	Lewin.
15	S.	Leopolda Wyznawcy.	15 3	Муч. Іосифа пресвит.	Huberta B.	Przybysław	Leopold.
16	N.	*24 po S.* Stanisława Kostki.	16 4	Пр. Іоанн. Муч. Никанд.	*24 po S.* Karola Borom.	Radomir.	**22 po Sw. T.**
17	P.	Salomei P. Grzeg. Cud.	17 5	М. Галак. Св. Іон. Арх.	Zachar. i Elżb.	Zbisław.	Hugo.
18	W.	Maksymiliana Biskupa.	18 6	Св. Пав. исп. Пр. В.	Leonarda Wyz.	Stanisł. Kost. ś.	Hezyusz.
19	Ś.	Elżbiety Kr. W.	19 7	М. Антон. и Θеод.	Wilibalda B.	Drogomira.	Elżbieta.
20	C.	Feliksa Walezyusza.	20 8	*Соборъ Св. Архист. Мих.*	Gotfryda B.	Sędzimir.	Emilia.
21	P.	Ofiarowanie N. P. M.	21 9	М. Онис. и Порф. Пр. М.	Teofila M.	Sław.	Ofiarowan. M.
22	S.	Cecylii Panny M.	22 10	Ап. Ера. и Род. М. Ope.	Andrzeja z Awelinu.	Wszemiła.	Cecylia.
23	N.	*25 po S.* Klemensa Papieża.	23 11	В. М. Мин. М. Вик. М.	*25 po S.* Marcina B.	Miływój.	**23 po Sw. T.**
24	P.	Jana od Krzyża.	24 12	Св. Іоан. мил. Пр. Нил.	5 br. Pol.	Dorosław.	Hrysogenes.
25	W.	Katarzyny Panny M.	25 13	С. Іоан. Злат. М. Ни.	Dydaka W.	Chwalimira.	Katarzyna.
26	Ś.	Piotra Aleksandryjskiego B. M.	26 14	Ап. Филип. С. Гр.	Serapiona M.	Lechosław.	Konrad.
27	C.	Barlaama Pap.	27 15	М. Гур. и Димит.	Leopolda Mar.	Tomir.	Winter.
28	P.	Rufa M. i Mansweta Biskupa.	28 16	Ап. и Еванг. Матеея.	Edmunda B.	Pościsław.	Ruf.
29	S.	Saturnina Męczennika.	29 17	Св. Григ. еп. Пр. Никон.	Salomei P.	Przemysł.	Walter.
30	N.	*1 Adw.* Andrzeja Apostoła.	30 18	Муч. Платона и Романа.	*26 po S.* Stanisł. Kostki.	Ludosław.	**1 Ad.** Andrzej.

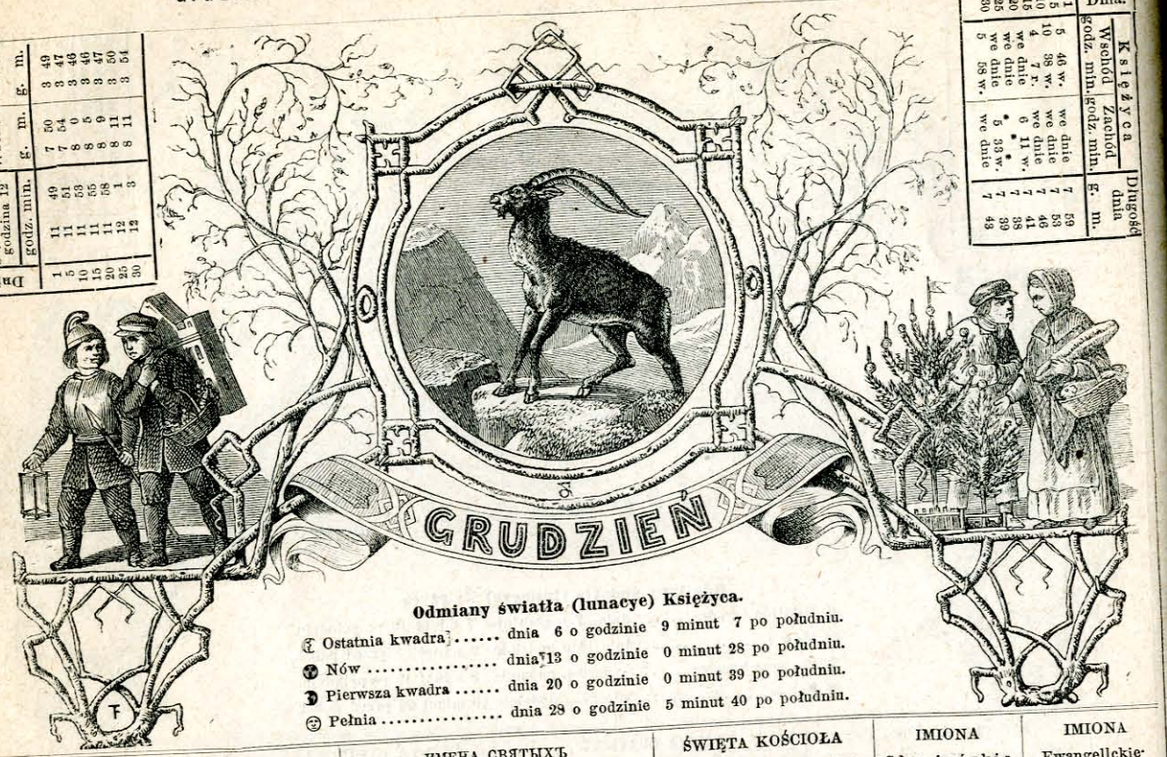
Święta wyznania Mojżeszowego. Dnia 1, 8, i 15 Szabasy. — Dnia 16 Roschodesz czyli 1-go miesiąca Kisłew. — Dnia 22 i 29 Szabasy.

Święta wyznania Mahometańskiego. Dnia 16-go 1-szy dzień miesiąca Dsû-l-hedże.

Grudzień ma dni 31. — Słońce wstępuje w znak Koziorożca dnia 22.

Dnia.	Słońca: Wschód g.	m.	Zachód g.	m.	Godz. na zegary na kompy. godzina 12 godz.	min.
1	7	50	3	49	11	49
5	7	54	3	47	11	53
10	8	0	3	46	11	55
15	8	5	3	46	11	58
20	8	9	3	47	12	1
25	8	11	3	50	12	3
30	8	11	3	54	12	

Dnia.	Księżyca: Wschód godz.	min.	Zachód godz.	min.	Długość dnia g.	m.
1	5	46	w.	we dnie	7	59
5	10	38	w.	we dnie	7	53
10	4	7	r.	we dnie	7	49
15	we dnie		6	11	w.	7	41
20	we dnie		•	•	•	7	35
25	we dnie		5	33	w.	7	39
30	we dnie					7	49

Odmiany światła (lunacye) Księżyca.

- Ostatnia kwadra ..... dnia 6 o godzinie 9 minut 7 po południu.
- Nów ..... dnia 13 o godzinie 0 minut 28 po południu.
- Pierwsza kwadra ..... dnia 20 o godzinie 0 minut 39 po południu.
- Pełnia ..... dnia 28 o godzinie 5 minut 40 po południu.

Dni.	ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko-Katolickiego.	IMIONA SŁOWIAŃSKIE.	IMIONA EWANGELICKIE.
1 P.	Eligiusza Biskupa.	Samosława.	**1 Adwentu.**
2 W.	Bibianny Panny.	Szulisław.	Aurelia.
3 S.	Franciszka Ksaw.	Wiślimir.	Franc. Ksawer.
4 C.	Barbary Panny M.	Lubomiła.	Barbara.
5 P.	Sabby Op. i Piotra.	Spitosława.	Amos.
6 S.	Mikołaja Biskupa.	Jarogniew.	Mikołaj.
7 N.	*2 Adw.* Ambrożego Biskupa.	Ludomyśl.	**2 Adwentu.**
8 P.	**Niepokal. P. N. P.**	Boguwola.	Mar. Empf.
9 W.	Leokadyi Panny.	Wyszosława.	Agrypina.
10 S.	*N. M. P. Loretańskiéj.*	Radzisława bł.	Judyty.
11 C.	Damazego Pap. Wyznawcy.	Wojmir.	Damazy.
12 P.	Synezyusza i Aleksandra.	Wolidar.	Epimach.
13 S.	Łucyi Panny M.	Władysława.	Łucya.
14 N	*3 Adw.* Spirydyona Męczennika	Sławifior.	**3 Adwentu.**
15 P.	Ireneusza Męczennika.	Wolimir.	Ignacy.
16 W	Euzebiusza i Adelaidy.	Zdosława.	Ananiasz.
17 S.	† Łazarza Biskupa.	Żyrosław.	Izaak.
18 C.	Gracyana Biskupa.	Wszemir.	Wonibald.
19 P.	† Faustyny Wdowy.	Mścigniew.	Reinhard.
20 S.	† Teofila Męczennika.	Bogumiła.	Ammon.
21 N.	*4 Adw.* Tomasza Apostoła.	Tomisław bł.	**4 Adwentu.**
22 P.	Zenona i Flawiana.	Drogomir.	Beata.
23 W.	Wiktoryi Panny.	Sławomira.	Dagobert.
24 S.	† *Wigilia.* Adama i Ewy.	Godysława.	Adama i Ewa.
25 C.	**Narodzenie Chr. P.**	Grzmisława.	**Boże Narod Szczepan.**
26 P.	**Szczepana 1go M.**	Wróciwój.	Jana Ewangel.
27 S.	Jana Ewangelisty.	Radomyśl.	
28 N.	Młodzianków.	Godzisław.	**N. po B. N.**
29 P.	Tomasza Kantuaryjskiego.	Gosław bł.	Jonathan.
30 W.	Eugeniusza Biskupa.	Ludomił.	Dawid.
31 S.	Sylwestra Papieża.	Lassota.	Sylwester.

Dni.	IMIONA ŚWIĘTYCH Prawosławnej Cerkwi.	ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzym. Katol. w Cesarstwie.
1 19	Пр. Варл. Муч. Имодор.	Elżb. Kr. W. W.
2 20	Пр. Григ. еккп. С. Пр.	Feliksa Walez.
3 21	*Введ. во хр. Пр. Бог.*	Ofiarowanie N. M. P.
4 22	Ап. Филим. Св. Михайл.	Cecylii Panny.
5 23	Амфилохія.	Klemensa Pap.
6 24	В. М. Екат. М. Меркур.	Jana od Krzyża.
7 25	С. М. Клим. и Петр. Ар. т.	*27 po S.* Katarzyny.
8 26	В. М. Геор. С. Инн. Ир.	Piotra Aleks.
9 27	Муч. Іакова Пр. Ром.	Barlaama Pap.
10 28	П. М. Стеф. М. В.	Rufa i Mansweta.
11 29	Муч. Парам. и Филум.	Saturnina.
12 30	Ап. Андр. и С. Фрумент.	Andrzeja Apostoła.
13 1	*Декабрь.* П. Нау. Фил М.	*Grud.* Eligiusza Biskupa.
14 2	Пр. Аввак. и Пр. Афан.	*1 Adw.* Bibianny P.
15 3	П. Соффонін и П. Савв.	Franciszka Ksaw.
16 4	В. М. Вар. Пр. Іоан. Да.	Barbary.
17 5	Пр. Савв. освящ. и Зах.	Sabby i Piotra Chryz.
18 6	*Свят. Никол. Мир. Чудот.*	Mikołaja B.
19 7	С. Амвр. Мед. и П. Ант.	Ambrożego Bisk.
20 8	Пр. Патапія. А. Аппол.	**Niepok. Pocz. M. P.**
21 9	Зач. С. Анн. Стеф. и Со.	*2 Adw.* Leokadyi.
22 10	Муч. Мины, Ерм. и Евг.	*N. M. P. Loret.*
23 11	Пр. Даніила и Луки ст.	Damaz. Pap.
24 12	С. Спир., Трим. и Алек.	Synezyusza i Aleksandr
25 13	М. Ев. Авкс. Орес. и Ев.	Łucyi.
26 14	М. Фир., Лев., Фил. и Ап.	Spirydyona.
27 15	С. М. Еле., С. Стеф. Су.	Ireneusza.
28 16	Пр. Аггея, Блаж. и Феоф.	*3 Adw.* Euzebiusza i Alb.
29 17	П. Сан., Ан., Азор. и Мис.	Łazarza B.
30 18	М. Севас. и Св. Мод. Ар.	Gracyan B.
31 19	М. Вонпф. С. Григ. Оми.	Faustyny Wdowy.

Święta wyznania Mojżeszowego. Dnia 6 Szabas. — Dnia 10 zaczynają się gody i trwają dni 8 (Chanuka).—Dnia 13 Szabas.—Dnia 15 Roschodesz czyli 1-szy miesiąca Tewas.—Dnia 20 Szabas.—Dnia 25 Post asurobetajwes.—Dnia 27 Szabas.

Święta wyznania Mahometańskiego. Dnia 15-go 1-szy dzień miesiąca Moharrem r. 1297.

PAPIEŻE

PIUS IX I LEON XIII.

Rok ubiegły upamiętni się w dziejach obfitem żniwem śmierci. Nigdy może w tak krótkim czasie nie padły tak liczne jej ciosy w szeregi przodujące władzą, dostojeństwem lub wiedzą. Zda się, jakby w osobach przywódców kładło się do grobu całe dawne pokolenie, dzielne duchem, wykarmione wielkiemi tradycyami i do wielkich czynów zdolne, ustępując miejsca nowemu, które, niezdolne władać olbrzymią spuścizną Tytanów wiary, idei lub nauki, biernie ulega wszelkim prądom, znajdując w egoistycznym materyalizmie wygodną wymówkę dla swego lenistwa duchowego, dla trwogi przed tym kierunkiem myśli, z którego czyn się rodzi.

Wśród tych wielkich postaci, których zgon stanowi jakby granicę między dwiema wcale różnemi epokami, pierwsze miejsce zajmuje spoczywający w Bogu papież, Pius IX.

Jan Marya Izydor, hrabia Mastai-Ferretti, urodzony d. 13 Maja 1792 r., w chwili krwawych zapasów idei nowej z tradycyą silną tysiącletniem istnieniem, świadek najazdu cudzoziemców na Włochy, nie mógł, w owych czasach powszechnej walki, myśleć o innym zawodzie, jak tylko o żołnierskim Wątłe jednakże zdrowie nie pozwoliło mu ziścić tych zamiarów, i dwudziestotrzyletni młodzieniec, odrzuciwszy dopiero co przypasany oręż, oblókł

Pius IX,

sukienkę duchowną w r. 1815. Po odbyciu gruntownych studyów teologicznych otrzymał święcenia kapłańskie w r. 1819, a w roku 1823 został wysłany do Chili, gdzie przebywał dwa lata. Po powrocie, głośny już z cnót swoich i wielkich przymiotów, wyróżniany przez Leona XII i Grzegorza XVI, szybko kroczył naprzód w hierarchii kościelnej; mianowany kanonikiem i jałmużnikiem szpitala św. Michała w Rzymie, już w r. 1827 wstąpił na stanowisko arcybiskupa Spoleto, w r. 1832 został biskupem Imola, a w r. 1840 otrzymał kapelusz kardynalski. Wreszcie, po śmierci Grzegorza XVI wyniesiony na godność papiezką d. 16 czerwca 1846 r., włożył na skronie potrójną koronę d. 31 tegoż miesiąca i roku.

Miłosierdzie, którego już poprzednio tysiączne składał dowody, zwłaszcza w Neapolu, podczas grasującej tamże cholery, miłosierdzie, stanowiące nierozdzielną cząstkę charakterów wielkich i szlachetnych, było pierwszym czynem Piusa IX po objęciu władzy: wszyscy skazani za przestępstwa polityczne podczas surowych rządów Grzegorza XVI, otrzymali amnestyę zupełną i bezwarunkową. Ten czyn, w połączeniu z rozwiązaniem znienawidzonej gwardyi szwajcarskiej, zjednał od razu nowemu papieżowi serca Rzymian. Lecz to był dopiero początek genialnych planów Piusa IX, który duchem proroczym przeczuwając jedność włoską, pragnął być jej twórcą i przedstawicielem. W tym duchu nastąpiły zmiany w zarządzie legacyami, w reformie kodeksu rzymskiego, w wydatkach na utrzymanie urzędników i dworu, a w r. 1847 powołano zgromadzenie notablów, pod prezydencyą kardynała Antonellego, które wypracowało konstytucyę, ogłoszoną d. 14 marca 1848 r. Ulegając przykładowi, inni panujący na półwyspie włoskim wstąpili także na drogę reform i zdawało się wówczas, że na tej ziemi, po tysiącu lat przewrotów, niesnasek i rewolucyj, ukształtuje się systemat federacyjny, pod przewodnictwem Głowy kościoła katolickiego. Lecz gorączkowy zapał radykalistów, napojonych krwawemi tradycyami terroryźmu francuzkiego i dążących do zbudowania jedności włoskiej z pominięciem chrześciaństwa, zagrzmiał groźnym dyssonansem w ogólnej harmonii ówczesnej, i, jak z jednej strony odsunął o lat blizko dwadzieścia urzeczywistnienie marzeń tegoż stronnictwa, tak z drugiej stał się hasłem wszystkich klęsk, które odtąd miały być udziałem długoletnich rządów Piusa IX. Nie zrozumiany przez tych, których oswobodzić pragnął, papież schronił się do Gaety, a wróciwszy do Rzymu w r. 1849 w skutek interwencyi francuzkiej, przeszedł na drogę konserwatywną swoich poprzedników, widząc w tem jedyny sposób ocalenia posiadłości Kościoła. Od tej chwili zamknął się prawie wyłącznie w sferze interesów religijnych; prawie bez oporu oddał swe państwo szczęśliwszej Sardynii, która, podjąwszy myśl Piusa IX i przekształciwszy ją odpowiednio do widoków dynastycznych, zdołała, przy pomocy oręża francuzkiego, utworzyć królestwo Włoskie, zamiast federacyi.

W ostatnich latach swej władzy świeckiej, Pius IX nie przestawał wprowadzać reform zgodnych z duchem czasu, lecz już tylko na drodze administracyjnej. Zmiany w zarządzie prowincyami, przystąpienie do jedności monetarnej, wreszcie osuszenie bagien ostyjskich, będących przez wieki gniazdem chorób zabójczych, są to, wśród wielu innych, fakta świadczące, iż pomimo gorzkich zawodów, Pius IX nie przestał być zwolennikiem postępu i dobrze zrozumianej, prawdziwie chrześciańskiej wolności.

Dzień 20 września 1870 roku zamknął ostatecznie działalność administracyjną papieża. W dniu tym wojska sardyńskie wkroczyły do Rzymu, i od tego dnia Pius IX. nie przestąpił progów Watykanu. Po bolesnem rozbiciu się zamysłów politycznych, zwrócił się wyłącznie do opieki nad Kościołem, doznając i tutaj gorzkich rozczarowań, w obec pokuszeń materyalizmu, którego gromy padały i padają w opokę Piotrową, nie mogąc jej skruszyć. Wytrwał jednak do końca w swoim charakterze i na swojem stanowisku, budząc podziw nawet u wrogów, którzy, po jego zgonie, byli zmuszeni wyznać, że Pius IX był »jedną z największych postaci naszego stulecia.« Dodajmy że był on w zawodzie teologicznym jednym z najuczeńszych mężów po wszystkie czasy, że olśniewał porywającą wymową, zbliżającą się do najpodnioślejszych wzorów klasycyzmu Dodajmy wreszcie, że szlachetność, prawość, miłosierdzie, niewyczerpana dobroć, męztwo, energia w połączeniu z pobłażliwością, były głównemi cechami jego charakteru, a otrzymamy wizerunek męża, który w dziejach pewnie zyska miano »zwalczonego, a jednak zwycięzcy.«

Pius IX zakończył swą ciężką pielgrzymkę ziemską w dniu 7 lutego 1878 r. W dziewięć dni potem rozpoczęło się konklawe, a dnia 20 lutego, prawie jednomyślnością głosów, wybrany został na przewodnika Kościoła kardynał Joachim Pecci, arcybiskup Perugii, *camerlingo*, czyli kardynał podkomorzy za Piusa IX. Nowo wybrany papież przyjął imię Leona XIII; uroczysta koronacya odbyła się dnia 4 marca 1878 r., po której Ojciec św. błogosławił »miastu i światu« z loży kaplicy Sykstyńskiej, nie zaś z ganku przed świątynią św. Piotra, jak bywało dawniej. Przyczynę odgadnąć nietrudno.

Joachim Pecci urodził się d. 2 marca 1810 r. w Carpinetto, w ówczesnem państwie kościelnem, z dawnej rodziny szlacheckiej. Wkrótce po otrzymaniu święceń kapłańskich został prałatem domowym Grzegorza XVI. Następnie mianowany kolejno rządcą Beneventu, Spoletu i Perugii, podnosił się zarazem coraz wyżej w hierarchii, otrzymał najprzód godność arcybiskupa Damietty, następnie nuncyaturę w Brukselli, arcybiskupstwo Perugii, w końcu, przeszedłszy przez stopnie kar-

dynalskie, po wielu latach oddalenia od stolicy apostolskiej z powodu, jak mówią, różnicy w poglądach politycznych, odzyskał względy Piusa IX, który go mianował swoim podkomorzym.

Cechą charakteru J. Ś. Leona XIII, jest łagodność, tolerancya i pobłażliwość, która jednak w potrzebie umie się zmienić w siłę i energię.

Leon XIII.

Będąc rządcą Beneventu, gdy głos kapłana okazał się za słabym do ukrócenia grasującego tamże rozbójnictwa, wówczas kapłan przedzierzgnął się w wojownika, układał plany wojenne i szturmem dobywał zamki niedostępne, w których zbójcy znajdowali schronienie. Jemu też zawdzięczało państwo kościelne oswobodzenie od tych band zbójeckich, które miały sojuszników i opiekunów w najwyższych sferach arystokracyi.

W ciężkich czasach powołany na stolicę Apostolską, rozporządzając siłą jedynie duchową, Leon XIII składa już dowody, iż siły tej niepospolite zasoby posiada; broniąc niepożytych praw kościoła a dążąc przytem z duchem czasu, szczęśliwszym jest od swego poprzednika, gdyż konstellacye polityczne zdają się sprzyjać jego przedsięwzięciom; dowodzą tego układy, toczące się obecnie w Kissingen, które, jeśli je pomyślny skutek uwieńczy, staną się faktem pierwszorzędnego znaczenia w dziejach panowania Leona XIII.

WIKTOR EMANUEL.

Król-żołnierz, król-rycerz, uwielbiany przez swoich stronników, a kochany nawet przez przeciwników, monarcha, który siłą osobistych przymiotów umiał jednoczyć rozstrzelające się w różnych kierunkach żywioły, urodził się d. 14 marca 1820 roku. Panowanie jego rozpoczęło się pod najsmutniejszemi wróżbami. Przyjąwszy z rąk swego ojca koronę Sardynii, którą Karol-Albert złożył po klęsce pod Nowarą (23 marca 1849), Wiktor Emanuel zastał kraj znękany wojną, wichrzony przez wrogie królewskości stronnictwa, a sam był przedmiotem nieufności ludu, który będąc pokonanym przez armię austryacką, w młodym monarsze widział tylko małżonka arcyksiężniczki austryackiej.

Energia, rzutkość i stanowczość króla usunęły w krótkim czasie te przeszkody i niechęci; zniewolony, po klęskach na polu walki, wyrzec się wszelkich myśli powiększenia monarchii i wyzwolenia Włoch, Wiktor Emanuel zawarł z Austryą pokój w Medyolanie d. 6 sierpnia 1849 r. Granice Sardynii nie zostały uszczuplone, lecz zwycięzca Radecki skazał maleńki kraik na zapłacenie 75 milionów franków kontrybucyi wojennej. Było to dla Wiktora Emanuela głębokie upokorzenie, które, pomimo podwójnego powinowactwa z domem austryackim, przez matkę i żonę, uczyniło go do końca życia przeciwnikiem Austryi.

Od chwili w której młody monarcha zaprzysiągł statut zasadniczy (statuto fondamentale) w roku 1849, nie zachwiał się i nie zboczył na chwilę z drogi szczerze konstytucyjnej, którą za najwłaściwszą dla dopięcia swoich celów uważał. Dziejów jego, choćby w najtreściwszym zarysie, opisywać tutaj nie możemy, a zresztą, tkwią one żywo w pamięci teraźniejszego pokolenia. Wspominamy więc tylko główne czyny i daty: powołanie Cavoura na prezesa ministeryum, dokonana przez tegoż reorganizacya finansów, armii, wychowania publicznego i t. d., udział wojsk sardyńskich w wojnie krymskiej, który doprowadził do przymierza z Francyą i do odebrania Austryakom Lombardyi w r. 1859. Odtąd wszystko już wiodło się zdobywcy: Toskania, Parma, Modena poddały się jego władzy, a w rok potem Wiktor Emanuel był już panem całych Włoch, z wyjątkiem Rzymu i małej cząstki Państwa Kościelnego, oraz Wenecyi. Tę ostatnią, sprzymierzywszy się z Prusami przeciwko Austryi w r. 1866, pozyskał pomimo dwóch klęsk, na lądzie i morzu, pod Custozzą i Lissą, które wykazały iż bohaterstwo króla nie przeniknęło w szeregi armii włoskiej. Wreszcie, zajęcie Rzymu w r. 1870, w skutek i podczas wojny francuzko-pruskiej, było ostatnim krokiem do jedności politycznej Włoch. Czy ta szybko stworzona jedność, w obec olbrzymich różnic jakie dzielą Włochów północnych od południowych, w obec wysiłków stronnictw radykalnych i republikańskich, jest na trwałym fundamencie zbudowaną, to przyszłość dopiero okaże. Wiktor Emanuel powiązał nitki, lecz na jego następców spada trudne zadanie zacieśnienia luźnych jeszcze węzłów.

Najcięższem z tego zadania brzemieniem jest załatwienie sprawy rzymskiej, która jest tej natury iż, sądząc rozumem ludzkim, załatwić się nie da. Kwestya rzymska, lubo z pozoru dotyczy tylko interesów wewnętrznych włoskich, jest przecież w gruncie rzeczy sprawą międzynarodową, tem drażliwszą, że obraca się prawie wyłącznie w sferze interesów moralnych. Dla tego też dajemy wiarę pogłoskom, wedle których Wiktor Emanuel nie chciał obarczyć siebie i swoich następców tak olbrzymim ciężarem i był przeciwny zajęciu Rzymu. Uległ przewadze zapędnej massy, której krzyk: *Roma o morte!* zamieniał się już w burzę, grożącą wywrotem dynastyi i jedności, tak wielkiemi okupionej ofiarami; lecz wiele czynów króla, jakoteż stosunki jego z Piusem IX zdają się świadczyć iż nie mogąc zwalczyć prądu, został jego kierownikiem, na to głównie, aby go utrzymać w karbach i zapobiedz rozkiełznaniu, mogącemu sprowadzić groźne a nieobliczone następstwa.

Włochy, pomimo swej dzisiejszej wielkości, znajdują się w stanie osłabienia i wycieńczenia. Podatki potroiły się, dług państwowy urosł do olbrzymich rozmiarów, gospodarstwo zaniedbane, a co najważniejsza, rozdzielone przez tysiąc lat prowincye przyzwyczaiły się do swej odrębności i trudno im teraz nagiąć się do niewygód centralizacyi. W chwili kiedy objawiające się niezadowolenie zaczęło się oblekać w formę wyraźną, ucieleśnioną, Wiktor Emanuel, nagłą zdjęty chorobą, skończył życie d. 9 stycznia 1878 r., zostawiając swemu następcy całe brzemię nierozwikłanych zagadnień społecznych i politycznych. Jednakże, pomimo niezadowolenia, naród włoski uznał, że w osobie króla utracił przedstawiciela wielkiej idei. Na wieść o zgonie monarchy, cały półwysep Apeniński przywdział żałobę, czcząc w zmarłym bohatera, wiernego stróża swobód publicznych, człowieka wzniosłych przymiotów osobistych, które mu zjednały nazwę *re galantuomo*. Wiktor Emanuel był bożyszczem swego narodu i to, bardziej niż zwycięztwa i podboje, zapewnia mu wieczną pamięć u potomności.

Wiktor-Emanuel.

POLIKARP GIRSZTOWT.

Wiedza lekarska utraciła w ubiegłym roku dwóch znakomitych swoich przedstawicieli: d-ra Józefa Dietla i d-ra Polikarpa Girsztowta. Temu drugiemu, którego działalność obracała się w bliższych nam sferach, poświęcamy niniejsze wspomnienie.

Polikarp Girsztowt urodził się d. 15 Lutego 1827 r. w gubernii Kowieńskiej. Już w Kiejdanach, gdzie początkowe pobierał nauki, odznaczył się niezwykłemi zdolnościami oraz wytrwałością w pracy i przeniósłszy się do gimnazyum wileńskiego, ukończył je chlubnie, bowiem otrzymał złoty medal, najwyższą nagrodę. Z Wilna udał się do Petersburga i wstąpił do akademii medyko-chirurgicznej, którą w r. 1852 ukończył z wyszczególnieniem, bowiem i tutaj został nagrodzony medalem złotym.

Wkrótce potem wybuchła wojna. Girsztowt, przyjąwszy obowiązki lekarza wojskowego, pełnił je przez dwa blizko lata z wielkiem poświęceniem i wtedy to zakreślił się jego dalszy kierunek w obranym zawodzie. Praktyka wojenna, poparta ciągłą pracą naukową, zwróciła go na pole chirurgii, na którem zdobył sobie sławę pierwszorzędną. Gdy w r. 1857 otwartą została w Warszawie akademia medyko-chirurgiczna, Girsztowt, już znany w świecie naukowym, powołany został na asystenta kliniki chirurgicznej.

Od tej chwili rozpoczęła się wielostronna, pożyteczna działalność młodego lekarza. Nie ograniczając się do zajęć praktyki i obowiązków profesorskich, Girsztowt, jako umysł głęboki a bystry, śledził bacznie ówczesny ruch naukowy i społeczny w naszem mieście, badał stosunki krajowe i wprędce spostrzegł, że trzydziestoletni brak wyższych zakładów naukowych sprowadził ubóstwo intellektualne, które dla chciwej nauki młodzieży było zaporą w odnoszeniu całej summy korzyści, do jakich podawała sposobność akademia, a następnie szkoła główna, do której przeszedł jako profesor chirurgii, otrzymawszy to stanowisko jeszcze w r. 1860. Zbadawszy i odczuwszy sercem to smutne położenie, Girsztowt poświęcił resztę swego życia, wszystkie zasoby wiedzy i energii, na podniesienie, a raczej na stworzenie ojczystej literatury lekarskiej, będącej w łańcuchu wiedzy niezbędnem ogniwem zarówno dla kształcącej się młodzieży jak i dla lekarzy, pragnących iść krok w krok z postępem nauki. Girsztowt założył u nas podwaliny literatury medycznej, i to stanowi wielką, główną jego zasługę, to zapewnia mu zaszczytne imię w dziejach nauki i literatury ojczystej.

Po przekształceniu szkoły głównej na uniwersytet, Girsztowt pozostał przy obowiązkach profesorskich, prowadząc z podwojonym zapałem i gorliwością rozpoczęte dzieło. Specyalny jego zawód podał mu sposobność do napisania dwóch prac wysoko cenionych: „Chirurgia ogólna i szczegółowa“ (r. 1860) i „Odczyty i spostrzeżenia chirurgiczne“ (r. 1869). Był redaktorem „Przeglądu postępów nauki lekarskiej,“ i należał do wydawnictwa „Historyi szpitali i zakładów dobroczynnych.“

Ponad te prace wznoszą się jednakże nierównie wyżej dwa przedsiębierstwa wydawnicze, obejmujące szerszą sferę a przez to płodniejsze w pożyteczne następstwa. Jednem z tych wydawnictw jest „Gazeta Lekarska,“ przez Girsztowta założona i podtrzymywana, i która, dzięki jego zabiegom, pozyskawszy zdolnych i doświadczonych współpracowników, stała się pismem zajmującem poważne stanowisko naukowe. Drugiem zaś jest rozpoczęte w r. 1867 wydawnictwo „Biblioteki umiejętności lekarskich,“ wydawnictwo mozolne i kosztowne, i bynajmniej nie w celach zysku materyalnego podjęte, bowiem pochłaniało fundusze wydawcy, który poprzestawał na wewnętrznem przeświadczeniu iż dobrze zasługuje się społeczeństwu. Przez lat dziesięć „Biblioteka“ pomieściła najcenniejsze dzieła lekarzy europejskich, wzbogacając tym sposobem naszą skarbnicę naukową. Że zaś Girsztowt jedynie szerzenie nauki miał na myśli, więc nie dbając o zyski, starał się tylko o to, aby znaleźć czytelników i rozsyłał książki, nie troszcząc się o zapłatę. Dzięki tej ofiarności, czytelnictwo w dziedzinie nauk lekarskich wzrosło i wielu młodych lekarzy zawdzięcza pracy Girsztowta część przynajmniej swojego wykształcenia.

Girsztowt był szczerym przyjacielem i doradcą młodzieży, i pomimo pewnej szorstkości w obcowaniu, zjednywał sobie miłość ogólną czynami, stokroć od słów serdeczniejszemi. To też na wieść o zbrodniczym zamachu, który przedwcześnie przeciął pasmo tak pożytecznego życia, mieszkanie Girsztowta zapełnili studenci uniwersytetu, do ostatniej chwili nie odstępując łoża swego przewodnika na drodze nauki, który był ich wszystkich przyjacielem, a wielu opiekunem i dobroczyńcą.

Girsztowt zmarł z odniesionej rany d. 12 Listopada 1877 r. Pogrzeb, odbyty w trzy dni potem przy udziale stotysięcznego tłumu, był szczerym hołdem oddanym zasłudze i wymownem świadectwem, jak chlubne syn Żmudzi zdobył sobie imię w naszem społeczeństwie.

Dr. Polikarp Girsztowt.

KOŚCIOŁY.

NIEGDYŚ ISTNIEJĄCE W WARSZAWIE.

Jakkolwiek słynny nasz badacz przeszłości Julian Bartoszewicz, ogłosił już w osobnem dziele szczegółowy i dokładny opis świątyń Pańskich, w stolicy znajdujących się, (1) gdy jednakże pominął zupełnie w swej pracy te Przybytki Boże, jakie dziś już nie istnieją w naszym grodzie, a wszystkie inne stolice prowincyj Polskich: Lwów, Kraków, Poznań, Wilno, posiadają już skreślone i dokładne monografie takich kościołów, z tych powodów wielki ten brak, w przedmiocie tak ważnym i obchodzącym szczególnie dzieje Warszawy, zamierzyliśmy naszemi poszukiwaniami dopełnić. Żeby zaś wykazać liczebnie wielkość i ważność naszej pracy, dosyć przytoczyć, iż gdy Bartoszewicz opisał 24 kościoły, liczba pominiętych przez niego wynosi 18, czyli że przeszło trzecia część świątyń opuszczoną została. Ażeby wreszcie tem dokładniejszym uczynić nasz opis, skreślimy każdorocznie w niniejszym kalendarzu jeden lub kilka Przybytków, stosownie do zebranych materyałów, i do wielu z nich dołączymy ryciny wiarogodne a po większej części nieznane (*). Tym więc sposobem zamierzamy uzupełnić najważniejszą część dziejów stolicy Wazów.

Zaczynamy od kościoła który w swoich murach mieści bardzo ważne pamiątki, bo szczątki ostatnich latorośli szczepu Jagiellońskiego po kądzieli (2).

Kościół i Klasztor PP. Karmelitanek Bosych przy Krakowskiem-Przedmieściu.

Po przeniesieniu siedziby królewskiej z Krakowa do Warszawy w r. 1596, wielka ilość dygnitarzy i urzędników, bądź nadwornych bądź otaczających Króla, zmuszoną także została osiedlać się w tem mieści stale, lub na długi przeciąg czasu. Że wzrost ludności musiał także w skutek tego nastąpić, gdy Warszawa stała się odtąd sercem Rzeczypospolitej, wątpliwości żadnej nie ulega.

Z powiększeniem się atoli ilości mieszkańców, liczba klasztorów i kościołów w dawnym obrębie stolicy, otoczonej fortecznemi murami, okazała się z każdym dniem bardziej nie wystarczającą do potrzeb tak gwałtownie wzrastającej ludności. Brak szczególny dawał się uczuwać zakonów żeńskich, gdy królowa osiadłszy stale z całym fraucymerem w Warszawie, otoczona przytem ciągle pierwszemi damami polskiemi, w wielu zdarzeniach, dla przynoszenia ulgi cierpiącej ludzkości, nie miała potrzebnych wyręczycielek w tak wysokich celach.

Oprócz tego, z początkiem XVII wieku, stolica Wazów, jakkolwiek w swoich murach liczyła już znaczną ilość świątyń Pańskich i klasztorów męzkich, ale ani jednego jeszcze nie posiadała żeńskiego. Jeżeli zaś jest pewnikiem w duchu chrześciańskim, że zakonnice są litościwemi matkami ludzkości i przez nie blaskiem bóstwa płeć cała okrywa się, kiedy w pierwotnych wiekach Chrześcijaństwa, głównie przykładem swoim zachęcały do znoszenia męczeństw za wiarę Chrystusa, kiedy wreszcie w Rzymie samym w zawiązkach tej wiary niewiasty uprzedziły nawet mężczyzn w poświęceniu się stanowi zakonnemu, z wielorakich więc powodów to zwiększanie się ludności w stolicy, wyłoniło wówczas potrzebę zakładania takich zgromadzeń żeńskich, któreby szczególnie cierpiącej ludzkości, ofiarą swoich poświęceń, ulgę na ciele i duszy przynosiły.

Wiemy z dziejów jak żarliwym był obrońcą i rozkrzewicielem wiary Zygmunt Waza i że z tego powodu nawet dwa berła utracił. Dostrzegł on, osiadłszy w Warszawie, jaki brak był zakonów żeńskich, a przy pomocy Urszuli Majerin, ochmistrzyni dworu królowej, mógł łatwiej nakłonić dygnitarzy lub obywateli zamożnych, do uzupełnienia tego braku w stolicy.

Jakoż działania jego uwieńczone zostały nader pomyślnie. Widzimy bowiem za tego panowania aż trzy zakony żeńskie jako to: Bernardynki *Klaryskami* zwane w r. 1609. już mające swój kościół i klasztor przy samym Zamku. (1) Brygitki założone przez Krysztofa Lipskiego a przeniesione z ziemi Czerskiej do Warszawy w r. 1628, osiadły w Kościele ś. Trójcy, na rogu Nalewek i Długiej ulicy, gdzie od r. 1813 zakłady warsztatów wojskowych dotąd istnieją, wreszcie Karmelitki Bose, mieszczące się naprzód u Bernardynek. Z porządku jaki zamierzyliśmy nadać tej pracy, dziś o tych ostatnich tylko mówić będziemy.

Wszystkie bez wyjątku doniesienia pisarzy naszych, kreślących założenie tego zakonu, okazały się mylnemi, a to na zasadzie Niesieckiego, który w życiu Jerzego Ossolińskiego podał wiadomość, że w r. 1649 dygnitarz ten miał go fundować w Warszawie. Tymczasem w aktach metryki Koronnej a zwłaszcza w księdze 382 na karcie 60, zapisana jest najzupełniejsza erekcya tego zakonu, we środę po niedzieli „Reminiscere" to jest d. 22 Lutego r.

(1) Kościoły Warszawskie i ich wizerunki, rytowane przez M. Starkmana 8-o r. 1855 stro: 381.

(2) Zebrane już szczegóły w tym przedmiocie, ogłosimy w oddzielnym artykule.

(*) Mamy przyrzeczenie sz. autora, iż wszelkie rezultaty badań swoich w przedmiocie nieistniejących już kościołów warszawskich, oddawać będzie do użytku redakcyi niniejszego kalendarza, która powzięła myśl zapoznania czytelników z nieistniejącemi już przybytkami Wiary w naszem mieście. (*Red. kalendarza Echa*)

(1) Budowle te były położone na samym początku Nowego zjazdu do Wisły i w r. 1844 na ten użytek rozwalone.

1617 zatem o 30 przeszło lat wcześniejsza. Podług tego nader obszernego dowodu, Stanisław Baryczka, pisarz salin Królewskich i ławnik wówczas miasta Starej Warszawy, w celu pozyskania dla siebie i rodziny błogosławieństwa Bożego, części swego wielkiego majątku postanowił użyć na założenie w Warszawie Klasztoru Karmelitek Bosych pod regułą ś. Teresy, w innych miejscach w Polsce już istniejących (1). Żeby zaś ustalić wieczyście istnienie tego zakonu, wieś dziedziczną Swidry albo Tarchomin mały w ziemi i powiecie Warszawskim leżącą i wystawioną na sprzedaż przez Adama Swiderskiego syna Jakóba, postanowił kupić i darować temu klasztorowi. Cena kupna tych dóbr była umówiona na Złp. 8,000 co na dzisiejszą monetę wynosi blizko Rs: 10,000. Jakoż w dniu powyższym po odebraniu umówionej należytości, Świderski stosownie do życzenia Baryczki, odstąpił te dobra na dziedzictwo Karmelitankom Bosym, pod warunkiem aby z Krakowa przeniosły się do Warszawy i w tej ostatniej stolicy osiadły. Była to więc filia Krakowskiego zakonu. Żeby zaś stanowczo im zapewnić to posiadanie, zeznający nietylko zezwolił na natychmiastową ich prawną intromissyą czyli wwiązanie, ale zobowiązał się także ich bronić przeciw wszelkim sporom i procesom, jakieby z tego nabycia mogły powstać, a to pod karą wadyalną ówczesnych Złp: 8,000 równającą się całemu szacunkowi dóbr. Przy takiej podstawie fundacyjnej dla nowo założyć się mającego zakonu, podobne dobra, jakkolwiek blizko Warszawy, nie były jeszcze dostateczne. Ztąd też głucho o nich w metrykach, bo cała wartość dóbr nie wystarczała na zbudowanie klasztoru i kościoła, bez których zakon istnieć nie mógł. Wprawdzie Ks. Kurowski, autor pamiątek Warszawy, przytacza że *Urszula Majerin wiele dla nich świadczyła*, ale jej dochody i majątek nie były wystarczające, ze względu na ogromkapitałów potrzebnych na tak wielkie budowle. Kiedyby zaś przeniosły się z Krakowa, gdzie ich było siedlisko, do Warszawy, kroniki milczą przez resztę panowania Zygmunta III i w początkach rządów Władysława IV.

Stanowcze ustalenie siedziby Karmelitek Bosych w Warszawie nastąpiło dopiero w początkach panowania Jana Kazimierza. Zawdzięczały one to dobrodziejstwo słynnemu z zasług dla narodu, Jerzemu Ossolińskiemu, kanclerzowi wielkiemu koronnemu. Jeszcze w r. 1646, Franciszek Zebrzydowski kasztelan lubelski, posiadając w Warszawie plac przy Zupie Solnej (dziś blizko Saskiego placu) przed aktami wójtosko-ławniczemi Nowego miasta Korczyna odstąpił go Jerzemu Ossolińskiemu. Podług oblaty tej rezygnacyi (akta *Donationum grodu Warszaw.* Ks. 51 f 1231.) miejscowość ta oznaczona jest na szerokość, od drogi publicznej do ścian domostw niegdyś Chądzyńskich, nabytych już poprzednio przez kanclerza, na długość zaś od drugiej ulicy naprzeciw Bożej Męki do wału rozciągającą się. Porównywając te przestrzenie placów między dwiema ulicami, dzisiejszem Krakowskiem-przedmieściem i ulicą Czystą, zwaną wówczas Ossolińską, stanowczo i zgodnie z następnemi aktami metrycznemi, oznaczyć można miejsce dziś zajmowane przez hotel Europejski, jako pierwszy kościół Karmelitek Bosych. W tych zaś czasach wykryty w tymże Hotelu w bramie wjazdowej kamień węgielny, dotykalnie potwierdza to nasze zdanie (2).

Sroga burza jaka zawisła nad Polską, z powodu buntów kozackich przy końcu panowania Władysława IV, jeszcze silniej zaczęła grzmieć w początkach rządów Jana Kazimierza. Ściśnięte zewsząd od nieprzyjaciół wojsko Polskie pod Zbarażem, pod wodzą Księcia Dymitra Wiśniowieckiego i Koniecpolskiego (3), ostatniej pomocy i ratunku od oczywistej zguby oczekiwało od króla. Między wieloma panami którzy przyłączyli się wówczas do Jana Kazimierza na tę wyprawę, stał się także nieodstępnym towarzyszem Jerzy Ossoliński, który z powodu okazanych poświęceń dla kraju, został nawet wówczas obrany za regimentarza generalnego nad posiłkowem wojskiem ciągnącem już z Lublina. Zaledwie król stanął o milę od Zborowa i niezupełnie jeszcze obóz obwarował, 100,000 Tatarów przód, a 50,000 Kozaków tyły naszym opanowało. Jakkolwiek zaś w pierwszym napadzie, niemałą klęskę zadał nieprzyjaciołom Samuel Korecki, zwłaszcza Tatarom, ale łatwo było przewidzieć, że nasi, w liczbie 34 tysięcy zewsząd otoczeni, dla braku żywności i amunicyi, wraz z królem będą się musieli poddać. Co większa, wieści pewne doszły do króla, że oprócz 150,000 nieprzyjaciół, jeszcze drugie tyle miało wkrótce przybyć.

Na radzie wojennej w takiem niebezpieczeństwie uchwalono, aby król ochraniając swoją osobę, wydalił się do Polski. Jeden tylko Ossoliński sprzeciwił się temu dowodząc, jak wielką hańbę Jan Kazimierz ściągnąłby na siebie, gdyby przy początku swego panowania usłuchał tej rady. Żeby zaś ocalić całe wojsko i monarchę, za wyłączną myślą Ossolińskiego postanowiono, wejść w układy z Tatarami, aby ich od przymierza z Kozakami odciągnąć. Jakoż po napisaniu listu przez Kanclerza w d. 15 Sierpnia r. 1649 do Hana w imieniu królewskiem i nastąpionych umowach, Tatarzy, mając sobie przyrzeczone wypłacenie dwuletnich podarunków, jakie im od Rzeczypospolitej były wstrzymane, odstąpili od Kozaków. Ci zaś przez to tak osłabieni, pozornie swą uległość Królowi oświadczyli i od oblężenia odstąpili.

(1) Do Polski zakon ten sprowadzony został z Niderlandów r. 1613 przez Konstancyę Bużeńską i umieszczony w Krakowie w Kościele ś. Marcina,—jak poświadcza Ks: Szymański w dziele *O zgromadzeniach Zakonnych* t. II s. 23.

(2) Porównaj artykuł o tem w Tygodniku Illustrowanym z d. 27 Lipca rb. N-er 135.

(3) Czytaj szczegóły w Dyaryuszu pod Zbarażem ogłoszonym w *Starożytnościach historycznych* Ambrożego Grabowskiego, I. s. 254.

Wyższa Szkoła Pedagogiczna Filia w Białymstoku 134066

Ossoliński, uwolniwszy tym sposobem i króla i wojsko od największego niebezpieczeństwa, w miejsce dziękczynień osobistych Opatrzności, za tak widoczną Jej opiekę, w tymże roku stanowczo przedsiębrał na tę pamiątkę wystawić kościół i klasztor dla Karmelitanek Bosych. Mając zaś i miejsce już stosowne z placu, który od Zebrzydowskiego nabył, tem łatwiej mógł był to wykonać. Jakoż w metrykach królewskich znajdujemy, w księdze 190 s. 351, dwa przez niego zapisy uczynione w tymże samym roku dla tychże zakonnic: w pierwszym przeznacza dla nich kapitał Złp. 30,000 dziś około 40,000 rubli i takowy zabezpiecza na wsiach blizko Warszawy położonych jako to: Łomny mniejsze, Gołąbki, Kiełpin i Niecki. Przytem obowiązał się opłacać im po 7% procentu w dwóch ratach, na Zielone Świątki i w pierwszą niedzielę Adwentu każdorocznie. W drugim zapisie na str. 353 w tymże samym dniu, legował im równąż sumę Złp. 30,000 z wyraźnym celem na wymurowanie *kościoła i klasztoru ex lateribus coctis* jak jest wyrażono w dyplomie. Dla pewności zaś tej drugiej summy, oprócz kary wadyalnej Złp. 30,000 zabezpieczył ją na wszystkich swoich dobrach i zobowiązał nawet swoich spadkobierców w razie swej śmierci i siebie samego za życia do wypłaty im w niedzielę „Reminiscere“ t. j. niedzielę 2 postu następnego roku.

Tak uposażone hojnie pp. Karmelitki Bose, zdawało się, że już osiągną upragniony cel i życia tułaczego zaprzestaną. Inaczej jednak wyroki Opatrzności rozporządziły. Ossoliński bowiem wybierając się w r. 1650 w podróż do Papieża i Cesarza, dla pozyskania posiłków przeciw ciągłym napadom Kozaków z Tataramı połączonych, w dniu 9 Sierpnia t. r. niespodzianą śmiercią zeszedł z tego świata. Że nie mógł był skończyć zaczętej budowy Kościoła i Klasztoru dla Karmelitanek, wszyscy dziejopisarze na to się zgadzają. Mimo tak srogiego ciosu, żona kanclerza, Izabella z Żurowa Daniłowiczówna, spełniając wolę testamentową swego męża, ułatwiwszy wszelkie i liczne zatrudnienia spadkowe z legatami i legataryuszami, dalej budowle te wznosiła. Świeżo wynaleziony kamień węgielny tego przybytku obejmuje napisy następujące:

Uni in Triade Deo Pneumati Sacro
Sanctaeque Teresiae Ipsius Virgini Seraphicae
Magnus in Ossolin Heros Sacri Romani
Imperii Princeps
GEORGIUS OSSOLIŃSKI
Supremus Poloniae Cancellarius
Auspiciis Victoriosissimi Regis Joannis Casimiri
Aedem sacram cum coenobio
In quibus
Deo Discalceatae de Carmelo Virgines vacarent
Construi ordinavit
Ut angelica nitentes puritate
Perennem splendorem
Et regibus et Ossolianae Prosapiae
In aula Varsoviensi gratitudinis radiis
Coelitus afferrent
Quod heroicum opus
Post fata licet munificentissimi fundatoris
Ab Illustrissima Consorte Domina Domina
IZABELLA DE ŻURÓW
Primam petram angularem
Anno a Partu Virginis MDCL II feria
Pentecostes
Innocentio X Militantem ecclesiam gubernante
Ferdinando III Austriaco Romanum imperium
tenente
Carmeloque Discalceatorum universo P. F.
Francisco
A Sacratissimo Sacramento Praesidente
Feliciter accepit
Per manus
Illustrissimi D. D. GEORGII TISKIEWICZ
Episcopo Vilnensis.

B. Gislenus Architectus Sacrae Regiae Majestatis delincavit.

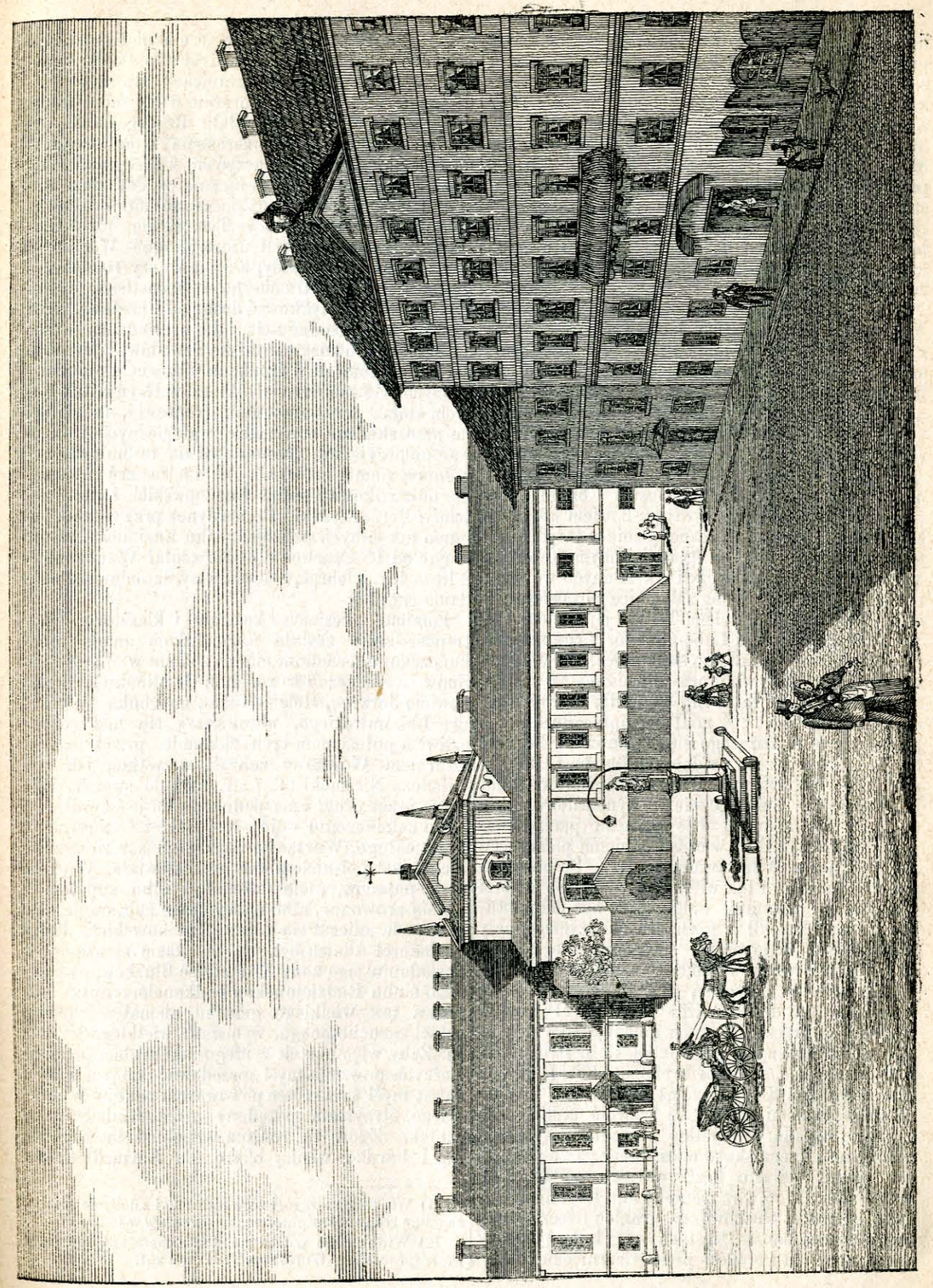
Toż samo po polsku.

Bogu w Trójcy jedynemu, Duchowi Świętemu oraz Świętej Teressie Pannie Niebiańskiej, dzielny z Ossolina mąż, Książe Świętego Państwa Rzymskiego, wielki kanclerz Polski, za panowania niezwyciężonego Króla Jana Kazimierza, Kościół Boży wraz z Klasztorem, w którychby Bogu poświęcone Panny Karmelitki Bose przebywały, wystawić rozporządził, ażeby siląc się w czystości anielskiej, zaszczyt wieczysty i Królom i rodowi Ossolińskich w zakonie Warszawskim w promieniach wdzięczności do nieba przynosiły. Którego to dzieła chociaż po śmierci najszczodrobliwszego założyciela, od Jaśnie Wielmożnej małżonki Pani a Pani Izabelli z Żurowa, kamień ten pierwszy węgielny roku Pańskiego 1652 w dzień Zesłania Ducha Świętego (1) za rządów Apostolskich Innocentego X, Ferdynanda III cesarza Rzymsko Austryackiego i za generalstwa Karmelitów Bosych Ojca Franciszka od Najświętszego Sakramentu, szczęśliwie został nakryty, za pośrednictwem Jaśnie Wielmożnego Pana a Pana Jerzego Tyszkiewicza biskupa Wileńskiego.

B. Gislenus budowniczy Królewski skreślił.

Kamień ten obejmuje zarazem i tytuł kościoła pod wezwaniem ś. Ducha i regułę Karmelitek jakiej się trzymały nadaną, od ś. Alberta Patryarchy Jerozolimskiego zakonu N. Panny z góry Karmelu a reformowane przez ś. Teresę, co potwierdził Papież Pius IV i akta konsystorza archidyecezyi Warszawskiej udowadniają. W miarę budujących się Kościoła i Klasztoru, wzrastały nadzieje Karmelitek, że już raz swoje stałe siedlisko nabędą w stolicy. Tymczasem znów dwie nowe gwałtowne przeszkody, nietylko hamowały ukończenie zaczętej bu-

(1) Zielone Świątki wypadały r. 1652 dnia 19 maja.

Kościół i Klasztor pp. Karmelitanek Bosych przy Krakowskiem-Przedmieściu.

dowli, ale nawet sprawiły zupełne zniszczenie rozpoczętych. Opiekunka ich bowiem główna, Izabella z Żurowa małżonka Jerzego Ossolińskiego, nie dokończywszy budowy kościoła, umarła między r. 1652 a 1654. Znajdujemy bowiem w księdze metrycznej 392 k. 25 akt ważny, spisany w sobotę przed ś. Małgorzatą (d. 18 lipca) r. 1654 mocą którego, przełożone Karmelitek Warszawskich, przy assystencyi właściwych Kapłanów, kwitują egzekutorów testamentu Izabelli Ossolińskiej Kanclerzyny z odbioru Złp. 20,000 i licznych sreber oraz drogich kamieni, jakie ta dobroczynna dama zapisała tymże zakonnicom.

Wykonawcami woli Kanclerzyny byli wówczas: Andrzej Trzebiecki podkanclerzy Koronny, Tomasz z Rupniewa Ujejski Kanonik Płocki proboszcz Warszawski, i Michał Aleksander hr. na Wiśniczu Lubomirski, koniuszy Koronny a zięć zmarłej. Z tego aktu dowiadujemy się o niektórych zakonnicach z tego klasztoru. Były niemi: przeorysza siostra Angela Aleksandra od ś. Teressy, podprzeorysza siostra Felicyanna od Najświętszej Panny, siostra Benikta od Wniebowzięcia N. Panny, siostra Kolumba Teressa od Ducha Świętego, siostry te bowiem jak przytoczyliśmy, kwitowały własnoręcznie w księdze metrycznej. Prócz tego, w tymże samym dowodzie, znajdujemy kilka umów czyli tak zwanych wówczas intercyz, jakie też same zakonnice pozawierały z córką Ossolińskiego, Heleną Teklą i jej mężem Aleksandrem na Wiśniczu Lubomirskim. Następnie zaś uczili Lubomirscy naśladując swego ojca, dla dokonania prędszego jego woli, uczynili nawet w metrykach ks. 392 k. 27 zapis Złp. 3,000 dla Karmelitek, od którego procent 8½ miał być opłacany dla kapelana nowo wznoszącego się ich kościoła. Kapitał ten był zabezpieczony na dobrach Łomna i Gołąbki pod Warszawą leżących. Wszystkie te zobowiązania jakie przytoczyliśmy, łącznie z wynalezionym kamieniem węgielnym, są dziś jedynemi pamiątkami jakie Karmelitki Bose w czasie istnienia pierwszego ich kościoła w Warszawie posiadały. Po pozyskaniu znów nowego i tak wielkiego zapisu po śmierci Ossolińskiej, zakonnice mogły były być pełne otuchy, że już i kościół z klasztorem otrzymają, przy spokojnem i bogobojnem spełnianiu swej reguły. I tym jednak razem wszelkie te nadzieje upadły.

Rok bowiem następny, 1655, najsroższą burzę wojenną sprowadził na kraj cały. Karol Gustaw podburzony przez Hieronima Radziejowskiego i za jego wpływem, znalazłszy wielką ilość stronników w Wielkopolsce, szybkim krokiem zbliżał się do Warszawy. Jan Kazimierz zaś wszelkiemi środkami strategicznemi starał się uzbroić stolicę, dla odparcia napadu. Wszystkie te jednak wysilenia spełzły na niczem, skoro mieszkańcy za zbliżeniem się Szwedów miasto bez wystrzału oddali d. 8 Września r. 1655. Zrozpaczony Jan Kazimierz wydalił się nawet chwilowo za granice Rzeczypospolitej. Obrona jednak Częstochowy, i kilka potyczek pomyślnych dla Polaków przez Czarnieckiego stoczonych, dały poznać, że jeszcze istniała nadzieja pewnego ratunku dla kraju. Król więc Polski zgromadziwszy ile mógł sił w granicach Rzeczypospolitej, zamyślał stanowczo orężem usłać sobie drogę dla odebrania Warszawy. Cała Rzeczpospolita ocknęła się z pierwszego przerażenia i mnóstwo stanu rycerskiego zaczęło łączyć się z zastępami Jana Kazimierza tak dalece, iż łącznie z Tatarami armja 100,000 zwolna już posuwała się od południa dla odebrania stolicy. Tymczasem Karol Gustaw silnie także polecił ufortyfikować Warszawę przez baterye i palisady, a zostawiwszy 10,000 załogi pod wodzą Wiltenberga i Oxenstirna, szczególnie kazał ufortyfikować drogę od Ujazdowa przez Krakowskie-Przedmieście, jako prowadzącą prosto do Zamku, głównego siedliska Szwedów. Wodzowie ich nie przebierali w środkach w tym celu przedsiębranych. Że zaś kościół i klasztor Karmelitek Bosych, stojąc przy samej linii frontowej, mógł był im przeszkadzać w ruchach strategicznych i ukrywać nieprzyjaciół, przeto obiedwie te budowle zupełnie z ziemią zrównali. W miejsce zaś tego, silnie ufortyfikowali pałac Kazanowskich i dwa kościoły: Bernardyński i Bernardynek przy zamku. Pomimo tak silnych uzbrojeń, Jan Kazimierz szturmując od 15 Czerwca r. 1656, zdołał Warszawę d. 2 lipca t. r. odebrać, zniewoliwszy Szwedów do poddania się (1).

Pomimo zniesienia i kościoła i klasztoru, Opatrzność znów zesłała Karmelitkom anioła opiekuńczego, dla zachowania ich zakonu w Warszawie. Znów zawdzięczali to rodzinie Ossolińskich. Córka bowiem Jerzego, Helena Tekla, małżonka Aleksandra Lubomirskiego, ulitowawszy się nad rozpaczliwem położeniem tych zakonnic, przed samym szturmem Warszawy zabrała wszystkie, jak poświadcza Niesiecki (T. 7 str. 159) do swoich dóbr gdzie przez długi czas podejmowała je i żywiła.

Po zakończeniu wojny Szwedzkiej i zniszczeniu kraju całego, Warszawa najsmutniejszy ze wszystkich miast polskich widok przedstawiała. Większa część pałaców, wiele kościołów albo zupełnie z ziemią zrównane, albo nader silnie zniszczone. Do ostatnich zaliczał się pałac Kazanowskich, który po śmierci Adama był, już w czasie szturmów, w posiadaniu jego żony Elżbiety ze Służków, powtórnego ślubu Radziejowskiej podkanclerzyny (2). Naprawa tak wielkiego gmachu niemal w większej części zgruchotanego, wymagała wielkiego kapitału. Żeby więc użytek z niego jaki zrobić, podkanclerzyna powzięła myśl sprzedawać go częściowo. Jakoż myśl ta wkrótce po zawarciu pokoju Welawskiego, otrzymała pożądany przez Radziejowską skutek. Znów tu rodzina Ossolińskich robi nową i bardzo wielką ofiarę dla Karmelitek, ale

(1) Wszelkie szczegóły tego szturmu i zdobycia miasta, znajdują się w *Starożytnościach Warszawy* w tomie IV i V.

(2) Widok tego pałacu przed szturmem, znajduje się w *Starożytnościach Warszawy*. T. II stro: 201.

już w połączeniu z Lubomirskiemi. Znajdujemy bowiem w aktach wójtosko-ławniczych miasta Starej Warszawy dowód (1), że Radziejowska sprzedała ten pałac zniszczony, ks. Aleksandrowi na Wiśniczu Lubomirskiemu Koniuszemu Koronnemu i jego małżonce w d. 7 czerwca r. 1661 za summę Złp. 120,000 co na monetę dzisiejszą wynosi około rubli sr. 120,000. Jak z jednej strony Radziejowska świetną i korzystną sprzedaż spełniła, dostawszy Złp. 800,000 dzisiejszych za rudery, tak z drugiej strony Lubomirscy tem większej ofiary wzór pokazali potomności, aby uczcić i uszanować wolę ich ojca, Jerzego Ossolińskiego. Że oni bowiem nie kupili tego pałacu dla swojej wygody, ale raczej dla Karmelitanek Bosych, skutek wkrótce pokazał. Znajdujemy bowiem w tychże samych aktach w księdze 556 k. 300 dowód, że Lubomirscy już w d. 26 października roku 1663 odstąpili go w zupełności Karmelikom, z tym wyraźnym warunkiem: *pro templo ibidem erigendo et monasterio formando et constituendo*, zatem dla zbudowania kościoła i urządzenia klasztoru stałego. Ponieważ zaś ten zakon posiadał jeszcze plac z ruderami pierwszego swego kościoła, gdzie dziś hotel Europejski, a ten na nic im się nie mógł przydać, z drugiej strony sprzedać go nie mogły, jak za zezwoleniem swego generała w Rzymie, żeby więc pogodzić te sprzeczności, Lubomirscy postarali się o to pozwolenie, które dopiero w r. 1663 nadeszło. Po otrzymaniu go jednocześnie Karmelitki z powyższem nabyciem pałacu Radziejowskiego, gdzie dziś Dobroczynność, odstąpiły i sprzedały Lubomirskim plac z ruderami przy rogu Krakowskiego-Przedmieścia i Czystej ulicy, po dawnym pierwszym kościele za Złp. 10,866. Tylko hojność wielka i miłosierdzie nad nieszczęśliwemi, mogły były tak wielką summę wówczas za sam plac ofiarować.

Uszczęśliwione tym sposobem Karmelitki, mając w posiadaniu już własnem silne mury wielkiego pałacu, wstępując w ślady patronki swojej ś. Teressy, która, nim uzyskała breve papiezkie Piusa IV w r. 1562 na zatwierdzenie swej reguły, kupiła dom i takowy przerobiła na klasztor (2), postanowiły w zupełności naśladować w Warszawie swą patronkę. Jakoż z opisów spółczesnych pałacu Kazanowskiego, przez Jarzemskiego budowniczego króla Władysława IV z r. 1643, dowiadujemy się (3) że w bok pałacu ciągnął się cekauz (arsenał) potężny, w nim wszelkie gatunki broni: armaty, kopie, dzidy, działa polowe, hakownice, szmigownice, rydle, motyki, bogate namioty tureckie, i na dziale jednem rozwieszona skóra lwa ogromnego. Obok była kuchnia i śpiżarnia, wszystko chędogie (4). Że zaś cały ten pałac, ówczesnym zwyczajem był stawiany jak warowny zamek z murami nader grubemi, które jeszcze do dziś dnia istniejąc zastanawiają swoim ogromem i grubością, zatem Karmelitki postanowiły korzystać i z tego cekauzu i z reszty murów. Jakoż biorąc na uwagę, że kościół ich przerobiony z cekauzu nie miał ani ambony ani galeryi, oraz chóru i organów aż do czasu ich wydalenia się z Warszawy w r. 1818, jak poświadcza ks. Kurowski (1) łatwo możemy twierdzić, że Karmelitki mając gotowy gmach choć nieco nadwerężony, przerobiły cekauz tego pałacu na świątynię, za poprzedniem poświęceniem przez władzę duchowną.

(1) Księga 556 k. 302.

(2) *Zgromadzenia Zakonne* ks. Szymańskiego tom II str: 20.

(3) Pamiętniki o dawnej Polsce Niemcewicza T. IV

(4) dosłownie z opisu Jarzemskiego.

Dostąpiwszy upragnionego celu głównego, zaczęły dopiero Karmelitki myśleć o wewnętrznej wygodzie zakonu. Podwórze jakie zastały w pałacu Kazanowskiego, było za szczupłe do potrzeb wszystkich zakonnic. Że zaś rozprzestrzenienie jego wymagało z sąsiedzkiego gruntu tylko łokci □ 54 tj. na szerokość 9 a na długość 6 łokci, za co chciały nawet wysoką na ów czas summę Złp: 600 zapłacić jak wyrok komissyi porządkowej Warszawy i list ich z d 25 października r. 1680 przekonywa, przeto sąsiedzi ich k.k. Bernardyni, za wstawieniem się prowincyała Karmelitów Bosych, nietylko żądaną przestrzeń im odstąpili, ale nawet cały plac dotykający posiadłości Karmelitek im na własność oddali.

Karmelitki Bose podług reguły ś. Teressy, należały do zakonów *mendicautium* to jest utrzymujących się li tylko z jałmużny osób dobroczynnych, a przytem zadaniem ich było, podług ustawy Piusa IV, wspieranie cierpiącej ludzkości. Żeby więc i cały zakon utrzymać z 12 osób, następnie z 21 składający się, a przytem jeszcze wspierać cierpiącą ludność, zadanie ich było bardzo trudne, jeżeli ściśle miały wykonywać swoją regułę. Z przebiegu istnienia tego klasztoru w przeciągu dwóch wieków spostrzegamy, iż nietylko tak trudnemu zadaniu swej reguły potrafiły za hojnością osób bogobojnych sprostać, ale jeszcze znakomite kapitały przy swoim wyjeździe z Warszawy pozostawiły. Dobroczyńców więc tego zakonu staraliśmy się wyszukać w samych aktach źródłowych i spis ich chronologiczny, o ile wygrzebaliśmy, podajemy:

1. We środę nazajutrz po ś. Magdalenie dnia 23 Lipca r. 1681 przed aktami grodu Gostyńskiego podług działów testamentowych legowano Złp: 2,000.

2. D. 7 Września r. 1684 w grodzie Warszawskim, Jan Kamiński zapisał Złp: 5,000.

3. W piątek po niedzieli *Exaudi*, szóstej po Wielkiejnocy d. 31 Maja r. 1686 w grodzie Warszawskim Marek Rudziński Złp: 1,500.

4. W sobotę po ś. Piotrze w okowach d. 3 Sierpnia r. 1686. Ludwik Woliński Złp: 7,000 zapisał przed aktami grodu Warszawskiego.

5. Tamże we środę po ś. Annie 30 Lipca r. 1687. Anna Zbąska legowała Złp: 2,000.

6. W grodzie Czerskim we czwartek po niedzieli Exaudi d. 26 Maja r. 1689. Zacharyasz Olszanowski Złp: 3,000.

(1) Alleluja z r. 1843 str. 73.

7. Tamże w sobotę przed ś. Jadwigą d. 13 Października r. 1691. Fabian Borowski Złp: 2,000.

8. Przed aktami grodu Warszawskiego w Piątek po niedzieli Sexagesima d. 24 lutego r. 1702. Jan Kamiński Złp. 5,000.

9. Tamże we wtorek przed ś. Łukaszem 16 października r. 1731 podług działów Złp: 31,599 groszy 16.

10. Tamże we czwartek po ś. Łukaszu d. 23 października r. 1766 podług działów Złp: 30,000.

11. Tamże d. 25 września r. 1789. Remigian Kiełczewski Złp: 4,000.

12. Tamże dnia 1 lipca r. 1800 Złp. 3,000.

13. Glińska z Zator Złp: 6,000.

Ogół zatem tych legatów wynosi Złp: 104,599 groszy 16.

Jeżeli dodamy do tego dwa zapisy Jerzego Ossolińskiego wyżej przytoczone w sumie ogólnej Złp: 60,000

a nadto wartość dóbr Świdry Złp: 8,000

Otrzymamy łącznie Złp: 172,599 gr: 16.

Że zaś przy swojem wydaleniu się z Warszawy, wykazały podług akt konsystorskich kapitały w ilości Złp: 177,099

zatem dotykalny dowód złożyły narodowi, że nietylko nie nadwerężyły żadnego zapisu przez dwa wieki, ale jeszcze powiększyły majątek blizko o Złp: 5,000. Najoczywistszy dowód, iż Karmelitki Bose, pomimo wielokrotnych szturmów samego miasta i zamieci wojennych Warszawy, oszczędnie swój żywot zakonny prowadziły i bez żadnego uszczerbku zapisów wolę testatorów uszanowały, pomimo iż do końca XVIII wieku liczba zakonnic wzrosła z 12 do 21.

Posiadłości Karmelitek Bosych rozciągały się w r. 1784 od dzisiejszej Resursy Obywatelskiej aż do Bednarskiej ulicy, a nadto przy tej ostatniej aż do nieruchomości pod N. 2,675.

W tej przestrzeni kościół z klasztorem pod Nr. 370 miał frontu od Krakowskiego Przedmieścia łokci koronnych 41¾ następnie przy ulicy Małej, dziś nieistniejącej, frontu łokci kor. 58. Od ulicy zaś Bednarskiej posiadały narożną kamienicę Nr. 2,674, szerokości frontowej łokci koronnych 19 mającą. Wreszcie trzy place przy tej ostatniej, które wydzierżawiały na czynsz emfiteutyczny po złp. 100 rocznie. Żeby większy dochód ze swych posiadłości otrzymać, całą część dotykającą ulicy, Małej, wynajmowały lokatorom na utrzymanie zakonu. Widok załączający się tego kościoła i klasztoru, sporządzony w r. 1817 okazuje, iż od Krakowskiego Przedmieścia były otoczone murem, który im ułatwiał zachowanie ścisłej klauzury i bronił ich od napaści pojedyńczych osób źle myślących. Fasada kościoła jaką na tym drzeworycie widzimy, zmienioną została. Gdy bowiem po wydaleniu się Karmelitek z Warszawy, gmachy te zostały z woli rządu zajęte przez Towarzystwo Dobroczynności, na czele którego stała wówczas hrabina Zamoyska, wezwano Corazzego budowniczego około roku 1820, aby pewne zmiany stosownie do nowego przeznaczenia poczynił. Corazzi więc postawił nowy front, urządził piękną salę na teatr amatorski i resztę budowli odpowiednio wytestaurował [1]). Małej objętości przybytek Pański miał za czasów Karmelitek jeden ołtarz ś. Teresy, który przyozdobiony był relikwiarzami. Te gdy przeniesiono do kościoła Karmelitów Bosych dziś ś. Józefa Oblubieńca, okazało się w dniu 15 lipca r. 1855 w czasie uroczystego poświęcenia ołtarza ś. Teresy, że jeden relikwiarz, po otwarciu go, zawiera kości jednej dziewicy z owych 11 tysięcy panien męczenniczek, towarzyszek ś. Urszuli, zamordowanych niegdyś w Kolonii przez barbarzyńskich Hunów [2]).

Głębokie lochy jakie nienaruszone od Szwedów, Karmelitki zastały w zamku Kazanowskiego, dozwoliły im nietylko chować w nich siostry zakonne zmarłe, aż do wydalenia się ich z Warszawy, ale nadto ustalił się zwyczaj już od Władysława IV, że dzieci zamożnych dygnitarzy zwykle w tych grobach chowano. Kroniki współczesne przedstawiają nawet, że rzeczony monarcha, jak poświadcza Starowolski w swoich Monumentach str. 254, już u Karmelitek pochował jedyną swą córkę z pierwszej małżonki Cecylii Renaty, Maryą Annę Izabellę, z napisem następującym.

Infantis Poloniae
Maria Anna Isabella
Vladislai IV et Coeciliae Renatae
Poloniae et Sueciae Regum filia
Varsoviae nocto inter 7 et 8 Januarii Anno
MDCXLII nata
Et mox salutaribus aquis renata
Intra XXXI diem VIII Februarii denata
Digna quae cito renasceretur coelo
Brevis mortalitatis exuvias hic deposuit.

„Królewna Polska Marya Anna Izabella, córka Władysława IV i Cecylii Renaty panujących w Polsce i Szwecyi, urodzona w nocy między 7 a 8 Stycznia roku 1642 i natychmiast w chrzcie świętym odrodzona, po przeżyciu 31 dni, 8 lutego zmarła. Godna prędkiego znajdowania się w niebie. Szczątki jej krótkiego pobytu na ziemi tu złożono.

Idąc za powagą ks. Kurowskiego [3]) mniemanie jest, że Urszula Mejerin, ochmistrzyni nadworna, która wiele dobrodziejstw świadczyła Karmelitkom, miała być także u Karmelitek pochowaną, lecz tylko w skromnym ubiorze zakonnym.

Kiedy przy restauracyi kościoła Dobroczynności w r. 1839, otworzono przypadkiem groby dawniejsze Karmelitek, znaleziono w nich, jak przytacza ks. Kurowski [4]) około 50 trumienek małych, a nadto w trumience metalowej zwłoki Maryi

[1]) Tygodnik Illustrowany z dnia 20 lipca 1878 r. N. 134.
[2]) Bartoszewicza *Kościoły Warszawskie* str. 125.
[3]) Alleluja rok 1843 str. 77.
[4]) Tamże str. 75.

Anny Teressy, zmarłej w Warszawie d. 9 sierpnia r. 1651, z napisem świadczącym o zgonie Infantki, a Jana Kazimierza i Maryi Gonzagi dziecięcia. Napis, jak przytacza rzeczony autor, ale go nie wiadomo dla czego nie wyszczególnia, przekonywa, że ojciec jak drugi Jefte nieszczęście powszechne okupił stratą drogiej córki. Wiadomo z dziejów także, iż Jan Kazimierz miał następnie syna Karola Ludwika, który się urodził w Warszawie dnia 11 stycznia r. 1652 i w kilka miesięcy w tejże stolicy umarł [1]). Na zasadzie więc pierwszego zachowania zwłok córki u Karmelitek, śmiało twierdzić można, że i syna zmarłego król rzeczony pochował w tychże grobach, skoro zakończył życie w Warszawie.

Po zamknięciu wspomnionych grobów, Towarzystwo Dobroczynności następującą tablicę drewnianą umieściło, przy wejściu zamurowanem, z tym napisem: „Tu leżą zwłoki 117 osób zmarłych. Miejsce to otwierane było w dniu 19 lipca r. 1839 i w skutek decyzyi Towarzystwa Dobroczynności z dnia 4 sierpnia tegoż roku, napowrót zamurowane.“

Jednym z bardzo hojnych dobrodziejów Karmelitek był także Michał Szymanowski, starosta Wyszogrodzki, którego, jak poniższy napis przekonywa, jedna z córek wstąpiła do tego zakonu i tamże zmarła. Wdzięczny zakon za wyświadczone łaski i oceniając zasługi córki, za zezwoleniem władzy duchownej, dozwolił na pochowanie ciała starosty w powyższych grobach, aby obok swojego potomstwa spoczywał, a nadto aby wspaniały pomnik z marmuru czarnego był w kościele zamieszczony z napisem następującym.

Deo Optimo Maximo
Sta Viator ad lapidem terminalem hic jacet
Per quem gloria Terrae Varsoviensis assurexit
Illustrissimus et magnificus DOMINUS MICHAEL
SZYMANOWSKI.
Capitaneus Wyszogrodensis
Omnibus Officiis et Dignitatibus major
Ideo easdem ultro calcans
cujus si ingenium in consiliis dandis vidisses
Cherubinum dixisses
si facundiam in Comitiis Regni [2])
legatum ad terras Angelum
si authoritatem inter Proceres Regni
de potestatibus Spiritum
si vitam et mores
unum de virtutibus
dignus cujus omnes defleant fatum
qui vivem nihil deflendum egit
sic vixit quasi in dies moriturus
sic mortuus quasi adhuc viveret
ut in affectibus patriae civium
sic suis in factis immortalis
unitus reformato Carmelo affectu et prole casa
etiam post mortem noluit corpore separari
precare eidem veniam quam ipse velles
quia Michael translatus ad chorum Angelorum
die 22. Augusti anno Domini 1731.

„Na cześć i chwałę Boga Wszechmogącego.

Przechodniu, zatrzymaj się nad kamieniem kresowym! Tu leży ten przez którego sława ziemi Warszawskiej wzniosła się J. W. i W. Pan Michał Szymanowski, starosta Wyszogrodzki, odznaczał się we wszystkich urzędach i zaszczytach, a dobrowolnie je spełniając, zdawał się w naradach być Cherubinem, w wymowie na sejmach aniołem opiekuńczym, w powadze między stanami koronnemi duchem natchnionym, w życiu i obyczajach samą cnotą; godny jest aby śmierć jego wszyscy opłakiwali, żyjąc bowiem żadnej łzy czynami nie wycisnął, tak żył jakby miał zaraz umrzeć, tak umarł jakby jeszcze żył, w miłości bowiem obywatelskiej ku ojczyznie i w czynach nieśmiertelny. Połączony przywiązaniem z zakonem Karmelitanek i dziećmi, nie chciał być w trumnie ciałem rozdzielony po śmierci. Módl się więc za niego jak sam możesz, bo Michał przeszedł do grona Aniołów dnia 22 sierpnia r. 1731.“

Nie możemy godniej zakończyć szeregu dobroczyńców Karmelitanek, jak przytoczeniem ofiary jaką krew Polska w monarchini Francuzkiej, nie tylko dla tego klasztoru, ale dla wielu mieszkańców Warszawy, a zwłaszcza Francuzów w tem mieście przebywających złożyła. Wiadomo jest z dziejów, w jakich zasadach bogobojnych wychowywała wszystkie swe dzieci, 2 synów i 8 córek, Marya Leszczyńska zostawszy królową Francyi. Zasady wpojone przez matkę szczególnie i promiennie odbiły się w dwóch córkach pozostałych po jej śmierci zaszło w r. 1768. Dowiadujemy się bowiem z pism spółczesnych [1]), że jedna z nich, Ludwika, wyssawszy z mlekiem pobożność, dwór królewski na ubogą mniszek komórkę zamieniła i wiecznie Chrystusowi przez profesyę zakonną zaślubiona, w klasztorze PP. Karmelitek w Paryżu zagrzebała się. Druga zaś, Zofia Filipina Elżbieta Justyna czterech imion, zakończywszy w panieństwie swój żywot w d. 3 marca r. 1782. w testamencie oprócz zapisów dobroczynnych oświadczyła życzenie i wolę swoją, aby bez najmniejszej okazałości światowej była pochowaną. Co też wykonano, pochowawszy późno wieczorem zwłoki jej w grobach Królewskich w S-t Denis. Żyła lat 47 miesięcy 7 i dni 4. Obiedwie nie zapomniały o Polsce, a szczególnie o Warszawie. Jakoż pisma nasze donoszą, że z fundacyi tych królewien Francuzkich, miały się odbywać w kościele PP. Karmelitek Warszawskich kazania w języku francuzkim i że przez cały post co niedziela, miewał takowe ksiądz Juè, francuz, a następnie słynny nasz historyk Albertrandy,

[1]) Pamiętniki Radziwiłła T. II str. 456.
[2]) Niesiecki przytacza o nim, że posłował na sejmie r. 1724 a żoną jego była Krystyna Wołczyńska.

[1]) Gazeta Warszawska z r. 1782, z d. 20 Lutego i 27 Marca.

na których nietylko bywali cudzoziemcy, mieszczanie, ale i sam Ludwik XVIII, gdy w skutek wypadków politycznych przebywał w Warszawie, a nawet stał się jej obywatelem, kupiwszy od hr. Zamojskiej pałac jej gdzie dziś Resursa Obywatelska mieści się [1]).

Tak uposażone Karmelitki przebyły jeszcze srogie i burzliwe chwile, jakich samo miasto w r. 1794 było świadkiem. Kampania zaś 1812 roku, dała im poznać gwałtowne zmiany, jakie miały nastąpić. Wśród takich to przemian politycznych, coraz mniej przybywało professek do tego zakonu tak dalece, iż po ogłoszeniu Królestwa Kongresowego, liczba zakonnic dawniejsza 21 zmalała do 13 professek.

Tymczasem nowe już życie jakie zaczęło wrzeć w całej Polsce, nastręczało mnóstwo zajęć nawet dla kobiet we wszystkich stanach. Za Rzeczypospolitej, do końca XVIII wieku, najmniejszego śladu nie było u nas administracyi cywilnej, mogącej ciągle i bezprzestannie czuwać nad kalekami i niedołężnemi. Dwudziestoletnie zaś wojenne boje, mnóstwo utworzyły rodaków rannych i niedołężnych, o których kraj musiał pamiętać. To skłoniło Rząd Królestwa, iż stanowczo przedsięwziął zaradzić massie ubogich i rannych. Żeby temu podołać, utworzono pierwsze Towarzystwo Dobroczynności w Warszawie, gdzie osoby przez wypadki polityczne, ogień, powodzie i t. p. do ubóstwa przyprowadzone, mogły jakieś schronienie lub przytułek otrzymać. Że zaś zajęcie takie nie odpowiadało zupełnie powołaniu i klauzurze Karmelitek, a nawet zupełnie było sprzeczne z ich regułą, komisya przeto rządowa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, za prezydencyi Stanisława Potockiego postanowiła, przenieść Karmelitki Bose do Krakowa, zkąd przybyły do Warszawy przed 200 laty. Klasztor zaś ich i Kościół oddano w zarząd Towarzystwu Dobroczynności, które rzeczone gmachy, stosownie do nowych potrzeb, przez budowniczego Corazzego przekształciło. W roku 1817 ostatnią przeoryszą była Antonina Milkiewiczówna, podprzeoryszą Gabryela Maryańska, trzy dyskretki, cztery furtyanki, dwie westyarki, jedna infirmerka i trzy kuchmistrzynie. Właściwych professek było 13, ale jedna dla słabości zdrowia pozostała w Warszawie. Ustąpiły więc ze stolicy Wazów, a ich miejsce zajęła instytucya, która w najtroskliwszych usiłowaniach dla dobra ubogich, przez lat 60 ciągle i nieustannie spełnia z chlubą swe zadanie dla całego kraju.

pisałem d. 2 Sierpnia 1878 r.

Aleksander Wejnert.

[1]) Akt nabycia tego pałacu ogłoszony w *Starożytnościach Warszawy* T. II str. 244.

LITERATURA POLSKA

w 1877 roku.

Chcieć pisać o obecnym ruchu literackim u nas, to znaczy zająć się prawie wyłącznie dziennikarstwem. Literaturę, w całem wyższem, szlachetniejszem znaczeniu tego słowa, pochłonął u nas, jak i wszędzie podobno, dziennik, ten bożek Moloch, w nowożytnej szacie, pożerający wszystko, czy piękne, czy brzydkie, byle zapełniało jego wiecznie głodne wnętrzności.

Gdzież te czasy, kiedy ludzie przez całe życie napisali ledwie jedno dzieło, kiedy siadali do niego z namaszczeniem, z natężonemi nerwami, by uchwycić choć na jednę chwilę tego ducha, co to według przysłowia: „flat ubi vult!“ Dziś, czasem przez jeden dzień piszą więcej niż dawniej przez całe lata, ale bo też i czasy są inne, i literat jest tak samo wyrobnikiem, jak każdy inny, czyniący zadosyć potrzebom ogółu.

Zresztą, nie ganimy takiego stanu wcale, bo do nagany nie mamy prawa i na nicby ona się nie zdała; ale radzibyśmy zwrócić uwagę na ten brak namaszczenia w literaturze naszej i jej ludziach, na ten brak podnioślejszej, szlachetniejszej myśli, którą minione pokolenie literackie tak hojnie posiało naszą niwę piśmienniczą. Wiemy dobrze, iż na świecie nic się nie wraca, że myśl wzniosła przed laty dwudziestu, dziśby taką nie była, że wreszcie od dzienników nie mamy prawa wymagać czegoś podobnego, gdyż dziennik jest strawą powszednią, codzienną, tak konieczną jak obiad, śniadanie i sen, ale mamy prawo wymagać tego wszystkiego od literatów, którzy przecież, obok rzemieślniczej pracy dziennikarskiej, winni zająć się czemś, coby zostało po nich w literaturze. Tymczasem obecnie literat u nas jest często synonimem nędznego

jakiegoś pismaka, którego cała działalność ogranicza się na napisaniu kilku tysięcy wierszy o plotkach miejskich, przejechanym psie, lub utopionym kocie. Ludzie ci, wdzierając się na piedestały, które przed nimi zajmowali istotni literaci, w klasycznem znaczeniu tego słowa, obniżyli poziom literackiej wartości, a zatem i literatury. Książka już nie istnieje, bo istnieć nie może, gdyż takowa zostaje nazawsze w literaturze; jej miejsce dzisiaj zastępuje dziennik, w którym obok rzeczy dobrych i wzniosłych, może się wygodnie pomieścić i tak zwana „sieczka“ i nikt na nią nie zwróci uwagi, bo czas trwania dziennika jest krótki, efemeryczny. Ztąd dzisiaj książka to *rara avis*, to nieomal kruk biały, i rzadko kto o niej wspomni, gdyż współczesne nam wielkości literackie umieją pisać o zgubionym psie, ale nie potrafią o książce.

O biedny autorze, który napisałeś książkę! Cóż ty znaczysz w obec reportera dziennika? Książkę twoją myszy będą jadły, a kilkowierszowy nonsens reporterski przeczytają tysiące ludzi.

Lecz... nie rzucajmy grochu na ścianę. Faktem jest, że dziennikarstwo pochłonęło, zagłuszyło książkę tak dalece, że nawet powieść prawie wyłącznie kryje się pod opiekuńczem skrzydłem gazet, rzadko kiedy ukazując się w książce. W roku zeszłym książek z powieściami, nawet tłómaczonemi, wyszło na całym obszarze, gdzie mówią po polsku, zaledwie 50 tomów; cóż dopiero mówić o innych działach literatury!

Jeżeli więc powieść tak ubogo się przedstawia, powieść, w której zawsze króluje J. I. Kraszewski, a za nim kilku młodszych pisarzy podąża jak może, to nie dziw, że inne działy literackie u nas bardzo, bardzo ubogo się przedstawiają. Powieść, bądź co bądź, nawet w książce, jest jeszcze niezłym u nas „interesem;“ chętnie ją czytają, więc kupują. Czytelnictwo naszych kobiet (a powiedzmy nawiasem, że one najwięcej czytają) ogranicza się wyłącznie prawie na powieści; obok więc felietonów w dziennikach, zapełnionych romansami, książka z powieścią znajduje jeszcze odbyt. Tymczasem faktem jest, powtarzamy, że zaledwie 50 tomów powieści, (a w tem mieszczą się już tłómaczenia, odbitki niektórych powieści i dzienników oraz przedruki Bronikowskiego i Rzewuskiego), wyszło w osobnych książkach. Już to samo maluje dosadnie stan naszej książkowej literatury.

Jeszcze historya jako tako się przedstawia, dzięki Akademii Umiejętności w Krakowie, która skupiając w sobie cały polski ruch naukowy, nosi charakter przeważnie historyczny. W Krakowie, trochę też i w Poznaniu, streszcza się cała nasza działalność naukowo-historyczna. Poznań ciągnie dalej, staraniem biblioteki kórnickiej—„Acta Tomiciana,“ których dotąd dziesięć tomów wyszło, pełnych nieoszacowanego materyału dla badawców naszej przeszłości. Księgarnia Żupańskiego w Poznaniu, dając godny naśladowania przykład zamożnym firmom księgarskim w Warszawie, na chwilę nawet nie przerywa swej pożytecznej działalności. Jej to nakładem wyszła bardzo cenna, jako materyał historyczny, choć nieco namiętna i stronna książka p. t. „Amilkar Kosiński we Włoszech (1795—1803).“ Do dziejów legionów naszych jest to dzieło wielkiej wagi.

Kraków znowu, obok dalszego ciągu „Bibliografii polskiej“ Estreichera, wydał „Kodeks dyplomatyczny Małopolski, 1178—1386“ z przypisami i objaśnieniami dra Franciszka Piekosińskiego, oraz niezmiernej wagi dzieło, wydane przez Augusta Sokołowskiego i Józefa Szujskiego „Monumenta medii aevi historica rex Poloniae illustranta.“ Są tu dokumenta ze zbiorów dawniejszych Naruszewicza, z tak zwanych „tek Naruszewicza,“ które się znajdują w bibliotece ks. Czartoryskich, będącej obecnie w Krakowie, oraz dokumenta, wydobyte z rozmaitych archiwów.

Obok tych wydań, będących materyałem wielkiej wartości, ukazało się w Krakowie kilka monografij historycznych, które dają dowód, że jeżeli w innych dzielnicach polskich ruch naukowy albo upadł zupełnie, albo znacznie osłabł, w Krakowie historyczne badania naszej przeszłości ani na chwilę nie ustają, i owszem, wstępując na grunt czysto naukowy, niezachwaszczony namiętnemi, apriorystycznemi poglądami na naszą przeszłość, jak to dotąd bywało, najświetniejsze rokują nadzieje.

Warszawa za to bardzo daleko stoi po za tym ruchem, objawiającym się w Krakowie. Oprócz prof. Pawińskiego, który niestrudzenie zajmuje się wydawaniem swych „Źródeł dziejowych,“ nie mamy prawie ani jednej książki historycznej polskiej do zanotowania. W r. 1877 ukazał się tom trzeci „Źródeł dziejowych,“ zawierający materyały do oblężenia Gdańska przez Stefana Batorego w roku 1576—77. Mieści się tu arcy ciekawy zbiór listów, uniwersałów i instrukcyj, a wszystko to objaśnił i sumiennie napisanym szkicem historycznym poprzedził prof. Pawiński. Dziś, kiedy to piszemy, „Źródła dziejowe“ dosięgnęły już do dziesiątego tomu, a wydawane są umiejętnie i sumiennie. Profesor Pawiński wydał także w roku zeszłym przekład znanej rozprawy H. Zejssberga p. t. „Dziejopisarstwo polskie wieków średnich.“

Obok tych prac, wyszły jeszcze w Warszawie nakładem B. Cassiusa „Opowiadania i studya historyczne“ K. Jarochowskiego, odnoszące się przeważnie do epoki Augusta II, Sasa, którą, jak wiadomo, sumienny ten badacz zajmuje się wyłącznie.

Biblioteka Ordynacyi Krasińskich umieściła w tomie 3-im swego wydawnictwa „Pamiętnik Władysława Poczobuta Odolanieckiego,“ opatrzony przypisami hr. Leona Potockiego i J. I. Kraszewskiego. Odolaniecki opisuje mniej więcej tę samą epokę, co Pasek, a chociaż i jemu nie brak werwy i dosadności wyrażeń nieporównanego Jana Chryzostoma, przecież znacznie niżej stoi od Paska.

Oto cały plon wydawnictw historycznych polskich w Warszawie. Są one w dwóch trzecich czę-

ściach tylko materyałem historycznym, co prawda bardzo starannie i umiejętnie przyrządzonym, a w jednej trzeciej części oryginalną pracą autora, zamieszkałego w Poznaniu.

Za to tłómaczeń mamy kilka, jak: „Szkice Macaulaya," „Historya Stanów Zjednoczonych" Labouleya, „Historya XVIII i XIX wieku" Szlossera, przekład w wysokim stopniu nędzny, zaniedbany i znamionujący w tłómaczu brak najelementarniejszych wiadomości historycznych, nakoniec przekład „Historyi papieży i papieztwa" Rankego.

W zakresie historyi literatury polskiej, ukazał się pierwszy tom przedrukowanej w Krakowie „Historyi literatury polskiej" J. Bartoszewicza. Książka ta, która w swoim czasie wywołała tyle wrzawy, tyle sądów namiętnych, sama zresztą dość namiętna i stronna, zdaje nam się, w żadnym razie nie zasłużyła na rozgłos, jakim się cieszy. Jest to podręcznik bardzo miernej wartości, a nadewszystko szkodliwy, gdyż zabarwiony uprzedzeniami osobistemi autora.

Druga książka, której tom czwarty ukazał się w Wilnie w roku przeszłym, nosi tytuł: „Rys dziejów literatury polskiej, podług notat Aleksandra Zdanowicza oraz innych, opracował i do ostatnich czasów doprowadził Leonard Sowiński." Mierna ta praca, acz na zewnątrz pokaźnie się przedstawiająca, na którą aż dwóch składało się autorów „oraz inni," jest chaotycznym spisem autorów, dzieł i sądów o nich, częstokroć bez motywów, w tonie apodyktycznym wypowiedzianych. Jest to jednem słowem najbezładniejsza książka, jaką znamy, napisana bez przygotowania naukowego i w gruncie rzeczy niemająca żadnej wartości. Literatura nasza jeszcze czeka na swego historyka, bo dzieła dotychczasowe, zwłaszcza z lat ostatnich zaledwie materyałem zwać się mogą.

W zakresie nauk filozoficznych mamy do zanotowania jedną tylko pracę p. A. Świętochowskiego p. t. „O powstawaniu praw moralnych."

Za to dział dramatyczny w ostatnich czasach znaczne okazuje ożywienie. Sztuki oryginalne już teraz nie upadają; wabią do siebie publiczność i pod wielu względami okazują wyższość od elukubracyj dramatycznych francuzkich. W roku zeszłym odznaczyli się na tem polu: J. Bliziński, K. Zalewski i mniej już nieco Edward Lubowski oraz Bałucki. Sztuka Sewera: „Pojedynek szlachetnych," dowiodła, że konkursa, niewłaściwym rękom powierzone, nic dobrego dla literatury zdziałać nie mogą.

Dobrą przeto zasadę przyjął komitet konkursowy we Lwowie. Po odrzuceniu sztuk bezwarunkowo złych, wszystkie inne zaleca do przedstawienia, a zyskawszy z odegranych utworów gruntowne przekonanie o ich wartości (czego przez czytanie nigdy osiągnąć nie można) dopiero wyrok ostateczny wydaje.

A teraz, spytacie mię, czytolnicy, jaki gólny wniosek wyprowadzam z zeszłorocznej naszej działalności literackiej? Odpowiedź na to pytanie znajdziecie na początku tego artykułu. Tutaj to tylko dodać należy, że wszystkie prace literackie zeszłoroczne noszą na sobie charakter raczej roboty niż natchnienia. Czyżby więc wiecznie świeże źródło Hipokreny miało nagle wyschnąć dla nas? Nie! Przyjdzie czas zapewne, kiedy literatura nasza, z wyrobnicy, jaką jest dzisiaj, stanie się znowu panią i przewodniczką narodu. O tem nie wątpi autor niniejszego artykułu, a zapewne i czytelnicy.

W.

PRASSA PERYJODYCZNA I DZIENNIKARSTWO.

Już w przeszłorocznym Kalendarzu „Echa" w rubryce pod takim samym tytułem, rzuciliśmy pogląd ogólny na teraźniejszy stan tutejszej prassy peryodycznej i dziennikarstwa,—zaznaczając głównie dwa wybitniejsze rysy w dziejach tej części literatury krajowej.

Zwracaliśmy wtedy uwagę czytelników na niesłychany wzrost liczebny i rozwój treściowy w peryodycznych i codziennych pismach tutejszych, jakoteż na coraz wybitniejsze dążenia do rozdziału na pewne gruppy, pomiędzy organami prassy warszawskiej, wśród których jeden nawet, stanął na całkiem odrębnem od innych, rzecby można, izolowanem stanowisku.

Otóż, w ciągu upłynionego roku, od chwili, gdy uwagi owe kreśliliśmy, fizyognomia naszej prassy publicznej nie zmieniła się prawie, zachowała bowiem też same dwa główne rysy, z tą tylko różnicą, iż podział na gruppy *vel* obozy, ujawnił się bardziej jeszcze a i cyfra pism także wzrosła—chociaż wzrost ten względnym jest tylko—albowiem, tygodnik p. t. „Przyroda i Przemysł" zmartwychwstał raczej z czasowego letargu, a świąteczne „Nowiny" zmieniły się na gazetę codzień wychodzącą. Obecnie wprawdzie, to jest w chwili gdy to piszemy, obiegają pogłoski o mającej się tu wydawać jeszcze jednej gazecie codziennej, poświęconej sprawom tylko handlowym,—lecz pogłoski, choćby i uzasadnione nawet, nie stanowią faktu, a my w sprawozdaniu niniejszem z faktami tylko liczyć się powinniśmy.

Z większą już tedy słusznością moglibyśmy utrzymywać, iż w roku bieżącym przybyło nam jeszcze jedno pismo illustrowane i wymienić „Tygodnik Powszechny"—bo chociaż organ ten wcześniej już założony, istniał w roku poprzednim, przecież żywot jego ówczesny był tak wątły z powodu nadzwyczajnego ubóstwa treści i zaniedbania działu artystycznego, iż pismo owe, jakkolwiek już istniejące, nie miało prawa bytu, zwłaszcza w obec dwóch takich organów jak „Kłosy" i „Tygodnik Illustrowany" a dopiero po przejściu pod nową redakcyę i nowe wydawnictwo, zespolone pod firmą p. Maurycego Orgelbranda, odrodziło się z gruntu i w tym roku dopiero zajęło wybitne już miejsce pomiędzy dwoma współzawodniczącemi Tygodnikami już wymienionemi.

Z tego to względu „Tygodnik Powszechny" jako świeży nabytek dla literatury peryodycznej uważaćby należało.

Bądź co bądź jednak, czy cyfra organów prassy tutejszej powiększyła się liczebnie lub też stanęła w zeszłorocznej mierze, zawsze jednak w rozwoju ich ogólnym widocznym jest ciągły postęp.

A czy wiecie też czytelnicy, jakie są główne dźwignie i kardynalne żywioły takiego prasowego postępu?

Powiecie może że rodzą go coraz nowe siły umysłowe wchodzące w dziennikarskie szranki, że przyczyniają się doń coraz świeże talenta, coraz świetniejsze pióra—lub że wreszcie oddziaływa nań pomyślnie wpływ niektórych organów prassy zagranicznej, rozwiniętych do możliwej doskonałości?...

Bynajmniej!

Prawda, że ogólna summa sił współpracowniczych pomnożyła się obecnie liczebnie; lecz jeśli porównamy te siły do cyfry organów które ją absorbują, to przyjdziemy do przekonania, że dawniej, przed laty 30, gdy w Warszawie istniały tylko trzy właściwie pisma codzienne i dwa lub trzy peryodyczne, rozporządzały one większą niż dziś *stosunkowo*, siłą kollaboracyi miejscowej i zamiejscowej nawet.

Powiecie może, iż widnokrąg działalności prassy, zarówno codziennej jak peryodycznej rozszerzył się wielce od owego czasu i że on to właśnie, powołując ogół wykształconych umysłów do takiej działalności „bieżącej," wpłynął stanowczo na wzrost dziennikarstwa naszego.

Lecz... i temu zaprzeczymy także—albowiem jeżeli istotnie teraźniejsze stosunki, zarówno polityczne, zewnętrzne, jak i społeczne, miejscowe, przybrały odmienną postać i domagają się obszerniejszego i wszechstronniejszego na nie poglądu, jeżeli nawet wytworzyło się obecnie wiele takich kwestyj czysto wewnętrznych, które powołują pióra ludzi myślących i nieobojętnych na żywotne sprawy swojego kraju do ciągłej i, rzecby można, systematycznej pracy,—to z drugiej strony bierzmy na uwagę, iż dawniej istniały także, acz w mniejszej może ilości, rozmaite kwestye żywotne które, skurczone w kilku tylko organach, prassa nasza podnosić jednak musiała i że za to w jej szczupłych ówcześnie formatach, mieściły się dwie ważne, a dziś—mówmy prawdę—wielce zaniedbane rubryki: to jest, korrespondencye z rozmaitych stron kraju, pisane wyczerpująco przez literatów zdolnych i, co główna, krytyka dzieł najrozmaitszych, przeważnie zaś belletrystycznych oryginalnych, które wówczas setkami tomów do roku ukazywały się w handlu księgarskim.

Dziś, gdy cały dział literatury pięknej, wszedł już stanowczo do odcinków gazet, lub wcisnął się w ramy pism peryodycznych, które, jedne i drugie (wyszepczmy to po cichu), nigdy prawie wzajem o sobie nie piszą, ba, nie wspominają nawet, by nie zwrócić uwagi publicznej na współzawodnika i gdy powieści i nie-powieści takie, bardzo już rzadko wydawane są w książkach przez edytorów po za-prasowych, niepodobna prawie spotkać się, w szpaltach dziennikarskich przynajmniej, z recenzyami dzieł tego rodzaju, jako podejrzanemi o reklamę dla współkonkurenta, żądnego powiększenia cyfry abonentów.

Tak więc żaden z potrąconych tu, acz pobieżnie, elementów, nie jest dziś dźwignią rozwoju i postępu organów prassy warszawskiej, a przynajmniej wszystkie razem, przyczyniają się tylko pośrednio do jej prosperowania, poruszane jednym, wspólnym dla wszystkich motorem...

A motorem tym, podniecającym tak silnie działalność na wydawniczem i na literackiem polu, są... pieniądze. Niestety! też same, prozaiczne pieniądze, o których i przeciw którym, tylu poetów rozpisywało się—zawsze z odcieniem jakiejś olimpijskiej ironii i majestatycznej wzgardy.

Tak jest, czytelniku. — Literatura nasza, niezbyt dawno jeszcze, tak po westalsku czysta i tak po... turecku goła, będąca niejako ulem ogromnym, w którym skrzydlate pszczółki składały miód swoich złotodźwięcznych piosnek, wyssanych z najrozmaitszych kwiatów ziemi rodzinnej, dziś zamieniła się w jakiś kantor handlowy, w jakieś przedsiębierstwo czysto spekulacyjnej natury.

Ogromny, stosunkowo do dawnej cyfry, wzrost czytelników i wielkie materyalne powodzenie niektórych szczęśliwszych organów prassy, rozbudziło konkurencyę wydawniczą.

Kapitał, ten bożek dzisiejszego stulecia, spojrzał pożądliwie na tę dotąd pogardzoną przez siebie niwę, nabył ją i począł orać... zaprzągłszy do pługów swoich pracowite woły—ba i cielęta nawet...

I otworzył się róg obfitości... pieniężnej. Coraz nowe organa zaczęły wychodzić jakby z pod ziemi, zaklęciem wywołane... a całe rzesze dawnych i nowych literatów, bądź rzeczywiście utalentowanych, bądź należących do tej kategoryi o której łacinnicy powiadają: „*ex libro doctus ex capite stultus*" rzuciły się na tę mannę wydawniczą, jedni przetworzeni w jakichś *quasi* urzędników, o posadach stałych, drudzy w płatnych od wiersza powieściarzy, felietonistów i... reporterów wreszcie.

Taki radykalny przewrót w wydawnictwie organów prasowych — wywoałał rozmaite zdania: li taraci, odsuwan coraz dalej od własności pism i gazet, wypierani ze swoich stanowisk wydawni-

czych przez konkurencyę sprytną, wytrwałą i zamożną, ciśnieni przez coraz nowe i coraz kosztowniejsze warunki wydawnicze, podnieśli, z początku zwłaszcza, głosy nastrojone na męczeńską nutę, skarżąc się że bezbożna spekulacya materyalna, nie syta zysków na tylu innych polach, eksploatuje i tę nawet literacką niwę, którą dotąd uprawiali tylko ludzie ducha, pracownicy myśli i pionierowie idei... publiczność zaś — widząc że wraz z napływem kapitałów wydawnictwo gazet i pism peryodycznych rozszerzyło się i podawało jej coraz okazalszy towar za coraz przystępniejszą cenę, puściła mimo uszu ów chór martyrologiczny i poparła czynnie wydawnictwa i w takiej nawet fazie.

Notując ten fakt, a raczej tę naszą reformę prasową, musimy w imię „świętej sprawiedliwości“ objaśnić czytelników niewtajemniczonych głębiej w zakulisowe, a raczej w inkasowe dzieje wydawców tutejszych, i odkryć tą bolesną tajemnicę, którą wielu z nich pragnęłoby może okryć na zawsze zasłoną Izydy.

Oto, dowiedzcie się czytelnicy, wy którzy otrzymujecie dzisiaj wielkie arkusze gazet, wychodzących dawniej w formatach małych, po tejże samej co wtedy lub niższej nawet cenie, że z owych wydawców spekulantów, mało który stąpa po drodze usłanej różami, a wielu z nich utyka, poranionych kolcami... (bez alluzyi żadnej) — i popycha te swoje taczki wydawnicze z nadzieją że kiedyś może natrafią na lżejsze tory...

Nieświadomi „interesu“ obliczają im zyski ogromne; innych znowu zaślepia i w błąd wprowadza poważna cyfra prenumeratorów na nic w budżecie, z otwartą paszczą czeka na te wpływy pokaźne.

I rzeknijmy prawdę — budżety znacznej części wydawców tutejszych wykazywać będą zawsze w rezultacie rubrykę .. deficytu, bo społeczeństwo nasze od pewnego czasu, popadło widocznie w jakąś gorączkę wydawniczą; i jeśli na jakie bądź inne, podstawowe przedsiębierstwa, zabraknie tu nakładów, znajdą się jednak zawsze tacy, którzy na nowe pismo literackie zaofiarują fundusz jakiś.

Być może, iż w takiej pochopności do ofiar... ryzykownych, odgrywa główną rolę a raczej występuje jako główna pokusa... żądza zapisania swego nazwiska na liście koryfeuszów umysłowego ruchu i chęć zyskania sobie organu do osobistego czasem użytku... zawsze jednak, w społeczeństwie tak niezamożnem jak nasze, objaw ten jest osobliwszym zwłaszcza ze względu, że najczęściej ludzie ryzykujący nakłady na przedsiębierstwo literackie należą do tej warstwy, która zazwyczaj w interesach wszelkiego rodzaju odznacza się oględnością wielką i nie rzuci jednego obola bez wczesnego i chłodnego obliczenia, ile on przyniesie najpewniejszego zysku.

W każdym razie, zwrot taki w wydawnictwie organów prassy miejscowej, uważać można za szczęśliwy i pożyteczny wielce, szczęśliwy dla pracowników pióra, którzy dziś już, jeżeli tylko istotnie mają zdolność i wykształcenie, mogą zarobić na chleb powszedni, nawet z masłem; — pożyteczny dla literatury, która na takiej rozszerzonej wymianie myśli, w różnorodnych organach prasy, oczywiście korzystać musi.

Wyznawszy otwarcie, że zaczynając ten artykuł przeznaczony do kalendarza, a więc książki popularnej bardzo, chcieliśmy skorzystać ze sposobności dobrej i zamieścić tu przegląd szczegółowy wszystkich organów prasy, peryodycznych i codziennych, szczególniej też brała nas ochota do zaznaczenia pewnych prądów przeciwnych, jakie w pojęciach i w dążnościach niektórych pracowników pióra rozwinęły się w ostatnich już latach, a które w roku bieżącym jaskrawiej się uwydatniły.

Lecz... od zamiaru tego wstrzymujemy się po większej rozwadze.

Bądź co bądź, w kraju naszym, pomimo zwiększonego istotnie ruchu umysłowego i wzbudzonego już w szerszych kołach pochopu do czytania, jeszcze dotąd ogół społeczeństwa, zwłaszcza też w najlicznejszych onego warstwach, nie uczuwa konieczności zsolidaryzowania się z takim umysłowym przez literaturę wytworzonym ruchem.

Dziś więc, nietyle nam idzie o wskazanie wyboru w lekturze, choćby dziennikarskiej tylko, z tendencyą skierowania massy czytelników do tej lub innej idei, lecz o jak największe pomnożenie cyfry czytających.

Bo wreszcie, aczkolwiek w ostatnich czasach, w naszej prassie peryodycznej wychodzą na wierzch pewne wątpliwej wartości, a raczej niewątpliwej szkodliwości idee i zasady, aczkolwiek pewna garść młodzieży podległa zgubnym wpływom miazmatów, które bezwyznaniowe a najczęściej zwątpiałe i tem zwątpieniem zrozpaczone umysły rozsiewają do koła, przecież—wierzymy, że posiew taki, rzucony na oślep, ziarnem zaśniedziałem, nie zaplonuje wcale i że nawet sami siewcy młodzi, z czasem niedalekim pewnie, wejdą głębiej w siebie, rozpatrzą się w społeczeństwie któremu, wierzymy iż chcą służyć uczciwie, — a zrozumiawszy i ducha ogółu i prawdziwe posłannictwo swoje, nie będą kalać szlachetnego łona macierzystej ziemi ziarnem zrodzonem na obcych, zatrutych niwach.

Bo u nas, dzięki Bogu, dotąd jeszcze więcej nierozwagi niż złej woli, w myślach i czynach na każdem polu spostrzegać się daje, a dziennikarstwo tutejsze, w porównaniu z zagranicznem, poszarpanem na szmaty stronnicze, żołdowanem przez gadzinowe lub prywatne bankierskie fundusze, może z podniesionem czołem poglądać w oczy ludowi i śmiało żądać od niego poparcia w swojej uczciwej i pożytecznej pracy.

Al. Półkozic.

KRASZEWSKI.

Rok 1879 upamiętni się w sercach naszych. W najdalszych zakątkach, kędy rozlega się dźwięk polskiej mowy, jedna myśl zaprząta wszystkich, wszyscy sposobią się do uczczenia zasług męża, który półwiekową, tytaniczną pracą, ducha tego rozbudzał i krzepił, i po dziś dzień, niestrudzony wojownik myśli, stoi wytrwale na stanowisku, zagrzewając młodszych swoim przykładem.

Któż nie zgadnie że mówimy o Kraszewskim, o pisarzu, na którego dziełach trzecie już pokolenie uczy się czytać—i myśleć? Pięćdziesiąt lat już dobiega od chwili, w której Kraszewski jął się pióra i zbogacać zaczął umysłowe zasoby narodu; tę wielką w dziejach naszej literatury rocznicę święcić będziemy równie wielką, bo narodową uroczystością.

Nie mamy zamiaru kreślić tutaj życiorysu nestora naszych pisarzy; dopełnili już tego inni, a dopełnili lepiej, niżby nam było dano to uczynić. Przypominamy tylko, że Józef Ignacy Kraszewski jest synem Warszawy, tu bowiem ujrzał światło dzienne, d. 28 lipca 1812 roku, w domu naówczas Zienteckich, poprzednio Służków, położonym przy ulicy Aleksandryi. Warszawa też zajmuje jedno z pierwszych miejsc w rzędzie prowincyj i grodów, czyniących przygotowania do złożenia hołdu temu, który od lat pięćdziesięciu woła niedowiarkom: *e pure si muove!*

Kraszewski rozpoczął zawód autorski w tym wieku, w którym inni, nie namaszczeni chryzmatem geniuszu, zaczynają dopiero porzucać dziecinne igraszki. Chciwy wiedzy, a niepospolitą pamięcią obdarzony, zdobył wprędce takie jej zasoby, które mu dozwoliły stąpać pewnym i śmiałym krokiem po wszystkich wyżynach, na które duch ludzki się wznosi. Od powiastek obyczajowych przeszedł do poezyi bohaterskiej, następnie zajmował się dziennikarstwem, w którem dziś tak wszechwładnie panuje; później, wznosząc się coraz wyżej w dziedzinie powieściopisarstwa, pracował równocześnie nad historyą i filozofią; pisał dzieła sceniczne, studyował archeologię, stanął wysoko jako krytyk i estetyk, a dziś wieńczy trudy całego żywota szeregiem powieści historycznych, które same jedne wystarczyłyby mu na zdobycie sławy, gdyby jej nie był posiadł już oddawna.

Obok tej zdumiewającej różnostronności, niemniejszy podziw budzi niewyczerpana płodność i żelazna wytrwałość Kraszewskiego. Nie miał on nigdy sekretarzy, jak Wiktor Hugo, ani współpracowników, jak Dumas. Wszystko co pisał, pisał własnoręcznie, tak, jak samoistnie tworzył. Statystyka prac jego, ogłoszona przez Estreichera, wykazuje, że Kraszewski, w ciągu półwiekowej blizko działalności, napisał 230 dzieł w 440 tomach i oprócz tego 50 tomów korrespondencyi. Dodajmy, że ta statystyka jest niezupełną, gdyż Kraszewski na chwilę nie ustaje w pracy, i od czasu, do którego Estreicher katalog swój doprowadził, nowych tomów kilkadziesiąt przybyło. Dodajmy wreszcie, iż nie sama tylko literatura zajmuje Kraszewskiego: włada on dzielnie pędzlem i ołówkiem, a jako muzyk-amator, gruntownie zbadał tajnie tej sztuki. Malarstwo i muzyka są mu wytchnieniem po pracy literackiej.

Ze wszystkich działów literatury, do których Kraszewski dłoń przyłożył, powieść, najzgodniejsza z naturą jego talentu, jest też podwaliną pomnika, jaki sam sobie wzniósł w dziejach ojczystego piśmiennictwa. W powieści jest on poetą niezrównanym; od sielanki do dramatu, od komedyi do epopei, wszystkie rodzaje przeszedł i we wszystkich okazał się mistrzem słowa, głębokim myślicielem, szczerym hołdownikiem piękna i prawdy. Powieścią też, własnym jego tworem, zamierza go uczcić społeczeństwo. Piętnaście tomów powieści Kraszewskiego stanowić będą wydanie jubileuszowe, na które już dotąd zapisało się około 12,000 prenumeratorów, cyfra niebywała dotąd w naszym kraju, a stanowiąca wymowny dowód, jak dalece czcigodny jubilat pracą swoją i jej dążnością zarobił sobie na miłość i wdzięczność narodu. Jest to jednak część tylko objawu naszych uczuć, bowiem miasta, korporacye, instytucye i osoby prywatne ze wszystkich stron kraju, zbierają dowody hołdu i przywiązania, z któremi pośpieszą na uroczystość jubileuszową, mającą się odbyć w Krakowie, dnia 19 marca 1879 roku, jako w dzień imienin Kraszewskiego.

OKNO NA PODDASZU.

Na poddasze wprowadził się nowy lokator.

Wprowadził się — wyrażenie to hyperboliczne. Nieszły bowiem za nim wozy naładowane, nie uwijali się tragarze przy znoszeniu jego mebli. Młody człowiek niósł w jednem ręku tłomoczek podróżny, w drugiem paczkę książek; to był cały jego majątek.

Ale też i szumnie zapowiedziany na bramie *lokal umeblowany* był poprostu lichą izdebką pod strychem, mającą kilka łokci przestrzeni, nagie i odrapane ściany, sosnowe łóżko, krzywy stół i dwa kulawe stołki.

Czy jednak młody właściciel tego mieszkania był tak mało wymagającym, czy też rzeczywiście podobała mu się ta izdebka, dość że twarz jego promieniła się radością, której mu niejeden bogacz pozazdrościłby pewnie.

Trzebaż się temu dziwić? przynosił on z sobą i w sobie skarby: młodości, zapału, nadziei.

Prawdopodobnie ciężka proza życia była dlań

dotąd zagadką, doświadczenie nie odarło go jeszcze brutalną ręką z marzeń, tych pierwiastków życia; pierś miał jeszcze pełną wiary w ludzi, w jutro, w siebie, a serce gotowe świat cały ukochać i zdolne świat cały zawrzeć w sobie...

To wszystko musiało go nietylko uszczęśliwiać, ale i nasycać; zaledwo bowiem porozkładał swe książki i uporządkował małe gospodarstwo, rzucił się na przygotowane naprędce łóżko, wyciągnął się na niem rozkosznie, jakby na puchach łabędzich i — zasnął.

Snu dobroczynny geniusz otoczył go skrzydłami swemi, jak matka pochyla się nad ukochanem dzieckiem,—i jak czarodziej rozciągnął przed nim szereg cudownych widziadeł.

Przypomnij sobie, czytelniku, sny swojej młodości, kiedy to wszystkie kolory tęczy składały się na ubarwienie zaledwo przeczuwanej rzeczywistości, kiedy serce bijące przyspieszonem tętnem, wulkany krwi grające w żyłach, budzące się pragnienia i tęsknoty, wyobraźnię twą przenosiły w raj Mahometa, na ziemię obiecaną, w świat fantastycznych marzeń i cudów! Przypomnij to sobie a zrozumiesz złote sny młodzieńca na twardem i lichem łożu poddasza.

Śniło mu się, że jest królem, że ma pod swą władzą milion serc ludzkich a w swoim skarbie nieprzebraną kopalnię szczęścia. Sniło mu się, że uszczęśliwiał dokoła wszystkich, że w jego państwie nie było smutku ani łez gorzkich... wszystko co widział, wszystko co go otaczało, w jedną wielką łączyło się harmonię radości i pokoju.

Ale pojąc się tą harmonią, oddychając tą błogą atmosferą, czuł on, że mu jeszcze czegoś nie dostaje, że mu brak kogoś, z kimby się podzielić mógł wszystkiem, komuby oddać mógł całe swe szczęście, całe swe życie, siebie samego.

I snuły mu się przed okiem wyobraźni ideały postaci niewieścich, przechodziły przed nim jedna za drugą, coraz piękniejsze... widział oczy palące się jak gwiazdy najświetniejsze, usta jak rozkwitające róży pączki, włosy jak pióra krucze, to znowu jak promienie słoneczne... ramiona białości śnieżnej ku niemu wyciągnięte...

Słyszał głosy pieszczone, na które serce mu drżało w piersi, czuł aksamitne dotknięcie ręki w dłoni jego tonącej, wonie jedwabnych warkoczy spadających mu na twarz i ramiona, oddech gorący ust kalinowych do ust jego zbliżonych .. drżenie wiotkiej kibici w jego ramionach... widział spojrzenia zalotne czarnych jak noc lub błękitnych jak niebo oczu, słyszał, widział i czuł to wszystko, a jednak niedość mu tego było. Szukał dalej w tłumie królowej piękności, królowej serca swego, tej, o której szeptało mu przeczucie serca, o której istnieniu przekonywała go nieugaszona żądza jakaś, niezaspokojone niczem pragnienie

Był to sen miły, roskoszny, ale i męczący zarazem; zbudził się po nim jakiś tęskny i rozdrażniony.. nieprzytomny prawie.

Orzeźwiły go rozkoszne wonie chłodnego poranku. Przez otwarte okno płynęło do izdebki powietrze rosą przesiąkłe, pełne ożywczych balsamów ziół i drzew kwitnących.

Było to w lecie, dom stał na przedmieściu; tuż obok kwitła akacya, schylona pod ciężarem brylantowej rosy.

Odetchnął głęboko, jakby w swoje zdrowe, szerokie płuca chciał wciągnąć cały zapas tego powietrza, które izdebkę jego napełniło. Powietrze to chłodziło mu roskosznie czoło rozpalone i policzki, radby się w niem zanurzyć jak nurek w wodzie i bujać jak ptak w przestworach błękitu.

Stanął w oknie, rozpatrując się w swem otoczeniu. W kamienicy już nie spano, z odległej ulicy dochodził go turkot wozów i zwykłe gwary miejskiego bruku.

Nagle, o kilkanaście kroków od niego, w drugiem skrzydle domu, otworzyło się okienko. Mała, biała rączka błysnęła mu przed okiem. W ślad za nią, w zielonej ramce rozmarynu, geranium i bluszczu pokazała się główka dziewczęcia.

Błękitne, łzawe źrenice spotkały się z jego wejrzeniem i zatrzymały się tak przez chwilę.

Młody chłopak nie spuszczał oka, błękitne oczy schyliły się przed niem, na białą, bladą twarzyczkę wystąpił lekki rumieniec i główka znikła wkrótce za osłoną zieleni.

On stał i patrzył jeszcze.

— Czemu ona smutna? pytał się wzruszony, co ten smutek znaczy?

I pod wpływem tego pytania posmutniał także. Tęsknota dręcząca go we śnie powróciła na jawie, tylko już okiem nie biegł w dalekie przestrzenie, tylko już spojrzenia oderwać nie mógł od okienka smutnej sąsiadki.

Ponad przepaścią dwa okienka te rozdzielającą zawisła niepostrzeżenie przędza serdecznej sympatyi. Osnuło ją serce młodzieńca.

— Czemu ona smutna?

Daremnie wszakże stał, czekając aż się pokaże znowu. Raz jeden w tem samem okienku pokazała się jeszcze głowa niewieścia, była to jednak głowa staruszki, siwa i drżąca.

Błękitne oczęta nie pokazały się więcej, ale obraz ich pozostał w duszy chłopaka.

Czy były one piękniejsze od widzianych we śnie? Dla niego stało się to rzeczą pewną. Czy było tak rzeczywiście? Niewątpliwie.

Senne mary, nieujęte, lekkie jak mgły nad wodą przy wschodzie słońca, musiały ustąpić przed nowem zjawiskiem, bliższem, wyraźniejszem, żywem.

Marzenie tu wzięło na siebie ciało, było dotykalnem, rzeczywistem, prawdziwem. Uderzeniom serca jego wtórować mogło serce bijące o kilkanaście kroków od niego, serce pięknej, nieznajomej sąsiadki...

Myślał też o niej przez dzień cały.

Nie starał się przecie dowiedzieć, kto ona i jak się nazywa; był na to za młody.

Cóż go to obchodzić mogło? cóżby mu przyszło z jej imienia?

Zresztą, on ją już nazwał: najpiękniejszą, jedyną, ukochaną.

Ona towarzyszyła mu niewidomie na wykłady profesorów, ją widział na każdym kroku, każda kobieta spotykana na ulicy zdawała się być ową sąsiadką, gotów był lecieć za każdą, roztrącał na ulicy przechodniów, miano go za waryjata, a on tylko kochał.

— Kocham! mówił sobie co chwila, kocham się, Aniele mój nieznany! kocham! powtarzał sto razy, upajając się dźwiękiem tego wyrazu, rozkoszując się przeświadczeniem o tem uczuciu, pyszniąc cię samą o nim myślą.

Trzebaż mówić, że noc była dalszym ciągiem marzenia całodziennego?

Jakże to oczekiwanie było długiem! jakże leniwo wydobywało się słonko z powicia błękitno popielatych obłoków! jak długo biło serce, jak długo czuwały oczy, nim znowu otworzyło się okienko...

Ciekawe wejrzenie błękitnych oczu zwróciło się najpierwiej w stronę sąsiada. On stał zmieszany i drżący, obejmując ją okiem miłości pełnem.

I znowu spłonęła blada twarzyczka i skryła się jak dawniej.

Ale dzień ten szczęśliwszym był od poprzedniego: kilka razy ujrzał ją w oknie, kilka razy spotkały się ich oczy, jakby tajemnicza przędza łącząca dwa sąsiadujące okienka stała się mocniejszą... kto wie, wzmocnioną może od drugiej strony...

Lecz wieczorem czekała co największa niespodzianka. Z otwartego sąsiadki okienka wypłynęły dźwięczne tony piosenki. Nieśmiałe zrazu i ciche, wzmogły się powoli w siłę i jakby odgłosy srebrnego dzwonka unosiły się w powietrzu.

Gdybym ja była słoneczkiem na niebie,
Tobym świeciła jedynie dla Ciebie!

Młodzieniec cały w słuch się zamienił. Gdyby go z nieba doleciały tony anielskie, mniejby mu pewnie przyniosły rozkoszy. Bladł i czerwieniał, serce mu biło jak koń pędzący cwałem po stepie, lękał się stracić jedno icg brzmienie, oddech tłumił w sobie a słuchał.

Ani na góry, ani na lasy,
Tylko po wszystkie czasy,
Przed Twem okienkiem i tylko dla Ciebie,
Gdybym w słoneczko mogła zmienić siebie.

— Słonko moje! wołał zachwycony młodzieniec, świeć mi świeć wiecznie! bez ciebie smutne by mi było życie!

I naprawdę, nie były to czcze w jego ustach wyrazy. Kochał! kochał z całą siłą młodzieńczego serca, a miłość taka, to jak burza lipcowa: gwałtowna i krótka zazwyczaj, ale w łonie swojem kryjąca gromy, zdolne zabijać!

Mijały dnie za dniami gorączka wzmagała się z dniem każdym.

Gorączka! wyraz ten mimowolnie wyrywa się z pod pióra, gdy mowa o miłości lat młodzieńczych. Czy jednak słuszna to nazwa?

Kto wie? może te chwile w których się czuje i kocha tak gorąco, są jedynie normalnemi w życiu naszem... może przychodząca później trzeźwość, oziębłość i sceptycyzm, są właśnie chorobliwą zimnicą?

Nieraz chwila jest liczbą, reszta życia zerem, jak powiada Ujejski, — i święta to prawda.

Kilka gwiazd promienistych połączone smugami cieniów, to życie nasze. Obejrzyjmy się w przeszłość: tysiące dni powszednich, szarych, marnych, jak dzień jesienny giną w pomroku, a tylko kilka lub kilkanaście uśmiecha się nam promiennych, jasnych jak dzień majowy, i ku nim zwracają się mimowolnie stęsknione oczy.

Ale mniejsza o wyrazy. Młodzieniec z dniem każdym kochał więcej, a miłość ta pochłaniała całą jego istotę. Daremnie przypominał sobie obowiązki nad nim ciężące. Zostawił w dworku rodzinnym matkę, której przyrzekł pracować wytrwale i pilnie, którą kochał szczerze i chciał dotrzymać danego jej słowa. Daremnie pasował się z sobą, chcąc zapanować choć trochę nad swem uczuciem, przynajmniej o tyle, aby myśl o bladem dziewczęciu nie odbierała mu możności myślenia o czem innem, by na zeszytach notatek robionych w audytoryum nie pojawiał się ustawicznie śliczny profil jej główki zamiast figur matematycznych, by nie zagłuszał mowy profesorów śpiew ten dzwoniący mu w sercu:

Gdybym ja była słoneczkiem na niebie.

Napróżno!

Jak na toż pokusa rosła z dniem każdym. Sąsiadka coraz częściej ukazywała się w swem okienku, coraz częściej srebrny jej głosik rozkoszną do serca mu płynął trucizną.

On siadywał w swem oknie z książką, ona z robotą, ośmielali się do siebie coraz więcej, coraz częściej spotykały się ich oczy i tonęły w sobie nawzajem długo, długo, bez końca.

Ale bo też mówiły sobie dużo, i trudno mieć za złe sąsiadowi, że od widoku tego oderwać się nie mógł, gdy oczy sąsiadki wymowniejszemi były od najwymowniejszych profesorów, gdy w ich błękicie świeciło to, co sam Bóg napisał płomiennemi zgłoskami na firmamencie niebieskim: kocham!

Gdybym ja była ptaszkiem z twego gaju,
W żadnym bym innym nie śpiewała kraju,
Ani na góry, ani na lasy,
Tylko po wszystkie czasy
Pod twem okienkiem i tylko dla ciebie,
Gdybym w ptaszynę mogła zmienić siebie..

Kilka razy spotkali się z sobą na schodach, i wielki ich wtedy strach ogarniał. Ona biegła nie śmiejąc nań spojrzeć, on chował się do swej izdebki zawstydzony, jakby go na gorącym złapano uczynku.

Przestraszała ich bliższa odległość, zbliżenie napełniało ich trwogą. A jednak, gdy każde w swojem siedziało oknie, chłopak marzył o skrzydłach, któ-

reby go zbliżyć mogły, o jedwabnej drabince Romea i *przeraźliwym* śpiewie skowronka dzień zwiastującego...

Sny miewał niespokojne, pełne gorączkowych marzeń, budził się za każdym szelestem i zrywał się z posłania. Najczęściej sen go ujmował niepostrzeżenie, gdy nad książką schylony chciał wynagrodzić sobie w ciszy nocnej zaniedbane w dzień studya.

W jedną taką noc właśnie, obudził go nagły krzyk pełen trwogi. Porwał się od stolika i skoczył do okna. Straszny przedstawił mu się widok.

Z okna sąsiadki wydobywały się kłęby dymu i blaski czerwone!...

W jednej chwili, nie zastanawiając się wcale, stanął w jej mieszkaniu. Babka i wnuczka powitały go jak zbawcę.

— Panie! ratuj nas!

Słów tych nie słyszał młodzieniec, niebezpieczeństwo natchnęło go siłą i energią niezwykłą.

Zrozumiał co było przyczyną ognia: lampa upadła na ziemię, strumienie płonącej nafty rozlały się po podłodze, a od niej zajęły się firanki przy oknie.

W kamienicy wszyscy spali, nikt nie spieszył na pomoc, ale też energiczny chłopak nikogo nie wołał. Zdawało się, że chodziło mu o dokonanie zadania bez niczyjej pomocy.

Zerwał firanki i w rękach je zagasił, a jednocześnie depcząc nogami płonącą podłogę, przytłumiał ogień skutecznie.

Na szczęście nafty nie było wiele. W ciągu kilku minut płomienie znikły i tylko dym spalonej miejscami podłogi unosił się w powietrze.

Wtedy pobiegł znowu do swej izdebki i wrócił z konewką wody. Oprzytomniałe kobiety wzięły się również do pomocy, za chwilę deski tlejące zgasły, tylko kłęby dymu unoszące się w powietrzu dławiły, wgryzając się w oczy.

Otworzono drzwi i okna, a sąsiadki, na prośbę młodzieńca, przeszły do jego izdebki.

Gdy już wszystko się skończyło, oprzytomniał dopiero chłopak rozkochany i dostrzegł, że go płomienie zbliżyły do przedmiotu jego marzeń, że ona, (ona! czyż mógł to przypuścić!) znalazła się w jego izdebce!

Staruszka zaczęła go błogosławić, on machinalnie ręce jej całował.

Dziewczę stało opodal spłakane i rozpłomienione.

— Alinko, podziękujęże panu.

Ona nieśmiało podała mu rączkę, on ją do ust przycisnął, ale mu się w głowie mieszało, nie mógł zdać sobie sprawy z tego co zaszło, był jak pijany ze szczęścia.

Odeszły wreszcie, a on stał jeszcze nieprzytomny. Usta mu płonęły od pocałunku jej rączki, serce biło jak szalone, pierś wzdymała się gwałtownie nie mogąc pomieścić w sobie wrażeń tak nagłych, wreszcie upadł na łóżko i wybuchnął płaczem.

Tak płakałby z nas każdy, gdyby naraz niebo zamieszkało mu w piersi i wszystko, o czem nawet marzyć nie śmiał nigdy, stało się rzeczywistością...

Przestrzeń, dzieląca dotąd dwa okienka, znikła, młody sąsiad stał się codziennym u sąsiadek gościem, one miały kuchenkę i staruszka sama gotowała, on został ich stołownikiem, płacąc kilka reńskich miesięcznie.

Bieda ma jedną dobrą stronę: łączy i zbliża ludzi, bogactwo ma jedną, złą: dzieli.

Pani Marcinowa przywiązała się do młodego chłopaka sercem macierzyńskiem, i doznawał od niej rzeczywiście dowodów macierzyńskiej czułości.

Serce kobiety do uczuć takich jest zawsze skłonnem, ale gdzieindziej krępuje je konwencyonalny chłód stosunków.

Tu tego nie było. Staruszka, wdowa po zmarłym woźnym uniwersytetu, poczuwała się nawet do jakiegoś powinowactwa z całą młodzieżą uniwersytecką. Robiło jej to miłe przypomnienie dawniejszych, lepszych czasów, kiedy jeszcze za życia nieboszczyka męża, częściej widywała *panów akademików* i znała ich wszystkich z widzenia i nazwiska.

Poznała że młody sąsiad, choć ubogi jak one, delikatnym był i do lepszego bytu przywykłym, chciała mu więc przyjść w czem z pomocą.

Że mu smakowały obiady pani Marcinowej, czyż trzeba dodawać?

Poznał przecie chłopak, że mu nie godziło się poprzestać na samem tylko lichem wynagrodzeniu kilku reńskich, i nieraz zdradził się ze swem zakłopotaniem przed staruszką.

— Ot, wiesz co panie Józefie, odezwała się pewnego razu, jeśli ci już o to idzie koniecznie, naucz czego moją Alinkę...

Józef się zapłonił jak panienka. Alina pochyliła główkę nad robotą, a twarzyczka jej spłonęła, jak róża o wschodzie słońca.

Uśmiechasz się, Czytelniku, na myśl o tej nauce. Zapewne! może jak Walter u Mickiewicza

..... chciał wszystkiego nauczyć,
Co sam umiał; niestety, on ją i tego nauczył
Czego dotąd nie umiał; on nauczył ją kochać.

Tak się stało w samej rzeczy. To co wzajem do siebie czuli dotychczas, było zaledwo przedświtem miłości. Zbliżenie wzajemne nadało uczuciu temu charakter bardziej określony, skończony, wyraźny, odbierając mu potrosze dawną cechę mglistego rozmarzenia.

Przywiązanie to wzmogło się, siła atrakcyi wzajemnej spotężniała, stosunek cały oparł się na stałej, realnej podstawie, dojrzeli w nim oboje, jak kwiaty rozwijają się w promieniach słońca.

Tak metamorfozę tę określiłby widz obojętny i analizujący; oni nie zdawali sobie z tego sprawy. Czuli tylko, że ich łączy wielka, nieznana dotąd potęga, czuli, że żyją nawzajem dla siebie, że płomienie które ich do siebie zbliżyły, płoną dotąd w głębi ich serc, płoną coraz szerzej, coraz potężniej,

obejmując sobą dwa ich serca, dwie głowy, dwie istoty.

I ktoby mógł przypuścić, że nauka w takich warunkach nie została bez korzyści? A jednak tak było, korzystali oboje.

Ona główkę miała otwartą, chęć wiedzy silną i ambicyę niemałą. Pracowała z zapałem, można powiedzieć, z uporem. Zapał ten pociągał za sobą i jego, ambicya kazała mu być od niej wyższym, więc wszystko o czem jej mówił, przetrawił pierwej w sobie; myśl o niej, kazała mu słuchać pilnie wykładów profesorskich. W ten sposób korzystali oboje.

Wprawdzie czasem, gdy spotkały się z sobą ich oczy, gdy jasne warkocze jej pochylonej główki musnęły mu lekko usta, gdy dłonie ich, wiedzione pociągiem bezwiednym, zespoliły się z sobą, znikał na chwilę z przed oczu przedmiot wykładu i nauki i zdawało się im, jak gdyby obłok różowy spłynął ku nim i otoczył ich w koło.

Wracało im przytomność odezwanie się staruszki zwykle siedzącej opodal z pończoszką w ręku.

Zresztą lekcye te nie trwały nigdy dłużej jak godzinę. Alinka bowiem miała dość pracy zarobkowej. Szczupłe dożywocie babki, emerytura po mężu nie wystarczały na wszystkie potrzeby. Zarabiała więc igłą.

Niekiedy, wieczorem, zwłaszcza jeśli to był dzień świąteczny, towarzyszył im Józef na przechadzkę do ogrodu albo za miasto, za co po powrocie zostawał zaproszony na herbatę. Wieczory te zapisywały się złotemi głoskami w dziejach ich stosunku.

Staruszka zasypiała z koronką w ręku pod narkotyzującym ją wpływem przytłumionej rozmowy tej pary. Niekiedy tylko otworzyła oczy, przemówiła jakie słowo, i dalej ciągnęła się drzemka.

Młodzi siedzieli przy oknie, zbliżeni do siebie, trzymali się za ręce i patrzyli kolejno, to w niebo pogodne zasiane gwiazd milionami, to w oczy swoje. Niekiedy milkła zupełnie rozmowa.. jasna główka schylała się na ramię młodzieńca, ręka jego obejmowała wiotką kibić drżącego dziewczęcia i usta ich spajały się z sobą w długim, gorącym pocałunku... Wtedy już nie obłoki różowe, wtedy niebo roziskrzone gwiazdami otaczało ich w koło i czuli się szczęśliwemi, jakby to wniebowzięcie nie było tylko marzeniem...

Przerywam nagle tę niezmąconą harmonię szczęścia, gdyż i w rzeczywistości nie trwa ona nigdy długo. Każdą chwilkę wykradzioną niebu trzeba opłacać latami ziemskich cierpień i niedoli. Mija jak błyskawica szczęścia chwila, a po niej idą wieki zgryzot, bo

..... nic tak nie boli,
Jak chwilę szczęścia wspominać w niedoli,

jak się skarży Dantemu piękna Franczeska, wsławiona przez jeden moment rozkoszy, zakończony śmiercią.

Niestety! częsty to koniec szczęśliwych melodyi!

Pewnego razu przyszedł do swych sąsiadek Józef smutny i stroskany. Alinka ujrzawszy go zbladła i zadrżała. Otrzymał list od matki wzywający go do natychmiastowego powrotu; ciężka choroba zagroziła jej śmiercią: chciała umrzeć na rękach jedynaka i pobłogosławić go jeszcze.

Któżby się ośmielił zatrzymywać syna od wykonania tak drogiego obowiązku! Pojęła to Alinka, ale coś jej mówiło, że ten grom niespodziewanie spadły rozerwie złotą przędzę jej szczęścia na zawsze.

Józef postanowił wyjechać nazajutrz o świcie, został więc im jeden tylko wieczór...

Babka dnia tego czuła się cierpiącą, byli więc prawie sami i mogli się sobą nacieszyć przed rozstaniem.

Coś jednak stanęło między niemi, jakby czuli obecność tej srogiej ręki przeznaczenia, która ich tak prędko postanowiła rozdzielić. Rozmowa stała się jakąś pełną smutku, pełną nieznanej im dotąd dumy. Mówili o przyszłości...

Tajemniczy, surowy, nieprzejrzany duchu, który się przyszłością nazywasz, czemu ty, tak uroczysty dla wszystkich, tak groźnym bywasz dla ubogich?

Na łonie dostatku, wśród uśmiechów losu marzą o tobie ludzie z rozkoszą, z nadzieją. Wprawdzie i tam przybywasz nieraz z płomiennym mieczem anioła, który wygnał pierwszych rodziców z raju, i tam przychodzisz zniszczyć świetne nadzieje, złote plony, dalekie projekta. Ale mniej się lękają ciebie, więcej ci wierzą.

Inaczej jest w ubóstwie, gdzie walka o życie odbywa się bez ustanku, rozpacznie, gdzie tuż za drzwiami stoi Nędza z głową Meduzy i czyha na pożercie ofiary.

O! tam jutro straszne, jak sfinksowa zagadka; nie dziw, że na myśl o niem bledną twarze i umiera radość, jak kwiat zwarzony mrozem.

Tam, w twarz twą, Przyszłości, śmiało patrzy tylko młodość niedoświadczona, ufna w siebie i w gwiazdę swoją, jak dziecko patrzy w paszczę armatnią z której za chwilę ma cios wypaść.

To też, smutni i stroskani z razu, zaczęli po niejakim czasie powracać do dawnego usposobienia. Marzyli o przyszłości takiej, w której już ich nikt nie rozdzieli, przysięgali sobie nawzajem, że o sobie nie zapomną, że będą pisać do siebie, że będą marzyć o sobie i marzeniem tem zapełnią smutną rozłąkę.

Dwoje dzieci! chcieli kwiatami zapełnić przepaść otwierającą się pomiędzy niemi!

— Alinko moja! przemówił Józef, jesteś moim skarbem, mojem szczęściem, własnością moją, pamiętaj o tem! Ja nie chcę, żebyś cierpiała na naszem rozłączeniu, ja lękam się o ciebie. Jeżeli mnie kochasz, czuwaj nad sobą. Ja chcę byś wyglądała lepiej niż teraz... zasmuci mnie blada twarzyczka twoja i oczęta podsiniałe od łez i pracy. Oszczędzaj się! i nie zapracowuj... dopóki babka żyje, nie macie wielkich potrzeb. Zresztą, ja o was pamiętać będę, potrafię może ulżyć waszej doli...

— Nie! ja tego nie chcę! zawołało zarumienione dziewczę, zrywając się z siedzenia. Grosz jeden wzięty od ciebie byłby dla mnie trucizną. Ja nie chcę! Józiu! jedyny mój! ja nie chcę. Mnie by się zdawało.... och! nie powiem ci więcej ani słowa...

I rozpłakała się, tuląc główkę do jego piersi.

Józef ujął jej drobną rączkę i pierścionek, pamiątkę rodzinną, na palec jej włożył.

— Jesteś moją narzeczoną, rzekł uroczyście, pamiętaj o tem!

Ona zawisła mu rączkami na szyi, jak ptaszyna przytuliła się do niego i łkając go całowała w oczy, w usta, w czoło.

— Ty mój, mój! o co za szczęście!.. ty powrócisz prędko do twojej Alinki?... ty jej nie porzucisz?.. słonko moje, życie moje! szczęście moje! W tobie teraz cała moja przyszłość, babunia może mnie lada chwila pożegnać... jestem sama na całym świecie!.. ojca nie pamiętam... matka nie żyje, tyś dla mnie wszystkiem, jam twoja.

— Moja! moja! powtórzył młodzieniec, powrócę do ciebie prędko, będziemy razem przez całe życie, bez ciebie żyćbym nie potrafił...

Tak mówili a na nich z po za firanek spoglądał blady księżyc jakoś smutnie czy ironicznie...

Tymczasem na zegarze miejskim uroczyście, posępnie bić zaczęła dwunasta.

Staruszka ocknęła się na ten odgłos i powstała z trudnością z krzesła.

— Idź już spać Amelko—będziesz jutro słaba. Bywaj nam zdrów, panie Józefie. Kto wie, czy ja stara zobaczę pana kiedy. W moim wieku każdy dzień niepewny. Za twoje dla nas serce i poczciwość twoją—pozwól, że ci jak babka pobłogosławię...

Józef schylił się do rąk staruszki i rozrzewniony całować je zaczął, zbliżyła się ku nim Amelka, i drżące, kościste dłonie spoczęły na ich głowach, jakby łącząc je w jednem błogosławieństwie.

Nazajutrz przed świtem Józef wyjechał, gdy już był na ulicy, spojrzał w górę w okienko poddasza, ujrzał w niem jasnowłosą główkę, twarzyczkę bladą bardzo i łzy płynące po niej ze smutnych lazurowych oczu.

Ukłonił się raz jeszcze, serce mu się z żalu ścisnęło, skoczył do czekającego nań pocztowego wózka i po chwili dom, w którym kilka miesięcy przeszło mu tak rozkosznie, zniknął mu z oczu.

Nieopodal stał kościołek, przed nim figura Matki Boskiej, u stóp której szeleściały opadłe z drzew liście jesienne.

Najświętsza Panna miała opuszczone ręce i zdawała się mówić młodzieńcowi: patrz! jak te liście tulą się do stóp moich, tak serca strapione garną się do mnie a ja je pocieszam.

Józef podniósł ku Niej błagalne wejrzenie.

— Matko Boża! miej ją w swej opiece!

* * *

Choroba matki Józefa była rzeczywiście ciężką i groźną, walka ze śmiercią trwała długo,—wierny syn nie odstępował na krok od łoża chorej i poświęcił się pielęgnowaniu jej całem sercem.

Po dwóch dopiero miesiącach nastąpiło stanowcze przesilenie—nadzieja zaczęła wracać.

W ciągu tego czasu pisał raz jeden do Amelki i otrzymał od niej dwa listy. Smutną była i stęsknioną, zwłaszcza, że babka chyliła się z dniem każdym do grobu.

Dwa uczucia, dwa różne prądy walczyły w piersi Józefa, — chciałby polecieć do miasta, ujrzeć ją przynajmniej, pocieszyć, zagrzać nadzieją—a do łoża matki przywiązywała go miłość synowska—szczera i gorąca.

Nie mógł się nawet odezwać z tem z myślą wyjazdu,—w nim było życie matki, w jego oczach czerpała ona siły.

Po dwóch, przyszedł list trzeci z krótką, tylko wiadomością o śmierci babki.

List ten był ciężkim dlań ciosem. Rozumiał czem była dla narzeczonej jego ta strata.

Wątłe, bezstronne dziewczę rzuconem zostało w ciężki i krwawy bój z losem, w ciężką walkę o kawałek chleba. W walce tej upadają czasem olbrzymy—cóż się z nią stanie!

Z największem wysileniem udało mu się wydobyć niewielką sumkę pieniędzy — i wysłał je z listem błagającym o cierpliwość, o wiarę w jutro, o szanowanie sił i zdrowia,—o jaknajczęstsze wreszcie listy.

W odpowiedzi otrzymał list długi, serdeczny, pełny bólu ale i miłości. Prosiła go nawzajem, by był o jej los spokojnym, by wierzył w opiekę Opatrzności. Była wiadomość na końcu, że zmienia mieszkanie, ale nowego adresu nie było...

Daremnie wysyłał potem list po liście, — upłynęło kilka miesięcy bez żadnej zgoła wiadomości. Dręczył się tem biedny chłopak, walczył sam z sobą rozpacznie a musiał ukrywać to przed matką, aby się nawet nie domyśliła co się w nim dzieje.

I cóż miał począć innego? Matka go kochała nad życie — dręczyłaby się więc z nim razem— a czyżby to co pomogło?

Czyż mógł on myśleć o połączeniu losów swoich z losem ukochanego dziewczęcia?

Nie miał nic zgoła,—opiece i pomocy dobrych ludzi matka zawdzięczała życie. On miał być jej podporą jedyną, miał jej poświęcić pracę swoją i siły młode w zamian za tyle lat poświęcenia bez granic, za wszystkie trudy, cierpienia, bóle i troski macierzyństwa.

Mógłże w takich warunkach żenić się z ubogiem dziewczęciem? mógłże teraz właśnie brać na siebie nowe ciężary, nowe obowiązki?

Rozum mówił, że to niepodobieństwo, sumienie było z nim w zgodzie a serce?—serce mogło tylko cierpieć i boleć.

Gdybyż przynajmniej wiedzieć co się z nią dzieje! Nie było wiadomości żadnej. Harpije czarnych przeczuć złowieszczonych szarpały mu duszę.

I czas nawet nie mógł go wyleczyć,—przeminął rok cały od wyjazdu z miasta on cierpiał, gryzł się, mizerniał—bolał bez końca.

Odgadło prawdę wieszcze serce matki.

— Słuchaj, Józiu, rzekła raz ona, kładnąc rękę wychudłą na rozognionem jego czole,—ty cierpisz, ja to widzę, ty rwiesz się gdzieś sercem odemnie, ty kochasz?—prawda?

Młodzieniec wyspowiadał się przed matką ze wszystkiego.

— Nie zatrzymuję cię dłużej—jedź z Bogiem. Już mam, Bogu dzięki, tyle przynajmniej siły, że nie umrę przed twym powrotem. Jedź, uspokój się! I jeśli inaczej być nie może—przywieź ją tu—już mi jest drogą, bo ty ją kochasz!

Józef padł matce do nóg, całował jej stopy i jak orzeł skrępowany, gdy mu rozwiążą skrzydła—poleciał do miasta.

Była to już późna jesień,—niebo szare, posępne żałobną jakąś płachtą wisiało nad ziemią, płacząc niekiedy chłodnemi łzami.

Gnany niespokojnością i trwogą spieszył narzeczony Amelki, nie zatrzymując się w drodze ani chwili, jakby każda była mu drogą.

Pędząc tak przez dzień cały od świtu, wieczorem dostał się na przedmieście. — Stanął przed nim ów kościołek znajomy—powitał go podróżny załzawionem okiem.

Nagle... cóż to? czy szatan nieodstraszony powagą świątyni zgrozą go przejął śmiertelną, czy śmierć w postaci widomej stanęła mu w drodze?—krzyknął, wstrzymał woźnicę i osłupiałem okiem patrzał na kartę żałobną świecącą na murze kościoła.

Na karcie tej stało:

AMELIA R...

panna

zmarła w dniu.... w wieku lat 20.

W ciemnicy podziemnego kościoła błyskało kilka świec przy katafalku. Za światłem tem chwiejnym krokiem, sam jak trup blady zeszedł Józef po schodkach do kościoła.

W prostej niemalowanej trumience leżała postać dziewicza zmieniona do niepoznania pocałunkiem śmierci. Miała na sobie tę samą sukienkę, w której raz ostatni ją widział a na palcu prawej ręki świecił pierścionek zaręczynowy....

Jak długo leżał u stóp tego katafelka młodzieniec—niewiadomo, nie miał on pamięci ani czucia. Ocknął się, gdy staruszka jakaś, babka kościelna podniosła go i przemówiła doń z pociechą.

Wstał, posłuszny jak dziecko.

— Bój się pan Boga,—nie godzi się tak desperować. Już ja się domyślam kto pan jesteś,—oj! czekało na pana biedactwo, czekało — Bóg widać chciał, żeby się nie doczekało... Cóż robić—taka była Jego Święta wola. Zapracowała się biedna a nie chciała żebyś pan na nią wydawał... Dlatego i nie pisała, choć ją to bardzo bolało!

Tak mówiła staruszka, wyprowadzając go z kościoła, on dał się jej prowadzić i milczał.

Dopiero, gdy wyszli, zatrzymał się i spojrzał przed siebie z gorzkim uśmiechem.

Oświetlona dwiema lampkami stała przed kościołem figura Najświętszej Panny. U stóp Jej szeleściły liście jesienne a Ona zdawała się mówić:

— Patrz te suche liście—to szczęście na ziemi... poleciłeś ją mej opiece—dałam jej szczęście i pokój wieczny.

Młodzieniec pochylił głowę i poszedł ulicą. Bez myśli, bez celu błądząc po mieście, przepędził noc całą. Dniało już, miasto zaczęło się budzić, wreszcie słonko wyjrzało z za chmury bladem promieniem, gdy znużony, bez sił prawie, stanął przed drzwiami jakiejś kamienicy.—Zwrotka znajomej piosenki obudziła go z zadumy. Podniósł głowę i zadrżał. Ujrzał dwa znajome dobrze okienka. Z jednego z nich płynęły tony piosneczki:

Gdybym ja była słoneczkiem na niebie,
Tobym świeciła jedynie dla Ciebie...

* * *

Platyna topi się dopiero w najsilniejszym sztucznym ogniu płomienia powietrza wybuchającego,—dyament potrzebuje ciężkiego młota, by się rozprysnął na kawałki,—lecz pokażcie mi w naturze ciało wytrzymalsze nad—serce ludzkie!

VOTUM MATRONY POLSKIÉJ.

Człowiek w każdem z dzieł swoich niedoskonały, w dziele zburzenia bywa mistrzem, szczególniej gdy do tego jest powołany jako narzędzie ręki Boga, gdy ta dzieło rąk ludzkich na zagładę skazuje.

W ruinę poszło siedmdziesiąt siedm kościołów, postawionych za pokutę, przez Dunina, ledwo ich kilka i to nie na pewno wiadomo, że ocalało.

Kto z dzisiejszych nie uśmiecha się na pełne niegdyś znaczenia nazwisko Kiszki? a był to pan 400 wsi i 70 miast, które umierając bezdzietnie, zapisał Radziwiłłom.

Gdyby nie odczyty, które corocznie gromadzą całą intelligencyę warszawską, w salach miejscowego ratusza, ktoby wspomniał o wielkim hetmanie, Janie Amorze Tarnowskim, który na dworze swoim przytułek wygnanym królom dawał i do odzyskania utraconej korony dopomagał?

Ktoby pamiętał o wspaniałościach zamku Lubomirskich w Wiśniczu, gdzie jak rachunki przechowane wskazują, po 16,000 dukatów na zakup samego do potraw korzenia w Elblągu i Gdańsku co rok ekspensowano.

Gdyby nie słynna z zamożności i dostatków Białocerkiew, ktoby wspomniał o Janie Branic-

kim, mieczniku koronnym który własnym kosztem zamek w Chęcinach armatą opatrzył i uzbroił, a na wyprawę wojenną dwa pułki piesze wystawił, oprócz już dwóch chorągwi konnych, hufcami złojcistemi zwanych, dla bogactwa mundurów. Tak ak nie ma mowy o księciu Jeremiaszu Wiśniowieckim co na założenie 50 zamków pogranicznych, bajeczną fortunę utracił.

Takie rzeczy przechodzą i nie wracają. Zdawałoby się, że trwalszą być powinna pamięć cnót wielkich, lecz i tę chłonie ogólna niepamięć i obojętność potomków.

Kto co wie dzisiaj o Annie z Kostków księżnie Ostrogskiej? jednak to jedna z najznakomitszych kobiecych postaci XVII wieku, godna najbardziej szczegółowej monografii, któremi tak w dzisiejszych czasach hojnie i dla lada mierności szafujemy.

Po zaściankach szlacheckich około Zasławia, gdzie więcej się przechowuje tradycyi z przeszłości, aniżeliby się spodziewać można, kursuje podziś dzień legenda, którą łaskawym czytelnikom opowiem.

Na zamku w Krakowie, w tak dobrze do dumań usposabiającej kaplicy Batorego, modliła się niewiasta.

Zatopiona cała w tej niemej rozmowie ze Stwórcą, wyglądała jakby jeden z otaczających ją posągów. Boleść wyryta na obliczu, czyniła z niej Niobe, ale ożywioną cnotami Wiary, Miłości, Nadziei.

Kolor i krój jej sukien podbitych bogatem futrem, a szczególniej welon z kiru czarny, aksamitny, wychodzący zębem na czoło, oznaczały wdowę; a dwóch sążnistych hajduków, stojących opodal, w suto złotem bramowanej barwie, jakąś z miejscowych magnatek, o czem przekonywały i poduszka herbowa na której klęczała, i ogromna książka z wizerunkiem Zbawiciela ze słoniowej kości, rzeźbionym czy przez mistrza Wita Stwosza, czy jakiego ze znakomitszych artystów włoskich, których arcydzieła wówczas, nie należały u nas po wielkich domach do rzadkości.

W istocie, modlącą się była Anna Księżna na Ostrogu, z tego samego możnego domu Kostków wychodząca, z którego zasłynął ów Stanisław młodzieniaszek święty, po którym tyle pamiątek i dziś pokazują w Rzymie i Wiedniu.

Młodo owdowiawszy, nigdy za mąż powtórnie iść nie chciała, pomimo że jak mówiono, sam król Władysław IV po utracie Cecylii Renaty, uznał ją godną swego wyboru, i starał się o jej rękę.

Odrzuciła koronę, aby się oddać życiu pobożności i wychowaniu jedynego syna, ostatniej nadziei możnego rodu, który wszakże na nim się miał skończyć, a majątek przejść do pokrewnych Sanguszków.

Niezmierne te dostatki przeszły sposobem majoratu, których w te czasy, począwszy od wielkiego hetmana Tarnowskiego, bardzo wiele się namnożyło, jedynie przez naśladowanie cudzoziemszczyzny, bo nigdy u nas popularności nie miały.

Oprócz wielkich i znanych wszystkim ordynacyj Zamoyskich, Gonzagów Myszkowskich, mamy ordynacye Karskich, Karśnickich, Kietlińskich, Brochockich i familii Odrowążów Zbożnych, o których już dziś mało słychać.

Ale wróćmy do Księżnej Anny z Ostroga, tej hojnej fundatorki szpitali, przytułków dla starców i dzieci, która podczas głodu 12,000 ludzi żywiąc swoim kosztem od śmierci ochroniła, kiedy pamiętamy, że na to nie mogło się zdobyć w roku 1849 ministerstwo berlińskie, zostawiając własnemu losowi tysiączne familie biednych tkaczów szlązkich, którzy padli ofiarą głodowego tyfusu.

W tej chwili właśnie przygniotło ją ciężkie brzemię smutku, łatwe do zrozumienia dla każdej matki, bo tylko co odebrała była gońca od rektora kollegium oo. jezuitów w Jarosławiu, z doniesieniem, że najdroższy jej jedynak niebezpiecznie zachorował. Rozkazała więc natychmiast wszystko gotować do drogi, poleciwszy aby rozstawieni konni posłańcy, po cztery razy na dzień wiadomości o zdrowiu jedynaka jej przywozili, sama zaś weszła przed odjazdem do kościoła, aby w modlitwie sił nabrać do podróży.

Bo też i podróż po tej przestrzeni która Kraków od Jarosławia oddziela, wówczas nie była tem czem dzisiaj. Dzisiaj, swobodnie odbywamy ją w wagonie w ciągu kilku godzin, nie myśląc o niebezpieczeństwach wylewów, złych mostów i grobel na Dunajcu, Wisłoce, albo grożących nieraz napadów opryszków, co z Węgier się przedzierali na naszą stronę, szerząc grabieże po mniej uczęszczanych gościńcach.

Pomimo zatem pośpiechu z jakim zacna matka podążać do syna chciała, zmuszoną była nocować nie dalej jak w Królewskiej Bochni.

Znużona wrażeniami dnia i podróżą po drogach popsutych do szczętu roztopami wiosennemi, nad ranem głęboko zasnęła. Sen mocno strapionych nigdy nie bywa spokojny, ani długi; pośród tych przerw po trzykroć miała dziwne i niepokojące marzenie.

Widziała ukochanego syna, złożonego ciężką chorobą, na łożu boleści, widziała i siebie, pogrążoną w smutku, klęczącą u nóg jego podczas kiedy Anioł otoczony strzelistemi promieniami łaski, stojąc u wezgłowia, przemawiał do niej temi słowami: „Matko strapiona, alboż do pocieszenia masz jego jednego?“

Po wyrzeczeniu tych słów anioł znikał, a z poły płaszcza jego wysypywał się cały rój chłopiąt, wyrostków różnego stanu; byli tam w kontusikach wytartych z podgolonemi głowami synkowie ubogiej szlachty, w długich kapotach mieszczankowie, w białych płóciennych domowej roboty świtkach synowie kmiecy, i zręczne z osełedcem za uchem kozaczki, jakich pełno po dobrach książąt na Zasławiu było.

W owych czasach wiele się zajmowano tłómaczeniem znaczenia snów, już to opierając się na

powadze znaczenia snów patryarchy Józefa, Daniela proroka i tylu innych, już pamiętając na uroczyste słowa Hipokratesa który wyrzekł: „że zrozumienie istotnego znaczenia snów, stanowi część nie wszystkim dościgłej mądrości.“

Za Hipokratesem powtarzało to wielu późniejszych filozofów, jak Albertus Magnus, Poracels, Duns, Skot i inni, bo niema rzeczy o którejby filozofowie nie rozprawiali, a zawsze nudnie, szeroko, zaś dla ogółu mało zrozumiale. Dzisiejsza nauka postępuje sobie lepiej, bo nie mogąc ze snami dać sobie rady i logicznie tłómaczyć ich objawów, wolała całkiem zaprzeczyć im znaczenia i wcale się nie zajmować nimi, co ma tę przynajmniej zaletę, że oszczędza ogółowi czytania wielu ckliwych elukubracyj. (*)

Nic więc dziwnego, że sen ten zaniepokoił dostojną panią i długo szukała wytłómaczenia onego.

Nie zapomniała o nim i za przybyciem do Jarosławia gdzie znalazła syna otoczonego najtkliwszą opieką i pomocą dwóch doktorów Boksellego i sławnego Jonasza z Kazimierza, izraelity. Zdaniem tychże, chory wyszedł już z niebezpieczeństwa ale był mocno osłabiony, radzili zatem, aby go jak najprędzej usunąć z dusznych murów klasztornych na wolne powietrze.

Stosując się do tych wskazówek, Księżna, ile że i pora sprzyjała, poczęła czynić przygotowania, do dalszej podróży, chcąc chociaż lektyką chorego zanieść do rodzinnego i miłego mu Ostroga. Pamiętna na swój sen, ciekawą była jego wytłómaczenia i zapytywała o to zakonników. Ale ojcowie definitorowie zakonu jako Tomiści, bardzo ograniczone w ogóle przywiązywali znaczenie do tych objawów sennego ducha, zaś zwoływane baby kabalarki plotły rzeczy złowrogie, że śnić o dzieciach, zapowiada choroby, kłopoty, ale znaczenia słów anioła nie tłómaczyły.

Za przybyciem do Krasiłowa pierwszego zamku ordynacyi Książąt Ostrogskich, kazała się pilnie dowiadywać księżna, czy przypadkiem jej zmarły małżonek, nie pozostawił pobocznych synów, którzyby potrzebowali jej pomocy, lecz najpilniejsze starania nie wykryły nic podobnego.

W pewien czas po powrocie młody książę Janusz, bez pozwolenia matki wyszedłszy na polowanie na kaczki, przeziębił się i dostał niebezpiecznej febry połączonej z malignę. Gdy strapiona matka, znowu przy łożu jego czuwała, ów sen co ją w Bochni niepokoił, znowu się co do joty powtórzył.

Zdziwiona jego uporczywością, zwierzyła się z nim przed panią Mniszchową z Wiśniowca, cieszyć ją przybyłą, która rzeczy rozważywszy poradziła jej udać się do ojca Warłaama, wiodącego na zapadłem pokuciu życie pustelnicze, a słynącego nietylko z tłómaczenia snów, ale i przepowiedni o przyszłości. On to był właśnie Marynie Mniszchównie, zaledwo mającej trzy lata, nieszczęśliwy i krótkotrwały tron północy wywróżył, on świeżo wieszczył o powstałych wojnach kozackich.

Nie łatwo było starca żyjącego na wzór św. Onufrego w skale przy zdroju, namówić do opuszczenia pustelni; przybył jednak cały w skóry dzikiego zwierza odziany, w nadziei że z tego przymusowego opuszczenia przybytku ostrej pokuty, wyniknie tylko większa chwała Boża a pożytek ludzki.

Jakoż tak się stało. Wysłuchawszy bacznie opowiadania snu, starzec się zadumał, ręce złożył do modlitwy.

— O księżno! rzekł po chwili, czyż ten anioł nie przynosi ci przestrogi, że i lud biedny to twoje dzieci, o których pamiętać ci należy? pamięć twa o nim, zdrowie syna wróci.

Właśnie w tę porę wioskowi starostowie zegnali byli wiele biednej młodzieży ogrodnikom do pomocy i jak to u takich bywa, znęcali się nad niemi.

Skargi ich i płacze doszły uszu samej pani. Księżna, która nienawidziła kar cielesnych i gwałtu, nawet względem jeńców Tatarów i więźniów trzymanych po lochach zamkowych, zeszła do ogrodu. Narzekania przycichły i zaczęła swobodnie rozmawiać ze spędzoną do robót młodzieżą, ośmielając ją zapytaniami.

Z tej rozmowy przekonała się, że większość nie umiała pacierza, a mało który słyszał co o katechizmie, zawierającym naukę obowiązków człowieka.

— Zkąd macie prawo, zapytała surowo dozorców, karać, wprzód ich o ich powinnościach nie oświeciwszy?

Słowa godne naszego wieku, a zaszczyt przynoszące księżnie.

W tem stanęła, jakby nagłą uderzona myślą.

— Teraz, rzekła, rozumiem co znaczyło zjawienie się anioła. Zbytnio troszczymy się o dzieci nasze, o majątek, a zanadto mało pamiętamy o biednym ludzie.

I po chwili w kaplicy zamkowej, przed ołtarzem, w obec prałata infułata Ołyckiego, złożyła uroczyste votum, że jeśli Bóg jej synowi zdrowie wróci, ufunduje przy kollegium w Jarosławiu konwikt na siedmdziesiąt ubogiej z jej dóbr młodzieży wszelkiego stanu, na kościół zaś zakupi paschał tyle ważący co jej syn chory.

Ozdrowiał niebawem młody książę, a w rzeczonym konwikcie po rok 1772 stale się utrzymywało 70 szlacheckiej, mieszczańskiej i włościańskiej młodzieży.

Co się później z jego funduszami stało, nie wiemy.

Słuchając tego podania opowiadanego przez starą szlachciankę z Zasławia, mimowoli cisnęło mi się na usta zapytanie: Czy ogół lepiej wychodził na tem, kiedy w wieku zabobonu, wierzono

---

(*) Ale za to idą w górę senniki egipskie i nie-egipskie i tym podobne niedorzeczności, stawiające zaporę oświacie. *(Przyp. red. Kalendarza).*

w sny i czyniono tak hojne dla nauki młodzieży fundacye, czy lepiej dziś mu z tem, że owiani chłodem realizmu w czasach gdzie tyle wołań o światło, zalegamy np. w opłacie składki, na tyle pożyteczną instytucyę jak np. Osady rolne.

„Vox vox, praeterea nihil“ poświęceniem nie deklamacyą budują się wielkie dzieła.

ARTYKUŁ POLITYCZNY.

— Panie Jerzyno, rzekła do mnie Redakcya kalendarza „Echa“—prosimy o artykuł polityczny.

— Artykuł polityczny!...

Ba, moi Panowie, łatwo Wam to powiedzieć: „Napiszno tam acpan jaki polityczny artykuł do kalendarza.“—Wierzę bardzo, że chcielibyście wydawnictwo wasze mieć pod każdym względem jak najkompletniejszem,—i to Wam się nawet chwali, ani słowa. Pragnęlibyście, rozumiem to dobrze, w Waszym „Kalendarzu Echowym“ na małą skalę i w szczupłym rozmiarze objąć wszystkie rubryki, jakie w sobie Wasze „Echo“ zawiera, a więc i rubrykę polityczną... I to także myśl, dobra i nie ma jej żadnej przygany, tylko to bieda, że ciężar zapełnienia tej ostatniej właśnie rubryki, zachciało Wam się złożyć na barki niżej podpisanego sługi Waszego, dlatego że on to niby w piśmie Waszem często gęsto bajał Szanownym Czytelnikom swoje polityczne trzy po trzy, i miał nawet to szczęście, że go czytelnicy Wasi rozumieli, co się politycznym pisarzom nie zawsze zdarza, i że nieraz dość wyraźnie zadowolenie swoje z jego gadaniny objawiali.

Ale nie ma doskonałego szczęścia na tym świecie, i jak nie ma tego złego, coby na dobre—tak nie ma tego dobrego, coby na złe człowiekowi nie wyszło. Sprawdziło się to na słudze Waszym, którego inne pismaki wzięli zaraz na zęby, że niby to, niby owo, co wszystko razem wyszło na to, że w tem co on pisze nie ma wiele sensu, a już nic a nic nowego. Jać wiem że to zarzuty niesłuszne i że podyktowała je jedynie zazdrość, iż arcy sensowych ich artykułów nikt tak dobrze nie rozumie, jak rozumieją moje bezsensowne pisaniny, i że ich nowiny polityczne nie budzą takiego interesu jak moje elukubracye, w których nie ma nic nowego,—ale zawsze to niemiła rzecz dla człowieka spokojnego, który nikomu w drogę nie wchodzi a z zoilami zadzierać się nie lubi...

A tu, jak nazłość, moi Łaskawcy, chcecie mnie znowu na sztych wystawić i każecie mi pisać artykuł polityczny do kalendarza.

Artykuł polityczny do kalendarza!...

Moi mili i wielce mi miłościwi Panowie, powiedzcie mi sumiennie, co ja mam Wam napisać?... Kronika roczna politycznych wypadków, choćby najkrócej zebrana, to rzecz zawielkich rozmiarów na wydawnictwo Wasze, którego zadaniem jest, nie objętością, lecz treścią celować; wyrzec się jej zaś należy tembardziej, że ona im krótsza, tem musi być suchszą i tem mniej komukolwiek na coś się przydać może.

Możnaby znów wziąść jeden ustęp z tej kroniki i dać obszerniejszy nieco opis lub pogląd na jakąś ważniejszą chwilę lub wypadek z tegorocznych dziejów politycznych. Ale takie właśnie chwile i wypadki zaznaczone już były niezawodnie i obszerniej traktowane, bądź to we wstępnych artykułach „Echa“, bądź też w rubryce stale przez Waszego sługę zapełnianej pod nagłówkiem „Historyi tygodnia“;—artykuł więc tego rodzaju w kalendarzu byłby tylko odegrzanym niby półmiskiem, plagiatem z któregokolwiek z moich kolegów albo ze mnie samego.

Cóż więc, powtarzam, mam Wam napisać? Widzicie przecie, że radbym woli Waszej zadość uczynił, ale cóż kiedy, choć wrzeszczę jak czajka, nie przychodzi bajka. Doprawdy, dałbym Wam konia z rzędem, gdybyście mnie od tego pensum zwolnić raczyli... Śmiejecie się i mrugacie na siebie. „Konia nie da, bo nie ma—myślicie sobie—a artykuł jak zechce naprawdę, to i napisze.“— Uparci jesteście i bez miłosierdzia, ale cóż robić! Pan każe, sługa musi,—więc będziecie mieli artykuł, w który będę się starał wlać choć odrobinę sensu, ale w którym, zapowiadam, nic a nic nie będzie nowego.

Wszak prawda, Szanowny Czytelniku, że gdyby ci kazano rok, chylący się ku końcowi w chwili gdy to piszemy, nazwać niby po imieniu, określić jednym wyrazem, jednym epitetem charakter jego polityczny, w niemałym znalazłbyś się kłopocie. Rok bo też to był dziwny, zmienny jakiś i niewyraźny; niby to ruchu w nim dużo, chwilki zdają się nie próżnuje, co raz to coś nowego u niego na warsztacie, ciągle niby na coś się zanosi; ale nie ma jakoś szczęścia do wielkich wypadków, albo chwyta zaledwie ich końcowe ostatki, albo tak jakoś fatalnie zmienia ich naturę że odejmuje im cechę wielkości i pozbawia niemal wszelkiego znaczenia. Dawniej bywało inaczej; jak wszystko tak i lata miały charakter wybitny; wyraźnie zapisywały swoją nazwę w dziejach, jasno przekazywały swój charakter potomności. Kiedy przyszedł rok wojenny, to już wojenny co się zowie, i bywało takich lat po sobie kilka, albo i więcej, bo aż do 30 czasem dochodziło; kiedy zaś znów nastały lata pokoju, to był pokój na prawdę, ludzkość oddychała wtedy rzeczywiście swobodniej i miała czas wygoić się z ran zadanych jej przez krwawą Bellonę. Bywały tedy, powtarzamy, lata wojny i pokoju, bywały lata głodu lub wielkiego urodzaju, lata zarazy i rozmaitych innych klęsk ludzkość trapiących; rok 1812 nazwano np., jak wiadomo, rokiem komety, tak jak rok 1815 rokiem kongresowym,—ale jak

nazwać ten nasz dożywający swego końca rok 1878?...

Widział on koniec wielkiej wojny Rosyi z Turcyą i początek małej wojny Austryi z ruchawką bośniacką; widział niesłychany chaos i gmatwaninę najrozmaitszych i najsprzeczniejszych nieraz interesów tureckich, słowiańskich, greckich, albańskich, arnautskich, wołoskich, i wielu innych, gotujących się niby bigos w olbrzymim kotle półwyspu bałkańkiego; widział Europę ciekawie nad brzegami tego kotła pochyloną, śledzącą z zajęciem, według czyjego też smaku ostatecznie ta potrawa przyrządzoną się pokaże; widział jak jedno z tych państw i to zwykle najcierpliwsze, bo Austrya, zdjęte nagłą ciekawością doświadczenia tego smaku przed innemi, umoczyło palec w tym wrzątku, i naturalnie sparzyło się brzydko. Widział on i wiele innych rzeczy, nie mniej ciekawych, jak np. figle mądrości politycznej lorda Beaconsfielda i t. p., ale nie doczekał się niczego takiego, co by na nim charakterystyczne położyło piętno i nadało mu pewną cechę indywidualną....

— A mój mości dobrodzieju!—zawołasz Szanowny Czytelniku—lichą masz jegomość pamięć. Nagadałeś rzeczy rozmaitych, naplótłeś coś o dużych i małych wojnach, o jakimś tam kotle i bigosie i o różnych innych fatałaszkach, a przepomniałeś o najważniejszym w ubiegłym roku ewenemencie, który wśród niego rozpoczął się i zakończył, który zatem jest jego niezaprzeczoną własnością i może mu śmiało nadać ową cechę, ów indywidualny charakter, o który waszmości tak bardzo chodzi. Mówimy tu naturalnie o berlińskim Kongresie, którego przecież milczeniem pominąć się nie godzi, i od którego, jeśliby o to koniecznie chodziło, rok ten, podobnie jak rok 1815, rokiem kongresowym nazwać aby i ochrzcić można!...

— Przepraszam, przepraszam Cię najmocniej Szanowny Czytelniku, (bo wątpię żeby Czytelniczko), żem Cię tak znudził, iż nie mogłeś się doczekać końca. Gdybyś jednak był miał jeszcze chociaż odrobinkę cierpliwości, byłbyś się przekonał, że o niczem nie zapomniałem i że właśnie teraz miałem wymówić ów sakramentalny wyraz *Kongres*, chowając sobie go niby *pour la bonne bouche* na koniec,—chociaż nie idzie za tem, żebym się wedle Twego życzenia miał zgodzić na nadanie od niego nazwy całemu rokowi.

Kongres, to stara, arcy stara i wiekami doświadczona recepta na polityczne choroby Europy. Próbowali jej podobno dość często i ze skutkiem starożytni Grecy; mniej już gustowali w niej Rzymianie. W wiekach średnich charakter kongresów nosiły na sobie po części sobory kościelne, na których częstokroć żywioły świeckie bardzo licznie i silnie były reprezentowane, jak naprzykład na soborze Konstancyeńskim (1414—1418), na który przybył cesarz niemiecki we własnej osobie, 26 hercogów i 180 grafów wiodąc za sobą. Pierwszym czysto dyplomatycznym był kongres w Cambray w r. 1508, mocą którego cesarz niemiecki Maksymilian I, Ludwik XII król francuzki, Ferdynand arragoński król Hiszpanii i Juliusz II papież zawarli ze sobą przymierze przeciw Wenecyi. Najcelniejszemi następnie były: Kongres münsterski i osnabrücki (1645—1648), którego następstwem był pokój westfalski; kongres pirenejski (1659), który zakończył wojnę między Francyą i Hiszpanią; kongres akwisgrański (1663); kongres frankfurtski (1681); kongres utrechtski (1712—1713); kongres akwisgrański (1748), który położył koniec ośmioletniej wojnie o następstwo tronu austryackiego; kongres hubertsburski (1763) który zakończył wojnę siedmioletnią; kongres rasztadzki (1797); kongres antwerpski (1802); kongres erfurtski (1808), który był pierwszym kongresem monarchów; kongres wiedeński (1814—1815), który urządzał stosunki europejskie po upadku Napoleona I; był on również kongresem monarchów i najświetniejszym ze wszystkich kongresów, gdyż prace jego dyplomatyczne przerywały wspaniałe bale i innego rodzaju rozrywki; kongres akwisgrański (1818); kongres opawski i lublański (1820—1821); kongres weroneński (1822); kongres paryski (1856) i kongres londyński (1864).

Wymieniliśmy tutaj, jak się już wyżej rzekło, tylko najcelniejsze kongresy, pominąwszy więcej niż drugie tyle zjazdów kongresowych, które się w mniej ważnych sprawach zbierały, a nie wspominając nawet o tych, które spełzły na niczem, nieosiągnąwszy zamierzonych celów, a których było także nie mało. Widzimy zatem że tegoroczny kongres berliński jest potomkiem licznej rodziny, początkiem swoim sięgającej głębokiej starożytności. Poprzednicy jego po większej części znaczącą w świecie odgrywali rolę; na kongresach załatwiały się najważniejsze sprawy Europy, załagadzały się spory, zakończały krwawe zapasy, układały się polityczne stosunki, stanowiły się artykuły prawa międzynarodowego, a postanowienia ich lubo nie zawsze i nie wszystkich zadawalniały, bądź co bądź jednak zapewniały na jakiś czas przynajmniej pokój Europy na nowym porządku rzeczy oparty. Czy ostatni tych przodków potomek, kongres berliński, sprostał w tem swoim poprzednikom, oto pytanie, które samo z siebie się nastręcza, a na które odpowiedzieć, zwłaszcza twierdząco, niełatwo. Do rzędu kongresów niedoszłych nie można zaliczyć zjazdu berlińskiego, teoretycznie bowiem dopiął on zamierzonego celu, to jest spisania traktatu pokoju. W praktyce atoli rezultaty jego mniej okazują się dotąd zadawalniającemi. Mimo ratyfikacyi traktatu przez strony udział w nim biorące, prawie żadna z uchwał berlińskich nie weszła dotąd w wykonanie; oprócz ewakuacyi twierdz bulgarskich i rozpoczętej okupacyi Bośnii i Hercegowiny przez austryaków, żadne z postanowień kongresowych, do chwili w której to piszemy, nie weszło w życie, a i tak jedna z tych nielicznych akcyj, które w myśl kongresu nastąpiły, to jest wspomniana okupacya au-

stryacka, nietylko na uspokojenie Europy nie wpłynęła, ale nowe żywioły, dotąd nietknięte, wprowadziła w zamęt wojenny i pociągnęła rozlew krwi, którego końca i następstw dotąd przewidzieć nie podobna.

Dawniejsze kongresy zwykle nie wszystkich zadowalniały, ostatni nie zadowolnił nikogo; tamte zapewniały jaki taki pokój na pewien przeciąg czasu, ten ani na chwilę prawie nie uciszył wrzawy wojennej, i owszem, do nowych wstrząśnień materyał przysposobił; tamte, wprawdzie sztucznie czasami, ale zawsze regulowały jakoś stosunki międzynarodowe, bardzo często wprowadzając nowe do nich zasady; ten nie uregulował nic, do nadwątlonych zasad dawnego porządku rzeczy nie wprowadził nic nowego, a jeżeli kiedy historya zapisze jaki wpływ jego na sprawy tego świata, to chyba tylko ujemny. Wszystko na świecie przeżywa się z czasem, być więc może, iż instytucya kongresowa przeżyła się także w polityce. Dla czego?... Rozbiór tego pytania zaprowadziłby nas za daleko. Tem co się wyżej powiedziało, sługa Wasz pragnął się tylko usprawiedliwić, dla czego nie chciał się zgodzić na to, aby rok ubiegający, od kongresu berlińskiego jako *kongresowy* scharakteryzować. Biedny ten rok! jeżeli się jeszcze czemś wybitnem przed zgonem swoim nie odznaczy, o co zresztą już bardzo trudno, pozostanie podobno rokiem politycznie bezimiennym... w najlepszym razie poczytać go można za rok *przejściowy*; — daj Boże, aby był przejściem do rzeczywiście lepszych czasów, do czasów powszechnej miłości i powszechnego dobra na ziemi.

Etiasz Jerzyna.

JAK PAN EUSTACHY ORZNĄŁ GOLDGARTA

Obrazek z życia wiejskiego

przez

AUTORA KŁOPOTÓW STAREGO KOMENDANTA.

W gabinecie, albo, jak nazywają, w kancelaryi pana Eustachego pali się suty ogień na kominku. Szanowny dziedzic Głębokiej z przyległościami, chłop atletycznej budowy (proszę tylko wyrażenia tego nie brać w znaczeniu ubliżającem godności szlacheckiej pana Eustachego) w kusej szaraczkowej kurcie, stoi obrócony plecami do ognia, uszczęśliwiony ogromnie, że miłe ciepło przechodzi mu po krzyżu. Co parę chwil, gdy buchający płomień zanadto mu dopiecze, pan Eustachy poruszywszy falowato plecami, postąpi krok naprzód i zawsze prawie trąci nogą rozciągniętego na podłodze Robinsona. Stary legawiec, jakkolwiek z ciężkim bólem serca, musi jednak ustąpić dziedzicowi, lecz zaraz podkładając przednie łapy pod siebie, lokuje się w takiej pozycyi, aby koniec jego nosa zwrócony był ku ognisku.

Prócz dobroczynnego ciepła, zlewającego wesoły humor na oblicze dostojnego dziedzica Głębokiej, współdziałały w tym samym kierunku jeszcze dwie inne okoliczności. Pan Eustachy dopiero co palnął bernardyński kieliszek starki, a ta prawdziwie po staremu rozchodząc się po przedniej części osoby pana dziedzica, sprawiała ten sam skutek, co płomień kominka w innej. Powtóre, nasz bohater był pod przyjemnem wrażeniem dopiero co i to w kapitalny sposób zawartej umowy o sprzedaż wełny panu Goldgartowi z Szarego Miasta.

Nie trzeba być Lawaterem, żeby ze śmiejących się, cebulasto-wypukłych oczu pana Eustachego nie wyczytać jego myśli, mniej więcej w tym sensie: „ale też orznąłem bestyę żyda, oj! orznąłem!

A ten, w tak szczęśliwy sposób orznięty Goldgart stał właśnie przy drzwiach nieopodal pana dziedzica, z bardzo zakłopotaną miną; nie dla tego, żeby miał pojęcie o samobójczem orznięciu swojej osoby, lecz także z powodu spełnienia bernardyńskiego kielicha starki, która musiała zanadto energicznie rozchodzić mu się po piersiach, bo nie pozwalała w żaden sposób ustami zachwycić powietrza.

Pan Eustachy od dwóch lat trzymał wełnę w lamusie, na którą nałożona była ostateczna cena: sto trzydzieści złotych za kamień. Ilu już tam było kupców na ową wełnę w Głębokiej, to trudno spamiętać. I z Krakowa przyjeżdżali, i niemcy się dopytywali i krajali wańtuchy, probowali, wąchali, szukali piasku, radzili, targowali, ale żaden nie chciał dać tej ceny. Szlachcic się uparł, panie dobrodzieju: sto trzydzieści jak bułka za grosz i sto trzydzieści.

— Zobaczysz, panie Goldgart — mówił jesz-

Jaśnie panie! — odzywa się przyszedłszy do głosu Goldgart — niech ja i pszenicę kupię!

cze przed miesiącem do tego samego, który się teraz przy drzwiach krztusi, — że ty dasz! Ja cię wytrzymam, niecnoto... Nie bój się, mam ja także swój nos i czytam gazety z całego świata... Nie kręć głową, nie, bo ja ci powiadam, że się kroi na wojnę z turkami... Coś prusaki kręcą się już za końmi, i wasi wąchają, gdzie jest owies... Wierz mi, czuć proch w powietrzu, oj! czuć!

— Ny, a co może mieć wojna do wełny?

— Co? A mundury, bratku, a płaszcze, a spodnie? Ile to się tego namarnuje podczas wojny!

— Dziękować Bogu — odpowiada kupiec, machając ręką, — jest tego po wszystkich fortec pełne magazyny...

— No, no, wspomnisz moje słowa... wełna jak się ruszy do góry...

— Daj Boże, choć mi się nie widzi...

— Ha! a nie ruszy, to będę czekał! Zgnije to zgnije, pal ją sześć!.. już taka moja natura...

Szczęściem, że pan Eustachy nie miał sposobności długiego doświadczenia swojej uporczywej natury, bo oto dziś, zaraz po szabasie przyjechał Goldgart i nie sto trzydzieści, ale sto trzydzieści pięć złotych dał od jednego słowa, wyliczywszy tysiąc rubli zadatku. Jakże więc nie było go poczęstować prawdziwą starką i jak żałować suszonych śliwek na rożenkach, pomimo, że jejmość trzymała je tylko dla dystyngowanych gości, którzy się trafić mogą.

— Jaśnie panie! — odzywa się, przyszedłszy do głosu Goldgart — niech ja i pszenicę kupię!

— Ooo! poczekajno, bratku—rzecze na to pan Eustachy, odsuwając się znowu na krok od kominka i jak wprzódy utykając na Robinsonie — dajże mi po jednem odetchnąć!

— Niech jaśnie pan pamięta, coby ja był pierwszy; dam siedem rubli za korzec, jeżeli tego wilk nie będzie...

— Czysta jak szkło, mości dobrodzieju. Kupiłem maszynę Pernoleta, która ci groszek co do jednego wybierze, jak rękoma, mości dobrodzieju...

Kupiec powtórzywszy swą prośbę o pszenicę, pozwolił sobie wziąść ze stołu jeszcze jeden rożenek ze śliwkami, dosiadł stojącego koło bramy wózka i ruszył z powrotem ku domowi. Pan Eustachy, śmiejąc się w duchu z głupoty żyda, stał ciągle przy kominku, prowadząc wesołą rozmowę z Robinsonem, który za całą odpowiedź spoglądał miłosiernemi oczyma ku panu i raz po razu z łoskotem uderzał ogonem o podłogę.

Była wtenczas godzina jedenasta rano, a do tego niedziela, więc szanowny dziedzic miał dość czasu na kalkulacyę, ile to będzie gotówki za ową wełnę, którą się najpilniejsze dziury załata. W tem spojrzał od niechcenia ku bramie; jakiś powóz, zaprzągnięty czwórką siwoszów, zakręca wprost na dziedziniec.

— Jak Boga kocham! — myśli sobie — a to jakby do nas... Ki djabeł tak siarczyście paraduje?...

Idzie tedy do okna i poznaje, że to jego własny powóz, jego czwórka, którą pani Jadwiga, szanowna małżonka pana Eustachego, wyjechała wczoraj do siostry na dwa dni.

— Coś się stać musiało — myśli trochę przestraszony, postępując ku drzwiom, prowadzącym na ganek.

Lecz nim się wygramolił, już sama pani, obwinięta ciepłą, derową chustką na głowie, pokazuje się w jego kancelaryi.

— A to co? — pyta mąż, rozwiązując jej z gracyą ową chustkę.

— Nic... przyjechałam... Czegóż cię tak dziwi moja niespodzianka? Możebyś wolał, żebym jeszcze została, hę?

— Moje życie, gdzieżby tam... i owszem, tylko myślałem, że jutro...

— Bo widzisz — mówi pani Jadwiga, rozebrawszy się z futra i obcałowawszy po dwakroć pana Eustachego, podczas kiedy on swoją osobą zastawiał resztki śliwek, rozrzuconych na stole,—wielka nowina!..

— No, a cóż tam takiego? Czy Antoniowa ma znów co małego?

— Et! głupstwa gadasz! Tu o coś ważniejszego idzie! Wiesz? wełna podskoczyła w górę! Dziś rano przyjechał tam Mendel, który ma las na Porębie, że pisali mu z Wrocławia...

— Tam do licha! — rzecze na to, skrobiąc się po głowie pan Eustachy, — a ja właśnie tylko co sprzedałem...

— Komu? za ile?

— Goldgartowi... po sto trzydzieści pięć i porękawiczne...

Porękawiczne już dodał pan Eustachy ze strachu, aby tylko zmitygować trochę małżonkę.

— No, widzisz, jaki to żyd oszust...—wyrzekła z desperacyą pani Jadwiga, załamując ręce. — A ja umyślnie tak leciałam, żeby cię uprzedzić .. Miałam przeczucie jakieś, jak Boga kocham, tak mi coś szeptało: jedź i jedź, bo oni go tam złapią. I masz tobie! złapali...

— E! moja kochana! — ofuknie już trochę zły pan Eustachy — tobie się zdaje, że wszyscy tylko mnie łapią. Nie bój się, rano musi ten wstać, ktoby mię oszukał...

— No, a Goldgart?

— Prawda, że bestya żyd dzisiaj wstał raniej odemnie, ale nie bój się... ja jego zażyję tak... no, zobaczysz, jak ja go zajdę...

— Pamiętasz, tyle razy ci mówiłam: odczep się od tego żyda, on cię zawsze okpiwa, bo to przebiegła sztuka; już mu to z oczu patrzy. Ale mój pan umie się tylko gniewać na mnie i wygadywać, że ja mam babski rozum, a u każdej baby to warkocz długi, a rozum krótki. Otóż masz swojego Goldgarta! Straciliśmy pewnie z jakie tysiąc złotych. Widzisz Eustachy, żebyś mię słuchał, tak jak Antoni słucha Matyldy, tobyśmy nie stali tak źle jak stoimy. On powiada, że co rok kupuje parę listów

zastawnych z odłożonych pieniędzy... no... i niczego sobie nie żałują, nie tak jak u nas, gdzie grosz grosza goni. Ona i tyle konfitur smaży co rok i jakąś biżuteryę sobie sprawi, a u nas jak przyjdzie kupić te kilka głów cukru na smażenie, to tyle bywa jęczenia, kwękania, jakbyś miał dobra kupować...

— No, no, no, nie śpiewajże już tych gorzkich żalów, bo to się na nic nie zdało, i ja w spódnicy jejmości nie będę chodził... Niech sobie Antoni kupuje nietylko listy zastawne, ale i samych djabłów, to ja jednak będę się rządził swoim rozumem. Sprzedałem wełnę, bo dali drożej, jak sobie postanowiłem, i tak będzie. A co do Goldgarta, to tego oszukańca już do Głębokiej nie wpuszczę. Niech tylko zabierze wełnę, powiem huncwotowi: „żeby tu twoja noga nie postała póki żyję, rozumiesz?!“ Psami wyszczuję, jak Boga kocham, wyszczuję!—krzyczy pan Eustachy, kiwając palcem przed nosem małżonki, jakby tu stał sam Goldgart.

— A z pszenicą jak?

— Chciał kupić, dawał po siedem rubli... ale mnie coś piknęło i nie sprzedałem...

— Cóż tu moje śliwki robią?—zapytuje w trakcie tego pani Jadwiga, spostrzegłszy dwa rożenki, leżące obok butelki z wódką.

— Daruj, moje życie, ale na przekąskę...

— Może dla Goldgarta?..

— A jużciż — odpowiedział z zafrasowaną miną małżonek.

— Tego już zanadto, mój drogi, żebyś ty jeszcze żydów mojemi śliwkami karmił! — rzecze zarumieniona z gniewu, zbierając resztki. — Ja tę trochę chowam, aby było podać, gdy się kto trafi do śniadania, a ty wywłóczysz dla jakiegoś tam żyda oszukańca! No, powiedz, mój kochany, gdzie ty masz sumienie, gdzież jaki szacunek dla żony? Namęczę się, nakłopoczę, aby przecież coś w domu było, a on sobie otwiera do kredensu i szafuje bez litości! Eustachy, wstydź się! — kończy, ocierając łzy z oczu.

— Jadwisiu! serce moje! przepraszam cię!.. cóż tam tę trochę śliwek, głupstwo!..

— Tak, u ciebie to wszystko głupstwo: śliwki nic, wełna nic, żona nic, tylko Goldgart! Bo panu się nie chce wyruszyć z domu, nie chce się pojechać na targ i zobaczyć, jak też tam ludzie sprzedają, a tylko co łaska pana Goldgarta... Dla czegoż to Antoni ani jednego korca zboża nie sprzeda w domu, ale wszystko każe wieźć do miasta i sam stoi przy furze?

— Ja takim nie byłem i nie będę...

— U ciebie zawsze ta sama odpowiedź, aby mi tylko na złość robić. Piękna wdzięczność po trzydziestu latach małżeństwa! Dla tego też niechby Maryni się kto trafił, toby na wyprawę i grosza nie było...

— Hm! djabeł się tam trafi! — odrzeknie zakłopotany Eustachy, pocierając czuprynę.

— Trafiłby się, żeby co było dać za nią; nawet ten Filipowicz, uważałam że...

— Doskonale zjada twoje śliwki i konfitury — wtrąca pan Eustachy.

— Przyznam się, że wolę niech on zjada, aniżeli Goldgart...

— Moja kochana, dajże mi już pokój z tym Goldgartem! Goldgart i Goldgart! To straszna rzecz, jak wy lubicie być uparte na jednym punkcie...

— Bo ja chcę, żebyś z nim zerwał.

— No, zerwę, powiedziałem, że zerwę!..

— Jak mnie kochasz?

— Jak ciebie kocham...

— Więc pocałujże mię stary i nigdy nie sprzedawaj bezemnie, bo widzisz i kobiety rozum czasem mają. A śliwki, to zapowiadam ci, będą tak schowane, że ich już nie znajdziesz.

* * *

Gdy pani wyszła rozpatrzeć się po gospodarstwie, a głównie zobaczyć, jakie też spustoszenie mężulko w owych śliwkach porobił, pan Eustachy zostawszy sam w kancelaryi, wybuchnął strasznym gniewem, lecz już nie na Goldgarta, nie na wełnę, ale na gazety.

— I trzymajże tu, i płać trzy ruble na kwartał za tę bibułę! A piszą, mości dobrodzieju, szeroko i głęboko, co się tam stało w Ameryce, co robią serbowie, jak się ziemia trzęsie w Antyllach, który koń wygrał na wyścigach w Paryżu, a takiej głupiej rzeczy, jak ceny wełny, nie podają! Jak już cały świat wie, że poszła w górę, jak już wszyscy żydzi rozlecą się za kupnem po okolicy, to tamci bąkną, że w Australii tego roku kiepsko, bo susza panuje. Rychło wczas po śmierci wędrować!

I chodził po pokoju, trąc czuprynę, i medytował, medytował, jakiegoby tu figla spłatać Goldgartowi. Różne przychodziły mu myśli, wśród których mignął się czasem piasek, to znowu kamienie, to wełna z martwicy... jednak trzeba przyznać, że takie propozycye złego ducha odrzucał pan Eustachy z energią.

— Niech tam sobie inni robią takie facecye, ale ja, panie dobrodzieju, nie! Zaproponuję, niech dołoży, a jak nie zechce, bądź zdrów panie Goldgart!.. fora za drzwi!

Można sobie wyobrazić, że nieszczególny musiał mieć humor pan Eustachy przez cały ten dzień i dwa następne, kombinując wciąż zemstę nad Goldgartem; a uczucie to jeszcze bardziej się spotęgowało, gdy we środę rano zawitał do głębockiego dworu pan Herszko, także handlujący zbożem izraelita, ale już w stroju cywilizowanym. Takich kupców, ubranych po europejsku, nie cierpiał pan Eustachy. „Zyd niech będzie żydem, a nie jakimś cudakiem, udającym pana... to *ni pies, ni wydra, coś na kształt świdra* — mówił na pociechę kupców starego autoramentu, mieszkających w Szarem Mieście.

Tym razem jednak, chcąc się dowiedzieć, o ile

też wełna poszła w górę, zaprosił owego Herszka do swego pokoju, prosił siedzieć i poczęstował cygarem.

— Co tam słychać nowego? — zapytał kupca.

— Dziękować Bogu, wszystko dobrze. Z okowitem trochę się rusza... owies idzie w górę... a wielmożny pan ma jeszcze co okowity?

— Będzie ze trzy tysiące garncy.

— Niech wielmożny pan mnie życzy...

— Nie, okowity teraz nie sprzedam.

— To może ze sto korcy pszenicy? może owsa, co? Niech ja raz z wielmożnym panem zrobię interes...

— Dałem sobie słowo, iż w domu nic nie sprzedam. To tylko oszukaństwo; wolę posłać do miasta... jaka jest cena, to jest, a przynajmniej wiem, że mi dają prawdziwą.

— Z wielmożnym panem to trudno przyjść do interesu... wielmożny pan trzyma się tego Goldgart; on ma szczęście do wielmożnego pana, nie wiem za co... Ale, ale, czy jaśnie pan trzyma jeszcze tę wełnę?

— Trzymam. Albo co?

— Jabym miał na nią zagranicznego kupca od samego Wrocławia, co się nazywa Freind. Pa, pa, jakie to wielkie kupiec; jego faktor to już od tygodnia siedzi u nas w mieście i skupuje wełnem na całe okoliczność. On mi mówił: „panie Herszko, dowiedz się jutro w Głębokiej...“ Powiem wielmożnemu panu prawdę, onby dał sto cztrdzieści złotych, a może i więcej...

Panu Eustachemu aż się gorąco zrobiło na taką mowę. Potarł czuprynę, westchnął, zaciskając pięście, i gdyby mu w tej chwili nawinął się Goldgart, nie ręczyłbym za całość jego skóry i kości.

— Mój panie kupiec — rzecze do niego z miną widocznie zakłopotaną — słyszałem ci ja o tem, że wełna idzie w górę, ale się jeszcze zatrzymam...

— Ny, na co się zatrzymywać, kiedy dają dobrą cenę? Pan Olszowski sprzedał już nowe, pan Żłobiński z Kurkowa sprzedał jemu wszystko, co miał... Nie radzę wielmożnemu panu czekać... Wełne jest kapryśne jak wielkie dame, raz chce, to zaraz znowu nie chce...

— Sprzedam, ale jeszcze parę dni poczekam — odpowiada wciąż zamyślony pan Eustachy.

— Dla czego nie zaraz?

— Widzisz kupiec, mam w tem swój interes... proszę cię więc, zajrzyj tu w niedzielę, to pogadamy. Będzie ze dwieście kamieni.

— Ny, ja wiem, dwieście pięć... On bierze na miejscu i na tutejsze wagę... trzy procent tylko...

— Dobrze, przyjedź w niedzielę, albo nawet w piątek... tak... możesz w piątek...

— Niech wielmożny pan nie zapomni — dodaje Herszko, żegnając pana Eustachego, — ja przyjadę z kupcem bardzo rano w piątek, bo to szabas... Wielmożny pan będzie kontent z tego kupca; on jest bardzo porządne, płaci gotówkiem...

Herszko pojechał, a pan Eustachy rozdrażniony i gniewny, ledwie mógł usiedzieć na miejscu.

— Żebym się miał procesować z tym hunewotem Goldgartem, to się będę procesował i trzy lata, a wełny nie dam...

Po obiedzie naradził się z panią Jadwigą, która jeszcze bardziej zawzięła się na Goldgarta i postanowiono, że pan Eustachy nazajutrz, jako w dzień targowy, pojedzie do miasteczka z intencyą rozwiązania umowy z Goldgartem. Nie będzie chciał ustąpić dobrowolnie, to złoży się jego zadatek u rejenta, a wełnę, bądź co bądź, sprzeda się temu kupcowi z Wrocławia.

— Co on nam może zrobić? — mówi pani Jadwiga — dowiedzie mu się, że oszukał i rzecz skończona...

— Hm! nie tak to łatwo dowieść! — mówi pan Eustachy, kręcąc głową — bo wolna wola była... ale zobaczymy. Kiedy on mnie zaszedł z mańki i poszachrował, dla czegóż i ja nie mam trochę... tego...

Ponieważ z owego tysiąca rubli zadatku wydało się już parę set na różne potrzeby, zdecydowano, że pan Eustachy weźmie próbkę pszenicy i sprzeda z niej sto korcy w mieście, aby było czem dołożyć rejentowi.

— Panie Masłowski! — rzecze pan Eustachy do ekonoma — przygotować mi na jutro sporą próbkę pszenicy do woreczka, tak z pół kwarty, albo więcej. Tylko proszę asana wyczyścić jak się należy, kilka razy puścić na Pernoleta, żeby żadnego groszku, ani kąkolu nie było!

— Słucham jaśnie pana!

— A Franciszkowi kazać zajechać o ósmej; niech zaprzęgnie tę karą z księżowskim, a księżowskiemu skrócić postronki, bo to bestya leniwa.

— Dobrze, jaśnie panie... skróci się...

Nazajutrz, o naznaczonej godzinie, wózek stał już przed gankiem, a zgarbiony Franciszek, w płaszczu z rzęsisto zapierzoną peleryną, siedział na koźle, od czasu do czasu bijąc się na krzyż rękoma dla rozgrzania.

Pan Eustachy, otulony w wyrudziałą szubę niedźwiedzią, z fajką odrutowaną mosiężnym drutem, wyszedł prowadzony przez jejmość, która mu do samego wejścia na stopień bryczki kładła coś w głowę i kładła...

Widać, że tego kładzenia musiało być trochę zanadto, bo nadwerężyło dobry humor małżonka, który dostrzegł zapierzoną pelerynę stangreta.

— A dajcie no tam jaką miotełkę, żeby tego flejtucha oczyścić! — woła, zatrzymując nogę na stopniu. — Patrzajno, co ty masz pierza... A czegoż się tak kulisz? No, ruszżesię, niedźwiedziu!..

Franciszek, który sobie już na całą drogę nogi umieścił wygodnie między obrokiem, okutawszy je sianem, nie tak łatwo mógł je wydobyć, gdy tymczasem roznegliżowana Marysia czekała na niego z miotełką. Nareszcie wywindował jednę nogę i tę postawił na przedniem kole, ale z drugą niepręgko dałby sobie radę, gdyby niecierpliwy pan

Wyszedł, prowadzony przez jejmość, która mu do samego wejścia na stopień bryczki kładła coś w głowę i kładła...

Eustachy nie porwał go za kołnierz i nie ściągnął na ziemię. Płaszcz oczyszczono, Franciszek znów kilka minut gramolił się na siedzenie, nareszcie odwiązał lejce, wziął bicz do ręki i zrobiwszy znak krzyża świętego, ruszył za bramę.

Pan Eustachy czegoś był zły, a kiedy był zły, to gderał. Baba z pustemi konewkami jak raz przeszła mu drogę.

— Stój! — huknął na Franciszka. — Kobieto, wróć mi się zaraz!—krzyknął, podnosząc się z siedzenia.

Kobieta przeszła napowrót z lewej strony ulicy na prawą. Dalej pokazało się, że Marysia wypuściła Robinsona i ten dogoniwszy bryczkę, zaczął szczekać radośnie, harcując przed końmi.

— Franciszek, stój! odpędź psa, niech idzie do domu!..

Biedny stangret, który jeszcze nie skończył ponownego okręcania nóg sianem, musiał przerwać tę operacyę; ale nim przywiązał lejce do luszni wózka, nim bat położył, Robinson odpędzony przez pana wołaniem: „a do domu! a do domu, kanalio!“ schronił się za płot i trzeba go było z tej kryjówki przez cały kwadrans rugować, a potem pędzić biczem aż do bramy dziedzińca i wołać na owczarza, który stał przy oborze, aby psa w pokoju zamknęli.

W trakcie tych operacyj szanowny dziedzic miał dość czasu przypatrzeć się pokornej minie karej klaczy, która opuściwszy łeb ku ziemi, zdawała się, podobnie jak sam dziedzic, martwić ową sprawą wełnianą.

— Co ona tak skapconiała? — pyta pan Eustachy, gdy stangret wywindował się jakoś na wózek.

— Jakże nie miała skapconieć, kiedy ją ekonomski odjada, proszę jaśnie pana — mówi Franciszek, ruszając z miejsca.

— Jak, jak? A obróćże się, kpie jakiś, z gębą ku mnie, kiedy gadasz, a nie brzdąkaj sobie pod nosem, bo nic nie słyszę!

— Ekonomski ją odjada — powtarza Franciszek, odwracając już głowę ku dziedzicowi. — Postawił, na to mówiąc, Masłowski swego konia przy niej; tamten, Bóg wie coby zjadł, a ona, zwyczajnie jako kobyła, nie może sobie dać rady...

— To czemu ekonomskiego krótko nie przywiążesz na uździenicy?

— Bogać tam, jaśnie panie, poradzić z ekonomem! Co ja mu przyciągnę postronka, to na to mówiąc, wpadnie jeden albo drugi Masłoszczak i popuści mu, a szelma koń to już taki nauczony, że swojego obroku zrazu nie będzie żarł, a ino sięga pyskiem do karej i het ją odjada, aż mu się uszyska trzęsą. Najlepiej, jaśnie panie, żeby ekonomskiego wziąść do fornalskiej stajni,—bo i z tymi jego chłopakami żadnego wytrzymania... Miałem takie dychtowne szydło, to wczoraj, inom wyjął z komórki, już gdzieś na psa poszło...

Prawił jeszcze dość długo w tym sensie przeciw ekonomowi Franciszek, ale pan Eustachy niebardzo tego gadania słuchał, tylko wciąż kalkulował, jak się tu wziąść do Goldgarta.

— On mi powie to, ja mu to, on znowu to, a ja, mości dobrodzieju, krzyknę: „wont, oszuście!“ i wyrzucę żyda za drzwi... Niech się dzieje co chce, ale ja mu tej sztuki nie daruję!..

Gdy wjechali do miasteczka, pan dziedzic nie kazał zajeżdżać do oberży, tylko stanąć pod parkanem około kościoła; sam zaś, wziąwszy ową torebkę z pszenicą, ruszył prosto do Szmulowej.

Nieszczęście mieć chciało, że tylko co odszedł, nawinął się Goldgart w tej stronie, a poznawszy wózek i konie z Głębokiej, zaczął rozpytywać Franciszka, kto przyjechał, kiedy i po co? Franciszek, który trochę od lokaja wiedział, jak państwo swarzyli się o wełnę i jak ekonom dawał do bryczki próbkę z pszenicą, wygadał wszystko kupcowi.

Na targu jeszcze niewiele fur było; zatem przebiegły izraelita z łatwością mógł obserwować, gdzie pójdzie pan Eustachy. Poszwargotawszy coś z jednym starym żydem, widocznie dał mu jakąś instrukcyę względem pana Eustachego, bo pokazawszy ręką zajazd Szmulowej, poklepał go po ramieniu, wyprawiając w tę stronę. Potem zaczepił drugiego i temu odliczył jakieś pieniądze, a poprawiając sobolową czapkę na głowie, sam krążył tylko po rynku, trzymając się zdaleka od zajazdu.

Tymczasem pan Eustachy, ulokowawszy się w alkierzyku, a właściwie w buduarze pani Szmulowej, gdzie stało wysoko zasłane łóżko za firanką, a nad niem pod sufitem półka, obciążona cynowemi talerzami, żartował sobie z Esterką, do której oddawna czuł pewnego rodzaju inklinacyę. Ta Szmulowa, ulubienica obywateli z okolicy, przystojna, o czarnych oczach i rumianych policzkach żydówka, lubi się mizdrzyć, może nadto poufale, do każdego, a pan Eustachy, jakkolwiek szósty krzyżyk jego życia miał się ku schyłkowi, nie uciekał bardzo od takich pulchnych, rumianych i zaczepiających kobietek, i to, jak zapewniał, dla kontrastu ze swoją Jagusią, którą nazywał żartobliwie „małą wieżą z kości... słoniowej.“

Pani Szmulowa przyniosła na tacy kieliszek bronzowej esencyi z trzema obok migdałami, prezentując przy tej sposobności na półmisku, przykrytym serwetą, ogromnego, po żydowsku faszerowanego szczupaka.

Wśród dość swobodnych żarcików z panią Szmulową, o zwyczajach domowych uczonego pana Szmula, pokazał się we drzwiach stary Jankiel, nadworny faktor dóbr Głęboka z przyległościami.

— Słuchajno, Jankiel, przyprowadź mi tutaj jakiego kupca na pszenicę—mówi szlachcic, przypomniawszy sobie, po co przyjechał.

— Goldgarta?..

— Broń Chryste panie! Innego, porządnego kupca i to jeszcze tak, żeby Goldgart nie wiedział o niczem.. pamiętaj, ani słowa...

— Może jaśnie wielmożny pan chce Wasserberga?

Pani Szmulowa przyniosła na tacy kieliszek bronzowej esencyi z trzema obok migdałami, prezentując przy tej sposobności na półmisku, przykrytym serwetą, ogromnego, po żydowsku faszerowanego szczupaka.

— Niech będzie i Wasserberg, tylko się zwijaj stary, bo nie mam czasu...

W dziesięć minut już stał w pokoju pani Szmulowej wysoki, chudy i czarny żyd, jak się zdaje, ten sam, któremu pod kościołem Goldgart odliczał jakieś pieniądze.

— Kupisz sto korcy pszenicy odemnie, hę?

— Dla czego nie? Kupię... A jest młócona?

— Co do ziarnka... sto korcy jak obszył, wyczyszczona, wymłynkowana i sucha jak szkło leży w sąsieku. — Ot, taka—mówi, pokazując Wasserbergowi woreczek. — Tylko namierzyć i brać.

Właśnie gdy kupiec z gorączkową niecierpliwością zabierał się do odwiązywania woreczka z próbką, pani Szmulowa przyniosła panu dziedzicowi potężne dzwono faszerowanego szczupaka i dwie flaszeczki z octem i oliwą. Rzeczywiście, dzwono było przepyszne: farsz niby słój marmurowy, a zapach korzeni tak się zachęcająco po stancyi rozchodził, że panu Eustachemu, gdy brał za nóż i widelec, aż zabłyszczały wypukłe oczy, a język dobywał się ze środka ust na wargi.

Tymczasem Wasserberg, odkręciwszy tasiemkę, zawiązującą woreczek z próbką, zapuścił do środka rękę i to, o ile się zdaje, niezupełnie pustą, bo zaczął coś mięszać, mięszać w woreczku...

— No, pszenica byłaby ładna—mówi, przypatrując się do światła wyjętej próbce — tylko ten grochal i ten kąkol jest feler.

— Czyś ty zwaryował?! Jaki grochal, jaki kąkol?

— Niech jaśnie pan patrzy: co to jest? Czy to nie groszek? czy to nie kąkol?

— Pan Eustachy otworzył usta ze zdziwienia, nie połknąwszy ostatniego kawałka szczupaka, bo rzeczywiście w pszenicy czerniła się dość gęsto wyczka i kąkol. Zerwał się od stołu, wysypał resztę pszenicy z woreczka na stół... Prawda, i groszek jest i kąkol jest...

— A niechże tego Masłowskiego wszyscy djabli wezmą! To huncwot, mości dobrodzieju; kazałem bestyi przepuścić trzy razy na Pernolecie, żeby nic nie było!.. Wypędzę, jak Boga kocham, niech tylko przyjadę, wypędzę na cztery wiatry! Słuchajno, panie Wasserberg, to głupstwo, moja pszenica będzie czysta, daję ci słowo; każę oczyścić co do ziarnka.

— Ny, taki wielki grochal nie wyjdzie—mówi żyd, kiwając głową.

— Ale kiedy ja ci powiadam, że wyjdzie, to wyjdzie; już w tem moja głowa. No, a cobyś ty dał?

— Bo ja wiem, co dać za taki towar?.. Trzydzieści ośm złotych, a czterdzieści najwyżej...

Pan Eustachy zrobił minę człowieka żywo obrażonego i nie spojrzawszy nawet na kupca, wziął się do dalszego konsumowania szczupaka.

— Niech ja słyszę słowo jaśnie pana — mówi Wasserberg.

Pan dziedzic milczał, dolewając sobie octu i ruszając wąsami.

— Mój kochany, co ja sobie mam psuć z tobą gębę! Kpisz ze mnie, czy o drogę pytasz? Goldgart już tydzień temu dawał mi czterdzieści osiem... a ty pleciesz o czterdziestu. Nie mam dla ciebie pszenicy!

Wasserberg stał jeszcze jakiś czas, stał, do woreczka z pszenicą zaglądał, do nosa przykładał, gryzł w ustach, a widząc, że pan Eustachy nie odwraca głowy, choć postąpił na czterdzieści dwa złote, ukłonił się i wyszedł.

— Cóż mi ty za kupca przyprowadziłeś?—zapytuje oburzony dziedzic, zwracając się do Jankla, faktora.

— Ny, jaśnie panie, kiedy ten groch i kąkol.. możeby jaśnie pan jutro przyjechał z inną próbką?

— Tak, może jeszcze telegrafem posłać?.. Skoro ja powiadam, że będzie czysta, to czysta. Zawołaj innego, bo potrzebuję dziś pieniędzy i muszę sprzedać.

Jankiel wyszedł z zafrasowaną miną i przez całą godzinę potem, jakby na odpust jaki, szli kupcy i pojedyńczo i po dwóch, niektórzy nawet z żonami. Patrząc na ich zatrwożoną minę, z jaką oglądali próbkę pszenicy, pokazując sobie palcami ziarnka tłustej wyczki i dorodnego kąkolu, a następnie słysząc, z jakiem lekceważeniem ośmielali się dawać po trzydzieści pięć złotych za korzec, zachodziła obawa, czy pan Eustachy potrafi hamować swoją obywatelską niecierpliwość i czy nie zamaluje którego potężną prawicą. Zapewnienia, przysięgi i słowa honoru, że Goldgart dawał czterdzieści osiem złotych, żadnego na nich nie robiły wrażenia; mówili swoje: trzydzieści osiem, dziewięć, a już najwyżej dochodzili czterdziestu.

— Cóż te łapserdaki myślą, że ja łgę czy co?—krzyknie do Jankla, gdy mu ten świeczką zapalał fajkę. A widocznie już był zły dobrze, bo mu się ręka tak trzęsła, jak pijanemu. — Pal ich djabli! Słyszysz, Jankiel, idź do Wasserberga, niech da czterdzieści pięć i basta.

Jankiel wrócił z raportem, że mimo tego „basta"—nie da...

— No, to czterdzieści cztery.

I tego nie chciał dać Wasserberg, ale postąpił na czterdzieści dwa i pół, i pan Eustachy, aby tylko na złość zrobić Goldgartowi, spuścił za tę cenę i napisał kontrakt, zdeklarowawszy, że pszenica będzie oczyszczona jak się należy.

— Teraz, mości dobrodzieju,—myśli sobie, zawijając w paczkę skompletowane tysiąc rubli,—ja z nim zagram! Jankiel, zawołaj-no mi tu Goldgarta!

Szanowny dziedzic Głębokiej rozsrożył się nie na żarty, nastroszył czuprynę, pokręcił rudego wąsa, zapiął surdut na guziki, usadowił się głębiej na kanapie i nie zaręczamy, czy nie plunął w rękę; taki bowiem, jakby przed walką na śmierć i życie, opanował go animusz.

Wkrótce potem wezwany Goldgart, jakby nigdy nic nie było, wszedł śmiało do alkierza pani

Szmulowej i zwyczajnym ukłonem powitał dziedzica. Dla pana Eustachego nastała krytyczna chwila działania, kulminacyjny punkt doświadczenia własnej odwagi. Pykając dymem z fajki, ruszał i ruszał wąsami, a sterczące nad oczyma brwi, niby dwa krzaki agrestu, zbliżały się i oddalały od siebie wśród fali zmarszczek, koncentrujących się przy osadzie nosa.

Na usprawiedliwienie pana Eustachego musimy dodać, że nie miał w sobie nic dyplomatycznego i nie wiedział, z jakiej tu beczki zacząć z Goldgartem: czy tak okolicznościowo dojść do tej wełny i propozycyi, czy też uderzyć odrazu prosto z mostu.

— Najlepiej odrazu—pomyślał sobie.—Pal go djabli!..

— Słuchajno, panie Goldgart—odzywa się po chwili—jesteś oszukaniec, panie dobrodzieju!

— Co to jest... oszukaniec? — rzecze zdziwiony izraelita, pokręcając głową.

— Oszukaniec, to jest, uważasz... człowiek — mówi, zrywając się z kanapy pan Eustachy i stawając jak taran jaki przed mizerną figurką zatrwożonego Goldgarta,—człowiek, który jak się dowie, że wełna we Wrocławiu podskoczyła, cichaczem przyjeżdża do uczciwego szlachcica, zmami go i za psie pieniądze kupi, rozumiesz?

— Jaśnie panie...

— Ale ja ci mówię, bratku, przeholowałeś; o! przeholowałeś, mości dobrodzieju! Co nadto, to niezdrowo...

— Niech jaśnie pan pozwoli... — odzywa się Goldgart, ustępując ciągle ku drzwiom przed napierającym go brzuchem szlachcica.

— Ja nic nie pozwolę i okradać się nie dam, jak honor kocham, tak nie dam!.. Żebym się miał dziesięć lat procesować, żeby Głęboką djabli mieli wziąść, to mojej wełny, mości dobrodzieju, nie będziesz widział... Tak mi Boże dopomóż, nie dam! —zakończył, uderzając dłonią w stół, aż noże i widelce zadrżały, a żyd chwycił za klamkę, z zamiarem rejterady.

— Ja... tego... ja nie wiem, co jaśnie pan chce odemnie?.. Ny, co to jest?

— Ho! ho! bratku, ty wiesz lepiej, co ja chcę— krzyczy już pan Eustachy, sapiąc i chodząc po alkierzu.—Nie chcę być okradzionym—i basta!

— Albo kto chce jaśnie pana okradać?

— Ty, ty, ty! — woła nad nim cały zaperzony obywatel.

— A, niech mię Bóg broni!—odpowiada Goldgart.—O co jaśnie panu idzie? o wełnę? Ja nie chcę wełny... Jaśnie pan miszli, co Goldgart jest jakoby chciwiec jaki... Niech temu djabli wezmą, co on takie bajki narobił, aby mnie z jaśnie panem pokłócić... Pan nie zna, co to jest Goldgart... Goldgart szanuje panów, z którymi ma interes... Proszę jaśnie pana, oto kontrakt...

Pan Eustachy zdziwił się, widząc tak łatwe ustępstwo, więc aby ukuć żelazo, póki gorące, rzuca żydowi paczkę z tysiącem rubli, a podany papier chowa czemprędzej do kieszeni.

Dopiero wtedy nastąpiły ze strony Goldgarta pełne żalu wymówki, dla czego jaśnie pan nie życzył mu tych stu korcy pszenicy, kiedy on więcej dawał niż Wasserberg; dla czego posądzał go o wełnę...

— Powiem ci otwarcie, mój poczciwy Goldgartku, że to jejmość ma jakąś kreskę na ciebie; ale nie bój się, ja to wszystko przerobię...

* * *

Jeszcze pan Eustachy nie zsiadł z wózka przed dworem w Głębokiej, kiedy pani Jadwiga poznała z miny, że jedzie zwycięzcą.

— Mówię ci, Jadwisiu — rzecze, całując ją z wielką serdecznością, a przytem śmiejąc się pociesznie—jakem mu wyrznął *verba veritatis*, jak mu huknę, mości dobrodzieju: „Jesteś oszust!" — żyd struchlał; ale to mówię jejmości, szukał mysiej dziury, gdzieby się schować... „No, no, weź jaśnie pan kontrakt, weź, weź..." Otóż ja tak sprawy prowadzę — dokończył, wciskając jejmości papier do ręki.—Masz go...

— I bez odstępnego?

— Ani szeląga nie dałem, jak honor kocham, i mówię jejmości, gdyby nie sumienie, tobym był ze sto rubli na nim wystraszył.

— E! to znowu nie potrzeba... a na cóż...

— To się też tak mówi tylko... Ale jakiego szczupaka jadłem u pani Szmulowej, pa, pa, pa!..

Niebardzo podobała się pani Jadwidze owa bytność u Szmulowej i te „pa, pa, pa" o szczupaku faszerowanym; jednak, że szanowny małżonek interes dobrze przeprowadził, tym razem przepuściła mu niewczesne, a raczej zapóźne umizgi do Esterki i inne jeszcze żarciki i karesy, przy których nie obyło się i bez „wieży z kości słoniowej..."

Cały następny ranek, a przypominam, że był to piątek, w którym miał przyjechać Herszko z owym wrocławskim kupcem po wełnę, pan Eustachy koncypował kontrakt sprzedaży i wystylizowawszy go na czysto, postawił tylko okienka na cenę i ogólną sumę należności.

Tymczasem minęła dziesiąta, jedenasta, pierwsza, podano obiad, a kupców nie ma.

— Już chyba dziś nie przyjadą—mówił do żony, wyglądając oknem na drogę, wiodącą ku dworowi—pewnie się bali, że nie wrócą na szabas do domu, bo to trzy mile jazdy, a drogi się popsuły. Przyjadą w niedzielę...

Za to zjawił się Wasserberg z furmankami po pszenicę i trzeba przyznać, że nie robił trudności, bo jakoś na gromadzie ani groszku, ani takiego kąkolu jak w próbce nie było. Masłowski sumitował się i zaklinał na czem świat stoi, że dał czystą próbkę i że pewno Franciszek na złość mu tych ingredyencyj w drodze nasypał, ale i pan Eustachy i kupiec ofuknęli go za to, a nawet pierwszy dał mu

do zrozumienia, że musiał mieć trochę w czubku i pszenicę z gromady pośladu nabierał.

* * *

Po cóż mamy dłużej trzymać czytelników w niepewności? Na wełnę nie było kupca nietylko w niedzielę, nietylko w poniedziałek, ale podobno przez dziesięć jeszcze takich poniedziałków. Niestety! ceny spadały coraz niżej, a pan Eustachy ani chciał słyszeć o innej, jak za kamień po sto trzydzieści pięć złotych, które miał już raz w ręku.

— Jak Boga kocham — powtarzał każdemu kupcowi—miałem tysiąc rubli zadatku, niech Goldgart zaświadczy, i gdyby nie klekotanie babskie, byłbym dawno o wełnie zapomniał.

Należy się słówko objaśnienia czytelnikom, nie domyślającym się tajemnicy, tak jak pan Eustachy, który po dziś dzień o niej się nie dowiedział.

Całej tej awantury narobił Mendel, ten sam, który handluje lasami i jest zwykłym kupcem u pana Antoniego, męża rodzonej siostry pani Jadwigi, dziedziczki Głębokiej. On to, przez złość na Goldgarta, aby go wykurzyć z łaski pana Eustachego i doprowadzić do kapcaństwa, rozpuścił fałszywą pogłoskę o podskoczeniu ceny wełny we Wrocławiu, i Goldgart nieboraczysko złapał się, dając za wełnę po sto trzydzieści pięć złotych. Szczęściem, że Goldgart ma głowę nie do pozłoty i że znalazł w osobie Herszka dobrego wspólnika. Herszek, niby od Freinda wrocławskiego przysłany dla kupna wełny do Głębokiej, napędził panu Eustachemu animuszu do zerwania umowy. Biedny Goldgart byłby stracił z jakie tysiąc dwieście złotych na owej wełnie; dzięki zaś radom pani Jadwigi, wyszedł z honorem i pszenicę na spółkę z Wasserbergiem kupił o trzy złote na korcu taniej jak dawał, i wszedł napowrót w łaski dziedzica Głębokiej z przyległościami, jako uczciwy żyd i nie tak chciwy jak inni.

Musimy przyznać, że co się tyczy uczciwości, Goldgart na taki przymiotnik zasługuje, albowiem wsypanie w alkierzu Szmulowej groszku i kąkolu do woreczka z próbką, było wyłącznym pomysłem Wasserberga, o czem znów Goldgart nie miał potrzeby roztrębywać przed wszystkiemi.

Co się stało z wełną pana Eustachego i jak sobie radził, nie mając pieniędzy na opłacenie trzech zaległych rat Towarzystwa kredytowego, o tem szanowni czytelnicy dowiedzą się z kalendarza „Echa“ na rok przyszły, ma się rozumieć, jeżeli doczekamy i jeżeli pan Eustachy zechce raz jeszcze zwierzyć się przedemną ze swoich kłopotów i dyplomatycznej zręczności w prowadzeniu interesów.

O północy.

Dzwon z wieżycy kościelnej wygłosił dwunastą.
. . . . . .
Czarne chmury ciągnęły nad uśpione miasto,
W powietrzu było duszno, parno, jak przed burzą.
I pierś w tej atmosferze oddychała trudno;
Anioł snu sypał maki na stolicę ludną,
W której tak wiele ludzi, i biednych tak dużo!
. . . . . .
O miasto! tyś jest jako odmęt niezgłębiony.
Któż wybadać potrafi twoje tajemnice,
Twe smutki, i radości, i ból przytłumiony,
I gwar który napełnia domy i ulice,
Twe bogactwa ukryte, i łachman błyszczący
Nędzy strasznej, co maskę przywdziewa na siebie,
Szmer modlitw, i szyderstwa głos zimny i drwiący,
I te troski na czołach myślących o chlebie,
Te salony bogate, i te nory wstrętne,
Rozpustę rozpasaną i łzy ciche, smętne?

Kamiennych twoich murów nie przeniknie oko,
I tysiącznych dramatów powikłanej nici
Nie rozplącze, nie zbada, choćby tak szeroko
Rozwarło się, jak słońce co nad nami świeci.
Bo życie każde bywa, jak strumień lub rzeka,
Co się pomiędzy skały i kamienie wślizga,
Rozdziera na przeszkodach, rozbija, ucieka,
Czasem płynie spokojnie, częściej pianą bryzga,
Póki nie wpadnie w odmęt ponury i czarny,
Który pochłania wszystko... u bramy cmentarnej.
. . . . . .
Była cisza. Blademi płomykami gazu
Migotały latarnie; a na pierwszem piętrze
Było jasno jak we dnie. Przez szyby lustrzane
Mogłeś widzieć salonu przepysznego wnętrze,
I niby w perspektywie pięknego obrazu,
Na tle blasków i cienia, widziałeś dobrane
Grono pań.
Boć się panią taki anioł zowie,
Co promieniem swych oczu brylanty zaćmiewa,
I nosi złote loki na klasycznej głowie.
Salon jaśniał od luster i świateł i kwiatów,
Dźwięk muzyki dobranej rozlegał się raźnie,
Piękność kobiet pieściła twoją wyobraźnię;
Mogłeś sądzić że jesteś wpośród innych światów,
Żeś w gaju fantastycznym, gdzie rusałek rzesza
Przechadza się po ścieżkach ze świateł promiennych
Gdzie się woń kwiatów z szmerem melodyjnym miesza,
Odurza i upaja aż do... blasków dziennych.
. . . . . .
Są prawa grawitacyi, a praw tych konieczność
Każe ciężkiemu ciału opadać najniżej,
A lekkie wznosi wyżej, wyżej, coraz wyżej...
I trwać to będzie wszędzie i zawsze—aż w wieczność.
I w mieście, niby w wodzie, co ciężkie, zamożne,
To się gnieździ w przepysznych kamienicach, nizko,
A ubóstwo, jak plewa, znajduje siedlisko

Aż tam, kędy jaskółki sadowią się trwożne,
Gdzie się czerwienią dachów malowane szczyty,
Gdzie komin czarną paszczą, dymem buchającą,
Chce zasłonić swem tchnieniem wieżycę błyszczącą,
Co krzyżem jasnym strzela do niebios, w błękity.
Nędza mieszka wysoko: ona to, jak ptasze
Lekka jest, ciężki metal nie ściąga jej na dół,
Więc się kryje pod strychy, facyatki, poddasze.
. . . . . .
Ma swoje właściwości ten nasz płaczu padół.
. . . . . .
W salonie ożywiona dźwięczała rozmowa,
Dowcip skrzył się i perlił jak szampańskie wino,
I wiązał się w te zręczne, eleganckie słowa,
Z których powabne damy sprawiedliwie słyną;
W słowa, w których jak w książkach pisanych dla świata
(Tego świata, co zwykle salonu ma imię),
Nie znajdziesz wiele treści, lecz forma bogata
Skrzy się jak śnieg w uściskach mrozu w srogiej zimie,
I błyszczy choć nie parzy, świeci chociaż ziębi,
I jaśnieje brylantem najprawdziwszej wody.
. . . . . .
W jednym kącie salonu, blizko okien, w głębi,
Schylony ponad krzesłem, stanął człowiek młody
I damie coś półgłosem mówił. Spłomieniona
Słuchała go z zachwytem, wzrok jej jaśniejący
Był i szczęśliwy widać. Śnieżyste ramiona,
Ręce jak marmurowe, gors biały i drżący,
Niby woda strumyka, gdy ją wietrzyk pieści.

Rozmowy młodych ludzi nie badajmy treści.
Zawsze tam jedno: zachwyt, szczęście, upojenie,
Lub tęsknota przelotna, co jak chmurka blada
Chwilowo tylko słońca zasłoni promienie,
I wnet się gdzieś w przestrzeni gubi i rozpada.
. . . . . .
Szczęście! motyl skrzydlaty! On na kwiat młodości
Siada i na tym kwiecie krótką pędzi chwilę;
Strząsa z skrzydeł pył złoty rozkoszy, miłości
I ucieka... Jak krótkie są te dni motyle!
Ci młodzi byli właśnie pod skrzydłem motyla
I widzieli przed sobą świat złudzeń i rojeń,
I tych zachwytów słodkich, czarów i upojeń
Którym w sercu początek, którym imię: chwila.
Życie przed niemi wrota rozwarło złociste;
Oboje byli młodzi, bogaci, rozumni,
Oboje swą miłością zachwyceni, dumni,
Przepędzali te chwile drogie, święte, czyste,
Które są kwiatem życia i jego przedświtem.
. . . . . .
Wysoko na facyatce, aż pod dachu szczytem,
Było małe mieszkanko, jak jaskółcze gniazdo;
Księżyc patrzył tam w okno, z nieodstępną gwiazdą,
I promieniem swym bladym wkradał się przez okno
Do izdebki ubogiej, lecz czystej i jasnej,
W której bukiety świeże w zimnej wodzie mokną,
I która jest podobna do klateczki ciasnej,
Co ją dziewczę troskliwą przyozdabia dłonią.
Jak często widzieć można przez białe firanki
Dwa cienie, co z miłością tulą się do siebie,
Przędząc z marzeń rozkosznych złotobarwne tkanki!
. . . . . .
Niegdyś tam, na facyatce, było jakby w niebie,
Młodej parze szło życie szybko i wesoło,
A troska co się czasem zakradła na czoło,
Znikała jako chmurka spędzona w przelocie
Przez wiatr ciepły, co z gajów płynie w dzień pogodny,
I niknęła w uścisku, w śmiechu i pieszczocie.
. . . . . .
Po lecie, czas przychodzi dla jesieni chłodnej.
. . . . . .
Kiedy młodzi w salonie, w szczęścia upojeniu
Zapomnieli o świecie—na górze, w półcieniu
Bladej lampy, co światło miała przytłumione,
Leżał człowiek śmiertelnie wybladły jak chusta...
Pasował się ze śmiercią, czoło rozpalone
Miał, oddech ciężki, straszny, wpół otwarte usta...
Piękna, młoda kobieta stała przy wezgłowiu
Jako posąg kamienny. Nieszczęście upadło
Na nią jak ciężar straszny, jak bryła ołowiu.
Zasłaniała rękami swoją twarz wybladłą,
A łzy ciekły z jej oczu czarnych, wyrazistych.
Straszne widmo przyszłości o zarysach mglistych
Stawało przed nią groźne, mówiąc prawdę smutną,
I rozdzierało serce boleścią okrutną.
. . . . . .
Z salonu słychać było melodyę wesołą,
Gwar tańczących dobiegał przez okno otwarte.

Choremu większa bladość pokrywała czoło
Przymykały się zwolna oczy wpół otwarte...
Wreszcie łza duża, ciężka, po twarzy mu spadła...
I umarł.
Zapłakała kobieta wybladła
I jęk jej, jęk straszliwy, rozległ się nad miastem
I zmieszał się... ironio!... z weselnym toastem.
. . . . . .
O miasto! tyś jest jako odmęt niezgłębiony.
Któż wybadać potrafi twoje tajemnice,
Twe smutki, i radości, i jęk przytłumiony,
I gwar, który napełnia domy i ulice,
Twe bogactwa ukryte i łachman błyszczący
Nędzy strasznej, co maskę przywdziewa na siebie,
Szmer modlitw, i szyderstwa głos zimny i drwiący,
I te troski na czołach myślących o chlebie,
Twe bogate salony i te nory wstrętne,
Rozpasaną rozpustę—i łzy ciche, smętne?
. . . . . .
Na cześć szczęśliwej pary wznoszono wiwaty
Orkiestra wygłaszała hucznych dźwięków burze,
A o kilka piętr wyżej, pod dachem, na górze,
Wdowa czoło zmarłego przystrajała w kwiaty.

Czarne chmury ciągnęły nad uśpione miasto,
A z wieżycy kościelnej dzwon głosił dwunastą.

Klemens Junosza.

Fragment.

Wiosenny dzień zajaśniał w całym blasku...
Różany kwiat wspaniale się rozwinął,
Srebrzysty zdrój wił się jak wąż po piasku,
W zieleni łąk, a dalej w boru ginął,
Blask słońcu kradł i brylantami płynął.

Nad brzegiem wód ustrojon w jasne szaty,
Stał lilii kwiat, jak puch łabędzi biały,
I patrzył w toń, a wody lekko drgały
I szeptem swym z tą lilią rozmawiały,
A muszek rój wtórował im skrzydlaty...

Jakowyś szmer szerzyły stare drzewa.
Z sitowia ptak to rwie się, to zapadnie,
W oddali gdzieś dziewczyna piosnkę śpiewa...
A lipa cień na głowy kwiatów kładnie...
Więc chłopiec rzekł:
— Jak na tym świecie ładnie!

. . . . . .

Słoneczny skwar jak ogniem z nieba palił
Wśród złotych pól; pszeniczny kłos dojrzewał,
Maleńki ptak na drzewie się rozżalił,
I smutek swój i boleść swą opiewał,
Bo gniazdko mu grom z drzewem wraz obalił.

Z północnych stron, zkąd wieją wichry mroźne,
Wychyla twarz olbrzymia chmura czarna,
Błyskawic wąż wyzwania rzuca groźne
I wicher zcichł i cisza jest cmentarna...
I z ciężkich chmur padają lodu ziarna...

W tem upadł grom... w wieżycy strzaskał belkę,
Płomienny wąż opasał nizkie chaty,
A wicher niósł tę burzę niszczycielkę,
Co chciałaby z swych torów zepchnąć światy.
Młodzieniec rzekł:
— Jak życie to jest wielkie!

. . . . . .

Jesienny chłód zwiał liście z drzew korony
I każde z nich jak szkielet stało smutnie;
Pusto wśród pól... zamarły ich zagony...
Umilkły już słowiki, lasów lutnie...
U wiejskich wrót ponure kraczą wrony.

Zimowy chłód do chaty wchodzi zwolna;
Na długi czas zapasy robić każe,
Bo idzie już ta ciężka i mozolna,
Co mrozem nas i śnieżycami karze,
Co w żyłach krew—jak wodę zmrozić zdolna.

Posępnie jest na świecie i grobowo,
Gdzie rzucisz wzrok, masz wszędy błoto brudne,
Na skrzydłach swych wiatr niesie chmurę płową...
I w dziuplach drzew puhacze huczą z sową...
Powiedział mąż:
— Jak życie to jest trudne!

. . . . . .

W grudniową noc wiatr zerwał się złowrogi,
W kominach wył i jęczał i przeklinał,
Dębami trząsł i stare sosny zginał,
I złamać chciał krzyż prosty z ponad drogi,
Lecz nie miał sił, i uciekł na odłogi...

I skręcił się nad zamarzniętą rzeką,
Jak gdyby pragnął zgryźć jej chłodne czoło,
I lodów chłód niósł po nad śpiące sioło.
Na biały dwór przeleciał, nad pasieką,
Wpadł w lasów gąszcz i skonał gdzieś daleko.

Potężny mróz najstarsze drzewa warzył,
Wiatr rozdarł się na wieży ostrym szczycie,
Śnieg zakrył gwiazd miliony na błękicie...
A starzec ów co przy kominku marzył,
Pocichu rzekł:
— Jak krótkie jest to życie!

Kl. Junosza.

6 Września 1878 roku.

BORUTA.

gawęda *)

Piękny dzień był, w czas żniwa,
Dzień pogodny, jak mało.
Nagle, zkądże się wzięło?
Tak siarczyście zagrzmiało!
Brzękły szyby w Łęczycy,
Żydkom spadły z głów mycki!
Hej! to nie grzmi, to ziewa
Imć pan Djabeł Łęczycki!

Powstał z beczki olbrzymiej,
Ziewnął, chrząknął Boruta,
„Hej! do trzystu piorunów!
Tutaj siedzieć — pokuta!
Czyż to sprawa szlachecka,
Jakby lichwiarz, mospanie,
Wciąż tych skarbów pilnować,
Którym nic się nie stanie!
Wdzieję kontusz od święta,
Karabelę przypaszę,
Pójdę sobie pohulać,
Co użyjem, to nasze!
Cztery setki lat przeszło,
Podstarzałem do licha...
Na pustkowiu, nie dziwno,
Człek jak wierzba usycha!...
Słyszysz tylko szum wiatru,
Gadasz tylko z księżycem,
Hej! do djaska! toż przecie
Człek i w piekle szlachcicem!
U sąsiada Kaliny
Weselisko dziś właśnie;
Loch ten zamknę... a zresztą
Niechaj piorun go trzaśnie!“

* * *

*) Z Klechd K. Wł. Wójcickiego.

Grzmi siarczyście muzyka
U Imć pana Kaliny,
Weselisko wyprawia
Swojej córze jedynej...
Więc z zaścianków rozlicznych,
Z Bóg wie jakich stron kraju,
Walą ciągle krewniacy,
Ot—po starym zwyczaju!
A więc gwarno, jak w ulu,
A więc śmiechy, wiwaty,
Panny hoże, młódź dzielna,
Więc drżą ściany komnaty!
Już z kościoła wrócili.
Panna młoda spłakana
Spojrzeć nie śmie nieboga
Na małżonka i pana.
Jemu iskrzy się oko
I postawę ma chwacką,
To czuprynę poprawia,
To wąs kręci junacko.
A drużbowie i drużki
I pokrewnych gromada
W oblężeniu ich trzyma
I życzenia swe składa.
„Hej! panowie i bracia!
Krzyknie Imć pan Kalina
Już kapela grzmieć raźno
Poloneza zaczyna!
Dalej w tany—a żywo!
Za mną proszę, gdy łaska!“
Gwar i hałas w komnacie,
Zda się w uszach aż klaska!
Rżnie muzyka aż miło,
Jęczą skrzypki i basy,
A statyści przy stołach
Popuszczają już pasy.
Miodu stoją gąsiory,
Tokaj leje się stary,
Ciągle dźwięczą wiwaty,
Ciągle dzwonią puhary.
Młodzież hasa siarczyście
W ciągle większym ferworze,
A oczęta dziewczęce
Świecą w tłumie, jak zorze.
Więc gospodarz rad z gości,
Gwar ten serce mu łechce.
„Hej! otworzyć podwoje!
Niechaj wchodzi, kto zechce!
Niechaj widzi świat cały,
Że wesele tu sute,
Jabym dzisiaj uściskał
Nawet djabła—Borutę!“

Ledwo wyrzekł te słowa,
Nagle wstrzęsły się ściany
I w rozwartych podwojach
Stanął szlachcic nieznany.
Żupan na nim czerwony
A na biodrach pas lity,
Rogatywką z barankiem
Łeb olbrzymi nakryty.
Na rzemyku szablicę,
Rękawice miał czarne,
Czarne buty wysokie
I ostrogi poczwarne!
Jak dąb rosły i krzepki,
Spojrzał w koło łaskawie,
Skinął głową, wąs musnął
I siadł sobie na ławie.

Jakby piorun uderzył,
Panien zbladły wnet lica,
I muzyka zamilkła...
Wszyscy patrzą w szlachcica.
„Pić!—wybąknął niedbale,
(Sztuka butna nad miarę!)
A więc służba mu niesie
Gąsior miodu i czarę.
Czarę cisnął o ziemię,
Że aż prysła w kawały,
Ujął gąsior, jak fraszkę
I wychylił wnet cały!
Stara szlachta łęczycka
Naraz krzyknie: „Niech żyje!
Wszak to brat nasz! rzecz jasna—
Patrzcie tylko jak pije!“
Szlachcic zaśmiał się głośno,
A śmiech jego aż głuszy,
Spojrzał w koło i wąsy
Pozawijał za uszy.
Potem, jednym zamachem
Porwał beczkę z podłogi,
Podniósł w górę, rozstawił
Jakby dęby dwa,—nogi,
Chrząknął, parsknął wesoło,
Czop odrzucił na stronę,
Paszczę rozwarł szeroko
Łyka strugi czerwone.
Wszyscy cisną się w koło,
Widowisko ciekawe!
Panny, która gdzie może,
Na stół skacze, na ławę.
Patrzą z niemym podziwem,
Wszystkie twarze się śmieją
Strugi w gardło szlachcica
Wciąż się leją a leją.
Nikt odezwać się nie śmie,
Podziw w każdym głos tłumi,
Szlachcic pije a sapie,
A miód szumi a szumi!
Wreszcie beczkę przechylił,
Wszystko wypił na czysto,
Parsknął jeszcze, wąs otarł
Rękawicą sążnistą.
„Hej! kapela, graj chmiela!
Masz tu złoto w podziękę!“
Skoczył gracko i porwał
Pannę młodą za rękę.
Przestraszona nieboga
Jękła, zbladła... on dalej

Ciągnie w taniec za sobą,
Za nim szlachta się wali.
„Hola! krzyknie pan młody,
Bierz się waćpan do szabli!
Szlachcic jeszcze nie zważa,
Młodzież biorą już djabli.
Więc zazdrosny pan młody
Dał policzek, aż klasło;
Wkoło szczękło sto szabel
Wszystkie razem na hasło.
Szlachcic stanął: „Hej! hola!
Po jednemu panowie!“
Poszedł przodem a głaskał
Rogatywkę na głowie.

Rozpalono łuczywa,
Noc zmieniono w dzień biały,
Dwie się starły szablice
Aż się iskry sypały!
Przyszła kosa na kamień,
Szlachcic rąbie się djablo,
Lecz i młody, jak widać,
Nie od dziś się zna z szablą..
Ani sposób dojść końca!
Cios za ciosem odparty,
Obaj rąbią się dzielnie,
Nie przelewki! nie żarty!
Widząc wreszcie pan młody,
Że ma gracza nie lada,
Szablę w lewą dłoń chwyta
I z nienacka napada.
Wypadł fortel szczęśliwie,
Szlachcic stracił dwa palce,
Syknął, zaklął i zniknął,
I już oto po walce!
Tylko z miejsca gdzie stanął,
Dym wybuchnął do góry...
W rękawicy—o dziwo!
Dwa ogromne pazury!
Szabla jakaś pogańska,
Z pół-księżycem a suta...
„Hej! krzyknięto dokoła,
To był djabeł-Boruta!“

* * *

W starym lochu łęczyckim,
Wpośród srebra i złota,
Siedzi szlachcic marsowy
Na wąs srodze coś mota.
Czapka na nim podarta,
Suknie djablo pomięte,
Szabli nie ma przy boku
I dwa palce obcięte!
„A to licho nadało
Ztąd wychodzić w gościny;
Popamiętam ja długo
Weselisko Kaliny!
Nie żal szabli, ni pasa
I ból—mała pokuta,
Lecz to boli: powiedzą
Dał się pobić Boruta!

Czy mi z tego siedzenia
Tak już ręka osłabła?
Czy naprawdę się szlachta
Lepiej rąbie od djabła?
Ha! co stało się—stało,
Trzeba siedzieć już cicho;
O! nieprędko mnie teraz
Znów wyciągnie ztąd licho!“

I znów ziewnął Boruta
Aż Łęczyca zadrżała,
I śpi dotąd bez przerwy...
Toż się drzemka udała!

Stanisław Grudziński.

Rady dla Gospodyń i Gospodarzy.

Wywabienie plam z odzieży. Perwszym i ogólnym warunkiem dokładnego wywabienia plamy jest zręczne i staranne wycieranie i mycie środkami niżej podanemi, strzegąc się użycia za wielkiej ilości; wywabianie plam jest często pracą trudną i powolną, i jeśli kiedy plamy są źle wywabione, to nie sposób podany jest tego powodem, lecz pośpiech, brak cierpliwości lub użycie niewłaściwie przyrządzonego środka.

Plamy od cukru, kleju, krwi, białka. Plamy te znikają z wszelkich tkanin białych i kolorwych, bawełnianych, wełnianych lub jedwabnych, przez wymycie wodą dystylowaną.

Plamy tłuste. Na tkaninach białych, woda z białem mydłem; na bawełnianych kolorowych, *gorąca* woda z mydłem, na wełnianych, woda z mydłem lub amoniak. Na jedwabnych: benzyna (bardzo czysta) eter, amoniak, magnezya, wapno, żółtko i jaja. Wycierać (nie myć) ostrożnie i starannie.

Plamy od farb olejnych i żywic Na tkaninach białych oraz barwnych wełnianych i bawełnianych, terpentyna, benzyna a następnie mydło. Na jedwabiu, benzyna, eter, mydło. Wycierać ostrożnie.

Stearyna, łój. Dla wszelkich tkanin, spirytus czysty i jak najmocniejszy. Prasowanie przez bibułę jest również dobre.

Plamy od wina, owoców i czerwonego atramentu. Białe tkaniny trzymać nad płonącą siarką i natychmiast wyprać starannie. Na barwnych wełnianych i bawełnianych, wymyć gorącą wodą z mydłem lub amoniakiem. Toż samo i na jedwabiu, ale trzeba myć bardzo uważnie i delikatnie.

Atrament alizarynowy. Na białych tkaninach roztwór kwasu winnego w wodzie, tem mocniejszyim plama dawniejsza. Na barwnych bawełnianych i wełnianych, słaby roztwór kwasu winnego, *jeżeli barwa nie zmienia się od kwasu*, co należy na oddzielnym kawałku sprobować. Toż samo na jedwabiu, ale myć ostrożnie.

Rdza, atrament czarny. Na białych tkaninach gorący roztwór kwasu szczawiowego, słaby kwas solny i wymyć wodą. Na barwnych tkaninach bawełnianych kilkakrotne przemywanie kwasem cytrynowym, jeżeli tkanina jest dobrze ufarbowana. Toż samo dla tkanin wełnianych; dla jedwabiu nie ma ratunku.

Wapno, ług, alkalia. Dla tkanin białych mycie wodą dystylowaną. Na barwnych wszelkiego rodzaju, puszczanie kroplami *bardzo słabego* kwasu azotnego, wycierając palcem po każdej kropli.

Kwasy, ocet, kwaśne owoce, pleśń. Na białych tkaninach mycie gorącą wodą. Na barwnych moniak rozwiedziony wodą dystylowaną, przemywać kilka razy, dopóki plama nie zniknie.

Garbnik, plamy od łupin orzecha włoskiego. Na tkaninach białych woda Javelle, albo mocny roztwór kwasu winnego. Na tkaninach barwnych, woda chlorowa rozcieńczona i wymywanie naprzemiany wodą dystylowaną.

Smoła i smarowidła. Na białych tkaninach mydło, terpentyna i naprzemiany przemywanie wodą. Na tkaninach barwnych, wełnianych i bawełnianych, wycieranie pumeksem, następnie mydłem, poczem zostawia się w spokoju, a po pewnym czasie przemywa się na przemiany terpentyną i wodą. Do jedwabiów używa się benzyny zamiast terpentyny, a mycie odbywa się w ten sposób że z przeciwnej strony plamy, to jest, na lewą stronę tkaniny puszcza się z wysokości silny strumień wody.

Plamy z kurzu, zwłaszcza na jasnych tkaninach, nie zawsze wywabić się dają benzyną i innemi środkami. Podajemy przeto inny, bardzo łatwy sposób: rozpaliwszy cegłę (jedną lub kilka) jak można najsilniej, polewa się je zimną wodą, a nad wydzielającą się parą trzeba trzymać splamioną tkaninę; w kilka minut plamy znikają, i tkanina odświeża się tak, że wygląda jak nowa. W ten sam sposób można oczyszczać zapylone dywany, które jednak przedtem dobrze wytrzepać należy. Sposób ten odnosi się głównie do tkanin wełnianych.

Pieczenie chleba. Oddawna już wiadomo, że z ciasta gęstego i dobrze wyrobionego otrzymuje się chleb bielszy i lżejszy, niż z ciasta rzadko zaczynionego i potem niedość wybijanego. Jedna jeszcze okoliczność wpływa na dobroć chleba, a mianowicie: przesiewanie mąki. Nie idzie tu o samo tylko oddalenie grudek, lecz, co ważniejsza, o to, aby każda cząsteczka mąki zetknęła się z powietrzem, w skutek czego ciasto lepiej wyrasta, a zarazem i wybijać go tak długo nie potrzeba, bowiem wybijanie ciasta ma także na celu zetknięcie cząstek mąki z powietrzem, co się łatwiej dokonywa za pomocą przesiewania. Im dłużej mąka leży w workach przed użyciem, tem konieczniejszem jest jej przesiewanie.

Beczki od kapusty, ogórków i t. d. pokryte wewnątrz pleśnią, czyścić można w następujący sposób: rozpuściwszy $^1/_4$ funta sody w garncu wody, szoruje się beczkę tym roztworem, poczem wylawszy, napełnia się beczkę wodą lekko zakwaszoną kwasem solnym (mniej więcej łut kwasu na trzy garnce wody) i zostawia przez dwa dni, a po wylaniu wody, płucze się jeszcze beczkę parę razy wodą czystą.

Do konserwowania owoców zaleca się czysty kwas salicylowy, dodając $^1/_6$ część łuta na funt cukru rozpuszczony w kwarcie wody. W ten sposób można w pokoju przechowywać przez cały rok wiśnie, porzeczki, maliny, gruszki, agrest i t. p. Owoce zachowują się jak świeże, nie tracąc właściwej woni. W ten sam sposób można przechowywać soki owocowe, bądź gotowane bądź wyciśnięte, dodając do nich cukru i kwasu salicylowego.

Praktyczny użytek z kasztanów. Jakkolwiek od dwudziestu już lat blizko wyrabiają w Holsztynie przedni krochmal z kasztanów, zaletami swemi przewyższający krochmal nietylko kartoflany ale i pszeniczny, to jednakże mało kto wiedział u nas o tem, a tembardziej znał sposoby postępowania.

Ponieważ obecnie otrzymanie doskonałego krochmalu jest przedmiotem usilnych zabiegów, przeto podamy tu szczegóły, dające się zastosować w każdem gospodarstwie domowem, a poczerpnięte z jak najświeższych źródeł.

Obrane ze skóry i utarte kasztany kładą się w zimną wodę, wygniatają dobrze rękami i następnie cedzą przez przetak. Otrzymana gęsta massa jeszcze raz miesza się z czystą wodą i cedzi, a co zostanie na przetaku, wyrzuca.

Produkt przecedzony przesiewa się kilka razy przez gęste sito i do następnego dnia wstawia w czystą wodę.

Następnego dnia, zzieleniałą wodę zlewa się ze wszystkiem co pływa na niej. Osiadłą zaś na dnie mąkę polewa się świeżą wodą, miesza i cedzi raz przez sito, a potem przez muszlin lub inną podobną tkaninę, potem odmienia się wodę dopóty, dopóki nie stanie się czystą zupełnie i bezbarwną.

Ostatecznie kładzie się mąkę dla wyschnięcia, na czyste białe płótno. Starać się przytem potrzeba o jak największą czystość i baczyć aby nie dotykać brudnemi rękami.

Podskubywać gęsi jest nietylko barbarzyństwem, ale i stratą materyalną dla gospodyń. Z doświadczenia bowiem przekonano się, że za pozyskany jeden łut pierza traci się około trzech funtów mięsa i smalcu. Gęś podskubana więcej pokarmu potrzebuje, a tuczy się daleko trudniej, tak, że za pierze, mające wartość 20—25 kopiejek, traci się co najmniej 60 kopiejek na owsie, którego więcej dawać trzeba, i na sprzedaży gęsi niedotuczonej.

Przeciw oparzeniom wszelkiego rodzaju najskuteczniejszym środkiem jest olejek miętowy. Mniejsze rany smaruje się, na większe zaś przykłada kompresy z płótna, zmaczanego w olejku; rana zabliźnia się szybko i goi bez szramy. Olejek ten, zmięszany w połowie z gliceryną, używa się na odmrożenie.

W angielskich szpitalach używają przeciw oparzeniom mięszaniny 2 części colodium i 1 części oliwy. Oba te lekarstwa powinnyby się znajdować w domowych apteczkach wiejskich.

Sparzenie główką od zapałki jest nader niebezpieczne. Należy w takim razie co rychlej rozpuścić w wodzie jak największą ilość sody i zanurzywszy miejsce sparzone, trzymać je w wodzie przez pół godziny lub dłużej. Jeżeli użycie tego środka opóźniło się i zaognienie szerzy się pomimo trzymania rany w roztworze sody, to należy niezwłocznie wezwać pomocy lekarza.

Ślimaki z piwnic można usunąć za pomocą roztworu soli w wodzie, którym się skrapia ziemię i smaruje ściany w piwnicy.

Pchły ziemne. Przeciw tym niszczycielkom kapusty i innych warzyw zalecane są trzy środki:

1) Garść piołunu zagotować w garncu wody i zostawić przez 24 godzin, a następnie tym odwarem polewać rośliny za pomocą polewaczki z sitkiem. W razie potrzeby podlać powtórnie.

2) Ćwierć funta lichego tytuniu i dwa łuty aloesu rozgotować w garncu wody, pozostawić przez 2 godzin, następnie odwar rozprowadzić drugim garncem wody i polewać jak wyżej.

3) Między grzędami siać tu i owdzie pomidory. Pchły ziemne nie znoszą woni liści pomidorów i znikają z przestrzeni tak zabezpieczonej.

Gąsienice na drzewach owocowych tępi do szczętu nafta. Na wiosnę, gdy młode gąsienice się wylęgną i gromadnie siedzą na gałęziach, trzeba, w godzinach rannych, smarować gniazda i gałęzie pędzlem umaczanym w nafcie; jedna kropla nafty zabija natychmiast gąsienicę.

Drzewa owocowe nawiedzane przez gąsienice, trzeba starannie z mchu oskrobać, a następnie smarować pnie szmatą lub pędzlem, maczanym w mleku wapiennem, do którego dodaje się trochę nafty.

Chcąc uchronić kapustę od gąsienic trzeba co kilka kroków siać na grzędach konopie.

Nabrzmiałe wymiona krów po ocieleniu trzeba smarować kilka razy dziennie mięszaniną równych części (na wagę) maści szlazowej i olejku laurowego i krowę dobrze wydają.

Smarowidło do powozów. Na zimę: oliwa w gorszym gatunku zmięszana z trochą mąki grafitowej. Na lato: łój wołowy, nawpół rozpuszczony, wymięszać jak najdokładniej z mąką grafitową.

Obuwie nieprzemaklne. Weź kwartę przegotowanego oleju lnianego, 8 łutów łoju baraniego, 3 łuty żółtego wosku, 2 łuty żywicy. Rozpuść wszystko na węglach i dopóki ciepłe, smaruj obuwie za pomocą pędzla.

Dla nadania trwałości workom na zboże moczy się je przez 24 godzin w odwarze z 3 funtów dębnicy w 16 kwartach wody.

Tępienie wilków i lisów. Kto mniej dba o zyskanie skór i futer z tych zwierząt, a pragnie przedewszystkiem ochraniać zwierzynę i ptactwo, ten może tępić wilki i lisy w porze letniej, w sposób następujący:

Kupić u rzeźnika kiszek drobnych z barana lub wieprza, oraz mięsa baraniego, a najlepiej ze zdechłych młodych owiec. Kiszki oczyścić i porznąć na kawałki mające 18 cali długości, mięso od kości poobrzynać i razem z wnętrznościami (wątrobą, płucami i śledzioną) pokrajać i dobrze usiekać. Do tego dodać stosowną ilość cebuli, korzenia fiołkowego i parę ząbków czosnku, również drobno usiekanych, dobrze z mięsem wymięszać i wynieść na dziedziniec. Tutaj stanąwszy bokiem do wiatru, bierze się półtora łuta strychniny, posypuje nią mięso i łopatką drewnianą mięsza jak najdokładniej, stojąc ciągle bokiem do wiatru, aby ustrzedz się od wdychania delikatnego pyłu strychniny; dobrze jest podczas tej czynności obwiązać usta chustką i w ogóle należy postępować bardzo ostrożnie. Ręce powinny być suche, czyste i nie pokaleczone.

Wymięszawszy dokładnie, nakłada się mięso tą samą łopatką do kiszki, obwiązanej w jednym końcu cienkim szpagatem, a drugim przytwierdzonej do kółka z grubego drutu. Nałożone mięso wpycha się do kiszki kołkiem drewnianym, tak, aby w kiszce nie zostało próżnego miejsca. Po nadzianiu wszystkich kiszek zawiązuje się końce cienkim szpagatem, przy pomocy drugiej osoby, gdyż trzeba tak zręcznie przygotowywać trutkę, aby nie dotykać mięsa ani kiełbaski palcami, tylko się posługiwać łopatką, kołkiem, drutem i szczypczykami, a zawiązywać końce, robiąc duże oka ze szpagatu które się wsuwa na kiełbaskę.

Tak przyrządzone kiełbaski ułożyć w drewnianem korytku lub innem naczyniu, nakryć i zakopać w gnój koński. Po 8 lub 9 dniach zabiera się naczynie do lasu, gdzie są nory lisów, w których młode się znajdują. Poznać można łatwo takie nory, bowiem zwykle leżą przy nich kości i pióra ptaków, i widać na piasku ślady młodych lisów. Znalazłszy norę, trzeba na przyniesionem naczyniu pokrajać kiełbaskę na małe kawałeczki i ująwszy szczypczykami zanosi się je do nory, kładąc na korze drzewnej, na piasku wyrzuconym z nory i na ścieżkach ktoremi stare lisy wychodzą za żerem w pole. Koło jednej nory potrzeba założyć 5—7 takich kawałeczków. Lis nie zje więcej nad jeden kawałek, a i tego często przełknąć nie potrafi, gdyż jedna odrobina wystarcza do pozbawienia go życia.

W zimowej porze łatwo można po tropach odszukać zatrute lisy; natychmiast po powrocie do domu trzeba je zanurzyć w zimną wodę na 24 godzin, a następnie zdjąwszy skórę, znowu zanurzyć ją na 24 godzin do wody; tym sposobem zapobiega się wyłażeniu włosa, i takie skóry, po wysuszeniu, są zupełnie przydatne na futra.

Na wilki trzeba zakładać większe kawałki, od 1—5 cali długie. Kawałki te zasadza się na zaostrzone pręty leszczynowe, na łokieć długie, które drugim końcem wtyka się w śnieg lub w ziemię przy zwykłych miejscach któremi wilki chodzą. Wilki, znalazłszy zatrutego lisa lub inne zwierzę, pożerają je i w skutek tego także tracą życie.

Nieczysty lód. Bezwątpienia na czasie będzie przestroga, co do zwracania uwagi na jakość lodu konsumowanego podczas lata. Sądzimy, że wiele osób jeszcze nie zwróciło należytej uwagi na jakość konsumowanego lodu. Pouczająca wiadomość doszła do nas z za oceanu w formie sprawozdania o bardzo poważnej słabości kiszkowej, wywołanej przez użycie do picia wody zanieczyszczonej lodem.

Słabość pojawiła się u mieszkańców jednego z tak licznych tam hoteli, a symptomatami jej były: zawrót głowy, mdłości, wymioty, dyarya, silne boleści żołądka, gorączka i brak apetytu.

Analiza wody z lodem wykazała olbrzymie zanieczyszczenia, poszukiwania zaś stawu, z którego lód pochodził, przekonały, że zawartość stawu przedstawiała jednorodną masę grzązkiego błota i rozkładających się trocin. Po usunięciu lodu z użycia, znikła i miejscowa epidemia.

Zapatrywanie się więc, że woda oczyszcza się przez zamarzanie, nie zasadza się na żadnej wiarogodnej obserwacyi. Przeciwnie, zupełnie fałszywą jest zasada używania lodu ze stawów, których woda w skutek zanieczyszczeń niezdatną jest do picia.

Kalendarz ciężarności zwierząt domowych.

Początek ciężarności	Koniec ciężarności				Początek ciężarności	Koniec ciężarności				Początek ciężarności	Koniec ciężarności			
	Klacze	Krowy	Owce	Maciory		Klacze	Krowy	Owce	Maciory		Klacze	Krowy	Owce	Maciory
Styczeń 1	Grudzień 2	Październik 8	Czerwiec 4	Kwiecień 23	Maj 6	Kwiecień 6	Luty 10	Październik 7	Sierpień 26	Wrzesień 2	Sierpień 3	Czerwiec 9	Luty 3	Grudzień 23
„ 8	„ 9	„ 15	„ 11	„ 30	„ 13	„ 13	„ 17	„ 14	Wrzesień 2	„ 9	„ 10	„ 16	„ 10	„ 30
„ 15	„ 16	„ 22	„ 18	Maj 7	„ 20	„ 20	„ 24	„ 21	„ 9	„ 16	„ 17	„ 23	„ 17	Styczeń 6
„ 22	„ 23	„ 29	„ 25	„ 14	„ 27	„ 27	Marzec 3	„ 28	„ 16	„ 23	„ 24	„ 30	„ 24	„ 13
„ 29	„ 30	Listopad 5	Lipiec 2	„ 21	Czerwiec 3	Maj 4	„ 10	Listopad 4	„ 23	„ 30	„ 31	Lipiec 7	Marzec 3	„ 20
Luty 5	Styczeń 6	„ 12	„ 9	„ 28	„ 10	„ 11	„ 17	„ 11	„ 30	Październik 7	Wrzesień 7	„ 14	„ 10	„ 27
„ 12	„ 13	„ 19	„ 16	Czerwiec 4	„ 17	„ 18	„ 24	„ 18	Paź. 7	„ 14	„ 14	„ 21	„ 17	Luty 3
„ 19	„ 20	„ 26	„ 23	„ 11	„ 24	„ 25	„ 31	„ 25	„ 14	„ 21	„ 21	„ 28	„ 24	„ 10
„ 26	„ 27	Grud. 3	„ 30	„ 18	Lipiec 1	Czerwiec 1	Kwiecień 7	Grud. 2	„ 21	„ 28	„ 28	Sierpień 4	„ 31	„ 17
Marzec 4	Luty 2	„ 9	Sierpień 5	„ 24	„ 8	„ 8	„ 14	„ 9	„ 28	Listopad 4	Październik 5	„ 11	Kwiecień 7	„ 24
„ 11	„ 9	„ 16	„ 12	Lipiec 1	„ 15	„ 15	„ 21	„ 16	List. 4	„ 11	„ 12	„ 18	„ 14	Marzec 3
„ 18	„ 16	„ 23	„ 19	„ 8	„ 22	„ 22	„ 28	„ 23	„ 11	„ 18	„ 19	„ 25	„ 21	„ 10
„ 25	„ 23	„ 30	„ 26	„ 15	„ 29	„ 29	Maj 5	„ 30	„ 18	„ 25	„ 26	Wrzesień 1	„ 28	„ 17
Kwiecień 1	Marzec 2	Styczeń 6	Wrzesień 2	„ 22	Sierpień 5	Lipiec 6	„ 12	Styczeń 6	„ 25	Grudzień 2	List. 2	„ 8	Maj 5	„ 24
„ 8	„ 9	„ 13	„ 9	„ 29	„ 12	„ 13	„ 19	„ 13	Grudzień 2	„ 9	„ 9	„ 15	„ 12	„ 31
„ 15	„ 16	„ 20	„ 16	Sierpień 5	„ 19	„ 20	„ 26	„ 20	„ 9	„ 16	„ 16	„ 22	„ 19	Kwiecień 7
„ 22	„ 23	„ 27	„ 23	„ 12	„ 26	„ 27	Czerwiec 2	„ 28	„ 16	„ 23	„ 23	„ 29	„ 26	„ 14
„ 29	„ 30	Luty 3	„ 30	„ 19						„ 30	„ 30	Październik 6	Czerwiec 2	„ 21

DZIAŁ INFORMACYJNY.

Podział miasta Warszawy na 11 Okręgów Sądów Pokoju.

Okręg I. Biuro sędziego: ulica St. Jerska Nr. 12.

Granice okręgu: postępując od zetknięcia się mostu z nowym Zjazdem, prawa strona ulic: Nowego zjazdu, Senatorskiej do Miodowej, prawa Miodowej do Kapitulnej, prawa Kapitulnej, Podwala, Gołębiej, Mostowej, aż do Wisły i brzeg Wisły do Zjazdu, — czyli część (Cyrkułu) 1/11 Zamkowego.

Okręg II. Biuro: Freta Nr. 14.

Granice: Postępując od brzegu Wisły i ulicy Zakątniej (przy Cytadeli) lewa strona Konwiktorskiej do Bonifraterskiej, lewa Bonifraterskiej, Franciszkańskiej, do Nowiniarskiej, S-to Jerskiej do Nalewek, lewa Nalewek do Nowolipek, lewa Nowolipek do Przejazd, lewa strona Przejazdu Rymarskiej, Senatorskiej do Miodowej, lewa Miodowej, Kapitulnej, Podwala, Gołębiej, Mostowej aż do Wisły, — czyli Cyrkuł 3 Soborny.

Okręg III. Biuro: plac Krasiński Nr. 2.

Granice: Wychodząc z punktu w którym ulica Bonifraterska styka się z ulicą Kłopot i postępując ku miastu, prawa strona Bonifraterskiej, Franciszkańskiej, Nowiniarskiej, S-to Jerskiej, Nalewek, Nowolipek, Dzikiej aż do rogatek Powązkowskich, ztąd wałem miejskim do rogatek Marymonckich, a ztąd szossą aż do ulicy Kłopot,—czyli Cyrkuł 4 Bielański.

Okręg IV. Biuro: ulica Dzielna Nr. 11.

Granice: od rogu Leszna i Przejazd, prawa strona Leszna, Solnej, Ogrodowej do wału miejskiego; ztąd tym wałem do rogatek Powązkowskich, ztąd prawą stroną ulicy Dzikiej, Nowolipek, Przejazd do Leszna. Obok tego, do terytorjum tego okręgu należy Cmentarz Powązkowski i część miasta za rogatkami Powązkowskiemi, zaliczona do cyrkułu policyjnego 4-go: mianowicie, z prawej strony drogi do obozu, aż po wał miejski idący od rogatek Powązkowsk. w stronę Marymontu,—czyli Cyrkuł 5/6 Powązkowski.

Okręg V. Biuro: ulica Leszno Nr. 51.

Granice: Wychodząc z rogu Rymarskiej i Leszna, postępując lewą stroną Leszna, Solnej, Ogrodowej, Okopów aż do granic Cmentarza starozakonnych; ztąd granicą Przedmieścia Wolskiego aż do ulicy Wolskiej, prawą stroną ulicy Wolskiej do rogatek Wolskich; ztąd lewą stroną ulic Przyokopowej do ulicy Krochmalnej, lewa strona Krochmalnej, Gnojnej, Grzybowskiej, Granicznej placu Bankowego, Rymarskiej do Leszna, — czyli część Cyrkułu 7 Wolskiego.

Okręg VI. Biuro ulica Twarda Nr. 19.

Granice: Od rogu Krochmalnej i Przyokopowej prawa strona Krochmalnej, Gnojnej, placu Grzybowskiego, Twardej aż do zetknięcia sie z linią drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej, po tej linii aż do granicy przedmieścia Wolskiego, wchodzącego w skład Cyrkułu policyjnego VII-go, prawa strona ulicy Wolskiej i Przyokopowej do Krochmalnej, prawa Krochmalnej,—czyli część Cyrkułów 7 Wolskiego i 8 Jerozolimskiego.

Okręg VII. Biuro: Hoża N. 28.

Granice: od rogu Królewskiej i Marszałkowskiej lewa strona Królewskiej, placu Grzybowskiego, Twardej do linji Drogi żelaznej, ztąd po tejże linji aż do granic przedmieścia, włączonego do Cyrkułu 8 polycyjnego, okopami do początku ulicy Nowowiejskiej; ztąd w prostym kierunku do Marszałkowskiej a ztąd lewą stroną do Królewskiej, —czyli część 8 Cyrkułu Jerozolimskiego.

Okręg VIII. Biuro: ulica Hoża Nr. 18.

Granice: Od rogu Alei Jerozolimskiej i Marszałkowskiej i lewa strona Marszałkowskiej aż od ulicy Koszyki, ztąd w prostym kierunku ulicą bez nazwy do Okopów, okopami do brzegu Wisły, brzegiem Wisły do Jerozolimskiej, Jerozolimską, aż do rogu Marszałkowskiej, — czyli cały Cyrkuł 9 Łazienkowski.

Okręg IX. Biuro: ulica Wspólna Nr. 23*a*.

Postępując od Wisły prawą stroną Jerozoiimskiej, Marszałkowskiej, Królewskej, Krakowskiego Przedmieścia, Obożną. Leszczyńską aż do Wisły, brzegiem Wisły do Jerozolimskiej,—czyli cały Cyrkuł 10 Nowo-Świecki.

Okręg X. Biuro: za Żelazną-Bramą Nr. 2.

Od Wisły lewą stroną Zjazdu, Senatorskiej, Żabiej, Granicznej, Królewskiej, Krakowskiego Przedmieścia do Obożnej i Leszczyńskiej do Wisły, brzegiem Wisły do Zjazdu,—czyli część Cyrkułu 1/11 Zamkowego.

Okręg XI. Biuro na Pradze ulica Aleksandrowska Nr. 184*a*.

Do tego okręgu należy przedmieście Praga.

Zjazdowy sąd pokoju miasta Warszawy mieści się w domu Nr. 17 przy ulicy Zielnej.

Sędziowie śledczy w Warszawie.

Do spraw szczególnej wagi Stänger bez odu iału, w gmachu sądu okręgowego.

I oddziału—Sztukowski—część teraźniejszego Cyrkułu policyjnego 1/11 Zamkowego, odpowiadająca dawnemu XI Cyrkułowi — w Ratuszu, przy zarządzie warszawskiego ober-policmajstra.

II oddziału—Kurzelewski — reszta Cyrkułu 1/11 Zamkowego—w Ratuszu, przy zarządzie warszawskiego ober-policmajstra.

III oddziału — Szczuka — część Cyrkułu 3 Sobornego, od Wisły do Nowiniarskiej ulicy Krasińskiego placu i Miodowej ulicy. W gmachu Sądu Okręgowego.

IV oddział—Lewestam—Część Cyrkułu 4 Bielańskiego od rogatki Marymonckiej do ulic Gęsiej i Franciszkańskiej. W gm. b. Trybunału Handl.

V oddziału — Stabrowski — Cyrkuł 7 Wolski. W gm. Sądu Okręgow.

VI oddziału — Czarnowski — Część Cyrkułu 8 Jerozolimskiego od ulicy Marszałkowskiej do placu Grzybowskiego i Twardej ulicy — w gm. Sądu Okręgowego.

VII oddziału — Meuersberger—Cyrkuł 10 Nowoświecki — w gm. Sądu Okręgowego.

VIII oddziału — Małagowski — Cyrkuł 12 Pragski — w gm. Sądu Okręgowego.

IX oddziału — Jaszowski — Część Cyrkułu 5/6 Powązkowskiego od Okopów do Pawiej ulicy w gm. Sądu Okr.

X oddziału — Denebski — Cyrkuł 9 Łazienkowski — w gm. Sądu Okr.

XVIII oddziału — Sułowski — Część Cyrkułu 3 Sobornego i Cyrkułu 4 Bielańskiego, które nie weszły w skład oddziałów III i IV. W gmachu Sądu Okręgowego.

XIX oddziału — Sziegel — Część Cyrkułu 8 Jerozolimskiego, która nie weszła w skład oddziału VI. W gm. Sądu Okr.

XX oddziału — Freier — Część Cyrkułu 5/6 Powązkowskiego, która nie weszła w skład oddziału IX. W gm. Sądu Okr.

Komornicy w Warszawie i gub. Warszawskiej.

Miasto Warszawa i powiaty guberni warszawskiej, pod względem czynności komorników, zostających przy sądzie okręgowym warszawskim dzielą się jak następuje: I) okręg sądu okręgowego warszawskiego dzieli się na 8 rewirów, w każdym z nich ma miejsce zamieszkania jeden z komorników, wykonywający w obrębie rewiru wszystkie czynności, należące do zakresu jego obowiązków: II) 1-szy rewir zawiera w sobie miejscowość obejmującą ucząstek policyjny na Pradze, z włączeniem powiatów warszawskiego i radzymińskiego; 2-gi, ucząstki policyjne Zamkowy, Soborny i Bielański; 3-ci ucząstki policyjne Powązkowski i Wolski, ten ostatni od ulicy Leszno i Ogrodowej do ulicy Krochmalnej; 4-ty ucząstek policyjny Wolski od ulicy Krochmalnej do Grzybowskiej i ucząstek policyjny Jerozolimski z włączeniem powiatu błońskiego; 5-ty ucząstek policyjne Nowoświecki Łazienkowski, z włączeniem powiatu nowomińskiego; 6-ty powiaty włocławsik, nieszawski, gostyński i kutnowski; 7-my powiaty łowicki, sochaczewski i skierniewicki; 8-my powiaty grójecki i górno kalwaryjski. 1-szy rewir powierzony jest pełniącemu obowiązki komornika Krasuskiemu 2-gi rewir, p. ob. komornika Gawrilowo; 3-ci rewir, p. o. komornika Kurmanowi; 4-ty p. ob. komornika Kietlińskiemu; 5-ty rewir, p. o. komornika Grzędzińskiemu; 6-ty rewir, p. ob. komornika Cichockiemu; 7-my rewir, p. ob. komornika Rzewnickiemu, pełnienie obowiązków w 8-m rewirze powierza się czasowo, p. ob. komornika 7-go rewiru. Komornicy mają miejsce zamieszkania; 6-go rewiru w m. Włocławku; 7-go, w m. Łowiczu i 8-go, w m. Grójcu. P. o. komornika Borkowski ma w swej pieczy zawiadywanie kassą sądu okręgowego, p. o. komornika Wiedeński, przestrzeganie porządku w salach posiedzeń sądu okręgowego i dopilnowanie należytego wykonywania przez woźnych sądowych, dyżurujących w salach posiedzeń, ich obowiązków, i oprócz tego Simonowi i Wiedeńskiemu powierzone jest wykonywanie wyroków sądu okręgowego i egzekowanie kar pieniężnych. 4) Każdy komornik obowiązany jest mieszkać w obrębie swego rewiru i mieć na froncie domu, w którym mieszka, tablicę kształtu owalnego, z herbem wydziału sądowego, z napisem nab herbem: „Komornik sądu okręgowego warszawskiego“ pod herbem „20 Listopada 1864 roku“.

Adresy Redakcyj i ceny pism Warszawskich.

Nazwisko pisma.	Nazwisko Redaktora	Miejsce Redakcyi.	Cena pisma w Warszawie Kwartalnie rubli	kopiejek	Cena pisma na Prowincyi Kwartalnie rubli	kopiejek
Ateneum	Trejdosiewicz Jan	Niecała 7				
Biblioteka Romansów i powieści	Kaufman Józef	Ś-to Krzyzka 17	3	—	3	—
„ Umiejętności Lekarskich	Łuczkiewicz	Ś-to Krzyzka 9	—	75	1	—
„ Warszawska	Wójcicki Kaź. Wł.	Nowy Swiat 68	5	—	5	—
„ Umiejętności Prawnych	Godlewski Stanisław	Złota 4.	2	25	2	50
„ Celniejszych dzieł Europejskich	Lewenthal Samuel	Nowy-Świat 39	2	25	2	50
Biesiada literacka	Unger Gracjan	Nowolipki 3	2	25	2	50
Bluszcz	Glücksberg Michał	Nowy Swiat 55	1	—	1	25
Dniewnik Warszawski	Berg	Miodowa 18	1	80	2	50
Gazeta Lekarska	Łuczkiewicz	Ś-to Krzyzka 9	2	25	3	—
„ Przemysłowo-Rzemieślnicza	Makowiecki Aleksander	Chłodna 10	1	25	1	30
„ Rolnicza z Kuryerem Rolnicz.	Święcicki	Zielna 9	1	20	1	55
Gospodyni Wiejska	Rypiński	Królewska 25	1	20	1	50
Gazeta Policyjna	Benzeman	w Ratuszu	—	90	—	—
„ Polska	Leo Edward	Mazowiecka 6	—	—	—	—
„ Warszawska	Kenig Józef.	Długa 32	2	25	3	—
„ Handlowa	Okręt Rudolf	Niecała 12.	2	25	3	—
„ Sądowa	Prokopowicz Wincenty	Grzybowska 29	2	10	2	50
„ Hazefirach — hebrajskie pismo	Słoniński	Muranowska 24	1	50	2	—
			—	—	—	—

Nazwisko Pisma	Nazwisko Redaktora	Miejsce Redakcji	Cena pisma w Warssawie — Kwartalnie — rubli	kopiejek	Cena pisma na Prowincyi — Kwartalnie — rubli	kopiejek
Ekonomista	Nagóray	Elektoralna 2.	—	—	—	—
Echo	Zygmunt Sarnecki	Mazowiecka 11.	1	—	2	50
„ Muzyczne	Kruziński Wincenty	Miodowa 6.	1	—	1	50
Izraelita	Peltyn	Karmelicka 10.	1	50	2	—
Kłosy	Lewenthal Samuel	Nowy Swiat 39.	2	—	3	—
Kolce	Kamiński	Niecała 12.	1	50	2	—
Korespondent Rolniczy przy Gaz. War.	Czarnowski St.	Długa 32.	—	—	—	—
Kronika Rodzinna	Borkowska Aleksandra	Ś-to Krzyzka 14.	1	—	1	25
Kuryer Codzienny	Hiż Józef	Czysta 6.	1	20	2	—
„ Poranny	Feliks Fryze	Miodowa 1	1	—	1	80
„ Świąteczny	Łaszczyński	Tłomackie 6.	—	75	1	—
„ Warszawski	Szymanowski Wacław	Wierzbowa 5.	1	20	2	—
Medycyna	Rogowicz.	Marszałkowska 57.	1	25	2	—
Mucha	Fryze Feliks	Nowolipki 3	—	75	1	—
Niwa	Godlewski Mścisław	Marszałkowska	1	50	2	—
Nowiny	Erazm Piltz	Królewska 4.	1	80	2	50
Pamiętnik Tow. Lek. Warszawskiego	Dobrski	Królewska 6.	1	25	1	50
Przegląd Katolicki	Ks. Jagodziński	Senatorska 6.	1	25	1	50
„ Sądowy	Prokopowicz Wincenty	Hoża 2.	1	50	2	—
„ Tygodniowy	Adam Wiślicki	Czysta 2.	1	50	2	—
„ Techniczny	Kucharzewski	Nowo-Zielna 40	—	75	1	—
Przyjaciel Dzieci	Gregorowicz Jan Kanty	Chmielna 20.	1	50	2	—
Przyroda i Przemysł	Jurkiewicz	Krakowskie-Przed. 15.	1	50	2	—
Revue Slave	Fontaine	Hoża 3.	4	—	—	—
Świat	Wiślicki	Ciepła 2.	—	—	—	—
Tygodnik Illustrowany	Jenike Ludwik	Nowolipki 3.	2	—	3	—
Tygodnik Mód	Gregorowicz Jan Kanty	Chmielna 20.	1	50	2	—
„ Rolniczy	Lewenberg	Chmielna 20.	1	20	1	50
„ Romansów i Powieści	Lewenthal Samuel	Nowy Swiat 39	—	75	1	—
„ Powszechny	Jasiński	Senatorska 20	1	80	2	50
Wędrowiec	Sulimierski Filip	Nowolipki 3.	1	20	1	80
Wiadomości Farmaceutyczne	Mrozowski Jan	Franciszkańska 14	—	62½	—	75
Wiek	Zalewski Kazimierz	Mazowiecka 11.	2	25	3	—
Zorza	Grajnert	Wspólna.	—	60	—	75
Zwiastun Ewangeliczny	Otto	Królewska 15.	—	—	—	—
Zdrowie	Dobrski	Królewska 6.	1	50	2	—

Adresy niektórych Władz Rządowych.

	Ulica	Nr.
Archiwum akt dawnych i archiwum po zwiniętych władzach. Pałac Namiestnikowski	Krak.-Przedm.	42
Archiwum wojennego okręgu Warszawskiego	Przejazd.	15
Audytoryat Polowy Okręgu Warszawskiego	Nowy-Świat.	67
Bank Polski	Elektoralna.	2
Bibljoteka główna (Uniwers.)	Krak.-Przedm.	26
Biuro Komendy Straży Ogniowej	Nalewki.	1
Cyrkuł policyjny 1/11.	Podwal.	15
„ „ 2/3.	Długa.	10
„ „ 4.	Nalewki.	33
„ „ 5/6.	Karmelicka.	9
„ „ 7.	Chłodna.	9
„ „ 8.	Twarda.	3
„ „ 9.	Mokotowska.	19
„ „ 10.	Krak.-Przedm.	1
„ „ 12.	Targowa.	182
Dom Główny Kary i Poprawy	Długa.	36
Dyrekcya Naukowa Warszawska	Ś-to Krzyzka.	5
„ Teatrów	Plac Teatralny.	21
„ Towarzystwa wyścigów Konnych	Krak.-Przedm	30
Ekspedycya Gazet	Nowo-Senators.	2
Gabinety: Anatomiczny, botaniczny, fizyczny, mineralogiczny i zoologiczny	Krak.-Przedm.	26
Inspekcya szkół miasta Warszawy	Jasna	12
Inspekcya Dróg żelaznych	Nowy-Świat.	11
Izba Kontrolna	—	14
„ Skarbowa	Rymarska.	3
Izba Sądowa Warszawska	Plac Krasiński.	5
Kontrola weterynaryjna	Targowa (Praga)	15
Kassa Oszczędności	Senatorska.	10
„ Gubernjalna Warszawska	Leszno.	5
Kancellarya Jenerał-Gubernatora	Krak-Przedm.	42
„ Komisarza do Spraw Włościańskich	Miodowa.	9
Komisya Emerytalna	Rymarska.	3
„ Centralna do Spraw Włościańskich	Miodowa.	7
„ Warszawska do Spraw Włościańskich	Saski Plac	1
Komitet Cenzury	Miodowa	7
Komora Celna Składowa	Chmielna.	41
Kontrola służących	Podwal.	7
Konsulat Angielski	Ujazdowska	8
„ Austryacki	Ś-to Krzyska.	7
„ Belgijski	Mazowiecka.	9
„ Francuzki	Mazowiecka	16
„ Cesarsko-Niemiecki	Królewska.	19
„ Amerykański	Erywańska	6a
„ Szwajcarski	Ś-to Krzyzka	1
„ Włoski	Mazowiecka	9
„ Hiszpański	Przejazd	—
„ Peruwiański	Miodowa	11
„ Szwedzki	Marszałkowska	64
„ Perski	Nowy-Świat	76
Konsystorz Duchowny Prawosławny	Długa.	13
„ Jeneralny Warszawsko-Rzymsko-Kat.	Kanonia.	2
„ Ewangelicko-Augsburgski	Miodowa.	9
„ Ewangelicko-Reformowany	—	9
Muzeum Sztuk Pięknych	Rymarska	1
Magistrat miasta Warszawy	Senatorska.	rat.
Ogród Pomologiczny	Nowogrodzka.	26
Obserwatoryum Astronomiczne	Ujazdowska.	8
Okręg Naukowy Warszawski	Krak-Przedm.	26
Probiernia Warszawska	Rymarska.	1
Prokuratorya	Leszno.	5
Pocztamt	Plac Warecki.	18
Rada Miejska Warszawska Dobroczynności publicznej	w Ratusza.	—
Rząd Gubernjalny Warszawski	Krak.-Przedm.	42
Sąd Okręgowy Warszawski	Miodowa.	7
Sąd Handlowy Warszawski	Długa.	11
Składy Banku Polskiego	Nowogrodzka.	39
Seminaryum Metropolitalne Katolickie	Krak-Przedm.	46
Szkoły: Uniwersytet	—	26
Instytut Aleksandryjsko-Maryjski Panien.	Wiejska.	8
„ Głuchoniemych i Ociemniałych.	Pl. Ś. Aleksandr.	4
„ Muzyczny	Ordynacka.	1
Szkoła Rysunkowa	Krak-Przedm.	3
„ Handlowa	Szp. Dz. Jezus.	—
„ Felczerów Cywilnych	Smolna dolna.	1
„ Weterynaryi	Nowy-Świat.	78
Gimnazyum Męzkie I.	Nowolipki.	5
„ „ II	Hr. Berga	1
„ „ III	Ujazdowska.	20
„ „ IV	Zielna.	18
„ „ V	Krak.-Przedm.	34
„ „ VI	Jezuicka.	2
„ „ Realne	Rymarska	1
„ Żeńskie I	Szkolna.	6
„ „ II	Krak.-Przedm.	34
„ „ III	Miodowa.	5
„ „ IV	Gęsia.	5
Progimnazyum Męzkie I	Chłodna.	25
„ „ II	Stara.	6
„ Żeńskie trzy-klasowe	Bednarska.	3
Szkoła miejska trzy-klasowa Męzka	Królewska.	33
Stacja Telegraficzna Warszawska	Plac Warecki.	15
Szpital Dzieciątka Jezus	Elektoralna.	12
„ Ś-go Ducha	Karmelicka.	4
„ Ewangelicki	Aleksandrya.	23
„ Dla Dzieci	Bonifraterska.	6
„ Jana Bożego	Książęca.	2
„ Ś-go Łazarza	Smolna.	2
„ Oftalmiczny	Krak.-Przedm.	4
„ Ś-go Rocha	Praga.	24
„ Na Pradze	Wiejska.	10
„ Ujazdowski	Mazowiecka.	52
Towarzystwo Kredytowe Ziemskie	Elektoralna.	13
Urząd Loteryi	w Ratuszu.	2
„ Lekarski	Krak.-Przedm.	—
Zarząd Komendanta miasta Warszawy	Bielańska.	11
„ Warszawskiego Okręgu Żandarmeryi		10
„ Warszawskiego Gubern. Naczelnika Wojennego	Nowy-Świat.	67
„ Warszawskiego Ober-Policmajstra	w Ratuszu.	—
„ XI Okręgu Komunikacyi	Nowy-Świat.	11
„ Centralny dochodów z Akcyzy	Rymarska.	3
Zjazd Sędziów Pokoju gub. Warszawsk. 1 Okręgu.	Ujazdowska	23

Adresa instytucji prywatnych.

	Ulica	Nr.
Bank Dyskontowy	Krak.-Przedm.	40
Bank Handlowy	Włodzimierska.	15
Instytut Św. Kazimierza (Szarytek)	Tamka.	25
Instytucja Jałmużnicza dla wstydzących się żebrać	Nowy-Świat.	2
Kantor stowarzyszenia spożywczego (Merkury)	Podwal.	17
„ ubezpieczeń Transportów (Nadieżda)	Miodowa.	12
„ informacyjny o nędzy wyjątkowej	Jasna.	4
„ Wróblewski i S-ka	Trębacka	11
„ poszukujący pracy	Nowo-Zielna	—
Kassa pożyczkowa Przemysłowców Warszawskich	Nowo-Senatorsk.	7
„ wsparcia podupadłych lekarzy, ich wdów i sierot	Niecała.	7
„ wsparcia Francuzów	Ordynacka	6
„ wsparcia podupadłych farmaceutów	Chłodna.	12
„ pożyczkowa Św. Wincentego à Paulo	Książęca.	19
Kancelarja Telegrafu Europejsko-Indyjskiego	Jerozolimska.	25
Kancelarja stowarzyszenia wzajemnej pom. sub. handlowych	Przejazd.	2
Klub Ruski	Nowy-Świat.	65
Kuchnia tania Nr. 1	Freta.	6
Resursa Kupiecka	Senatorska.	26
„ Obywatelska	Krak-Przedm.	58
Szkoły (Pensje): wyższe:		
Męzkie: Barszczewskiego	Nowy-Świat.	5
Babińskiego 3 klasowa	Nowy-Świat.	47
Schönmana	Nalewki.	7
Wyrożembskiego	Leszno.	25
Górskiego	Leszno.	1
Szmurły	Długa.	32
Łopuskiego 4 klas.	Długa.	5
Pankiewicza	Marszałkowska	65
Konwerskiego	Elektoralna.	10
Celichowskiego	Chmielna	30
Żeńskie: P. Kraków	Krak.-Przedm.	7
Brzezińskiéj	Miodowa.	3
Zarzyckiéj	Leszno.	3
Leśniewskiej	Nowy-Świat.	13
Koczalskiej	Plac św. Alek.	8
Budzińskiéj	Freta.	14
Elszyk	Senatorska.	20
Jasińskiej	Krak.-Przedm.	15
Karwowskiéj	Elektoralna.	43
Płużańskiej	Jerozolimska	1
Welinowiczowej	Leszno.	12
Zielińskiéj	Marszałkowska.	34
Wolińskiéj	Królewska.	5
Thalgrün	Pawia.	6
Sikorskiej	Marszałkowska.	79
Szkoły żeńskie P. Smolikowskiéj	Marszałkowska.	40
„ Paprockiej	Dzika.	11
„ Vacqueret	Marszałkowska.	9
Towarzystwo Kredytowe Miejskie	Królewska.	29
„ Lekarskie Warszawskie	Niecała	7
„ Opieki nad zwierzętami	Krak. Przedm.	11
„ Zachęty sztuk pięknych	Krak.-Przedm.	62
„ Wzajemnego Kredytu	Królew.Gm.Giel.	—
„ Żeglugi Parowéj	Miodowa.	3
„ Warszawskie ubezpieczeń od ognia	Krak.-Przedm.	7
„ Muzyczne	w Teatrze.	—
„ Wsparcia artystów muzyki, wdów po nich i sierot	Krak -Przedm.	15
„ Osad rolnych i przytułków rzemieślniczych	Erywańska.	1
„ Ruskie ubezpieczeń od ognia	Długa.	9
„ „ „ „ „	Niecała.	12
„ Moskiewskie ubezpieczeń od ognia	Bielańska.	5
„ Ubezpieczeń „Salamandra“	Ś-to Jerska.	22
„ „ „Jakor“	Żabia.	4
„ Ruskie ubezpieczeń od gradobicia	Bielańska.	6
„ Myśliwskie	Królewska.	2
„ Harmonii	Długa.	30
„ Warszawskiéj Dobroczynności	Krak.-Przedm.	56
„ Ruskie Dobroczynności	Zakroczymska.	1
„ Północne ubezpieczeń i przyjmowania towarów na skład z wydawaniem warrantów	Miodowa.	9
Zarządy dróg żelaznych:		
Zarząd drogi nadwiślańskiej	Jerozolimska.	34
„ Warsz.-Wied. i Warsz.-Bydgoskiéj	Jerozolimska.	35
„ Warszawsko-Terespolskiéj	Wołowa (Praga).	223/45
„ Warszawsko-Petersburgskiéj	Targowa (Praga)	146/7
„ Fabryczno-Łodzkiéj	Marszałkowska.	64
„ Kowieńsko-Libawskiéj	—	64
Zarząd Warszawskiéj gminy starozakonnych	Nowolipie.	3
Skład narzędzi rolniczych A. Rodkiewicz	Miodowa.	9
„ „ „ J. Ławicki	Długa.	23
Fabryka machin i narzędzi rolniczych oraz odlewów Ostrowskiego	Czerniakowska.	59
Skład główny	Senatorska.	29
Fabryka maszyn i narzędzi rolniczych Lilpop Rau i Loewenstejn	Ś-to-Jerska.	6
Fabryka wagonów kolejowych tejże filii	Książęca.	2
Fabryka maszyn roln. i odlewów żelaznych Rephan et Comp.	Walicéw.	14
Kantor Komissowo-Informacyjny Korpaczewskiego	Senatorska.	20
Zakład Rękodzielniczy dla kobiet	Plac Zielony.	10

Wykaz terminów wypłaty procentów, dywidend, oraz losowań papierów publicznych w Królestwie, tudzież niektórych papierów w Cesarstwie.

Styczeń.

1-go. Wypłata kuponów od akcyj Dr. Żel. Warszawsko-Bydgoskiej.
„ „ „ „ „ „ Fabryczno-Łódzkiej.
2-go. „ „ „ obligacyj cząstkowych.
2 (14). „ „ „ biletów pierwszej 5% pożyczki premiowej wewnętrznej.
Losowanie i umorzenie biletów pierwszej 5% pożyczki premiowej.

Marzec.

1-go. Losowanie Listów Likwidacyjnych.
10-go. „ Obligów Skarbowych.
1 (13). Wypłata kuponów drugiej wewnętrznej 5% pożyczki.
Losowanie i umorzenie drugiej wewnętrznej 5% pożyczki.

Kwiecień.

1-go. Wypłata kuponów od Obligacyj Skarbowych.
„ „ „ od Akcyj Dr. Żel. Warszawsko-Terespolskiej.
Losowanie Listów Zastawnych.

Maj.

1-go. Losowanie Obligacyj cząstkowych.
„ certyfikatów lit. B.
12-go. „ certyfikatów lit. A.
1-go. Wypłata kuponów od Listów Zastawnych miasta Łodzi.
29-go. Losowania Listów Zastawnych Towarzystwa Kredytowego miasta Warszawy.

Czerwiec.

1-go. Wypłata kuponów od Listów Likwidacyjnych.
22-go. „ „ „ „ Zastawnych IV-go okresu.
„ „ „ „ „ I-ej i II-ej seryi.

Lipiec.

1-go. Wypłata kuponów od obligacyj cząstkowych z r. 1835 po 500 złp
„ „ „ Akcyj Dr. Żel. Warsz.-Bydgowskiej.
„ „ „ „ „ „ Fabryczno-Łódzkiej.
Wypłata kuponów od Obligacyj Drogi Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej, 500 frankowych.
1 (13). Wypłata kuponów od biletów 1-ej wewnętrznej 5% pożyczki.
Losowanie i umorzenie 1-ej wewnętrznej 5% pożyczki.

Wrzesień.

10-go. Losowanie Obligów Skarbowych.
„ Listów Likwidacyjnych.
1 (13). Losowanie i umorzenie 2-ej wewnętrznej 5% pożyczki.

Październik.

1-go. Wypłata kuponów od Obligów Skarbowych.
„ „ „ Akcyj Dr. Żel. Warsz. Teresp.
„ „ „ Listów Zastawnych m. Warszawy.
Losowanie Akcyj Dr. Żel. Warsz.-Terespolskiej.
„ Listów Zastawnych.
28-go. Losowanie Akcyj Dr. Żel. Warsz.-Bydgoskiej.
„ „ „ Warsz.-Wiedeńskiej.

Listopad.

3-go. Losowanie Obligów cząstkowych.
12-go. „ certyfikatów lit. B. do umorzenia.
„ „ lit. A.
„ „ lit. B. dla dołączenia kuponów.
5-go. Wypłata kuponów od Listów Zastawnych m. Łodzi.

Grudzień.

1-go. Wypłata kuponów od Listów Likwidacyjnych.
22-go. „ „ „ Listów Zastawnych.

JARMARKI.

Miesiąc Styczeń.

W Królestwie:

3. Konstantynów, na różne towary.

W Cesarstwie:

1. Charków, od 20 grudnia (1 stycznia) do 6 (18) stycznia, jarmark Kreszczeński na konie, zaś od 6 (18) przez dni 20 na różne towary.
7. Dynaburg (gub. Witebska), 25 grudnia (7 stycznia) do 15 (27) stycznia, na różne towary.
18. Dubno (gub. Wołyńska) przez miesiąc na różne towary.
19. Dorpat, 3 tygodnie na różne towary.
27. Kijów, (kontrakty) od 15 (27) stycznia do 15 (27) lutego, jarmark na różne towary.

Za granicą:

15. Lipsk, jarmark nóworoczny, 2 tygodnie na skóry.

Miesiąc Luty.

W Królestwie:

15. Skaryszew 3 dni, na konie i różne towary

W Cesarstwie:

13. Irbita (gub. Permska) cały miesiąc luty starego stylu, na futra, safian, skóry, wełnę, cukier i herbatę.
22. Psków, 10 dni, na towary włościańskie.

Miesiąc Marzec.

W Królestwie:

1. Widawa, 6 dni na konie.
7. Konstantynów, na różne towary.

W Cesarstwie:

14. Kijów, 1 tydzień wielkiego postu podł. st. st., na bakalie, towary manufakturne i inne.
17. Rostów (gub. Jarosławska), od środy 1-go tygodnia wielkiego postu.
27. Pinega (gub. Archangelska), 10 dni (Błagowieszczeński) na różne towary.
29. Pietrozawodzk, 10 dni na różne towary.

Miesiąc Kwiecień.

Za granicą:

5. Lipsk (jarmark wielkanocny, rozpoczyna się w poniedziałek po niedzieli przewodniej), trwa 3 tygodnie: na skóry surowe i wyprawne, futra, sukno, szkła czeskie i inne towary.
28. Londyn, rozpoczyna się aukcya na wełnę kolonialną, trwająca przez 3 tygodnie.

Miesiąc Maj.

W Królestwie:

1. Żarki (pow. Olkuski), dni 8, na różne towary.
2. Konstantynów, na różne towary.
18. Kutno, (od wtorku po Zielonych Świątkach), 10 dni na różne towary.
18. Lublin (od wtorku po Zielonych Świątkach), 3 dni na różne towary.
28. Jędrzejów (w piątek po Bożem Ciele), 8 dni na konie.
28. Łęczna (pow. Lubartowski), w piątek po Bożem Ciele, 8 dni na konie, bydło, wełnę i różne towary.
28. Kalisz, 3 dni 28, 29 i 30 maja na wełnę.

W Cesarstwie:

5. Wilno, do 15 (27) na różne towary.
21. Saratow, 3 tygodnie, wyroby gliniane, szklanne i inne towary.
22. Korsuń (gub. Symbirska), 15 dni na różne towary.

Za granicą:

1. Głogów na Szlązku, targ przez tydzień na wełnę.
29. Strzelno, na wełnę.
31. Raciborz, na wełnę.

Miesiąc Czerwiec.

W Królestwie:

15. Warszawa, 3 do 5 dni na wełnę.
23. Łowicz, ś-to Jański 3 dni na konie.
23. Radom, 5 dni na gotowe ubranie, dywany i inne towary.

W Cesarstwie:

6. Bałta (gub. Podolska), 10 dni na konie, bydło i różne towary
13. Charków, 15 dni na wełnę.
17. Berdyczew, 2 tygodnie na konie, bydło, wełnę, płótno, skórę, sól i wosk.
17. Dynaburg (gub. Witebska), 3 tygodnie na różne towary.
18. Bieszenkowicze (gub. Witebska), 3 tygodnie na różne towary.
23. Nowogród, 2 tygodnie na różne towary.
27. Kijów, do 1 (13) lipca na wełnę.
27. Kungura (gub. Permska), 15 dni na płótno, powozy i różne towary.
29. Makarjew (gub, Kostromska), 10 dni na różne towary.

Za granicą:

2. Drezno, na wełnę.
4. Lignica, na wełnę
5. Świdnica, na wełnę.
5. Peszt, 2 dni na wełnę.
7. Wrocław, 3 dni na wełnę.
10. Straisund, 2 dni na wełnę.
11. Poznań, 3 dni na wełnę.
13. Schweinfurt, na wełnę.
14. Budziszyn, na wełnę.
15. Wejmar, 2 dni na wełnę.
16. Szczecin, na wełnę.
17. Lipsk, na wełnę.
19. Berlin, 3 dni na wełnę.
29. Hanower, na wełnę.

Miesiąc Lipiec.

W Królestwie:

11. Konstantynów, na różne towary.

W Cesarstwie:

2. Ryga, cały miesiąc na różne towary.
4. Rybińsk (gub. Jarosławska) 2 tygodnie.
6. Szadryńsk (gub. Permska), na płótno i inne towary.
7. Grodno, cały miesiąc.
10. Kowno, 2 tygodnie.
22. Połtawa, cały miesiąc na towary wełniane, jedwabne i bawełniane, konie, bydło i owce.
22. Romny (gub. Połtawska), 3 tygodnie na wełnę i futra.

Za granicą:

6. Frankfurt nad Menem, 2 dni na wełnę.

Miesiąc Sierpień.

W Królestwie:

3. Lublin (w poniedziałek po ś-tym Bernardzie), 3 dni na różne towary.

W Cesarstwie:

6. Niżny-Nowogród, do połowy września nowego stylu, na konie, bydło, wino, herbatę i towary chińskie; na futra, na towary zagraniczne, bucharskie, chiwińskie, perskie i zakaukazkie (największy jarmark w Rosyi, noszący na sobie cechę handlu zamiennego).
19. Charków, 20 dni na konie.
22. Nowa-Ładoga (gub. St. Petersburgska), 3 tygodnie.

Miesiąc Wrzesień.

W Królestwie:

1. Łęczna (pow. Lubartowski), 10 dni na konie, bydło, owce, zboże i różne towary.
5. Konstantynów, na różne towary.
20. Łowicz, 8 dni na konie, bydło, owce i różne towary.

W Cesarstwie:

13. Archangielsk, cały miesiąc na ryby i futra.
20. Rostów na Donie, na różne towary.
28. Samara, 10 dni na różne towary.
29. Nieśwież (gub. Mińska), 2 tygodnie na różne towary.

Za granicą:

21. Lipsk, jarmark ś-to Michalski na skóry.

Miesiąc Październik.

W Królestwie:

17. Jędrzejów, 8 dni na konie, bydło, zboże, kożuchy i różne towary.

W Cesarstwie:

5. Charków (Pokrowski) 3 tygodnie.
13. Wytegra (gub. Ołoniecka) 15 dni na herbatę, żelazo i różne towary.

Miesiąc Listopad.

W Królestwie:

7. Konstantynów, na różne towary.

W Cesarstwie:

7. Kiszyniew, cały miesiąc.
13. Szadryńsk (gub. Permska), na ryby skóry i różne towary.

Za granicą:

2. Toruń, walny jarmark na konie i bydło.

Miesiąc Grudzień.

W Królestwie:

18. Międzyrzec (gub. Siedlecka), na bydło, konie i inne towary

W Cesarstwie:

16. Pinega (gub. Archangielska), 10 dni.
18. Smoleńsk, cały miesiąc.

Przepisy Telegraficzne.

Rossya Europejska dzieli się na trzy strefy: do 1-éj strefy należą miejscowości, które od punktu danego naprzykład Warszawy znajdują się w odległości 100 wiorst. Do 2-éj w odległości 1000 wiorst. Do 3-éj w odległości większéj niż 1540 wiorst. Za telegramy z 20 słów złożone, przesyłające się w tych strefach, pobiera się opłata: w 1-éj strefie 50 kop.; w drugiej 1 rs.; w 3-éj 2 rs. Za każde 10 słów nad 20 powiększa się opłatę o połowę. Przy przesyłaniu depesz z Europy do Azyi (do Syberyi) i przeciwnie, pobiera się opłata oddzielnie dla Europejskiéj a oddzielnie dla Azyatyckiéj Rossyi, oprócz miejsc położonych z obu stron południka Ekaterynburskiego, nie dalej, jak o 100 wiorst. Za przesyłane telegramy między temi stacyami pobiera się opłata po 50 kopiejek.

Każdy wyraz w depeszy napisanej literami łacińskiemi ogranicza się na 15 liter w Europie a 10 liter dla krajów po za europejskich. Depesze pisane w języku rossyjskim z siedmiu sylab.

Do liczby słów wchodzi wszystko, co podający napisał w depeszy do przesłania.

Części złożonego wyrazu, połączone kreskami, uważa się każda za oddzielny wyraz.

Każdy znak, litera lub cyfra stojąca osobno, liczy się oddzielnie.

Przy cyfrach złożonych, każde 5 cyfr uważa się za wyraz, incl., znak ułamkowy i t. d.

Depesze mogą być adresowane albo do miejsca zamieszkania odbierającego, albo do stacyi pocztowej, albo do stacyi telegraficznéj poste-restante, czyli do zgłoszenia się.

Depesze przesyłają się nie tylko do miejsc, w których znajdują się stacje telegraficzne, lecz i do miejsc, zkąd przesyłka jest możebną: *a*) pocztą *b*) sztafetą, *c*) umyślnym, *d*) telegrafem dróg żelaznych. Sposób doręczenia depeszy wskazuje podający.

Jeśli miejsce zamieszkania adresanta nie będzie wynalezione, zawiadamia się o tem stacyę, która wysłała depeszę, dla zawiadomienia podającego.

Posyłający depeszę może zapłacić i za odpowiedź, którą chce otrzymać od swego korrespondenta.

Uwaga.—Odpowiedź może być oddana nietylko w miejscu podania depeszy, lecz i w każdém innem, wedle wskazówki podającego.

Podający może żądać, żeby jego depeszę w przypadku wyjazdu adresanta z tego miejsca, dokąd depesza naznaczoną była, przesłano dalej za nim. W tym przypadku dopłatę dodatkową pobiera się od adresanta.

Podającemu depeszę służy prawo przy podaniu jéj żądać przesyłki telegrafem tekstu napowrót, lub z poświadczeniem komu i kiedy depesza doręczoną została; taka depesza zowie się rekomendowaną.

Wniesiona opłata za depeszę zwraca się:

a) Kiedy depeszy nie doręczono adresantowi, w skutek winy telegraficznej.

b) Kiedy depesza rekomendowana, z przyczyny opóźnienia lub ważnych omyłek nastąpionych przy przesyłce, nie spełniła swego celu.

Uwaga I.—Rekomendowana depesza uważa się za spóźnioną wtedy, gdy doręczoną została nie wcześniéj, jak gdyby doszła pocztą, jako list zwyczajny.

Uwaga II.—Żądania o zwrot pieniędzy podają się na prostym papierze.

Depesze przyjmują się na stacyach telegraficznych codziennie, nie wyłączając Niedziel i dni świątecznych.

Depesze na stacyach kolejowych Dróg Warszawsko-Wiedeńskiej i Bydgoskiej mogą być podawane po polsku—na innych zaś tylko po rossyjsku.

Taksa depesz telegraficznych za 20 wyrazów podanych w Warszawie.

	Rs. kop.		Rs. kop.		Rs. kop.		Rs. kop.		Rs. kop.
Aleksandrów pg.	R i DŻB 1 50	Grodno	1 —	Łomża	R 1 —	Prasnysz	R —50	Szawle	1 —
Augustów	R 1 —	Hrubieszów	R 1 —	Łowicz	DŻB —50	Pruszków	DŻW —50	Semipałatyńsk	4 —
Archangielsk	2 —	Hapsal	1 —	Łuków	DŻT —50	Pałtusk	R —50	Samarkanda	5 —
Abo	1 —	Hassenpot	1 —	Łuck	1 —	Perm	2 —	Tłuszcz	DŻP —50
Akerman	1 —	Helsinfors	1 —	Małkiń	DŻP —50	Pińsk	1 —	Terespol	DŻT 1 —
Astrachań	2 —	Homel	1 —	Marjampol	R 1 —	Połąga	1 —	Tomaszów (Rawski)	R —50
Baby	DŻW 1 —	Humań	1 —	Maurucie	DŻP 1 —	Połtawa	1 —	Taszkient	5 —
Biała	DŻT 1 —	Janów	R 1 —	Miechów	R 1 —	Poniewież	1 —	Taganrog	2 —
Busk	R 1 —	Jędrzejów (Kielecka)	R 1 —	Międzyrzec	DŻT —50	Proskurów	1 —	Taurogen	1 —
Bałta	1 —	Jędrzejowo (Piotr.)	DŻL 1 —	Miłosna	DŻT —50	Psków	1 —	Telsze	1 —
Berdyczów	1 —	Jwangorod	R —50	Mińsk	DŻT —50	Radom	R —50	Tulczyn	1 —
Bobrujsk	1 —	Jakuck	5 —	Mława	R 1 —	Radomsk	DŻW 1 —	Tyflis	2 —
Błagowieszczeńsk	7 —	Kalisz	R 1 —	Mrozy	DŻT —50	Radziwiłów	DŻW —50	Tyraspol	1 —
Bielica	1 —	Kalwaryja	R 1 —	Mynków	DŻW 1 —	Radzyń	R —50	Ufa	2 —
Brześć-Lit.	1 —	Kielce	R 1 —	Mohylew nad Dnieprem	1 —	Rawa	R —50	Ulcaborg	2 —
Chełm	R 1 —	Kłomnice	DŻW 1 —	Mohylew Podolski	1 —	Rogów	DŻW —50	Warszawa. DŻW. B. i R	—
Chotyłów	DŻT 1 —	Koło	R 1 —	Moskwa	2 —	Rokiciny	DŻW 1 —	Wieluń	R 1 —
Ciechocinek	DŻB 1 —	Konin	R 1 —	Nieszawa	DŻB 1 —	Rozprza	DŻW 1 —	Wierzbołów	DŻP 1 —
Częstochowa	DŻW 1 —	Koluszki. DŻW i DŻL	1 —	Nowogeorgiewsk(Mod.)	R —50	Ruda Guzowska	DŻW —50	Włocławek	DŻB 1 —
Czyżew	DŻP —50	Kotuń	DŻT —50	Narwa	1 —	Razań	2 —	Wolborka	DŻW 1 —
Carskie-Sioło	1 —	Kowal	DŻB 1 —	Nerczyńsk	5 —	Rewel	1 —	Wołomin	DŻP —50
Charków	2 —	Krasnystaw	R 1 —	Niżnyj-Nowogorod	2 —	Reżyca	1 —	Wołkowyszki	DŻP 1 —
Cherson	1 —	Kutno	DŻB 1 —	Nowogród	1 —	Rosieny	1 —	Wenden	1 —
Chocim	1 —	Kamieniec Podolski	1 —	Nikołajewsk	7 —	Rowno	1 —	Wiszum	1 —
Czernigów	1 —	Kazań	2 —	Nowogród wołyński	1 —	Ryga	1 —	Wiatka	1 —
Czugujew	2 —	Kcrez	2 —	Olkusz	R 1 —	Sandomierz	R 1 —	Wilmanstrand	1 —
Dąbrowa	DŻW 1 —	Kijów	1 —	Opoczno	R 1 —	Sejny	R 1 —	Wilno	1 —
Derbent	2 —	Kiszyniew	1 —	Opatów	R 1 —	Siedlce	R i DŻT —50	Wiłkomierz	1 —
Dorpat	1 —	Kostroma	2 —	Opole	R 1 —	Sieradz	R 1 —	Witebsk	1 —
Druskienniki	1 —	Kowel	1 —	Ostrowiec	R 1 —	Skierniewice	DŻW i R —50	Władykaukaz	2 —
Dubno	1 —	Kopał	5 —	Ostrołęka	R —50	Słupca	R 1 —	Włodzimierz gub.	2 —
Douset	2 —	Kowno	1 —	Ostrowy	DŻB 1 —	Sosnowice	DŻW i R 1 —	Włodzimierz wołyński	1 —
Dynaburg	1 —	Kremienczuk	1 —	Odessa	1 —	Staszów	R 1 —	Wolmar	1 —
Ekaterynodar	2 —	Kronstad	1 —	Oremburg	2 —	Stopnica	R 1 —	Wieruoj	5 —
Ekaterynosław	2 —	Krzemieniec	1 —	Ostróg	R 1 —	Suwałki	R 1 —	Woroniež	2 —
Enotajewsk	2 —	Leonowo	DŻGr. 1 —	Pilica	R 1 —	Szepietów	DŻP —50	Wyborg	1 —
Erywań	2 —	Lipno	R 1 —	Pilwiszki	DŻP 1 —	Saratow	2 —	Zamość	R 1 —
Frydrychsham	1 —	Lubicz	R 1 —	Petroków	DŻW 1 —	Symferopol	2 —	Zawichost	R 1 —
Fekin	1 —	Lublin	R 1 —	Pińczów	R 1 —	Sinawka	1 —	Zewiercie	DŻW 1 —
Gorzkowice	DŻW 1 —	Libawa	1 —	Płońsk	R —50	Słonim	1 —	Ząbkowice	DŻW 1 —
Grajewo	DŻGr. 1 —	Łazy	DŻW 1 —	Płock	R —50	Słuck	1 —	Zgierz	R 1 —
Granica	DŻW 1 —	Łapy	DŻP 1 —	Płyćwia	DŻW —50	Smoliński	1 —	Zieleniec	DŻP —50
Grodzisk	DŻW —50	Łęczyca	R 1 —	Pniewo	DŻB —50	St. Petersburg	1 —	Zasław	1 —
Gatczyno	1 —	Łochów	DŻP —50	Poraj	DŻW 1 —	Stara-Russa	1 —	Żytomierz	1 —
Goldynga	1 —	Łódź	DŻL i R 1 —	Praga (pod War.)	DŻT i R —20	Szadryńsk	3 —		

R. znaczy rządowe—DŻW. Droga Żelazna Wiedeńska.—DŻP. Droga Żelazna Petersburgska z odnogą do Wierzbołowa.—DŻT. Droga Żelazna Terespolska. — DŻB. Droga Żelazna Bydgoska. — DŻŁ. Droga Żelazna Łódzka. — DŻGr. Droga Żelazna Grajewska. — Większa część stacyj rządowych ma obsługę ograniczoną—dzienną tylko—albo na czas lata tylko w miejscach kuracyjnych.

Taksa depesz telegraficznych za 20 wyrazów za granicę odchodzących.

	Rs. kop.		Rs. kop.		Rs. kop.		Rs. kop.		Rs. kop.
Algier i Tunis	5 —	Dania	2 —	Rumunia	1 50	Włochy	2 75	Japonia	24 25
Anglia	3 25	Francya	2 75	„ przez Austryę	2 25	Montenegro	2 13	Egipt p. Turcyę za każdy wyraz 42 kop. — przez Austryę i Maltę 52 kopiejki	
Londyn	3 —	Grecya	2 50	Serbia	1 75	Malta	3 50		
Austrya	2 —	Hiszpania	3 38	„ przez Austryę	2 25	Luksenburg	2 13		
Galicya i Bukowina	—75	Holandya	2 25	Szwajcarya	2 25	Persya	3—25—4 25	Stany Zjednoczone do New Yorku po rs. 1 kop. 15 za wyraz.	
Cesarstwo niemieckie	1 88	Norwegia	2 13	Szwecya	2 25	Indye	— —		
Belgia	2 25	Portugalia	3 93	Turcya	2 25	Chiny	24 25		

Kartki telegraficzne 10 wyrazowe (Avis Telégraphique).

	Rs. kop.		Rs. kop.		Rs. kop.		Rs. kop.
Galicya Bukowina	— 45	Francya	1 65	Portugalia	2 18	Hollandya	2 10
Austrya	1 20	Belgia	1 88	Hiszpania	1 3		

Opłata za jazdę drogami żelaznemi.

UWAGA. Do miast oznaczonych * można wykupić bezpośrednie bilety w Kasie Stacyi Głównej Drogi Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej.

Nazwa miast	Klasy I.	II.	III.
do Akwisgranu, z Warszawy do Berlina rs.	20,53	15,66	9,27
z Berlina p. Kreiensen do Akwisgranu tal.	17, 9	14, 9	—
„ Amsterdamu z Warszawy do Berlina rs.	20,53	15,66	9,27
z Berlina do Amsterdamu talarów	22, 5	15,23	—
„ *Antwerpji rs.	54,71	41,32	—
„ Baden (za Wiedniem), z Warszawy do Wiednia rs.	23,31	17,53	9,92
z Wiednia do Baden flor.	1,29	97	65
„ Baden-Baden, z Warszawy do Berlina rs.	20,53	15,66	9,27
z Berlina do Baden-Baden talarów	22,02	16,04	—
„ Berdyczowa, przez Brześć-Litewski i Kijów rs.	58,47	43,80	24,36
„ Berdyczowa, przez Lwów, z Warszawy do Krakowa rs.	10,46	7,85	4,62
z Krakowa do Wołoczysk florenów	25,38	19,04	9,87
z Wołoczysk do Berdyczowa rs.	7,62	5,72	3,18
„ *Berlina rs.	20,53	15,66	9,27
„ Berna, z Warszawy do Berlina rs.	20,53	15,66	—
z Berlina przez Strasburg do Berna talar.	30, 9	22, 5	—
„ Białegostoku, rs.	4,86	3,65	2,02
„ Bochni, z Warszawy do Krakowa rs.	10,46	7,85	4,62
z Krakowa do Bochni florenów	1,80	1,35	70
„ Brodów, z Warszawy do Krakowa rs.	10,46	7,85	4,62
z Krakowa do Brodów florenów	20,52	15,39	7,98
„ *Brukselli rs.	54,34	49,95	—
„ Brześcia-Litewskiego, rs.	6	4,50	2,50
„ *Bydgoszczy, rs.	8,90	6,71	3,92
„ Carycyna, przez Brześć, Smoleńsk i Oreł rs.	61,13	45,84	25,46
„ Charkowa, rs.	46,92	35,18	19,46
„ Czerniowic, z Warszawy do Krakowa rs.	10,46	7,85	4,62
z Krakowa do Czerniowic florenów	28,80	18,60	11,20
„ *Drezna, rs.	22,26	16,49	—
„ Dynaburga, rs.	16,53	12,40	6,89
„ Eidkun, z Warszawy przez Wilno, Kowno do Eidkun rs.	16,98	12,74	7,08
„ Eger rs.	35, 2	26,70	17,95
„ Ems, z Warszawy do Berlina rs.	20,53	15,66	9,27
z Berlina przez Kolonję do Ems rs.	23,16	15,28	11,22
„ Frankfurtu nad Menem, z Warsz. do Berlina rs.	20,53	15,66	9,27
z Berlina przez Halle, Erfurt, talarów	16, 6	11,28	7, 3
„ *Frankfurtu nad Odrą, rs.	18,62	14,15	9,65
„ Franzensbad, z Warszawy do Drezna rs.	24,44	18,16	10,74
z Drezna do Franzensbad talarów	6,26	4,19	3,13
„ Gastein, z Warszawy do Wiednia rs.	23,31	17,53	9,92
z Wiednia do Salcburga florenów	15,25	11,45	7,63
z Salcburga do Gastein pocztą florenów	9,75	—	—
„ *Gdańska, rs.	13,44	10,12	6,48
„ Genewy, z Warszawy do Berlina rs.	20,53	15,66	9,27
z Berlina przez Strasburg do Genewy talar.	35,14	26, 1	—
„ Grodna, rs.	7,23	5,42	3,01
„ Hagi, z Warszawy do Berlina rs.	20,53	15,66	9,27
z Berlina przez Hanower do Hagi talarów.	23, 2	17,00	—
„ *Hamburga, rs.	33,33	25,19	15,77
„ Hanoweru, z Warszawy do Berlina rs.	20,53	16,66	9,27
z Berlina przez Stendal do Hanoweru talar.	6,24	4,29	3, 5
„ Heidelberga, z Warszawy do Berlina rs.	20,53	15,66	9,27
z Berlina przez Frankfurt nad Menem do Heidelberga talarów.	18,27	13,25	7, 3
„ Helsingfors, przez Petersburg rs.	43,86	31,86	17,24
„ Homburga, z Warszawy do Berlina rs.	20,53	15,66	9,27
z Berlina pr. Frank. n. M. do Homburga tal.	16,24	12,08	—
„ Ischl, z Warszawy do Wiednia rs.	23,31	17,53	9,92
z Wiednia do Salcburga florenów	15,25	11,45	7,63
z Salcburga do Ischl pocztą florenów	4,06	—	—
„ Jarosławia przez Brześć i Moskwę rs.	44,52	33,38	18,49
„ Karlsbadu, z Warszawy do Drezna rs.	24,44	18,16	10,74
z Drezna do Karlsbadu talarów	8,28	7,12	4,13
„ Karlsruhe, z Warszawy do Berlina rs.	20,53	15,66	9,27
z Berlina do Karlsruhe talarów.	20,22	15,06	—
„ Kijowa, przez Brześć, Smoleńsk i Oreł rs.	53,32	39,98	22,21
„ Kissingen, z Warszawy do Drezna rs.	24,44	18,16	10,74
z Drezna p. Lipsk i Bamberg do Kissingen tl.	11,27	8,06	5,23
„ Kiszenicwa, z Warszawy do Krakowa rs.	10,46	7,85	4,62
z Krakowa przez Lwów do Wołoczysk flor.	25,38	12,15	9,87
z Wołoczysk przez Odesę do Kiszenicwa rs.	20,67	15,51	8,62
„ Kołobrzega (Kolberg), z Warsz. do Gdańska rs.	13,44	10,12	6,48
z Gdańska przez Belgard do Kolberga talar	7,20	5,22	3,25
„ Kowna, rs.	14,55	10,92	6,07
„ *Krakowa, rs.	10,46	7,85	4,62
„ *Królewca, rs.	15,69	13,32	8,58
„ *Krzyża (Kreutz), rs.	13,96	10,66	6,12
„ Kopenhagi, z Warszawy do Berlina rs.	20,53	15,66	9,27
z Berlina przez Lubekę do Kodenhagi talar.	15,00	10,28	—
„ Kurska, przez Brześć, Smoleńsk i Oreł rs.	40,05	30,03	16,60
„ Landeck, z Warszawy do Wrocławia rs.	15,56	11,79	6,71
z Wrocławia p. Lignicę do Frankenstein tal.	2,13	1,32	1,07
z Frankenstein pocztą talarów.	1,15	—	—
do Landwarowa, rs.	11,13	8,35	4,64
„ Libawy, rs.	22,35	16,77	9,32
„ Liege (Luttich), z Warszawy do Berlina rs.	20,53	15,66	9,27
z Berlina przez Akwizgran do Liege talar.	20,18	15,27	—
„ Lignicy, z Warszawy do Wrocławia rs.	15,56	11,79	6,71
z Wrocławia do Lignicy talarów.	1,30	1,09	25
„ Londynu, z Warszawy do Berlina rs.	20,53	15,66	9,27
z Berl. p. Kreinsen, Ostendę do Londynu t.	38, 8	33,18	—
„ Lwowa, z Warszawy do Krakowa rs.	10,46	7,85	4,62
z Krakowa do Lwowa florenów	15,20	12,15	6,30
„ Ługi, rs.	27,63	20,72	11,51
„ Madrytu, z Warszawy do Berlina rs.	20,53	15,66	9,27
z Berlina przez Paryż do Madrytu talarów.	81,19	63,10	—
„ Marienbadu, z Warszawy p. Drezno do Eger rs.	35, 2	26,70	17,95
z Eger do Marienbadu florenów	1,10	1,05	70
„ Mińska (w Cesarstwie) rs.	16,63	11,72	6,51
„ Mitawy, rs.	18,93	14,20	7,89
„ Mohylewa, przez Brześć-Litewski rs.	20,28	15,05	8,44
„ Monachium, z Warszawy do Wiednia rs.	23,31	17,53	9,92
z Wiednia pr. Salzburg do Monachium flor.	21,61	15,69	10,20
„ Moskwy, przez Petersburg rs.	50,47	36,60	23,11
„ Moskwy, przez Brześć-Litewski rs.	36,69	27,51	15,28
„ Moskwy, przez Brześć, Moskwę i Kołomnę rs.	62,77	45,82	28,23
„ Niższego-Nowogrodu, pr. Petersb. i Moskwę rs.	48,99	36,73	20,40
„ p. Brz.-Litew. i Moskwę rs.	97,10	71,57	42,54
„ Odessy, przez Petersburg i Moskwę rs.	71,91	54,61	30,17
„ Odessy, p. Brz.-Lit., Smolensk, Kursk i Kijów rs.	10,46	7,85	4,62
„ Odessy, p. Kraków, z Warszawy do Krakowa rs.	25,38	19,04	9,87
z Krakowa przez Lwów do Wołoczysk flor.	16,62	12,47	6,84
z Wołoczysk przez Bałtę do Odessy rs.	35,73	26,79	14,88
„ Orla, przez Brześć-Litewski i Smoleńsk rs.	21,60	16,20	9
„ Orszy rs.	20,53	15,66	9,27
„ Ostendy, z Warszawy do Berlina rs.	31,17	23,22	—
z Berlina do Ostendy talarów			
(Bilet na podróż wprost do Ostendy można wykupić na Stacji Głów. Drogi Żel. Warsz.-Wied.)	20,53	15,69	9,27
„ Paryża, z Warszawy do Berlina rs.	21,25	27, 3	—
z Berlina przez Kreiensen do Paryża talarów	31,47	23,60	13,11
„ Petersburga, rs.	46,92	35,18	19 46
„ Połtawy, przez Brześć, Smoleńsk i Oreł rs.	15,66	11,82	5,75
„ *Poznania, rs.	8,64	6,48	3,71
„ Pragi Czeskiej, z Warszawy do Granicy rs.	24,05	17,97	12,02
z Granicy przez Prerau do Pragi florenów.	20,53	15,66	9,27
„ Pyrmontu, z Warszawy do Berlina rs.	10,19	7,10	5,20
z Berlina przez Hanower do Pyrmontu tal.	23,31	17,53	9,92
„ Reichenhal, z Warszawy do Wiednia rs.	15,79	11,81	7,87
z Wiednia przez Salzburg do Reichenhal flor.	15,76	11,79	6,71
„ Reinerz z Warszawy do Wrocławia rs.	2,14	1,52	1, 7
z Wrocławia do Frankenstein talarów.	1,22	—	—
z Frankenstein do Reinerz pocztą talarów	41,76	31,32	17,40
„ Rewla, rs.	22,65	16,99	9,44
„ Rygi, rs.	15,56	11,79	6,71
„ Salzbrun, z Warszawy do Wrocławia rs.	1,13	1	20
z Wrocławia do Freiburga talarów.	7	—	—
z Freiburga do Salzbrunu pocztą srg.	23,31	17,53	9,98
„ Salzburga, z Warszawy do Wiednia rs.	15,25	11,45	7,63
z Wiednia przez Linz do Salzburga florenów	70,81	45,59	24,30
„ Saratowa, przez Brześć, Moskwę i Kołomnę rs.	24,93	18,69	10,38
„ Smoleńska, rs.	20,53	15,66	9,27
„ Strasburga, z Warszawy do Berlina rs.	23, 2	16,18	—
z Berlina p. Frankf. n. M. do Strasburga tal.	11,83	10,37	5,73
„ Święcian, rs.	17,64	13,24	7,38
„ Szawl rs.	20,53	15,66	9,27
„ Schwalbach, z Warszawy do Berlina rs.	18,23	13,20	—
z Berlina przez Frankfurt nad Menem tal.	50,23	37,65	19,89
„ Tambowa, przez Brześć, Moskwę i Kołomnę rs.	24,44	18,16	10,74
„ Teplitz, z Warszawy do Drezna rs.	1,20	1, 3	20
z Drezna do Bodenbach talarów	1,44	1,20	73
z Bodenbach do Teplitz florenów	6,72	5,06	3,11
„ *Torunia, rs.	23,31	17,53	9,98
„ Tryestu, z Warszawy do Wiednia rs.	28,26	21,20	14,13
z Wiednia do Tryestu florenów	45,38	34, 2	18,80
„ Tuły, przez Brześć, Smoleńsk i Oreł rs.	22,31	17,53	9,87
„ Wenecji z Warszawy do Wiednia rs.	38,88	29,17	18,66
z Wiednia przez Tryest do Wenecji florenów	23,31	17,53	9,29
„ *Wiednia, rs.	10,46	7,85	4,62
„ Wieliczki, z Warszawy do Krakowa rs.	54	41	21
z Krakowa do Wieliczki krajearów	11,64	8,73	4,68
„ Wilna, rs	20,53	14,66	9,27
„ Wiesbaden, z Warszawy do Berlina rs.	17,17	12,24	9,27
z Berlina p. Frankf. n. M. do Wiesbaden tal.	20,53	14,66	—
„ Wildbad, z Warszawy do Berlina rs.	22, 7	16, 8	13,76
z Berlina przez Karslruhe do Wilbad talarów	47,46	35,58	6,77
„ Woroneża, przez Brześć, Smoleńsk i Griazinę rs.	14,09	10,61	
„ *Wrocławia rs.			

UWAGA. Opłata za bilety do stacyj zagranicznych jest podana w przybliżeniu. Wysokość jej zależną jest od kursu rubla. Co miesiąc zatem następują pewne zmiany w opłacie odpowiednio do wyższej lub niższej wartości naszej waluty.

DROGI ŻELAZNE.

Zamieszczając poniżéj taryfę różnych linij Dróg żelaznych nie podaje się rozkładu jazdy.—Tenże bowiem zmieniając się kilka razy do roku, nie dawałby istotnéj wskazówki w którym rzeczywiście czasie pociągi ze wskazanych stacyj wyprawiane bywają.

Główniejsze przepisy ruchu osobowo-towarowego na Drodze Żelaznej Nadwiślańskiej.

I. Przepisy dotyczące przewozu osób.

Sprzedaż biletów rozpoczyna się na stacyach głównych *Mława*, *Praga*, *Lublin* i *Kowel* na godzinę—na pozostałych zaś na pół godziny przed odejściem pociągu.

Pasażerowie mogą przed odejściem pociągu żądać zmiany biletu lub też zwrotu pieniędzy w następujących tylko razach:

a) Kiedy pociąg na który został wzięty bilet z jakiejkolwiek przyczyny w czasie oznaczonym nie odchodzi.

b) Kiedy okazuje się brak miejsc w wagonach tej klasy na którą bilet został kupiony.

c) Kiedy na dziesięć minut przed odejściem pociągu pasażer zażąda zmiany biletu niższej klasy na wyższą i

d) Kiedy w czasie drogi z powodu niespodziewanych przeszkód pociąg nie może dojechać do stacyi będącej celem podróży.

Według § 40 przepisów opłata za przewóz pasażerów pobiera się:

W wagonach I klasy 3 kop. od osoby na wiorstę
„ II „ 2¼ „ „ „ „
„ III „ 1¼ „ „ „ „

Dzieci nie mające lat dziesięciu mogą podróżować tylko w towarzystwie osób starszych.

Dzieci do lat pięciu przewożą się bezpłatnie.

Dzieci w wieku od lat pięciu do dziesięciu płacą o jednę klasę niżej, w dwóch pierwszych klasach; jadące zaś klasą 3-cią połowę przypadającej za bilet opłaty

II. Przepisy dotyczące przewozu towarów.

Towary i wszelkiego rodzaju przedmioty przewożą się stosownie do życzenia osób je wysyłających pociągami: *pospiesznemi*, *towarowo-osobowemi* lub też wyłącznie *towarowemi* i mogą być wyprawiane ze stacyj drogi Nadwiślańskiej jako też ze wszystkich stacyj innych dróg pozostających z drogą Nadwiślańską w bezpośredniej komunikacyi.

Nie kwalifikują się do przewozu:

a) Artykuły konsumcyjne w stanie zepsucia.

b) Towary źle opakowane.

c) Przedmioty przesyłane wyłącznie przez pocztę jak złota i srebrna rosyjska moneta, papiery państwowe, dokumenty i t. d.

d) Wszystkie inne przedmioty, o ile przesyłający nie zechce przy wysłaniu takowych podać się obowiązującym przepisom.

Za przewóz towarów i innych przedmiotów pociągami pospiesznemi pobiera się opłata w stosunku ⅛ kop. od puda i wiorsty.

Co do przewozu towarów i ładunków pociągami towarowo-osobowemi, przyjęta jest następująca podstawa:

a) Wszystkie towary dzielą się na 5 klas normalnych i dwie specyalne

b) Klasy towarów płacą:

I Klasa po 1/12 kop.
II „ „ 1/18 „
III „ „ 1/24 „
IV „ „ 1/32 „
V „ „ 1/40 „ } Od puda i wiorsty
Specyalne *A* „ „ 1/55 „
Specyalne *B* „ „ 1/65 „

Tabela odległości wiorstowych pomiędzy stacyami Drogi Żelaznej Nadwiślańskiej.

	Mława	Konopki	Ciechanów	Gąsocin	Nasielsk	Nowo-Georgiewsk	Nowy Dwór	Jabłonna	Praga	Otwock	Pilawa	Sobolew	Iwangród	Nowa-Aleksandrya	Miłocin	Lublin	Minkowice	Trawniki	Rejowiec	Chełm	Dorogusk	Luboml	Maciejów	Kowel	Rososz	Krzywda	Łuków towarowy	Łuków pasażerski.
Hów.	7	23	38	55	74	88	92	106	120	144	169	194	215	237	261	282	296	315	332	350	368	387	409	433	233	251	269	273
Mława		16	31	48	67	81	85	99	113	137	162	187	208	230	254	275	289	308	325	343	361	380	402	426	226	244	262	266
Konopki			15	33	51	66	70	84	97	122	147	172	193	215	239	260	274	293	310	328	346	365	386	411	211	229	247	251
Ciechanów				18	36	51	55	69	82	107	132	157	178	200	224	245	259	278	295	313	331	350	371	396	196	214	232	236
Gąsocin					19	34	38	52	65	90	115	140	161	183	206	228	242	261	277	296	314	333	354	379	179	197	215	219
Nasielsk						15	19	33	46	71	96	121	142	164	188	209	223	242	254	277	295	314	336	360	160	178	196	200
Nowo-Georgiewsk							6	18	32	57	82	106	127	149	173	195	208	228	244	262	280	300	321	345	145	164	181	185
Nowy-Dwór								14	28	52	77	102	123	145	169	190	204	223	240	258	276	295	317	341	141	159	177	181
Jabłonna									14	39	64	89	110	132	155	177	191	110	226	245	263	282	303	328	128	146	164	168
Praga										25	50	75	96	118	142	163	177	196	223	231	249	268	290	314	114	132	150	154
Otwock											25	50	71	93	117	138	152	171	188	206	224	243	265	289	89	107	125	129
Pilawa												25	46	68	92	113	127	146	163	181	199	219	246	264	64	82	100	104
Sobolew													22	44	67	89	103	122	138	156	174	194	215	239	40	58	76	80
Iwangród														23	46	68	81	101	117	135	153	173	194	218	18	37	54	58
Nowa Aleksandrya															24	46	59	79	95	113	131	151	172	196	40	59	76	80
Miłocin																22	36	55	71	90	108	127	148	173	64	82	100	104
Lublin																	14	33	50	68	86	106	127	151	85	104	121	125
Minkowice																		20	36	54	72	92	113	137	99	118	135	139
Trawniki																			17	35	53	73	94	118	118	137	154	159
Rejowiec																				19	37	56	77	102	135	154	172	176
Chełm																					18	38	59	84	153	171	189	193
Dorogusk																						20	41	66	171	189	207	211
Luboml																							22	46	190	209	226	230
Maciejów																								25	211	230	247	251
Kowel																									236	254	272	276
Rososz																										19	36	40
Krzywda																											18	22
Łuków towarowy																												4
Łuków pasażerski.																												

Taryfy Drogi Żelaznej Nadwiślańskiej.

Stacye wyprawienia	Wiorsty	Pociąg pośpieszny: Pasażerowie I-a klassa 3	Pociąg pośpieszny: Pasażerowie II-ga klassa 2¼	Pociąg osobowy: Pasażerowie III-a klassa 1¼	Pociąg osobowy: Dzieci III-a klassa ⅝	Pociąg osobowy: Psy ½	Pociąg osobowy: Towar Pakunek za 10 fun. 1/20	Towar przyśpiesz. 1/6	Powozy zajmujące: półowę platformy i więcej 16	Powozy zajmujące: mniej jak pół platformy 12	Zwierzęta: konie i bydło 6	Zwierzęta: owce świnie i t. d 1½
		Kopiejki										
Hów	120	360	270	150	75	60	6,00	20,00	1920	1440	720	180
Mława	113	339	255	142	71	57	5,65	18,83	1808	1356	678	170
Konopki	97	291	219	122	61	49	4,85	16,17	1552	1164	582	146
Ciechanów	82	246	185	103	52	41	4,10	13,67	1312	984	492	123
Gąsocin	65	195	147	87	41	33	3,25	10,83	1040	780	390	98
Nasielsk	46	138	104	58	29	23	2,30	7,67	736	552	276	69
Nowo-Georgiewsk	32	96	72	40	20	16	1,60	5,33	512	384	192	48
Nowy Dwór	28	84	63	35	18	14	1,40	4,67	448	336	168	42
Jabłonna	14	42	32	18	10	10	0,70	2,34	224	168	84	21
Otwock	25	75	57	32	16	13	1,25	4,17	400	300	150	38
Pilawa	50	150	113	63	32	25	2,50	8,34	800	600	300	76
Sobolew	75	225	169	94	47	38	3,75	12,50	1209	900	450	213
Iwanogorod	96	288	216	120	60	48	4,80	16,00	1536	1152	576	144
Nowo-Aleksandrya	118	354	266	148	74	59	5,90	19,67	1888	1416	708	177
Miłocin	142	426	320	178	89	71	7,10	23,67	2272	1704	852	113
Lublin	163	489	367	204	102	82	8,15	27,17	2608	1956	978	245
Minkowice	177	531	399	222	111	89	8,85	29,50	2832	2352	1062	266
Trawniki	196	588	441	245	123	98	9,80	32,67	3136	2352	1176	294
Rejowiec	213	639	480	267	134	107	10,65	35,50	3408	2556	1278	320
Chełm	231	693	520	289	145	116	11,55	38,50	3696	2772	1386	347
Dorogusk	249	747	561	312	156	125	12,45	41,50	3984	2988	1494	374
Lubomil	268	804	603	335	168	134	13,40	44,67	4288	3216	1608	402
Maciejów	290	870	653	363	182	145	14,50	48,33	4640	3480	1740	435
Kowel	314	942	838	393	197	157	15,70	52,33	5024	3768	1884	471
Rososz	114	342	257	143	72	57	5,70	19,00	1831	1368	684	171
Krzywda	132	396	297	165	83	66	6,60	22,00	2112	1584	792	198
Łuków towarowy	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Łuków pasażerski	154	462	347	193	97	77	7,70	25,67	2464	1848	924	231

POCIĄG TOWAROWY.

Stacye wyprawienia	Wiorsty	Od Pruda. 1 klassa 1/12	2 klassa 1/18	3 klassa 1/24	4 klassa 1/32	5 klassa 1/40	A. 1/45	B. 1/65	Powozy zajmujące. połowa platformy i więcej. 8	mniej jak w platformie. 6	Zwierzęta. Konie. Było rogate. 3	Bawany, Owce, Świnie i t. d. 2½	Wagony 3/4	14
		Kopiejki									m.			
Hów	10	6,67	5,00	2,15	3,06	2,07	1,85	6,00	960	720	360	90	90	1680
Mława	9	6,28	4,71	2,03	2,83	2,81	1,74	5,65	904	678	339	85	85	1582
Konopki	8	5,39	4,04	1,74	2,43	2,42	1,49	4,85	776	582	291	73	73	1358
Ciechanów	7	4,70	3,52	1,52	2,12	2,11	1,30	4,23	676	492	246	62	62	1148
Gąsocin	5	3,35	2,51	1,08	1,51	1,50	1,00	3,01	520	390	195	49	49	910
Nasielsk	3	2,01	1,51	0,65	0,91	0,90	0,71	2,71	368	276	138	35	35	644
Nowo-Georgiewsk	2	1,34	1,00	0,43	0,60	0,60	0,47	1,80	256	192	96	24	24	448
Nowy-Dwór	1	0,67	0,50	0,22	0,30	0,30	0,24	0,90	224	168	84	21	21	392
Jabłonna	1	0,67	0,50	0,22	0,30	0,30	0,24	0,90	112	84	42	11	11	196
Otwock	2	1,34	1,00	0,43	0,60	0,60	0,47	1,80	200	150	75	19	19	350
Pilawa	4	2,67	2,00	0,86	1,21	1,20	0,95	3,60	400	300	150	38	38	700
Sobolew	6	4,01	3,01	1,30	1,81	1,80	1,42	5,41	600	450	225	57	57	1050
Iwangród	8	5,35	4,01	1,73	2,42	2,40	1,90	7,21	768	576	288	72	72	1344
Nowo-Aleksandrya	11	7,36	5,52	2,38	3,33	3,30	2,61	9,92	1056	792	396	99	99	1848
Miłocin	11	7,36	5,52	2,38	3,33	3,30	2,61	9,92	1056	792	396	99	99	1848
Lublin	13	8,69	6,52	2,81	3,93	3,90	3,08	11,72	1248	936	468	117	117	2184
Minkowice	15	10,03	7,52	3,25	4,53	4,50	3,55	13,52	1440	1080	540	135	135	2520
Trawniki	17	11,37	8,53	3,68	5,13	5,10	4,03	15,32	1632	1224	612	153	153	2856
Rejowiec	19	12,71	9,53	4,12	5,73	5,70	4,50	17,12	1824	1368	684	171	171	3192
Chełm	20	13,38	10,04	4,34	6,03	6,00	4,74	18,02	1920	1440	720	180	180	3360
Dorogusk	22	14,72	11,04	4,77	6,63	6,60	5,21	19,82	2112	1584	792	198	198	3696
Lubomil	24	16,06	12,04	5,20	7,23	7,20	5,68	21,62	2304	1728	864	216	216	4032
Maciejów	26	17,40	13,05	5,64	7,83	7,80	6,16	23,42	2496	1872	936	234	234	4368
Kowel	28	18,74	14,05	6,07	8,43	8,40	6,63	25,22	2688	2016	1008	252	252	4704
Rososz	9	6,02	4,51	1,95	2,71	2,70	2,13	8,11	864	648	324	81	81	1512
Krzywda	11	7,36	5,52	2,38	3,33	3,30	2,61	9,92	1056	792	396	99	99	1848
Łuków tow.	12	8,03	6,02	2,60	3,63	3,60	2,84	10,82	1152	864	432	108	108	2016
Łuków pasaż.	12	8,03	6,02	2,60	3,63	3,60	2,84	10,82	1152	864	432	108	108	2016

Taryfa drogi żelaznéj St.-Petersburgsko-Warszawskiéj.

Z Petersburga do Warszawy: Taryfa dla pasażerów do Warszawy kl. 1	kl. 2	kl. 3 (Ruble i kopiejki)	Odległość w wiorstach od S.-Petersburga	STACYE.	Z Warszawy do S.-Petersburga. Taryfa dla pasażerów z Warszawy kl. 1	kl. 2	kl. 3 (Ruble i kopiejki)	Odległość w wiorstach od Warsz.	STACYE.
				Z St.-Petersbur.					Z Warszawy.
— 60	— 45	— 20	21	„ Carskiego-Sioła.	— —	— —	— —	—	do Wołomina.
1 26	— 94	— 52	42	„ Gatczyny.	— 96	— 72	— 40	32	„ Tłuszczy.
1 53	1 14	— 63	51	„ Sujda.	1 53	1 14	— 63	51	„ Łochowa.
1 89	1 41	— 78	63	„ Siwerska.	— —	— —	— —	—	„ Zielenca.
2 37	1 77	— 98	80	„ Diweńska.	2 37	1 77	— 98	79	„ Małkini.
2 97	2 22	1 23	99	„ Mszyńska.	3 3	2 27	1 26	101	„ Czyżewa.
3 45	2 58	1 43	116	„ Preobrażeńska.	3 48	2 61	1 45	116	„ Szepetówki.
3 84	2 88	1 60	129	„ Ługi.	4 23	3 17	1 76	141	„ Łap.
4 47	3 35	1 86	150	„ Serebrianki.	4 86	3 64	2 2	162	„ Białego-Stoku.
5 13	3 84	2 13	171	„ Plussy.	5 49	4 11	2 28	183	„ Czarnej wsi.
5 79	4 34	2 41	193	„ Biely.	6 3	4 52	2 51	201	„ Sokółki.
6 39	4 79	2 66	213	„ Nowosiela.	6 48	4 86	2 70	216	„ Kuźnicy.
7 14	5 35	2 97	238	„ Toroszyna.	7 23	5 42	3 1	241	„ Grodna.
7 71	5 78	3 21	257	„ Pskowa.	8 10	6 7	3 37	270	„ Poreczja.
8 43	6 32	3 51	281	„ Orły.	8 85	6 63	3 68	295	„ Marcinkanic.
9 18	6 88	3 82	306	„ Ostrowy.	9 42	7 6	3 92	314	„ Oran.
9 93	7 44	4 13	331	„ Żogowa.	9 99	7 49	4 16	333	„ Olkenik.
10 77	8 7	4 48	359	„ Pondery.	10 56	7 92	4 40	352	„ Rudziszek.
11 28	8 46	4 70	376	„ Korsówki.	11 13	8 34	4 63	371	„ Landwarowa.
11 76	8 82	4 90	392	„ Iwanówki.	11 64	8 73	4 85	388	„ Wilna.
12 51	9 38	5 21	417	„ Reżycy.	— —	— —	— —	—	„ Wilejska.
13 5	9 78	5 43	435	„ Antonopola.	12 36	9 27	5 15	412	„ Bezdany.
13 80	10 35	5 75	460	„ Ruszona.	13 8	9 31	5 45	436	„ Podborodzia.
14 19	10 64	5 91	473	„ Dubna.	13 83	10 37	5 76	461	„ Święciany
14 91	11 18	6 21	498	„ Dynaburga.	14 46	10 84	6 2	482	„ Ignalina.
15 18	11 38	6 32	507	„ Kałkuny.	15 15	11 36	6 31	505	„ Dukszty.
15 69	11 77	6 54	524	„ Nowo-Aleksandr.	15 78	11 83	6 57	526	„ Nowo-Aleksandr.
16 32	12 24	6 80	545	„ Dukszty.	16 29	12 22	6 79	546	„ Kałkuny.
17 1	12 76	7 9	568	„ Ignalina.	16 53	12 40	6 89	551	„ Dynaburga.
17 67	13 25	7 36	590	„ Święciany.	17 28	12 96	7 20	576	„ Dubna.
18 42	13 81	7 67	615	„ Podborodzia.	17 70	13 27	7 37	590	„ Ruszona.
19 14	14 35	7 97	639	„ Bezdany.	18 42	13 81	7 67	614	„ Antonopola.
19 62	14 71	8 17	654	„ Wilejska.	18 96	14 22	7 90	632	„ Reżycy.
19 86	14 89	8 27	663	„ Wilna.	19 71	14 78	8 21	657	„ Iwanówki.
20 34	15 25	8 47	679	„ Landwarowa.	20 19	15 14	8 41	673	„ Korsówki.
20 94	15 70	8 72	699	„ Rudziszek.	20 73	15 55	8 64	691	„ Pondery.
21 48	16 11	8 95	717	„ Olkenik.	21 54	16 15	8 97	718	„ Żogowa.
22 5	16 54	9 19	736	„ Oran.	22 32	16 74	9 30	744	„ Ostrowy.
22 65	16 99	9 44	756	„ Marcinkanic.	23 7	17 30	9 61	769	„ Orły
23 37	17 53	9 74	780	„ Poreczja.	23 79	17 84	9 91	793	„ Pskowa.
24 27	18 20	10 11	810	„ Grodna.	24 36	18 27	10 15	812	„ Toroszyna.
24 99	18 74	10 41	834	„ Kuźnicy.	25 8	18 81	10 45	836	„ Nowosiela.
25 44	19 8	10 60	849	„ Sokółki.	25 71	19 28	10 71	857	„ Biely.
26 1	19 51	10 84	867	„ Czarnej wsi.	26 34	19 75	10 97	878	„ Plussy.
26 61	19 96	11 9	888	„ Białego-Stoku.	27 —	20 25	11 25	900	„ Serebrianki.
27 27	20 45	11 36	910	„ Łap.	27 63	20 72	11 51	921	„ Ługi.
28 2	21 1	11 67	935	„ Szepetówki.	28 2	21 1	11 67	934	„ Preobrażeńska.
28 44	21 33	11 85	949	„ Czyżewa.	28 50	21 37	11 87	950	„ Mszyńska.
29 13	21 85	12 14	973	„ Małkini.	29 10	21 82	12 12	970	„ Diweńska.
— —	— —	— —	986	„ Zielenca.	29 58	22 18	12 32	986	„ Siwerska.
29 94	22 45	12 47	999	„ Łochowa.	29 97	22 48	12 49	999	„ Sujda.
30 54	22 90	12 72	1019	„ Tłuszczy.	30 21	22 66	12 59	1007	„ Gatczyny.
— —	— —	— —	1034	„ Wołomina.	30 87	23 15	12 86	1029	„ Carskiego-Sioła.
31 49	23 62	13 14	1050	do Warszawy.	31 49	23 62	13 13	1050	do Petersburga

Taryfa dr. żel. Warszawsko-Wiedeńskiéj i Warsz.-Bydgoskiéj.

W kierunku Warszawy wiorst	STACYE	Pociąg pośpieszny kl. 1	kl. 2	Pociąg osobowy kl. 1	kl. 2	kl. 3	kl. 4 (Kopiejki)
	Z Warszawy:						
15	do Pruszkowa	52	39	45	34	20	13
27	„ Grodziska	97	73	84	63	36	24
40	„ Rudy Guz...	141	106	123	92	53	35
52	„ Radziwiłowa	179	135	156	117	67	45
62	„ Skierniewic	217	163	189	124	81	54
90	„ Rogowa	311	233	270	203	116	77
99	„ Koluszek	342	256	297	223	127	85
107	„ Rokicin	373	280	324	243	139	93
122	„ Bab	421	316	366	275	157	105
155	„ Petrokowa	469	352	408	306	175	117
156	„ Gorzkowic	542	407	471	353	202	135
177	„ Radomska	614	461	534	401	229	153
195	„ Kłomnic	676	508	588	441	252	168
215	„ Częstochowy	745	559	648	486	278	185
245	„ Myszkowa	845	635	735	552	315	210
257	„ Zawiercia	876	658	762	572	327	218
263	„ Łaz	907	681	789	592	339	225
275	„ Ząbkowic	949	712	825	619	354	236
287	„ Granicy	994	746	864	648	371	247
281	„ Dąbrowy	973	730	846	635	363	242
290	„ Sosnowic	1004	754	873	655	375	249
—	„ Łodzi	420	315	375	282	161	107

W kierunku Warszawy wiorst	STACYE	Pociąg pośpieszny kl. 1	kl. 2	Pociąg osobowy kl. 1	kl. 2	kl. 3	kl. 4 (Kopiejki)
	Z Warszawy:						
82	do Łowicza	283	212	246	185	106	70
107	„ Pniewa	369	277	321	242	139	91
125	„ Kutna	431	323	375	282	162	107
137	„ Ostrów	476	375	414	311	178	118
161	„ Kowala	556	417	483	363	208	138
176	„ Włocławka	607	455	228	397	227	151
197	„ Nieszawy	680	510	591	444	254	169
211	„ Aleksandr	735	551	639	480	275	182
217	„ Ciechocinka	759	569	660	496	284	188

Ze Stacyi na Przystanki.

Z Grodziska do Brwinowa	37	29	17	11
ze Skierniewic do Płyćwi	37	29	17	11
z Rogowa do Płyćwi	43	32	20	13
„ Rokicin do Wolborki	43	32	20	13
„ Petrokowa do Rozprzy	59	45	27	18
„ Radomska do Kamińska	59	45	27	18
„ Częstochowy do Poraja	46	34	21	14
„ Myszkowa do Poraja	40	30	18	10
„ Zawiercia do Poraja	65	50	30	22
„ Granicy do Strzemieszyc	40	30	18	12

Uwaga.—Oprócz powyższych opłat od każdéj osoby jadącéj do Warszawy, pobiera się jeszcze opłata rogatkowego po k. 1½.—Dzieci nie umiejące chodzić wolne są od opłaty taryfowéj.—Dzieci do lat 10 w kl. 1 płacą za bilet klassy 2 podług niniejszéj taryfy, zaś w 2 bilet klassy 3.—Na dwoje dzieci służy jeden bilet właściwéj kassy

Taryfa drogi żelaznéj Warszawsko-Terespolsko-Brzeskiéj.

Taryfa kl. 1	kl. 2	kl. 3 (Kopiejki)	Wiorsty	STACYE	Taryfa kl. 1	kl. 2	kl. 3 (Kopiejki)	Wiorst	STACYE.
				Z Pragi					Z Brześcia-Litewskiego
51	39	22	17	do Miłosny.	24	18	10	8	do Terespola.
105	79	44	25	„ Dębe Wielkiego (przystanek)	81	61	34	26	„ Chotyłowa.
105	79	44	35	„ Mińska.	126	95	53	41	„ Biały.
156	117	65	48	„ Cegłówa (przystanek).	195	147	82	64	„ Międzyrzeca.
156	117	65	52	„ Mrozów.	276	207	115	80	„ Szaniawy (przystanek).
210	158	88	70	„ Kotunia.	276	207	115	90	„ Łukowa.
252	189	105	84	„ Siedlec.	351	264	147	116	„ Siedlec.
330	248	138	110	„ Łukowa.	393	295	164	130	„ Kotunia.
408	306	170	120	„ Szaniawy (przystanek).	447	336	187	148	„ Mrozów.
408	306	170	136	„ Międzyrzeca.	498	374	208	153	„ Cegłowa (przystanek).
477	358	199	159	„ Biały.	498	374	208	165	„ Mińska.
522	392	218	174	„ Chotyłowa.	552	414	230	175	„ Dębe Wielkiego (przystanek).
579	435	242	193	„ Terespola.	552	414	230	183	„ Miłosny.
600	450	250	200	„ Brześcia-Litewsk.	600	450	250	200	„ Pragi.

OBJASNIENIA.

Pociągi kuryerskie mają powozykl. 1 i 2.—Powozy pocztowe mają powozy kl. 1, 2 i 3.—Sprzedaż biletów osobowych i ekspedycya pakunków rozpoczyna się na stacyi Praga na godzinę—na innych stacyach na ½ godzin przed odejściem pociągu—zamyka się na 5 minut przed tymże czasem.—Wykupiony na jazdę bilet daje prawo do bezpłatnego przewozu pakunku nieprzewyższającego wagi funtów 40.—Ekwipaże i zwierzęta powinny być dostawiane do ekspedycyi na 2 godzin przed odejściempociągu.—Taryfa opłat przewozowych jest do nabycia na wszystkich stacyach po cenie kop. 15.

Adresy Różnych osób.

Nazwisko	Ulica	Numer
Adwokaci i Obrońcy przysięgli Okręgu sądowego warszawskiego.		
Anc Dominik	Ś-to Jerska	12
Bardzki Artur	Leszno	7
Bem Juljusz	Ś-to Jerska	18
Bensef Juljusz	Nalewki	3
Bielicki Wincenty	plac Krasiński	2
Bojasiński Lucjan	Długa	26
Borzewski Konstanty	Długa	26
Brzeziński Andrzej	Podwal	3
Brzeziński Józef	Długa	22
Bruner Henryk	Leszno	2
Buszkowski Maciej	Miodowa	13
Buszkowski Jan	Długa	28
Chraszczewski Ksawery	Długa	9
Chrołowski Kazimierz	Miodowa	6
Chruszczakowski Feliks	Miodowa	15
Ciągliński Franc.	Miodowa	10
Czarnowski Stanisław	Miodowa	8
Dębski Feliks	Chmielna	9
Domański Józef	Długa	2
Dobrzański Atanazy	Plac Krasiński	18
Dutkiewicz Saturnin	Ś-to Jerska	35
Ebert Kaźmierz	Zielna	8
Elzenberg Henryk	Rymarska	18
Flamm Filip	Leszno	6
Gepner Stanisław	Senatorska	10
Głębocki Klemens	Ś-to Jerska	41
Goldszmidt Józef	Krak.-Przedm.	18
Grabowski Leon	Bielańska	12
Grabowski Wojciech	Włodzimierska	3
Grajnert Franciszek	Miodowa	22
Grodziński Edward	Ś-to Jerska	18
Groer Wincenty	Senatorska	27
Hofman Henryk	Długa	14
Holtz Ludwik	Ś-to Jerska	17
Hryniewiecki Juljan	Długa	21
Jasiński	Bielańska	8
Jędrzejewicz Jan	Przejazd	14
Jurzyński Władysław	Podwal	16
Kamiński Jan Maurycy	Miodowa	8
Kamiński RajmuntStan.	Niecała	40
Karpiński Józef	Marszałkowska	8
Kirszroth Jakób	Niecała	11
Kieman Juljan	Leszno	12
Kirszroth Józef	Włodzimierska	3
Kleczkowski Józef	Przechodnia	17
Klochowicz Jan	Długa	12
Kohn (Cohn) Adolf	Leszno	11
Kokeli Józef	Elektoralna	11
Koszarski Przemysław	Przejazd	49
Kozanecki Bronisław	Długa	16
Kozakow Piotr	Ś-to Jerska	3
Krajewski Henryk	Hoża	31
Kraushar Aleksander	Senatorska	1
Kramsztyk Mark	Miodowa	4
Krysiński Leon	Długa	30
Krysiński Ksawery	Długa	9
Krysiński Zygm.	Tłomackie	30
Kulikowski Tytus	Długa	2
Landau Szymon	Orla	12
Leo Edward	Ś-to Jerska	10
Łukomski Józef	Jasna	2
Łącki Teodor	Elektoralna	3
Majewski Winc.	Długa	7
Marczewski Ludwik	Erywańska	6
Marks Emil	Miodowa	30
Meyer Kaźmierz	Długa	17
Mellerowicz Wincenty	Chmielna	16
Meyet Leopold	Miodowa	12
Mayzel Bronisław	Bielańska	32
Mirosławski Zygmunt	Długa	17
Naimski Józef	Ś-to Krzyska	9
Newelski Ignacy	Przejazd	15
Niemirycz Juljan	Miodowa	11
Nowca Władysław	Miodowa	64
Ochimowski Feliks	Marszałkowska	3
Okolski Antoni	Bielańska	20
Olszowski Tytus	Długa	9
Ossuchowski Antoni	Przejazd	3
Parysot Aleksander	Miodowa	15
Paszkowicz Kaźmierz	Krakow.-Przed.	24
Pepłowski Adolf	Ś-to Jerska	28
Piotrowski Kajetan	Elektoralna	22
Politowski Jan	Długa	17
Plebiński Edmund	Bielańska	17
Portner Apolinary	Bielańska	2
Powichrowski Włodz.	Żabia	13
Poznański Maksymilj.	Przejazd	22
Prejs Alfons	Długa	8
Próchnik Stanisław	Ś-to Jerska	7
Posner Leopold	Maryańska	12
Pronaszko Witold	Ś-to Jerska	10
Rauszer Juljan	Senatorska	26
Rodzyn Szymon	Ś-to Jerska	1
Roszkowski Gustaw	Żelazna Brama	18
Rotwand Leon	Leszno	13
Rotwand Stanisław	Miodowa	26
Rydzewski Juljan	Ś-to Jerska	11
Rytel Władysław	Miodowa	27
Schönman Juljan	Długa	30
Skokowski Wiktor	Ś-toJerska	18
Skrzyński Ludwik	Ś-toJerska	28
Skupiewski Józef	Leszno	15
Skurzyński Jan	Miodowa	30
Smoleński Ksawery	Długa	16
Sonenberg Szymon	Długa	24
Sorgenstejn Saul	Ś-to Jerska	13
Srzednicki Mścisław	Ś-to Jerska	49
Strasburger Roman	Długa	45
Sunderland Seweryn	Senat	9
Suligowski Adolf	Długa	21
Świeszewski Jan	Długa	30
Szaniawski Artur	Ś-to Krzyzka	21
Szaniawski Józef	Długa	23
Szląskowski Józef	Senat	31
Szumański Wiktor	Długa	6
Szwarcenberg Józef	Miodowa	12
Szymanowski Michał	Graniczna	2
Tańłowski Hipolit	Rymarska	20
Tatarkiewicz Ksawery	Ś-to Jerska	14
Tomaszewski Juljan	Długa	2
Turowski Henryk	Długa	12
Tyszka Juljan	Ś-to Jerska	10
Walewski Juljusz	Ś-to Jerska	26
Walewski Teodor	Ś-to Jerska	21
Wejchert Edmund	Długa	18
Wierzbicki Stanisław	Hoża	8
Wierzchlejski Roman	Plac Krasiński	9
Więckowski Romuald	Długa	2
Willman Juljan	plac Krasiński	9
Winiewicz Karol	Twarda	21
Wolf Andrzej	Bednarska	6
Wrotnowski Lucjan	Rymarska	15
Wysocki Tomasz	Krak.-Przed.	12
Wyrzykowski Mieczy.	Ś-to Jerska	26
Wyganowski Konst.	Podwal	7
Zalewski Stanisław	Królewska	11
Zieliński Franciszek	Długa	5
	Jasna	
Adwokaci prywatni upoważnieni przez Izbę sądową.		
hr. Łubieński Tomasz	Kanonja	4
Wyrzykowski Miecz.	Podwal	26
Obrońcy przy Sędziach i Zjazdach Sędziów Pokoju.		
Czarnecki Ludwik	Ś-to Jerska	22
Dzwonkowski Józef	Ś-to Jerska	2
Konitz Teodor	plac Krasiński	1777
Kowalski Stanisław	Kościelna	14
Kronenblech Ben.-H.	Ś-to Jerska	1775
Hr. Łubieński Tomasz	Kanonia	4
Sikorski Juljan	Nowolipie	6
Śpiewak Adam	Ś-to Jerska	1768/10
Notaryusze przy kancellaryi Sądu okręgowego warszawskiego		
Baturski Teodor	Włodzimierska	4
Ciunkiewicz Henryk	Zielna	13
Dziewulski Aleksander	Nowy-Świat	39
Gostomski Karol	Miodowa	13
Jałowiecki Aleksander	Królewska	41
Jasiński Stanisław	Żabia	7
Józefowicz Michał	Długa	32
Kozakowski Józef	Miodowa	12
Kretkowski Włodzim.	Jerozolimska	36
Kulikowski Francisz.	Elektoralna	43
Lilpop Aloizy	Aleksandrya	12
Maciejowski Karol	Złota	10
Masłowski Jan	Jerozolimska	25
Paklerski Juljan	Królewska	6
Prejss Aleksander	Leszno	57
Przysiecki Michał	Długa	20
Rapacki Franciszek	Karmelicka	9
Rutkiewicz Ludwik	Kozia	3
Skabiczewski Grzegór.	Marszałkowska	8
Sliwiński Wojciech	Nowolipie	10
Sobierański Wojciech	Długa	19
Sobolewski Juljan	Nowy-Świat	12
Truszkowski Hipolit	Wiejska	14
Tyrchowski Stanisław	Miodowa	490
Zawadzki Stanisław	Hr. Berga	9
Zbikowski Józef	Długa	19
Notaryusze przy Kancellaryach hypotecznych Sędziów Pokoju.		
Buszkowski Leon	Miodowa	11
Cwierciakiewicz Aleks.	Miodowa	17
Gajewski Maksymiljan	Miodowa	14
Garwoliński Francisz.	Chmielna	60
Kiersnowski Krzysztof	Miodowa	15
Kozakowski Józef	Rymarska	2
Jackowski Józef	Miodowa	3
Łącki Konstanty	plac Krasiński	2
Łukomski Wacław	Miodowa	6
Markiewicz Michał	Miodowa	9
Markowski Henryk	Miodowa	15
Wichrowski Ludwik	Ś-to Jerska	14
Wydźga Władysław	Miodowa	15
Zieliński Maurycy	Włodzimierska	15
Komornicy Izby sądowej warszawskiej.		
Daszkiewicz-Bortnowski Fihp.	Motyliński Stefan.	
Ofrasimow Genadiusz.	Radzymiński Francisz.	
Komornicy Sądu Okręgowego warszawskiego.		
Krasuski Stanisław.	Grzędziński Edmund.	
Gawriłow Aleksander.	Kietliński Henryk.	
Kurman Józef.	Simon Konstanty.	
Borkowski Edward.	W wiedeński Bazyli.	
Komornicy przy Sędziach i Zjazdach Sędziów Pokoju.		
Mierkowski Napoleon.	Kapitulna	5
Horoszewicz Ferdynan.	Ciepła	991/9
Komornicy Sądu Handlowego warszawskiego.		
Holtorf Antoni.	Garbolewski Jan.	
Karwowski Aleksander.	Czamański Leon.	
Filipowicz Aleksander.	Bagiński Bronisław.	
Orłowski Jan.	Mielech Jan.	
Markowski Aleksander.		

Taksa listów prostych zagranicznych.

za łut 1 wagi i za przesyłki w opaskach krzyżowych wagi od 1 do 3½ łutów.

	od listów kopiejek	od opaski kopiejek
Do Krakowa, Lwowa, całej Galicyi i Szląska Austryackiego	8	2
„ wszystkich innych prowincyi Austryackich do Wiednia, Pragi i Pesztu		
„ Belgii		
„ wszystkich krajów Cesarstwa Niemieckiego		
„ Szwajcaryi		
„ Holandyi		
„ Danii		
„ Hiszpanii		
„ Anglii, Szkocyi i Irlandyi		
Do Włoch	8	2
„ Francyi i Algeryi		
„ Mołdawii i Wołoszczyzny		
„ Portugalii		
„ Turcyi i Konstantynopola		
„ Jerozolimy		
„ Szwecyi		
„ Norwegii		
„ Grecyi		
„ Egiptu		
„ Stanów Zjedn. Ameryki północnej		
„ Chin	26	6
„ Japonii	26	6

Ważniejsze przepisy Pocztowe.

Korespondencya przesyłana pocztą wewnątrz Cesarstwa dzieli się na prostą i asekurowaną.

Do korespondencyi prostej zaliczają się:

1. Listy zamknięte, proste i rekomendowane.—2. Listy otwarte.—3. Przesyłki opaskowe.—4. Posyłki bez wartości.

Do korespondencyi asekurowanej zaliczają się:

1. Posyłki wartościowe.—2. Pakiety pieniężne.—3. Pakiety wartościowe.

1. *Listy zamknięte.* § 1. Za list zamknięty uważa się jeden lub kilka arkuszy papieru zakopertowanych, zapieczętowanych lub włożonych w osobną papierową obwolutę, klapy której są zaklejone lub zapieczętowane. Waga zamkniętego listu zamiejskiego i miejskiego, prywatnego i urzędowego ogranicza się do 35 łutów włącznie i sam list pod względem swej formy powinien być dogodny do przesłania pocztą.

Listy proste.—§ 2. Bywają zamiejskie do przesłania do wszystkich miejsc Cesarstwa i miejskie do przesłania wewnątrz miasta, gdzie są urządzone poczty miejskie.

§ 3. *a)* Za przesłanie listu zamiejskiego pobiera się po 8 kop. od każdego łuta wagi listu. *b)* Za przesłanie listu miejskiego pobiera się w Warszawie po 3 kop. za każdy list.

§ 4. Od listu zamiejskiego może być według życzenia oddawcy takowego nie całkiem opłata ustanowiona wniesioną lecz koniecznie musi być opłacone 8 kopiejek od listu przesyłanego pomiędzy wszystkiemi miejscami Cesarstwa Rossyjskiego z wyłączeniem adresowanych do władz rządowych, które to listy powinny być opłacone całkowicie.

Za list niecałkowicie opłacony, opłata wagowa pobiera się od adresanta w stopie podwójnej, to jest za każdy łut wagi listu po 16 kop., odejmując od ogólnej summy wartość marek naklejonych na liście.

Uwaga.—Niecałkowicie opłacony łut uważa się za całkiem nieopłacony.

§ 6. Każdy adresant może odmówić przyjęcia nie całkowicie opłaconego listu, nie otwierając samego listu.

§ 8. Opłata listów prostych zamiejskich i miejskich odbywa się za pomocą marek pocztowych naklejonych na stronie adresu listu, albo za pomocą włożenia listu do stemplowej koperty pocztowej, według wartości odpowiednio do wagi samej przesyłki.

Listy rekomendowane.—§ 9. List rekomendowany powinien być koniecznie włożony w obwolutę papierową, klapy której mogą być przyklejone lub zapieczętowane jedną lub kilkoma lakowemi pieczęciami lub klejowemi pieczątkami. Na obwolucie na stronie adresu powinien być zrobiony napis: „rekomendowany“ na listach zagranicznych, a na krajowych powinien być napis po rusku „заказное“.

§ 11. Za list rekomendowany pobiera się opłata po 8 kop. od łuta wagi listu, 10 kop. za rekomendacyę 5 kop. za kwit.

II. *Listy otwarte.*—§ 16. Ten nowy rodzaj korespondencyi ustanawia się dla prowadzenia jej otwarcie. Forma otwartego listu składa się z papieru z blankietem w 1/16 części arkusza. Z jednej strony blankietu pisze się szczegółowy adres przeznaczenia, a druga strona blankietu przeznaczona jest do pisania. Pisać wolno atramentem lub ołówkiem. Blankiety do listów otwartych przysposabia władza pocztowa, i przesyłanie listów otwartych na innych blankietach nie dopuszcza się.

§ 17. Za przesłanie otwartego listu zamiejskiego pobiera się 4 kop. a za przesłanie otwartego miejskiego (gdzie urządzone są poczty miejskie) 3 kop. za list.

III. *Przesyłki opaskowe.*—§ 18. Do przesłania pod opaską przyjmuje się: *a)* Drukowane, litografowane, metaloryty, fotografia, lub innym sposobem mechanicznym reprodukowane przedmioty dogodne do przesłania pocztą listową, z wyłączeniem takich, które zostały odbite zwykłą prasą do kopjowania. *b)* wzory i próby towarów nie mające żadnej ceny w sprzedaży, i *c)* urzędowe papiery, kontrakty pisane na stemplu lub bez, nuty i t. p.

§ 19. Za podobnego rodzaju przesyłkę wagi do 4 łutów pobiera się 2 kop., wagi wyżej nad 4 łuty do 8 łutów 4 kop. i t. d. proporcyonalnie powiększając opłatę o 2 kop. za każdą przewyższającą wagę do 4 łutów.

§ 20. *a)* Waga każdej przesyłki nie powinna przewyższać 64 łutów; *b)* przesyłka powinna być zaopatrzona w opaskę tak, żeby można było dogodnie obejrzeć wszystko znajdujące się pod opaską; *c)* na przesyłce nie dopuszcza się nic rękopiśmiennego oprócz podpisu oddawcy, oznaczenia miejsca i czasu oddania, jak również przy przesyłce wyłącznie wzorów i prób towarów, fabrycznego lub handlowego znaku, firmy oddawcy, numerów i cen dotyczących tych towarów; *d)* adres adresanta powinien być oznaczony na samej opasce; *e)* każda przesyłka opaskowa powinna być koniecznie opłacona całkowicie za pomocą naklejonych na opasce marek pocztowych odpowiednio do wagi przesyłki, inaczej nie odsyła się do miejsca przeznaczenia.

IV. *Posyłki bez wartości i posyłki wartościowe.* Ogólne przepisy dla posyłek.—§ 21. Posyłki przyjmują się na pocztę zapakowane w skrzynkach, w skórę, ceratę i płótno. Posyłki wagi do 5-ciu funtów, przesyłane pomiędzy stacyami pocztowemi, leżącemi przy liniach kolei żelaznych, przyjmują się na pocztę zapakowane w mocny papier i pod opaską z ceraty lub mocnego płótna.

§ 24. Waga każdej posyłki wraz z opakowaniem, ograniczona jest do 3 pudów włącznie. Posyłka z powodu swej objętości niedogodna do przesłania nie przyjmuje się na pocztę.

Za przesłanie posyłki pobiera się opłata wagowa od funta według odległości: do 300 wiorst, 3 kop. od funta, do 400 wiorst, 4 kop. od funta, do 500 wiorst, 5 kop. od funta i t. d. do 2500 proporcyonalnie powiększając opłatę od 1 kop. za każdą dalszą odległość do 100 wiorst, od 2500 do 2750 po 26, od 2750 do 3000 po 27. Najniższa stopa opłaty

wagowej za każdą posyłkę oznacza się 10 kop. na wszelką odległość. Z odbioru na poczcie posyłki udziela się pokwitowanie za opłata 5 kopiejek.

Uwaga.—Dla posyłek z książkami najniższa stopa opłaty wagowej nieoznacza się. Ale dla tego posyłka z książkami na pocztę powinna być oddana otwarta, to jest ostatecznie nie zapakowana, żeby można było przekonać się o włożeniu do paki samych książek. Na posyłce powinien być zrobiony napis „z książkami". Nie pragnący korzystać, pod temi warunkami, z ulgi przepisanej dla posyłek z książkami oddawca jej opłaca całą opłatę wagową we wskazanej w art. 27-ym normie.

Szczegółowe przepisy.—§ 30. Za zagubienie posyłki bez wartości, od której nie pobiera się opłaty asekuracyjnej, wydział pocztowy nie odpowiada przed jej oddawcą.

§ 31. Przy przesyłaniu posyłki wartościowej, oprócz wagowej opłaty i opłaty za pokwitowanie, pobiera się jeszcze opłata asekuracyjna według taksy wskazanej. Dla tego w razie zagubienia posyłki wartościowej, wydział pocztowy wypłaca oddawcy, po złożeniu kwitu z odbioru jej na poczcie, wynagrodzenie w summie, równej wartości posyłki.

§ 32. Na posyłce wartościowej powinien być zrobiony napis: „wartościowe", a sama wartość posyłki powinna być wypisana literami w rublach. Posyłki wartości przewyższającej 5000 rubli każda, nie przyjmują się na pocztę.

V. *Pakiety pieniężne.*—§ 33. Pakiety pieniężne przeznaczone są do przesyłania w nich z przeliczeniem pieniędzy mających obieg w Cesarstwie w biletach kredytowych i w monecie brzęczącej, (w niewielkiej ilości) papierów procentowych państwa, biletów Skarbu Państwa, akcyi, obligacyi, udziałów prywatnych Towarzystw i Instytucyi, dozwolonych przez Rząd, kuponów i talonów od nich, czystego papieru stemplowego i wekslowego. Przesyłane w pakietach pieniądze i wyżej wymienione papiery wartościowe, podlegają obowiązkowej opłacie asekuracyjnej.

Uwaga I. Za monetę brzęczącą w niewielkiej ilości uważa się: miedziana do $9^3/_4$ kopiejek, srebrna do 1 rubla i złota do 21 rubli.

Uwaga II. Do pakietu pieniężnego nie zabrania się wkładać wraz z wartościami listy (ale nie zamknięte) i różnego rodzaju inne papiery, nie ulegające opłacie asekuracyjnego i wpisaniu do specyfikacyi.

§ 34. Pakiet pieniężny oddaje się na pocztę otwarty, dla przeliczenia włożonych weń wartości.

§ 40. Od pakietów pieniężnych pobierają się opłaty pocztowe: *a)* wagowe po kop. 10 od łuta; *b)* asekuracyjne od przesłanej wartości według taksy; i *c)* za pokwitowanie 5 kop.

§ 41. Wartość przesyłanych pocztą w pieniężnych pakietach pieniędzy w biletach kredytowych, w monecie brzęczącej, jak również papierów, oznacza się: *a)* pieniędzy po cenie nominalnej, oznaczonej na biletach i monecie (półimperyał rs. 5 kop. 15), *b)* papierów według życzenia oddawcy ale nie niżej ich ceny nominalnej, oznaczonej na samym papierze, i nie wyżej podwójnej tej ceny, przyczem do rachunku oznaczonej wartości powinny wchodzić i kupony przy papierze.

§ 45. W razie zgubienia na poczcie pakietu pieniężnego lub części włożonych do niego wartości władza pocztowa wynagradza oddawcę pakietu po okazaniu przezeń pokwitowania z odbioru pakietu na poczcie zgubioną summę.

VI. *Pakiety wartościowe.*—§ 46. Pakiety wartościowe ustanawiają się dla dania korespondentom możności przesyłania takowych, mających dla nich wartość papierów i przedmiotów, z wyłączeniem pieniędzy. Pakiet wartościowy oddaje się na pocztę, jako zamknięty lub otwarty, dla przejrzenia włożonych weń wartości.

§ 52. Dozwala się wkładać wartości w każdy pakiet oddawany, jako otwarty, nie wyżej nad 15,000 rs., a w oddawany jako zamknięty, nie wyżej jak na 500 rubli.

§ 53. Waga każdego pakietu wartościowego jest ograniczona—jeżeli oddawany jest jako zakryty—do 10 funtów a jeżeli oddaje się jako otwarty—do 25 funtów.

§ 54. Za przesłanie pakietu wartościowego pobierają się opłaty pocztowe: *a)* wagowe 10 kop. od łuta; *b)* asekuracyjne według taksy i *c)* za pokwitowanie 5 kop.

§ 55. W razie zagubienia na poczcie pakietu wartościowego, lub części włożonych weń wartości, władza pocztowa wypłaca oddawcy pakietu, po okazaniu przezeń pokwitowania z odbioru na poczcie pakietu, wynagrodzenie, w summie równej zagubionej wartości.

VII. *Taksa opłaty asekuracyjnej.*—§ 56. Opłata asekuracyjna za przesyłanie wartości w pieniężnych i wartościowych pakietach i posyłkach pobiera się od deklarowanej przez oddawcę wartości lub summy następującej w ilości: *a)* od wartości lub summy od rs. 1 do 100 po 1 kop. od rubla; *b)* od wartości lub summy wyższej nad rs. 100 do 400, po $^1/_2$ kop. od rubla, z dopłatą 50 kop. za całą przesyłkę; *c)* od wartości lub summy wyższej nad rs. 400 do 1000, po $^1/_4$ kop. od rubla, z dopłatą rs. 1 kop. 50 za całą przesyłkę; *d)* od wartości lub summy wyższej nad 1000 rs. po $^1/_8$ kop. od rubla, z dopłatą jeszcze rs. 3 kop. 50 za całą przesyłkę.

Uwaga.—Asekuracyjna opłata od części rubla pobiera się jak od całego rubla.

VIII. *O przesyłaniu pism peryodycznych wychodzących wewnątrz Cesarstwa.*—§ 57. Za przesyłanie pism peryodycznych wychodzących wewnątrz Cesarstwa, pobiera się opłata od ogłoszonej przez redakcyę lub wydawcę ceny pisma z przesyłką (licząc w tej cenie wszystkie wydatki na wydanie i przesłanie czasopisma, jako to: pocztowe, za opakowanie, kantorowe i t. p.). Za pisma wychodzące nie więcej jak tylko raz na miesiąc—8%; za pisma wychodzące więcej jak 5 razy na miesiąc—12%; za pisma wychodzące nie więcej jak jeden raz na dzień—16%. Przytem najniższa norma opłaty określa się: za pisma wychodzące: *a)* nie więcej, jeden raz na miesiąc—60 kop. na rok, i 35 kop. na więcej jak 5 razy na miesiąc—50 kop. na rok; *b)* nie pół roku; *c)* nie więcej jak jeden raz na dzień—rs. 1 kop. 20 na rok, 65 kop. na pół roku, 35 kop. na kwartał i 12 kop. na miesiąc.

IX. *Ogólne przepisy co do przesyłania korespondencyi.* § 58. Zabrania się przesyłać pocztą materye i przedmioty palne, gryzące i łatwo zapalające się.

§ 59. Zabrania się wkładać: *a)* w listy wartościowe, pakiety i posyłki—pieniędzy mających obieg w Cesarstwie Rossyjskiem (w biletach kredytowych i monecie brzęczącej); *b)* w pakiety i posyłki—listów zamkniętych.

§ 60. Przesyłanie pocztą płynów, (oprócz materyi gryzących i łatwo zapalających się) w wielkiej ilości: dozwala się nie inaczej, jak w naczyniu z grubego szkła starannie zatkanem i umieszczonem w hermetycznie zamkniętem naczyniu metalicznem z zapakowaniem go w mocną skrzynkę drewnianą, przesyłanie dozwolonych płynów w nieznacznej ilości i w posyłkach z innemi rzeczami dozwala się w starannie zatkanych naczyniach szklannych, z zastrzeżeniem, żeby w każdej posyłce nie było więcej nad dwa naczynia, a waga każdego z nich nie przenosiła 1 funta.

§ 61. Jeżeli się okaże, że w oddanej na pocztę lub przesłanej pocztą korespondencyi są włożone palne, gryzące, lub łatwo zapalające się materye lub przedmioty, to taka korespondencya ze wszystkiem co się w niej znajduje, konfiskuje się na rzecz skarbu i oprócz tego winny przesyłania pocztą zakazanych przedmiotów, obowiązuje się wynagrodzić za mogącą się spowodować przez to szkodę innym pakietom i posyłkom, i w ogóle korespondencyi pocztowej i skarbowej. Takiej samej karze ulegają winni wysłania pocztą płynów w wielkiej ilości, bez zachowania przepisów w tym przedmiocie zawartych i włożenia do pakietu płynów lub przedmiotów, mogących przesiąkać wilgoć albo tłustość.

§ 62. Jeżeli w korespondencyi z zabronionemi do przesyłania przedmiotami, będą znalezione dokumenta lub innego rodzaju papiery (prócz służących do opakowania), takowe oddają się gdzie należy, ale ze ściągnięciem od odbiorcy, jeżeli nie odmówi ich przyjęcia, po rs. 1 od łuta wagi wszystkich znajdujących się w korespondencyi dokumentów i papierów (oprócz służących do opakowania).

X. *Listy zagraniczne* można wysyłać na koszt odbierającego, albo frankowane lub w części frankowanemi. Jeżeli nie są obłożone zupełnie markami, to te, które są naklejone na liście, przyjmują się w rachunek, resztę dopłaci adresant.

TARYFA DOMÓW
Miasta Warszawy i Przedmieścia Pragi.

Numer policyjny	Numer hipoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu.
			Aleksandrya.
1	2777*b*		
2	2851	10	Miechowicz SS.
3	2777*a*	—	Celiński Ludwik
4	2849/50	—	Daniłowski August.
5	2776	—	Bekker Karol.
6	2778	—	Ejbeszye Lejzor.
7	2775	—	Milembach Karol.
8	2780	—	Rzepski Jakub.
9	2774	—	Płocki Adam.
10	2781	—	Glücksohn Lewek.
11	2773	—	Zieliński Stanisław.
12	2779*ab*	—	Dubeltowicz Paweł.
13	2772	—	Hr. Uruski Seweryn.
14	2782*a*	—	Przeradzki Juljan.
15	2771	—	Schoenejch Gustaw.
16	2782*b*	—	Szancenbach Jan.
17	2769/70	—	Baur Jan.
19	2768*c*	—	Jungmann Józef
21	2768*b*	—	Szpital dziecinny.
23	2768*a*	—	Bagieński Feliks.
		—	Szpital dla dzieci.
			Bagatela.
3	1761*a*		
1	1761*b*	9	Jurjewicz Stanisław.
		—	Fraenkel Antoni.
			Bagno.
1	1083*b*	8	Schrejber B. i Ulrych.
2	1244*b*	—	Levi Markus.
4	1244*d*	—	Najgoldberg H.
			Bednarska.
1	2814*b*	1/11	Miejski.
2	2683	—	Majewska Teodozja.
3	2682	—	Raczyński.
4	2684	—	Mik Wilhelm.
5	2681	—	Kaliszewski Antoni.
6	2685/6	—	Multanowski Andrzej
7	2680	—	Nowodworska Elżbieta.
8	2687*b*	—	Garyantasiewicz Antoni.
9	2679	—	Eckert Wiktorya.
10	2687*a*	—	Multanowski Andrzej.
11	2678*bc*	—	Jaworski Albert.
12	2688*a*	—	Leśniewska Joanna.
13	2678*bc*	—	Jaworski Albert.
14	2689	—	Bremer Jan
15	2678*a*	—	Zarębina Marja.
16	2690*a*	—	Zieliński Władysław.
17	2677	—	Rządowy.
18	2690*b*	—	Trzciński Władysław.
19	2676	—	Mąkierski Aleksander.
20	369*b*	—	Orgelbrandt Anna.
21	2675	—	Meylert Henryk.
22	370	—	patrz Krak.-Przed. N. 56.
23	2674	—	Maciejewski Bolesław.
25	2673*a*	—	Natan Efros.
			Belwederska.
2	1721*c*	9	Rogatka belwederska.
3	1716/17	—	Budynki pałacu.
4	1721*a*	—	Pałac Belwederski.
5	1718/20	—	Odwach.
			(Belwederska za rogatką)
1	3065	—	Rychter Agata.
2	3066/7	—	Łączyński Ludwik.
4	3069*a*	—	Witkowska Scholastyka.
			Hr. Berga.
1	408/9	10	Patrz Krak.-Przed. N. 3.
3	408/9*a*	—	Bersohn Jan.
5	408/9*b*	—	Natansohn S.
7	408/9*o*	—	Patrz Włodzimiers. N. 15
9	408/9*p*	—	Zawadzki Stanisław.
11	1347*a*1	—	Schmidt Adolf.
			Biała.
1	885	7	Kierszt Marjanna.
2	887	—	Rejdel Andrzej.
3	884	—	Szymanowski Dominik.
4	888	7	Ryf Paweł.
6	889	—	Różycki Juljan.
8	890	—	Kowalska Amalja.
			Białoskórnicza.
1	2625	1/11	Piskorski August
2	2623	—	Naimski Józef.
3	2627	—	Glans Aleksy
4	2622	—	Naimski Józef.
			Bielańska.
1	467*a*	2/3	Patrz Senatorska N. 16
2	466	—	Brun Stanisław.
3	603	—	Baum Emilja.
4	604	—	PP. Kanoniczek.
5	602	—	Bar. Fraenkel Aleks.
6	605	—	Hr. Józ. Zamojska.
7	601*b*	—	Ekelt Julja.
8	606/18	—	Paklerski Juljan.
9	601*a*	—	Langner Gotlib.
10	607	—	Rządowy.
11	598	—	Budzyński Aleksander.
12	608	—	Zawisza Jan.
13	597	—	Budzyński Aleksander.
14	609	—	Obrębski Marceli.
15	596	—	Kałużyński Tomasz.
16	610	—	Sapieszko.
17	595	—	Temler Fryderyk.
18	611	—	Grabska Wiktorja.
19	594	—	Czubińska Felicja.
20	577	—	Ajass Krystyan.
21	593	—	Cichocki Franciszek.
			Boczna.
1	2584	1/11	Wilke Michał
2	2564*a*	—	Plac niezabudowany.
3	2584	—	Wilke Michał.
5	2583	—	Rafeld Lipa.
7	2582	—	Wajnblat Boruch.
			Bonifraterska.
1	2165*c*	4	Patrz Franciszk. N. 14.
2	1812	2/3	Laterner Zysla.
3	2165*a*	4	Zacharkiewicz A.
4	2176	2/3	Epsztejn i Herszberg.
5	2164	4	Jeszke Zofia.
6	2166/7	2/3	Kościół św. Jana Bożego
7	2163	4	Maszków Piotr.
9	2162	—	Polakiewicz bracia.
11	2162*a*	—	Eger.
13	2162*b*	—	Lipkau Kornela.
15	2161	—	Grefkowicz SS.
17	2160	—	Jagodzińskich SS.
19	2159	—	Patrz Pokorna N. 2.
21	2158	—	Zajęty pod Cytadelę.
23	2157	—	—
			Bracka.
1	1587	9	Juljan Fuchs.
2	1274/5	—	Patrz Nowy-Świat N. 1.
3	1585/6	—	Francis. Pietruszewski.
6	1591	—	Broniec.
7	1583	—	Szuster Franciszek.
8	1266/7*b*	10	Patrz Jerozol. aleja N. 18
9	1582*d*/1	9	Rakowski Leon.
10	1265*a*	10	Patrz Nowy-Świat N. 17.
11	1582*cc*	9	Adelsztejn Karol.
12	1592	10	Brzozowski Zenon.
13	1580*a*	—	Tymowski Kajetan.
14	1565*a*	—	Chłopicka.
15	1577	—	Żochowski Bronisław.
17	1576*a*	—	Żukowski Michał.
19	1576	—	Przepiórka Izrael.
1	2794*a*	1/11	Patrz Obożna N. 2.
2	2793	—	Nitkowski Jan-Leon.
3	2725	—	Nischke August.
4	2755/6/7	—	Szmidt Szaja.
5	2724	—	Wiewiórka Bencjan.
6	2745*b*	—	Wessel.
7	2723	—	Zawalska Zuzanna.
8	2754	—	Múck Wilhelm.
9	2722	—	Biedrzycki Marcin.
10	2726	—	Dębska Marya.
11	2721	—	Mirabel Berek.
12	2727*b*	—	Szmidt Chuna.
13	2720	—	Gelbfisz Bajnisz.
14	2728	—	Kempiński Ludwik
15	2718/19	—	Flancrejch Chuna.
16	2720	—	Zajdenbejtel Wolf.
18	2730	—	Wrotnowski Stanisław.
20	2731	—	Główczyński Józef.
22	2732	—	Nawarski SS.
24	2733	—	Modzelewski Feliks.
26	2734*ab*	—	Zajdenbejtel Wolf.
28	2735/6	—	Weksler Berek.
			Brzozowa.
1	69	1/11	Patrz Stare-miasto N. 2.
2	218	—	Zublewski SS.
3	60	—	Patrz Stare-Miasto N. 20
4	217	—	Chojnacki Teofil.
5	67	—	Patrz Stare-miasto N. 6.
6	215*a*	—	Konhejm Majer.
7	201	—	Lipiński Adam.
8	216*a*	—	Grzegorzewski.
9	202	—	Lidkie Jana i Ludwiki.
10	2592/3	—	Patrz Bugaj N 7.
11	203	—	Solecki Józef.
12	214/15	—	Wysocki Teodor.
13	63	—	Patrz Stare-miasto N. 14.
14	212/13	—	Plac.
15	205/6	—	Roman Władysław.
16	211	—	Aldkojfer Ajzyk.
17	61	—	Patrz Stare-miasto N. 18.
18	2588*a*	—	Tompioner.
19	247*b*	—	Patrz Mostowa N. 1.
20	210	—	Trunk Julja.
21	59	—	Pafrz Stare-miasto N 22.
22	209	—	Malinger Lewek.
23	58	—	Patrz Stare-miasto N. 22.
24	208	—	Falęcik Kazimierz.
25	57	—	Patrz Stare-miasto N. 26.
26	207*a*	—	Dyzmańska.
			Bugaj.
1	2594*ab*	1/11	Przy Tarasie Zamkowym.
2	2595/6	—	Dom Komory Wodnej.
3	215/16*c*	—	Gutmana SS.
4	2597/8	—	Pancer Teofil.
5	215/16*b*	—	Judka i Naftal Front.
6	2602/3	—	Rządowy.
7	2592/3	—	Mestenhauzer Władysł.
8	2602/3	—	Rządowy.
9	2591	—	Malingier Leon.
10	2604	—	Rafeld Lipa.
11	2590	—	Wajntal i Tompioner.
12	2602/3	—	Rządowy.
13	2589	—	Goldsobel L.
15	2588	—	Patrz Brzozowa N. 18.
17	2587	—	Smyk Maryanna.
19	2586	—	Malingier.
21	2585	—	Falęcik Kazimierz.
23	207*bc*	—	Rafeld Gitla.
			Burakowska.
			za Powązkowsk. rogatk.
1	21*b*	5/6	Michalski Jan.
2	27*a*	—	Patrz Powązk. za rogat.
3	21*d*	—	Szulc Ignacy.
4	23	—	Hajkowska Florentyna.

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu.
5	25*a*	5/6	Bliźniak.
6	22	—	Łuczyński Michał
7	25*c*	—	Glier Jan.
8	21*a*	—	Romaniuk Andrzéj.
9	25*e*	—	Klemczyńska Antonina.
10	20	—	Drabich Marya.
11	28*a*	—	Ganp Edward.
12	28	—	Fidler Złota.
12*a*	28*b*	—	Gohgliober.
12*b*	28*c*	—	Szneling Izrael.
14	29	—	Hufnagiel Salomea.
17	28*c*	—	Semenow Piotr.
			Ceglana.
1	1117*f*	8	Geneli Albin SS.
2	1119/20	—	Boenisz Franciszek.
3	1117	—	Ulrich Krystyan.
4	1121	—	Boenisz Franciszek.
5	1117*h*	—	Unzelt małżonków.
6	1122	—	Handelsman Adam.
6*a*	1118*b*	—	Jung Herman.
			Celna.
1	70/1*c*	1/11	Otocki Szczepan.
3	71	—	Miński Feliks.
			Chłodna.
1	924	7	Koszary Mirowskie.
2	761	—	Zewalda SS.
3	933	—	Norblin i Werner.
4	762	—	Gundelach Wilhelm.
5	932	—	Maciejowska Marya.
6	763	—	Perl Albert.
7	931	—	Rządowy (par. kos. św.Br.)
8	764	—	Borman i Szwede.
9	930	—	Fajnkind.
10	765	—	Makowiecki Aleksander.
11	929	—	Ożarów Berek.
12	766	—	Polakow Samson.
13	928	—	Rothaub Lewek.
14	767	—	Schuller Grzegorz.
15	927*c*	—	Krawczyński Franciszek
16	768	—	Kraetschmar Ludwik.
17	927*b*	—	Manzel Józef.
18	769	—	Barchan Josek.
19	927*a*	—	Gąsiorowski Wil.
20	770	—	Kownacki Marcin.
21	927*d*	—	Głodowski Feliks.
22	771	—	Rybaczek Teodor.
23	926*b*	—	Potkański K.
24	772	—	Staszewska K.
25	926*a*	—	Markowski Józef.
26	773	—	Godlewska Józefa.
27	926*c*	—	Troetzer Adam.
—	774/5	—	Kościół ś. Korola Borom.
28	892	—	Śniechowski Teodor.
29	925	—	Kawecki Walenty.
30	893	—	Schmajke Karolina.
31	924	—	Roesler Józef.
32	894	—	Jenike August.
33	923	—	Januszewska Otylja.
34	895	—	Niemczyński Jan.
35	922	—	Wedych Antonina.
36	896	—	Mergenthaler Leopold.
37	921	—	Matuszewska Joanna
38	897	—	Zacharów.
39	920	—	Zientek Katarzyna.
40	898	—	Baumgarten Amalja.
41	919	—	Skoryna M.
42	899	—	Schmajke Karol.
43	918	—	Machlejd Karolina.
44	900	—	Gaszczyński Stanisław.
45	917*a*	—	Perzanowski J.
46	901	—	Rejchman Jan.
47	917	—	Machniewicz Jakób.
48	902	—	Kacperkiewicz K.
49	915/16	—	Jung Paulina.
50	903	—	Piętka.
51	914	—	Rozwadowski.
52	904	—	Winnicki Józef.
53	913	—	Winnicki Antoni.
54	905	—	Ludwig Mar.
56	906	—	Bogdanowicz Grzegorz.
58	907	—	Płatkowski Jan.
60	908	—	Mausz Maksymiljan.
62	909	—	Lebinger Szmul.
64	910	—	Jaszkowska Karolina.
66	911	—	Moranowicz Norbert.
68	912	—	Batogowska Teofila.

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu.
1	1260*b*	10	Smolikowski S.
2	1259*e*	—	Simler Julja.
3	1260*d*	—	Smolikowski S.
4	1523	—	Czerski Jakób.
5	1260*c*	—	Celina Tarlo hr.
6	1524	—	Wilkans Juljan.
7	1565*b*	—	Fiorentini M.
8	1525	—	Czarnowski Marcell.
9	1565*d*	—	Portugalski Józef.
10	1526	—	Żukowski Antoni.
11	1565*c*	—	Rudnicki Jan.
12	1527	—	Petrow Aleksander.
13	1564*c*	—	Szawłowska Salomea.
14	1528	—	Dziewanowski.
15	1564*b*	—	Wojniłowicz L.
16	1529	—	Zwajgenhaft Józek.
17	1564*a*	—	Fronckiewicz Władysław
18	1493	—	Werner i Lilpop Marya
19	1563	—	Brylski Antoni.
20	1530	—	Koelichen Karol.
21	1562	—	Sulikowski Karol.
22	1531*a*	—	Wolf Robert.
23	1561	—	Bakałowicz Aleksander.
24	1531	—	Szmideckich małżonków.
25	1560	—	Eger Aloizy.
26	1532	—	Ludwik Aleksander.
27	1559*b*	—	Patrz Marszałk. N. 26.
28	1533	—	Rakoczy Jan.
29	1287/1558	—	Przepiórka Izrael.
30	1534	10	Chodakowski Leon.
31	1557	8	Walfisz i Halpern.
32	1536	—	Fursztenberg E.
33	1556*a*	—	Grzybowski Eugenjusz.
34	1424	—	Patrz Żelazna N. 2.
35	1556*b*	—	Mausz Maksymiljan.
36	1537	—	Kahl Fryderyk.
37	1556*c*	—	Ziemiński Leonard.
38	1538	—	Ludwig Aleksander.
39	1556*d*	—	Tokarski Adam.
40	1539	—	Grin Emilja.
41	1554/5	—	Komora.
42	1540	—	Ręczlerski Ludwik.
43	1553	—	Cybulski Paweł.
44	1541	—	Borzęcka Dorota.
45	1551	—	Patrz Żelazna N. 1.
46	1542	—	Kessel Ferdynand.
47	1551*a*	—	Górka Abram.
47*a*	1551*c*	—	Kołaczyński Józef.
48	1543	—	Artzt Józefa.
49	1551*b*	—	Majewski Józef.
50	1543*a*	—	Sauve Teodor.
51	1550	—	Łuczyński Wojciech.
51*b*	1550*b*	—	Wilman Franciszek.
52	1544	—	Gechtkopf Abram.
53	1550*a*	—	Sulikowski Stanisław.
54	1545	—	Orszak Józef.
56	1546	—	Izdebski Franciszek.
58	1547	—	Marenż i Gross.
60	1548	—	Kalicińska Teofila.
60*a*	1549*m*	—	Renczlerski Ludwik.
62	1549*ab*	—	Piekarski i Gladsztern.
64	1549*c*	—	Koj Jan.
64*a*	1549*ab*3/4	—	Ławicki Ignacy.
66	1549*g*	—	Kryt SS.
68	1549*i*	—	Zachartowicz H.
70	1549*d*	—	Krüger Piotr.
72	1549*l*	—	Car Stanisław.
74	1549*e*	—	Patrz Żelazna N. 2.
76	1549*f*	—	Leszczyński Jan.
			Cicha.
1	2844	10	Urnski Seweryn hr.
2	2841	—	Przybylski Antoni.
4	2842	—	Śniadowski Józef.
6	2843	—	Sporny Józef.
			Ciepła.
1	1117*a*	8	Maclnicka Aniela.
2	1094*b*	—	Chruściński Jan.
3	1117*b*	—	Martwich Karol.
4	1094*c*	—	Wilczyński Władysław.
5	1118*a*	—	Tyszler Antoni.
6	1094*d*	—	Plewiński Władysław.
7	1106	—	Pieniążek Maciej.
8	1107*a*	—	Plewiński Tadeusz.
9	991*a*	7	Wesołowski Andrzej

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu.
10	1107	8	Sowa Wolf.
12	1108*ab*	7	Rządowy.
			Ciasna.
1	1791	2/3	Kaczyński Paweł.
			Czarna.
1	2178	—	Wadenfeld i Kratke.
2	1808	—	Patrz Franciszk. N. 4.
3	2178*a*	—	Rosgar Mejer.
4	2179*a*	—	Iwrej Szulim.
5	1809*cd*	—	Patrz Franciszk. N. 10.
6	2179*b*	—	Abramowicz Franciszek.
7	2176*a*	—	Modrzew Izrael.
			Czerniakowska.
1	3053	9	Rogatka Czerniakowska.
2	3052	—	Bażyler Tauba.
3	3054	—	Koszelik Konstanty.
4	3051	—	Smoliński Antoni.
5	3055	—	Bremer Jan.
6	3050	—	Towarzystwo fabryczne.
7	3056	—	Solarski Aleksander.
8	3050	—	Woskrzesińska Emilja.
9	3057	—	Trzciński Juljan.
10	3049	—	Okońskiego SS.
11	3058*a*	—	Brykner Józef.
12	3048	—	Ostrowski Wojciech.
13	3058*b*	—	Wierzbowska Ludwika.
14	3047	—	Anyżewskich SS.
15	3059	—	Jamiołkowski Michał.
16	3046	—	Rapczewski Michał.
17	3060	—	Smolak Stanisław.
18	3045	—	Rubinlicht SS.
19	3061	—	Karpiński Feliks.
20	3044	—	Leczyński Paweł.
21	3062	—	Tomkiel Marcin.
22	3043	—	Baranowski Marcin.
23	3063	—	Judaszko Mosiek.
25	3113	—	Koszary Huzarskie.
27	3012*e*	—	Rządowy.
28	3020	—	Łukin Aleksander.
30	3021	—	Zalewski Dydak.
31	2987*c*	—	Koszary Ułańskie.
32	3022	—	Wendland Wolf.
33	3010	—	Purzycki Franciszek.
34	3023	—	Gutsztadt SS.
35	3009	—	Czermiński Józef.
36	3024	—	Władza wojskowa.
37	3008	—	Koszary Kirasjerskie.
38	3025	—	Lelendorf Mikołaj.
39	3008	—	Koszary Kirasjerskie.
40	3042	—	Plac miejski.
41	3007	—	Gawiński Walery.
42	3027	—	Farb Rojza.
43	3005/6	—	Senger Robert.
44	3028	—	Kalkulator Fiszer.
45	3004	—	Fuksiewicz Stanisław.
46	3029	—	Marszałkowski Ignacy.
47	3003	—	Hr. Zamoyski Zdzisław.
48	3030	—	Mizna Itta.
49	3002	—	Hr. Zamoyski Zdzisław.
50	3031	—	Köstenbauma SS.
51	3001	—	Szoltze i Komp.
52	3032	—	Köstenbaum SS.
53	3000*a*	—	Szultz Berek.
54	3033	—	Delor Ludwik.
55	2999	—	Górski Jan.
56	2945	—	Szydełko.
57	2998	—	Szultz Karol.
59	2997	—	Ostrowski i Sp.
60	3060*a*	—	Zawadzkich SS.
61	2996	—	Löwenberg SS.
62	2942/3	—	Patrz Solec N. 5 i 7.
63	2995	—	Bevensee Jan.
64	2937/8	—	Hr. Zamojski Stanisław.
65	2994	—	Tworkowski Wincenty.
66	3034	—	Szoltze Jan
67	2993	—	Patrz Solec N. 25.
68	3035	—	hr. Zamojski.
69	2992	—	Akc. bud. dla rzemieśln.
70	2935/6	—	Jaskółowski Teodor.
71	2990/1	—	Plac rządowy.
72	3036	—	Szaranowski Tomasz.
73	2989*a*	—	Czosnowski Wincenty.
74	2933/4	—	Patrz Solec N. 25.
75	2988*bc*	—	Lilpop, Rau i komp.
76	2932*a*	—	Saenger Wiktor.
77	2988*a*	—	Rajzacher Roman.

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu.
78	2931*a*	9	Zenger Wiktor.
79	2988*b*	—	Lilpop i Rau.
80	2929/30*bc*	—	Bile Jan.
82	3037	—	Holtz.
84	2927*b*	—	Lejbkron Lewek.
86	2926	—	Patrz Solec N. 39.
88	2925	—	Patrz Solec N. 41.
90	2924*a*	—	Bewenze Karol.
92	2923	—	Janasz Jakób.
94	3038	—	Orsetti Teodor.
96	3039/40	—	Kozłowski Ludwik.
98	2977	—	Stokowski Jan.
			Czysta.
2	415*a*	1/11	Szymanowski Józef.
4	638*c*	—	Radwan Zofja.
6	638*b*	—	Mendelsohn Wolf-Berek.
			Danielewiczowska.
1	461	2/3	Patrz Senatorska N. 8.
2	495*a*	—	Heintze Wilhelm.
3	462	—	Patrz Senatorska N. 10.
4	615	—	Gminy Izrael.
5	619/20	—	Szuch Ignacy.
6	616	—	Puls Fryderyk.
8	617	—	Potocka Aleksandra.
			Długa.
1	592*b*	—	Grzeliński Leon.
2	540	—	Wasilew Piotr.
3	501*a*	—	Rządowy.
4	541	—	Budziszewski Narcyz.
5	501/592	—	Włoskiewicz Teresa.
6	542	—	Niemyski Kazimierz.
7	591	—	Rządowy(Komis. Spraw.)
8	543*ab*	—	Margules Szaja.
9	590	—	Krasińska Elżbieta.
10	543*cd*	—	Margules Szaja.
11	590	—	Krasińska Elżbieta.
12	544	—	Werner SS.
13	589	—	Katedra Prawosławna.
14	545	—	Bokhan Ferdynand.
15	588	—	Katedra Prawosławna.
16	546	—	Jentys Jan.
17	489*a*	—	Koelichen Karol.
18	547*a*	—	Wolfin Wincenty.
19	489*b*	—	Lehr Leopold.
20	550	—	Naimska Julja.
21	587	—	Bremer Ignacy.
22	551	—	Jasiński Leon.
23	586*b*	—	Stempiński Aleks.
24	552/3	—	Jankowska Teod.
25	586*a*	—	Placzkowska Teodora.
26	554	—	Jankowska Teod.
27	585	—	Brzeziński Józef.
28	555	—	Küster Rozalja.
29	584	—	Dziechciński Stanisław.
30	556	—	Dückert Artur.
31	583	—	Lilpop Marja.
32	557	—	Jasińskich małżonków.
33	582	—	Koppe Wilhelm.
34	558/9	—	Saenger Robert.
35	581	—	Hiszpański Stanisław.
36	563	—	Rządowy.
37	580	—	Sommer Ludwik.
39	579	—	Grymowska Petronela
41	578	—	—
43	576	—	Boelke Samuel.
45	575	—	Temler Fryderyk.
47	574	—	Bitschan Paweł.
49	572/3	—	Wołowski Władysław.
51	569	—	Patrz Tłomacka N. 6.
53	568	—	Kulczycki Stanisław.
55	567	—	Blunk Krystyna.
57	565/6	—	Koelichen Karol.
			Dobra.
1	2806	10	Billing SS.
2	2829/30	—	Liedtke Antoni.
3	2825	—	Plac Miejski.
4	2810	—	Liedtke Antoni.
5	2805*b*	—	Bazyler Moszek.
6	2821*d*	—	Topolski Heljodor.
7	2804	—	Koenig Jerzy.
8	2821*c*	—	Kownacki Marcin.
9	2820	—	Patrz Drewniana N 3.
10	2821*b*	—	Łochowski Teofil.
11	2821*f*	—	Patrz Drewniana N. 2.
12	2821*a*	—	Sikorski Idzi.

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu.
13	2785*bc*	2/3	Ciborowski Józef.
14	2812*e*	—	Sikorski Idzi.
15	2785*a*	—	Patrz Leszczyńska N. 1.
16	2811*b*	1/11	Patrz Radna N. 1.
17	2737*b*	—	Kubarski Wojciech.
18	2812*c*	—	Lentz Konstanty.
19	2800*a*	—	Kubarski Wojciech.
20	2812*d*	—	Lentz Konstanty.
21	2800	—	Zabudowania miejskie.
22	2798/9	—	—
23	2713	—	—
24	2814*c*	—	Oranowski Józef.
25	2797	—	Kopczyński Edward.
26	2814*a*	—	Borzęcka Marya.
27	2796	—	Dwojanowska Tekla.
28	2814	—	Borzęcka Marya.
29	2700	—	Winawer Dawid.
31	2701	—	Laskowski Władysław.
33	2795	—	Rau SS.
35	2682	—	Patrz Bednarska N. 3.
37	2684	—	Patrz Bednarska N. 4.
1	2821*e*	10	Zygadlewicz Feliks.
1a	2821*b*	—	Patrz Dobra N. 10.
2	2821*f*	—	Przybylski Jan.
3	2820	—	Walter SS.
4	2821*g*	—	Strzałecki Antoni
5	2818	—	Siniawski Kazimierz.
6	2821*a*	—	Patrz Topiel N. 14.
			Dunaj szeroki.
1	147	1/11	Patrz Duuaj Wązki N. 8a
2	136	—	Patrz Dunaj Wązki N. 8
2a	176	—	Patrz Nowomiejska N. 7.
3	146	—	Gorazdowski Józef.
4	175	—	Maj Justyna.
5	145	—	Szachmaciński Józef.
6	174	—	Budzyński Andrzej.
7	144	—	Król Antoni.
8	173	—	Rutkowski Franciszek.
9	142/3	—	Melerowicz Amalja.
10	172	—	Bębnowska Rozalja.
11	141	—	Maj Rafał.
13	137	—	—
			Dunaj wązki.
1	48	1/11	Patrz Stare-miasto N. 27.
2	133	—	Kachnik Roman.
3	155	—	Siemiatycz Szmul.
4	134	—	Żółtowska Józefa.
5	154	—	Rudnicki Walery.
6	135	—	Widerski Andrzej.
7	153	—	Srednicki Joel.
8	136	—	Zgromadzenia Szewców.
8a	147	—	Wiechowicz SS.
9	152	—	Kubalska Ewa.
10	148	—	Szulc Małg.
11	151	—	Fajnberg Zofia.
12	149	—	Heller Haim.
13	150	—	Kubełko Ignacy.
14	514	—	Zgromadz. Rzeźników.
15	518	—	Patrz Podwal N. 26.
			Dziekanja.
1	89	1/11	Rządowy (Stajnie zamk.)
3	90	—	Parafja św. Jana.
5	88	—	Tallat-Kelpsz Zofja.
			Dzielna.
1	2375*a*	5/6	Blumberg W.
2	2321	—	Perkowicz.
3	2375	—	Niemojewski Ludwik.
4	2358	—	Königstejn Aron.
5	2375*b*	—	Czajkowski Michał.
6	2358*a*	—	Kotarska Julja.
7	2375*c*	—	Patrz Karmelicka N. 16.
8	2358*b*	—	Segal Bernard.
9	2374/*a*	—	Jancewicz Napoleon.
10	2359	—	Rajkiewicz Józef.
11	2373*b*	—	Kaliński Franciszek.
12	3360*a*	—	Nisensohn Nis.
13	2373*a*	—	Karpiński Teodor.
14	2360*b*	—	Szwartzensztejn.
15	2373	—	Gorczycka Elżbieta.
16	2360	—	Niemojewski Aleksander
17	2373*c*	—	Bichniewicz Joanna.
18	2361	—	Rządowy.

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu
19	2372	5/6	Liszewski Karol.
20	2362	—	Rządowy.
20a	2364	—	Kozłowski Aleksander.
20b	2364*a*	—	Czarkowski Józef.
21	2371	—	Mikucki Józef.
22	2364*b*	—	Kotowski Aleksander.
23	2370*a*	—	Unger Gracjan.
24	2364*c*	—	Kozłowska Tekla.
25	2370*b*	—	Barszczewicz J.
25	2370*d*	—	Kwieciński Józef.
26	2365	—	Zaborowski Adam.
27	2370*h*	—	Dyc Kazimierz.
28	2488	—	Patrz Smocza N. 6.
29	2370*c*	—	Karpowicz SS.
30	2496	—	Patrz Smocza N. 5a.
31	2370*f*	—	Wiśniewski Andrzej.
32	2496*a*	—	Lasocki Józef.
33	2370*e*	—	Pilitowska Julja.
34	2366	—	Szczupakiewicz And.
34a	2376*b*	—	Raczyński Ludwik.
34b	2366*c*	—	Pruss Matylda.
36	2367	—	Samochwałów Teodora.
38	2369*h*	—	Krysiak Antoni.
40	2369*g*	—	Królikowski Andrzej.
42	2369*f*	—	Szprota Franciszek.
44	2369*e*	—	Magnuski Stanisław.
46	2369*a*	—	Nowina Josek.
48	2369*b*	—	Witkowski Karol.
50	2369*k*	—	Wąchockier Adam.
52	2369*c*	—	Odesser Beniamin.
54	2369*d*	—	Hasfeld Uszer.
			Dzika.
1	2324	5/6	Borowiecka i Gepner
2	2302*ab*	4	Prylińskich SS.
3	2223	5/6	Silber Abram.
4	2239	4	Patrz Nalewki N. 7.
5	2322	5/6	Higersberger Józef.
6	2240*b*	4	Połątkiewicz Wincenty
7	2321*a*	5/6	Stycharzewski Francis.
8	2240*c*	4	Tajtelbaum Izrael.
9	2354	5/6	Hert Szaja.
10	2241	4	Patrz Nalewki N. 11.
11	2320*a*	5/6	Somerfeld Bernard.
12	2242	4	Patrz Nalewki N. 13.
13	2319	5/6	Żachemski Tomasz.
14	2303	4	Rajtarski Tomasz.
15	2318*a*	5/6	Gelbfarb Szlama.
16	2244*b*	4	Braunszwejg Szmul.
17	2318	5/6	Landau i Dytman.
18	2245*a*	4	Fajnmeser Lipa.
19	2317	5/6	Władzy Wojskowej.
20	2245*b*	4	Cejlion Hil-Gott.
21	2316	5/6	Sikorski Józef.
22	2304	4	Tykociner Izrael.
23	2315	5/6	Sikorski Józef.
24	2247*f*	4	Regelman Ignacy.
25	2314*a*	5/6	Frandzel Daniel.
	2313*ab* XXIII	—	Goldman Majer.
26	2247*e*	4	Lindenstadt i Zalberg.
27	2313*ab*/1*a*	5/6	Paciążek Walerjan.
28	2287*b*	4	Patrz Gesia N. 12.
29a	2313*ob/y*	5/6	Wajdenfeld Estera.
30	2287*c*	4	Rapaport Ulrich.
31	2313*g*	5/6	Plac niezabudowany.
32	2248*c*	4	Szczotkowski Stefan.
33	2312	5/6	Sikorski Adam.
34	2248*d*	4	Gelblat Zysman.
35	2311*f*	5/6	Kapliński Andrzej.
36	2248*e*	4	Zilbersztrom Aron.
37	2311*g*	5/6	Pluta Antoni.
38	2249*a*	4	Gościnny Szmul.
39	2310*a*	5/6	Sztock Edward.
40	2250	4	Patrz Nalewki N. 33.
41	2310*b*	5/6	Łaguna Teofil.
42	2306	4	Lubiler Abram.
43	2309*b*	5/6	Heine Cronisława.
44	2275/6	4	Patrz Miła N. 25.
45	2309*a*	5/6	Temler Karol.
46	2274*g*	4	Wisłocki Mikołaj.
48	2274*h*	—	Glicz Jan.
49	2309*c*	5/6	Chrząstowski Witold.
50	2197*i*	4	Patrz Muranowska N. 33.
54	2307*c*	—	Rządowy.
56	2307*a*	—	Szwejgert Fr.
58	2308	5/6	Miejski rog: Powązk.

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu
		7	**Elektoralna.**
1	797	—	Zielonka Leopold.
2	743*a*	—	Bank Polski.
3	796	—	Lewita Emilja.
4	745/6	—	Bernsztejn Ignacy.
5	795	—	Bersohn Matjas.
6	747	—	Glass Aron.
7	794*c*	—	Stopczyk Jan.
7a	794	—	Jabłońska Aleksandra.
8	748	—	Kryksin Włodzimierz.
9	794*b*	—	Wejsshejt Karol.
10	749	—	Feist Aleksander.
11	794*a*	—	Rappel Ignacy.
12	750/1	—	Szpital św. Ducha.
13	793	—	Ettinge Mend.
14	752	—	Berger Józef
15	792	—	Mochaupt Anna.
16	753	—	Fraget Juljan.
17	791	—	Brodowska Aleksandra.
18	754	—	Łukaszewicz Marya.
19	790	—	Gmina Ewang. Augs.
20	755	—	Rappel Ignacy.
21	789	—	Żabicka Józefa.
22	813	—	Patrz Solna N. 2.
23	788	—	Deübel Marcin.
24	756	—	Gajer Walenty.
25	787	—	Kubarski Wojciech.
26	757	—	Rotmil Mendel.
27	786	—	Walter Samuel.
28	758	—	Brzozowski Michał.
29	785	—	Jakobsohn Teodor.
30	759	—	Kojsiewicz An.
31	784	—	Anders Wilhelm
32	760	—	Grosser Krystyan.
33	783	—	Wichrowski Ludwik.
34	886	—	Kwieciński Tomasz.
35	782	—	Kaszucka An.
37	781	—	Bekier Karelina.
39	780	—	Dybiński Kajetan.
41	779	—	Hantower SS.
43	778	—	Hube Kar.
45	777	—	Lichtenberg.
47	776	—	Chlebowska Emilja.
			Erywańska.
1	1349	10	Towarz. Kred. Ziemskie.
2	1066*i*	—	Gmina Ewang.-Augsb
3	1066*a*	—	Brühl SS
4	1066*r*	—	Petko Józef.
4a	1066*t*	—	Grabiński Stanisław.
5	1066*b*	—	Brühl Ludwik.
7	1066*c*	—	Jankowski Juljan.
8	1066*l*	—	Karasiński Leon.
10	1066*l*	—	Zamojski Jan hr.
12	1066*m*	—	Matłasiński Juljan.
			Fabryczna.
1	3001*a*	9	Rudzki Konstanty.
2	3000*a*	—	Patrz Czerniak. N. 53.
3	3001*b*	—	Patrz Rozbrat N. 8.
4	3000*c*	—	Piekarski Józef.
6	3000	—	Hr. Roniker Wiktor.
			Franciszkańska.
1	1863*a*	2/3	Kościół ś-go. Franciszka.
1a	328	—	Tenenbaum Iosek.
2	1863*a*	—	Dom sierot.
3	1807	—	Wejnholtz.
4	1808	—	Goldwasser G.
5	1806	—	Endelman Michał.
6	1809*a*	—	Magnus Józef.
7	1805	—	Bialer.
8	1809*b*	—	Landoberg Ejzyk.
9	1804	—	Gesundhejtch Mar.
10	1809*cd*	—	Folman Jakób-Lewek.
11	1803	—	Zalszupin Szymon.
12	1810/11	—	Wilner Abram.
13	1802	—	Griegendler Lewek.
14	2165*c*	4	Szmideberg.
15	1799	—	Orzech Hersz-Wolf.
16	2165*b*	—	Kohn SS.
17	1798	—	Kanelbaum Chaim.
18	1813	—	Braun małżonków.
19	1797*a*	—	Unger Naftal.
20	1814	—	Rozenberg Berek.
21	1797*b*	—	Lindner Pinkus.
22	1815	—	Halbersztadt M.
23	1797*c*	—	Folman SS.
24	1816	—	Wilder Majer.
25	1796*a*	4	Czarnecka Karolina
26	1817	—	Lewenfisz SS.
27	1796*b*	—	Herszfinkiel J.
28	1818	—	Lothe Pinkus J.
29	1795	—	Glikschon Felicja.
30	1819	—	Lindner Pinkus.
31	1794*a*	—	Winiówka Icek.
33	1793*a*	—	Winawer Gabryel.
			Freta.
1	280	2/3	Ostaszewski Feliks.
2	248/9	—	Lindenfeld Leopold.
3	279	—	Toniakiewicz Ignacy.
4	250	—	Wotrszyńska Karolina.
5	278	—	Lehr Krysztof.
6	251*a*	—	Kość. ś. Jacka.
7	277	—	Szwajkowska Aniela.
8	251*b*	—	Rządowy.
9	276	—	Roszkowski Gustaw.
10	252	—	Lubenau Stan.
11	275	—	Grzybowski Edward.
12	253/4	—	Sokołowski Ignacy.
13	274	—	Schwetzer Emil.
14	255	—	Tłusty.
15	273	—	Brykner Stanisł.
16	256	—	Grabowskich małżonków
17	272	—	Gloger Robert.
18	257	—	Pytelski Alek.
19	271	—	Schywoj H.
20	258	—	Rossenblatt.
21	270	—	Schywoj Hipolit.
22	259	—	Gloger Robert.
23	269	—	Goldszmidt Józef.
24	260	—	Czajkowski Roman.
25	268	—	Czachowski Hieronim.
26	261	—	Pytelski Aleks.
27	266/7	—	Drzewiecki Stanisław.
28	262	—	Wrzosek Jan.
29	341	—	Winnicki Zenon.
30	263	—	Rebandel Józef.
31	340	—	Krzyżanowskich SS.
32	264	—	Rojz Wirginja.
33	339	—	Szablicki Jan.
34	265	—	Budzyński Juljan.
35	338	—	Lange August.
36	343	—	Wilski Daniel i Ignacy.
37	337	—	Kalinowski Adam.
38	362	—	Meler Andrzej.
39	336	—	Wiśniewska Emilja.
40	361	—	Gałecki Stanisław.
41	335	—	Zandrowicz Bolesław.
42	360	—	Kuriłow Mikołaj.
43	334	—	Zachs Wilh.
44	359	—	Rudnicka Ludwika.
45	333	—	Mławskiego SS.
46	358	—	Burchardt Apolinary.
47	332	—	Wissenfeld Matys.
49	331	—	Modzelewska Wanda.
51	330	—	Chrzanowski Kaźmierz.
53	329	—	Klemczyński Karol.
			Furmańska.
1	2714	1/11	Aronowski Józef.
2	2697	—	Pulsader Berek.
3	2696	—	Szmidt SS.
4	2698	—	Skotnicki Jan.
5	2695	—	Szmidt SS.
6	2699	—	Cieślewski Franciszek.
7	2694	—	Mirabel Berek.
8	2700	—	Winawer Dawid.
9	2693	—	Winawer Lewek.
10	2701	—	Patrz Dobra N. 31.
11	2692	—	Rutkowski Jan.
12	2702	—	Wilke Fryderyk.
13	2705	—	Tompioner Josek.
14	2703	—	Heintze Wilhelm.
15	2711	—	Piotrowski Jan.
16	2704	—	Kastman Dawid.
17	2712	—	Wajnert Jan.
19	2691	—	Sztuckgold.
			Garbarska.
1	2610	1/11	Szpringer Franciszek.
2	2613	—	Woroniecki Mikołaj.
2a	2613*a*	—	Arszagi Paulina.
3	2611/12*a*	—	Naimski Józef.
4	2614	—	Czajkowski Juljan.
1	2247*a*	4	Patrz Nalewki N. 23.
1a	2247*b*	—	Brüner Sal.
2	2285	—	Patrz Nalewki N. 25.
2a	2286	—	Szpringer Rafał.
3	2247*c*	—	Lichtenbaum M.
4	2286*a*	—	Lothe Pink. J.
5	2247*d*	—	Rządowy.
6	2287*d*	—	Anders Ludwik.
7	2247*e*	—	Patrz Dzika N. 26.
8	2287	—	Anders Ludwik.
9	2318	5/6	Patrz Dzika N. 17.
9a	2318*b*	—	Landau i Dytman.
10	2287*a*	4	Folman N.
11	2301	5/6	Goldberg Fiszel.
12	2287*b*	4	Klejn Jąkób.
13	2300*a*	5/6	Kon Samuel.
14	2492*a*	—	Epsztejn Jozef.
15	2300*b*	—	Kassman Dawid.
16	2492*b*	—	Epsztein Józef.
17	2300*d*	—	Grabowskiego SS.
18	2288	—	Szwede Ludwik.
19	2300	—	Rotenberg Szmul.
21	2299	—	Wąsowicz Jan.
23	2298*b*	—	Liszewski Ludwik.
25	2298*a*	—	—
27	2297*a*	—	—
27a	2297*b*	—	—
27b	2297*c*	—	—
29	2296	—	—
31	2295	—	Modrzew Izydor.
31a	2295*ab*	—	—
33	2294*a*	—	Wąsowicz Kacper.
35	2294	—	Kadyszohn Izrael.
37	2293	—	Ransman Daw.
39	2292	—	Lipsztadt Zelman.
41	2491*a*	—	Patrz Smocza N. 14.
43	2492	—	Patrz Smocza N. 13 i 15.
45	2291*a*	—	Lawendel Lejzor.
47	2291*b*	—	Tomaszewski Stanisław.
49	2291*c*	—	Gołembiowska Walerja.
51	2291	—	Melzak Szmul i Izrael.
53	2290*c*	—	Marks J.
55	2290*d*	—	Zwolińska Matylda.
57	2290	—	Edelman Samuel.
59	2290*e*	—	Grabowskich Małżonków
61	2289/90	—	Adamska Konstancya.
63	2289*b*	—	Marszand Franciszek.
65	2289*c*	—	Schwartzfuchs Hersz.
			Gęsia.
1	2247*a*	4	Patrz Nalewki N. 23.
1a	2247*b*	—	Brüner Sal.
2	2285	—	Patrz Nalewki N. 25.
2a	2286	—	Szpringer Rafał.
3	2247*c*	—	Lichtenbaum M.
4	2286*a*	—	Lothe Pink. J.
5	2247*d*	—	Rządowy.
6	2287*d*	—	Anders Ludwik.
7	2247*e*	—	Patrz Dzika N. 26.
8	2287	—	Anders Ludwik.
9	2318	5/6	Patrz Dzika N. 17.
9a	2318*b*	—	Landau i Dytman.
10	2287*a*	4	Folman N.
11	2301	5/6	Goldberg Fiszel.
12	2287*b*	4	Klejn Jąkób.
13	2300*a*	5/6	Kon Samuel.
14	2492*a*	—	Epsztejn Jozef.
15	2300*b*	—	Kassman Dawid.
16	2492*b*	—	Epsztein Józef.
17	2300*d*	—	Grabowskiego SS.
18	2288	—	Szwede Ludwik.
19	2300	—	Rotenberg Szmul.
21	2299	—	Wąsowicz Jan.
23	2298*b*	—	Liszewski Ludwik.
25	2298*a*	—	—
27	2297*a*	—	—
27a	2297*b*	—	—
27b	2297*c*	—	—
29	2296	—	—
31	2295	—	Modrzew Izydor.
31a	2295*ab*	—	—
33	2294*a*	—	Wąsowicz Kacper.
35	2294	—	Kadyszohn Izrael.
37	2293	—	Ransman Daw.
39	2292	—	Lipsztadt Zelman.
41	2491*a*	—	Patrz Smocza N. 14.
43	2492	—	Patrz Smocza N. 13 i 15.
45	2291*a*	—	Lawendel Lejzor.
47	2291*b*	—	Tomaszewski Stanisław.
49	2291*c*	—	Gołembiowska Walerja.
51	2291	—	Melzak Szmul i Izrael.
53	2290*c*	—	Marks J.
55	2290*d*	—	Zwolińska Matylda.
57	2290	—	Edelman Samuel.
59	2290*e*	—	Grabowskich Małżonków
61	2289/90	—	Adamska Konstancya.
63	2289*b*	—	Marszand Franciszek.
65	2289*c*	—	Schwartzfuchs Hersz.
			Gęsta.
1	2727*a*	1/11	Patrz Wiślana N. 6.
2	2741	—	Lange Ignacy.
3	2744	—	Patrz Wiślana N. 4.
4	2739/40	—	Bauerfejnd Adolf.
6	2738	—	Rudert Jan,
8	2725	—	Patrz Browarna N. 3.
10	2728	—	Patrz Browarna N. 14.
			Gnojna.
1	980/1	7	Kozłowski Al.
2	983/4	—	Patrz Graniczna N. 7.
3	978/9	—	Krella Józefa SS.
5	977	—	Towarzystwa Żydowsk.
7	976	—	Majzner Abram.
9	975	—	Bresteczer Rozalja.
11	958/9	—	Janasz Ad.
			Górna.
1	2999	9	Patrz Czerniakowsk. N 57
1a	2998*a*	—	Krzykowski Walenty.
2	2997	—	Patrz Czerniakowsk. N 59
3	2998*g*	—	Kościńska Marya.
3a	2998*b*	—	Chmielewski Ignacy.
4	2997	—	Patrz Czerniakowsk. N 59
5	2998*f*	—	Kowalewska Sabina.
5a	2998*c*	—	Boguchwalski Łukasz.
7	2998*d*	—	Lanckoroński Paweł.
9	2987*a*	—	Zarząd Pał. Cesarskiego.
11	1755	—	Patrz Wiejska N. 2—4.
			Górczewska Droga.
1	3112*n*	7	Patrz Młynarska N. 3c.
2	3106	—	Patrz Młynarska N. 5.
3	3111*c*	—	Bogdański Karol.
4	3112*b*	—	Trzeszczkowski Paweł.
5	3111*b*	—	Patrz Wolska N. 34.

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu.
6	3106*p*	7	Arnold Henryk.
7	3111*aa*	—	Bielicki Piotr.
8	3106*oooo6*	—	Kozłowski Hieronim.
9	3095	—	Patrz Wolska nr. 40.
10	3106	—	Sztaubert Jan.
11	3094*a*	—	Kryński Aleksander.
12	3106*tt*	—	Sztaubert Jan.
13	3092*b*	—	Patrz Wolska nr. 46.
14	3106	—	Patrz Młyn. tylna nr. 24.
15	3092*a*	—	Patrz Wolska nr. 48.
16	3106*SS*	—	Felauer Gustaw.
17	3106	—	Łapkiewicz SS.
18	3106*bbb*	—	Ziółkowski Jan.
19	3106	—	Kicki Franciszek.
			Grodzka.
1	364	1/11	Oficyna b. Król. Zamku.
			Graniczna.
1	1104	8	Baumberg M.
2	1078*c*	1/11	Neufeld i Prywes.
3	1105	8	Prywes Szaja.
4	1078*b*	1/11	Wache Wincenty.
5	970	7	Patrz Grzybowska nr 2.
6	1078*a*	1/11	Hordliczka Wilhelm.
7	969	7	Ratyńska Józefa.
8	1077*c*	1/11	Moldauer W.
9	968	7	Wache Wincenty.
10	1077*d*	1/11	Mokijewski Józef.
11	967	7	Rittenderf Wł.
12	1077*b*	1/11	Bernsztejn Sam.
13	966	7	Werthejm Jul.
14	1077*a*	1/11	Bernstejn i Werthejm.
15	965	7	Epstejn Jan.
16	971	1/11	Zwejgbaum M.
17	964	7	Epstejn Jakób M.
			Grzybowska.
1	1061	8	Prywes Szaja.
2	982	7	Roesler Karol.
3	1060	8	Prywes Szaja.
4	980/1	7	Patrz Gnojna nr. 1.
4a	1017*a*	—	Miejskie niezabudowane.
5	1059	8	Glas Markus.
6	1017*b*	7	Kozłowski Aleksander.
7	1058	8	Sztukgold Chaim.
8	1018	7	Tilko Mordka.
9	1057	8	Lutostański Wincenty.
10	1019	7	Ostrzykowski Ben.
11	1056	8	Majzner.
12	1020	7	Weksler Berek.
13	1056*a*	8	Ostrowskiego SS.
14	1021	7	Szejman Hersz.
15	1055*b*	8	Popielewska Bronisława.
16	1022	7	Maliszewski Wiktor.
17	1055*c*	8	Foigt Juljusz.
18	1023	7	Szif Adolf.
19	1055*df*	8	Gay Anna.
20	1024	7	Młodziejewski Adam.
21	1055*e*	8	Dzimiński Józef.
22	1025	7	Adolf Wilhelm.
23	1055*g*	8	Jakobi Wilhetm.
24	1026	7	Przygocki Jan.
25	1055*h*	8	Luxemburg Ed.
26	1027/8	7	Rosentahl.
27	1054*a*	8	Hofman Henryk.
28	1029	7	Mokijewski Adam.
29	1054*c*	8	Potockich małżonków.
30	1030	7	Baumgart Jan.
30a	1031	—	Plac miejski.
31	1054*b*	8	Gacka Roz.
32	1032	7	Żurawski Antoni.
33	1051/2/3	8	Reich Edward.
34	1033	7	Lentzki Aleksander.
35	1050	8	Oppenhejm Ed.
36	1113*a*	7	Szymański Michał.
37	1049	8	Galiński Karol.
38	1113	7	Patrz Waliców nr. 8.
39	1048	8	Lipkau Wil.
40	1109	7	Patrz Waliców nr. 1.
41	1047*b*	8	Jung Herman.
42	1124	7	Patrz Żelazna nr. 24.
43	1047*a*	8	Jung Herman.
44	1142*bc*	7	Iwanicki Stanisław.
45	1143*a*	8	Lidke Aleksander.
45a	1144	—	Patrz Żelazna nr. 23.
46	1142*d*	7	Romanowski Adam.
47	1143*b*	8	Szpringer K.
48	1034*a*	7	Koralewski Józef.
49	1046*a*	8	Grabowski Józef.
50	1034*c*	7	Hlasko Wikt.
51	1046	8	Hempel Stanisław.
52	1034*d*	7	Wittenberg Jankiel.
53	1045	8	Wonchockier Szlama.
54	1035	7	Sakowski Feliks.
54a	1035*a*	—	Czermiński Aleksander.
55	1044	8	Łomża Juljanna.
56	1036	7	Szczepański Wincenty.
57	1043	8	Jurczyński W.
58	1036*a*	7	Zyns Mosiek.
59	1042	8	Czaplicki Józef.
60	1001*b*	7	Siemiatycz Józef.
61	1041	8	Krauze Anna.
62	1173*c*	7	Patrz Wronia nr. 15.
63	1039*a*	8	Psarski Edward.
64	999*a*	7	Czerkawska Anna.
65	1039	8	Gawłowicz Franciszek.
66	999*e*	7	Sztrumpfman Dawid.
67	1038	8	Bieńkowskiego SS.
68	999*d*	7	Roszkowski Gustaw.
69	1038*a*	8	Tworkowski W.
71	1037	—	Czajkowska Aniela.
			Hoża.
1	1686	9	Sukert Henryk.
2	1656/7	—	Rybiński Józef.
3	1658*a*	—	Głębocki Józef.
4	1656/7*c*	—	Golc Marcin.
5	1685	—	Kapłan Robert.
6	1654*e*	—	Staliński Antoni.
7	1684	—	Hirszel Władysław.
8	1654*d*	—	Tymińska Anna.
9	1688	—	Kraszewski Ludwik.
10	1664*c*	—	Woliński Adolf.
10a	1654*f*	—	Majer Kazimierz.
11	1682	—	Minter Karol.
12	1653	—	Klejn Fryd.
12a	1653	—	—
13	1681	—	Garnier Wiktor.
14	1648*a*	—	Sztochel Juljusz
14a	1647*a*	—	Lotto bracia.
14b	1646*b*	—	Wojde Aleksander.
15	1680	—	Stępkowski Mikołaj.
16	1645*a*	—	Rubaczkin Aleksander.
17	1679	—	Bevenze Jan.
18	1645*b*	—	Lipiński Ignacy.
18a	1644*a*	—	Kieber Jan.
19	1677/8	—	Patrz Marszałk. nr. 10.
20	1643*d*	8	Boczkowski Józef.
21	1645	—	Patrz Nowo-Wielk. nr. 5.
22	1642*a*	—	Martens Fryderyk.
23	1445*m*	—	Przytulisko.
24	1676*b*	—	Sztark Gustaw.
25	1445*a*	—	Wojde Maurycy.
26	1676*c*	—	Pruszyński Andrzej.
28	1676*a*	—	Romanus Karol.
30	1445*d*	—	Antoszewski Michał.
31	1445*b*	—	Proskupin.
32	1445	—	Młodzikowski Kapol.
32a	1445*d*	—	Goldman Andrzej
32b	1445*d*III	—	Szpecht Kazimierz.
33	1445*b*	—	Patrz nr. 31.
34	1445*c*	—	Aleksander Wojde.
35	1445*e*	—	Hoh Hugon.
36	1445*c* V	—	Bajer Bernard.
			Jasna.
1	1366*f7*	10	Beckerman R.
2	1327*b*	—	Szpitala Dziec. Jezus.
3	1365	—	Półczycka Marya.
4	1362	—	Ciszewski Ignacy.
5	1364*a*	—	Krzemińska Teodora.
6	1363*b*	—	Komierowska J.
7	1364	—	Jaroszyński H.
8	1363*a*	—	Maeler Jakób.
10	1363*c*	—	Handke Bernard.
12	1363*d*	—	Golików Elżbieta.
			Jerozolimska.
1	2913*a*	9	Bloch Jan Got.
2	2959	10	—
3	1582*c*	9	Patrz Bracka nr. 11.
4	2911/12	10	Lilpop Kar.
5	1582*c*	9	Patrz Bracka nr. 11.
6	2910	10	Rządowy.
7	1582*c*/1	9	Kasprzycki Aleksander.
8	2979*f*	10	Patrz Smolna nr. 5.
9	1582*lu*	9	Rudnicki Stanisław.
11	1582*m*	9	Poll Fortunat.
12	2979*a*	10	Patrz Smolna nr. 9.
13	1582*o*	9	Poll Fortunat.
13a	1266/7*a*	10	Istomin.
14	2979*b*	—	Patrz Smolna nr. 11.
15	1582*p*	9	Poll Fortunat.
16	3679*b*	10	Patrz Smolna nr. 13.
17	1582*d*	9	Nowosielska J.
18a	1266/7*a*	10	Patrz Nowy-Świat nr. 13.
18b	1266/7*b*	—	Istomin Wszewołod.
19	1582*d*/3	9	Cieszkowski Hipolit.
20	1581	10	Rządowy.
21	1582*d*2	9	Krenn Antoni.
22	1580*a*	10	Patrz Bracka nr. 13.
23	1582*k*	9	Patrz Merszałkow. nr. 20.
24	1580*b*	10	Werner Szymon.
25	1582*h*	8	Markoni Leander.
26	1574*d*	10	Patrz Widok nr. 9.
27	1582*i*	8	Hoser Piotr.
28	1574*e*	10	Boczyński Stanisław.
29	1582*e*1	8	Hoser Piotr.
30	1574*f*	10	Schlippenbach Bronisł.
31	—	8	Ulica składowa.
32	1574*g*	10	Olchowicz Zofia.
33	1582*e*3*a*	8	Łapiński Franciszek.
34	1574*c*	10	Frytsche Karol.
35	1582*e*3*a*	8	Łapiński Franciszek.
36	1574*p*	10	Lothe Jakób.
37	1582*n*	8	Wojno Mikołaj.
38	1574*o*	10	Lothe Jakób.
39	1582*e*	8	Golderyng Herman.
40	1572/3	—	Droga Żel. Warsz.-Wied.
41	1582*e*2	—	Strumiłow Marya.
43	1582*e*3	—	Iwaszkiewicz M.
45	1582*e*4	—	Epstejn Mieczysław.
47	1582*e*5	—	Kobylińska Hel.
49	1582*e*6	—	Strumiłow Marya.
51	1582*e*7	—	Iwaszkiewicz M.
53	1582*e*8	—	Birger Józefa.
55	1582*e*9	—	Grochowski Bronisław.
57	1582*e*10	—	Brondwaj Emilja.
59	1582*e*11	—	Kobylińska Helena.
61	1582*e*12	—	Strumiłow Marya.
63	1582*e*13	—	Iwaszkiewicz Michał.
65	1582*e*14	—	Edelszejn Józef.
67	1582*e*15	—	Bürger Józefa
69	1582*e*16	—	Iwaszkiewicz Marya.
71	1582*e*17	—	Iwaszkiewicz Michał.
73	1582*e*18	—	Bürger Józefa.
75	1582*e*19	—	Iwaszkiewicz Marya.
77	1582*e*20	—	Stromiłow Marya.
79	1582*e*21	—	Kobylińska Hel.
81	1582*e*22	—	Iwaszkiewicz Marya.
83	1582*e*23	—	Januszewska Ewa.
85	1582*e*24	—	Kobylińska Helena.
87	1582*e*25	—	Strumiłow Marya.
89	1582*e*26	—	Kraszewski Jan.
91	1582*e*27	—	Iwaszkiewicz Michał.
93	1582*e*28	—	Bürger Józefa.
95	1582*e*29	—	Kobylińska Józefa.
97	1582*e*30	—	Iwaszkiewicz Marya.
99	1582*e*31	—	Maringe Leon.
101	1582*e*32	—	Stromiłow Marya.
103	1582*e*33	—	Iwaszkiewicz Michał.
105	1582*e*34	—	Bürger Józefa.
107	1582*e*35	—	Kobylańska Helena.
109	1582*e*36	—	Iwaszkiewicz Marya.
111	1582*f*	—	Rogatki Jerozolimskie.
			Jerozolimska.
			Za Rogatkami.
		8	Trzeciecka Józefa.
1a	1582*b*	—	Doberski Władysław
2	1582*g*1	—	—
3	1600*e*	—	Lipski Antoni.
4	1606*u*	—	Helpern Aron.
5	1600*d*	—	Rakowski Antoni.
6	3071*a*	—	Pochorecki Edward.
7	3071	—	—
8	3071*b*	—	Czechowicz Juljan.
10	3071*c*	—	Szarmach Amalja.
			Jezuicka.
1	74	1/11	Rządowy.
2	73/200	—	Rządowy. (Gimn. Realne).
4	72	—	Rządowy.

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu
			Instytutowa.
1	1726*m*	9	Patrz Wiejska nr. 1.
2	1726*e*	—	Lesser Stanisław.
3	1726*i*	—	Ankiewicz Juljan.
4	1726*k*	—	Lesser Stanisław.
6	1726*l*	—	—
			Kacza.
1	2513	5/6	Perkowski Seweryn.
2	2055	—	Lipczyński Jan.
3	2512	—	Kochański Ludwik.
4	2508	—	Szperman Andrzej.
5	2511	—	Szymanowski Stanisław.
6	2509/10	—	Czaplicki Aleksander.
7	2515	—	Symiratnikow Klemens.
7a	2515*e*	—	Kejm August.
8	2510*a*	—	Czaplicki Aleksander.
9	2515*d*	—	Glajzner Juljusz.
			Kamienne schodki.
1	2607	1/11	Kulewska Petronela.
2	2605	—	Tompioner Josek.
			Kanonja.
2	87	1/11	Rządowy (Kapituła).
4	85/6	—	Milewski Jan.
6	83	—	Rządowy (Kapituła).
8	84	—	—
10	82	—	Pokrzywnicki Władysł.
12	81	—	Rządowy.
14	80	—	—
16	79	—	Pągowski Antoni.
18	78	—	Migasiński Ludwik.
20	77	—	—
22	76	—	Wilczan Michał.
24	75	—	Hruszczanowski Feliks.
			Kapitulna.
1	539	1/11	Stoczkiewicz Emilja.
2	535	2/3	Pawłowski Maks.
3	538	1/11	Wróblewski Jan.
4	536	2/3	Pik Feliks
5	537	1/11	Winkler Aleksandra.
			Karmelicka.
1—3	671*b*	5/6	Szadurski Ignacy.
2	670*b*	—	Kic Karol.
4	2484	—	Szpital Ewangelicki.
5	2482	—	Rybasiewicz Emilja.
6	2403*c*	—	Patrz Nowolipki nr. 7.
7	2423	—	Patrz Nowolipki nr. 29.
8	2382	—	Hertel Juljan.
9	2423*a*	—	Sztern Ludwik.
10	2381*a*	—	Łaski Mauricy.
11	2423*b*	—	Rejchman Józef.
12	2375*d*	—	Frencel Henryk.
13	2403*d*	—	Kempiński Adolf.
14	2375*e*	—	Łojko Aleksander.
15	2374*d*	—	Obsbaum Adolf.
16	2375*c*	—	Piątkowski Karol.
			Karolkowa.
2	3071*b*/1	8	Bogdański Karol.
4	3071*e*	—	Włodkowski Stanisław.
6	3071*m*	—	Zajkowski Jan
8	3071*d*	—	Rząńca Andrzej.
10	3071*f*	—	Witowski Aleksander.
12	3119	7	Bogdański Karol.
14	3106*c*	—	Bębnowski. Franciszek.
16	3106*e*/1	—	Lechman Jan.
18	3106*a*	—	Hozer Piotr.
			Kłopot.
1	2156*a*	4	Sztejnlauf Dawid.
3	2155	—	Gufnagel Sura.
5	2154	—	Prager Ejzyk.
7	2153	—	Jakont Chaim.
9	2152	—	Dobrowolski Franciszek.
			Konwiktorska.
1	2181	2/3	Władzy Wojskowéj.
3	2183*a*	—	Frejdman Walery.
			Kościelna.
1	2553	2/3	Patrz Rybaki nr. 21.
2	2551/2	—	Przybylski Jan-Herm.
3	315	—	Patrz Nowe-miasto nr. 4.
4	1874	—	Przybylski Jan-Herman.
5	315	—	Patrz Nowe-miasto nr. 4.
6	1881	2/3	Krzymowska Florentyna.
7	1878	—	Wolski Marcin.
8	1882	—	Kościół Panny Maryi.
9	353	—	Sendyk Marya.
10	1919	—	Somlicki Jan.
11	354	—	Szyller Adolf.
12	321/2	—	Gerlach Kryst.
13	355	—	Maciejowski Feliks.
14	323	—	Girszberg Adam.
15	356	—	Gebel Fryderyk.
16	324	—	Wilkoszewska Barbara.
17	357	—	Radzymiński Franciszek.
18	325	—	Gebel Fryderyk.
20	326	—	Patrz Zakroczymsk. nr. 4.
22	327	—	Patrz Zakroczymsk. nr. 2.
			Koszyki.
1	1753*abc*	8	Krupecki SS.
2	1666*a*	9	Sztejner Frliks.
3	1753*d*	8	Rządowy.
5	1753*e*	—	Koszary Jerozolimskie.
			Kozia.
1	626	11/1	Majdel Piotr.
2	422	—	Genselman i Klotin.
2a	423	—	Gross Daniel.
3	625	—	Reszke Jan.
4	424	—	Targowski Józef.
5	624	—	Reszkie Jan.
6	425	—	Patrz Krak.-przed. nr. 35.
7	479	—	Patrz Senatorska nr. 13.
8	426	—	Patrz Krak.-przed. nr. 37.
10	427	—	Szuster Franciszek.
10a	428	—	Patrz Krak.-przed. nr. 41.
12	429	—	— — nr. 43.
12a	430	—	— — nr. 45.
14	431	—	— — nr. 47.
16	432	—	— — nr. 49.
18	433	—	Raczyński Franciszek.
18a	434	—	Patrz Krak.-przed. nr. 53.
20	435	—	Koch Henryk.
22	436	—	Patrz Krak.-przed. nr. 57.
24	437	—	— — nr. 59.
26	438	—	— — nr. 61.
28	439	—	— — nr. 63.
30	440	—	— — nr. 65.
32	441	—	— — nr. 67.
34	442	—	— — nr. 69.
36	443	—	— — nr. 71.
38	444	—	Norblin Ludwik.
40	445	—	Patrz Krak.-przed. nr. 75.
42	446	—	— — nr. 77.
44	480	—	Patrz Senatorska nr. 11.
			Koźla.
2/3	Patrz Freta nr. 25.		
—	— — nr. 31.		
—	— Sto-Jerska nr. 6.		
—	— Freta nr. 35.		
—	Rosenthal Liber.		
—	Czetwertyńscy SS.		
—	Górska Marya.		
—	Patrz Franciszk. nr. 5.		
			Krakowskie-Przedm.
10	Rządowy.		
—	Patrz Nowy-świat nr. 78.		
—	Perkowska Honorata.		
—	Kościół św. Krzyża i Gim. 3.		
1/11	Świerkowski Wiktor.		
10	Krasiński hr. SS.		
11/1	Oranowska Leokadja.		
10	Krasiński Ludwik hr.		
1/11	Popowicz Jerzy.		
10	Patrz Królewska nr. 1.		
1/11	Lewandowska Amelja.		
—	Skarb. Król. (ordynanhaus)		
—	Murawiec.		
—	Pusłowski i Przeździecki.		
—	Kamińskich SS.		
—	Potocki Stanisław hr.		
—	Seltman Dorota.		
—	Lange Fryder.		
—	Artzt Julja.		
—	Tajchert Karol.		
—	Sosnowska Katarzyna.		
—	Rzewuska M.		
—	Bełkowski Teofil.		
—	Laskowska Petronela.		
24	395	1/11	Szpital św. Rocha.
25	420	—	Miechowicz Z.
26	394	—	Pałac Rządowy (Uniwers.)
27	421	—	Rządowy (Pocztamt).
28	393*b*	—	Uruski Sew. hr.
29	422	—	Klotin Andrzej i Sp.
30	393*a*	—	Potocki Maurycy hr.
31	423	—	Patrz Kozia nr. 2.
32	392	—	Kościół Opieki św. Józefa.
33	424	—	Patrz Kozia nr. 4.
34	391	—	Rządowy (Gim. 6 męzkie)
35	425	—	Reszke Jan (Hot. Saski.)
36	390	—	Bekker Karol.
37	426	—	Winnicki Antoni.
38	389	—	Podgórski Władysław.
39	427	—	Patrz Kozia nr. 10.
40	388	—	Oranowski Józef.
41	428	—	Reszke Jan.
42	317	—	Rządowy (Pał. namiestn.)
43	439	—	Zgrom. kraw.
44	386	—	Szancer Wł.
45	430	—	Zgrom. felcz.
46	2667*a*	—	Rządowy.
47	431	—	Kubarski Wojciech.
48	2667*b*	—	Rządowy.
49	432	—	Lange Fryderyk.
50	2668	—	Retzer Anna.
51	433	—	Patrz Kozia nr. 18.
52	2673*b*	—	Fajans Maksymiljan.
53	434	—	Pochorecki Konstanty.
54	2673*a*	—	Patrz Bednarska nr. 25.
55	435	—	Patrz Kozia nr. 20.
56	370	—	Towarz. Dobroczyn.
57	436	—	Blum Sabina.
58	369*a*	—	Tow. Resursy Obywatel.
59	437	—	Mieszkowski Kazimierz.
60	368	—	Rządowy (Były kl. Bern.)
61	438	—	Lira SS.
62	367	—	Kościół św. Anny.
63	439	—	Sztejner Feliks.
64	366	—	Pawłowski Władysław.
65	440	—	Skiba Juljusz.
66	1	—	Zamek Królewski.
67	441	—	Pawlik Jan.
69	442	—	Lange Julja.
71	443	—	Polender Leopold.
73	444	—	Patrz Kozia nr. 38.
75	445	—	Köchler SS.
77	446	—	—
79	447	—	Ziembińska Anna.
81	448/9	—	Celińska Antonina.
83	450	—	Prechner Juljan.
85	451	—	Piotrowski T.
87	452	—	Patrz Senatorska nr. 7.
89	453	—	Dawidsohn Daniel.
91	454	—	Fedorowski Kar.
93	455/6	—	Dobrycz Konstanty.
95	457	—	Łysakowski Józef.
97	533	—	Krawczyński Franciszek.
99	297/8	—	Chybowski Antoni.
101	33	—	Rudert Jan.
103	32	—	Kociołkiewicz L.
105	31	—	Suski Tadeusz.
107	30	—	Krzemiński Grzegórz.
109	29	—	Szultz Agnieszka.
111	28	—	Nowakowski Jan.
113	27	—	Szczyciński Andrzej.
			Krochmalna.
7	Patrz Gnojna nr. 9.		
—	Patrz Gnojna nr. 11		
—	Szyszkow Jan.		
—	Łaszewski Juljan.		
—	Lessebaum i Trejman.		
—	Wąsowicz Jan.		
—	Klepfisch SS.		
—	Berlinerblau M.		
—	Gejsler Robert.		
—	Schüller Izabella.		
—	Wesołowska L.		
—	Wąsowicz Henryk.		
—	Weisbrot Icek.		
—	Wesołowski Andrzéj.		
—	Tursz Gitla.		
—	Unger Naftal.		
—	Talman Faj.		
—	Mieciszewski Fel.		
—	Rząd Chaim.		
—	Ekert Karol.		

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu
20a	993a	7	Godziński Izaak.
21	1009*a*	—	Dabiński Ignacy.
22	994	—	Rząd. Szkoła Żandarm.
23	1068*b*	—	Sitkiewicz Kaź.
24	995	—	Janiszewski Kar.
25	1068*a*	—	Sitkiewicz Kaź.
26	930	—	Patrz Chłodna nr. 9.
27	1032	—	Patrz Grzybowska nr. 32
28	996	—	Smoliński Maciej.
29	1007*b*	—	Pieńkowski Karol.
30	997	—	Wojewódzka Flora.
31	1006*a*	—	Kruszczyński Konstanty.
32	927*f*	—	Stokowski Hipolit.
33	1005	—	Kruszczyński Konstanty.
34	926*b*	—	Patrz Chłodna nr. 23.
35	926*a*	—	Patrz Żelazna nr. 31.
36	926*a*	—	Patrz Chłodna nr. 25.
37	1004	—	Stypułkowski Władysł.
38	998	—	Lenartowicz Leon.
39	1003	—	Haberbusch i Schielle.
40	922*a*	—	Szultz Ludwik.
40a	920*a*	—	Murawski Antoni.
41	1002	—	Stencel Aleksander
42	917*c*	—	Worowski Józef.
43	1001*a*	—	Kramer Ludwik.
44	917*b*	—	Zotelmajer Fryderyk.
47	1010	—	Patrz Wronia nr. 19.
46	3076*a*	—	Włodkowska Emilja.
47	999*b*	—	Kondracki Aleksander.
49	999*a*	—	Rutowski Franciszek.
			Królewska.
1	412*a*	10	Wachwachow Agafon.
2	413*h*	1/11	Epstejn Mieczysław.
3	412*d*	16	Skarzyńska Henryka.
4	413*aa*	1/11	Klemensowska Zofja.
5	413*e*	10	Skarzyński Jan.
6	413*b*	1/11	Strasburger Anna.
7	412*b*	10	Łubieńska Izabela hr.
8	413*e*	1/11	Giełda.
9	412*e*	10	Rozenzwejg Michał.
10	1078*d*	1/11	Rejchman Henryk.
11	1076	10	Szkoła Okręgowa Warsz.
13	1072	—	Górecka Ludwika.
	1073/4	—	Miejski.
15	1071	—	Gm. Ewang.-Augsburg.
17	1070	—	Morawska Konstancya.
19	1068/9	—	Romanowski Władysł.
21	1067	—	Bloch Gustaw.
23	1066*k*	—	Lazzarini Natalja.
25	1066*n*	—	Karasiński SS.
27	1066*s*	—	Kicki Kajetan hr.
29	1066*o*	—	Bloch Jan.
31	1065*c*	8	Patrz Marszałkow. nr. 79.
33	1065*b*	—	Piotrowski Michał.
35	1064*a*	—	Lubomierska Karolina hr.
35a	1064	—	Wasiljew Agafja.
37	1063*a*	—	Schoupe Alfred.
39	1063	—	Wąsiński Józef.
41	1062	—	Krasiński Ludwik hr.
			Krucza.
1	1757*b*	9	Zalewski Jakób.
2	1712*a*	—	Raczyńska Zofia.
3	1757*e*	—	Łubińska Autonina hr.
4	1712	—	Werner Konstanty.
5	1757*d*	—	Kleber Jan.
6	1680*a*	—	Grodzicka Karolina.
7	1757*c*	—	Dietrich Leop.
8	1638	—	Łazniewski Władysław.
9	1707	—	Zembrzuska P.
10	1596	—	Bartz Wilhelm.
11	1694	—	Patrz Wilcza nr. 14.
12	1582*c*/1	—	Kacprzycki Aleksander.
13	1694*a*	—	Zaorski Franciszek.
15	1615	—	Patrz Żurawia nr. 14.
17	1604	—	Patrz Nowogrodzka nr. 13
19	1597	—	Kwietniewska K.
21	1582*l*	—	Patrz Jerozolimska nr. 9.
			Krzywe-Koło
1	198	1/11	Wilski Antoni.
2	181/2	—	Haken Winkiel.
3	197	—	Woźniakowski Władysł.
4	183	—	Święcki Jan.
5	53	—	Patrz Stare-miasto nr. 34.
6	184	—	Gralow August i SS.
7	159	—	Patrz Nowomiejska nr. 10
8	185	—	Mroziński Karol.
9	54	1/11	Patrz Stare-miasto nr. 32.
10	186	—	Wojciechowski Dyonizy.
11	56	—	Patrz Stare-miasto nr. 28.
12	187	—	Kokowski Andrzej.
14	188	—	Rydecki Jakób.
16	189	—	Kraszpulski Józef.
18	190	—	Rajsfeder Marya.
20	191/2	—	Plac m. Warszawy.
22	193	—	Bębnowski Al.
24	194	—	Zakrzewski Leon.
26	195	—	Stempkowska An.
28	196	—	Fuksiewicz Walenty.
			Książęca.
9	hr. Branicki Władysław.		
—	Szpital św. Łazarza.		
—	Patrz plac św. Aleksandra nr. 4—6.		
—	Towarzystwo gazowe.		
—	Petz SS.		
—	Zalewski Józef.		
—	Patrz plac św. Aleksandra nr. 4—6.		
—	Jung Herman.		
—	—		
—	—		
—	Krzyżanowski Aleksand.		
—	Rząd. Kościół św. Aleks.		
—	Patrz plac św. Aleksandra nr. 14.		
			Leszczyńska.
10	Żółtyński Daniel.		
1/11	Jarke Julja		
10	Jabczyński Michał.		
1/11	Jarke Julja.		
—	—		
—	Lubaczewski Stanisław.		
—	Kossakowska Franciszka.		
—	Szreder Weronika.		
—	Wolfleger Hersz.		
—	Patrz Browarna nr. 2.		
			Leszno.
7	Henrych SS.		
5/6	Hełczyńska Julja.		
7	Szuster Antoni.		
5/6	Jaspisztejn Anna		
7	Rządowy (Prokuratorja).		
5/9	Nowicka Izabella.		
7	Grodzickiego SS.		
5/6	Wilczyński A.		
7	Nowakowska Helena.		
5/6	Brodowski Józef.		
7	Sarnowski Piotr.		
5/6	Jaeger Fryder.		
7	Pochorecki Konstanty.		
5/6	Libas Adolf.		
7	Radoszkowski.		
5/6	Gmina Ewan. Refor.		
7	Brodzki Hersz.		
5/6	Szmidecki L.		
7	Konitz i Teplic.		
5/6	Gm. Ewang. Refor.		
7	Kazańska Agnieszka.		
5/6	Droste Kryst.		
7	Rentel Józef.		
5/6	Hieldt Ludw.		
7	Kubarski Wojciech.		
5/6	Berlinerblau M.		
7	Miejski (Areszt dl. cyw.).		
5/6	Chlebowski Ksawery.		
7	Werner Konstanty.		
5/6	Kośc. Nar. N. M. Panny.		
—	Zalewski Feliks.		
7	Neugebauer Ludwik.		
5/6	Poźniakowski.		
7	Frendzel Hersz.		
5	Lampe Aug.		
7	Serkowski Jan.		
5/6	Stabrowski Józef.		
7	Ril Ludwik.		
5/6	Ewest Rudolf.		
7	Jezierski Jan.		
5/6	Puścikowski Antoni.		
—	Kropiewnicki St. i komp.		
—	Patrz Solna nr. 17.		
—	Börger Henryk.		
—	Strzelecki Tom.		
44	675	5/6	Żochowska Józefa.
45	712	—	Gefilgaus Lewek.
46	676	—	Frąckiewicz Wład.
47	711	—	Koskowski Bronisław.
48	677	—	Pfejfer Henryk.
49	710	—	Brukalskiego SS.
50	678	—	Glezer Jakób.
51	708/9	—	Maerson Bernard.
52	679/80	—	Janczewski Władysław.
53	707	—	Konarzewski Witold.
54	681	—	Górski Jan.
55	706	—	Rządowy.
56	682	—	Zielińska Marya.
57	705	—	Prejss Ludwika.
58	682	—	Zielińska Marya.
59	704	—	Kobryner Ludwik.
60	683	—	Kaczorowska Marya.
61	703	—	Blumberg Leopold.
62	684	—	Rygier Teod.
63	702	—	Wawelberg Eleonora.
64	685	—	Grützmajer Maurycy.
65	701*bd*	—	Wasiutyński H.
66	686	—	Osiński Eljasz.
67	701*bd*	—	Wasiutyński H.
68	687/8/9/90	—	Plac niezabudowany.
69	701*c*	—	Szlenker Kar. i Jan.
70	691	—	Łukasiewicz K.
71	701*a*	—	Szlenker Kar. i Jan.
72	692	—	Brynkengof Emanuel.
73	700	—	Liedtke Henryk.
74	693*a*	—	Gendberg Iosek.
76	693	—	Komodzińska Marya.
77	699*b*	—	Riedel Jan.
78	694	—	Urbański Franciszek.
79	699*d*	—	Sztajnbach Herman.
80	695/6	—	Kniaziewicz i Perlmuter.
81	699*c*	—	Riedel Jan.
82	695/6	—	Kniaziewicz i Perlmuter.
83	697*b*	—	Wojciechowski Paweł.
84	696	—	Kercelli Józef.
85	698	—	Kniaziewicz i Perlmuter.
86	696*b*	—	Kercelli Józef.
87	697*a*	—	Kniaziewicz i Perlmuter.
89	697*d*	—	Kercelli Józef.
			Lipowa.
1/11	Patrz Radna nr. 8.		
—	Jarkie Julja.		
—	Ziemiański Feliks.		
—	Zajdenbajtel Jankiel		
—	Jarke Julja.		
—	Jerzmanowski Emiljan.		
—	Papiewski Józef.		
—	Krzesimowska Marja.		
			Łucka.
8	Włodkowski Stanisław.		
—	Patrz Żelazna nr. 21a.		
—	Grabowska Magdalena.		
—	Sierpiński Dominik.		
—	Czarnecka Karolina.		
—	Szulecki Juljan.		
—	Górecki Emiljan.		
—	Fajnmesser Szlama.		
—	Knomber Sylw.		
—	Samborski Jan.		
—	Urecki Józef.		
—	Waliszewski Gabryel.		
—	Sałacińska Anna.		
—	Milanowski Sebastyan.		
—	Niemojewski Juljan.		
—	Goldberg.		
—	Bekman Karolina.		
—	Śladowski Krzysf.		
—	Kondracki Jan.		
—	Engler Jan.		
			Marjańska.
8	Nakwaski Jan.		
—	Löwenberg Adolf.		
—	—		
—	—		
—	Papi Jan.		
—	Löwenberg Jakób.		
—	Seeman Józ.		
—	Pauszer Fajwel.		
—	Fajnmesser Majer.		
—	Nipanicz Zach.		

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu
			Marjensztadt.
1	2648*b*	1/11	Banzemer Klementyna.
2	2624	—	—
3	2647*a*	—	Szulc Aloizy.
4	2649	—	Szulc Aloizy.
5	2647*bc*	—	Janiszewski Czesław.
6	2650*b*	—	Szreter Karol.
7	2646	—	Elsztejn Dawid.
8	2650*a*	—	Szpringer Lewek.
9	2645	—	Elsztejn Dawid.
10	2628	—	Szpringer Lewek.
11	2661	—	Majblat Izrael.
12	2656*g*7	—	Spiess Ludwik.
13	2644	—	Plocer Zygmunt.
14	2657*b*	—	Szklarewska Dorota.
15	2643	—	Małdorski Jan.
16	2658	—	Szmidecka Kazimiera.
17	2642	—	Żołtyn Daniel.
18	2659	—	Załęska Karolina.
19	368*a*	—	Dziubiński Zygmunt.
			Marszałkowska.
1	1762*b*	9	Łochowski Franc.
2	1763*a*	—	Józefowicz Michał.
3	1762	—	Kwieciński Wincenty.
4	1715*a*	—	Władza wojskowa.
5	1754*o*	—	Sobolewska Ludwika.
6a	1701*d*	—	Lewandowska Paulina.
6b	1701*e*	—	Kwiatkowska Marya.
6c	1701*f*	—	Japowicz Zuzanna.
7	1754*p*	—	Świerczewski Juljan.
7a	1754*r*	—	Baumgardt Jan.
7b	1754*s*	—	Półczycki Tit.
7c	1754*n*	—	Grobicki Andrzej.
8	1701*b*	—	Kwiatkowski Antoni.
8a	1701*c*	—	Japowicz Zuzanna.
9	1754*x*/2	—	Berson Władysław.
10	1677/8	—	Kronenberg Leop.
11	1754*hi*	—	Machonbaum Lewek.
12	1391	—	Boczkowski Józef.
13	1754*b*	—	Patrz Nowowiejska nr. 1.
13a	1754*x*	—	Majer Adolf.
13b	1754*n*	—	Czajkowskich SS.
13c	1754*st*	—	Puścikowski Andrzej.
14	1618	—	Patrz Żurawia nr. 27.
15	1390*b*	8	Trzetrzewińska Walerja.
16	1618	9	Patrz Żurawia nr. 26.
17	1700*d*	8	Kraszewski Jan.
18	1599*e*	9	Sikorski Mateusz.
19	1700*g*	8	Rajtarski Tom.
20	1582*k*	9	Baurfejnd Józef.
20a	1574*b*	10	Leski Stanisław.
21	1700*c*	8	Libas Adolf.
22	1392	10	Szenberg i Front.
23	1390*a*	8	Rostropowicz SS.
24	1559*a*	10	Dobrodiejew J.
25	1447*a*	8	Morhorst SS.
26	1559*b*	10	Nipanicz Zachar.
27	1447	8	Tow. „Union". Fabr. tab.
28	1535	10	Borkowski Władysław.
29	1389	8	Borkowski Mikołaj.
30	1393	10	Gajewski Wojciech.
31	1600*a*	8	Weljaminow Woronc.
31a	1600*h*	—	Lotte Pinkus.
31b	1600*g*	—	Frankental Ruhin.
31c	1388*b*	—	Hoser Piotr.
32	1518/19	10	Tow. „Laferm" fabr tab.
33	1582*h*	8	Patrz Jerozolimska nr. 25
34	1394	10	Multanowski Andrzej.
35	1572/3	8	Patrz Jerozolimska nr. 40.
36	1395	10	Perl Robert.
37	1387/1558	8	Patrz Chmielna nr. 29.
38	1396*b*	10	Klecki W.
39	1386	8	Holtz Ludwik.
40	1396*a*	10	Piotrowska F.
41	1384/5	8	Zerich Frantz.
42	1397	10	Szpital Dzieciątka Jezus.
43	1384/5	8	Zerich Franciszek.
44	1398	10	Jankowski Felicjan.
45	1383	8	Kaszowski Adolf.
46	1399	10	Borakowski Aleksander.
47	1382	8	Ciechomski Leon.
48	1400	10	Krzysztoporski Klemens.
49	1381	8	Skorupski Aleksander.
50	1401	10	Oppenhejm Epward.
51	1492*b*	8	Mojcho Karol.
52	1402*d*	10	Lewenberg Adolf.
53	1380	8	Tokar Judka.
54	1402*c*	10	Filipkowski Stanisław.
55	1379	8	Tyszler An.
56	1402*b*	10	Patrz Szkolna nr. 7.
57	1378	8	Stencel Lud.
58	1403	10	Patrz Plac Żelaz. nr. 5.
58a	1403*a*	—	Dorożyński Karol.
59	1377	8	Szpringer Fryderyk.
60	1404	10	Lewy Markus.
61	1375	8	Pszczółkowska Maryanna
62	1066*m*	10	Patrz Erywańska nr. 12.
63	1374	8	Kwilecka A. hr.
64	1066*p*	10	Bloch Jan.
65	1373	8	Gudowski Longin.
67	1372	—	Sejdler SS.
69	1372*a*	—	Mokijewska Maryanna.
71	1371	—	Gundelach Kar. SS.
73	1370	—	Martwich Kar.
75	1065*a*	—	Istomin Wsiew.
77	1065	—	Jodko-Narkiewicz.
79	1065*c*	—	Wolf Em.
			Mazowiecka.
1	1352*b*	10	Ostrowski S. hr.
2	1346*e*	—	Patrz Sto-Krzyzka nr. 18.
3	1352*a*	—	Ostrowski S. hr.
4	1346*d*	—	Grotowski Władysław.
5	1351*a*	—	Arnhold Jan.
6	1346*b*	—	Rappaporty Fel. i Joach.
7	1351*b*	—	Nlezabitowski Stefan.
8	1346*c*	—	Zamojski St. hr.
9	1350*a*	—	Epstejn Miecz.
10	1347*f*	—	Lewenstejn L.
11	1350	—	Emmel Wilhelm.
12	1347*e*	—	Peters Kacper.
13	1349	—	Patrz Erywańska nr. 1
14	1347*b*	—	Epsztejn Leon.
16	1347*d*	—	Krasiński hr. Wł. SS.
18	1348	—	Kronenberg Leop.
			Marymoncka.
	1857*a*	2/3	Baraki tymczasowe.
	1875*b*	—	Cegielnia Cwilinga.
	2307*e*	—	Nebel Joanna.
	3134*c*	—	Rogatka Marymoncka.
	2307*f*	—	Kaźnic Walenty.
	2308*g*	—	Chojnacki Jan.
	3134*c*	—	Należy do rogat. Marym.
			Miedziana.
	5000	8	Kondratowicz Michał.
	—	—	Patrz Srebrna nr. 2.
	5001	—	Przemyski Leopold.
	1147*d V*	—	Szulc Edward.
	1147*ae*	—	Przemyski Leopold.
	1147*d V*	—	Kozłowski i Potkański
	1147*ac*	—	Czajkowska Helena.
	1147*d III*	—	Patrz Sienna 35.
	1147*d VI*	—	Szerer Jan.
	1147*h*	—	Sztummer Ludwik.
	1147*d VII*	—	Patrz Plac Witk. nr. 1.
	5038	—	Maczewski Rudolf.
	1147*h*	—	Patrz Plac Witk. nr. 2.
	1147*z*	—	Daab Ludwik.
			Miła.
	2284*a*	—	Patrz nalewki nr. 43.
	2203	—	Zyskind Aleksander.
	2284*b*	—	Stückgold Lewek.
	2201*ab*	—	Patrz Muranowska nr. 23
	2284	—	Jasińska Barbara.
	2200	—	Patrz Muranowska nr. 25
	2283	—	Rosenblat Szulim.
	2198	—	Patrz Muranowska nr. 29
	2282	—	Goldsobel Lewek.
	2274*a*	—	Hopensztadt Szlama.
	2281*b*	—	Kogutowski Piotr.
	2274*b*	—	Koziarski Fr.
	2281*a*	—	Borman Henryk.
	2274*c*	—	Tymowska Seweryna.
	2280	—	Kechle Perla.
	2274*d*	—	Langleben Marya.
	2279	—	Szyjewska Anastazja.
	2274*e*	—	Paschalski Józef.
	2279*a*	—	Dobosiewicz Edward.
	2274*f*	—	Patrz Muranowska nr. 39.
	2278	—	Dawidsohn Sura.
	2274*g*	—	Patrz Dzika nr. 46.
	2277	—	Silberlast.
	2275/6	—	Kon Mojsej.
	2313*abn*	5/6	Lubman Beniamin.
	2313*ab*31	5/6	Zlrtowski Izrael.
	2313*ab*37	—	Siedlecki Kazimierz.
	2313*ab*3	—	Stolarski i Tawroges.
	2313*ab*3*a*	—	Libenbaum Lejzor.
	2313*a*10	—	Rajzensztat Szmul.
	2313*ab*2	—	Garfinkel Lewek.
	2313*a*12	—	Patrz Smocza nr. 24.
	2313*ab*4	—	Zymelman Estera.
	2313*ab*8	—	Ziegler Gotfryd.
	2313*ab*6	—	Lipiński Wojciech.
	2313*ab*16	—	Osipow Leon.
	2313*a*5	—	Sielski Aleksander.
	2313*a*3	—	Zysłowicz.
			Miodowa.
1	496	2/3	Piotrowski And.
2	407*a*	1/11	Patrz Podwal nr. 3.
3	495	2/3	Grabowski Edward.
4	481	1/11	Drac Anna.
5	494	2/3	Kośc. Przem. Pańskiego.
5a	494*a*	—	Rządowy.
6	482	1/11	Mrozowskiego SS.
7	493	2/3	Ministerstwo Sprawiedl.
8	483	1/11	Freund Karol.
9	492	2/3	Rządowy.
10	484*a*	—	Lesser Stan.
11	490	—	Skiwski Leon.
12	485	—	Kośc. Bazyljanów.
13	491	—	Lesser Stan.
14	486*a*	—	Fuchs Fran.
15	489*c*	—	Brzeziński Jan.
16	486*b*	—	Kronenberg Wł.
17	489*d*	—	Górski Antoni.
18	487	—	Rządowy (Sąd Apel.).
20	488	—	Katedra Prawosławna.
			Młynarska.
1	3112*d*	7	Zilbercala SS.
1a	3112*e*	—	—
1b	3112*f*	—	—
1c	3112*g*	—	—
1d	3112*h*	—	Śliwiński Jan.
1e	3112*i*	—	Grobart Chaim-Icek.
1f	3112*k*	—	Nowicki Szymon.
2	3106*ee*	—	Patrz Żytnia nr. 19.
3	3112*l*	—	Zilbercala SS.
3a	3112*l*	—	—
3b	3112*m*	—	—
3c	3112*n*	—	—
4	3106*b*	—	Gmina Ewang. Refor.
5	3106	—	Szmejke SS.
6	3106*c*	—	Wanke SS.
7	3106*g*	—	Markiert August.
8	3106*bb*	—	Perl Robert.
9	3106*x*	—	Kryjer Karolina.
10	3106*d*	—	Gmina Ewang. Aug.
11	3106*z*	—	Fontaliński Jan.
12	3106*ccc*	—	Kierst Karol.
13	3106*aaa*	—	Rejnenfeld Karol.
14	3106*u*	—	Suchner Karol.
15	3106*aa*/II	—	Mitke Augnst.
16	3106*k*	—	Çment. Żydow.
17	3106	—	Szczeciński Keon.
18	3106*f*	—	Muszewski Jan.
19	3106*III*	—	Dubiński Jan.
20	3106*l*	—	Greczyński Teodor.
21	3106*ii*	—	Anders Anna.
22	3106*y*	—	Mauszberger Karol.
23	3106*xxb*	—	Napral Anna.
24	3106*uuu*	—	Sztejnmetz Juljanna.
25	3106*xxx*	—	Ciepłowski Juzef.
26	3106*r*	—	Huhn Amalja.
28	3106	—	Bernard Ludwik.
30	3106	—	Mauersberger Juljan.
			Młynarska Tylnia.
1	3106*aa*	7	Suchner Daniel.
2	3106*cc*	—	Włodkowski Paweł.
3	3106*www*	—	Szenajch Ludwik
4	3106*s*	—	Krajewski Antoni.
5	3106*ww*	—	Szmidt Karol
6	3106*6*	—	Witanowski Stanisław.
7	3106	—	Wąchalski Józef.
8	3106*m*	—	Jackowski Franciszek.
9	3106	—	Szenajch Adolf.
10	3106	—	RozdziałowskiFranciszek
11	3106*xxa*	—	Michelis Karol.
12	3106	—	Drągowski Jan.
14	3106	—	Just Aleksander.
16	3106	7	Dabiński Ignacy.
18	3106*mmm*	—	Kozłowski Jan.
20	3106	—	Szenajch Ludwik.
22	3106	—	Białowąs Jan.
24	3106	—	Miszewska Ludwika.
			Mokotowska.
1	1666*c*	7	Kaczyńska Józefa.
2	1666*d*	—	Kaczyńscy bracia.
3	1666*b*	—	Eppen Joachim.
4	1756	—	Patrz piękna nr. 8.
5	1757*a*	—	Okryński Feliks.
6	1756*b*	—	Ks. Lubomirski.
7	1666*a*	—	Mirecki Konstanty.
8	1668	—	Kronenberg Leopold.
9	1665	—	Czosnowski Fel.
10	1670	—	Kielczewski Juljan.
11	1664	—	Pochorecki Edward.
12	1671	—	Sarnecki Józef.
13	1663	—	Tański Maciej.
14	1672	—	Patrz Ujazdowska nr. 23.
15	1687/8	—	Patrz Wilcza nr. 2.
16	1673	—	Mąkiewicz Józef.
17	1662	—	Bagdach Jan.
18	1674	—	Patrz Ujazdowska nr. 27.
19	1661	—	Piechowski Aleksander.
20	1675	—	Patrz plac św. Al. nr. 1.
21	1659/60	—	Klawe Jan.
23	1658	—	Lilpop Wirtor.
			Mostowa.
1	247*b*	1/11	Winawer Natan.
2	219	2/3	Waszkiewicz.
3	247*a*	1/11	Galber Szulim.
4	220/1	2/3	Iberal Icek.
5	246	1/11	Majewska Kl.
6	222	2/3	Strawiński Piotr.
7	245	1/11	Rutkowski Tomasz.
8	223	2/3	Kalinowski Andrzej.
9	244	1/11	Ferens Józef.
10	224	2/3	Smoliński Józef.
11	243	1/11	Plac Rządow. niezabud.
12	225	2/3	Bunin Wasili
13	241	1/11	Zygórski Juljusz.
14	226	2/3	Wróblewski Jan.
15	239/40	1/11	Germelin Uszer.
16	227/8	2/3	Brzeziński Kaź.
17	238	1/11	Germelin Uszer.
18	229	2/3	Rządowy.
19	237	1/11	Kowalewska Barbara.
20	230	2/3	Olszewska Wanda.
21	236	1/11	Zawadzka Emilja.
24	232	2/3	Grabau Krys.
26	233	—	Szymanowski Wacław.
28	248/9	—	Patrz Freta nr. 2.
30	235	—	Tykociner Izr.
			Mularska.
1	2706$_{7/8/9/10}$	1/11	Knauf Ignacy.
			Muranowska.
1	2161	4	Patrz Bonifraterska nr.15
2	2190	—	Kaźnitz Walenty.
3	2213	—	Lewi bracia.
4	2191*c*	—	Wojde Kaź.
5	2212	—	Rejchman Zajwel.
6	2191*a*	—	Wojde Kaź.
7	2211	—	Gutgold Berek
8	2191*d*	—	Wojde Kaź.
9	2209/10	—	Milsztejn W.
10	2191*b*	—	Barchana SS.
11	2208	—	Gsterman Izrael.
12	2192	—	Patrz Pokorna nr. 1.
13	2206/7	—	Regelman Ignacy.
14	2193	—	Grinsztras Man.
15	2205	—	Herszfinkiel Izaak.
16	2194	—	Ryfenholtz Efr.
18	2195/6	—	Lampe Karol-Adolf.
19	2203	—	Patrz Miła nr. 2.
20	2195/6	—	Lampe Karol-Adolf.
21	2202	—	Swieca Jakób.
22	2197*a*	—	Przepiórka Lejzor.
23	2201*ab*	—	Gewelbe Jakób.
24	2197*b*	—	Goldman Izaak.
25	2200	—	Bogdański Maciej.
26	2197*c*	—	Gross władysław.
27	2199	—	Gracbart M.
28	2197*d*	—	Ebin Jankiel.
29	2199	—	Glajchgewicht Fajwel.
30	2197*g*	4	Klejf Aron.
31	2274*a*	—	Patrz Miła nr. 10.
31a	2274*b*	—	Patrz Miła nr. 12.
32	2197*f*	—	Przepiórka Abram.
33	2274*c*	—	Patrz Miła nr 14.
34	2197*h*	—	Jawitz Zysman.
35	2274*d*	—	Patrz Miła nr. 16.
36	2197*k*	—	Jawitz Zysman.
37	2274*e*	—	Patrz Miła nr. 18.
38	2197*i*	—	Jawitz Zysman.
39	2274*f*	—	Higersberger Feliks.
41	2274*h*	—	Patrz Dzika nr. 48.
			Mylna.
1	2481*b*	5/6	Hornowska Marya.
2	2476/7	—	Patrz Przejazd nr. 13.
3	2481*a*	—	Gelbfisz Benjamin.
4	2474	—	Patrz Nowolipie nr. 3.
5	2480	—	Drążewski Michał.
6	2473/8	—	Patrz Nowolipie nr 5.
7	2479	—	Szwajkowska Amalja.
8	2472	—	Patrz Nowolipie nr. 7.
9	2484	—	Patrz Karmelicka nr. 4.
			Nalewki.
1	2235	2/3	Rządowy.
2	561/1	—	Dom Władzy Wojskowéj.
3	2236/7	4	Hühle Kar.
4	561*b*	2/3	Rządowy.
5	2238	4	Kipman Mendel.
6	549*b*	2/3	Miejski.
7	2239	4	Rubinstejn Maksym.
8	2264	—	Goldweic Natan.
9	2240*a*	—	Machotkin Gar.
10	2263	—	Łagodziński E.
11	2241	—	Rappaport i Auersbach.
12	2262	—	Wejs Aron.
13	2242	—	Łabęcki Władysław.
14	2261	—	Koszer Jakób.
15	2243	—	Celnikier Szmul.
16	2260	—	Przepiórka Izrael.
17	2244*a*	—	Bartman Srul.
18	2259	—	Maliniak Dawid.
19	2245	—	Stera Izydor.
20	2258	—	Goldmana SS.
21	2246	—	Kałowski i Pińczewski.
22	2257*c*	—	Hoch Jan.
23	2247*a*	—	Wilder Arnold.
24	2257*ab*	—	Fejnkind Izrael·
25	2285	—	Tokar Judel.
26	2256	—	Gelblum Judka.
27	2248*b*	—	Klejnman Izaak.
28	2255	—	Rappaport Felicja.
29	2218*a*	—	Trokengejm Szmul.
30	2254*a*	—	Klejman Icek.
31	2249	—	Priwes Szaja.
32	2254	—	Pehtman Beniamin.
33	2250	—	Krol Eleaz.
34	2204	—	Patrz plac Muran. nr. 17.
35	2251*a*	—	Goldfius Szymon.
36	2251*b*	—	Taumann Mosiek.
39	2252	—	Sztückgold Dawid.
41	2253	—	Lindensztat Szmul.
43	2284*a*	—	Podgórski Władysław.
			Niecała.
1	612	1/11	Patrz Wierzbowa nr. 1.
2	614*c*	—	Berenstejn Sams.
3	614*m*	—	Dutkiewicz Saturain.
4	614*b*	—	Patrz Wierzbowa nr. 3.
5	614*l*	—	Stentz Adolf.
6	614*d*	—	Car Bazyli.
7	614*i*	—	Tow. Lekarsk.
8	614*ef*	—	Szmidecki Józef.
9	614*k*	—	Weschke Em.
10	614*g*	—	Szletyńssi Lud.
11	614*i*	—	Psarski Stanisław.
12	614*h*	—	Krupe Zofia.
			Nizka.
1	2197*a*	4	Patrz Muranowska nr. 22
1a	2313*k*	5/6	Nussbaum Mosiek SS.
2	2234	5/6	Patrz Pokorna nr. 3.
2a	2312	4	Patrz Dzika nr. 33.
3	2313*ab*31	5/6	Fastag Chaim.
4	2312	—	Patrz Drika nr. 33.
5	2313*ab*40	—	Bear Aron.
6	2271*a*	—	Solecki Stanisław.
7	2313*ab*39	—	Dyner Izrael.
8	2271*b*	5/6	Sobol Szmul.
9	2313*ab*38	—	Wagner Dawid.
10	2272	—	Gross Michał.
11	2313*ab*35	—	Pulwerman Szaja.
12	2312*a*	—	Kon Iosek.
12a	2272*b*	—	Turke Eligjusz.
13	2313*ab*36	—	Wolrad Josek.
14	2273*a*	—	Świniarska Marya.
15	2313*o*	—	Borencweig Józef.
16	2273*e*	—	Rotbard Józef.
16a	2273*b*	—	Wajntal Abram.
16b	2273*f*	—	Ryterband Judka.
16c	2273*g*	—	Arager Jojna.
17	2313*p*	—	Golke Władysław.
17a	2313*h*	—	Wekker Adolf.
18	2273*d*	—	Mendelsburgi Jak. i Naft.
19	2313*a*17	—	Grüner August.
21	2313*a*18	—	Scengosz Mikołaj.
23	2313*a*20	—	Wejgle Wilhelm.
25	2313*a*	—	Grzybek Tonasz.
			Nowogrodzka
1	1584	9	Szmideck Kazimira.
2	1583	—	Patrz Bracka nr. 7.
3	1608*b*	—	Sokołowski Józef.
4	1593/4	—	Luftbier Lewek.
6	1608*a*	—	Rutkowski Jan.
7	1593/4	—	Luftbier Lewek.
8	1607	—	Helfreich Adolf.
9	1595	—	Strugul Aleks.
10	1606	—	Eberhardt Jan.
11	1598	—	Nowakowska J.
12	1605	—	Siedlecki Jakub.
13	1599*i*	—	Zifer Karol SS.
14	1604	—	Tarnowski Ludwik.
15	1599*a*	—	Własow Katarzyna.
16	1603	—	Mikulski Józef.
17	1599*c*	—	Kirszel Fran.
18	1602	—	Janusz Juljusz.
19	1599*h*	—	Fiszer Fryderyk-Wilh.
20	1601	—	Lothe Lewek.
21	1599*g*	—	Zygler Celest.
21a	1618*n*	—	Mausberger.
22	1618*s*	—	Chujsohn Jan.
23	1600*o*	8	Patrz Marszałk. nr. 31.
24	1618*m*	9	Semadeni Antoni.
25	1582*n*	8	Patrz Jeroaolimsk. nr. 37.
26	1618*l*	9	Markowski Antoni.
27	1600*d*5	8	Ogród Pomologiczny.
29	1618*k*	9	Godlewski Roch.
29a	1618*i*	—	Semadeni Antoni.
31	1600*f*	8	Hoser Piotr.
33	1600*e*	—	—
34	1600*c*	—	Banku Pols.
35	1600*b*	—	Kościół św. Barbary.
37	1600*a*	—	Rządowy.
			Nowolipie.
1	2475	5/6	Masłowski Karol.
2	2407/8	—	Anfengier Salomea.
3	2474	—	Markowski Juljan.
4	2409	—	Michniewicz Franciszek.
5	2473/8	—	Petersilge Pinkus.
6	2410/11	—	Dobrzański Kazimierz.
7	2472	—	Mławska Berta.
8	2412/13	—	Butkiewicz Jan.
9	2471	—	Drużeński Michał.
10	2414/15	—	Sokolnicki Franciszek.
11	2470	—	Pluta Antoni.
12	2416	—	Gerlach Wilhelm.
13	2469	—	Margules Aron.
14	2417	—	Witkowski Andrzej.
15	2468	—	Glezer August.
16	2418	—	Ejzensztat.
17	3482	—	Patrz Karmelicka nr. 5.
18	2419	—	Zwajhorn Zelman.
19	2466	—	Majewska i Górska.
20	2420	—	Finkelblaeh Pejsach.
21	2465	—	Szwambaum Kiwa.
22	2421	—	Jarecki Ber.
23	2464	—	Patlewicz Józefa.
24	2423	—	Rajchman Józef.
25	2463	—	Jakób Rydecki.
26	2424	—	Przepiórka Hersz.
27	2462	—	Niebrzydowskiego SS.
28	2425	—	Szmidecki Ludwik-Adolf.
29	2461	—	Klepfisz Szmerak.
30	2426	—	Rajchman Józef.
31	2460	—	Teszner Izaak.

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu.
32	2427	5/6	Tilij Emilja.
33	2459	—	Goldberg Hersz.
34	2428	—	Korecka Marya.
36	2429	—	Hoffman Antoni.
37	2458	—	Bryk Ignacy.
38	2430	—	Bienenstok Aleksander.
39	2457*a*	—	Krauze Aleksander.
40	2431	—	d'Hauterive Valentin.
41	2457	—	Wajnberg Natalja
42	2432	—	Zarzycki Franciszek.
43	2456*ab*	—	Mucha Markus.
44	2433	—	Hejtler Mordka.
45	2456*c*	—	Zdrojewski Stanisław.
46	2434	—	Schram Karol.
47	2455	—	Keller Wilhelm.
48	2435	—	Schram Karol.
49	2454	—	Hauswerh Abram.
50	2436	—	Lipiec Mordka.
51	2453*b*	—	Kociołkiewicz Stanisław.
52	2437	—	Gutt Grzegorz.
53	2453*a*	—	Janowski Franciszek.
54	2438	—	Rudolf Karol.
55	2452	—	Sztrumpfman Szaja.
56	2439	—	Knauf Ludwik i Karol.
57	2451	—	Kuczyński Roman.
58	2440	—	Jeronim Adolf.
59	2450	—	Jamiołkowski Jan.
60	2441*a*	—	Dąbrowski Wszebor.
60a	2441	—	Stawski Antoni.
62	2442	—	Kletzer Nusym.
64	2443	—	Rudnicki Stanisław.
66	2444*a*	—	Muszkat Jenta.
68	2444	—	Hall Edward.
70	2445	—	Diehl Dorota.
72	2446/7	—	Majewicz Wojciech.
74	2446/7	—	—
76	2448	—	Kukowski Marceli.
			Nowolipki.
1	645/6	5/6	Patrz Przejazd nr. 15.
2	2376*a*	4	Siemiatycz Jankiel.
3	2406	5/6	Unger-Jeżyński Gracyan.
4	2376*b*	4	Lipiec Mendel.
5	2404/5	5/6	Rządowy.
6	2236*b*	4	Sztolcman Ludwika.
7	2403*c*	5/6	Kunicki Konstanty.
8	2377	—	Wiland Dyonizy.
9	2403*a*	—	Domeradzki Haskiel.
10	2378	—	Gamberkandt Antonina.
11	2403*b*	—	Łabęckiego Augusta SS.
12	2379	—	Balbinder Nuchym.
13	2402*a*	—	Kuszel Karol.
14	2380/1	—	Jamiołkowski Jan.
15	2402*b*	—	Szelążek Antoni.
16	2381*a*2	—	Patrz Karmelicka nr. 8.
17	2402	—	Jamiołkowskiego T. SS.
18	2383*a*	—	Wilner Fabjan.
19	2401	—	Stelli Henryk.
20	2383	—	Jancewicz Napoleon.
21	2431*ab*	—	Rogdański Juljan.
22	2384	—	Politur Majer.
23	2400	—	Woliński Jan.
24	2385	—	Glücksohn Szaja.
25	2399	—	Grzmielewska Kazimira.
26	2385*a*	—	Kirszrot Józef.
27	2398	—	Wróblewski Jan.
28	2385*b*	—	Sauve Teodor.
29	2397	—	Wróblewski Jan.
30	2385*cd*	—	Lotbe Bencyan niezab.
30a	2385*e*	—	Sofa Majer.
31	2396	—	Cohn Józef.
32	2386	—	Siemoin Abram.
33	2395	—	Janowski Kacp.
34	2485*a*	—	Pniewski Marjan.
35	2394	—	Parnes SS.
36	2485	—	Sikorska Salomea.
37	2394*a*	—	Miotełka Hersz.
38	2387/8	—	Michelis Krystjan.
39	2394	—	Zatler Anna.
40	2389	—	Jastrzębski Antoni.
41	2393	—	Schram Jan.
42	2390	—	Karo Teresa.
43	2393*a*	—	Schram Jan.
44	2391*a*	—	Mścichowski Antoni.
45	2393*b*	—	Adamczewskiego SS.
46	2391*c*	—	Mścichowski Antoni.
48	2391*g*	—	Rutkowska Julja.
50	2391*f*	—	Zgliszczyński Franciszek
52	2391*b*	—	Zajkowski Jan.

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu.
54	2392	5/6	Bogusławska Franciszka
56	2392*b*	—	Swesz Jan.
			Nowomiejska.
1	179	1/11	Kreczyński Błażej.
2	49	—	Lejbgliet Dawid.
3	178	—	Kachnik Roman.
4	156	—	Sliwiński Tomasz.
5	177	—	Macpenbaum Abram.
6	157	—	Boniecka Tekla.
7	176	—	Rakowski Romuald.
8	158	—	Bartic Karol.
9	175	—	Maj Rafał.
10	159	—	Popowicz Atan.
11	174	—	Budzyńska Rozalja.
12	160	—	Talski Franciszek.
13	173	—	Rutkowski Fr.
14	161	—	Bębnowski Al.
15	172	—	Bębnowska Rozalja.
16	162/3	—	Jung Herman.
17	170	—	Szmidt Bron.
17a	188/9	—	Najfeld (Bazar).
18	162/3	—	Jung Herman.
19	167	2/3	Patrz Podwal nr. 23.
20	164	1/11	Maj Rafał.
22	165	—	Herbaciński Wojciech.
24	166	—	Zawadzka Em.
			Nowo-Karmelicka
1	2313*ab*26*a*	5/6	Czarnołęcki Andrzej.
2	2313*a*21	—	Palicki Damazy.
3	2313*ab*11	—	Młynek Lejzor.
4	2313*a*15	—	Witkowski Jan.
5	2371*c*	—	Szajnklajd Josek.
6	2313*m*	—	Obuchowicz Maciej.
8	2313*e*	—	Imroth Wilhelm.
10	2491*f*	—	Kociołkiewicz Antoni.
			Nowo-Senatorska.
1	634*a*	1 1	Wieman (Hotel Rrymski)
2	421	—	Patrz Krak.-Przed. nr. 27.
3	634*b*	—	Gwozdeka Teod.
4	476*d*	—	Horndliczka Wilhelm.
5	476*c*	—	Rybińska Romana.
6	477*b*	—	Köhler Lud.
7	476*b*	—	Bok Karol.
8	477*a*	—	Patrz Senatorska nr. 17.
			Nowowiejska.
1	1754*b*	9	Morawski Józef.
2	1754*r*	—	Patrz Marszałk. nr. 7a.
3	1754*m*	—	Wicherkiewicz Antoni.
4	1754*a*	—	Kamiński Jakób.
5	1754*l*	—	Rodkiewicz Aleksanrer.
6	1754*c*	—	Igielski Mat.
7	1754*k*	—	Solarczyk Józef.
8	1754*d*	—	Malinowski Ksawery.
9	1754*i*	—	Dąbrowski J.
10	1754*e*	—	Sitkowski Bernard.
11	1754*ab*	—	Frike Jan.
12	1754*f*	—	Sobański Feliks hr.
13	1754*b*	—	Kadonau Marcin.
			Nowowiniarska.
1	1771*b*	4	Nakwaskich SS.
2	1769*b*	2/3	Patrz Ś-to Jerska nr. 12b
3	1800	4	Endelman.
4	1769*c*	2/3	Kanelbaum Ch.
5	1800	4	Endelman.
6	1769*d*	2/3	Walfisz Aron.
—	—	—	Wodziński Wł.
—	—	—	Patrz Franciszk. nr. 13.
			Nowy-Świat.
9	—	—	Wołłowicz SS.
—	—	—	Robaczewska.
—	—	—	Żarnowski Stanisław.
—	—	—	Pajkowski Józef.
—	—	—	Regber Henryk.
—	—	—	Straż ogniowa część III.
—	—	—	Werner Symeon
—	—	—	Grodzicka Kar.
—	—	—	Cichocki St.
—	—	—	Grodzicka Kar. SS.
—	—	—	Rządowy.
—	—	—	Boye August.
10	—	—	Istomin Wsiewołod.
9	—	—	Rządowy.
10	—	—	Kojszewskich małż.

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu.
48	1288	10	Rządowy.
47	1265*a*	—	Kossakowski hr.
18	1289	—	Dybowska Róża.
19	1263/4	—	Michałowski Józef.
20	1290	—	Branicka R. hr.
21	1262	—	Turowski Józef.
22	1291	—	Gajzler Matylda.
23	1261	—	Biesiekierska.
24	1292	—	Starczewski Józef.
25	1260*a*	—	Obrępalski Erazm.
26	1293	—	Kwieciński Wincenty.
27	1260	—	Dobiecka Cecylja.
28	1294	—	Chmielewski Henryk.
29	1259*b*	—	Krasińska hr.
30	1295	—	Bogatko Jana SS.
31	1259*a*	—	Salberg Mak.
32	1296	—	Dziedzicka Józefa.
33	1259*c*	—	Bürger Edmund.
34	1297	—	Zamojska hr.
35	1258*c*	—	Górski Ludwik.
36	1298*a*	—	Zawistowski Maks.
37	1258*b*	—	Trzeciecka Eleonora.
38	1298*b*	—	Bothe Roberta SS.
39	1258*a*	—	Lewenthal S.
40	1299/300	—	Majzner Gust.
41	1257	—	Zejdowski Konst.
42	1301	—	Omiecińska Teresa.
43	1256	—	Żaba Napoleon.
44	1302	—	Brauman Adam.
45	1255	—	Schlager Feliks.
46	1303	—	Feliks Emilja.
47	1254	—	Młachowska H.
48	1304	—	Rydzykowscy małż.
49	1253	—	Feliks Schlager.
50	1305	—	Prawdzińska El.
51	1252	—	Stadnicka Mar.
52	1306	—	Szenejch Karol.
53	1251	—	Lehr Rarol.
54	1307	—	Bierzyńska Kaz.
55	1250	—	Glücksberg Elżbieta.
56	1308	—	Polender Marceli.
57	1249	—	Drac Jan i Adam br.
58	1309	—	Szmidt Apolinary.
59	1248	—	Grużewski Józef.
60	1310	—	Bekker Bertold.
61	1247	—	Semadeni Antoni.
62	1311	—	Fock Karolina.
63	1246	—	Patrz Śto-Krzyżk. nr. 2.
64	1312*a*	—	Patrz Ordynacka nr. 9.
65	1345*a*	—	Władzy wojskowej.
66	1313*a*	—	Rościszewski Ignacy.
67	1245*a*	—	Władzy wojskowej.
68	1314	—	Boje Aug.
70	1315	—	Iwaszkiewicz M.
72	1316	—	Estrejcher Antoni.
74	1317	—	Łapiński Aleksander.
76	1318	—	Szuberski Stanisław.
78	1319/20	—	Rządowy.
			Nowy-Zjazd.
1	2621*a*	1/11	Zdanowicz M. (T.Ak.Łaz.)
3	365*a*	—	Kloten Andrzej.
			Oboźna.
1	2765*b*	10	Rapacka Tekla.
2	2794*a*	1/11	Zakrzewski Aleksander.
3	2766*d*	10	Kresse Paweł.
4	2766*c*	1/11	Rapacka Tekla.
5	2783*b*	10	Patrz Krak.-Przed. nr. 2a
6	2766*a*	1/11	Schroeider Anna.
			Ogrodowa.
1	807	5/6	Patrz Solna nr. 11.
2	821	—	Grzegołkowski Karol.
3	883	—	Sachs.
4	822	—	Petzold Ed.
5	882	—	Zawadzki Antoni.
6	823	—	Jeronim Adolf.
7	881	—	Lenk Józef
8	824	—	Hoese Henryk.
9	880	—	Gmina Ewang.-Augsburg
10	706	—	Patrz Leszno nr 55.
11	890	—	Patrz Biała nr. 8.
12	825	—	Rebandel Józef.
13	877/8	—	Temler Aleksander.
14	826	—	Gwozdecki Flor.
15	876	—	Późniakowski Jan.
16	827	—	Więckowski Kajetan.
17	875	—	Dworzyński Wojc. SS.

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu
18	828	5/6	Brandysz Karolina.
19	874	—	Majer i Piechowski
20	829	—	Ness Jan.
21	873	—	Bractwo Literackie.
22	830/1	—	Krajewski Feliks.
23	872	—	Kahl Fryd.
24	832	—	Zatler Aleksander.
25	870/1	—	Gibel M.
26	833	—	Michelis Kryst.
27	869	—	Kownacki Marcin.
28	834	—	Chlebowski Bron.
29	868	—	Ważyński Ludw.
30	835	—	Mikusiński Piotr.
31	867*ab*	—	Miotełka Fajwel.
32	836	—	Braun Józef.
33	866	—	Sztucki Hen.
34	837	—	Liedtke Jan-Henryk.
35	865	—	Paradowska Józefa.
36	838/9	—	Romanowski Ad.
37	864	—	Pniewska Barbara.
38	840	—	Witkowska Mar.
39	863	—	Galle Matensz.
40	841	—	Łapiński Antoni.
41	862	—	Skowrońska Marya.
42	842/3	—	Kowalski Józef.
43	861	—	Afanasiew Mikołaj.
44	844	—	Hiebsch Karol.
45	860	—	Majewski Szymon.
46	1173*e*	—	Patrz Wronia nr. 30.
47	859	—	Olszewski Antoni.
48	845	—	Świątkowski Jan.
49	858	—	Hiebsch Karol.
50	846/7	—	Morażewski Leopold.
51	857	—	Sztykgold Mojżesz.
53	856	—	Konitz Sam.
54	848	—	Lechowski Bolesław.
55	855	—	Wnorowski Ignacy.
56	849	—	Jung Herman.
57	854	—	Muszkat Zelik.
59	853	—	Jungman Wolf.
61	852	—	Wajchselfisz.
63	851	—	Orzechowski Walenty.
65	850	—	Szule Maks.
			Okopowa.
1	1147*f*	8	Stacja Tow. D. Ż. W. W.
2	1147*m*	—	Handke Bernard.
4	1147*l*	—	—
5	1147*k*3	—	—
8	1147*ea*	—	Patrz Srebrna nr. 14.
10	1147*d*19	—	Kozłowski i Potkański.
12	1147*d*18	—	—
14	1147*d*17	—	—
16	1147*h*	—	Sztummer Ludwik.
18	1038*b*	—	Kifer Micbał.
20	1038	—	Szule August.
22	1038*g*	—	—
24	1038*h*	—	Kapicki Władysław.
26	1037	—	Patrz Grzybowska nr. 71.
			Okrąg.
1	3038*a*	9	Hirschman, Kijewski i Scholtze.
2	2920*b*	—	Patrz Solec nr. 49.
3	303940	—	Patrz Czerniak. nr. 96.
4	2916*b*	—	Hirschman, Kijewski i Spółka.
			Ordynacka.
1	2874*c*	10	Instytut Muzyczny.
2	2874*a*	—	Hr. Krasiński L.
3	2874*b*	—	—
4	2777*b*	—	Miechowicza SS.
5	2873	—	Paradowski Stanisław
6	1313*c*	—	Parys Antoni.
7	1312*b*	—	Szierakowska J.
8	1313*b*	—	Brylski Michał.
9	1312*a*	—	Sierakowska Józefa.
11	2872	—	Cerski Jakób.
			Orla.
1	799	7	Kryksin Wł.
2	747*a*	—	Glass Aron.
3	798*a*	—	Rosen SS.
4	800	—	Glass Aron.
5	798*b*	—	Gajer Daniel.
6	801	—	Landau Wilhelm.
7	726*ab*	—	Patrz Leszno nr. 19.
8	802	—	Lipińska. Franciszek.

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu
10	803	7	Łączyński Konstanty.
12	804	—	Brodzki Hersz.
			Pańska.
1	1211	8	Bothberg Szmul.
2	1212	—	Gruszczyski Andrzej.
3	1210	—	Sachs Wilh.
4	1213	—	Szumowska Kazimira.
5	1209	—	Eber Zeleik.
6	1214	—	Landau Chaim.
7	1208	—	Łukomski Wacław.
8	1214*a*	—	Gutwajn SS.
9	1207	—	Malinowski Jakob.
10	1215	—	Karpiński Fellks.
11	1206	—	Wolski Antoni.
12	1215	—	Karpiński Felicjan.
13	1205	—	Wyczałkowski Józef.
14	1215*a*	—	Męczyńska Barbara.
15	1204	—	Piotrkowski Wincenty.
16	1185*b*	—	Patrz Twarda nr. 1.
17	1203	—	Staniszewski Ignacy.
18	1216	—	Rajndorf Wolf.
19	1202	—	Lange Judka.
20	1216*a*	—	Rozenfrid Jankiel.
20	1216*b*	—	Patrz Marjańska nr. 1.
21	1201	—	Stefańscy SS.
22	1217	—	Kozarzewski Seweryn.
23	1200	—	Rubinek Gitla.
24	1218	—	Brański Antoni.
24a	1217*a*	—	Tymieniecki Lucjan.
25	1199*a*	—	Szuppe Alfred.
25a	1199	—	Makowiecki Franciszek,
26	1218*a*	—	Rzeszotarska Władysł.
27	1198	—	Bem Antoni.
28	1219	—	Pfeffer Teodor.
29	1196	—	Rolanda SS.
30	1220	—	Herszberg Bor.
31	1195	—	Najehabera SS.
32	1221*a*	—	Fele Lewek.
33	1195*a*	—	Godecki Józef.
34	1221/2	—	Porazińska Józefa.
35	1194	—	Alterlewi Lewek.
36	1093/1223	—	Patrz Twarda nr. 26.
37	1193*a*	—	Trepte Karol.
38	1224*a*	—	Kaźnic bracia.
39	1193	—	Szlamensohn L.
40	1224	—	Wajdenfeld Lewek.
41	1192*b*	—	Pomianowski Franciszek
42	1225	—	Kasperski Jan.
43	1192*a*	—	Berger Majer.
44	1226	—	Budkiewicz Feliks.
45	1192	—	Berger Dawid.
46	1227	—	Akc. B. D. dla rzemieśln.
47	1190	—	Gonsowski i Nasalski.
48	1227*b*	—	Rothmühl Abram.
49	1190*c*	—	Grefe Feliks.
50	1228	—	Erlich Szaja.
51	1190*d*	—	Ołtyszewska Marya.
52	1229	—	Machotkin Gardy.
53	1189	—	Drążkiewicz Ed.
54	1230	—	Baliński Karol.
54a	1230*a*	—	Erlich Zelman.
55	1187	—	Grabowski Ignacy.
56	1231	—	Stencel August.
57	1186	—	Frydenberger Gustaw.
58	1232	—	Kwiatkowski Kacper.
59	1185*a*	—	Zauer Andrzej.
59a	1185*b*	—	Bulzackich małż.
60	1233	—	Baumgold Szmul.
61	1185	—	Kacenberg Grzeg.
62	1234	—	Kalinowski Maksymiljan
63	1184	—	Flegel Jan
64	1235	—	Lenczewska Prakseda.
65	1183*a*	—	Szajkiewicz Anna.
66	1235*a*	—	Sobotowski Wilhelm.
67	1183	—	Domaradzki Ignacy.
68	1236	—	Tyburski Franciszek.
69	1182	—	Dab Ludwik.
70	1237/8	—	Starczewski Ignacy.
71	1181	—	Bieniak Wincenty.
72	1237/8	—	Patrz prosta nr. 5.
73	1180	—	Niedzwiecki Jakób.
74	1242	—	Kierzkowski Feliks.
75	1179	—	Kuczyński Ignacy.
75a	1178	—	Swierkowski Florjan.
76	1243	—	Biczyk Walenty.
76a	1243*b*	—	Szwalbe Szoel.
77	1177	—	Kowalski Wojciech.
77a	1176*a*	—	Aszkenajzer Jakób.

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela dom
77b	1176	8	Jungman Wolf.
78	1243*a*	—	Modrzejewski Andrzej.
79	1175	—	Kierzkowska Antonina.
81	1147*h*	—	Sztummer Ludwik.
			Pawia.
1	2354*b*	5/6	Messerszmith Dorota.
2	2320	—	Muszkat i Toruńczyk.
2a	2325	—	Beczkowicz Marya.
3	2354*c*	—	Wegebrait Szlama.
4	2326*c*	—	Erenfrid Emanuel.
5	2353	—	Rajchenberg N.
6	2326*b*	—	Lehr Wundajler.
7	2353*a*	—	Razumiejew Józef.
8	2326*a*	—	Szrajber Joel
9	2352	—	Wichtel SS.
10	2326	—	Sejdler Karol.
11	2352*a*	—	Folman Markus i Lew.
12	2327	—	Grynszpan Abram.
13	2351*a*	—	Szwarcsztajn Abram.
13a	2356	—	Kalwarya Szmul.
14	2327*a*	—	—
15	2351	—	Rozenthal Zyser.
16	2328	—	Wagner Izrael.
16a	2328*a*	—	Dąbrowska Cecylja.
17	2361	—	Patrz Dzielna nr. 18.
18	2355	—	Orenszteju Alter.
19	2348	—	Michalska Anatolja.
20	2329*a*30	—	Szapman Franciszek.
21	2347	—	Lewandowski SS.
23	2347*c*	—	Fetman Aron.
25	2346	—	Patrz Smocza nr. 8.
26	2331	—	Sachs Gabryel.
27	2495	—	Patrz Smocza nr. 7.
28	2331*b*	—	Nazorski Jan.
29	2345	—	Nest Jakób.
30	2331*a*	—	Rabinowicz Dawid.
31	2345*a*	—	Bazyler Majer.
32	2332	—	Lours SS.
33	3344	—	Wojcicki Piotr.
34	2494	—	Patrz Smocza nr. 9.
35	2343	—	Windyga Aleksander.
36	2333	—	Jagodziński SS.
37	2343*a*	—	Dąbkiewicz F.
38	2334	—	Wojcicki Piotr.
39	2342	—	Ładnowski Jan.
39a	2342*b*	—	Kowalski Władysław.
39b	2342*a*	—	Kaźnitz Aug.
39c	2341*c*	—	Rajsfeld Abram.
39d	2341*b*	—	Furpaig Judka.
40	2335	—	Piekarski Fran.
41	2341	—	Supryniewicz Salomeja.
41a	2340	—	Perzanowski Wawrzyn.
42	2336*a*	—	Wernes Nuhim.
43	2340*c*	—	Janowski i Sztempel.
44	2336	—	Prusińskich małż.
45	2340*a*	—	Szachmaciński Józef.
46	2337*a*	—	Potempska Eleonora.
47	2340*b*	—	Więczkowski Józef.
48	2337	—	Mościckich małż.
50	2338*a*	—	Bin i Franke.
50a	2338*b*	—	Szachmaciński Józef.
52	2338	—	Frydman Aron.
54	2339	—	Michałowski Juljan.
56	2339*a*	—	Kaźnnitz August.
58	2339*b*	—	Szadkowska Stanisława.
60	2339*c*	—	Krüger Gust.
62	2339*d*	—	Sałasacki Mikołaj.
64	2339*e*	—	Olszewska Marya.
			Piekarska.
1/11	132		Wróblewski Józef.
2	120	—	Czapkowski Jan.
3	131	—	Góralski Walenty.
4	121	—	Pogorzelski Teofil.
5	130	—	Nalepiński Anton
6	122	—	Toczyłowski Fr.
7	129	—	Eberlein Fryd.
8	123	—	Bieniecka Kuneg.
9	128	—	Malczewski Aleksy.
10	124	—	Otlewski Jan.
11	127	—	Zielińska Józefa.
12	125	—	Korzeniewski Piotr.
14	126	—	Bieliński Mich.
16	127*a*	—	Müller Juljanna.
			Piesza.
1	1877	2/3	Bieńkowski Wojciech.

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu
			Piękna.
1	1713*b*	9	Patrz Ujazdowska nr. 11
2	1726*h*	—	Krauze Aleksander.
2a	1726*n*1	—	— niezabud.
3	1713*a*	—	Borzewski Konstanty.
4	1726*n*2	—	Ankiewicz Juljan.
4a	1726*f*	—	Janowska Marya.
5	1513*f*	—	Szolce Aleksander.
6	1756*c*	—	Rau Wilhelm.
6a	1756*b*	—	—
7	1666*b*	—	Patrz Mokotowska nr. 3.
8	1756	—	Naimska Julja.
9	1666	—	Okoń Konstanty.
10	1757*a*	—	Patrz Mokotowska nr. 5.
11	1666*m*	—	Zalewskiego (niezabud.).
12	1757*e*	—	Patrz Krucza nr. 3.
13	1666*a*	—	Stachurski (niezabud.).
14	1557*b*	—	Patrz Krucza nr. 1.
15	1666*f*	—	Zalewskiego (niezabud.).
16	1701*l*	—	Japowicz Antoni.
17	1666*g*	—	Zalewskiego (niezabud.).
18	1701*k*	—	Jakowlew Adelajda.
19	1390*b*	8	Patrz Marszałk. nr. 15.
20	1701*i*	9	Japowicz Zuzanna.
21	5031	9	Plac niezabudowany.
22	1701*h*	8	Japowicz Antoni.
23	5030	8	Plac niezabudowany.
24	1701*g*	9	Skabiczewski Grzogorz.
25	5029	8	Kopański Onufry.
26	1701*f*	9	Patrz Marszałk. nr. 8a.
27	5028	8	Plac niezabudowany.
28	1700*d*	—	Patrz Marszałk. nr. 17.
29	1390*c*	—	Hintz Fryd.
30	1700*d*	—	Kraszewski (niezabud.).
32	1700*m*	—	Kozłowski Karol.
34	1700*nop*	—	Plac niezabudowany.
36	—	—	—
38	—	—	—
40	1700*k*	—	Sochocki Maciej.
42	1700*i*	—	—
44	1700*h*	—	Renzner Józef.
46	1700*b*	—	Perkowska Eleonora.
48	1700*f*	—	Waligórski Wład.
50	1758*a*	—	Hipczyński Wincenty.
52	1758*s*	—	Korulski Leon.
54	1758*b*	—	Patrz Wilcza nr. 19.
56	1758*p*	—	Patrz Wilcza nr. 21.
58	1758*r*	—	Biwojno Józef.
60	1758*h*	—	zyfer Uszer.
			Piwna.
1	30	1/11	Patrz Krak.-Pr. nr. 107
2	28	—	Patrz Krak.-Pr. nr. 111.
3	116	—	Bębnowska Roz.
4	23/4	—	Patrz Ś-to-Jańska nr. 5.
5	115	—	Olejkiewicz Marya.
6	91	—	Niwińska Apolonja.
7	114/113*a*	—	Edelszteju.
8	20/21	—	Patrz Ś-to Jańska nr. 9.
9	113*b*	—	Rządowy.
10	92	—	Bogdanow Antonina.
11	112	—	Borowski Tomasz.
12	18	—	Patrz Ś-to Jańska nr. 13.
13	111	—	Alberstein Szmul.
14	17	—	Patrz Ś-to Jańska nr. 15.
15	110	—	Elżaanwski Kazimierz.
16	16	—	Patrz Ś-to Jańska nr. 17.
17	109	—	Kulbicki Antoni.
18	15	—	Patrz Ś-to Jańska nr. 19.
19	108	—	Wróblewski Józef.
20	14	—	Patrz Ś-to Jańska nr. 21.
21	107	—	Łomranc M.
22	13	—	Patrz Ś-to Jańska nr. 23.
23	106	—	Elbaum Mordka.
24	12	—	Patrz Ś-to Jańska nr. 25.
25	105	—	Zalewskich SS.
26	11	—	Patrz Ś-to Jańska nr. 27.
27	104	—	Nawrocki Jan.
28	10	—	Patrz Zapiecek nr. 1.
29	103	—	Motylowska Izabela.
30	41	—	Patrz Stare-miasto nr. 13
31	102	—	Bielawski Stefan.
32	42	—	Patrz Stare-miasto nr. 15.
33	101	—	Szteiner Feliks.
34	43	—	Patrz Stare-miasto nr. 17.
35	100	—	Lempkie Aniela.
36	44	—	Patrz Stare-miasto nr. 19.
37	99	—	Gałecka Em.
38	45	—	Patrz Stare-miasto nr. 21.
39	98	—	Wierzański Jan.
40	46	1/11	Rukier Adolf.
41	97	—	Patrz Stare-miasto nr. 25.
42	47	—	Nazar Treskow.
43	96	—	Patrz Stare-miasto nr. 27.
44	48	—	Powicki Józef.
45	95	—	Dąbrowska Aleks.
47	94	—	Kwieciński Ignacy.
49	93	—	
1	1083		**Plac Grzybowski.**
2	1082	8	Ulrych Mos.
3	1084	—	Hempel Markus.
4	1081	—	Kościół Wszystkich Św.
5	1084	—	Adolf SS.
6	1080	—	Kościół Wszystkich Św.
7	1085*a*	—	Flinkiel Sam.
8	1079	—	Marguliesa SS.
10	1103*b*	—	Neufeld Mojż.
12	1103*a*	—	Priwes Szaja.
14	1102	—	Kwiatkowski Leon.
16	1101	—	Geneli SS.
		—	Goldberga SS.
			Plac Krasiński.
1	549	2/3	Miejski.
2	548	—	Wolffin Józef.
3	549*a*	—	Epstejn Eleon.
4	547*bc*	—	Kagan Szymon.
5	549	—	Izba Sądowa.
6	549	—	—
			Plac Saski.
1	413	1/11	Patrz Krak.-Pr. nr. 11.
2	414	—	Patrz Krak.-Pr. nr. 13.
3	413	—	Odwach.
4	413	—	—
4a	413	—	—
5	413*h*	—	Patrz Królewska nr. 2.
5a	413*aa*	—	— — nr. 4.
6	413/1/2*a*	—	Zarząd Wojenny.
7	413*a*	—	
			Plac Św. Aleksandra.
1	1675	9	Siedlewski Aleks.
2	1735	—	Lilpop Joanna.
3	1656/7	—	Rybiński Józef.
4	1736	—	Instytut Głuch. i Ociemn.
5	1655	—	Laskowski Ksawery.
6	1737	—	Instytut Głuch. i Ociemn.
7	1588/9	—	Nowakowski Maciej.
8	1738	—	Jung Herman.
10	1739	—	Smolikowskich SS.
12	1740	—	Karpińska Ludwika.
14	1741	—	Sewastianow Michał.
14	1355*f*		**Plac Warecki.**
15	1353	10	Nejbaur Joanna.
16	1355*c*	—	Szpital Dzieciątka Jezus.
18	1360/1	—	Starzyński Michał hr.
20	1337	—	Zarząd Pocztowy.
		—	—
1	1147*d*VII		**Plac Witkowskiego.**
2	1147*h*	8	Szpiro Dawid.
3	1147*d*VIII	—	Sztumer Ludwik.
4	1147*h*	—	Gut Grzegorz.
5	1147*d*IX	—	Sztumer Ludwik.
6	1147*h*	—	Biderman Lewek.
7	1147*d*X	—	Patrz Pańska nr. 81.
8	1147*h*	—	Lange Franciszek.
9	1147*d*XI	—	Sztumer Ludwik.
10	1147*h*	—	Kozłowski i Potkański.
11	1147*d*XII	—	Sztumer Ludwik.
12	1147*h*	—	Kozłowski i Potkański.
13	1147*d*XIII	—	Sztumer Ludwik.
		—	Kozłowski i Potkański.
1	413*f*		**Plac za Żelazną Bram.**
2	413*e*	1/11	Zwejgbaum i Blauszyld.
3	413*g*	—	Ufniarska SS.
4	413*d*	—	Zwejgbaum Mozes.
5	963	7	Patrz Żabia nr. 2.
6	956	—	Fenigsztejna SS.
7	962	—	Newi Markus.
8	954	—	Grodzicki August.
9	960	—	Wasiłowski Antoni.
10	957	—	Gościnny Dwór.
11	934	—	Blass Rubin.
		—	Patrz Chłodna nr. 1.

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu
1	497*b*	1/11	**Podwal.** Patrz Senatorska nr. 2.
2	532	—	Marczewska Józefa.
3	497*a*	—	Dyzmański Stef.
4	529/30	—	Kwiatkowska Franciszka
5	497*c*	—	Rządowy.
6	529/30	—	Kwiatkowska Franciszka
7	482	—	Patrz Miodowa nr. 6.
8	528	—	Tock Dorota.
9	498	—	Popowicz Franc.
10	527/300	—	Blum Sabina.
11	499	2/3	Oranowski Józef.
12	526/300*b*	1/11	Pik Jakób.
13	484*b*	2/3	Bremer Jan.
14	525/295	1/11	Fuchs Edward.
15	500*a*	2/3	Rządowy.
16	524	1/11	Głogowski Ludwik.
17	500*b*	2/3	Retzer Anna.
18	523	1/11	Wiktorski Franciszek.
19	500*c*	2/3	Jezierski Aleks.
20	521/2	1/11	Sławiński Fr.
21	592*a*	2/3	Patrz Długa nr. 3/501a.
22	520	1/11	Grabowski Michał.
23	502	2/3	Zys Lejba.
24	519	1/11	Tryniszewska Walerja.
26	515/518	—	Kajzerstejn Morytz.
28	513	—	Morawskich SS.
30	512	—	Gorczyc Wolf.
32	511	—	Piechocki Witold.
34	510	—	Kwiatkowska Franciszka
36	509	—	Zauer Władysław.
38	508	—	Gładysz Anastaz.
40	507	—	Pflantz Franc.
42	506	—	Zgromadzenie Szewców.
44	505	—	Hermeling Uszer-Lejb.
46	504	—	Zgromadzenie rzeźników.
48	168/9	—	Neufeld Moses.
			Pokorna.
1	2192	4	Babic M.
2	2159	—	Zajęte pod Cytadellę.
2a	2191*b*	—	Patrz Muranowska nr. 10
2b	2191*d*	—	Patrz Muranowska nr. 8.
3	2234	—	Łapidus Wolt.
4	2159*a*	—	Zajęte pod Cytadellę.
5	2233	—	Grymowski Edward.
6	2214*a*	—	Zejęte pod Cytadelę.
7	2232	—	Zwejszpon Chil.
8	2214*c*	—	Zajęte pod Cytadelę.
9	2231	—	Temkin Michel.
10	2214*b*/2098	—	Szpital żydowski.
15	2228	—	Zajęte pod Cytadelę.
20	2143	—	—
27	2221	—	—
29	2218/19	—	Rządowy.
			Powązkowska.
			(Za Rogatką).
2	27*a*	5/6	Kohn Icyk-Lejba.
4	27*b*	—	Jungwitz Benjamin.
6	27*c*	—	Messing Joanna.
8	25*b*	—	Dom pogrzebowy.
			Prosta.
1	1237	8	Patrz Pańska nr. 70.
2	1117*e*	—	Front Małka.
3	1239	—	Przysuszyński Jan.
4	1117*g*	—	Kester Fryderyk.
5	1240	—	Ostrochulski Konstanty.
6	1165/6	—	Loeper Ferdynand.
7	1241*a*	—	Sykulski Jakób.
8	1167	—	Jędrzejewska Tekla.
10	1168	—	Krzewski Antoni.
12	1169	—	Śliwowski Lud.
14	1170	—	Ziębiński Michał.
16	1171*b*	—	Bogucki Ludwik.
18	1172*ab*	—	Ziołkiewicz Abram.
20	1172*a*	—	Patrz Wronia nr. 3a.
			Przechodnia.
1	951/2/3	7	Wawelberg Hersz.
2	945*ab*	—	Patrz Żabia nr. 1.
3	951/2/3	—	Wawelberg Hersz.
4	950*a*	—	Bersohn Matias.
5	796	—	Patrz Elektoralna nr. 3.
6	950*b*	—	Patrz Żabia nr. 5.
7	797	—	Patrz Elektoralna nr. 1.
8	955	—	Patrz Żabia nr. 6.

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu
			Przejazd.
1	653*j*4	5/6	Patrz Leszno nr. 2.
2	644	2/3	Glikcohn Teresa.
3	652	5/6	Grosglut Bernard.
4	564	2/3	Piotrowicz Piotr.
5	651	5/6	Dobronoki Piotr.
7	650	—	Sommer Jan-Daniel.
9	649	—	Naimscy Józef i Julja.
11	647*j*8	—	Szoltze Karol.
13	2476*j*7	—	Kobyliński Piotr.
15	645/6	—	Rządowy.
			Przebieg.
1	2191*c*	4	Patrz Plac Muran. nr. 4.
2	2160	—	Patrz Bonifratersk. nr. 17
			Przeskok.
1	1354*a*	10	Martini Karol
			Przyokopowa.
2	2503*d*	5/6	Gebert Ludwik.
4	2502*a*	—	Dyszkowski Franciszek.
6	2369*d*	—	Patrz Dzielna nr. 54.
8	2339*f*	—	Wróblewski Marcin.
10	2313*a*	—	Patrz Smocza nr. 25.
12	2310*c*	—	Temler i Szwede.
			Przyrynek.
1	1919	2/3	Patrz Kościelna nr. 10.
2	1882	—	Kościół Panny Maryi.
3	1918	—	Majorkowski Adam.
4	1883*a*	—	Rządowy.
5	1917	—	Woronowicz Józef.
6	1884/5	—	Dom schr. star. św. Ducha.
7	1916	—	Stasiulewski Jan.
9	1913	—	Rakowski Julj.
10	1886/7	—	Patrz Samborska nr. 8.
11	1915	—	Szczepańskiego SS.
12	1888	—	Hersz Jurman.
13	1914	—	Kornblum Małka.
14	1889	—	Kalinowska Julja.
15	1911/12	—	Zapałowicz Piotr.
16	1890/1	—	Muszewski Jan.
17	1864	—	Patrz Wójtowska.
			Ptasia.
2	951/2/3	7	Patrz Przechod. nr. 1 i 3.
4	948*a*	—	Blass Jankiel.
			Radna.
1	2811*b*	1/11	Jarke Julja.
2	—	—	Plac niezabudowany.
3	—	—	—
4	2764	—	Patrz Lipowa nr. 3.
5	2759	—	Śliwiński Kazimierz.
6	2746/7	—	Jarke August.
7	2758	—	Fortheil Bruch.
8	2745*a*	—	Papieżki Józef.
9	—	—	—
10	—	—	Plac niezabudowany.
			Rozbrat.
1	2985	9	Patrz Wiejska nr. 8.
2	3005/6	—	Czerkasow Leon.
3	2984	—	Patrz Wiejska nr. 10.
4	3002	—	— Czerniakow. nr. 49
6	3003	—	— Czerniakow. nr. 47
8	3001*b*	—	Sterl August.
10	3000	—	Patrz Fabryczna nr. 6.
12	3000*b*	—	Kucharski Karol.
14	2998*e*	—	Gąsiorowski Jan.
16	2997	—	Patrz Czerniak. nr. 59.
18	2996	—	— — nr. 61.
20	2995	—	— — nr. 63.
22	2994	—	— — nr. 65.
24	2993	—	Patrz Solec nr. 25.
26	2989*bc*	—	Zaorski Franciszek.
28	2988*c*	—	Lilpop, Rau i Ska.
30	2988*c*	—	—
32	2988*c*	—	—
			Rybaki.
1	2563	2/3	Bejn Szyja.
2	2564*a*	—	Stępiński Wacław.
3	2562	—	Lipiński Szmul-Jakób.
4	2565	—	Kozłowskiego SS.
5	2561	—	Kotowski Józef.
6	2566	—	Otto Władysław.
7	2560	—	Kzłowskiego SS.
8	2567/8	—	Kaftal Józef.
25	47	1/11	Przybyłowicz Marya.
26	57	—	Gaszewski Michał.
27	48	—	Przybyłowicz Marya.
28	56	—	Hulczyński Stanisław.
30	55	—	Tomaszewski Feliks.
32	54	—	Zwoliński Józef.
34	53	—	Kozłowskiego SS.
36	52	—	Krak Lejzor.
38	51	—	Kińska Franciszka.
40	50	—	Kopjowski Aleksandek.
		—	Pułkowski Leon.
		—	Epstejn Jan.
		—	Niedzielski Ludwik.
1	1920/1	2/3	Czyżewski Tomasz.
2	1923	—	Jabłoński Franciszek.
3	1920*a*	—	Irgensleben Joanna.
4	1924	—	Miejski.
6	1925	—	
8	1886/7	—	
			Rycerska.
1/11	Patrz Ślepa nr. 10.		
—	Sobieszczuk Łuk.		
—	Downer Feliçyan.		
—	Mazur Szym. i Smulska.		
—	Gryniewski Franc.		
—	Żukowski Szym.		
—	Patrz Podwal nr. 20.		
—	Fedorenko Wincenty.		
—	Kwiatkowski Józ.		
			Rymarska.
7	Rządowy b. pałac Minis.		
2/3	Patrz Senatorska nr. 30.		
7	Rządowy b. pałac Minis.		
—	Patrz Leszno nr. 1.		
2/3	Zamojski Augnst hr.		
—	Flatau Aleksander.		
—	Lesser bracia.		
—	Hielle i Dietrich.		
—	Rosengarten Rudolf.		
—	Postbrif Majlich.		
			Rynek Nowego-Miasta.
2/3	Styczakowska Kat.		
—	Kośc. św. Kazimierza.		
—	Kawecki Wnlenty.		
—	Kopijowski Aleksander.		
—	Nadziej. Izydor.		
—	Woźniakowscy małż.		
—	Front Judka.		
—	Piwoński Jan.		
—	Glachsztern Pińkus.		
—	Gurkau Adolf.		
—	Rogowski Bolesław.		
—	Nowca Stanisław.		
—	Boszko Adam.		
—	Striebel Dorota.		
—	Berchman Henryk.		
—	Kozłowski Kazimierz.		
—	Markowski Tomasz.		
—	Jatki rzeźnicze.		
—	Zacharyaesiewicz Franc.		
			Rynek Starego-Miasta.
1/11	Gołembiewski Józef.		
—	Drozdińska Józefa.		
—	Patrz Nowomiejska nr. 2.		
—	Woźniakowska M.		
—	Kulewska Petronela.		
—	Sarnowicz Agniesz.		
—	Kulewski Stanisław.		
—	Kusmierski Franciszek.		
—	Kurczyński Stanisław.		
—	Kryger Łukasz.		
—	Holtz Ludw.		
—	Ołtuszewska Helena.		
—	Olszewski Tomasz.		
—	Kabatnik Józef.		
—	Woźniakowski Wojciech.		
—	Kabatnik Józ.		
—	Bajbort Grzeg.		
—	Zbikowski Stan.		
—	Grabowski Wal.		
—	Majewska Teodoz.		
—	Wilczan Mick.		
—	Baum Emil.		
—	Gebauer Augusta.		
—	Fukier Teof.		
—	Chlebowski Bron.		
1	1492*b*	1/11	Belkie Edward.
2	1417	—	Makowska Ant.
3	1492*a*	—	Tytz Marya.
4	1417*a*	—	Wilczan Mich.
4a	1092*c*	—	Rakowski Leon.
5	1418	—	Kwiatkowska Julja.
6	1147*t*	—	Daiewska Emilja.
6a	1147*w*	—	Holtz Ludwik.
7	1491	—	Białowąs Jan.
9	1490		**Samborska.**
11	1490*b*	—	Pstrokoński Michał.
13	1490*c*	—	Peterzylge Michał.
15	1489	—	Dom Schr. starców.
17	1488	—	Zalewska Emilja.
19	1487	—	Michniewicz Józef.
21	1487*a*	—	Krokoszyński Watenty.
23	1486*a*		**Senatorska.**
25	1486*b*	—	Patrz Kr.-Przed. nr. 93.
27	1486	—	Bujno Tadeusz.
29	1147*d*	—	Patrz Kr.-Przed. nr. 91.
31	1147*d*I	2/3	Neybaur Joanna.
33	1147*d*II	1/11	Patrz Kr.-Przed. nr. 89.
35	1147*d*III	2/3	Zandbank Alojzy SS.
—	Kobryner Eliasz.	1/11	Henigman Maciej.
		2/3	Kierznowski Aleksander
		1/11	Patrz Kr.-Przed. nr. 85.
		2/3	Miejski (Ratusz).
		1/11	Szuster Antoni.
		2/3	Miejski (Ratusz).
		1/11	Szkoła Junkierska.
		2/3	Kościół PP. Kamoniczek
		1/11	Szmajke Fryderyk.
		2/3	Lesser Levi.
		1/11	Bogk Karol.
		2/3	Galle Franciszek.
		1/11	Rządowy (Teatr).
		2/3	Kaftal Izydor.
		1/11	Rządowy (Teatr).
		2/3	Epstejn Józef.
		1/11	Rządowy (Teatr).
		2/3	Sejdel Morytz.
		1/11	Brunwejn Emil.
		2/3	Tow. Resursy Kupieckiej
		1/11	Dom Rządowy.
		2/3	Chudzyńska Aniela.
		1/11	Seydel Morytz.
		2/3	Przezdziecka Marya.
		1/11	Zamojski Tom. hr.
8	1492*b*		**Sienna.**
—	Chanke Bernard.		Parrz Marszałk. nr. 51.
—	Mojcho Karol.		
—	Blit Gerson.		
—	Rejmanowski Ludwik.		
—	Pomper Hersz.		
—	Flinker Henryk.		
—	Wagner Kryształ.		
—	Horn Wilhelm.		
—	Loretz Marcin.		
—	Zuberbir Aloizy.		
—	Paul Józef.		
—	Rejneke Ludwik.		
—	Jakób Frajder (niezab.).		
—	Gebert Ludwik.		
—	Szlichert Józef.		
—	Lesser Stanisław.		
—	—		
—	—		
—	Kozłowski i Potkański.		
—	—		
—	—		
7	Patrz Graniczna nr. 7.		**Skórzana.**
—	— — nr. 9.		
—	— — nr. 11.		
—	Gezundhejta SS.		
1/11	Janowska Marya.		**Ślepa.**
—	Patrz Podwal nr. 10.		
—	— — nr. 12.		
—	Kowalewska Zofia-Marya		

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu.
	302/3	1/11	Rakowski Fran.
12	304	—	Flaszyński Leon.
14	305	—	Gronau Ludwik.
			Składowa.
1	1582*e*	8	Miejski.
2	1582*f*/1	—	Hoser Piotr.
4	1582*e*37	—	Janasz Jakób.
			Śliska.
1	1485	8	Burgraf Henryk.
2	1436	—	Patrz Wielka nr. 15.
3	1484	—	Kappe Leopold.
4	1436*a*	—	Kahl Fryd.
5	1483	—	Smoleńska Julja.
6	1450	—	Kahl Fryderyk.
7	1482	—	Wiśniewski Piotr.
8	1451	—	Kaminer Ruchla.
9	1481	—	Szymański Wincenty.
10	1452	—	Łojko Edw.
11	1479/80	—	Tyszler Ant.
12	1453	—	Grzeżułka Feliks.
13	1478	—	Cohn Szlama.
14	1454	—	Garbiński Jan.
15	1477	—	Klejn Karol.
16	1455*b*	—	Hincz Fryd.
17	1476	—	Izborów Abram.
18	1455	—	Skąpski Karol.
19	1475	—	Jundziłł Maurycy.
20	1456	—	Fleksich Jan.
21	1473/4	—	Hoppenfeld Dawid.
22	1457	—	Tyszler Antoni.
23	1472	—	Sarnowicz Jan.
24	1458	—	Rosenfryd Jankiel.
25	1471	—	Krajewski Anton
26	1459	—	Futerman M.
27	1470	—	Rychter Karol.
28	1460	—	Tytz Kazimierz.
29	1469	—	Konstabl Wilh.
30	1461	—	Dziedzicka Marya.
31	1468*a*	—	Heikinkow Justyn.
32	1462*b*	—	Sokołowski Antoni.
33	1468	—	Tran Efroim.
34	1462*f*	—	Hoppenfeld Dawid.
35	1467	—	Kunicki Ludwik.
36	1463	—	Przepałkowska Julianna.
37	1467*a*	—	Kunicki Ludw.
38	1464	—	Tyszler Antoni.
39	1091*a*	—	Patrz Twarda nr. 27.
40	1465	—	Szymczyk Emilja.
42	1465*a*	—	Laske Jan.
44	1466	—	Brock Daniel.
46	1090*a*	—	Patrz Twarda nr. 29.
			Smocza.
1	2443*a*	5/6	Aszenfarb Herman.
1a	2443*b*	—	Złotykamień Grojna.
1b	2443*c*	—	Golcberg Szlama.
1c	2387/8	—	Patrz Nowolipki nr. 38.
2	2441*b*	—	Bukszpan Manas.
2a	2486	—	Niwet Antonina.
2b	2487*a*	—	Hefrej Anna.
3	2498	—	Gajewska Ludwika.
4	2487	—	Ładnowski Jan.
5	2497	—	Szmarowski SS.
5a	2496	—	Pieprzyńska Małgorzata.
6	2488	—	Zaborowski Adam.
7	2495	—	Kalina Eliasz.
8	2346	—	Grychender Hersz.
9	2494	—	Szpidbaum Mordka.
11	2493	—	Rodach SS.
12	2490	—	Wrześniewski Maciej.
13	2492	—	Siemion Abram.
14	2491*a*	—	Polak Josek.
15	2492	—	Siemion Abram.
16	2491*b*	—	Ostrowski Teodor.
17	2492*a*	—	Piekarnia wojskowa.
18	2491*c*	—	Stratanowicz Jan.
18a	2171*i*	—	Kaniewski Józef.
18b	2171*k*	—	Lotto Mojsiek-Szaja.
18c	2313*i*	—	Rotszajn Bernard.
21	2491*d*	—	Domański Faustyn.
23	2313*f*	—	Galber Szulim.
24	2313*a*/12	—	Penkalski Antoni.
25	2313*n*	—	Pfejffer Stan.
28	2313*ab*/5	—	Rechtchand Abram.
			Smutna.
42	2220*c*	4	Zajęte pod Cytadellę.

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu
44	2220*d*	4	Zajęte pod Cytadellę.
46	2220*e*	—	—
48	2220*f*	—	—
50	2220*g*	—	—
52	2327*d*	—	—
			Smolna górna.
1	2979*i*	10	Lesser Stanisław.
1a	2979*x*	—	Lachnicki Ignacy.
2	2909	—	Rządowy.
3	2979*t*	—	Lachnicki Ignacy.
4	2982*a*	—	Instytut Oftalmiczny.
5	2979*f*	—	Kowalski Jan.
6	2982*et*	—	Zamojski Konstanty.
7	2979*e*	—	Otto Aniela.
8	2982*dx*	—	Kicińskich SS.
9	2979*a*	—	Piotrowski Jakób.
10	2982*ci*	—	Śimler Karol.
11	2979*b*	—	Kiryłow Mikołaj.
12	1290	—	Patrz Nowy-świat nr. 20.
13	2979*c*	—	Krzeczkowski S.
15	2979*d*	—	Czarnomski Izydor.
17	1289	—	Patrz Nowy-świat nr. 18.
			Smolna dolna.
1	1286*b*	9	Walkiewicz Aug.
2	3041*b*	—	Lilpop i Rau.
			Solec.
1	2945/6	—	Patrz Czerniak. nr. 56.
2	2947*a*	—	Groswicz Lewek.
3	1944	—	Patrz Czerniak nr. 80.
4	2947*b*	—	Lange Grzegorz.
5	2942/3	—	Okręt Hersz.
6	2947	—	hr. Żamojski (plac).
7	2942/3	—	Okręt Hersz.
8	2948	—	Fajans Maurycy.
9	2940/1	—	Ojrzyński Michał.
10	2949/50	—	Janasch Jakób.
11	2940/1	—	Ojrzyński Michał.
12	2949/50	—	Janasz Jakób.
13	2939	—	Grosbaum Wolf.
14	2951	—	Głuchowski Paweł.
15	2937/8	—	Patrz Czerniak. nr. 64.
16	2952	—	Rządowy (b. mag. Solny)
17	2935/6	—	Patrz Czerniak. nr. 70.
18	2953	—	Salberg Mindla.
19	2935/6	—	Patrz Czerniak. nr. 70.
20	2954	—	Salberg Mindla.
22	2955	—	Krauze Aleksander.
23	2934	—	Miejski.
24	2956	—	Szlachtuz.
25	2933/4	—	Löwenberga SS.
26	2957	—	Hirszbajn Mindla.
27	2932	—	Sobolewski Józef.
28	2958	—	Löwenberga SS.
29	2931	—	Werner Emil.
30	2959	10	Bloch Jan Gotl.
31	2929/30	9	Woifsztejn Natan.
32	2960	10	Kajzer Fryderyk.
33	2929*a*	9	Grosbaum Estera.
34	2961	10	Ellert Herman.
35	2928	9	Mülsztejn Lejzor.
36	2962/3	10	Kijewski Jan.
37	2027*a*	9	Olszewska Tekla.
38	2964/5	10	Dejbel Henryk.
39	2926	9	Janasch Jakób.
40	2966/7	10	Bukowska Małgorzata.
41	2925	9	Rajchman Edward.
42	2968/9	10	Kosiński Franciszek.
43	2924	9	Bauman Karol.
44	2970/1	10	Lejtgeber i Sporny.
45	2921/2	9	Janasch Jakób.
46	2970/1	10	Lejtgeber i Sporny.
47	2921/2	9	Janasch Jakób.
48	2972	10	Pruchalski Piotr.
49	2920*b*	9	Hirszman, Kijewski i Szoltze.
50	2973	10	Sabowski Aug.
51	2920*a*	9	Kośc. św. Trójcy.
52	2974*a*	10	Czubkowska Anna.
53	2917/18	9	Mugazyn Solny.
54	2974*b*	10	Kowal Aleksandr9.
55	2916*a*	9	Janasch Mindla.
56	2975	10	Arger Józef.
57	2915*c*	1	Janasch Jakób.
57a	2915*d*	—	Biskupski Józef.
57b	2915*b*	—	Perl Herman.
58	2976	10	Nawarski Ignacy

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu
59	2914	9	Lewenfisz Fiszel.
61	2913*b*	—	Epszteju Mieczysław.
63	2911/12	10	Patrz Jerozolimska nr. 4.
65	2910	—	Miejski.
65a	2908	—	Rządowy.
67	2908*a*	—	Fajgenbaum Mordka.
69	2907	—	Rządowy.
71	2909*a*	—	Lawendel Izydor.
73	2906	—	Nowacki Modest.
75	2905	—	Rudnicka Felicja.
77	2904	—	Mejsling Henryk.
79	2902/3	—	Szpotański Franciszek.
81	2901	—	Szachmaciński Józef.
83	2900	—	Kopański Konstanty.
85	2899	—	Bielicki Henryk.
87	2898	—	Ossera SS.
89	2897	—	Piekarski Józef.
			Solna.
1	812	7	Wittich Julja.
2	813	—	Zeibig Krystyna.
3	811	—	Gorzkiewicz Lud.
4	814	—	Simon Herman.
5	810	—	Wolberg Izaak.
6	815	—	Bukszpan Berek.
7	809	—	Brachweldt Jakób.
8	816	—	Pahla SS.
9	808	—	Prusinowski Feliks.
10	817	—	Worotyniec Adolf.
11	807	5/6	Staszewski Wilhelm.
12	818	7	Tarnowski Jan.
13	806	5/6	Rothmühl Ab.
14	819	7	Stencel Ludwik.
15	805	2/3	Halpern Saul.
16	820	7	Melchin Jakób.
17	714	5/6	Rothmil Abram.
18	715	7	Patrz Leszno nr. 39.
			Sosnowa.
1	1509*b*	8	Maszlankiewicz Adam.
2	1548	—	Patrz Chmielna nr. 60.
3	1509	—	— Złota nr. 29.
4	1510*a*	—	Moraczewski Hipolit.
5	1486	—	Patrz Sienna nr. 27.
6	1487*bcd*	—	Jelska Zofja.
7	1473/4	—	Patrz Śliska nr. 21.
			Sowia.
1	2688*a*	1/11	Patrz Bednarska nr. 12.
2	2687*a*	—	— Bednarska nr. 10.
3	2688*b*	—	Mück Wilh.
4	2664	—	Multanowski Andrzej.
5	2663	—	Koeltz Maryanna.
6	2665	—	Multanowski Andrzej.
7	2662	—	Billjon Małgorzata.
8	2666	—	Kowalscy Jan i Franc.
			Srebrna.
1	1147*k*	8	Czajkowska Helena.
2	1147*e*	—	Młodzianowski Seweryn.
4	5000	—	Patrz Miedziana nr. 1.
6	5001	—	Rene Jan.
8	1147*ea*	—	Czajkowska Helena.
10	1147*ea*	—	Sikorski Aleksander.
12	1147*ea*	—	Rejchman Józef.
14	1147*ea*	—	Wolf i Rechman.
			Stara.
2	1870/1	2/3	Tow. Dobroczynności
4	1872	—	Rządowy.
			Stawki.
1	2232*b*	4	Klejf Aron.
3	2232*a*	—	Weldt Simcha.
5	2265	—	Kowalski Apol.
7	2266	—	John Gotl.
			Stawki Nowe.
1	2171*f*	5/6	Kozaczyński Juljan.
2	2311*f*	—	Patrz Dzika nr. 35.
3	2117*a*	—	Salerno di Colonna.
4	2311*b*	—	—
5	2171*aa*	—	Barbanel Blima.
6	2268	—	Szwede Władysław.
7	2171*a*	—	Berkowicz Estera.
9	2171*a*	—	Wrona Ejzyk.
11	2171*a*1	—	Brylant Laja.
13	2171*a*11	—	Gelfgold Hersz.
17	2171*a*111	—	Goldflam Icek.

Numer policyjny	Numer hypoteczny.	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu
17	2171*g*	5/6	Fogel Natan.
19	2171*d*	—	Kozieradzki Stanisław.
			Ś-to Jańska.
1	26	1/11	Stratanowicz Tomasz.
2	2	—	Springer Francisek.
2	2	—	Wiśniewska Anna.
3	25	—	Plocer Zygm.
4	3	—	Krenn Ant.
5	23/4	—	Bractwa Niemiec.
6	6/7	—	Nauwczyński Józef.
7	22	—	Minde Jan.
8	8	—	Słupski Franc.
9	20/1	—	Tenenwurcel i Jakubow.
11	19	—	Białowąs Jan.
13	18	—	Sieczkowska Anna.
15	17	—	Werner Szymon.
17	16	—	Fraczkiewicz Józef.
19	15	—	Stefanicki Józef.
21	14	—	Składowski Hilary.
23	13	—	Kabatnik Józef.
25	12	—	—
27	11	—	—
			S-to Jerska.
1	274	2/3	Patrz Freta nr. 13.
2	1764	—	Szmidecka Kazm.
3	542	—	Patrz Długa nr. 6.
4	1765	—	Różański Daniel.
5	543*ab*	—	Patrz Długa nr. 8.
6	1766	—	Lilpop, Rau i Lewensztn.
7	543*cd*	—	Patrz Długa nr. 10.
8	1767	—	Frisz bracia.
9	545	—	Patrz Długa nr. 14.
10	1789	—	Rosenthal Liber.
11	1790*ab*	—	Kagan Simon.
12	1768	—	Walfisz Aron.
12a	1769*a*	—	—
12b	1769*b*	—	—
13	1789	—	Scibrowski Józef.
14	1771*a*	4	Nakwaskich SS.
15	1788	2/3	Wilczyński Władysław.
16	1772	4	Gliklich Szymon.
17	1782	2/3	Bartman Izrael.
18	1773	4	Targoński Józef.
19	1780/1	2/3	Darynier Szlama.
20	1774	4	Iżycka Karolina.
22	1775	—	Nadzieja Izydor.
24	1776*a*	—	Spiro Józef.
26	1777	—	Glass Markus.
28	1778*a*	—	Mozes Web.
30	1778*c*	—	Rothaub Adam.
32	1977	—	Blüch Kaufman.
			S-to Krzyska.
1	1247	10	Patrz Nowy-świat nr. 61.
2	1246	—	Szumilin Mikołaj.
3	1345*b*	—	Rutkowski Jan.
4	1322	—	Łazucka Ludwika.
5	1345*a*	—	Grużewski Józef.
6	1323	—	Czajewicz Wojciech.
7	1344	—	Budzyński Jan.
8	1324	—	Czepiński Michał.
9	1343	—	Piasecka Ewa.
10	1325*a*	—	Fater Ludwik.
10a	1325	—	Steczkowski i Pajdli.
11	1342	—	Baranowski August.
12	1326	—	Patrz Włodzimier. nr. 1
13	1341	—	Sokołowski Franciszek.
14	1346*g*	—	Żwan Józefa.
15	1340	—	Loewe Adam.
16	1346*d*	—	Patrz Mazowiecka nr. 4.
17	1339	—	Hirszenfeld Ludwik.
18	1345*e*	—	Cieszkowski Zygmunt.
19	1338	—	Wichert Michał i Walent.
20	1352*b*	—	Patrz Mazowiecka nr. 1.
21	1335	—	Patrz plac Warec. nr. 15.
22	1327*a*	—	Adolph Wilhelm.
23	1334*b*	—	Daszewska El.
24	1327*b*	—	Patrz Jasna nr. 2.
25	1334*a*	—	Włodkowski Antoni.
26	1366/7	—	Patrz Jasna nr. 2.
27	1333	—	Klemensowska Ludwika.
28	1401	—	Patrz Marszałk. nr. 50.
29	1332	—	Pusłowskich małż.
30	1375	—	Patrz Marszałk. nr. 61.
31	1331*ab*	—	Petrykowski Adolf.
33	1400	—	Patrz Marszałk. nr. 48.
34	1244*b*	8	— Bagno nr. 2.

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu
35	1376	8	Baustiana SS.
37	1430/1330	—	Patrz Zielna nr. 20.
			Szczygla.
1	2891	10	Czarnecki Michał.
2	2892	—	Czarnecka Franciszka.
3	2890*a*	—	Szmidt Adolf.
3a	2890*b*	—	—
4	2893/4	—	Kosiński Ferdynand.
5	2890	—	Szymański Franciszek.
6	2895/6	—	Węgrzecki Józef.
7	2889	—	Rajzner Józef.
8	2896	—	Sokołowski Fr.
9	2888	—	Patrz Nowy-świat nr. 38.
11	2881/2	—	—
			Szkolna.
1	1328	10	Hincz Krystyan.
2	1365	—	Patrz Jasna nr. 3
3	1402*d*	—	— Marszałk. nr. 52.
4	1368*a*	—	Wąsowicz Jan.
5	1402*c*	—	Patrz Marszałk. nr. 54.
6	1368*b*	—	Piotrowska Aniela.
7	1402*b*	—	Kapłan Robert.
8	1369	—	Natansohn Ludwik.
			Szpitalna.
1	1354	10	Zatwardowicz Aleksand.
2	1528	—	Patrz Chmielna nr. 14.
4	1355*d*	—	Wedel Karol.
6	1355*c*	—	Niekliński Władysław.
8	1355*a*	—	Patrz Nowy-świat nr. 39.
10	1355*x*	—	Angersztejn Franciszek.
12	1355*g*	—	Kownacki Marcin.
			Sucha Aleja.
1	1763*a*	9	Patrz Marszałk. nr. 2.
2	1763*b*	—	Salerno di Colona.
3	1715*a*	—	Baraki Ujazdowskie.
			Szymanowska.
4	Zajęte pod Cytadellę.		
—	—		
			Tamka.
—	Patrz Solec nr. 1.		
—	— Solec nr. 58.		
—	— Dobra nr. 2.		
—	Nawarski Ignacy.		
—	Kwieciński Józef.		
—	Ciechomskich SS.		
—	Chybczyński Marceli.		
—	Rychter Maryanna.		
—	Smolińskich SS.		
—	Jezierska i Niedzielska.		
—	Zatwardowicz Aleksander		
—	Stalewska Emilja.		
—	Łandyszkowski Władys.		
—	Stalewska Emilja.		
—	Ulanowski Teofil.		
—	Niedabylski Zdzisław.		
—	Kwieciński Wojciech.		
—	Niedabylski Zdisław.		
—	Konwerski Adam.		
—	Reklewska Wanda.		
—	Niedzielski Seweryn.		
—	Paszkiewicza SS.		
—	Inst. św. Kazimira.		
—	Horaka SS.		
—	Rejmers Wilhelm.		
—	Wojtasiewicz Franciszek.		
—	Gerlach Gustaw.		
—	Patrz Ordynacka nr. 1.		
—	Gillert Feliks.		
—	Greulich Henryk.		
—	Zajdenbajtel Morytz.		
—	Ostaszewski Feliks.		
—	Stelmasiewicz Karol..		
—	Brzosko Władysław.		
—	Greulich Henryk.		
—	Patrz Aleksandrja nr. 2		
—	— — nr. 4.		
			Tłomackie.
2/3	Freund Karol.		
—	Fensz.		
—	Rostworowski Janusz.		
—	Rostworowska Kar.		
—	Scheller Aniela.		

Numer policyjny	Numer hipoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu
6	570/1	2/3	Rostworowska Karolina.
7	600*ef*	—	Synagoga.
8	643	—	Myllo Marya.
9/11	737*ad*	—	Bernstein Jakób.
			Teodora.
1	1753*e*	8	Patrz Koszyki nr. 4.
2	1600*d*5	—	— Nowogrod. nr. 26.
3	1600*a*	—	— — nr. 37.
			Topiel.
1	2837	10	Patrz Tamka nr. 16.
2	2836	—	Biernackich małżonków.
3	2815	—	Sniadowski Józef.
4	2835	—	Patrz Tamka nr. 14.
5	2779	—	— Aleksandrja nr. 12.
6	2821*b*	—	Bazyler Mosiek.
7	2779	—	Patrz Aleksandrja nr. 12.
8	2816*b*	—	Rejchelt Józef
10	2816*a*	—	Wejnberg Szmul.
12	2817	—	Brzeziński Mateusz.
14	2821*a*	—	Sikorski Idzi.
			Trębacka.
1	642	1/11	Stawicka Teofila.
2	420	—	Patrz Krak.-Przed. nr. 25
3	641	—	Szaniawski Kajetan.
4	627	—	Mieszkowski Kaz.
5	640	—	Kożuchowski Józef.
6	628	—	Swiniarski Michał.
7	85	—	Pstrokoński Michał.
8	629	—	Witkowski Teodor.
9	638	—	Kuśmirek Lewek.
10	630	—	Jagielski Karol.
11	636/7	—	Szuster Fr.
12	631	—	Wajcowicz Cecylja
13	613	—	Patrz Wierzbowa nr. 4.
14	632	—	Łączyński i Ordęga.
16	634*a*	—	Patrz Nowo Sen. nr. 1.
			Twarda.
1	1085*b*	8	Borowski Icek.
2	1100	—	Wilner Ruchla.
3	1086	—	Zisman Dawid.
4	1099	—	Serdyner Perla.
5	1087*b*	—	Karngold Liber.
6	1098*a*	—	Zambrzuski Jan.
7	1087*a*	—	Szwarcstein Mendel.
8	1898*b*	—	Mendelsohn M.
9	1088	—	Wilmana SS.
10	1098*c*	—	Lorenc Teodor.
11	1089*a*	—	Lesser St.
12	1097*a*	—	Frencel Henryk.
13	1089*e*	—	Wilman Władysław.
14	1097	—	Grabowski Zygm.
15	1089*d*	—	Radolińska Helena.
16	1096	—	Walusiński Ludwik.
17	1089*c*	—	Grabowski Emanuel.
18	1095	—	Sztykgold Izaak.
19	1089*b*	—	Puścikowski Andrzej.
20	1094*a*	—	Fajnmesser Rafał.
21	1221/2	—	Patrz Pańska nr. 34.
22	1117*c*	—	Achcika SS.
23	1192	—	Patrz Pańska nr. 45.
24	1117*d*	—	Gelbfisz Binen.
25	1090*a*	—	Szydman Dawid.
26	1093/1223	—	Grabowskich małż.
27	1091*a*	—	Faleńska Marya.
28	1191*ab*	—	Domaniewska Felicja.
28a	1092*g*	—	Kleif Albert.
29	1091*bc*	—	Lesser St.
30	1902*b*	—	Cukier Jankiel.
31	1091*bc*	—	Lesser St.
32	1092*a*	—	Finkelhaus.
33	1091*bc*	—	Lesser St.
34	1090*d*	—	Hufnagiel Wiktor.
34a	1090*g*	—	Szmidt Jan.
35	1091*d*	—	Bauerfreund Józef.
36	1090*c*	—	Trąbczyński Tomasz.
37	1091*d*	—	Bauerfreund Jozef.
38	1090*b*	—	Szmarzel Józef.
39	1535*e*	—	Patrz Żelazna nr. 9.
40	1147*aa*	—	Wegebrajt Szmul.
41	1505*f*	—	Brylski Antoni.
42	1147*d*	—	Kozłowski i Potkański.
43	1505*i*	—	Brylski Antoni.
44	1147*k*	—	Patrz Srebrna nr. 1.
45	1505*k*	—	Leszczyński Jan.
46	1147*l*	—	Handtke Bernard.
47	1550*e*	—	Zaręba Michał.

Numer Policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu.
48	1147*g*	6	Owczarski Michał.
49	1091*n*	7	Walfisz.
50	1147*mp*	6	Gajtke Bernard.
52	1147*km*	—	Patrz Okopowa nr. 6.
			Ujazdowska.
1	1715	9	Zarząd Pał. Cesarskiego (Rozdroże).
		—	
3	1714*d*	—	Potocki Konstanty.
5	1714*c*	—	Sobański Feliks.
6	2987*b*	—	Obserwatoryum astron.
7	1714*a*	—	Szmidt Adolf.
8	2987*b*	—	Obserwatoryum astron.
9	1713*c*	—	Włodkowski Ant.
10	1726*f*	—	Patrz Piękna nr. 4a.
11	1713*b*	—	Lesser Daniel.
12	1726*g*	—	Rutkowski Władysław.
13	1667*a*	—	Lilpop Joanna.
13a	1667*b*	—	Wernicki Wacław.
14	1726*c*	—	Zbijewska Tekla.
15	1667	—	ks. Lubomirski Wacław.
16	1724	—	Pusłowska Julja.
17	1668	—	Patrz Mokotowska nr. 8.
18	1722	—	hr. Ożarowski Adam.
19	1669	—	Korbut Józef.
20	1723	—	Rządowy.
21	1671	—	Patrz Mokotowska nr. 12.
23	1672	—	Jurkiewicz Józef.
25	1673	—	Patrz Mokotowska nr. 16.
27	1674	—	Jankowska Mary.
29	1675	—	Patrz pl. Św. Aleks. nr. 1.
			Waliców.
1	1109	7	Mechenbaum Natan.
2	1110/11	8	Tyszler Ant.
3	1006*b*	8	Kruszciński Konstanty.
4	1112	8	Tyszler Antoni.
5	997	7	Patrz Krochmalna nr. 30.
6	1048	—	— Grzybowska nr. 39.
7	928	—	— Chłodna nr. 13.
8	1115*h*	—	Mitkiewicz Aleksander.
10	114	—	Lencki Aleksander.
12	1115	—	Szrejber Wolf.
14	1116	—	Szoltze i Rephan.
16	996	—	Patrz Krochmalna nr. 28.
18	929	—	— Chłodna nr. 11.
			Wałowa.
1	2262	4	Patrz Nalewki nr. 12.
2	1778*d*	—	Zacharkiewicz Anna.
3	2261	—	Patrz Nalewki nr. 14.
4	1778*b*	—	Zacharkiewicz Anna.
5	2260	—	Patrz Nalewki nr. 16.
6	1776*b*	—	Herman i Hajlsberg.
7	1793*b*	—	Goldmann SS.
8	1796*a*	—	Patrz Franciszk. nr. 27.
9	1794*b*	—	Tochterlein M.
10	1796*b*	—	Patrz Franciszk. nr. 25.
			Warecka.
1	1253*c*	10	Jabłoński Aleks.
2	1358*a*	—	Zalewski Marceli.
3	1253*b*	—	Żaba Napoleon.
4	1358*b*	—	hr. Potocka Cecylja.
5	1253*a*	—	Karska Jadwiga.
6	1359	—	Muszewski Jan.
7	1357	—	Pepłowski Władysław.
6	1357*a*	—	hr. Zamojski Stanisław.
11	1357*b*	—	Lubomirski Tade. Ks.
13	1356	—	Herman Jul.
			Widok.
1	1579	10	Portugalski Józef.
2	1578	—	Japowicz Zuzanna i Marja
3	1575*a*	—	Lauge Ignacy.
4	1578*c*	—	Natanson Matylda.
5	1575	—	hr. Zamojski Zdzisław.
6	1578*b*	—	Żwan Józefa.
7	1574*a*	—	Dahr Henryk.
8	1578*a*	—	Karnickiego Justyna. SS.
9	1574*d*	—	Orłow Dawid.
10	1566	—	Niedzielski Ksawery.
11	1574*h*	—	Garlicki Adam.
12	1566*a*	—	Skarzyńska Henryka.
13	1574*i*	—	Jundził Stefanja.
14	1567	—	Rzewuski Aug.
15	1574*k*	—	Jundził Stefanja.
16	1567*a*	—	Korngold Lewek.
17	1574*l*	—	Lasocka Zofja.
18	1392	—	Patrz Marszałk. nr. 22.
1	1726*m*	9	**Wiejska.** Ankiewicz Juljan.
2	1721*b*	—	Szpital Ujazdowski.
3	1726*d*	—	hr. Zamojski August.
4	1755	—	Szpisal Ujazdowski.
5	1726*a*	—	hr. Zamojski August.
6	1727	—	Lubomirski Wład ks.
7	1725	—	Szlubowski Stanisł.
8	1728/9	—	Instytut Maryjski.
9	1724	—	Patrz Ujazdowska nr. 16.
10	1730*a*	—	hr. Branicki Władysław.
11	1722	—	Patrz Ujazdowska nr. 18.
12	1731/2	—	Muszyński Alfons.
13	1723	—	Patrz Ujazdowska nr. 20.
14	1733	—	Truszkowski Hipolit.
16	1734	—	Lilpop Joanna.
			Wielka.
1	1538	8	Patrz Chmielna nr. 38.
—	—	—	— nr. 36.
3	1443	—	Pieniążek Ignacy.
4	1421/1	—	Patrz Zielna nr. 3.
5	1422	—	Müller N.
6	1421/2	—	Patrz Zielna nr. 3.
7	1441	—	Rosenband Sam.
8	1418	—	Patrz Sienna nr. 5.
9	1439	—	Kappe Leop.
10	1448	—	Burgraf Henryk.
11	1438	—	Filipkowski i komp.
12	1449*a*	—	Bogdański Wł. SS.
13	1437	—	Rychłowski Ksawery.
14	1449*b*	—	Przepiórka Izrael.
15	1436	—	Wagner Szmul.
16	1414	—	Werner Adolf.
17	1435	—	Bychowski Berek.
18	1413	—	Chirszfeld Ludwik.
			Wielka nowa.
1	1700*e*	8	Hipsz Aleksander.
2	1447*b*	—	Mordchorst SS.
3	1758*c*	—	Bevenze małż.
4	1600*k*	—	Banku Polskiego.
5	1445	—	Gliszczyński Adam.
15	1444	—	Biele Marya.
17	1600*s*	—	Lilpop i komp.
			Wierzbowa.
1	612	1/11	Rządowy(pał.Brühlowski)
2	638*a*	—	Werner Jan.
3	614*b*	—	Dąbrowska Marya.
4	613	—	Löwenberg Samuel
5	473*c*	—	Wysiekierski Natalja.
6	614	—	Rządowy. (Teatr.)
7	473*b*	—	Patrz Senatorska nr. 25.
			Wilcza.
1	1663	9	Patrz Mokotowska nr. 13.
2	1687/8	—	Lachmanowicz Paweł.
3	1711*b*	—	Towarzystwa Dobrocz.
4	1689	—	Dietrych Leopold.
5	1709/10//11	—	Jegier Gracyan.
6	1690	—	Boczkowskich SS.
7	1708	—	Zbyszyńskiej SS.
8	1691	—	Tytz Jan.
9	1706	—	Oskierko Bolesław.
10	1692	—	Karpiński Feliks.
11	1705	—	Okryński Feliks.
12	1693	—	Sztejsznejder braci.
13	1704	—	Irlicht Jozue.
13	1704*a*	—	—
14	1694	—	Sterl August.
15	1702/3	—	Szancer Hipolit.
16	1794*b*	—	Maciejowski Wincenty.
17	1701*a*	—	Miłaszewski Juzefat.
18	1695	—	Stypułkowski Andrzej.
19	1758*b*	8	Babicki Antoni
20	1696	9	Stypułkowskich SS.
21	1758*p*	8	Bobowski Walenty.
22	1697	9	Unger-Jeżyński Gracyan
22a	1697*a*	—	Wójcicki Paweł.
23	1758*r*	8	Brzozowska Rozalja.
24	1698	9	Daab Filip.
26	1699	—	Lautersztejn Icek.
28	1758*c*	8	Patrz Nowowielka nr. 3.
30	1758*d*	—	Gerlach Krystyan.
32	1758*e*	—	Gerlach Maksymiljan.
34	1758*f*	—	Gerlach Adolf.
36	1758*g*	—	Schram małż.
38	1758*k*	—	Pawłow Moisej.
1	2743	1/11	**Wiślana.** Zejdejbajtel Jankiel.
2	2742	—	Biernacki Jan.
3	2752	—	Jerzmanowski Emiljan.
4	2744	—	Zybin Konstanty.
5	2753	—	Krzesimowska Marya.
6	2727*a*	—	Grinszpan.
7	2726	—	Patrz Browarna nr. 10.
8	2727*b*	—	— — nr. 12.
			Włodzimierska.
1	1326	10	Regelman Ignacy.
3	1326*b*	—	Patrz Ś-to Krzyzk. nr. 10.
4	408/9*h*	—	Zawadzkiego SS.
5	408/9*i*	—	Regelman Ignacy.
6	408/9*g*	—	Plac Rządowy.
7	408/9*b*	—	—
8	408/9*f*	—	—
9	408/9*l*	—	—
10	108/9*e*	—	Salamoński Albert.
11	408/9*m*	—	Blumenfeld Aleksander.
12	408/9*d*	—	Aquilino Karol.
13	408/9*n*	—	Wołowski Wład.
14	408/9*c*	—	Wołowski Stanisław.
15	408/9*o*	—	Bersohn Jan.
16	408/9*b*	—	Banku Handlowego.
			Patrz Hr. Berga nr. 5.
			Wolność.
1	2507	5/6	Frelich Stanisław.
2	2500*c*	—	Rentel Adolf.
3	2506*a*	—	Celniker Szoel.
4	2500*b*	—	Rentel Adolf.
5	2506*b*	—	Wajsel Aleksander.
6	2500	—	Eberlejn Karol.
7	2506*c*	—	Wronowski Józef.
9	2504	—	Jarocki Adolf.
10	2500*a*	—	Kujawski Ignacy.
11	2503	—	Wnorowska Anna.
11a	2503*a*	—	Budziszewski Franciszek.
11b	2503*b*	—	Osiecki Józef.
11c	2503*c*	—	Peczek Michał.
13	2501	—	Matusielański Bartłomiej
15	2502	—	Plac niezabudowany.
17	2501*a*	—	Masałkowski Jan.
			Wolska.
1—2	3072*b*	7	Rządowy.
3	3072	—	Gościnny Szmul.
4	3102/3	—	Dom przytułku i pracy.
5	3073	—	Rabów Marya.
6	3101*b*	—	Domański Wojciech.
7	3074	—	Romanowski Juljan.
8	3101*a*	—	Mizgalska Zofja.
9	3075	—	Kozański Grzegorz.
10	3100	—	Manduk Antonii.
11	3076	—	Tur Narcyz.
12	3099	—	Hetter Ludwik.
13	3076*b*	—	Zyskind Abram.
14	3097/8	—	Dantzyger Majer.
15	3077/8	—	Hensberg bracia.
16	3097/8	—	Dantzyger Majer.
17	3079	—	Rutkowski Karol.
18	6096	—	Dom przyt. starozakonn.
19	3080/1	—	Lissowski Józef.
20	3116*b*	—	Rybin Paweł.
21	3082/3	—	Daniel Ferdynand.
22	3016*a*	—	Klimpel Wilhelm.
23	3084	—	Biernacki Adam.
24	3115*ab*	—	Stefanowicz Marcin.
25	3086	—	Hoser Piotr.
26	3114	—	Salników.
27	3085	—	Plac niezabudowany.
27	3087*a*	—	Leszczyński Michał.
28	3113	—	Wiśniewski Jakób.
29	3087*a*	—	Góranowska Marya.
30	3112*c*	—	Sylbercahn Zysla.
31	3088	—	Tomkiewicz Wiktor.
32	3012*a*	—	Bogdański Karol.
33	3089	—	Adelfant Abram.
34	3111*b*	—	Domaniewska Felicja.
35	3090*a*	—	Anders Józef.
36	3111*a*	—	Kulesza August i Helena.
37	3090*b*	—	Boyer Ferdynand.
38	3111*a*	—	Kulesza August.
39	3090*c*	—	Kluczyńska Elżbieta.
40	3095	—	Dąbrowski Edward.
41	3091	—	Klimpel Wilhelm.
42	3094	—	Hauptman Jan.

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu.
44	3093	7	Jan Jezierski.
46	3092*b*	—	Barszczewicz Józefa.
48	3092*a*	—	Aniołsowski Kazimierz.
50	3091*d*	—	Plac niezabudowany.
52	3091*b*	—	Finkiel Dawid.
54	3091*c*	—	Odorowski Seweryn.
			Wołyńska.
2—4	2315	5/6	Patrz Dzika nr. 23.
6	2314*b*	—	Czarnowski Aleksander.
8	2314*c*	—	Trzciński Feliks.
10	2314*d*	—	Czerniakow Majer.
12	2314*e*	—	Gąsiorowski Józef.
14	2171*ce*	—	Lechowski Franciszek.
16	2171*cd*	—	Mierzejewska Antonina.
18	2171*cc*	—	Brauman Franciszek.
15	1491*g*	—	Baumzwejger Beniamin.
24	2491*c*/4	—	Sobakin Andrzej.
			Wronia.
1	1242	8	Patrz Pańska nr. 74.
2	1241	—	Tomas Karol.
3	1242*a*	—	Sierpiński Franciszek.
3a	1172*a*	—	Wilman Franciszek.
4	1171*b*	—	Patrz Prosta nr 16.
5	1157	—	Łyczyński Józef.
6	1171	—	Hermanowski Wojciech.
7	1173*a*	—	Grünholtz Abr.
8	1171*d*	—	Thomas Karol.
9	1173*b*	—	Baczyński Piotr.
10	1156*a*	—	Kerźkowski Feliks.
11	1040*a*	—	Budziszewski Fr.
12	1041	—	Patrz Grzybowaka nr. 61.
13	1040	—	Wonchockier Szlama.
14	1001*b*	7	Patrz Grzybowska nr. 60.
15	1173*c*	—	Sztejnbuch Lejzor.
16	1001*e*	—	Dziuba Honorata.
17	1173*d*	—	Jędrzejewska Tekla.
18	1171*c*	—	Wohlthaler Sura.
18a	1101*d*	—	Stefanowski Jan.
19	1000	—	Haberbusz i Schiele.
20	1001*a*	—	Patrz Krochmalna nr. 43.
21	904	—	— Chłodna nr. 52.
22	919	—	— — nr. 41.
23	845	5/6	— Ogrodowa nr. 48.
24	903	—	— Chłodna nr. 50.
25	845*a*	5/6	Dubeltowicz Paweł.
26	903*a*	7	Niemirycz Józefa.
27	845*b*	5/6	Wasilewski Aleks.
28	857	—	Patrz Ogrodowa nr. 51.
30	1173*e*	5/6	Rozmanith Klementyna.
32	967*b*	—	Patrz Leszno nr. 83.
			Wróbla.
1	2880	10	Szmidt Gersohn.
2	2883	—	Wejnert Jan.
3	2879	—	Suchyński Leonard.
4	2884	—	Sznejder Jan.
5	2878	—	Tylbor Estera.
6	2885	—	Wejnert Jan.
7	2877	—	Mrówczyński Franciszek
8	2886	—	Tylbor Lewi.
9	2876	—	Mrówczyński Franciszek
10	2887	—	Zwejhorn Zelman.
11	2872	—	Patrz Ordynacka nr. 11
			Wspólna.
1	1655*a*	9	Laskowski Ksawery.
2	1590	—	Zysman Kelman.
3	1654*b*	—	Klisska Antoni.
4	1590*a*	—	Trylski Tomasz.
5	1654*a*	—	Gryniewicz Sykstus.
6	1631*a*	—	Brykner Józef.
7	1654	—	Eizenberg Szaja.
8	1631*b*	—	Jeromin Hen.
9	1653	—	Patrz Hoża nr. 12.
10	1632	—	Swierczewski Juljan.
11	1651/2	—	Maliszewska Fryderyk
12	1633	—	Wójtowskich SS.
13	1649/50	—	Broniewska Józefa.
14	1634	—	Rajtarski Tom.
15	1648	—	Drzewińska Julja.
16	1635	—	Kozieradzcy małż.
17	1647	—	Piotrowski Kajetan.
18	1636	—	Maranż Leonard.
19	1646	—	Polzeniusz Wilhelm.
20	1637	—	Gutowski Józ.
21	1645	—	Grodzki Alfred.
22	1639	—	Żółtowski Ant.
23	1644	—	Szube Karolina.
24	1640	—	Michalski Aleksy.
26	1641	8	Pieniążek And.
27	1676	—	Horn Jan.
28	1618*z*	9	Muklanowicz Bronisław.
29	1445*d*/2	8	Śliwiński Michał.
30	1618*x*	9	Szterl August.
31	1445*d*/1	8	Zawadzki Józef.
32	1618*w*	9	Wojde Aleksander.
33	1445*c*/7	—	Gołaszewskich małż.
34	1618*u*	—	Lotte i Rozenfeld.
34a	1600*p*	8	Neufeld Mojż.
35	1445*c*/8	—	Lasocki Jan.
36	1600*r*	—	Naufeld Mojż.
			Wójtowska.
1	1864	2/3	Fajertag Nuta.
			Zaokopowa.
1	3064*c*	9	Orłożyńska Julja.
2	3071*f*	8	Szoltze i Rephan.
3	3064*b*	9	Iwanowa Wiktorya.
4	3071*n*	8	Szoltze, i Rephan.
5	3064	9	Klein Karol.
6	3107*e*	7	Witowski Jan.
7	3109	—	Potocki Konstanty.
8	3107*d*	—	Siedlanowski Jan.
9	3110	—	Barel Beniamin.
10	3107*c*	—	Włodkodwski Staisnław.
11	3106*zz*	—	Szymanowski Stanisław.
12	3107*b*	—	Szymanowska Laura.
13	3106*dd*	—	Wójcicki Piotr.
14	3107*a*	—	Bogdański Józef.
15	2492*c*	5/6	Zakrzewski Wasili.
16	3108	7	Wille Krystjan.
17	2313*l*	5/6	Majzner Władysław.
19	2273*d*	—	Mirosz Władysław.
21	2309*d*	—	Mierzejewski Jan.
23	2309*c*	—	Siedlecki Kazimierz.
			Zajęcza.
1	2810	10	Patrz Dobra nr. 4.
2	2805*b*	—	— — nr. 5.
3	2825/6	—	Chybczyński Marceli.
3a	2824	—	Turowicz Ludwika.
4	2827*c*	—	Kenig Jerzy.
5	2823	—	Chypczyński Marceli.
6	2827*a*	—	Machczyński Michał.
7	2822	—	Dobrzynier Hersz.
8	2823	—	Wawro Tekla.
			Zakątna.
1	1927	2/3	Delektorski Wincenty.
3	1926	—	Michniewicz Jan.
			Zakroczymska.
1	1863*c*	2/3	Rząd. Mikoł. Ochr. żołn.dz
2	327*d*	—	Leśniewska Bronisława.
3	1863	—	Roman Antoni.
4	326	—	Patrz Kościelna nr. 20.
5	1862	—	Rynarzewski Aleksander.
6	1826	—	Władzy wojsk.
7	1861	—	Szczerbiński Szymon.
9	1860	—	Zaborska Ludwika.
11	1859	—	Kozierski Władysław.
13	1858	—	Szenejch Karol.
15	1857	—	Maringe SS.
17	1855/6	—	Czempiński Jan.
			Zapiecek.
1	10	2/3	Pleszczyńska Fortunata.
2	119*ab*	—	Szymanowscy.
			Zatyłki.
1	935/6	7	Kulczycki Wład.
2	934	—	Patrz Chłodna nr. 1.
3	937/8	—	Karpiński Wincenty.
4	943	—	Żurek Michał.
5	939/40	—	Możejko SS.
6	942	—	Gmina Ewang.-Augsb.
7	941	—	Hartman Gustaw.
			Zgoda.
1	1522*a*	10	Rudzińska Emilja.
1a	1493*a*	—	Werner i Lilpop.
1b	1493*b*	—	—
2	1353	—	Patrz plac Warecki nr. 15
3	1522	—	Skibicki Franciszek.
4	1354*a*	—	Patrz Przeskok nr. 1.
5	1494	—	— Złota nr. 2.
1	1364	—	Patrz Jasna nr. 7.
3	1369	—	— Szkolna nr. 8.
5	1403	—	Maranż Wiktor.
7	1403*a*	—	Patrz Marszałk. nr. 58a.
9	1404	—	— — nr. 60.
			Zielna.
1	1423	8	Galle Wiktorya.
2	1424	—	Załuska Matylda.
3	1421/2	—	Kal Fryderyk.
4	1424	—	Radzymiński Ignacy.
5	1420	—	Sewicki Leonard.
6	1426	—	Zerych Franc.
7	1419*ab*	—	Halber Nuta.
7a	1419/19*c*	—	Halber Aron.
7b	1418	—	Patrz Sienna nr. 5.
8	1427	—	Halperyn Wolf.
9	1417	—	Patrz Sienna nr. 2.
10	1428	—	Piotrowska Rozalja.
11	1416	—	Grochowski Aleks.
12	1381*a*	—	Skorupski Aleksander.
13	1415	—	Przepiórka Izrael.
14	1379	—	Patrz Marszałk. nr. 55.
15	1414	—	— Wielka nr. 16.
16	1379	—	— Marszałk. nr. 55.
17	1413	—	— Wielka nr. 18.
18	1429	—	Ostrowskich SS.
19	1412	—	Levi Markus.
20	1430/1330	—	Kazimierskiego SS.
21	1411	—	Najgoldberg H.
22	1329	—	Rudniccy bracia.
23	1410	—	Najgoldberg H.
24	1431	—	Iberal Icek.
25	1409	—	Najgoldberg H.
26	1432	—	Rzepczyński Jan.
27	1408	—	Najgoldberg H.
28	1433	—	Węgbrejt Szmul.
29	1407	—	Parnes Szames.
30	1372*a*	—	Patrz Marszałk. nr. 69.
31	1406	—	Sachowicz SS.
32	1371	—	Patrz Marszałk. nr. 71.
33	1405	—	Czerniaków Szaja.
34	1434	—	Bindernagel August.
35	1064*e*	—	Goldfeder Adolf.
36	1064*g*	—	Grancow Kazimierz.
37	1064*d*	—	Gins Aleksander.
37	1064*f*	—	Grancow Kazimierz.
39	1064*c*	—	Janasz Jakób.
40	1064*b*	—	Widerszal Szymon.
			Zimna.
1	947	7	Hufnagel Lewek.
2	948	—	Blass Lejzer.
3	946	—	Festenstadt Szymon.
4	794*a*	—	Patrz Elektoralna nr. 11.
			Złota.
1	1522	10	Patrz Zgoda nr. 3.
2	1494	—	Rotberg Izaak.
3	1521	—	Modzelewska Antonina.
4	1495	—	Radoszewska Amalja.
5	1520*a*	—	Żerański Aleksander.
6	1496	—	Multanowski Andrzej.
7	1520	—	Thieme Karol.
8	1440	—	Lawendel Lipa.
9	1518/19	—	Patrz Marszałk. nr. 32.
10	1440*a*	8	Zaborowska Marya.
11	1517	—	Bem Maks.
12	1497	—	Mikucki Marceli.
13	1516/16*a*	—	Miszewska Leokadja.
14	1498	—	Otto Karol.
15	1515	—	Kalwarya Wolf.
16	1499	—	Kuszel Jan.
17	1514	—	Walewski Władysław.
18	1500	—	Artychowska Idalja.
19	1513	—	Lieder Jan.
20	1501	—	Fraenkel Leon
21	1512	—	Komierowski Fr.
22	1502	—	Fraenkel Leon.
23	1512*a*	—	Mierzejewski Konstanty.
24	1503	—	Halpert Dawid.
25	1511	—	Bilski Aleks.
26	1504	—	Bochusiewicz Włodzim.
27	1510	—	Zajdenbajtel Szlama.
28	1487*bcd*	—	Jelska Zofia.
29	1509	—	Sztetyner Lewek.
31	1509*a*	—	Bejgert Michał.
33	1508	—	Nowicki Adam

Numer policyjny	Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu
35	1508*a*	8	Polzenjus SS.
37	1508*b*	—	Berke August.
39	1507	—	Wysocki Władysław
41	1506	—	Belke Samuel.
43	1505*c*	—	Milberg Juljan.
45	1505*b*	—	Drzewiecki Władysław.
47	1505*a*	—	Wolski Onufry.
49	1505*g*	—	Borowiecki Antoni.
51	1505*d*	—	Lesser Stanisław.
			Zródłowa.
1	2656/7	1/11	Dobrycz Konstanty.
2	2635	—	Cholke Władysław.
4	2608	—	Patrz Boczna nr. 1.
6	2637	—	Lentz Konstanty.
8	2638	—	Kubarski Wojcieeh.
10	2639	—	Olszewski Ignacy.
			Żabia.
1	949*ab*	7	Lewy Eleonora.
2	413*d*	1/11	Portner Samuel.
3	950*a*	7	Patrz Przechodnia nr. 4.
4	472	1/11	— Senatorska nr. 31.
5	950*b*	7	Bersohn Jan.
7	955	—	Janasz Jakób.
			Żelazna.
1	1551	8	Lichtenberg Natan.
2	1549*e*	—	Braun Ludwik.
3	1549*h*	—	Kałczyński Ksawery.
4	1090*b*	—	Patrz Twarda nr. 38.
5	1549*k*	—	Grajnert Franciszek.
6	1090*f*	—	Sejdler Aleksander.
7	1505*h*	—	Hirszfeld Ludwik.
8	1090*c*	—	Grundland Arol.
9	1505*e*	—	Boruchsohn.
10	1092*d*	—	Rozenbaud Samson.
11	1147	—	Hirszfeld Ludwik.
12	1090*e*	—	Jackowski Józef.
13	1147*ac*	—	Lesser Stan.
14	1092*f*	—	Ditrych Jan.
15	1147*b*	—	Lesser Stan.
16	1188*a*	—	Pochorecki Edward.
17	1147*c*	—	Hersztenzang Izrael.
18	1188	—	Rewerski Stanisław.
19	1146	—	Monien Gotlieb.
20	1227	8	Patrz Pańska nr. 48.
21	1145	—	Murawski Józef.
21a	1145*ab*	—	Alter Izaak.
22	1123	—	Jung Herman.
23	1144	—	Lidke A. i Kijok.
24	1124	7	Limprecht Henryk.
25	1143	8	Paszkiewicz Ignacy.
25a	1142	7	Duszyk Józef.
26	1125*a*	—	Kruszczyński Konstanty
26a	1125*b*	—	—
27	1142*a*	—	Trzaska Konstanty.
28	927*e*	—	Lehr Adam.
29	1141*b*	—	Hoppenfeld Filip.
30	773*a*	—	Langleben Jakób.
31	1141*a*	—	Tschoepe Teod.
32	1126	—	Rajski Jan.
33	1139/40	—	Zalewskiego SS.
34	1127	—	Moczyński Winc.
35	1137/8	—	Sikorski Wawrzyn.
36	1128	—	Łuj Hersz.
37	1136	5/6	Wojewódzki Aleksander.
38	1129	7	Brzezicka Aniela.
39	1135	5/6	Lenke Karol.
40	1130/1	—	Szpitala św. Ducha.
41	1134	—	Liedtke i Rosmanith.
43	1133	—	Liedtke i Rozmanich.
45	1132	—	Łukasiewicz Konstanty.
47	2449	—	Dyman Florentyna.
			Żórawia.
1	1630	9	Brühl Marya.
2	1587	—	Patrz Bracka nr. 1.
3	1629	—	Witkowska Paulina.
4	1610	—	Kuczkowski M.
5	1628	—	Niwet Honorata.
6	1611	—	Stachowski Stanisław.
7	1628*a*	—	Suchecki Ignacy.
8	1612	—	Fuker Teofil.
9	1626/7	—	Jasiński Jan.
10	1613	—	Lewanowicz Adam.
11	1624/5	—	Ginet Józef.
12	1614	—	Dziubiński Zygmunt.
13	1622/3	—	Kobosko Kalikst.
14	1616/17	—	Boenisch Antoni.
15	1621	—	Gerlach Maksym.
16	1618*a*	—	Reinhard Konstancya.
17	1620	9	Bunge Henryk.
18	1618*f*	—	Kułakowski Mat.
19	1619	—	Biedrzycki Klemens.
20	1618*o*	—	Klawer Mikołaj.
21	1618*c*	—	Neuman Juljan.
22	1618*g*	—	Lasocki Ign.
23	1618*e*	—	Drozdowski Aloizy.
24	1618*p*	—	Kisielewski Feliks.
25	1618*d*	—	Klejf Albert.
26	1618*h*	—	Bernsztejn Ignacy.
27	1618*b*	—	Roztropowicz J.
27a	1618*bb*	—	—
28	1618	—	Patrz Nowogrodzka nr. 29
31	1600*m*	—	Neufeld Mojżesz.
33	1600*l*	—	Krauze Bogumił.
			Żytnia.
1	2521	5/6	hr. Potocka.
2	2514	—	Paradziński Michał.
2a	2514*b*	—	Osiecka Franciszka.
3	2519/20	—	Kasacka Nepomucena.
4	2514*a*	—	Domański Ludwik.
5	2518*a*	—	Kniaziewicz i Perelmuter
6	2515*a*	—	Rodziewicz Konstanty.
7	2518	—	Rogulski Józef.
7a	2506	—	Brejtkreje Gotlib.
8	2515*f*	—	Praks Wojciech.
9	2517	—	Bernat Paweł.
10	2515*b*	—	Herchsztajn Lajzor.
11	2516	—	Miros Jan.
12	2515*c*	—	Jakubowski Józef.
13	2516*a*	—	Mierzejewski Jan.
			Żytnia (za Rogatk. Wolskiemi).
13*a*	3105	7	Sieradzki Józef.
14	3106*kk*	—	Hoser Piotr.
15	3106*eII*	—	Leman Jan.
16	3106*ff*	—	Hoser Piotr.
17	3018	—	Jabłoński Franciszek.
17a	3115*ab*	—	Kozłowski Jan.
18	3106*ffyy*	—	Gmina Ewang.-Augsb.
19	3106*ee*	—	Obrepalski Ludwik.
20	3106*i*	—	Służyński Paweł.
22	3106*o*	—	Rajsz Józef.
24	3106/98	—	Gmina Ewang.-Augsb.

Ulice przedmieścia Pragi.

Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu
		Aleksandrowska.
184*a*	12	Sokołowskiego SS.
184*b*	—	Cerkiew Prawosławna.
528	—	Rządowy (Baraki).
		Aleksandrowski Park
415	—	Miejski.
529	—	Pancer i Brajbisz.
		Błotna.
133	—	Wojciechowskich SS.
134	—	Kruszewski Tobjasz.
		Brukowa.
371	—	Mik Wilhelm.
375	—	Kresse Paweł.
376	—	Scholtz Adolf.
377	—	Tomerski Michał.
378	—	Zagórna Anna.
379	—	Zaręba Walerya.
379*a*	—	Skowrońska Anieła.
380	—	Jonasz Jakób.
380*a*	—	Miejski (Szlachtusz).
381	—	Minter Karol.
385*b*	—	Kolitowski Adam.
385*c*	12	Flatt Józef.
385*d*	—	Zieliński August.
385/6	—	Zands Salomon.
387	—	Świnkowski Kazimierz.
388	—	Nachsztern Mosiek.
389	—	Wachenberg Icek.
390	—	Scholtze Józef.
391	—	Targowski Józef.
391*a*	—	Taubwurcela SS.
391*b*	—	Idzikowska Marya.
409	—	Skoryna SS.
		Dębowa.
103	—	Rządowy (niezabudowany).
104	—	—
105	—	Dancygerkrona SS.
106	—	Zarząd Inżenieryi.
107	—	Köhler Karol.
108/9	—	Hertel Adolf.
110	—	Redych Franciszek.
111	—	Kruszewskich SS.
115	—	Ślusarski Albert.
115*b*	—	Dumańskich SS
116	—	Lenarskich SS.
117	12	Bielski Józef (niezabudow.
118	—	Bilski Aleksander.
		Dziwna.
65	—	Zarząd Inżenieryi.
82	—	—
83	—	—
84	—	—
85	—	Reflinga SS.
86	—	Lankajtes Eleonora.
87*b*	—	Wiśniewski SS.
87*a*	—	Lenarskich SS.
88/9	—	Han Karol.
90	—	Tzuidberg.
91	—	Zarząd Inżenieryi.
92	—	—
93	—	—
94	—	Szuldberg.
95	—	—
		Krzywa.
96	—	Miejski (niezabudowany).
98	—	—
100	—	Gumowskiego SS.
102	—	Ryfling Wilhelm.

Numer hypoteczny	Cyrkuł	Nazwisko właściciela domu
		Michajłowska.
	12	Ślusarski Albert.
457	—	Gaduszewskich SS.
492/3	—	Barbarski Stanisław.
497		**Mizerna.**
	—	Gumowskiego Norberta SS.
126	—	—
127	—	—
128	—	Forwerka SS.
129		
		Moskiewska.
	—	Śliwiński Tomasz.
251*a*	—	Tirbach Jan.
251*b*	—	Kruszewski Jan.
272	—	Nipanicz Jan.
273/4	—	Luboiński Józef.
275	—	Ostaszewski Feliks.
276	—	Heiss Izaak.
277	—	Heiss Izaak (nieaabudow.).
277*a*	—	Mańczyk Aliksander.
277*b*	—	—
277*c*	—	Kurowski Feliks.
278	—	Kicki Kajetan.
280/1	—	Bobrownicki (niezabudow.).
282/3/4	—	Eibel Cypryan.
286	—	Nakonieczny Jan.
288	—	Bruszewski Feliks.
289	—	Jareckiego Józefa. SS.
290	—	Pietrasiewicz Wojciech.
291	—	Maszkowska Marya.
300	—	Schultz Franciszek.
301	—	Szeinberga SS.
309		
		Olszowa.
415*a*	—	Rządowy.
415*b*	—	Miejski.
415*d*	—	Skoryna Cezary.
416	—	Jolles Mosiek.
417*a*	—	Prokulska Anna.
418*a*	—	Wende SS.
418*b*	—	Rosen Szymon.
419	—	Bremer Jan.
		Panieńska.
415*f*	—	Szpital tymczasowy.
417*b*	—	Grabowska Józefa.
434	—	Nejman Gustaw.
		Ratuszna.
8	—	Kośc. N. M. P. Loretańskiéj.
		Saska Kępa.
310	—	Bruszewski Feliks.
		St.-Petersburgska.
35	—	Szynkiewicz Katarzyna.
36	—	Pergola Wincenty.
37	—	Pergola Dorota.
38	—	Gumowskiego Norberta SS.
39	—	Szildberg SS.
40	—	Wardak Rozalja.
41	—	Lewi Hersz.
od 42 do 47	—	Miejski (niezabudow.)
48	—	Kaufmana SS.
49	—	Engelhard Anna.
50/1	—	Gumowskiego Stanisława SS.
52	—	Pergola Jan.
53	—	Zarząd Inżenieryi.
54	—	—
55/6	—	—
57	—	Bübrych, Szyska i Korszke.
60	—	Baranowska Elżbieta.
61	—	Rogulska Marya.
64	—	Lenarskich SS.
65*a*	—	Zarząd Inżenieryi.
65*b*	—	—
65*c*	—	—
65*d*	—	—
78½	—	Miejs. b. Rogat. obec. Odwach
181	—	Dom modlitwy Starozakon.
392	—	Straż Ogniowa.
438	—	Bloch Jan.
501	—	Władza wojskowa.
501*a*	—	Rogatki Petersburgskie.
530	—	Zarząd Inżenieryi.
531	—	—
532	—	—
		Sprzeczna.
254*a*	—	Olszewski Edward.
268	—	Kruszewski Jan.
269	12	Piszkowska Anna.
270	—	Obrębska Franciszka.
271	—	Miejski (niezabudowan.).
		Strzelecka.
66	—	Zarząd Inżenieryi.
67	—	—
68	—	Pergola Jan.
78*b*	—	Kurtz Karol.
79/80/81	—	Rządowy (niezabudow.).
		Szeroka.
408	—	Madenfros.
410	—	Miejski (niezabudow.).
411	—	—
412	—	—
414	—	Wodociąg.
415*c*	—	Miejski (niezabudow.).
415*e*	—	Miejski.
428*a*	—	Frendzel Icek.
428*b*	—	Cieszański Andrzej.
429	—	Grabowska Agnieszka.
461	—	Hartman Ludwik.
		Targowa.
136	—	Zarząd Inżenieryi.
137	—	Pergola Dorota.
138	—	Jasińskiego SS.
139/40	—	Unger-Jeżyński Gracyan.
143	—	Sikorski Aleksander.
143*a*	—	Sikorski Kazimierz.
144/5	—	Neufeld Mosiek i Walfisz.
145	—	Winkler Chaim.
146/7/8	—	Droga żelazna S.-Petersburgs.
149	—	Krupeckiego Leona SS.
150	—	Kreczyński Błażej.
150*ab*	—	Flatow Stanisława SS.
151	—	Milicer Juljan.
152	—	Kellermann Mosiek.
153	—	Pozner Fajga.
154	—	Minter Karol.
155	—	Różyczki Jeljan.
156/7	—	Sokołowskiego SS.
158	—	Arentz Franciszek.
159/60	—	Chojnacki Henryk.
161/2	—	Tyłowiecki Franciszek.
163	—	Ankiewicz Juljan.
164	—	Maliniak Dawid.
165	—	Winawer Dawid.
166	—	Hreczyny Aleksandra SS.
167	—	Kohn Wolfa SS.
168	—	Plichczyńska Elżbieta.
169*a*	—	Wejnthal Samson.
173	—	Heis Estera.
173*a*	—	Gincberg (niezabudow.).
174	—	Hirszberg Josek-Ber.
175	—	Rodziewicz Wincenty.
176	—	Kruszewski Piotr.
177	—	Hertel Adolf.
178	—	Mück Wilhelm.
182*ab*	—	Taubwercela SS.
183/4	—	Gadoszewskich SS.
185/6/7	—	—
188	—	Noskowski Józef.
189	—	Zarząd Inżenieryi.
190	—	Sidorowicz Kazimierz.
191	—	Zarząd Inżenieryi.
192	—	Faltynowski Feliks.
193	—	Zarząd Inżenieryi.
194	—	—
195	—	—
196	—	Pasztejna SS.
197	—	Bieńkowskich SS.
198	—	Miłobędzkich SS.
199	—	Lipert Józef.
500	—	Klecka Amelja.
		Wileńska.
527	—	Miejski (Rogatka Wileńska).
		Wodna.
119	—	Ławenki SS.
120	—	Budny Andrzej.
121	—	Szuldberg Szapsia.
122	—	Delewczyński Antoni.
123	—	Zarząd Inżenieryi.
		Wołowa.
169*b*	—	Gistel Naftal.
170	—	Lindler Jan.
171	—	Kwel Edward.
172	—	Fehcyn Doba.
220	—	Fedecki Józefat.
221	12	Maszkiewicz Piotr.
222	—	Waichenberg Izaak.
223	—	Dw. dr. żel. Warsz.-Teresols.
224*a*	—	Krzyżanowska Anna.
225	—	Holtorf Aleksander.
226	—	Schenberg Jakób.
227	—	Roman Józef.
228	—	Synagoga.
229	—	Nipanicz Jan.
230	—	Jorge (niezabudow.).
231	—	Piotrowski Józef.
232*a*	—	Wardyński Józef.
232*b*	—	Orszak Józef.
233	—	Bragin Anna.
234/5	—	Bontan Józefina.
236	—	Białobrzeska Antonina.
237	—	Jaworowska Adelajda.
238*a*	—	Miejski (Rogatka Moskiewska)
238*b*	—	Idzikowska Marya.
238*c*	—	Kruszewski Teofil.
238*d*	—	Święcicki Władysław.
239	—	Pancer Teofil.
240	—	Dmowski Walenty.
240*a*	—	Cmentarz.
241	—	Lankejtys Eleonora.
242	—	—
243/4	—	Cichoński Nazaryusz.
245	—	Liejski (niezabudow.).
246	—	Himmel Abram.
246*ab*	—	Kupferberg Mosiek.
247	—	Kruszewska Józefa.
248	—	Karolewicz Franc.
249	—	Wróblewski St.
249*a*	—	—
250	—	Feingrütz Judka.
251	—	Kazmirusa SS.
252	—	Kronengold SS.
253	—	Czajkowska M.
254	—	Holtorf Aleksander.
350	—	Luchowski Ludwik.
		Ząbkowska.
1	—	Zawadzki J.
1*a*	—	Adler Chaim.
2	—	Frydrychewicz Andrzej.
4	—	Tow. dr. żel. Warsz.-Terespols.
5	—	Połubiński Wejciech.
6	—	Frydrychewicz Andrzej.
180	—	Rybinsztejna SS.
203	—	Tyłowiecki Fr.
204	—	Chojnacki Henryk.
205	—	Hreczyna Konstanty.
206	—	Jurman Hersz.
207	—	Kwiatkowska Róża.
208	—	Sikorski Paweł.
209	—	Langner Franciszek.
210	—	Cohna SS.
210*a*	—	Rozenberga SS.
210½	—	Miejski (Rogatka Ząbkowska)
211	—	Gutowski (niezabudow.).
211*b*	—	Malinowski Leopold.
211*c*	—	Garczyński Stanisław.
211*d*	—	Goldsztejn Anna.
211*e*	—	Wołkowicz Kiwa.
211*f*	—	Niewiadomska Lucyna.
211*g*	—	Kruszewskich SS.
212	—	Sznenberga SS.
212*a*	—	Bara SS.
212/13	—	Helasen Rojza.
214*c*	—	Rączkewicz Filip.
214*ab*	—	Federung August.
216*a*	—	Podbielska Barbara.
216*b*	—	—
217	—	Jurman.
218	—	Supronowicz Józef.
219	—	Wejsblatt SS.
375*c*	—	T. D. Ż. W.-T.
375*h*	—	T. D. Ż. W.-T.
391*a*	—	Taubwurcela SS.
393	—	T. D. Ż. W.-T.
397	—	Różycki Juljan.
398	—	Langner Gotlib.
399	—	Krajewska Julja.
400	—	Wolfin Józef.
401	—	Wajchenberg Jankiel.
402	—	Sznajder Ernest.
403	—	Pozner Hersz.
404	—	Hrodepan Mnrkus.
405/6/7	—	Markowski Tomasz.
		Żupna.
255	—	Blassa SS.

Uniwersytet Biblioteka Wydz. Hum. Filia w Białymstoku
134066

NAKŁADEM

JANA NOSKOWSKIEGO

Wyszły z druku i są do nabycia w kantorze wydawcy oraz we wszystkich księgarniach

BAJKI

PODŁUG

LAFONTAINE'A

W NOWEM TŁOMACZENIU
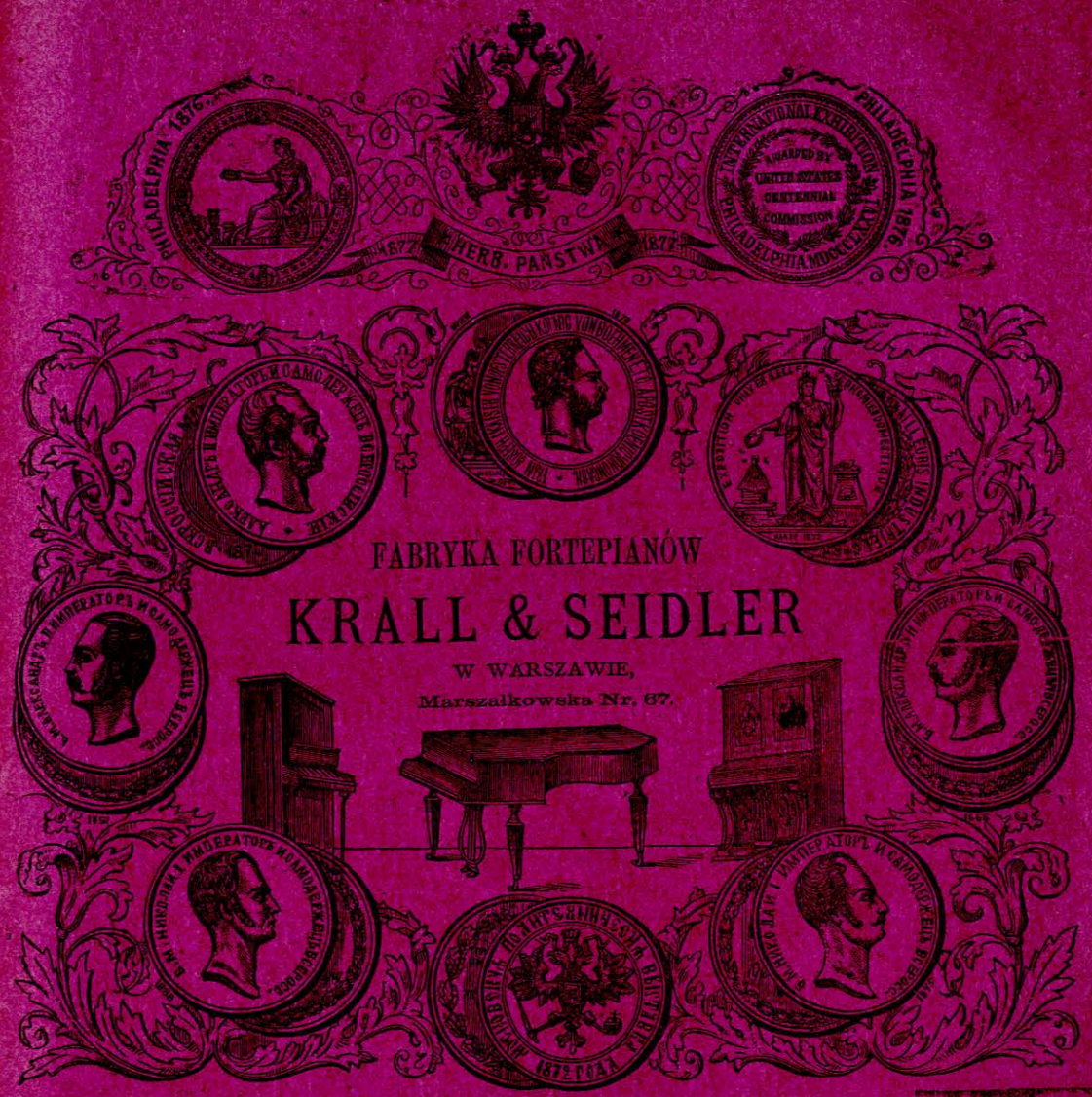
Z RYSUNKAMI

GUSTAWA DORÉ

(85 wielkich i 500 mniejszych illustracyi).

Cena całego dzieła w jednym dużym tomie in 4° wynosi Rs. 12;
w ozdobnej oprawie w płótno angielskie ze złoconemi brzegami Rs. 15.
w ozdobnej oprawie w półskórek i płótno ze złoconemi brzegami Rs. 15 k. 50.
w ozdobnej oprawie całe w skórę z brzegami złoconemi Rs. 17 k. 50.

Na przesyłkę pocztową w Królestwie i prowincyach Zachodnich Cesarstwa dołączyć należy Rs. 2. Do dalszych Gubernij Cesarstwa Rs. 3.

FABRYKA FORTEPIANÓW

KRALL & SEIDLER

W WARSZAWIE,

Marszałkowska Nr. 67.

Wyrabia Fortepiany i Pianina wszelkich systemów w cenie od rs. 425 do rs. 900.

Fabryka i Skład Fortepianów

Józefa Budynowicza

w Warszawie ulica Długa Nr 557 (32),

Zaopatrzony zawsze w znaczny dobór Fortepianów i Pianin, z mechaniką angielską, wiedeńską z najcelniejszych fabryk krajowych i zagranicznych i własnej fabryki. Przyjmuje w zamian oraz strojenia i reperacye.

KSIĘGARNIA
CELSA LEWICKIEGO
W WARSZAWIE
Krakowskie-Przedmieście Nr 410
WYDAŁA NASTĘPUJĄCE KSIĄŻKI:

Narzymski Epidemia dramat w 4-ch aktach . . . . . Rs. — kop 5
„ Pozytywni komedya w 4-ch aktach . . . . . „ — „ 5
Orzeszkowa Kilka słów o kobietach . . . . . „ 1 „ —
Quetelet O układzie społecznym . . . . . „ — „ 7
Smoliński O Żydach w Polsce w XVIII-ym stuleciu . . . . . „ — „ 6
Verne Chancellor przekład . . . . . „ — „ 7
Przyjmuje Prenumeratę na wszystkie pisma.

Księgarnia, Skład Nut, Ekspedycya Pism Peryodycznych
oraz wydawnictwo Tygodnika Powszechnego
Maurycego Orgelbranda
w Warszawie, naprzeciw posągu Kopernika.

Posiada i dostarcza Książki, Nuty, Pisma peryodyczne, krajowe i zagraniczne, nietylko te które sam ogłasza, **lecz wszystkie inne przez różnych wydawców, towarzystwa i redakcye w pismach i katalogach przez kogobądź ogłaszane i pod temi samemi warunkami.** — Tym sposobem przy Księgarni wymienionej wyżej, urządzona jest:

Ogólna Ekspedycya Książek, Nut, Pism peryodycznych krajowych i zagranicznych,

wszelkim żądaniom zadość czyniąca. **Skupienie interesów piśmiennictwa i muzyki, wielką jest wygodą dla Publiczności mogącej potrzeby swoje w jednem miejscu zaspakajać.** — Osobom w stałych stosunkach z księgarnią zostającym przyznawane są możliwe ułatwienia i korzyści. Amatorowie zbiorów i rzadkości bibljograficznych, mogą otrzymywać katalogi antykwarskie i licytacyjne.

Że podjętym zobowiązaniom wymieniony zakład bez **zawodu Publiczności** odpowiedzieć jest zdolny, rękojmią przeszło 30-letnie doświadczenie właściciela, oraz egzystencya firmy od 1853 r. pierwej w Wilnie, obecnie w Warszawie.

KSIĘGARNIA, SKŁAD NUT
I EKSPEDYCYA PISM PERYODYCZNYCH
pod firmą
E. WENDE I SPÓŁKA
w Warszawie, ulica Krakowskie-Przedmieście Nr. 412a.

Pomnaża ciągle skład swój **nowościami ze wszystkich gałęzi literatury,** tak krajowej jako i zagranicznej.

Posiada znaczny dobór **Nut** muzycznych, tak dawnych jako i tegoczesnych kompozytorów.

Przyjmuje prenumeratę na wszelkie **pisma peryodyczne i dzieła** w kraju i zagranicą wychodzące i takowe jak najregularniej w miarę wychodzenia dostarcza.

Uskutecznia wszelkie zamówienia na **Książki, Nuty i Pisma** w jak najkrótszym czasie po cenach najprzystępniejszych.

SKŁAD
BIBLJI I TESTAMENTÓW
W RÓŻNYCH JĘZYKACH
Wydania angielskiego i zagranicznego towarzystwa biblijnego
pod firmą
ADOLFA KANTOR
Ulica Senatorska Nr. 497 (2) w Warszawie.

Biblija w języku polskim, in 8⁰, z oprawą w skórze. .	k. 80	**Nowy Testament w języku niemiec.** in 31⁰, w pl. ang.	k. 9
„ „ „ in 8⁰, w szagryn, brzegi złoc.	rs. 1 k 55	„ „ „ „ **z psalmami,** in 32⁰, w pl. an.	k. 14
„ **„ niemieckim,** in 16⁰, w płótno angiel. . .	„ k. 35	„ „ „ „ **z psal.** in 12⁰, w pl. an.	k. 25
„ „ „ in m. 8⁰, w skórze.	„ k. 55	„ „ „ „ **z psal.** in 8⁰, w pl. ang.	k. 30
„ „ „ in 8⁰, „	„ k. 80	„ **po rusku,** in 32⁰, w płótno angielskie	k. 25
„ „ „ in 8⁰, w szagryn, brzegi złoc.	rs. 1 k 65	„ „ in 8⁰, „ „	k. 45
„ „ „ in w. 8⁰, w skórze. . .	rs. 1 k. 35	„ **po sławiańsku** in 24⁰, „ „	k. 25
„ „ „ in w. 8⁰, w szagryn i brzegi złocone. . .	rs. 2. k. 30	„ „ in 8⁰, „ „	Wydanie k. 45
Nowy Testament, po pols. z psalm, in 32, w płótno ang.	„ k. 14	**Ewangelie po rusku** in 32⁰, „ „	św. Synodu k. 12
„ „ „ in 12 w pl. ang. .	„ k. 25	**Psalmy,** „ in 12⁰, „ „	k. 25
„ „ „ **(Wuyka)** in 32, w płót. ang.	„ k. 9	„ **po sławiańsku** in 12⁰. „ „	k. 20
„ „ „ „ in 12⁰, w pl. ang.	„ k. 20		k. 20

Podobnież w językach następujących:

Angielskim, Arabskim, Armeńskim, Bułgarskim, Chińskim, Czeskim, Duńskim, Estońskim. Fińskim, Flamskim, Francuzkim, Greckim, Hebrajskim, Hiszpańskim. Holenderskim, Japońskim, Kroackim, Łacińskim, Łotowskim, Perskim, Portugalskim, Rumuńskim, Sanskrytskim, Serbskim, Słoweńskim, Syryjskim, Szwedzkim, Tureckim, Wendyjskim, Węgierskim, Włoskim, po cenach nader umiarkowanych, w różnych wydaniach i oprawach. — Nadto, dla ociemniałych, w języku niemieckim. — Katalog szczegółowy, przesyłam na żądanie **franko.**

KSIĘGARNIA
I SKŁAD NUT MUZYCZNYCH
GUSTAWA SENNEWALDA
W WARSZAWIE,
przy ulicy Miodowej, Nr. 481 (4).

Poleca się wielkim doborem dzieł w językach: Polskim, Francuzkim, Niemieckim, Angielskim i Włoskim, tak dawnych jak i nowych pisarzy, jak niemniej obfitym Składem **Nut Muzycznych.** Posiada także wielki assortyment **Książek do nabożeństwa ozdobnie oprawnych, książek dla dzieci w oprawach, Globusów, Mapp Geograficznych, Wzorów Rysunkowych i piśmiennych,** przyjmuje zamówienia na PISMA PERYODYCZNE wychodzące w kraju i zagranicą i zaopatruje CZYTELNIĘ swoję francuzką w najnowsze utwory literatury. — Wszelkie dzieła tak w języku polskim jako też zagraniczne, oraz **Nuty Muzyczne** przez gazety lub czyjekolwiek katalogi ogłaszane, w tychże samych warunkach Księgarnia dostarcza; — Katalogi miesięczne książek i nut muzycznych na żądanie przysyła **franco.**

KSIĘGARNIA I SKŁAD NUT

ŁĄCZNIE,

z czytelniami polską, francuzką i angielską

A. B. BOGUCKIEGO.

Krakowskie Przedmieście, Nr. 411 (7).

W DOMU GDZIE WARSZAWSKIE TOW. UBEZP. OD OGNIA.

Ma honor zawiadomić Szanowną Publiczność, iż posiada wielki wybór dzieł, w językach: polskim, francuzkim, niemieckim, angielskim, dotyczących wszystkich gałęzi wiedzy ludzkiej, ze szczególném uwzględnieniem, **dzieł treści moralno-religijnej i ściśle teologicznych, oraz technologii i rolnictwa dotyczących.**

Dostarcza **wszystkie książki krajowe i zagraniczne ogłaszane** przez kogokolwiek na tychże warunkach co sam nakładca.

Przyjmuje przedpłatę **na wszystkie pisma i dzieła, tak krajowe, jak zagraniczne,** i dostarcza takowe prędko i punktualnie.

Katalogi pism i książek na żądanie posyła franco. Zamawiający za gotówkę nut lub dzieł na sumę rs. 5 i więcej na raz, w obrębie królestwa nie ponoszą kosztów przesyłki.

Punktualność i sumienność uważam za najpierwszy obowiązek i dla tego ręczę że każdy kto wejdzie w stosunek z firmą moją, zadowolony będzie w zupełności.

KSIĘGARNIA
B. CASSIUSA

(dawniej S. H. MERZBACHA)

przy ulicy Miodowej Nr 14 w domu W-go Fuchsa.

Pomnaża bez przerwy swój sortyment książek **polskich, francuzkich, niemieckich i innych,** dostarcza książki i pisma peryodyczne krajowe i zagraniczne, nie tylko te, które sam ogłasza, lecz wszystkie inne **przez różnych wydawców, towarzystwa w pismach lub katalogach przez kogobądź** ogłaszane i pod tymi samymi **warunkami.** Szczególnie poleca taż księgarnia książki **rolnicze, teologiczne, prawnicze i Książki do Nabożeństwa** w ozdobnych i skromnych oprawach, jak niemniej książki szkolne, mappy, atlasy i globusy. Powyższa księgarnia utrzymuje też zawsze znaczne zapasy książek **dla dzieci i młodzieży,** kwalifikujące się jako podarki na **Gwiazdkę i Nowy Rok.** Interes samejże księgarni wymaga, aby wszelkie zlecenia w zakres jej wchodzące, załatwiała **z największym pośpiechem, sumiennością i akuratnością.**

Katalogi książek i pism wysyła na żądanie bezpłatnie franco.

Osobom w stałych stosunkach z księgarnią zostającym, robi się możliwe ustępstwo.

KSIĘGARNIA I SKŁAD NUT MUZYCZNYCH
HENRYKA TRENKLERA

w Warszawie

przy ulicy Wierzbowéj, Nr. 613 (4 nowy), Hotel Angielski.

Poleca wielki dobór dzieł różnej treści **we wszystkich językach i gałęziach wszechwiedzy.**

Wielki wybór **Książek do Nabożeństwa,** w oprawach tanich i ozdobnych.

Dzieła illustrowane, w bogatych oprawach, służyć mogące na podarki.

Książki dla dzieci jak również **i dla młodzieży,** w różnych językach i **gry towarzyskie, Łamigłówki,** i różne zabawy umysłowe.

Skład **Globusów i telluryi** w różnych językach i wielkości, **Atlasy i Mappy geograficzne, wzory dla Budowniczych, Inżynierów Rzeźbiarzy, Cieśli, Stolarzy, Tapicerów i Mularzy,** oraz **wzory rysunkowe i Kalligraficzne.**

Wielki wybór **nut muzycznych,** tak dawniejszych jak nowoczesnych, do śpiewu, na fortepian, jako też na rozmaite instrumenta.

Księgarnia **przyjmuje prenumeratę na wszelkie pisma** w kraju i za granicą wychodzące, żądającym dostarcza takowe bez żadnej dopłaty za odesłanie, — na prowincyę zaś za doliczeniem kosztów pocztowych.

Książki lub Nuty ogłaszane przez inne Księgarnie lub wydawców, po téj saméj cenie dostarcza.

Wszelkie zamówienia w zakres Księgarski wchodzące uskutecznia w jak najkrótszym czasie, po cenach najprzystępniejszych.

Katalogi wszelkie na żądanie bezpłatnie dostarcza.

SKŁAD MASZYN
NARZĘDZI ROLNICZYCH I NASION
ADOLFA UNGER

w WARSZAWIE,

ulica Królewska Nr 11.

POLECA

wszelkie **Maszyny, Narzędzia Rolnicze** i **Nasiona,** oraz **Wagi Decymalne** i **Worki** do zboża.

Na wczesne zamówienia dostarcza skład **Lokomobile i Młocarnie parowe** z najsłynniejszych fabryk Angielskich, oraz wszelkie inne maszyny i narzędzia rolnicze **na warunkach i po cenach bardzo przystępnych.** Cenniki i objaśnienia przesyła skład na żądanie franco.

Przyjmuje w komis wszelkie **produkta rolne** i udziela na takowe **zaliczenia,** kontentując się umiarkowaną prowizyą.

KSIĘGARNIA I SKŁAD NUT MUZYCZNYCH

Ferdynanda Hösick

w WARSZAWIE

Przy ulicy Senatorskiej 496 Nr. 1. wprost pałacu Prymasowskiego.

Posiada znaczny zbiór dzieł różnej treści w języku: polskim, francuzkim, niemieckim, angielskim i włoskim, oraz **książki szkolne** Rossyjskie i wszelkie inne, w tutejszych zakładach naukowych w użyciu będące. Zaopatrzona jest zawsze w bogaty wybór **Książek ozdobnych do nabożeństwa i innych na podarki** dla młodzieży i dorosłych służyć mogące. Skład **Nut** utrzymuje w największym komplecie tak pod względem doboru dzieł klassycznych w nowych i tanich wydaniach, jak i wszelkich wychodzących kompozycyj nowoczesnych.

Oprócz wszelkiego rodzaju dzieł specyalnych, ma honor zwrócić uwagę na swój liczny dobór **Dzieł i wzorów technicznych** i dla rzemieślników. Dostarcza także wszystkie **Dzieła i pisma peryodyczne**, w kraju i za granicą wychodzące.

Dzieła, lub książki **ogłaszane katalogami lub pismami** przez inne Księgarnie, oraz **Książki po cenie zniżonej**,—pod temiż warunkami dostarcza.

W końcu poleca skład swój **Globusów, Telluryi i Planetaryi**, po cenach bardzo umiarkowanych, jak niemniej **Struny prawdziwe Włoskie** dla instrumentów rzniętych, i wszelkie potrzeby muzyczne jak **Taktomierze, Kamertony Pulpity** składane, **Kalafonie** paryzka, **Papier nutowy** i t. d.

Wypisnjący z Prowincyi książek lub nut za rs. 5 lub wyżej naraz, kosztów przesyłki nie ponoszą.

Księgarnia i Skład Nut

ADOLFA KOWALSKIEGO,

przy ulicy Nowy-Świat Nr. 39.

Księgarnia dostarcza **wszelkie książki, nuty muzyczne, atlasy, karty jeograficzne, globusy** i t. d. ogłaszane tak w jej, jak w jakichkolwiek innych katalogach. Przyjmuje **przedpłatę na wszystkie pisma perjodyczne, krajowe i zagraniczne**. Dla udogodnienia prędszej i regularniejszej ekspedycyi wysyła Prenumeratorom z prowincyi każdy numer lub zeszyt pisma w dzień otrzymania go z Redakcyi lub z zagranicy. Niemałą też ulgę dla Prenumeratora stanowi to, gdy mając kilka pism zaprenumerować, sprowadza je z jednego miejsca; tym bowiem sposobem unika zbyt rozległej korrespondencyi i skutkiem tego zbytecznych reklamacyi. Księgarnia powyższa, **podejmując się ekspedycyi wszelkich pism, poręcza też Prenumeratorom ścisłą i doświadczeniem nabytą akuratność.**

Żądający z bliższych gubernii książek lub nut za **Rs. 5**, z wyjątkiem książek prenumeracyjnych, w cenie zniżonych, szkolnych, oraz kalendarzy, kosztów przesyłki nie ponoszą.

Znajdujący się przy Księgarni skład Nut, zaopatrzony jest w muzykalja wszelkiego rodzaju. **Na prowincyą podejmuje się wysyłać nuty podług własnego wyboru, który dokonany będzie z największą sfarannością i z pewnością zadowolni żądających.** Uprasza się tylko o wymienienie rodzaju kompozycyi i stosunkowej trudności. Gdyby zaś niektóre kompozycye nie odpowiadały potrzebie wypisnjącego, Księgarnia zamieni takowe na inne, jeżeli w ciągu dwóch tygodni od daty wysłania, w dobrym stanie zwrócone będą.

Katalogi wysyłają się bezpłatnie. — **Ekspedycya wszelka uskutecznia się odwrotną pocztą.**

Firma egzystująca od roku 1835.

T. STRAKACZ I SYN

przy ulicy Miodowej, wprost Sądu Okręgowego № domu 12.

Poleca trzy gałęzie swego handlu, a mianowicie:

1. **Fabryka i Skład wszelkich Apparatów Kościelnych** jak Ornaty, Kapy, Baldachimy, Chorągwie i t. p., tudzież na łokcie i sztuki wszelkie materyały do robienia tak nowych, jak też reperacyi starych Apparatów potrzebne. Hafty złotem i srebrem, obrazy i stacye.
2. **Agentura i skład Wyrobów z Wełny sosnowej** przeciw reumatyzmom i przeziębieniom, olejek sosnowy do wcierania i extrakt do wanien. **Szczegółowe cenniki** ze sposobem użycia wysyłają się gratis.
3. **Fabryka i skład bielizny męzkiej i damskiej**, prowadzona na sposób fabryk zagranicznych, łącznie **z zakrojnią, szwalnią i pralnią**, pod głównym kierunkiem **Władysława Strakacz**, specyalisty **Chemissier'a**, wykonywa spiesznie i dokładnie tak obstalunki hurtowe, jako i dla prywatnych osób, na żądanie wysyłają się natychmiast **illustrowane Cenniki ze sposobem brania miary**, przy fabryce Magazyn zaopatrzony we wszelkie artykuły toalety damskiej i męzkiej, jak spinki, krawaty, szelki, chustki, ręczniki i wszelkie wyroby pończosznicze, z których zwracamy uwagę na kaftaniki i kalesony z „Crep de Sente" do noszenia na golem ciele powszechnie znane w całej Europie.

Adres dla depesz, listów, pakietów pieniężnych i posyłek:

В. Стракачъ и Сынъ въ Варшавѣ, Медовая улица № 12.

CHŁODNA Nr 19.

DRZEWORYTNIA WARSZAWSKA.

Przyjmuje wszelkie roboty, w zakres sztuki drzeworytniczej wchodzące, a mianowicie: portreta — kopie obrazów — widoki miejscowości — medale wszelkich wystaw — winety dla handlujących i t. p.

Chłodna Nr. 19.

GŁÓWNY SKŁAD

MEBLI GIĘTYCH WIEDEŃSKICH

Fabryki braci THONET

dotychczas przy ulicy Marszałkowskiej egzystujący, przeniesiony został do domu własnego przy ulicy Złotej Nr. 3, obok fabryki tabacznej Tow. Laferme.

Przeniosłszy skład nasz nie na pryncypalną ulicę, starać się będziemy tem Szanownej Publiczności wynagrodzić, iż ceny nasze dotychczasowe znacznie obniżymy.— Polecając się więc Jej łaskawym względom, liczymy, iż Publiczność sama o prawdzie przekonać się zechce.

A. Machonbaum et Comp.

Władysław Strakacz.

Specyalny Magazyn Bielizny męzkiej i damskiej, Skład płócien krajowych i zagranicznych. Wyroby pończosznicze, Krawaty, Szelki, Spinki i wszystkie artykuły w zakres toalety wchodzące. Szczegółowe cenniki wysyłają się gratis.

Jeżeli gruntowna znajomość fachu, sumienne i akuratne wypełnienie zobowiązań dostateczną służyć mogą gwarancyą dla Szanownych moich klientów, to jestem przekonany, że zyskam zaufanie ogółu, a szczególniej poparcie ze strony tych osób, których obchodzi rozwój przemysłu krajowego, posiadam bowiem fabrykę kołnierzy i mankietów, wszystkie te artykuły w najnowszych fasonach wyrabiają się na miejscu i w ten sposób setki rąk ma zatrudnienie a towar pod względem wykończenia i gustu nie ustępuje zagranicznym, choć ceny są daleko niższe.

Całe wyprawy od rs. 70 do 2000 i drożej.

Adres: **Władysław Strakacz dom barona Lessera Miodowa N. 11.**

Nowo otworzony Magazyn ubiorów męzkich

KONSTANTEGO JAKIMOWICZ

ulica Miodowa Nr. 10 wprost Sądu Okręgowego.

Wykonywam garderobę męzką z dobrych i świeżych materyałów po cenach stosunkowo do materyału i elegancyi wykończenia bardzo niskich. JWW. i WW. Panowie, chcący mnie łaskawie zaszczycić, mogą się na miejscu przekonać. Wyrabiając garderobę od lat kilku do najpierwszych zakładów krawieckich z zadowoleniem właścicieli zakładów, mam nadzieję najwytworniejsze gusta zadowolnić, a nadto przyjmuję surowy materyał do wyrobienia.

Z uszanowaniem

Konstanty Jakimowicz, krawiec męzki.

FABRYKA HYDRAULICZNA
M. TRECHCIŃSKIEGO

ulica Krucza Nr. 7 w Warszawie.

Wykonywa następujące roboty i wyroby mechaniczne:

1. Wodociągowe. Zaopatrywanie miast, stacyj dróg żelaznych, domów prywatnych, rządowych i zakładów przemysłowych, w odpowiednią ilość wody. Urządzenie wodociągów i zlewów w kuchniach, waterklozetów, klozetów i pizoarów najnowszych konstrukcyj stałych i przenośnych z wentylacyą lub bez takowej, łazienek parowych i umywalń różnych systemów, filtrów do czyszczenia wody pod ciśnieniem rur wodociągowych lub zwyczajnych.
2. Gazowe. Oświetlanie za pomocą apparatów gazowych, miast, stacyj dróg żelaznych, domów prywatnych i rządowych, oraz zakładów przemysłowych, z odpowiedniem rozgałęzieniem rur lanych i ciągnionych żelaznych z wszelkimi do tego potrzebnemi apparatami, oraz znacznym wyborem lamp.
3. Ocieplanie i Wentylacya. Za pomocą ogrzanego powietrza, gorącej wody, lub pary, domów publicznych-rządowych i prywatnych, podług najnowszych konstrukcyj i systemów, z odpowiedniemi przyrządami nieodzownemi, dla dobrego i należytego funkcyonowania.
4. Drenarskie. Osuszanie i nawodnianie gruntów oraz wszelkie roboty odnoszące się do odprowadzania ścieków i urządzania kanałów.
5. Świdrowe. Studnie świdrowe tak zwane artezyjskie różnych średnic i głębokości z rurowaniem rurami żelaznemi. Otwory małych średnic dla zbadania gruntów.
6. Studnie zwyczajne murowane i drewniane różnych średnic i głębokości.
7. Wyroby Mechaniczne. Maszyny parowe z kotłami parowemi i armaturami do tychże różnych konstrukcy i systemów, pompy ssące i ssącotłoczące różnych średnic i konstrukcyj, tokarnie, wiertarnie, heblarnie i wszelkie narzędzia, oraz transmissye potrzebne do urządzenia warsztatów, a także wszelkie części mechaniczne, jako to: krany, śluzy, piece zwyczajne i wentylacyjne, oraz wszelkie przedmioty, wchodzące w zakres robót mechanicznych.

Adres depeszy: **Trechciński, Warszawa ul. Krucza Nr. 7.**

SKŁAD PAPIERU
Materyałów Piśmiennych, Rysunkowych i Towarów Galanteryjnych
Władysława Bednawskiego,

w Warszawie, przy ulicy Miodowej Nr. 496c, w domu W-go Buyno.

Zaopatrzony zawsze w jak największy dobór rozmaitych Nowości Galanteryjnych francuzkich, angielskich i wiedeńskich, oraz najkompletniejszy wybór Materyałów Piśmiennych i Rysunkowych, a mianowicie:

Papier wszelki z fabryk krajowych po cenach stałych fabrycznych.

Papier wszelki z fabryk zagranicznych po najprzystępniejszych cenach.

Papier listowy i koperty francuzkie i angielskie z pięknemi kolorowanemi cyframi, herbami, dewizami.

Papier listowy z firmami kupieckiemi.

Komplety papieru listowego w pudełkach od 50 k. do 1 rs.

Wielki zapas piór stalowych, osadek, ołówków Fabera, scyzoryków angielskich, nożyczek, linii i skorosuszników.

Książki do kopiowania listów.

Książki handlowe linjowane, oprawne.

Maszyny do kopiowania listów.

Atrament i inne utensylia kancelaryjne.

Ołówki atramentowe nowego wynalazku, obecnie ulepszone i do kopiowania listów. W drodze nieoceniony artykuł.

Nowego wynalazku pióra Neptuna ⅄, cudownemi zwane w trzech kolorach: czarne, niebieskie i czerwone piszące za umoczaniem w czystéj wodzie, a zatem niepotrzeba ani kałamarza ani atramenta. Jeden z najpraktyczniejszych wynalazków, nieoceniony dla podróżnych urzędników, wojskowych i prywatnych.—Skład główny tych piór na królestwo Polskie w tymże składzie, sprzedaje się tuzin rs. 1. Dla handlujących kupujących partyami odpowiedni procent.

Papier na Conto Courenti i rozmaite szemata biurowe.

Bilety wizytowe litografowane od rs. 1. k. 50 za 100 sztuk.

Bilety wizytowe drukowane à la minute 100 sztuk 75 k.

Wielki i tak kompletny zapas materyałów biurowych i kantorowych z wszechstronną znajomością rzeczy nagromadzonych pozwala największe biura i zakłady handlowe zaopatrywać we wszelkie potrzeby kancelaryjne i dopełniać najdokładniej dostaw stałych i rocznych.

Utensylia dla Techników:

Papier rysunkowy angielski Wathmana i hollenderski wszelkich formatów, oraz rolowy krajowy i zagraniczny.

Papier sekcyjnym zwany, dla Jeometrów zastosowany do wielkości stołka jeometrycznego.

Papier kratkowany à la Sagéne na projekta dla Inżynierów dróg żelaznych.

Papier niwelacyjny i projektowy.

Reisceigi, Grafiony, Cyrkle, Linie okute, Ekierki, Linijki z podziałką, Rajszyny, Kalka papierowa płócienna angielska. Miary taśmowe z podziałem setnym, miary składane kościane i dzewniane z podziałem na metry, arszyny, sażenie, łokcie i t. p.

Farby miniaturowe angielskie i francuzkie do planów i Pendzle.

Oddział dla techników z równą dokładnością zaopatrzony we wszystkie najwyszukańsze artykuły.

Rozmaite towary:

Ramki i ramy do fotografii i portretów.

Albumy do fotografii, od rs. 1 do 30 rs. za sztukę.

Przybory bronzowe, żelazne, marmurowe i drewniane na biura męzkie i damskie, jako to Ecritoiry, Lichtarze, presse papier, rozliczne termometry stołowe, Kalendarze, datniki stołowe, postumenta do Zegarków, Piaseczniczki, popielniczki i t. p. drobiazgi biurowe.

Portfeuille safianowe do noszenia papierów, Bivoir'y i Portefeille do Wexli.

Pugilaresy safianowe.—Notyski i porte bilet.

Portmonetki w wielkim wyborze.

Wielki wybór porte cigares angielskich z grubéj skóry, wiedeńskich skórzanych i francuzkich z kości i szyldkretu.

Woreczki zamszowe i skórzane w wielkim wyborze.

Necessair'y i toalety podróżne męzkie i damskie.

Necessair'y do robót damskich, a także różnorodne necessair'ki z robótkami do podróży, a również w fasonie Albumów, lub też w połowie z albumem i muzyką.

Cygarniczki piankowe, fajki i cybuchy.

Worki skórzane podróżne i Teki.

Parasole, Laski, Szpicruty.

Obrazy olejne i olejno druki.

Medaliony bas-relief.

Wyroby z porcelany, wazony, figury do gabinetów, talerze do biletów wizytowych, flakony i flakoniki do perfum.

Wachlarze drewniane teatralne i balowe jedwabne i z kości słoniowéj, umbrelki.

Lornety teatralne i polowe, oprawne w skórę, szyldkret i kość słoniową.

Woda kolońska prawdziwa, ocet toaletowy.

Perfumy francuskie i angielskie w wielkim wyborze oraz olejki, pomady i wody toaletowe Pinaud'a.

Wstążki pachnące do kadzenia —Eau de Pierre do zębów oraz proszek i pasta do czyszczenia zębów.

Woda kryształowa do czyszczenia plam; mydło angielskie tabliczka 25 kop.

Woda pod nazwą Balsam roślinny do utrzymania głowy w czystości od łupieżu i przywróceniu włosów siwych do pierwotnego koloru, środek pewny.

Woda i lampki do kadzenia.

Szczoteczki, grzebienie i szczoteczki do sukien.

Trzybory do znaczenia bielizny nowe i bardzo praktyczne.

Pudełka drewniane do rękawiczek, do cukru, do perfum oraz do herbaty.

Lusterka składane i toaletowe.

Wyroby z nowego złota, brosze, kolczyki, spinki do mankietów i gorsu, klamry do pasków, piękne imitacye pereł, brylantów i t. p.

Wyroby z czarnego żetu (jet'u), brosze, kolczyki, spinki, klamry, naszyjniki, medaliony, oraz łańcuchy.

Rysunki, przybory piśmienne. Farby, Reisesügi, Ekritoir'y, Globusy, Kajeta, Albumy i rozmaite inne pożyteczne rzeczy.

Nakładem składu wyszły i są do nabycia:

1) Wzory Kaligraficzne.
2) Loteryjka Chronologiczna.
3) Loteryjka Jeograficzna.
4) Notatki dzienne na cały rok, oraz

Regestra gospodarskie układu B. Aleksandrowicza.

1) R. gestr. gospodarski . . . . . Ex. Rs 1
2) Dziennik Najmu Robocizny . . . . . Ex. 75 k.
3) Regestr Drobiu, Udoju Mleka i Nabiału . Ex. 30 k.
4) Kwitaryusz Leśny . . . . . Ex. 75 k.

GŁÓWNY

SKŁAD

I LABORATORJUM

KROPLI AMERYKAŃSKICH I ELIKSIRU

OD BÓLU ZĘBÓW

HIPOLITA MAJEWSKIEGO

ulica Krakowskie-Przedmieście Nr. 38 dom W. Podgórskiego

w Warszawie.

Mając pozwolenie od **Departamentu Medycznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych** z 16 Listopada 1874 roku za Nr. 9222 na wyrabianie i sprzedaż Kropli Amerykańskich od bólu zębów mojego wynalazku, czuję się w obowiązku zawiadomić osoby interesowane, a szczególniej Panów Obywateli Ziemskich, oddalonych od miast, iż Krople moje leczą nietylko cierpienia zębów, ale różne reumatyzmowe i od przeziębienia powstałe bóle twarzy, uszu i głowy, o czem miałem sposobność przekonać licznie zgłaszającą się do mnie cierpiącą Publiczność na wystawach: w Petersburgu w 1870 roku, w Moskwie w 1872 r., w Wiedniu w 1873 r., w Warszawie w 1874 r. i w Neusatz w 1875 r.

Krople Amerykańskie i Eliksir były analizowane przez znanych w świecie uczonym Chemików i Profesorów Uniwersytetów, którzy wydali opinję, iż Krople Amerykańskie i Eliksir, nie zawierają żadnych szkodliwych pierwiastków, ale przeciwnie, składają się z samych wzmacniających i uzdrawiających części, i dla tego w każdym familijnym domu powinny się znajdować.

Szybkie rozpowszechnienie tego środka, prawie w całym świecie, jest dowodem przekonywającym, że krople Amerykańskie i Eliksir, oprócz łatwości w zastosowaniu, przynoszą cierpiącym pożądany skutek.

Lecząc od lat wielu ciorpienia zębów, przekonałem się za to są po większej części cierpienia reumatyzmowe szczęki, i że takowe łatwo usunąć się dają Kroplami Amerykańskiemi, dla tego wyrywanie zębów uważam za niestosowne.

Krople Amerykańskie i Eliksir, sprzedają się w Warszawie: w moim mieszkaniu jak wyżej, w Składach materyałów Aptecznych PP. Galle, Mrozowskiego, Spiessa, Wyszomierskiego, Sierzputowskiego, Szymańskiego i Krupskiego i w wielu znaczniejszych Aptekach, również we wszystkich miastach Gubernialnych i wielu powiatowych Królestwa Polskiego.

W Cesarstwie: w Petersburgu Główny Skład u Braci Golde, Stolarnyj pereułok Nr. 10, oraz we wszystkich Aptekach i Składach Aptecznych: w **Moskwie**: Główny Skład w Aptece Forbrichera na Petrowce; znajdują się także we wszystkich Aptekach i składach Materyałów Aptecznych. Sprzedają się również prawie we wszystkich Gubernialnych i większych miastach Cesarstwa.

Główne Składy za **Granicą: w Paryżu** u A. Ciborowskiego — **w Londynie** u Dr. Jagielskiego — **w Wiedniu** u J. Poltzera—**w Berlinie** u Fr. Schwartzlosa — **w Konstantynopolu** u A. Alberto — **w Peszcie** u Mocznika — **w Kolonii** u Rauschen — **w Sztokholmie** u Holmblata — **w Köpenick** u barona de Seydewitz — **w Dreznie** u Schneidera — **we Wrocławiu** u E. Grosse — **w Strasburgu** u Habermana i Zielstorffa — **we Lwowie** u Mikulascha — **w Krakowie** w Aptece Trauczyńskiego — **w Poznaniu** w Aptece Wejssa — **w Gnieznie** u Szumana i w wielu innych miastach Europy — **w Ameryce w Wirginii** u profesora Uniwersytetu L. J. Beck — **w Egipcie w Kairze** u L. Bérigny.

CENY KROPLI I ELIKSIRU są stałe, na pudełkach i na flakonach z Eliksirem drukowane, stosownie do monety kraju w którym są sprzedawane, w Warszawie i w Cesarstwie: **duże pudełko** z 3-ma środ. Rsr. **2 kop. 50** —**średnie pudełko** z 3 środ. Rsr. **1 kop. 25** — **małe pudełko** z 2 środ. **Rs. 1.** Ceny **flakonów z Eliksirem Rs. 1 i pół, 2 i 3 Rsr.**

WIELKI WYBÓR

OBIĆ PAPIEROWYCH

CERAT I ROLET

POLECA SKŁAD

A. LUBELSKIEGO I S-KI

Miodowa Nr. 15.

po cenach dotychczas niepraktykowanie nizkich.

Fabryka

WYROBÓW PRZEMYSŁOWO ROLNICZYCH

oraz

okuć do drzwi i okien

A. EICHLER i S-ka

W WARSZAWIE

przy ulicy Danielewiczowskiej pod Nr. 616 (nowy 6).

Zaszczycona czterema medalami z których ostatni otrzymała na Wystawie Przemysłowo-Rólniczej w Warszawie 1874 r.

Wykonywa wszelkie okucia i zamki, wszelkiego rodzaju Łopaty, Szpadle i Szufle do zboża, węgli, piasku i żwiru, Grabie, Motyki, Grace, Łopaty do Torfu, Siekiery, Topory strażackie, Taczki opatrzone kółkiem z żelaza kutego, Kielnie dekarskie i mularskie, Narzędzia dla Fabryk cukru, Narzędzia dla remontu dróg żelaznych i szańcowe dla wojska.

Powyższe wyroby posiada w zapasie i przyjmuje zamówienia, uskuteczniając takowe pośpiesznie.

Główny Skład Bielizny, Płótna i Haftów

oraz

UBRAŃ DZIECINNYCH

MAURYCEGO REICHEL

przy ulicy Wierzbowej Nr. 4745, w Gmachu Teatralnym.

Poleca Szanownej Publiczności wielki wybór wszelkiéj Bielizny damskiéj, męzkiej i dziecinnéj, oraz różnych nowości służących do toalety damskiéj i męzkiéj.

Gotowe kompletne wyprawy damskie na rozmaite ceny, jako też wyprawki dla pensyonarek i nowonarodzonych dzieci.

Różne ubrania dziecinne dla obojga płci, od skromnych, do najstrojniejszych.

Wszelkie obstalunki nadsyłane z Królestwa i Cesarstwa, jak najakuratniéj wyexpedyowane zostaną.

Osobom kupującym hurtownie, odstępuje się rabat.

CENY STAŁE.

PIERWSZA FABRYKA KRAJOWA

MASZYN DO SZYCIA

w WARSZAWIE.

Skład Główny Krakowskie-Przedmieście Nr. 69.

CENNIK

WYRABIANYCH MASZYN RÓŻNYCH SYSTEMÓW

A. NOŻNE.

1.	Systemu Wheeler & Wilson zwyczajna	Rsr. 35.
2.	„ „ szwejfowana	„ 40.
3.	„ „ większa	„ 45.
4.	Cichoszyjąca (tak zwana Silencieuse)	„ 50.
5.	Takaż (Silencieuse) ozdobniejsza	„ 55.
6.	Takaż w szkatule	„ 40.
7.	Systemu Singera bez pudła	„ 45.
8.	„ „ Lit. A. z pudłem	„ 50.
9.	„ „ Medium	„

B. RĘCZNE.

1.	Systemu Wheeler & Wilson	Rsr. 30.
2.	„ Singera	„ 30.

C. NOŻNE I RĘCZNE.

1.	Systemu Wheeler & Wilson	Rsr. 40.
2.	„ Singera	„ 45.

Fabryka daje na maszyny dwuletnią gwarancyę. **Handlującym** oraz nabywającym maszyny w większych ilościach Fabryka odstępuje odpowiedni rabat. Skład posiada zawsze znaczny zapas igieł, nici i wszelkich potrzebnych przyborów do szycia oraz części zapasowych samych maszyn. **Reperacya** i czyszczenie maszyn do szycia wszelkich systemów dokonywa się po cenach umiarkowanych. Osoby nabywające maszyny bywają bezpłatnie obznajmiane z użyciem takowych.

ZAKŁAD ROLNICZO-PRZEMYSŁOWY
HERMANA GOLDENRINGA
w Warszawie,

ulica Miodowa Nr. 494 (5) obok Kościoła Przemienienia Pańskiego.

Poleca wyroby następujących fabryk, których ma reprezentacye na całe Królestwo i Zachodnie gubernie Cesarstwa, mianowicie:

z Fabryki **Adriance, Platt & Comp.** Dwukołowe amerykańskie Żniwiarki, Żniwiarko-Kosiarki i Kosiarki **„Buckeye,“** oraz jednokołowe znakomite Żniwiarki **„Adriance“** z tejże fabryki, które w r. b. przez ogół ziemian za najpraktyczniejsze ze wszystkich u nas działających Żniwiarek uznane zostały.

„ „ **Marshall, Sons & Comp.** Ulepszone młocarnie parowe z Elewatorami nowego wynalazku, Lokomobile do opalania węglem, drzewem, słomą, torfem i trocinami. Do opalenia słomą zastosowany jest przyrząd wynalazku **Heada & Szemiota,** lub też własnego wynalazku Fabryki.

Młyny w żelaznych i drewnianych ramach z francuzkiemi i angielskiemi kamieniami.

„ „ **Ransomes, Sims & Head.** Pługi i Grabie konne.

„ „ **H. Cegielskiego** w Poznaniu. Różne maszyny i narzędzia rolnicze.

„ „ **H. F. Eckert.** Młocarnie przewoźne, Siewniki systemu Reida rzutowe i rzędowe. **Pługi** etc.

„ „ **Carl Beermann.** Wialnie Bostońskie, znakomite młocarnie i inne maszyny.

„ „ **Woods Cocksedge & Comp.** Młocarnie konne, Szrótowniki, Gniotowniki i Siekacze.

„ „ **E. H. Bentall.** Szarpacze i Sieczkarnie.

„ „ **Richmond & Chandler.** Sieczkarnie i Szrótowniki.

„ „ **J. Kemna.** Młocarnie szerokomłocące ulepszone.

„ „ **J. & F. Howard.** Grabie konne, Brony, Pługi etc.

„ „ **E. T. Martin & Comp.** New-York. Grabie amerykańskie „Bay State.“

„ „ **Noël.** Sikawki pożarne i Sikawki do polewania.

„ „ **J. Pernollet.** Arfy do czyszczenia zboża, odciągania groszku.

„ „ **Teppaz,** „ „ „ „ „

„ „ **Lhuillier.** „ „ „ „ „

„ „ **Pennecy,** „ „ „ „ „

FABRYKA NARZĘDZI ROLNICZYCH

Skład Nasion Pastewnych hurtowy i detaliczny. Worków i wag decymalnych.

Kupuje chociaż największe partye **Nasion** krajowych, szczególnie koniczynę czerwoną i białą, oraz bierze w **komiss** wszelkie partye **Zboża i wełny** z udzieleniem zaliczek na takowe.

KANTOR
Ul. Bielańska N. 6.

Warszawskie Przedsiębierstwo

ASFALTOWE
I
FABRYKA TEKTUR

WŁAŚCICIELE FIRMY

W. LEITGEBER i J. SPORNY Inżenier.

FABRYKA I SKŁADY
Ulica Solec N. 46.

WASILEWSKI & KANIEWSKI
(dawniej Wasilewski i Młocki).

SKŁAD NASION
I MASZYN ROLNICZYCH
w Warszawie

Ulica Nowo-Senatorska Nr. 5.

HOTEL LITEWSKI.

Poleca nasiona **pastewne, okopowe, warzyw, drzew, zbóż i kwiatów w wyborowych gatunkach,** których zdolność kiełkowania gwarantowaną jest przez Stacyę doświadczalną w **Żabikowie.**

Worki korcowe i pięciocwierciowe angielskie po cenach fabrycznych.

Młocarnie szerokomłotne z renomowanej fabryki **Urbanowski, Romocki i Spółka w Poznaniu, Sieczkarnie, Pługi Wrzesińskie** i systemu **Cichowskiego po cenach najprzystępniejszych.**

Pasy do maszyn pojedyńcze i dubeltowe, **Smarowidło i Olej** do osi i trybów w jaknajlepszym gatunku.

POŚREDNICZY W SPRZEDAŻY
ZBOŻA I WSZELKICH PRODUKTÓW

zadawalniając się najumiarkowańszą prowizyą, i udziela zaliczenia na towar już konsygnowany.

MASSY WOSKOWE

doskonałe własnego wyrobu, czyli

FARBY DO FROTEROWANIA PODŁÓG I POSADZEK.

ZAPRAWY LAKIEROWE

i Farby Pokostowe,

szybko schnące, wyłącznie do Podłóg bez froterowania.

Piękne i praktyczne kolory.— poleca:

J. A. Krausse

SKŁAD GŁÓWNY FARB

I MATERYAŁÓW MALARSKICH. ULICA MIODOWA NR. 10 NOWY

FABRYKA W WARSZAWIE № 2163.

FABRYKA PIECZĘCI Elastycznych.

PRZY FABRYCE LAKIERÓW J. A. KRAUSSE W Warszawie

Pieczęcie Elastyczne Uniwersalne,

mają zastosowanie i użycie bardzo rózległe i są praktyczną nowością, dopełniają bowiem i ciągle szerzą reklamę w najodleglejsze miejsca i we wszystkie warstwy ludności, gdyż dają się odcisnąć na wszystkiem, zarówno na powierzchniach gładkich i chropowatych, kulistych i płaskich. Wyciskają się na wszelkiego rodzaju papierze, drzewie, szkle, butelkach, metalach, kamieniach, na skórze, płótnie i wszelkiego rodzaju tkaninach, a zawsze wyciski są równe, czyste i otrzymują się szybko; zaś w gospodarstwie wiejskim, służą do cechowania drzewa w lesie, worków, wańtuchów, inwentarzy martwych i żywych.

Próby, wzory rozmaite, format i wielkość pieczęci, na miejscu ułatwiają, wybór według woli, a wykonanie pieczęci po zamówieniu w trzy dni — Ceny umiarkowane stałe.

Obstalunki przyjmuje Kantor Fabryki, Bonifraterska Nr. 2163 (nowy 7) i sklep ulica Miodowa Nr. 484, (nowy 10).

!! 23 LAT EGZYSTENCYI !!

MAGAZYN PERFUM I KOSMETYKÓW ZAGRANICZNYCH, GALANTERYI TOALETOWEJ, ORAZ

Zakład Fryzyerski

ALEKSANDRA KOCHA

przy ulicy Nowo-Senatorskiej Nr 4, w WARSZAWIE.

Ma zaszczyt poleció Szan. Publiczności, swój bogaty zasób towarów, z pierwszych źródeł z Paryża, z Londynu i Wiednia sprowadzonych, które sprzedaje po cenach najniższych.

Wyszczególnienie niektórych artykułów:

Perfumy w najlepszym gatunku i w najmodniejszych i najświeższych zapachach angielskie lub francuzkie od 25 k.
Pudry ryżowe do twarzy i do włosów w najlepszym gatunku, za pudełko od 30 kop.
Blansz i **Róż** wszelki w proszku, w kremie i w płynie do twarzy i do rąk, za pud. od 30 kop.
Mydła toaletowe zwykłe, glicerynowe, oraz medyczne do najwykwintniejszych, za kawałek od 15 kop.
Pomady, Olejki i **Fiksatuary** do włosów, dla nadania im miękkości i lustru od 15 kop.
Wody i Octy toaletowe, oraz Ateńska, Chinowe do wzmocnienia włosów i prawdziwa kolońska Fariny.
Kosmetyki do upiększenia płci i do nadania świeżości cerze, na wygubienie opalenizny, plam i piegów w wielkim wyborze w płynie i w kremie od rs. 1.

Farby do włosów do usuwania siwizny natychmiast, oraz wody powoli działające, przywracające naturalny kolor siwiejącym włosom po kilku dniach użycia nieszkodliwe w użyciu.

Z zakresu Galanteryi toaletowej, Magazyn posiada w znacznym wyborze:

Szczotki do włosów, do paznogci i do zębów. **Grzebienie** do czesania, rzadkie i gęste, jako też do upinania szynionów, z rogu bawolego, szyldkretu i z kości słoniowej. **Szpilki** podwójne rogowe drucianne i szyldkretowe. **Nożyczki** i cążki stalowe do paznogci. **Odświeżacze powietrza** (rafreszyssery), najnowszych systemów.

Wszelkie potrzebne przybory toaletowe do podróży, flakony bukszpanowe do perfum, do wody kolońskiej, do pomad, do pudru i do proszku do zębów w znacznym wyborze. Gąbki, ręczniki angielskie, rękawiczki, pytliki i czeczki kąpielowe. Paski do brzytew oraz najlepsze brzytwy angielskie i wiele innych pożytecznych przedmiotów niezbędnych do toalety damskiej i męzkiej.

Z robót Fryzyerskich, Zakład posiada wielki assortyment gotowych warkoczy z czystych włosów oraz na krepinach, szynionów, koków lokowych (grecques), rozmaitych fantazyjnych i loków angielskich, wyrobionych z najlepszego gatunku włosów zagranicznych. Peruczki damskie i męzkie, opaski, tupetki, oraz podejmuje się wszelkich robót w zakres kunsztu fryzyerskiego wchodzących, które wykonywa podług najświeższej mody punktualnie na termin, po cenach najumiarkowańszych. Posiadając wielki zapas włosów czyszczonych, jest w możności podjąć się robót w każdym, choćby w najtrudniejszym kolorze podług życzenia i próbek.

Oprócz wyżej wyszczególnionych artykułów i wyrobów, Magazyn bezustannie zaopatrzony jest w najlepsze i najświeższe towary pochodzące z najrenomowańszych fabryk londyńskich, Paryzkich i innych, których dobroć poręcza.

W powyższym Magazynie urządzono także Skład Główny i wyłączną sprzedaż na Warszawę następujących artykułów, które sprzedaje na detal i na hurt.

Woda Kolońska prawdziwa Jokanu, Maryi Fariny, Gegenüber dem Julichs — Platze Kolonji po cenach najniższych.
Sozodont, nowy eliksir do zębów amerykański z pudełkiem proszku do zębów D-ra Buskirka Cena rs. 2.
Eau de Lys de Lohse, kosmetyk w płynie do upiększenia i udelikatnienia płci twarzy Cena za flaszkę mniejszą rs. 1 kop. 50, za większą podwójną rs. 2.70.
Lait antéphélique, woda mleczna na wygubienie plam żółtych, opalenizny i piegów, za flaszkę rs. 2 k. 70.
Poudre Veloutine, najlepszy i najdelikatniejszy puder do twarzy w 3-ch kolorach: biały, różowy i śniady w oryginalnych pudełkach po rs. 1 k. 50.
Pomada chinino-glicerynowa z roślin Alpejskich zapobiegająca wypadaniu włosów na głowie, oraz wzmacniająca takowe i przyczyniająca się do lepszego porostu Cena za słoik rs. 2.
Pasta Eugenia, kosmetyk w kremie skutecznie usuwający w krótkim czasie liszaje, piegi i oparzelizną z twarzy Cena za słoik rs 1 k. 60.
Pomade Coquille, z morskich muszli do rąk dla nadania im białości i delikatności Cena rs. 1 k. 30.
Balsam Tokajski, najpewniejszy środek na zupełne wygubienie odcisków, słoik 60 k.
Nigritine Végétalé, farba do włosów Ries'a która natychmiast po użyciu usuwa siwiznę z głowy, farbując włosy na piękny i trwały kolor szatyn, ciemno-szatyn i czarny pudełko rs. 3.
Ekstrakt orzechowy, wyciąg z zielonych łupin orzecha włoskiego, przez swój skład roślinny nie szkodliwy ani włosom ani zdrowiu, najpewniej i trwale farbuje siwiejące włosy na kolor blond, szatyn, ciemno-szatyn i czarny Cena za flaszkę rs. 2 k. 50.
Pomada orzechowa, preparowana z tych samych substancyi, służąca jednak tylko do przyciemniania włosów, za słoik rs. 1 k. 20.
Olejek orzechowy, posiada te same własności co pomada orzechowa Cena za flakon rs. 1 k. 20.
Allen Miss Hair-Restorer. Regenerator włosów, nadaje siwiejącym włosom pierwotny kolor naturalny. Pobudza porost włosa i pod jego działaniem rychło znika siwizna. Ze wszystkich podobnych preparatów, powyższy uważany jest jako najdoskonalszy! flaszka rs. 3 k. 60.
Sarga w Wiedniu, słynne mydła glicerynowe tak w płynie jak w tabliczkach, pierwsze po 80 kop. ostatnie po 20 kop. *Najtańsze ceny w Warszawie.*
Mokry Puder czyli **Blanc des Sultanes,** kosmetyk w płynie dla nadania piękności twarzy i usuwania natrętnych zmarszczek. Cena za flaszkę 60 kop., większa rs. 1.
Crème Oriza de Londos i **Crème Camelia,** dwa preparaty najlepsze dla udelikatnienia cery twarzy, usuwania zmarszczek i nadania płci pierwszej młodości. Cena za słoik rs. 2.
Poudre Pompadour. Najlepszy puder bez przymieszki metalicznych części, zaleca się tym osobom, które obawiają się używać welutynę z powodu Bismutu. Cena za pudełko rs. 1 k. 50.
Balsam Brzozowy D-ra Lengiela, uznany kosmetyk w płynie jako najlepszy przeciw chorobom cery, jak: piegi, węgry, plamy, wyrzuty, liszaje i inne, które balsam brzozowy najskuteczniej goi i usuwa. Cena za flaszkę: rs. 1 k. 50.

Na wymienionych artykułach tak komisowych jak innych, odstępuję handlującym biorącym na tuziny najwyższy rabat.

ALEKSANDER KOCH.

EGZYSTUJĄCA OD ROKU 1844

FABRYKA PIERNIKÓW CZEKOLADY PAROWEJ

ORAZ

STOCZKÓW I ŚWIEC

WOSKOWYCH OZDOBNYCH

JANA WRÓBLEWSKIEGO

W WARSZAWIE.

ULICA ROC[illegible]NEJ i MIODOWEJ [illegible]484.

W DOMU DAWNIEJ KOCHANOWSKIEGO. № 484.

Malarnia na Porcelanie i Szkle

S. GORZELEWSKIEGO

ulica Danielewiczowska Nr. 495 *lit. a* **2 (nowy).**

Wykonywa wszelkie malatury na porcelanie i szkle sposobem w ogniu utrwalonym, jako to: ***Monogramy, herby, litery, złocenia, obwódki, kwiaty, napisy na naczyniach aptecznych, ornamenta*** i t. p.

oraz

udziela lekcyj malowania tak u siebie jak i po domach. Jako też uczy za osobnym wynagrodzeniem Osoby życzące sobie tego — malowania portretów podług fotografij, sposobem przez siebie wynalezionym. Sposób łatwy i prosty nie pozwalający zatracić podobieństwa.

MATYS ZEIDEL

INTROLIGATOR

przy ulicy Nowo-Winiarskiej Nr. 3 (nowy), w Warszawie.

Poleca się łaskawym względom Szanownej Publiczności tak akuratnością w wykończeniu robót, jak również w wykonywaniu ich z całą znajomością sztuki Introligatorskiej.

NAJWIĘKSZY W KRAJU SKŁAD

ZEGARÓW I ZEGARKÓW

M. J. AUGUSTYNOWICZA

SPRZEDAŻ **detaliczna** z poręczeniem

SPRZEDAŻ **hurtowa** fabryczna

w Warszawie

przy rogu ulic Krakowskiego-Przedmieścia i Królewskiej, w domu dawniej Bayera Nr. 9.

poleca:

Wielki skład zegarków z najcelniejszych fabryk Genewskich, **oraz główny skład Zegarków na Cesarstwo Rossyjskie i Królestwo Polskie własnej firmy** fabryki w Szwajcaryi.

Łańcuszki i dewizki złote 56 próby najmodniejszych fasonów.

Łańcuszki i dewizki srebrne 84 próby 100 różnych fasonów (nowość modna).

Kluczyki złote i srebrne prawdziwe Genewskie.

Skład hurtowy i detaliczny

Zegarów francuzkich ściennych i stołowych wszelkich rodzai, od skromnych budzików do salonowych bardzo bogatych i ozdobnych.

Magazyn przyjmuje obstalunki i zamówienia na **Zegary Wieżowe** wszelkiego rodzaju i wielkości, wysyła specyalnych **ludzi** do ustawiania i urządzania tychże na miejscu.

CENY NIZKIE STAŁE.

Na żądanie magazyn wysyła cenniki franco.

Przy Magazynie PRACOWNIA DO REPEPACYI wszelkiej konstrukcyi zegarów i zegarków z zaręczeniem.

ZAKŁAD OPTYCZNO-MECHANICZNY
KAROLA BERENT

Optyka i Mechanika Cesarskiego Warszawskiego Uniwersytetu i

EDWARDA PLEWIŃSKIEGO

przy ulicy Krakowskie-Przedmieście Nr. 57, wprost Dobroczynności.

Zaopatrzony jest: w **Okulary i Pincenez** najrozmaitszych gatunków, które dobrane są do wzroku z największą ścisłością; w najnowsze narzędzia fizyczne, aparaty i próby używane w *cukrownictwie i gorzelnictwie*, do których dołączone są praktyczne do użytku a dokładne tablice oraz sposoby użycia narzędzi.

Prócz tego, Zakład posiada znaczny zapas wszelkiego rodzaju Naczyń i **Aparatów szklannych**, używanych w laboratoryach chemicznych.

Obstalunki i Reperacye wykonywa śpiesznie i dokładnie.— **Ceny umiarkowane.**

MAGAZYN UBIORÓW MĘZKICH
JÓZEFA MINIEWSKIEGO
KRAWCA

Przy ulicy Długiej na przeciw Eldorado Nr. 552.

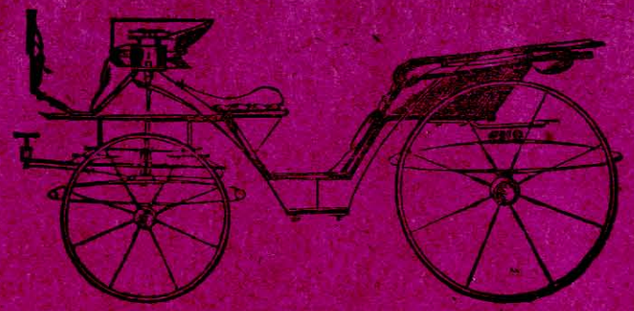
POD TRZEMA FIGURAMI, W WARSZAWIE.

Sprzedaje się **Garderoba męzka** w rozmaitych najnowszych fasonach, zastosowanych do każdej pory roku, z materyałów tak krajowych, jako tez zagranicznych, po cenach jaknajprzystępniejszych. Oraz przyjmują się wszelkie obstalunki, z własnego jako też i z powierzonego materyału.

Garnitur może być ukończonym w ciągu 24 godzin.

W powyższym magazynie znajduje się:

Wielki zapas Burek Sławuckich Oryginalnych.

FABRYKA POWOZÓW
I NAJEM EKWIPAŻY

Elektoralna Nr. 14.

A. MIŁODROWSKI.

Posiada znaczny zapas powozów elegancko gustownie wykonywanych, przyjmuje obstalunki i reperacye które na czas umuwiony wykonywa, wynajmuje powozy z końmi i bez na godziny, dnie, miesiące. Po cenie umiarkowanej.

PIWNICE MEDOKSKIE
w hotelu Saskim Nr. 625.

MIECZYSŁAWA POPŁAWSKIEGO
SKŁAD GŁÓWNY

Win oryginalnych Francuzkich, Hiszpańskich i Włoskich, Araków i Rumów Francuzkich i Angielskich oraz Koniaków w wysokich gatunkach starych.

JEDYNY SKŁAD NA CESARSTWO I KRÓLESTWO

Likieru zdrowia, pod nazwą: LIQUEUR L'ERMITE de Bordeaux.

Otworzoną została dla wygody publiczności.

WINIARNIA PIWNIC MEDOKU.

Krakowskie-Przedmieście Nr. 21.

Gdzie dostać można śniadań francuzkich á la fourchette, składających się: z jednego kieliszka koniaku, porcyi mięsa na ruszcie, szklaneczki wina czerwonego, sera i chleba za 50 kop. — od 9-tej po połud. Kolacye à la carte do 12-ej w nocy.

Smaczne i zdrowe jedzenia a napój naturalny stanowi dewizę, „Mens sana in corpore sano".

MALARNIA NA SZKLE

I PORCELANIE,

***ulica Królewska Nr. 23**, (dawniej pałac Łubieńskich)*

przyjmuje wszelkie zamówienia okien do Kościołów, do Sieni i Sche
dów; Obrazów na szkle do ozdoby pokoi; lamp, napisów dla pp. Cu
kierników i Aptekarzy; wykonywa wszelkie malowania na porcela
nie jako to sprzętów domowych, monogramów, herbów, obrazó
i portrety na porcelanie, które na zmiany powietrza wytrwałe ni
ulegając zepsuciu służyć mogą na Nagrobki.

Przedsiębierstwo Kopalń

MARMURÓW KIELECKICH,

FABRYKA W KIELCACH

Skład w Warszawie, Królewska N. 1,

dostarcza po cenach umiarkowanych, wszelkie wyroby z marmu-
ru krajowego do kościołów i innych budowli oraz sprzęty domowe
i nagrobki.

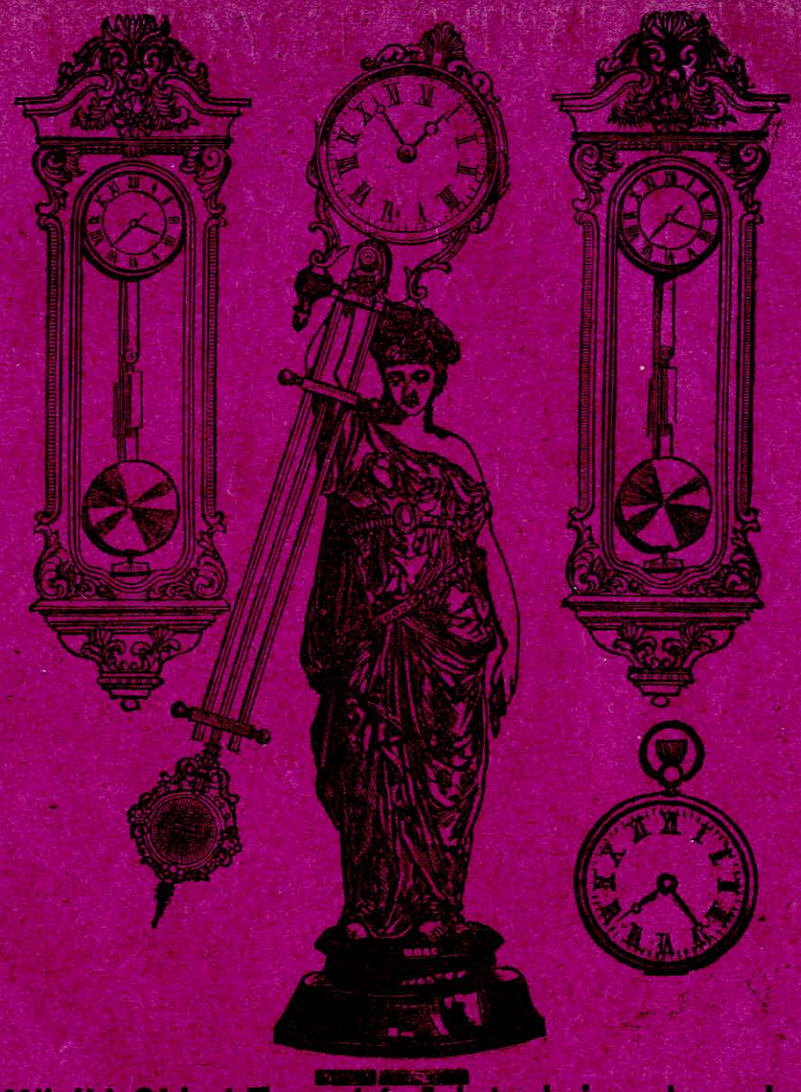
JAN BORODZICZ

Właściciel Fabryki i Składu Obuwia Damskiego i Dziecinnego

w WARSZAWIE

ulica Niecała Nr. 8.

Poleca wszelkiego rodzaju obówie damskie i dziecinne z materyałów wyborowych po cenach możebnie umiarkowanych. Obstalunki wykonywa się z wszelką punktualnością. Handlującym odstępuje się rabat stosownie do poczynionej umowy.

Wielki Skład Zegarków złotych i srebrnych

Z NAJPIERWSZYCH FABRYK GENEWSKICH

Władysław Grabau,

ulica Nowy-Świat Nr 67, wprost Kopernika.

Poleca **Zegary ścienne**, okrągłe, owalne i rzeźbione, Regulatory stołowe bronzowe, Budziki i Zegary podróżne, oraz wielki wybór **Zegarków złotych i srebrnych** męzkich i damskich z fabryk Mermond fréres, Peraet et fils, Robert Brandt i wielu innych. Wielki wybór **łańcuszków** złotych i srebrnych, jako i łańcuszki z imitacyi francuzkich, po cenach jak najprzystępniejszych.

Za każden zegar lub zegarek nabyty jako i reperowany w zakładzie moim, poręczam do dwóch lat bezpłatnie za dobre i regularne chodzenie.

KŁAD MACHIN AMERYKAŃSKICH
I NARZĘDZI ROLNICZYCH I NASIO
A. MUSZYŃSKIEGO
w WARSZAWIE,
Krakowskie Przedmieście Nr 40 naprzeciw Hotelu Europejskiego
zaopatrzony jest
W MACHINY I NARZĘDZIA ROLNICZE
najnowszych systemów i **mocnej budowy.**
NASIONA pastewne, leśne, warzywne i kwiatowe
Sikawki Noëla, pompy Amerykańskie
Łóżka żelazne, Meble ogrodowe, oraz inne sprzęty
gospodarstwa domowego.

Zakład gotowych
Ubiorów pośmiertnych Żałobnych
APARATÓW KOŚCIELNYCH
SIÓSTR DOBRZAŃSKICH
NOWY-ŚWIAT 1-e PIĘTRO Nr 58.

ZAKŁAD INTROLIGATORSKI
I LINIOWANYCH KSIĄG HANDLOWYCH
oraz
FABRYKA PIECZĄTEK GUMOWANYCH
G. MAJBAUMA
Ulica Danielewiczowska Nr 4.

Posiada gotowe Księgi buhalteryjne liniowane, Książki do kopiowania listów, Blcknoty, Rejestra do bielizny i t. p. Wyrabia różne pieczątki gumowane dla PP. Aptekarzy, Dystylatorów, Cukierników i do każdego interesu zastosowane, przyjmuje wszelkie obstalunki do fachu introligatorskiego odnoszące się.

Niniejszem mam honor zawiadomić Szanowną Publiczność iż otworzyłem przy ulicy ***Wierzbowej Nr. 4.*** w byłym Hotelu Angielskim, — pod własną firmą

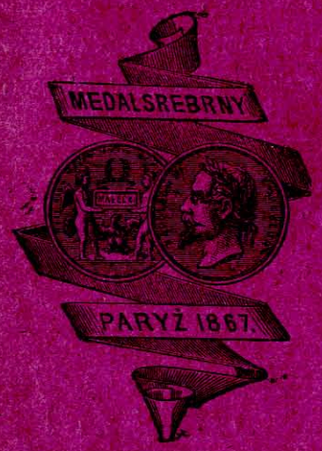
W. OCETKIEWICZ

Skład Dywanów i Towarów Meblowych

mieszczący w sobie wszelkie pokrycia meblowe, tak jedwabne, wełniane i bawełniane, jako to: **Adamaszki, Koteliny, Atłasy, Utrechty, Bourre de soie, Repsy** w różnych odmianach **Kretony, Jutty** i t. p. nowości, — jak również wielki wybór ***Dywanów francuzkich i Angielskich*** tak łokciowych do pokrycia całych pokoi jak również i odpasowanych we wszelkich wielkościach, na środek salonów, przed kanapy, kozety i do łóżek. — Wielki wybór **Firanek białych, Serwet, Kap, Portyer** i t. p. artykułów.

Długoletnią praktyką nabyte doświadczenie i gruntowna znajomość tego rodzaju handlu, stawiają mnie w możności łatwego zadosyć uczynienia wszelkim wymaganiom Szanownej Publiczności w dostarczeniu towarów gustownych i najmodniejszych z pierwszorzędnych fabryk, po cenach możliwie nizkich.

WIELKI MEDAL srebrny z Wystawy Powszechnej w Paryżu 1867 roku.
MEDAL zasługi z Wystawy Powszechnej w Wiedniu 1873 r.

FABRYKA
FORTEPIANÓW

MAŁECKIEGO,

(Dostawcy fortepianów do Konserwatoryum muzycz. Warsz.)
w Warszawie, ulica Aleksandrya (na Sewerynowie) Nr. 2779 nowy 12.
Wyrabia fortepiany z różnemi mechanikami na cenę od **rs. 400** do **rs. 1,000.** Fortepiany używane przyjmuje w zamian przy kupnie. Wszelkie żądania listowne wykonywa jak najśpieszniej.

Pracownia Artystyczno-Techniczna,
skład Marmurów Kararyjskich
i
Skład główny Kamienia Szydłowieckiego
oraz Kamieni szlifiernych
(z własnej jedynie oddawna renomowanej kopalni)

JÓZEFA MANZEL

w Warszawie, ulica Chłodna Nr. 927*b* (17 nowy).

W zakładzie powyższym wykonywają wszelkie dzieła sztuki Rzeźbiarskiej i Architektury, oraz części należące do składu robót Inżenierskich z każdego rodzaju **Marmuru, Granitu i Kamienia Szydłowieckiego.**

Figury św. historyczne lub Allegoryczne, Ołtarze, Ambony, Chrzcielnice; Pomniki kościelne i cmentarzowe, Biusta, Wazy, Urny, Ramy, Ornamenta i t. p.

Z przedmiotów, wchodzących w zakres budownictwa, do główniejszych należą: Filary, Podwaliny, Cokoły, Skle, pienia, Kolumny, Belki, Balkony, Krokształty, Schody, Balustrady, Gzymsy, Posadzki, Odrzwia, Parapety, Kominki, Basseny, Ścieki, Pieczary kamienne i murowane w przeciągu 24 godzin.

Oprócz tego wyrabiane są przedmioty użytku gospodarskiego, jak Kadzie fermentacyjne, Wanny, Żłoby, Moździerze, Kamienie szlifierne, Toczaki które stanowiąc produkcyę krajową są bez porównania tańsze i doskonalsze od sprowadzanych dawniej z zagranicy, Stoły marmurowe na żelaznych i brązowych podstawach, Blaty bilardowe, bufetowe, toaletowe, Konsole i t. p.

Wiele z powyższych przedmiotów jest gotowych w zapasie, szczególniej znaczny wybór Pomników, Stołów i Blatów różnych wymiarów.

Rysunki, Wzory, Plany i Modele w różnym stylu, jakie się w tym zakładzie znajdują, ułatwiają zdecydowanie każdego rodzaju życzenia.

SKŁAD GŁÓWNY

WYROBÓW

ZJEDNOCZONYCH STOLARZY

W WARSZAWIE

przy ulicy Tłomackie Nr. 570|1 w b. Hotelu Wileńskim

egzystujący od lat 16-tu.

Fabryka wyrobów bronzowych i metalowych

PAWŁA BITSCHAN

przy ulicy Długiej, pod N. 574 od roku 1828 egzystująca.

Wyrabia wszelkie **Aparata Kościelne z bronzu**, nowego srebra **i srebrne.** Uzyskawszy różnemi czasy pozwolenia Wyższej Władzy na odbicie medali, posiada wielki wybór, bo blizko 50 gatunków Medali i Krzyżyków, z wyobrażeniem ŚŚ. Pańskich, które wyrabia z różnych kruszców. Przy fabryce utrzymany jest skład hurtowy i detaliczny różnych świętości, a mianowicie, wyroby rzeźbione Tyrolskie z drzewa: Rozpięcie Chrystusa, Chrystus w grobie; Figury Matki Boskiej i różnych Świętych. Powyższe przedmioty są w kolorze naturalnego drzewa i malowane kolorami. Obrazy ŚŚ. malowane na drzewie, blasze, płótnie i papierze, w ramach i bez, od najmniejszych do kilku łokci wielkości. **Książki do Nabożeństwa** w różnych gatunkach i cenach, Szkaplerze, Koronki, Różańce kokosowe, drewniane i inne t. p. przedmioty, w zakres tego handlu wchodzące, które sprzedaje po cenach przystępnych. Obstalunki z prowincyi franco jak najspieszniej uskuteczna.

NB. XX. Proboszczów zamieszkałych na prowincyi zawiadamia się, że posiada także **Medale** na pamiątkę przyjęcia pierwszej komunii Świętej i na pamiątkę Bierzmowania.

Fabryka metalowych napisów, liter i herbów

PAWŁA BITSCHAN

Ulica Długa Nr. 47 (475) w domu własnym.

W WARSZAWIE,

Wykonywa wszelkiego rodzaju roboty w zakres fabryki liter kruszczowych i szyldów wchodzących, poczynając od małej tabliczki z nazwiskiem na drzwi, aż do największych rozmiarów **Szyldów, Firm** handlowych, **Tablic** nadgrobkowych, **Herbów** państwa z napisami dla wszelkich Władz Gubernijalnych, Powiatowych i Urzędów Gminnych, oraz wszelkich Władz sądownictwa. **Medali** wystawowych, **Tablic** numeracyjnych na domy, **Etykiet** dla Aptek i t. p. **Znaków**, a także **Szyldów** pisanych na drzewie, blasze, murze, i na szkle, w różnych odcieniach i kolorach inkrustowanych.

Fabryka podejmuje się **odnawiania** wszelkiego rodzaju **Szyldów** pisanych i z liter metalowych wypukłych.

SIMON I STECKI

dawniej

J. L. FLATAU

W WARSZAWIE

Skład Win i Delikatesów

przy ulicy Krakowskie-Przedmieście Nr. 36 wprost Saskiego Placu

Egzystuje od 1825 roku.

Filia tego składu przy ulicy Nowy-Świat Nr. 13.

W. KUKSZ

w Warszawie, ulica Rymarska Nr. 4.

Biuro techniczne, Skład maszyn, materjałów i wszelkich przyrządów do użytku fabryk, zakładów przemysłowych, rękodzielniczych i dróg żelaznych. Przyjmowanie komissów i prowadzenie agentur w zakresie technicznym.

Podejmuje się urządzenia całych zakładów przemysłowych, jako też pojedyńczych ich części składowych, maszyn i kotłów parowych, oraz wszelkich maszyn pomocniczych, na które to przedmioty przyjmuje również obstalunki, po cenach nader umiarkowanych.

Poleca między innemi:

Armatury do kotłów parowych, jako to: **Manometry, Wentyle, Wodoskazy, Swistawki, Krany, Przyrządy bezpieczeństwa** i t. d.

Bloki różniczkowe i zwyczajne.

Kuźnie polowe różnych systematów.

Krany drewniane do wina, piwa, octu, etc.

Garnki Hermetyczne do gotowania.

Lewary, Windy; Rury ołowiane, cynowe, z lanego i kutego żelaza oraz łączniki.

Maszyny do wytłaczania i do wiercenia dziur w żelazie.

Młynki do tarcia farb i mielenia cukru, korzeni, kawy, etc.

Nożyce do blachy żelaznej.

Pompy centryfugalne, rotacyjne, parowe, alimentacyjne, powietrzne i wszelkie inne.

Sikawki pożarne, ogrodowe i do polewania ulic.

Węże parciane i gumowe.

Płyty gumowe wszelkiej grubości.

Pasy skórzane, konopne, gumowe i gutaperkowe.

Szrubsztaki, Wagi, Klozety, Wyżymaczki, Pakunki, Wentylatory, Zegary do kontrolowania stróży, Piece żelazne wszelkiego rodzaju.

Regulatory i Reometry Giroud od gazu, powietrza, pary i wody (zastosowane między innemi w Warsz. Tow. Gazowem przy latarniach miejskich). Regulatory temperatury. Przywilej na wyłączną sprzedaż regulatorów Giroud na Królestwo Polskie, Kijów i Wilno.

Lampy i beki do gazowego oświetlenia. Utrzymywanie takowych sposobem abonamentu (oszczędność jest gwarantowana). Aparaty do ogrzewania gazowego. Motory.

Urządzanie zakładów gazowych z zastosowaniem najnowszych i najdoskonalszych wynalazków.

Specjalność
W zastosowaniu elektryczności:

Sygnały i dzwonki. Sygnały pożarne. Przyrządy alarmowe do kass żelaznych. Patentowane zamki elektryczne. Plany i objaśnienia udzielają się gratis.

Przyrządy do oświetlania elektrycznego, przyrządy do galwanoplastyki. Telegrafy. Przyrządy do leczenia elektrycznością. Baterje galwaniczne rozmaitych systematów. **Zegary elektryczne.**

Gromochrony urządzone podług wskazówek paryzkiej akademji nauk; sprawdzanie i ich konserwacya.

Zastosowanie ciepła. Ogrzewanie mieszkań i zakładów publicznych; wentylacja, ogrzewanie w zimie i chłodzenie w lecie (bez cugów powietrznych). Ogrzewanie gorącem powietrzem, parą i wodą gorącą. Opalanie zakładów przemysłowych z zastosowaniem najnowszych metod dla kompletnego zużytkowania ciepła i ze spożytkowaniem najgorszych materyałów opałowych.

Urządzenie wodociągów, rezerwoarów i pralni. Specjalne urządzenie ulepszonych kranów. **Waterklozety, Zlewy kuchenne.**

Wszelkie roboty techniczne uskuteczniają się pod kierunkiem inżyniera p. A. GRAVIER.

Wystawa wyrobów technicznych dla zakładów przemysłowych.

Ulica Miodowa Nr. 490|1 dom JW. Lessera.

H. KRAFT.

BIURO TECHNICZNE,

SKŁAD MASZYN I WYROBÓW TECHNICZNYCH

dla potrzeb Zakładów Przemysłowych i Dróg Żelaznych.

Egzystujące od 1866 roku.

Poleca swój skład zaopatrzony we wszelkie artykuły techniczne dla Fabryk, gorzelni, browarów, warsztatów technicznych i innych Zakładów technicznych, po cenach bardzo umiarkowanych.

Pasy skórzane, gumowe i parciane.
Węże gumowe i parciane.
Rury żelazne i ołowiane.
Płyty i wszelkie wyroby gumowe.
Pakunki amerykańskie do sztopfbuks.
Manometry.
Inżektory.
Wentyle do pary i wody.
Pływaki magnetyczne i inne.
Wodowskazy.
Szkiełka do wodowskazów.
Pompy parowe i wszelkie inne.
Sikawki pożarne, domowe i ogrodowe.
Tokarnie
Wiertarnie } w wielkim wyborze.
Tłocznie
Grzechotki i korby.
Szrubsztaki i kluby.
Szruby z mutrami i drzewne.
Pilniki wszelkiego rodzaju.
Przyrządy do gwintowania szrub.
Bloki różniczkowe i zwyczajne.
Łańcuchy wypróbowane.
Lewary i windy.
Przyrządy do windowania worków.
Wiaderka konopne.
Wagi decymalne i sklepowe.

Kuźnie polowe z wentylatorami.
Młynki do tarcia farb.
Okiennice bezpieczeństwa dla sklepów.
Zegary kontrolujące.
Lubryfikatory.
Kit do pakunków.
Filtry do cedzenia wody.
Wyżymaczki wszelkich rozmiarów.
Szmergiel w proszku i w arkuszach.
Łokcie składane polskiej i angielskiej miary.
Arszyny i Metry.
Wentylatory wszelkich konstrukcyi.
Sprężyny do zamykania drzwi.
Maszyny do obłuskiwania zboża.
Arfy do oczenia zboża.
Wialnie.
Maszyny do czyszczenia kaszek.
Trieury do oddzielania wyki.
Urządzenia wodociągowe i klozetowe.
Zlewy kuchenne polewane.
Wanny i Umywalnie polewane.
Klozety pokojowe różnych gatunków.
Pissoary żelazne lane polewane.
Krany wszelkiego rodzaju.
Urządzenia gazowe i wszelkie przybory do Tegoż.

Wszelkie techniczne urządzenia wykonywają się pod mojem osobistem kierownictwem, przyczem moja 20-to letnia działalność w kraju jako **inżyniera,** oraz tysiące w tym czasie przezemnie urządzonych zakładów, dają rękojmię dostatecznej znajomości stosunków tutejszych, jak niemniej odpowiedniego wyboru, przy wszelkich zakupach i urządzeniach, czego **zwyczajni handlarze podjąć się nie mogą.**

Ulica Miodowa Nr. 490|1 dom JW. Lessera.

Wystawa wyrobów technicznych dla zakładów przemysłowych.

Księgarnia i Skład Nut Muzycznych

WŁADYSŁAWA BANARSKIEGO

(dawniej **UNGRA i BANARSKIEGO**)

w Warszawie przy ul. Krakowskie-Przedmieście Nr. 443 (71) naprzeciw Resursy Obywatelskiej.

Poleca się doborem dzieł różnej treści tak dla osób dorosłych jako i młodzieży w językach: **Polskim, Ruskim, Francuzkim, Niemieckim, Angielskim i Włoskim,** oraz pięknym wyborem **książek do Nabożeństwa** w ozdobnych i zwyczajnych oprawach od kop. 60 do kilkunastu rsr. i wyżej.

Posiada wielki **skład nut**, tak wokalnych jako też na rozmaite instrumenta, które wychodzącemi nowościami uzupełnia.

Wypożyczalnię swoją nut muzycznych na fortepian na dwie i na cztery ręce, zasila nowościami wychodzącemi w kraju i zagranicą.

Cena abonamentu rocznie rs. 8, półrocznie rsr. 5, kwartalnie rs. 3, miesięcznie rs. 1.

Przyjmuje zamówienia na wszelkie **dzieła i pisma peryodyczne,** wychodzące w kraju i zagranicą, we wszystkich językach. Wszelkie dzieła tak polskie jako też i zagraniczne, oraz nuty muzyczne przez gazety lub czyjekolwiek katalogi ogłaszane, księgarnia powyższa również dostarcza.

SKŁAD WIN I DELIKATESÓW

Aleksandra Bocquet

w Gmachu Teatralnym Nr. 4745.

Zaopatrzony jest w każdą porę stosownemi **Nowaliami,** różnorodnemi **Konserwami** potrzebnemi do przygotowań wykwintnych **Obiadów i Śniadań;** w **Wina** najrozliczniejsze, jako to: **Francuzkie, Węgierskie, Włoskie, Hiszpańskie** i **Szampańskie** z różnych firm. **Ostrygi Holsztyńskie i Ostendzkie** w właściwej porze. Przyjmuje zamówienia na **Pasztety** na sposób francuzki, i w każdym czasie dostać można na funty **Pains des Gibiers.** Przytem w urządzonych pokojach można dostać wykwintnych potraw, każdodziennie od 11-ej rano, do 12 wieczór.

ZAKUP I SPRZEDAŻ

Dzieł Sztuki Zabytków Starożytnych

jako to:

Obrazy, Porcelanę, Wyroby ze złota i srebra, Meble, Brązy, Zbroje, Gobeliny, Koronki, Miniatury, Książki polskie i t. p. przedmioty.

Jakób Borawski

Fabrykant Ram Złoconych

Ulica Podwal Nr. 12, w WARSZAWIE.

4009 —

DZIEŁA ZNAJDUJĄCE SIĘ

w Kantorze Drukarni

J. NOSKOWSKIEGO

ul. Mazowiecka, Nr. 11.

	Rs.	kop.
Trzej wędrowcy, — Chrześcianin, Żyd i Turek, powieść	—	20.
Kucharz Warszawski, zbroszurowany	1	—.
„ kartonowany	1	30.
„ w ozdobnej oprawie	1	50.
Stanisław młody pustelnik	—	20.
Sennik Egipski	—	20.
Rinaldo-Rinaldini, powieść w trzech tomach . . .	—	60.
Wielki Elementarz polski	—	60.
Mały Elementarz dla dzieci	—	5.
Św. Genowefa	—	30.
Na Pochyłości 2 tomy	1	50.
Nabożeństwo do 5-iu ran	—	45.
Poezye religijno-moralne	1	—.
Figlik Stańczyka	—	30.
Dwie Boleści	—	30.
Przed ślubem, Komedya Kazimierza Zalewskiego . .	—	75.
Hercog słowiański, 4 tomy	3	—.

F
134 066

№ 1. Dnia 20 Grudnia (1 Stycz

Prenumerata w Warszawie:
Roczna . . . . Rsr. 6.
Półroczna . . . . „ 3.
Kwartalna. . . . . „ 1. kop. 50.
Miesięczna . . . . „ — „ 50.
(z odnoszeniem do domu).

Prenumerata na Prowincyi i w Cesarstwie:
Roczna . . . Rsr. 9.
Półroczna: . . . „ 5.
Kwartalna . . . „ 2. kop. 50.
Numer pojedynczy kop. 5.

ECHO.

c.) Za reklamy, na pomieszczane, po k sza. — *d.)* Warunk *Ogłoszenia stałe,* znajd rzenia w Kantorze „E

Biuro i Kantor Redakcyi: Ulica Święto-Krzyzka Nr. 14. (nowy).
Ogłoszenia przyjmuje w Warszawie Kantor Redakcyi „ECHA". w Paryżu, dom handlowy **Havas, Lafitte &. C.— Place de l**
(Prenumeratę oraz ogłoszenia przyjmują Kioski w Warszawie.)
Rękopisma nadsyłane do Redakcyi nie zwracają się.

Dziś: *Nowy Rok.*
Jutro: Ś. Makarego opata.

Sroda dnia 1 Stycznia 1879 roku.

Wschód słońca o g. 8. m. 11.
Długość dnia g. 7 m. 46. – pr

DZIENNIK I KALENDARZ.

W życiu umysłowem każdego narodu, nader ważnym czynnikiem, rzec można, pokarmem niezbędnym dla ogółu i dla każdej jednostki, są dwa rodzaje wydawnictw peryodycznych: dzienniki i kalendarze.

Dziennik, to zawsze czujny obserwator, strażnik prawych zasad, herold dobra i piękna, niestrudzony sprawozdawca wszelkich, ludzkość obchodzących wydarzeń, począwszy od tych, które zmieniają losy państw i narodów, aż do ćwych drobnych faktów, z których się splata wieniec, w którym są i kwiaty i ciernie... wieniec radości i smutków codziennego życia.

Kalendarz, to obrachunek z przeszłością i zarazem zwiastun przyszłości; to kronikarz, streszczający dzieje ubiegłe, aby się nie rozwiały w grobowej atmosferze zapomnienia; to wierny przyjaciel i sumienny doradca w wielu okolicznościach powszedniego życia. On skupia rozstrzelone na luźnych kartach dziennikarskich zdania, poglądy i wiadomości, zastępując myślącym i czującym rodzinom dawne dyaryusze, które znikły już ze świata, tak jak znikło wiele innych, równie drogich pamiątek.

Kalendarz jest przeto niezbędnem dopełnieniem dziennika; jest to niby treść rzeczy, podana przy końcu zajmującej księgi: każdy rocznik dziennika zamyka się kalendarzem, który w tym długim szeregu różnorodnych głosów i dźwięków stanowi ostatni, harmonijny akord.

Oto przyczyny, które przed rokiem powołały do życia kalendarz *„Echa."* I dziennik i kalendarz występują pod jedną egidą, i jedna, wspólna myśl przewodnia je łączy: miłość ku wszystkiemu co jednoczy, nienawiść ku wszystkiemu co rozdziela. Ogromny zastęp czytelników *„Echa,"* — dwie edycye przeszłorocznego kalendarza wyczerpane w ciągu trzech miesięcy, są to wymowne dowody że społeczeństwo zrozumiało nasze dążności. Tem czynnem poparciem zachęceni do wytrwania na stanowisku, będziemy nadal prowadzić nasze prace, po drodze dotychczasowej a z podwojoną energią, w niezłomnej ufności, że każdy nasz krok, poczęty w sercu a kierowany rozumem, trwalej zacieśnia węzły sympatyi i zaufania, łączące nas z czytelnikami.

DROBNE ECHA.

* *Z Niedzieli.* Jakże Wam opisać pierwszą niedzielę w Nowym roku, — niedzielę która dopiero za trzy miesiące nadejdzie? (Piszemy to „drobne echo" dnia 15 września). Ha, sprobujmy; może duch proroczy spłynie na reporterskie pióro.

Niedziela ta będzie mroźną i śnieżną, jeśli deszcz i odwilż nie udaremnią projektowanych wycieczek sankami za miasto i do Łazienek na ślizgawkę. W teatrach pełno, na maskaradzie pustki, wieczorów tańcujących mało, bale projektowane w resursie kupieckiej kończą się, jak walka Cyda z Maurami „dla braku walczących" — chciałem powiedzieć „walcujących" czyli po prostu, tańczących.

Koncerta przycichły jak zwykle o tej porze. W karnawale, jednego tylko rodzaju muzyki słucha się z przyjemnością, to jest, orkiestry Lewandowskiego. W poście za to nasłuchamy się do syta różnych sonat, fantazyj i kaprysów. Muzyka jest rozrywką tak specyalnie postną, że zdaje się jakby nie ludzie ją tworzyli, ale ryby, stanowiące jedyny pokarm, skuzynowany z mięsem a dozwolony w tym czasie. Ale ryby są nieme, a muzyka jest nader wielomówną czyli wielogłosową, a zatem, porównanie moje jest niepraw idłowe i cofam je, nie naśladując w tym względzie niektórych nieomylnych kolegów, którzy, im większą niedorzeczność napiszą, tem uporczywiej jej się trzymają, tak, jak gdyby ten płód ich genialności był płotem, a oni sami wychodzili dobrze uraczeni od Stępka. Niech im ból głowy lekkim będzie!

Zresztą, cicho w naszym warszawskim świecie, i gotówbym, jak korrespondent Jenialkiewicza, donieść wam, że nie mam nic do doniesienia, gdyby nie obowiąz czeń noworocznych den niezle wychow kręcić się nie może gradowania na rozn A zatem:

Czytelnicy, w gór
Szampana poto
Wypić pragnę zd
Z nadchodzący

A że radość szybk
Więc z tym No
Niech Wam szcz
I nie wyjdzie..

* Na podstawie w pewnień niektóryc my, że w roku bieżą będzie do Warszawy nych „znakomitości 2,291 fortepianistów ków, 569 wiolonczel waków i śpiewaczel głosu, wszelkiego wości; 28,874 kultur jących ziemię i lasy wiaczy pamiątek i z (bo już wyłowiono co było) 10,933 bor wszelakiej nacyi, i jazd tego ostatniego rzeczą pewną i dla t my nazwiska tej osó

* Trakty żwirow będą w roku bieżą zostaną naprawione psuć się zaczną.

* Przypominamy, chodzi codziennie, świątecznych, że ro wyższa największe szawskie i że kosztu a z przesyłką poczto

(Dalszy ciąg w nu z dnia 2 Stycznia

Odcinek „Echa."

1878
1318

Nasza karta tytułowa.

O czytelnicy przezacni i mili,
Którzy już w dłoni ten kalendarz macie;
Jeśliście spojrzeć łaskawie raczyli
Na pierwszą kartę, gdzie przy wiejskiej chacie
Sosny coś gwarzą, brzoza smutno kwili,
Gdzie stoi dziewczę we frygijskiej szacie,
To posłuchajcie, jak teraz, rad nie rad,
Dzieło artysty wyjaśni literat.

Postać, co niby jak posąg klassyczny
Stoi na „Echu", na swym piedestale,
To symbol prawdy, opinii publicznej,
Za którą walczym śmiało i wytrwale,
Stawiając czoło gawiedzi ulicznej,
Która w bezsilnym lecz namiętnym szale
Kalając przeszłość i świętość ołtarzy,
Wszystkiemu przeczy, wszystko lekceważy.

Więc też poniżej macie na rysunku
Kilka zarysów, jako przedstawienie
Fatalnych skutków błędnego kierunku.
Młodzik, co życie w niewielkiej ma cenie,
W łeb sobie pali z wielkiego frasunku,
A dalej, nasze młode pokolenie,
Uosobione w postaci młokosa,
Który się krztusi dymem papierosa.

A owdzie żokiej, co w modnej gonitwie,
Dla chwały końskiej własne życie traci,
I przyjaciele w zapalczywej bitwie,
I nędzny kutwa o lisiej postaci,
I starzec, który, dzięki ostrej brzytwie,
Chce być podobny do swej młodszej braci,
I uwielbiając golibrodów sztukę,
Na łysą głowę przywdziewa perukę.

Te to zdrożności, i wady i błędy
Opinia głośno przed światem wyjawia:
Nie dba o gniewy i postronne względy,
Bo jej zadaniem karcenie bezprawia;
A głos jej gromki rozlega się wszędy,
Gdzie cnota cielcom ołtarzy nie stawia,
I głos ten „echem" harmonijnem płynie,
Przez lasy, pola, po całej krainie.

Czy głos ten dojdzie tam, gdzie wiejską ciszą
Od gwarów miasta odgrodzon jak murem,
Dwór stary stoi? Kędy się kołyszą
Czeremchy, wiatru usypiane w
Czyli go pojmą ci którzy usłysz
Gdy się niesfornym zawiść ozwi
Próżne pytanie; tam gdzie miesz
Zawsze dla prawdy otwarte są w

Z tą starodawną, macierzystą st
Co po pałacach wydaje się rajen
Drut elektryczny łączy nasze „
Symbol szybkości, z jaką dziś n
Ludzie się dzielą smutkiem lub
A dla nas jest to — dawnym ob
Godło tej spójni, co duszę przen
Wiążąc z gazetą serce Czytelnik

Takiej rysunek niniejszy jest tr
A razem program naszego dążen
Zawsze w nim bowiem myśl jed
Miłość ogółu, praca bez wytchni
Tę myśl Opinia niechaj Wam ob
W najdalszych kątkach niech ją r
A „Echo" wtedy przetrwa długi
Służąc Wam wiernie aż po koni

N

Дозволено Цензурою. — Варшава 8 (20) Сентября 1878 г.